MEG WOLITZER

Interesanții

BESTSELLER
NEW YORK TIMES, WASHINGTON POST
ȘI CHICAGO TRIBUNE

PARIS REVIEW
BEST OF THE BEST 2013

FICTION CONNECTION

TREI

MEG WOLITZER

INTERESANȚII

Traducere din engleză şi note de Laurențiu Dulman
Titlul original: *THE INTERESTINGS*, 2013

Editura Trei, 2015

Versiune ebook: v1.0, septembrie 2017

Pentru părinții mei, care m-au trimis acolo.
Şi pentru Martha Parker, pe care am cunoscut-o acolo.

Călătorind c-un tren spre vest
Am adormit să mă odihnesc
Şi am visat un vis ce m-a-ntristat
Cu mine şi cu puținii mei prieteni de la început.
BOB DYLAN, „VISUL LUI BOB DYLAN”

…a nu fi avut decât puțin talent… a fost un lucru îngrozitor, chinuitor… a nu fi fost decât un pic specială mă făcea să aştept prea mult în cea mai mare parte a timpului.
MARY ROBINSON, „A TA”

PARTEA ÎNTÂI
Momente ciudate

Unu

În acel an de mult apus, într-o noapte caldă de la începutul lui iulie, Interesanții s-au reunit pentru întâia oară. Aveau doar cincisprezece, şaisprezece ani, şi au început să-şi spună aşa cu o ironie şovăitoare. Julie Jacobson, o singuratică şi poate chiar o ciudată, fusese invitată din motive obscure, iar acum stătea într-un colț pe podeaua nemăturată, încercând să nu atragă atenția şi, în acelaşi timp, să nu pară vrednică de milă – un echilibru greu de obținut. Cabana în formă de cort indian, ingenios concepută, dar construită din materiale ieftine, era înăbuşitoare în nopți ca aceea, când vântul nu se strecura prin plasele împotriva țânțarilor. Julie Jacobson ar fi vrut să-şi întindă un picior sau să-şi mişte mandibula de la stânga la dreapta, ceea ce uneori îi declanşa în craniu o suită plăcută de mici explozii. Dar dacă ar fi atras în vreun fel atenția asupra ei, cineva ar fi putut să se întrebe ce căuta ea în cabană; şi, într-adevăr, ştia că nu avea niciun motiv să fie acolo. I se părea miraculos că, în noaptea aceea, la şirul de chiuvete, Ash Wolf îi făcuse semn cu capul şi o întrebase dacă voia să petreacă seara cu ea şi cu alți câțiva. *Cu alți câțiva.* Până şi cuvintele acelea i se păruseră palpitante.

Julie se uitase la ea cu o expresie derutată, apoi îşi ştersese repede fața udă cu un prosop subțire adus de acasă. Pe marginea boțită a prosopului, mama ei scrisese cu o cariocă roşie, rezistentă la apă: *Jacobson,* iar acum scrisul ei stângaci i se părea un pic grav. „Sigur”, răspunsese ea din instinct. Şi dacă ar fi spus *nu?* îi plăcea ei să se întrebe după aceea cu o groază exagerată, dar ciudat de plăcută. Dacă ar fi refuzat invitația lansată într-o doară şi şi-ar fi văzut de viața ei, fără să se uite în jur, ca un bețiv, ca un orb, ca un neghiob, aidoma cuiva care-şi închipuie că mica rezervă de fericire pe care o are îi este suficientă? Dar, pentru că spusese „sigur” la şirul

de chiuvete din baia fetelor, acum era acolo, într-un colț al acelei lumi necunoscute şi ironice. Pentru ea, ironia era ceva nou şi avea o savoare surprinzător de plăcută, ca un fruct de vară din care gusta pentru prima oară. În scurtă vreme, ea şi toți ceilalți aveau să fie ironici mai tot timpul, incapabili să răspundă la o întrebare inocentă fără să strecoare în vorbele lor o undă de sarcasm. Dar, în cele din urmă, sarcasmul avea să se îndulcească, ironia avea să se amestece cu seriozitatea, iar anii aveau să se scurteze şi să-şi ia zborul. Apoi n-avea să mai treacă mult timp înainte să constate, şocați şi întristați, că s-au metamorfozat cu toții în variantele lor mai consistente, de adulți greoi şi autosuficienți, aproape fără nicio şansă de a se reinventa.

Şi totuşi, în noaptea aceea, cu mult înainte ca această stare perpetuă să-i şocheze şi să-i întristeze, în timp ce stăteau în Cabana Băieților Nr. 3, cu hainele împrăştiind un miros dulceag, ca de brutărie, căci tocmai fuseseră spălate acasă, Ash Wolf a spus:

— Ne strângem aici în fiecare vară. Ar trebui să ne găsim un nume.

— De ce? a întrebat Goodman, fratele ei. Pentru ca lumea să ştie că suntem incredibil de *interesanți?*

— Am putea să ne spunem Cei Incredibili de Interesanți, a intervenit Ethan Figman. Ce ziceți?

— Interesanții, a spus Ash. Merge.

Şi astfel s-a luat hotărârea.

— Pentru că e al dracului de limpede că suntem cei mai interesanți oameni care au trăit pe planeta asta, a spus Ethan, pentru că suntem al dracului de *fascinanți,* iar creierele noastre sunt doldora de gânduri sclipitoare, de azi înainte o să fim cunoscuți drept Interesanții. Şi fie ca toți cei care ne ies în cale să moară pe loc numai pentru că suntem al dracului de interesanți.

Acel moment de o ridicolă solemnitate a fost marcat de toți prin ridicarea jointurilor şi a paharelor de hârtie. Julie a îndrăznit şi ea să ridice paharul de votcă cu

Tang[1] – i se spunea „V&T” –, încuviințând ceremonios din cap.

— Noroc, a spus Cathy Kiplinger.

— Noroc, au răspuns ceilalți în cor.

Desigur, numele ales era ironic, iar atmosfera solemnă a acestui botez improvizat era o glumă, şi totuşi, s-a gândit Julie Jacobson, adolescenții din jurul ei chiar erau interesanți. Cu toții locuiau la New York şi, pentru ea, aveau nimbul capetelor încoronate şi al vedetelor de cinema din Franța, plus un pic din fastul papal. Toată lumea din tabără avea înclinații artistice, dar, din câte îşi putea da seama, în acea cabană se afla nucleul mic şi fierbinte al locului. Nu cunoscuse niciodată astfel de tineri; erau interesanți nu doar prin comparație cu locuitorii din Underhill, suburbia newyorkeză unde Julie îşi trăise toată viața, ci şi prin comparație cu *lumea întreagă,* care era prost alcătuită, vulgară, complet respingătoare.

Pe scurt, atunci, în vara lui 1974, când Julie sau oricare dintre ei ridica privirea, ieşind din concentrarea adâncă şi neclintită în care scriau piese într-un singur act, făceau animații pe carnete de hârtie, concepeau coregrafii sau cântau la chitare acustice, le apărea în fața ochilor uşa către o lume înfiorătoare, aşa că întorceau repede privirea. Doi băieți aveau pe rafturile de deasupra paturilor exemplare din *Toți oamenii preşedintelui*[2], aşezate lângă spray-urile împotriva țânțarilor marca *Off!* şi sticluțele de peroxid de benzoil menite să vină de hac acneei înfloritoare şi recalcitrante. Cartea apăruse cu doar vreo două săptămâni înainte să înceapă tabăra, iar noaptea, când discuțiile din cabană se stingeau şi lăsau locul somnului şi mişcărilor ritmice şi energice ale masturbării, o citeau la lumina lanternei. *Ce tupeu au nenorociții ăştia!* îşi spuneau în sinea lor.

Asta era lumea în care ar fi trebuit să intre: o lume a nenorociților. Julie Jacobson şi ceilalți stăteau în fața uşii către acea lume şi se întrebau ce să facă, să intre pur şi

simplu? La sfârşitul verii, Nixon avea să se retragă cu pas şovăitor, lăsând în urmă o dâră vâscoasă, ca de melc, şi întreaga tabără avea să-i urmărească discursul la un Panasonic vechi, târât în sala de mese de proprietarii taberei, Manny şi Edie Wunderlich, doi socialişti în vârstă, adevărate legende în mica şi tot mai restrânsa comunitate a socialiştilor în vârstă.

Acum se adunaseră cu toții în cabană pentru că lumea era insuportabilă, în timp ce ei nu erau aşa. Julie şi-a mai permis câteva mişcări uşoare, încrucişându-şi mâinile pe piept. Dar tot nu s-a întors nimeni spre ea şi tot n-a întrebat nimeni cine o invitase pe această fată roşcată şi stângace, cu pete roşii pe față. Şi nu i-a cerut nimeni să plece. Şi-a plimbat privirea prin încăperea slab luminată în care toată lumea stătea aproape nemişcată pe paturi şi pe podeaua de scânduri, ca şi când ar fi fost într-o saună.

Ethan Figman, un băiat durduliu, neobişnuit de urât, cu trăsăturile uşor turtite, ca ale unui mim cu fața presată de un perete de sticlă invizibil, stătea cu gura deschisă şi cu un album în poală. Fusese una dintre primele persoane pe care le remarcase Julie după ce mama şi sora ei o aduseseră acolo cu câteva zile în urmă. Atunci purta o pălărie turtită de doc şi saluta pe toată lumea de pe peluză, dând o mână de ajutor la căratul geamantanelor, lăsându-se îmbrățişat platonic de fete şi dând cordial mâna cu băieții. Lumea striga după el: „Ethan! Ethan!”, iar el se întorcea pe rând spre fiecare voce.

— Băiatul ăla arată caraghios, spusese cu glas scăzut Ellen, sora lui Julie, după ce coborâseră din maşina lor verde – un Dodge Dart – şi se aşezaseră pe peluză.

Într-adevăr, arăta caraghios, dar Julie deja simțise nevoia să fie protectoare cu acel băiat pe care nu-l cunoştea.

— Ba nu, a spus ea. Arată bine.

Deşi erau surori, despărțite de doar şaisprezece luni,

Ellen, sora mai mare, era o brunetă cu trăsături colțuroase şi păreri surprinzător de acuzatoare, pe care şi le însuşise din casa părintească, unde erau deseori formulate de mama lor, Lois, şi, până de curând, de tatăl lor, Warren, care murise în iarna aceea de cancer pancreatic. Julie avea să-şi amintească toată viața cum fusese viața alături de un muribund şi, mai ales, cum fusese să împartă cu el singura baie a casei, vopsită în culoarea piersicii, pe care bietul ei tată o monopoliza frecvent, cerându-şi scuze. Lui Julie îi venise ciclul la paisprezece ani şi jumătate – mult mai târziu decât tuturor fetelor pe care le cunoştea – şi se trezea că avea nevoie de baie chiar în momentele când era ocupată. Ghemuită în dormitorul ei cu o cutie enormă de tampoane Kotex, se gândea la contrastul dintre ea, care „trecea pragul feminității”, potrivit filmului pe care profesoara de sport îl pusese fetelor cu mult înainte, în clasa a şasea, şi tatăl ei, care trecea pragul către ceva la care Julie nu voia să se gândească, dar care o apăsa tot timpul.

Tatăl murise în ianuarie, pricinuindu-le o durere sfâşietoare, dar şi un sentiment de uşurare – era un eveniment la care nu se puteau gândi limpede, dar care nici nu le dădea pace. Vara se apropia şi nu plănuiseră nimic. Ellen nu voia să meargă nicăieri, dar Julie nu putea să rămână acasă toată vara, simțindu-se atât de rău şi văzându-le zilnic pe mama şi sora ei simțindu-se la fel de rău; ar fi înnebunit, hotărâse ea. În ultima clipă, profesoara de engleză i-a propus lui Julie această tabără, care mai avea un loc liber şi care a acceptat s-o primească cu bursă. Nimeni din Underhill nu mergea în astfel de tabere – nu numai că nu şi-ar fi putut permite, dar nici nu le-ar fi trecut prin cap să meargă. Toți stăteau acasă şi se duceau în excursii de o zi prin împrejurimi, pierdeau vremea de dimineața până seara la piscina publică, unşi din cap până-n picioare cu ulei de bronzat, se angajau la Carvel[3] sau trândăveau în casele lor

igrasioase.

Nimeni nu avea bani şi nimeni nu părea să se gândească foarte mult la lipsa lor. Warren Jacobson lucrase la departamentul de resurse umane de la Clelland Aerospace; Julie nu înțelesese niciodată ce presupunea munca lui, dar ştia că avea un salariu care nu-i permitea să construiască şi să întrețină o piscină în mica lor grădină din spate. Iar când lui Julie i s-a oferit pe neaşteptate şansa de a merge în această tabără de vară, mama ei a insistat să accepte. „Cineva trebuie să se şi distreze un pic în familia asta, i-a spus Lois Jacobson, devenită o văduvă firavă la doar patruzeci şi unu de ani. A trecut ceva timp de când nu ne-am mai simțit bine."

În noaptea aceea, în Cabana Băieților Nr. 3, Ethan Figman era la fel de sigur pe sine ca în prima zi, pe peluză. Sigur pe sine, dar probabil şi conştient de urâțenia lui, care avea să-l însoțească întreaga viață. Ethan a început să ruleze jointuri pe coperta discului pe care îl ținea în brațe. Hotărâse că era treaba lui şi era limpede că-i plăcea să aibă ceva de făcut cu degetele când nu ținea în mână un creion sau un pix. Era desenator şi îşi petrecea multe ore desenând scurte filme de animație, umplând paginile carnetului cu spiră pe care îl avea mereu în buzunarul de la spate. Dar acum manevra cu multă atenție grămăjoarele de frunzulițe, semințe şi muguri.

— Figman, măreşte viteza, băştinaşii nu mai au răbdare, a spus Jonah Bay.

Julie încă nu ştia aproape nimic, dar ştia că Jonah, un băiat frumos, cu plete negre-albăstrui, care i se revărsau pe umeri, şi cu un şnur de piele la gât, era fiul folkistei Susannah Bay. Multă vreme, mama lui faimoasă avea să fie singura trăsătură distinctivă a lui Jonah. Folosea des – cu şi fără noimă – expresia „băştinaşii nu mai au răbdare", dar de data asta avea un pic de sens, pentru că toată lumea era nerăbdătoare, deşi nimeni nu era din partea locului.

În acea noapte de iulie, Nixon mai avea o lună până să fie luat cu elicopterul de pe peluza Casei Albe ca o mobilă de exterior uzată. Jonah Bay stătea în fața lui Ethan, ținând în brațe chitara cu coarde de oțel, înghesuit între Julie Jacobson şi Cathy Kiplinger, o fată care exersa toată ziua în studioul de dans. Cathy era blondă, robustă şi mult mai feminină decât ar fi fost confortabil pentru multe fete de cincisprezece ani. În plus, era „prea solicitantă din punct de vedere emoțional”, după cum avea să observe cineva mai târziu. Era genul de fată pe care băieții n-o lăsau niciodată în pace; era urmărită în mod automat de toți cei care o întâlneau. Uneori, prin salopeta mulată de balerină i se vedeau contururile sfârcurilor, ca nasturii unei canapele capitonate, şi trebuiau să fie ignorați de toată lumea, cum se procedează de obicei cu schimbările imprevizibile ale sfârcurilor.

Deasupra tuturor, pe un pat etajat, stătea tolănit Goodman Wolf – un metru optzeci şi doi, sensibil la soare, cu genunchi proeminenți şi un aer hipermasculin, îmbrăcat cu pantaloni scurți kaki şi sandale din piele de bivol. Dacă grupul avea un lider, atunci el era. Cu toții îl priveau ca pe o autoritate. Alți doi băieți, care chiar locuiau în acea cabană, fuseseră rugați – politicos, dar apăsat – să se care în altă parte în noaptea aceea. Julie auzise că Goodman voia să se facă arhitect, deşi nu studia niciodată cum stăteau clădirile în picioare sau cum susțineau podurile suspendate greutatea maşinilor. Ca înfățişare, nu era la fel de spectaculos ca sora lui, pentru că frumusețea îi era un pic umbrită de acnee şi de tuleie. Dar, în ciuda imperfecțiunilor şi aerului său indolent, era o prezență extrem de importantă şi de influentă în grup. Cu o vară înainte, în mijlocul piesei *Aşteptându-l pe Godot,* Goodman urcase în cabina luministului şi scufundase scena în beznă timp de trei minute, numai ca să vadă ce se întâmplă: cine țipă, cine râde, ce sancțiuni avea să primească. Noaptea, în

cabanele întunecate, mai multe fete din tabără îşi imaginau într-ascuns cum ar fi fost să-l aibă pe Goodman întins peste ele. Era atât de masiv, încât ar fi semănat cu un tăietor de lemne care încerca să i-o tragă unei fetişcane – ba nu, mai degrabă cu un *copac* care încearcă să i-o tragă unei fetişcane.

Mult mai târziu, celor care fuseseră în tabără cu el avea să li se pară în firea lucrurilor ca viața lui Goodman Wolf să fi căpătat o traiectorie atât de îngrijorătoare. Bineînțeles că erau surprinşi, recunoşteau ei, deşi, țineau să precizeze, nu chiar atât de surprinşi.

Frații Wolf veneau la Spirit-in-the-Woods de când aveau doisprezece şi, respectiv, treisprezece ani – se numărau printre personajele centrale ale taberei. Goodman era un tip masiv, dintr-o bucată, şi înfricoşător, în timp ce Ash era firavă şi cordială, o frumusețe cu ochi trişti şi păr lung şi drept, de un şaten-deschis. În unele după-amiezi, în timpul orelor de improvizație, când toată lumea vorbea într-o limbă inventată, mugea sau behăia, Ash Wolf se strecura afară din teatru, se întorcea în cabana ei goală şi se întindea pe pat, mâncând bomboane de ciocolată cu mentă şi făcând însemnări în jurnal.

Încep să cred că simt prea mult, a scris ea într-o zi. *Sentimentele se revarsă în mine ca un torent şi sunt neputincioasă în fața acestui asalt.*

În noaptea aceea, uşa de plasă a cabanei se închisese scârțâind în urma celor doi băieți alungați, apoi sosiseră şi cele trei fete din cealaltă parte a pădurii. În total, erau şase în cabana conică din lemn, luminată de un singur bec. Aveau să se întâlnească ori de câte ori era posibil pe parcursul acelei veri, precum şi la New York, în următorul an şi jumătate. Urmau să mai petreacă împreună o singură vară, iar după aceea, de-a lungul a peste treizeci de ani, doar patru dintre ei aveau să se mai strângă laolaltă din când în când, dar bineînțeles că avea să fie complet diferit.

La începutul acelei prime nopți, Julie Jacobson încă nu

se transformase în varianta mult mai eufonică „Jules Jacobson”, o schimbare ingenioasă care avea să se producă un pic mai târziu. Cât timp a chemat-o Julie, întotdeauna s-a simțit *nelalocul ei:* era neîndemânatică, iar pielea îi devenea trandafirie, acoperindu-se de pete roşii, la cea mai mică provocare: dacă se ruşina, dacă mânca supă fierbinte, dacă stătea la soare jumătate de minut. Părul ei şaten-deschis fusese făcut permanent de curând la salonul La Beauté din Underhill, ceea ce o stânjenea cumplit, întrucât capul ei semăna acum cu un pudel. Permanentul ăla nenorocit fusese ideea mamei. În anul cât tatăl ei fusese pe moarte, Julie se dedicase cu zel îndeletnicirii de a-şi despica firele de păr şi sfârşise prin a avea în cap o claie ciufulită, de neîmblânzit. Uneori, descoperea câte un fir care se despicase deja în mai multe locuri şi trăgea cu putere de el, ascultând cum îi trosneşte între degete ca o creangă, stăpânită de o senzație de neputință, ca atunci când oftezi din adâncul sufletului.

Într-o bună zi, când s-a uitat în oglindă, i s-a părut că părul ei arată la fel de rău ca un cuib devastat. O tunsoare şi un permanent ar putea fi de ajutor, i-a sugerat maică-sa. După acel permanent, când Julie s-a văzut în oglinda salonului, a strigat: „La naiba!”, apoi a dat fuga în parcare, urmată de maică-sa, care îi spunea că o să se mai lase, că a doua zi n-o să mai fie la fel de înfoiat.

— Of, draga mea, n-o să mai semene cu o *păpădie!* i-a strigat Lois Jacobson printre şirurile strălucitoare de maşini.

Acum, în mijlocul acestor adolescenți care veneau de doi sau trei ani în tabăra de vară din Belknap, Massachusetts, dedicată artelor vizuale şi artelor spectacolului, Julie, o străină ca o păpădie sau ca un pudel dintr-un orăşel anonim aflat la nouăzeci şi cinci de kilometri de New York, devenise surprinzător de fascinantă pentru cei din jur. Prin simplul fapt că se aflau

în cabana aceea, la ora stabilită, cu toții se cucereau unii pe alții cu măreție sau cu promisiunea unei măreții viitoare. O măreție în aşteptare.

Jonah Bay a târât pe podea un casetofon enorm, greu ca o valiză nucleară. „Am nişte casete noi, a spus el. Muzică acustică de bună calitate. Ascultați bucata asta, o să vă dea pe spate.” Şi ceilalți au ascultat cu atenție, pentru că aveau încredere în gustul lui, cu toate că nu-l înțelegeau. Jonah asculta cu ochii închişi, iar Julie îl urmărea extaziată. Bateriile erau pe terminate, iar acordurile pe care le împrăştia casetofonul păreau să vină de la un muzician scufundat în apă. Dar dacă îi plăcea lui Jonah – un chitarist talentat, pe cât părea –, atunci îi plăcea şi lui Julie, care dădea uşor din cap, aproximând ritmul muzicii. Cathy Kiplinger le-a mai servit tuturor un rând de V&T, iar sieşi şi-a turnat într-un pahar telescopic, din cele de luat în excursii, pe care nu le puteai spăla niciodată ca lumea şi care, a observat Jonah, semănau cu un model în miniatură al Muzeului Guggenheim.

— Ceea ce nu-i un compliment, a adăugat Jonah. Un pahar e în sine un obiect perfect, n-ar trebui să poată fi turtit şi desfăcut la loc.

Julie încuviința din cap la tot ce spuneau cei din jur. În acea primă oră s-a discutat despre cărți, mai ales despre cele scrise de europeni deziluzionați şi caustici.

— Günter Grass e *Dumnezeu,* a spus Goodman Wolf, şi ceilalți doi băieți au fost de acord.

Julie nu auzise niciodată de Günter Grass, dar nu avea de gând să se dea în vileag. Dacă ar fi întrebat-o cineva, ar fi spus că *şi ei* îi plăcea Günter Grass, adăugând, totuşi, ca măsură de precauție: „Dar n-am citit atât de mult cât mi-aş fi dorit”.

— Eu cred că Anaïs Nin e Dumnezeu, a zis Ash.

— Cum poți să spui aşa ceva? a întrebat fratele ei. Toate cărțile lui Anaïs Nin sunt pline de căcaturi pretențioase şi adolescentine. N-am nici cea mai vagă idee

de ce o citeşte lumea. E cea mai slabă scriitoare din câte au existat.

— Atât Anaïs Nin, cât şi Günter Grass conțin câte o *tremă,* a observat Ethan. Poate că asta e cheia succesului lor. O să-mi pun şi eu tremă în nume.

— Cum se face c-ai citit Anaïs Nin, Goodman? a întrebat Cathy.

— Ash m-a pus, a răspuns el. Şi eu fac tot ce-mi zice soră-mea.

— Atunci poate că *Ash* e Dumnezeu, a spus Jonah cu un zâmbet frumos.

Doi dintre ei au zis că şi-au luat la ei câteva cărți pe care trebuiau să le citească pentru şcoală; lecturile lor de vacanță erau asemănătoare, conținând acei scriitori viguroşi, pe gustul adolescenților, precum John Knowles şi William Golding.

— Dacă te gândeşti bine, a spus Ethan, *Împăratul muştelor* e exact opusul taberei noastre. Cartea lui Golding e un coşmar total, iar Spirit-in-the-Woods e o utopie.

— Da, sunt diametral opuse, a intervenit Jonah, pentru că asta era o altă expresie pe care-i plăcea s-o folosească.

Deşi, s-a gândit Julie, când spui „diametral”, „opus” îți vine imediat pe buze.

S-a discutat şi despre părinți, în mare parte cu un dispreț tolerant.

— Pur şi simplu nu cred că despărțirea maică-mii de tata are vreo legătură cu mine, a spus Ethan Figman, trăgând cu sete din joint. Sunt complet absorbiți de problemele lor, aşa că mie nu-mi dau nicio atenție, iar chestia asta îmi convine de minune. Deşi ar fi mişto dacă tata ar avea nişte mâncare în frigider din când în când. Am auzit că a-ți hrăni copilul e ultima modă.

— Vino în Labirint, a spus Ash. Acolo o să fii bine îngrijit.

Julie habar n-avea ce era Labirintul – un club privat

exclusivist din New York, în care se ajungea printr-un culoar lung şi întortocheat? Cu toate că nu ştia cum ajunsese să fie invitată în acel grup, includerea lui Ethan Figman părea la fel de misterioasă. Era bondoc şi cordial, iar antebrațele îi erau brăzdate de eczeme ca nişte fitiluri aprinse. Şi nu-şi dădea jos cămaşa niciodată. Îşi petrecea timpul liber sub acoperişul de tablă încins al atelierului de animație, împreună cu Bătrânul Mo Templeton, care cică lucrase cândva la Hollywood cu însuşi Walt Disney. Iar Bătrânul Mo semăna izbitor cu Gepetto din ecranizarea lui Disney după *Pinocchio.*

Când a început să simtă efectul jointului cu capăt umezit primit de la Ethan Figman, Julie şi-a imaginat saliva tuturor combinându-se la nivel celular şi a fost scârbită de imagine, apoi a râs în sinea ei, spunându-şi că oamenii nu sunt decât mormane colcăitoare de *celule* înghesuite unele într-altele. Şi-a dat seama că Ethan se uita la ea cu atenție.

— Hm, a spus el.

— Ce-i?

— Zâmbetul ăsta te dă de gol. Poate ar fi bine s-o iei mai uşor.

— Da, poate, a răspuns Julie.

— Sunt cu ochii pe tine.

— Mersi, a spus ea.

Ethan s-a întors spre ceilalți, dar, cu toate că era praf de la joint, Julie simțea că Ethan se transformase în *protectorul* ei. Apoi a continuat să se delecteze cu gânduri tipice fumătorilor de iarbă, concentrându-se asupra amalgamului de celule umane care umplea cabana şi dădea naştere băiatului urât şi bun la suflet, nimicului banal care era ea însăşi, fetei frumoase şi delicate care stătea în fața ei, fratelui neobişnuit de atrăgător al fetei frumoase, fiului blând, cu glas cald, al unei folkiste faimoase şi, în cele din urmă, dansatoarei cu o claie de păr blond, puțin cam robustă şi foarte încrezătoare în sex-appealul ei. Nu erau decât aglomerări uriaşe de

celule, care se reuniseră pentru a alcătui acest grup – un grup pe care Julie Jacobson, o fată fără niciun fel de valoare, a hotărât dintr-odată că-l iubeşte. Că *era îndrăgostită* de el şi că va rămâne îndrăgostită tot restul vieții.

— Nu-i treaba mea dacă mama vrea să-l lase pe tata şi să şi-o tragă cu pediatrul meu, a spus Ethan. Dar să sperăm că doctorul se spală pe mâini de fiecare dată după ce-şi bagă degetele în curul unui puşti.

— Stai aşa, Figman, să înțelegem că pediatrul tău îşi bagă degetele în curul tuturor pacienților, deci inclusiv în al tău? a întrebat Goodman. Îmi pare rău că trebuie să ți-o spun, frate, dar n-are voie să facă asta. E împotriva jurământului hipocratic, în care ştii şi tu ce scrie: „Întâi de toate, să nu-ți vâri degetele în curul nimănui”.

— Nu, nu face asta. Încercam doar să fiu scârbos, ca să-ți atrag atenția, a spus Ethan. Aşa-s eu.

— Gata, am înțeles: deci eşti *scârbit* de divorțul alor tăi, a zis Cathy.

— Un lucru pe care Ash şi cu mine nu-l putem înțelege, a spus Goodman, pentru că ai noştri sunt cât se poate de fericiți împreună.

— Mda, mama şi tata se sărută cu limba în fața noastră, a spus Ash, prefăcându-se îngrozită, deşi tonul ei dădea de înțeles că se mândrea cu asta.

Părinții fraților Wolf, pe care Julie îi zărise câteva clipe în prima zi a taberei, erau tineri şi plini de viață. Gil lucra la banca de investiții Drexel Burnham, iar Betsy, soția lui cu înclinații artistice, era o femeie frumoasă care gătea mâncăruri pretențioase.

— Figman, a continuat Goodman, tu te porți ca şi când te-ar durea în cur de familia ta, dar de fapt îți *pasă.* Ba chiar cred că suferi din cauza asta.

— Nu că vreau să îndepărtez discuția de la tragedia căminului meu destrămat, a spus Ethan, dar cred că există tragedii mult mai mari.

— Cum ar fi? a întrebat Goodman. Numele tău ciudat?

{4}

— Sau masacrul de la My Lai{5}? a intervenit Jonah.

— Ah, fiul folkistei pomeneşte Vietnamul ori de câte ori are ocazia, a spus Ethan.

— Taci din gură, i-a răspuns Jonah, dar nu era supărat.

Au tăcut cu toții o clipă; era complicat să reacționezi atunci când ironiei i se opunea brusc atrocitatea. Părea că, în astfel de momente, trebuia să iei o pauză. Te opreai şi aşteptai să treacă, apoi continuai cu altceva, deşi era urât să procedezi aşa.

În cele din urmă, Ethan a rupt tăcerea:

— Țin să precizez că Ethan Figman nu mi se pare un nume atât de îngrozitor. Goodman Wolf e mult mai nasol. Pare un nume croit pentru un puritan. *Goodman Humility Wolf*{6}*, e nevoie de tine la siloz.*

Praf cum era, lui Julie i-a trecut prin minte că toată discuția aceea era o lungă *persiflare,* în forma de care erau ei capabili la vârsta lor. E drept că nivelul ironiilor era scăzut, dar mecanismul sarcasmului deja fusese activat, iar conversațiile lor nu făceau decât să-l perfecționeze pentru perioada următoare.

— La şcoala din Pennsylvania unde învață verişoara noastră, a spus Ash, e o elevă pe care o cheamă Crema Seamans{7}.

— L-ai inventat, a protestat Cathy.

— Ba nu, a intervenit Goodman. E adevărat.

Ash şi Goodman şi-au luat brusc o mină fermă şi serioasă. Dacă era o farsă sincronizată şi bine jucată a celor doi frați, cu siguranță era un număr foarte convingător.

— Crema Seamans, a repetat Ethan cu un aer îngândurat. Zici că-i o supă cremă cu… diferite sperme. Un *potpuriu* de sperme. A fost unul dintre sortimentele de supă Campbell, dar compania l-a retras rapid de pe piață.

— Încetează, Ethan, eşti foarte explicit, a spus Cathy Kiplinger.

— Aşa-s desenele animate, explicite, a replicat Goodman.

Toată lumea a râs, apoi Goodman a sărit brusc de pe patul supraetajat, zguduind întreaga cabană, şi s-a aşezat pe pat, la picioarele lui Cathy Kiplinger – de fapt, chiar *pe* picioarele ei, obligând-o să se ridice în capul oaselor cu un aer iritat.

— Ce faci? s-a plâns Cathy. Mă striveşti. Şi miroşi. Doamne, ce-i asta, Goodman? *Apă de colonie?*

— Da, loțiune Canoe.

— E groaznică.

Dar nu l-a dat la o parte, iar Goodman a rămas pe picioarele ei, luând-o de mână.

— Să păstrăm un moment de reculegere pentru Crema Seamans, s-a auzit Julie spunând.

Îşi propusese să nu scoată o vorbă în noaptea aceea, aşa că, imediat după intervenția ei, s-a temut că fusese o greşeală să se amestece. *În ce?* s-a întrebat ea. În *grupul lor.* Dar poate că nu fusese o greşeală. S-au uitat cu toții la ea, măsurând-o din priviri.

— Fata din Long Island vorbeşte, a spus Goodman.

— Goodman, remarca asta te face să pari îngrozitor, a comentat sora lui.

— Sunt îngrozitor.

— Îngrozitor ca un *nazist,* a intervenit Ethan. Pare că ai folosit un fel de cod ca să ne reaminteşti tuturor că Julie e evreică.

— Şi eu sunt evreu, Figman, a spus Goodman. La fel ca tine.

— Ba nu eşti, a spus Ethan. Pentru că deşi taică-tu e evreu, maică-ta nu-i evreică. Trebuie să ai mamă evreică, altminteri te aruncă de pe o stâncă.

— Cine, evreii? Păi, evreii nu-s un popor violent. Nu *ei* au comis masacrul de la My Lai. Jacobson ştie că nu era decât o glumă, a explicat Goodman. Doar am tachinat-o un pic, nu-i aşa, Jacobson?

Jacobson. Era încântată să-l audă spunându-i aşa,

deşi nu-şi închipuise niciodată că vreun băiat avea să i se adreseze cu numele de familie. Goodman s-a uitat la ea şi a zâmbit, iar Jules şi-a înfrânt imboldul de a se ridica în picioare şi de a-i atinge obrajii bronzați; nu petrecuse niciodată atât de mult timp în preajma unui băiat care arăta atât de bine ca el. Julie nu ştia ce avea să spună când a ridicat din nou paharul, însă Goodman se uita în continuare la ea, la fel ca toți ceilalți.

— Oh, Crema Seamans, a zis ea cu glas tare, oriunde te-ai afla, viața ta are să fie tragică. Zilele îți vor fi curmate de un accident care va implica un… dispozitiv de despermatizare a animalelor.

Era o remarcă plastică şi absurdă, conținând un cuvânt inventat, dar în cabană s-au auzit murmure aprobatoare.

— Vedeți, ştiam eu că am un motiv când am invitat-o, a spus Ash, întorcându-se către ceilalți. „Despermatizare.” Bravo, Jules!

Jules. Aceasta a fost mica schimbare care a făcut diferența. Julie Jacobson, o nulitate timidă din suburbii, care stârnise *admirație* pentru prima oară în viața ei, se schimbase brusc, fără efort, în *Jules,* un nume mult mai potrivit pentru o adolescentă timidă, în vârstă de cincisprezece ani, care îşi dorea din tot sufletul ca lumea să-i acorde atenție. Cei din jurul ei habar n-aveau cum i se spunea de obicei; abia dacă o băgaseră în seamă în acele prime zile ale taberei, deşi bineînțeles că ea îi observase pe ei. Într-un mediu nou, era posibil să te transformi. *Jules,* îi spusese Ash, şi toți ceilalți i-au urmat imediat exemplul. Acum era Jules şi avea să fie Jules pentru totdeauna.

Jonah Bay a atins coardele chitarei vechi, care fusese a mamei lui. La sfârşitul anilor 1950, înainte să i se nască fiul, Susannah Bay predase cursuri de chitară acustică în tabără. De atunci, în fiecare vară, chiar şi după ce a devenit faimoasă, venea pe neanunțate să susțină un concert la Spirit-in-the-Woods, şi părea că vara aceea nu

avea să facă excepție. Dar nimeni, nici măcar fiul ei, nu ştia în ce zi urma să vină. Acum, Jonah a încercat câteva acorduri introductive, urmate de nişte ciupituri interesante ale coardelor. Lăsa impresia că nici măcar nu era atent la ce făcea; era unul dintre acei muzicieni dăruiți cu o îndemânare înnăscută, pentru care actul de a cânta părea să nu presupună niciun efort.

— Uau, a spus sau a şoptit Jules în timp ce se uita la el – nu era sigură dacă sunetele i se desprinseseră de pe buze.

Jules se gândea că avea să devină faimos în câțiva ani, la fel ca mama lui. Susannah Bay urma să-l introducă în lumea ei, să-l cheme într-o bună zi pe scenă – era inevitabil. Acum, deşi părea că va cânta una dintre piesele maică-sii, poate „Vântul ne va despărți”, a început de fapt imnul „Mărețul har”, în cinstea acelei fete de la şcoala din Pennsylvania unde învăța verişoara fraților Ash, a cărei existență nu era tocmai sigură.

După mai bine de o oră petrecută împreună, una dintre supraveghetoarele care patrulau prin tabără, o islandeză cu păr aspru pe nume Gudrun Sigurdsdottir, care era profesoară de țesut şi salvamar, a intrat în cabană cu o lanternă butucănoasă, concepută parcă pentru pescuitul la copcă pe timp de noapte. Islandeza s-a uitat în jur şi a spus:

— Tinerii mei prieteni, îmi dau seama că ați fumat iarbă. S-ar putea să vi se pară o chestie „mişto”, dar nu e.

— Te înşeli, Gudrun, a spus Goodman. E doar miros de Canoe.

— Poftim?

— Aşa se cheamă loțiunea pe care o folosesc.

— Ba nu, cred că v-ați strâns aici să fumați iarbă, a continuat ea.

— Ei bine, a răspuns Goodman, e drept că am folosit şi un ingredient din plante. Dar acum, că ne-ai arătat cât de greşită e calea pe care am apucat-o, nu se va mai întâmpla niciodată.

— Mă bucur, a spus Gudrun. Dar constat că, pe lângă asta, aici s-a produs şi o întovărăşire între sexe.

— Nu e o întovărăşire între sexe, a protestat Cathy Kiplinger, care se aşezase pe marginea patului, chiar lângă Goodman, cei doi nefiind stânjeniți că erau văzuți atât de aproape unul de altul.

— A, nu? Atunci spuneți-mi: ce-i aici?

— O întrunire, a răspuns Goodman, ridicându-se într-un cot.

— Îmi dau seama când sunt luată peste picior, a spus Gudrun.

— Ba nu, e adevărat, a intervenit Jonah. Am format acest grup şi vrem să țină cât om trăi.

— În fine, a spus Gudrun, nu vreau să fiți trimişi acasă, aşa că vă rog să încheiați. Iar voi, fetelor, vă rog să vă întoarceți la cabanele voastre.

Aşa că fetele au plecat, strecurându-se printre pini cu pas domol şi nonşalant, ca o cireadă, ghidate de razele lanternelor. În timp ce mergea pe potecă, Jules a auzit pe cineva strigând cu glas scăzut: „Julie?”, aşa că s-a oprit şi s-a întors, îndreptându-şi lanterna spre cine o strigase. Şi-a dat seama că era Ethan Figman, care se ținuse după ea.

— Adică, Jules, s-a corectat el. Nu ştiu cum preferi să ți se spună.

— Îmi place Jules.

— Bine, a zis Ethan, apropiindu-se atât de mult de ea, încât Jules avea impresia că putea privi înăuntrul lui.

Celelalte fete o luaseră înainte fără ea.

— Spune-mi, a continuat el, mai eşti praf?

— Mi-am mai revenit, mersi.

— Ar trebui să ne putem controla stările. Să avem la tâmplă un buton pe care să-l putem răsuci.

— Ar fi bine, a spus ea.

— Pot să-ți arăt ceva? a întrebat-o Ethan.

— Ai un buton?

— Ha-ha! Nu. Vino cu mine. Nu durează mult.

S-a lăsat condusă pe panta colinei şi au coborât împreună până la atelierul de animație. Ethan Figman a deschis uşa neîncuiată. Înăuntru era un aer încins şi mirosea a plastic, iar Ethan a aprins becurile fluorescente, care, după ce au pâlpâit de câteva ori, au dat la iveală atelierul în toată măreția lui. Toți pereții erau acoperiți cu desene, mărturie vie a talentului extraordinar cu care era înzestrat acest băiat de cincisprezece ani. Erau afişate şi desenele altor tineri animatori, dar nu erau nici pe departe la fel de spectaculoase.

Ethan a băgat în priză un proiector, apoi a stins lumina.

— Vezi tu, a spus el, ce urmează să-ți arăt e conținutul creierului meu. De când eram mic, mi-am petrecut nopțile stând în pat şi imaginându-mi un desen animat care rulează tot timpul în capul meu. Să-ți spun pe scurt despre ce-i vorba. Personajul principal e Wally Figman, un băiețel timid şi singuratic. Locuieşte cu părinții lui îngrozitori, care se ceartă întruna. Wally îşi urăşte viața, aşa că în fiecare noapte, când în sfârşit rămâne singur în camera lui, scoate de sub pat o cutie de pantofi, în care se află o planetă foarte mică, o lume paralelă numită Figland.

Ethan i-a aruncat o privire lui Jules:

— Să continui?

— Bineînțeles, a răspuns ea.

— Ei bine, într-o noapte, Wally Figman descoperă că poate să intre *în* cutia de pantofi: corpul i se micşorează şi intră în lumea aia minusculă. Iar acolo, în loc să fie un nimeni, ca în viața reală, e un bărbat în toată firea care *controlează* întreg Figlandul. Dar guvernul din Casa Fig – acolo locuieşte şi preşedintele – e alcătuit din oameni corupți, iar Wally vrea să îndrepte lucrurile. Ah, am uitat să-ți spun, e un desen animat amuzant. E o comedie. Mă rog, asta ar trebui să fie. În fine, cred c-ai prins ideea. Sau poate că nu.

Jules a dat să răspundă, dar Ethan a continuat să

vorbească cu însuflețire:

— Mă rog, cam despre asta e vorba în *Figland,* şi habar n-am de ce vreau să ți-l arăt, dar vreau, aşa că o să ți-l arăt. În noaptea asta, când eram în cabană, mi-a trecut prin minte că s-ar putea să existe o mică posibilitate ca noi doi să avem ceva în comun. Ştii, un fel de sensibilitate. Şi m-am gândit că s-ar putea să-ți placă filmul meu. Dar te previn că e posibil să ți se pară îngrozitor. În fine, aş vrea să-mi spui cinstit ce părere ai. Cel puțin aşa cred, a adăugat el, râzând emoționat.

Şi, pe un perete acoperit cu pânză, a început un desen animat, iar după titlu, FIGLAND, pe ecran au apărut nişte personaje amuzante, care țopăiau, se izbeau unele de altele şi pălăvrăgeau cu voci care toate semănau puțin cu a lui Ethan. Personajele de pe planeta Figland aduceau ba cu nişte viermi, ba cu nişte falusuri, şi aveau zâmbete şmechereşti, însă erau toate adorabile, în timp ce în lumina intensă a proiectorului, Ethan era înduioşător de urât, eczemele de pe antebrațele lui semănând şi ele cu o animație dermatologică hidoasă. În Figland, personajele mergeau cu troleibuzul, cântau la acordeon la colț de stradă şi unele dintre ele dădeau buzna în Hotelul Figmangate. Dialogurile erau sarcastice şi, în acelaşi timp, ridicole. Ethan crease în Figland chiar şi o versiune a taberei lor, botezată Figment-in-the-Woods, populată cu personaje mai mici. Jules le-a urmărit făcând un foc de tabără, apoi plecând câte două să se sărute şi, într-un singur caz, să facă sex. A fost stânjenită de contorsiunile şi smuciturile personajelor, precum şi de picăturile de transpirație care semnificau *efortul,* dar stânjeneala a cedat repede locul admirației. Acum înțelegea de ce era iubit Ethan în tabără. Era un geniu. Filmul lui era fascinant – foarte ingenios şi foarte amuzant. După ce s-a terminat, rola proiectorului a continuat să se învârtă, făcând pelicula să foşnească.

— Bravo, Ethan! a spus Jules. E nemaipomenit. Extrem de original.

Ethan s-a întors spre ea cu o expresie radioasă şi deschisă. Era un moment important pentru el, dar Jules nu înțelegea de ce. I se părea incredibil că părerea ei conta.

— Chiar ți se pare bun? a întrebat Ethan. Adică, bun nu doar din punct de vedere *tehnic,* pentru că multă lume are talent de desenator. Ar trebui să vezi ce poate să facă Bătrânul Mo Templeton. Era un fel de membru onorific în Grupul Celor Nouă Bătrâni ai lui Disney. De fapt, era al Zecelea Bătrân.

— Poate o să crezi că-s o incultă, a spus Jules, dar nu ştiu ce-i cu grupul ăsta.

— Ah, nimeni de pe-aici nu ştie. Walt Disney a lucrat cu o echipă de nouă animatori când şi-a făcut filmele clasice, gen *Albă ca Zăpada.* Mo li s-a alăturat mai târziu, dar se pare că a lucrat şi el destul de mult cu Disney. În ultimele veri, de când vin în tabăra asta, m-a învățat tot – dar absolut tot.

— Se vede, a spus Jules. Îmi place.

— Eu am făcut şi vocile, a spus Ethan.

— Mi-am dat seama. S-ar putea difuza la cinema sau la televizor. E un film foarte frumos.

— Mă bucur, a spus Ethan, apoi a rămas nemişcat în fața ei, zâmbindu-i, iar Jules a zâmbit şi ea. Ca să vezi, a continuat el cu glas scăzut şi răguşit. Îți place. *Lui Jules Jacobson îi place.*

În timp ce ea se delecta cu sonoritatea acelui nume ciudat pronunțat cu voce tare, dându-şi seama că deja devenise mult mai plăcut decât vechiul şi caraghiosul *Julie Jacobson,* Ethan a făcut ceva uluitor: şi-a apropiat capul mare de al ei, aducând mai aproape de ea şi trupul lui masiv, lipindu-se de ea, ca şi când ar fi vrut să alinieze părțile celor două trupuri. Şi gura lui a apăsat-o pe a ei. Jules deja simțise că Ethan mirosea a iarbă, dar acum mirosea şi mai rău – avea un iz de ciuperci, de ceva fierbinte şi un pic fermentat.

Jules şi-a dat capul pe spate şi a spus:

— Stai, *ce* faci?

Probabil Ethan îşi făcuse calculul că erau la acelaşi nivel – el era faimos în tabără, dar un pic respingător, în timp ce ea era necunoscută, simplă şi cu freză de pudel, însă în noaptea aceea reuşise să atragă atenția şi admirația tuturor. Puteau face echipă, se puteau *uni.* Ar fi alcătuit un cuplu pe care ceilalți l-ar fi acceptat – ar fi fost valabil nu doar din punct de vedere logic, ci şi estetic. Deşi îşi eliberase capul, trupul ei încă era lipit de al lui şi, în clipa aceea, i-a simțit umflătura – „un bulgăraş de *cărbune”,* le-ar fi putut spune Jules fetelor din cabană, stârnind hohote de râs. „A fost ca-n poezia aia de la şcoală, *Ultima mea ducesă,* parcă aşa se cheamă, nu? avea să le povestească ea, pentru că asta ar fi demonstrat că ştia şi ea câte ceva. În cazul meu, a fost *Primul meu penis.”* În cele din urmă, Jules s-a îndepărtat câțiva centimetri de Ethan, dezlipindu-se complet de el.

— Îmi pare foarte rău, a spus ea, simțindu-şi fața fierbinte şi fiind sigură că deja îi apăruseră câteva pete roşii.

— Ei, nu contează, a răspuns Ethan cu glas răguşit, apoi Jules a văzut cum i se schimbă expresia, ca şi când ar fi luat decizia să revină la stilul autoprotector al ironiei. N-are de ce să-ți pară rău, Jules. Cred c-o să pot supraviețui. O să găsesc o cale să nu *mă sinucid* pentru că n-ai vrut să te săruți cu mine.

Jules n-a spus nimic, ci doar a coborât privirea spre sandalele ei galbene de pe podeaua prăfuită a atelierului. O clipă, a crezut că Ethan avea să-i întoarcă furios spatele şi o s-o lase acolo, fiind nevoită să se întoarcă singură la cabana ei, strecurându-se printre pini. Şi-a închipuit cum avea să se împiedice de rădăcinile dezvelite ale copacilor, iar în cele din urmă lanterna butucănoasă a lui Gudrun Sigurdsdottir avea s-o găsească aşezată pe vine lângă un copac, tremurând din toate încheieturile. Dar Ethan i-a spus:

— N-am de gând să mă port ca un dobitoc din cauza

asta. Oamenii sunt respinşi de către semenii lor de când e lumea.

— N-am respins pe nimeni în viața mea, a zis Jules pe un ton precipitat. Deşi, a adăugat ea, nici n-am acceptat pe nimeni până acum. Ce vreau să spun e că nu s-a ivit niciodată ocazia.

— Ah, a făcut el.

Apoi au urcat împreună dealul, târşâindu-şi picioarele. Când au ajuns în vârf, Ethan s-a întors spre Jules şi, cu toate că ea se aştepta la ceva sarcastic, Figman i-a spus:

— Poate că motivul pentru care mă respingi nici măcar nu are legătură cu *mine.*

— Cum adică?

— Ai spus că n-ai respins şi n-ai acceptat pe nimeni până acum. Deci eşti sută la sută neexperimentată. Aşa că poate eşti agitată. Şi agitația îți maschează adevăratele sentimente.

— Crezi? a întrebat ea cu un aer sceptic.

— E posibil. Fetelor li se întâmplă asta uneori, a adăugat el, exagerându-şi experiența. Aşa că am o propunere pentru tine.

Jules a aşteptat în tăcere.

— Să te mai *gândeşti,* a spus Ethan. Să petreci mai mult timp cu mine şi să vedem ce se întâmplă.

Era o propunere foarte rezonabilă. Jules putea să petreacă mai mult timp cu Ethan Figman, jucându-se cu ideea de a fi parte dintr-un cuplu. Ethan era un băiat special, iar ei îi plăcea că-i atrăsese atenția. Era un geniu, iar Jules şi-a dat seama că asta conta mult pentru ea.

— Bine, i-a răspuns ea în cele din urmă.

— Mulțumesc, a spus Ethan. Va urma, a adăugat el binedispus.

Apoi a condus-o până la cabana ei. Julie a intrat şi s-a pregătit de culcare, dându-şi jos tricoul şi desfăcându-şi sutienul. Pe cealaltă latură a cabanei, Ash Wolf deja era în pat, cuibărită în sacul ei de dormit căptuşit cu flanelă roşie şi având un model cu nişte cowboy care aruncau

lasoul. Jules bănuia că fusese al fratelui ei.

— Unde ai fost? a întrebat-o Ash.

— Ah, Ethan Figman a vrut să-mi arate un film de-al lui. Apoi am început să stăm de vorbă şi la un moment dat... mi-e greu să explic.

— Sună misterios, a spus Ash.

— Nu, n-a fost nimic. Mă rog, a fost ceva, dar a fost ciudat.

— Ştiu cum sunt.

— Ce anume? a întrebat Jules.

— Momentele astea ciudate. Viața e plină de ele.

— Ce vrei să spui?

— Păi, a zis Ash, ieşind din sac şi venind să se aşeze lângă Julie. Mereu am simțit că toată viața ne pregătim pentru marile momente, înțelegi? Dar când se întâmplă, uneori simți că eşti complet nepregătit pentru ele sau că nu sunt cum te aşteptai. Şi asta le face să fie *ciudate.* Realitatea e foarte diferită de fantezie.

— Adevărat, a spus Jules. Exact asta mi s-a întâmplat şi mie.

S-a uitat cu un aer surprins la fata frumoasă care stătea pe patul ei; părea că Ash o înțelegea, deşi Jules încă nu-i spusese nimic. Seara aceea avea o mulțime de semnificații încântătoare.

Primul sărut, îşi închipuia Jules, trebuia să te atragă irezistibil spre cealaltă persoană; magnetul şi metalul erau menite să se unească şi să se contopească într-un amestec sfârâitor, colorat în roşu şi argintiu. Dar sărutul lui Ethan nu-i pricinuise o asemenea stare. Lui Jules i-ar fi plăcut să-i povestească lui Ash despre asta. Şi-a dat seama că aşa începea prietenia: o persoană dezvăluia un moment ciudat, iar cealaltă persoană hotăra să asculte, fără să profite de această mărturisire. Prietenia lor a început chiar în noaptea aceea; au vorbit despre ele însele în această manieră indirectă, apoi Ash a încercat să se scarpine pe omoplat, unde o muşcase un țânțar, dar nu ajungea până acolo, aşa că a rugat-o pe Jules s-o ungă cu

loțiune pe bază de calamină. Ash şi-a tras în jos gulerul cămăşii de noapte, iar Jules i-a întins pe omoplat un pic din acel fluid roz-deschis, cu un miros extrem de uşor de recunoscut, îmbietor şi, în acelaşi timp, apăsător.

— De ce crezi că miroase aşa calamina? a întrebat Jules. Oare ăsta e mirosul ei *real* sau o fi un miros arbitrar inventat de nişte chimişti în laborator, iar acum toată lumea crede că aşa trebuie să miroasă?

— Hm, a făcut Ash, habar n-am.

— O fi ca la bomboanele cu aromă de ananas? a sugerat Jules.

— Adică?

— Păi, nu au gust de ananas adevărat. Dar ne-am obişnuit atât de mult cu aroma lor, încât am ajuns să credem că e gustul *real* al fructului, înțelegi? Iar ananasul adevărat nu mai place nimănui. Sau poate doar celor din Hawaii.

A făcut o pauză şi a adăugat:

— Aş da orice să mănânc *poi*[8]. Încă din clasa a patra, când am auzit cuvântul pentru prima oară. Cică se mănâncă direct cu mâinile.

Ash s-a uitat la ea şi a zâmbit:

— Sunt nişte observații cam ciudate, Jules. Dar într-un sens bun. Eşti amuzantă, a adăugat ea cu un aer meditativ, apoi a căscat. Toată lumea a fost de aceeaşi părere în noaptea asta.

Şi părea că firea *amuzantă* a lui Jules îi oferea o mare uşurare lui Ash Wolf. Pe lângă calamină, Ash avea nevoie de amuzament din partea lui Jules. Familia şi mediul lui Ash erau elitiste, dar acum cunoscuse această fată nostimă, blândă şi *emoționantă* prin stângăcia şi amabilitatea ei. Alături, celelalte fete din cabană purtau o discuție animată, dar Jules nu auzea aproape nimic din ce spuneau. Era doar un zgomot de fond, iar adevărata acțiune se desfăşura între ea şi Ash Wolf.

— Eşti o nebunatică, a spus Ash, dar promite-mi că n-o să mă înnebuneşti de cap.

Jules n-a înțeles ce voia să spună, dar apoi şi-a dat seama: Ash încercase o glumă stângace, un joc de cuvinte.

— Adică să nu mă scoți niciodată din minți, i-a explicat Ash, iar Jules a zâmbit politicos şi i-a promis că n-o va face.

Jules şi-a amintit vag de fetele cu care era prietenă acasă, de blândețea şi loialitatea lor. Şi-a amintit cum mergeau spre dulapurile lor de la şcoală, de foşnetul blugilor reiați pe care îi purtau, de părul lor prins cu agrafe şi elastic sau făcut permanent. Toate erau banale, invizibile. Acum, stând pe pat alături de Ash Wolf, Jules se simțea ca şi când şi-ar fi luat rămas-bun de la ele.

Dar înfiriparea acestei noi prietenii a fost întreruptă câteva clipe de prezența lui Cathy Kiplinger, care s-a postat în mijlocul cabanei, apoi şi-a scos sutienul mare şi complicat, dând la iveală sânii ei de femeie în toată firea şi distrăgându-i atenția lui Jules, care s-a gândit că acele sfere în interiorul cabanei conice erau echivalentul unui țăruş pătrat într-o gaură rotundă. Jules şi-ar fi dorit să nu fi fost acolo nici Cathy Kiplinger, nici Jane Zell şi nici Nancy Mangiari, tipa cu mină sumbră care uneori cânta la violoncel ca şi când ar fi fost la înmormântarea unui copil.

Dacă ar fi fost numai cu Ash, Jules i-ar fi povestit tot. Dar celelalte fete se învârteau de colo-colo, iar acum, Cathy Kiplinger, îmbrăcată doar cu un tricou lung şi roz, dădea din mână în mână o plăcintă cu afine pe care o cumpărase de la patiseria din oraş în după-amiaza aceea, împreună cu o furculiță îndoită, şterpelită din sala de mese. Cineva – oare Nancy cea tăcută? sau poate Cathy? – a spus: „Doamne, are gust de sex!”, şi toată lumea a râs, inclusiv Jules, care s-a întrebat dacă sexul, când era cu adevărat bun, chiar oferea aceeaşi plăcere ca o plăcintă cleioasă cu afine, împărțită cu alții.

Subiectul Ethan Figman nu mai putea fi reluat în noaptea aceea. Plăcinta a trecut pe la fiecare de câteva

ori, buzele tuturor devenind albastre, ca şi când s-ar fi pictat pentru un ritual tribal, după care s-a întins fiecare în patul ei, iar Jane Zell le-a povestit despre sora ei geamănă, bolnavă de o afecțiune neurologică ciudată, care o făcea să-şi dea palme peste față.

— Doamne, e îngrozitor, a spus Jules.

— O vezi stând complet calmă undeva, le-a explicat Jane, apoi începe dintr-odată să-şi dea palme. Face câte o scenă pe oriunde mergem şi lumea se sperie când o vede. E cumplit, dar deja m-am obişnuit.

— Până la urmă, te obişnuieşti cu orice, a spus Cathy, şi toate au fost de acord. Eu, de exemplu, sunt dansatoare, dar am țâțele astea enorme. E ca şi când aş căra nişte saci de poştă. Dar ce pot să fac? Tot vreau să devin dansatoare.

— Aşa şi trebuie, să încerci să faci ce-ți place, a spus Jules. Toți trebuie să ne străduim să facem ce ne place, a adăugat ea, cu o convingere bruscă şi neaşteptată. Altfel, ce rost mai are viața?

— Nancy, ce-ar fi să-ți scoți violoncelul să ne cânți ceva? a propus Ash. Ceva de atmosferă. Muzică de ambient.

Deşi era târziu, Nancy şi-a scos violoncelul din debara, s-a aşezat pe marginea patului, cu picioarele goale larg depărtate, interpretând cu un aer concentrat prima mişcare dintr-o suită de Benjamin Britten. În timp ce Nancy cânta, Cathy s-a urcat pe valiza uneia dintre fete, ajungând cu capul periculos de aproape de tavanul înclinat, şi a început un dans liber, cu mişcări lente, ca o stripteuză într-o cuşcă.

— Asta vor băieții, a spus Cathy sigură pe sine. Vor să te vadă mişcându-te. Vor să ți se legene un pic țâțele, ca şi când ai putea să-i loveşti în cap cu ele şi să-i laşi inconştienți. Vor să te porți ca şi când ai avea o *putere* şi, în acelaşi timp, ca şi când ai şti că, dacă s-ar ajunge la o confruntare, câştigătorii ar fi ei. Sunt atât de previzibili: tot ce trebuie să faci ca să-i subjugi e să te legeni uşor şi

să-ți unduieşti şoldurile într-un anumit fel. Şi gata, le ies ochii din cap ca în desenele animate. Ca într-un filmuleț făcut de Ethan.

Sub tricoul roz, trupul i se unduia ca un şarpe şi, din când în când, tivul i se ridica şi dădea la iveală o vagă urmă din pubisul întunecat.

— Asta e cabana muzicii moderne şi a pornografiei! a strigat Nancy în culmea bucuriei. O cabană care oferă toate serviciile şi poate satisface nevoile artistice şi perverse ale oricărui bărbat!

Toate fetele erau surescitate, cuprinse de bună dispoziție. Muzica austeră şi râsetele se îndepărtau de cabană şi se strecurau printre copaci, ajungând până la băieți, ca un mesaj în întuneric înainte să se dea stingerea. Jules se gândea că nu semăna deloc cu Ethan Figman. Şi nici cu Ash Wolf. Simțea că existența ei plutea undeva *între* Ethan şi Ash, uşor respingătoare, uşor dezirabilă – încă nerevendicată de niciuna dintre părți. Făcuse bine că nu se grăbise să treacă de partea lui Ethan, numai pentru că aşa voia el. După cum spusese şi el, lui Julie nu avea de ce să-i pară rău.

De-a lungul următoarelor săptămâni din tabăra care ținea două luni, Jules şi Ethan au petrecut mult timp împreună. Când nu era cu Ash, Julie era cu Ethan. Într-o seară, în lumina amurgului, stând cu el pe marginea bazinului, în timp ce doi lilieci dădeau târcoale hornului de la casa soților Wunderlich – o vilă mare şi cenuşie, aflată peste drum –, Jules i-a povestit despre moartea tatălui ei.

— Of, avea doar 42 de ani? a spus Ethan, clătinând din cap. Doamne, Jules, era atât de tânăr. Şi e foarte trist că n-ai să-l mai vezi niciodată. Era *tatăl* tău. Îmi închipui că vă cânta, nu-i aşa?

— Nu, a răspuns Jules, coborând mâna în apa rece a bazinului, dar şi-a adus aminte dintr-odată că tatăl ei îi cântase ceva odată. Ba da, s-a corectat ea cu un aer surprins. O singură dată. Era un cântec folk.

— Care?
Jules a început să cânte cu glas nesigur:

Doar câțiva stropi căzând pe pământ,
Iarba ridică fruntea spre sunetul ceresc,
Doar câțiva stropi, doar câțiva stropi,
Ce-or fi făcut oare cu ploaia?

S-a oprit brusc.
— Continuă, a îndemnat-o Ethan, iar Jules a continuat stânjenită:

Doar un băiețel stând în ploaie,
O ploaie blândă ce ține de câțiva ani.
Şi iarba s-a dus,
Băiatul dispare,
Şi ploaia cade neîncetat,
Ce-or fi făcut oare cu ploaia?

Când a terminat, Ethan a continuat să se uite la ea.
— Mi s-a frânt inima, a spus el. Vocea ta, versurile, totul. Ştii despre ce-i vorba în cântec, nu-i aşa?
— Cumva despre ploaia acidă?
Ethan a clătinat din cap:
— Despre testele nucleare.
— Tu chiar ştii *tot?* l-a întrebat ea.
Ethan a ridicat din umeri cu un aer satisfăcut:
— Am auzit că pe vremea când a fost scris, preşedinte era Kennedy, iar guvernul făcuse o mulțime de teste nucleare de suprafață şi împrăştiase stronțiu 90 în atmosferă. Ploaia l-a băgat în pământ şi astfel a ajuns în iarba pe care o mâncau vacile, iar apoi în laptele pe care îl beau copiii. Copilaşi radioactivi. Deci era un cântec de protest. Pe tatăl tău îl interesa politica? Era cumva de stânga? a continuat el. Foarte mişto. În schimb, de când l-a părăsit mama, taică-miu s-a transformat într-o acritură. Ştii certurile pe care le au părinții lui Wally

Figman în filmul meu? Toate țipetele şi vaietele alea? Îmi închipui că-ți dai seama de unde m-am inspirat.

— Pe tata nu-l interesa politica, a spus Jules. Şi sigur nu era de stânga, cel puțin nu în mod evident. Adică, era democrat, dar cu siguranță nu era un radical, i-a explicat ea, râzând de absurditatea acestei idei.

Dar râsul i s-a stins, când şi-a dat seama că nu-l prea cunoscuse pe tatăl ei. Warren Jacobson, un om liniştit care lucrase zece ani la Clelland Aerospace. Odată, fără ca fetele lui să-l întrebe, le spusese: „Slujba mea nu mă defineşte”. Dar Jules nu-l întrebase ce anume îl definea. Aproape că nu-l întrebase niciodată nimic despre el. Era slab, blond şi împovărat de griji, iar acum era un bărbat mort la patruzeci şi doi de ani. Şi a tulburat-o gândul că n-avea să ştie niciodată cum fusese el cu adevărat. Apoi ea şi Ethan au plâns împreună, ceea ce a dus la un inevitabil sărut, care n-a fost la fel de rău ca primul, pentru că amândoi aveau acelaşi gust de mucus, iar pentru Jules nu conta că n-o treceau fiori de plăcere. Dar era copleşită de disperare la gândul că tatăl ei murise. Ethan intuise că acesta era exact genul de preludiu de care avea nevoie Jules Jacobson.

Şi s-a întâmplat la fel în mai multe zile, iar Jules a ajuns să se obişnuiască cu astfel de discuții între patru ochi şi cu astfel de momente. În această privință, precum şi în altele, viața ei se schimba rapid în tabără, cu viteza paginilor unui carnet de animație. Fusese o *nulitate,* iar acum era în mijlocul acestui grup de prieteni, admirată pentru umorul ei mucalit, de a cărui existență nu ştiuse până atunci. Jules era o sursă de interes pentru toți, era foarte bună prietenă cu Ash şi ținta venerației lui Ethan. De asemenea, de când venise acolo, ajunsese instantaneu o *actriță,* dând probe şi obținând roluri în piese. Inițial, nici măcar nu voise să audă de teatru. „Nu-s la fel de bună ca tine”, îi spusese lui Ash, iar Ash îi dăduse următorul sfat: „Ştii cum te porți când eşti cu noi? Ştii ce tare eşti? Fii aşa şi pe scenă. Ieşi din tine însăți. N-ai

nimic de pierdut, Jules. Şi dacă nu acum, atunci când?”

Departamentul de teatru a pus în scenă *Cutia cu nisip,* de Edward Albee, iar Jules a primit rolul bunicii, pe care a jucat-o ca pe o babă gârbovită de ani, dar plină de viață, folosindu-se de o voce pe care nu ştia că o are. Ethan îi dăduse lecții de dicție, arătându-i cum obținea vocile pentru *Figland.* „Ce trebuie să faci, îi explicase el, e să vorbeşti exact cu vocea pe care o auzi în capul tău.” Jules juca o femeie mai în vârstă decât oricare dintre oamenii pe care îi cunoscuse în viața ei; la spectacol, era adusă de doi actori, care o aşezau cu grijă pe scenă. Înainte ca Jules să deschidă gura, când doar se strâmba şi îşi morfolea vag buzele, publicul izbucnea în râs şi hohotele se hrăneau din ele însele, cum se întâmplă uneori, iar când, în cele din urmă, rostea prima replică, câțiva spectatori deja râdeau cu lacrimi, şi câte un profesor entuziast lăsa impresia că începuse să guițe. Jules era *ucigătoare,* spunea toată lumea la sfârşitul piesei. Şi era cu adevărat ucigătoare.

Hohotele de râs o încântaseră atât la prima reprezentație, cât şi la următoarele. O făceau mai puternică şi mai serioasă, mai mucalită şi mai sigură pe sine. Mai târziu, Jules avea să-şi spună că hohotele nestăvilite, pline de admirație ale publicului de la Spirit-in-the-Woods o vindecaseră de anul trist prin care tocmai trecuse. Dar nu fusese singurul leac; întreg locul acela contribuise la întremarea ei, ca şi când ar fi fost una dintre acele stațiuni balneare din Europa secolului al nouăsprezecelea.

Într-o noapte, toată lumea din tabără a fost convocată pe peluză, fără să primească vreo informație suplimentară.

— Sunt sigură că soții Wunderlich or să anunțe că-n tabără a izbucnit o epidemie de sifilis, a zis cineva.

— Sau poate vor să-i aducă un omagiu lui Mama Cass, a propus altcineva.

Cântăreața Cass Elliot de la The Mamas and the Papas

murise cu câteva zile înainte, înecându-se în timp ce mânca un sendviş cu şuncă, din câte se spunea. Sendvişul avea să se dovedească un simplu zvon, dar moartea ei era reală.

— Când începe? Băştinaşii nu mai au răbdare, a spus Jonah, în timp ce aşteptau cu toții.

Ethan şi Jules stăteau împreună pe o pătură. El şi-a sprijinit capul pe umărul ei, aşteptând să vadă ce va face. Şi, la început, Jules n-a făcut nimic. Apoi Ethan şi-a mutat capul în poala ei, întinzându-se pe spate şi ațintindu-şi privirea spre cerul întunecat şi spre felinarele japoneze înşirate pe sârme între copaci. Ca la un semn, Jules a început să-i mângâie capul plin de cârlionți şi, la fiecare atingere, ochii lui Ethan se închideau de fericire.

Manny Wunderlich a apărut în fața adunării şi a spus:

— Bună seara tuturor! Ştiu că vă întrebați cu toții ce se întâmplă, aşa că, fără să lungesc vorba, am să v-o prezint pe foarte speciala noastră invitată surpriză.

— Ia uite! a exclamat Ash, care stătea un pic mai încolo, iar Jules s-a înălțat pe vârfuri şi a văzut o femeie cu un poncho galben-roşiatic şi cu o chitară într-o mână, croindu-şi drum prin iarbă până la scenă.

Era mama lui Jonah, faimoasa folkistă Susannah Bay! O femeie frumoasă, cum nu sunt decât foarte puține mame, cu păr lung, negru şi drept – exact opusul mamei lui Jules, cu coafura ei în formă de ghindă şi cu taioarele ei sintetice. Mulțimea a întâmpinat-o pe Susannah cu urale.

— Bună seara, Spirit-in-the-Woods, a spus folkista la microfon când lumea s-a liniştit. Aveți o vară pe cinste? a întrebat ea şi a primit câteva *da*-uri entuziaste. Credeți-mă, ştiu că ăsta e cel mai frumos loc de pe pământ. Şi eu mi-am petrecut câteva veri aici. Nimic nu e mai aproape de cer decât acest petic de pământ.

Apoi a lovit corzile energic şi a început să cânte. Avea o voce puternică, la fel ca pe albumele ei. A interpretat câteva piese de-ale ei pe care le ştia toată lumea, apoi

nişte piese din repertoriul clasic al folkului, invitând auditoriul să cânte cu ea. Înainte de ultimul cântec, a spus:

— În seara asta, am venit însoțită de un vechi prieten, care s-a întâmplat să fie în zonă, şi aş vrea să-l invit pe scenă. Vino lângă mine, Barry. Aplauze pentru Barry Claimes!

Toată lumea a început să bată din palme şi Barry Claims, un folkist cu barbă de terier care în anii şaizeci făcuse parte din trioul The Whistlers şi care, din întâmplare, fusese o scurtă vreme iubitul lui Susannah Bay în vara lui 1966, a urcat pe scenă alături de ea, cu un banjo petrecut pe după gât.

— Bună seara, doamnelor şi domnilor! a salutat el mulțimea.

Deşi toată cariera lor The Whistlers purtaseră şepci şi pulovere pe gât atât în concerte, cât şi pe copertele albumelor, Barry abandonase şi şapca, şi puloverul pe gât în 1971, când îşi începuse cariera de solist. Acum, îşi dădea părul castaniu şi ondulat pe după urechi şi purta cămăşi în carouri, în nuanțe pale, care-i dădeau aerul unui alpinist blând. I-a salutat modest pe cei din tabără, apoi a început să cânte la banjo, iar Susannah la chitară. Cele două instrumente s-au armonizat câteva clipe, apoi s-au îndepărtat timid unul de celălalt, după care iarăşi s-au armonizat şi, în cele din urmă, au alcătuit preambulul cântecului emblematic al lui Susannah Bay. Domol la început, apoi tot mai apăsat, mama lui Jonah a început să cânte:

Am colindat văi şi-am colindat câmpii
Am vrut să-nțeleg de ce nu-ți pot fi pe plac.
Voiai să fiu cum era ea?
Atât era în sufletul tău?
Rugăciunea ca vântul să ne poarte…
Unul de altul cât mai departe…

După concertul în care Susannah a pus mult suflet şi care a fost primit cu multă căldură, toată lumea a rămas pe peluză, servindu-se cu polonicul dintr-un bol mare cu punci roz. Musculițele se agitau deasupra vasului, dar aproape nimeni nu le observa în semiîntunericul amurgului. Numărul de gângănii înghițite în vara aceea era formidabil: musculițele din punci, din salate, precum şi cele aspirate în somn de cei care dormeau cu gura deschisă. Susannah Bay şi Barry Claimes s-au amestecat printre tinerii veniți în tabără. Cei doi vechi prieteni şi foşti iubiți se plimbau cu naturalețe prin mulțimea de adolescenți, având pe chip expresii fericite şi radioase – personaje consacrate ale mişcării contestatare din anii 1960, care se bucurau de admirația celor din jur.

— Unde-i Jonah? a întrebat cineva.

O fată auzise că plecase la cabana lui în timpul concertului, plângându-se că-i era greață; câțiva au spus că era mare păcat că nu se simțea bine tocmai în noaptea aceea. Uitându-te la Susannah, era uşor să-ți dai seama de unde se trăgea frumusețea lui Jonah, deşi era mai discretă şi mai şovăielnică în versiunea fiului.

Jules era încântată şi, în acelaşi timp, crispată, ştiind că se află în preajma lui Susannah Bay.

— N-am fost niciodată atât de aproape de cineva *faimos,* i-a şoptit ea lui Ethan, fără să-i pese că vorbea ca o fată de la țară.

Ajunsese să se simtă la largul ei atât cu Ethan, cât şi cu Ash. Lui Jules încă i se părea uluitor că fata frumoasă, delicată şi sofisticată din cabana ei alesese să-şi petreacă atât de mult timp cu ea, însă prietenia lor era, neîndoielnic, deschisă, degajată şi cât se poate de reală. Noaptea, înainte de culcare, Ash venea şi se aşeza pe patul ei; Jules o făcea deseori să râdă, dar îi şi asculta confesiunile, iar Ash era atentă la ce-i spunea Jules şi îi dădea sfaturi despre diverse subiecte, dar niciodată pe un ton autoritar. Uneori, şuşoteau mult după ce se stingea lumina, până când celelalte fete le cereau să înceteze.

Acum, după concert, Ethan îşi sorbea punciul ca şi când ar fi băut coniac dintr-un pahar cu picior, iar după ce l-a terminat, a aruncat paharul de hârtie la coş şi a pus un braț pe umerii lui Jules:

— Susannah cântă cu multă tristețe „Vântul ne va despărți”, a spus el cu glas scăzut.

— Da, într-adevăr.

— Mă face să mă gândesc la oamenii care îşi dedică viața unul altuia, iar apoi unul dintre ei pur şi simplu alege să plece sau chiar moare.

— Nu m-am gândit la asta, a spus Jules, care nu înțelesese niciodată versurile piesei, şi mai ales cum ar fi putut vântul să despartă doi oameni. Poate o să ți se pară că-s cârcotaşă, a continuat ea, dar n-ar trebui ca vântul să-i *apropie?* E vorba de un *singur* vânt, deci bate într-o singură direcție, nu în două.

— Hm? Să mă gândesc, a spus el şi, după ce a stat pe gânduri câteva clipe, a conchis: Ai dreptate. N-are sens. Şi totuşi, e un cântec foarte melancolic.

Se uita la ea cu un aer sobru, încercând să-şi dea seama dacă melancolia o putea face să se apropie din nou de el. Câteva clipe mai târziu, când s-au îndepărtat un pic de toată lumea, Jules nu l-a oprit când a sărutat-o. Ethan era pregătit, ca un doctor care i-a administrat pacientului său puțin alergen{9}, aşteptând să vadă dacă-i va declanşa o reacție. A cuprins-o în brațe, iar Jules şi-a impus să-l vrea ca iubit, pentru că era un băiat strălucit şi amuzant, care întotdeauna avea să fie bun şi pasional cu ea. Dar nu simțea decât că Ethan era *prietenul* ei, minunatul şi talentatul ei prieten. Încercase din răsputeri să răspundă pasiunii lui, dar acum ştia că probabil nu se va întâmpla niciodată.

— Nu mai pot să încerc, a zis ea dintr-odată, fără să-şi fi propus. E prea greu. Nu vreau să fac asta.

— Nu ştii ce vrei, a replicat Ethan. Eşti confuză, Jules. Ai suferit o mare pierdere anul ăsta. Încă treci prin etapele vindecării, alea de care vorbeşte Elisabeth Kübler-

Ross[10]. Ca să vezi, a adăugat el, şi ea are o tremă.

— Ethan, nu-i vorba de tata, înțelegi? a izbucnit Jules, un pic prea tare, făcându-i pe câțiva să se uite spre ei cu priviri curioase.

— Bine, a zis Ethan. Am înțeles ce-ai spus.

Chiar în clipa aceea, în cercul de lumină al felinarelor japoneze de deasupra lor a apărut dintr-odată Goodman Wolf, însoțit de o ceramistă cu buze groase din Cabana Fetelor Nr. 4, care întotdeauna avea lut sub unghii. S-au oprit amândoi la marginea cerului, apoi fata a întins capul spre al lui, iar Goodman s-a aplecat şi s-au sărutat, cu fețele luminate spectaculos de felinar. Jules a urmărit gura lui Goodman desprinzându-se de a ceramistei şi ar fi putut jura, deşi distanța era mare, că pe buzele lui rămăsese un pic din glossul ei incolor, ca o pată de unt, ca un fel de premiu. Jules şi-a imaginat că schimbă fața şi trupul lui Ethan cu ale lui Goodman. Ba chiar şi-a imaginat că-şi face mendrele cu el în mod sălbatic, la fel ca în Figlandul lui Ethan. Şi-a imaginat picături animate de transpirație sărind din trupurile lor goale şi împreunate. Gândindu-se la asta, a fost asaltată de un val de senzații asemănător luminii de la proiectorul lui Ethan. Sentimentele te puteau copleşi ca un talaz de neoprit – era unul dintre lucrurile pe care le învăța la Spirit-in-the-Woods. N-ar fi putut niciodată să fie iubita lui Ethan Figman şi făcuse bine spunându-i că nu va mai încerca. Desigur, ar fi fost nemaipomenit să fie iubita lui Goodman Wolf, dar nici asta nu avea să se întâmple vreodată. În vara aceea, n-aveau să se înfiripeze cupluri pasionale şi, cu toate că într-un sens era trist, măcar se puteau întoarce toți şase în cabana băieților şi să-şi reia locurile în cercul acela perfect şi intact, menit să dureze o viață. Cabana avea să trepideze, ca şi când ironia, conversațiile şi prietenia lor ar fi fost atât de puternice, încât ar fi putut face ca toată acea construcție mică de lemn să se legene şi să pufăie, pregătindu-se pentru decolare.

Doi

Talentul, această trăsătură alunecoasă, era un subiect frecvent de conversație la cină între Edie şi Manny Wunderlich de mai bine de jumătate de secol. Nu se plictiseau niciodată de el şi, dacă cineva ar fi studiat frecvența cuvintelor în dialogurile acestui cuplu în vârstă, ar fi observat că *talent* apărea foarte des; cu toate că, stând în sufrageria prost încălzită a vilei lor mari şi cenuşii, Manny Wunderlich se gândea uneori că, de fapt, voiau să spună „succes”.

— A devenit un mare talent, i-a spus soția sa în timp ce-l servea cu o lingură de cartofi, lovind-o de farfurie, ca să se dezlipească bucățile care, pur şi simplu, nu voiau să fie dezlipite.

Prima oară când s-au întâlnit, în 1946, la o petrecere în Greenwich Village, ea era dansatoare contemporană şi sărea prin dormitorul ei de pe strada Perry înfăşurată doar cu un cearşaf şi cu iederă în păr. Iar în pat, tălpile ei presărate cu bătături îi zgâriau picioarele lui Manny. Edie era o tânără superbă şi o artistă avangardistă pe vremea când asta putea fi o ocupație cu normă întreagă, dar după ce s-au căsătorit, încetul cu încetul a devenit mai puțin impetuoasă. Totuşi, spre marea dezamăgire a lui Manny, abilitățile ei domestice nu s-au ridicat la înălțime după ce s-au estompat cele sexuale şi artistice. Edie s-a dovedit a fi o bucătăreasă îngrozitoare şi, de-a lungul căsniciei lor, mâncărurile ei fuseseră deseori adevărate otrăvuri. În 1952, când au deschis Spirit-in-the-Woods, amândoi ştiau că găsirea unui bucătar excelent era esențială pentru reuşita inițiativei lor. Dacă mâncarea n-ar fi fost bună, n-ar fi venit nimeni. Aşa că au angajat-o pe Ida Steinberg, o verişoară de-a doua a lui Edie şi supraviețuitoare a „unui alt gen de tabere”, după cum spusese cineva fără niciun pic de tact; aşa că pe timpul verii, soții Wunderlich mâncau ca nişte capete încoronate,

dar în afara sezonului, când Ida nu gătea decât ocazional, pentru evenimente speciale, mâncau ca doi deținuți din Gulag – tocane cleioase şi cartofi în diferite combinații. Mâncarea era proastă, dar discutau cu însuflețire despre nenumărații tineri care trecuseră prin poarta de piatră de la Spirit-in-the-Woods şi care dormiseră în cabanele de lemn ale taberei.

Acum, când se apropiau de sfârşitul lui 2009, deja nu şi-i mai aminteau pe toți şi nici măcar pe cei mai mulți dintre ei, dar lumina celor mai străluciți încă răzbătea prin întunericul din memoria soților Wunderlich.

De-a lungul deceniilor, fără să-şi dea seama, Manny începuse să-i împartă pe cei care veneau în tabără în categorii. Nu avea nevoie decât de un nume, apoi procesul de gândire şi clasificarea putea începe.

— *Cine* a devenit un mare talent? a întrebat el.

— Mona Vandersteen. Sigur o ții minte. A venit trei veri la rând.

Mona Vandersteen? *Dans,* şi-a spus Manny în gând.

— Dans? a întrebat şovăitor.

Edie s-a încruntat la el. Părul ei era la fel de alb ca părul şi sprâncenele lui stufoase, iar lui Manny nu-i venea să creadă că acea porumbiță bătrână şi masivă era aceeaşi fată care îl iubise pe strada Perry la scurtă vreme după al Doilea Război Mondial. Fata care se aşezase pe patul cu tăblie metalică albă şi îşi depărtase labiile cu degetele în fața lui; Manny nu mai *văzuse* niciodată o asemenea privelişte şi aproape că i se tăiaseră genunchii. Edie rămăsese aşa pe pat, deschizându-se ca şi când ar fi fost acoperită de mici draperii şi zâmbindu-i cu aerul că era cel mai firesc lucru din lume. El rămăsese nemişcat, holbându-se la ea, iar ea îi spusese fără nicio urmă de timiditate: „Ei? Vino-ncoace!”

Ca un uriaş, Manny străbătuse camera cu un singur pas, aruncându-se asupra ei, mâinile sale încercând s-o deschidă şi mai mult, s-o despice şi, în acelaşi timp, s-o posede – țeluri contradictorii care au fost cumva

reconciliate în următoarea oră, în acel pat. Edie s-a apucat de gratiile tăbliei, desfăcând şi strângând picioarele în jurul lui, iar Manny s-a temut că ar fi putut să-l omoare din greşeală sau în mod intenționat. A fost sălbatică în ziua aceea şi mult timp după, dar în cele din urmă sălbăticia i s-a estompat.

Tot ce mai rămăsese din acea fată subțire şi flexibilă era textura ca de răzătoare a tălpilor ei. Edie se îngrăşase de la începutul anilor 1960, şi nu din cauza sarcinii – soții Wunderlich nu putuseră să aibă copii şi, cu toate că asta îi îndurerase, suferința li se tocise de-a lungul timpului mulțumită adolescenților care veneau anual la Spirit-in-the-Woods. După cincizeci de ani, Edie părea să fi fost reconstruită după imaginea unei piramide; ba nu, şi-a dat seama Manny într-o zi, semăna cu una dintre cabanele ce se vedeau peste drum, de la fereastra lor – una dintre construcțiile acelea conice, care rezistaseră în tot acest timp şi nu avuseseră nevoie de nicio reparație, care nu avuseseră nevoie de *nimic,* pentru că erau atât de primitive, de fundamentale şi de autonome.

— Mona Vandersteen nu era dansatoare, l-a corectat Edie. Mai gândeşte-te.

Manny a închis ochii şi s-a gândit. Prin fața ochilor i s-au perindat câteva fete din tabără, asemenea muzelor: dansatoare, actrițe, muziciene, țesătoare, sticlărese, gravoare. Şi-a amintit o fată cu mâinile vârâte într-o găleată cu vopsea violet. Şi a simțit un fior şi o mişcare în pantalonii ridicați până deasupra taliei, dar nu era decât o erecție fantomă, pentru că lua hormoni pentru cancer de prostată şi îi crescuseră nişte sâni mici, ca de adolescentă, şi avea bufeuri, precum cele de care se plângea mama lui cea săracă cu duhul, făcându-şi vânt cu un exemplar din revista *Silver Screen* în apartamentul lor din Brooklyn. Acum, Manny era o ruină: fusese *castrat* chimic – exact aşa îi spusese medicul său tânăr pe un ton voios – şi aproape nimic nu-l mai putea excita. S-a gândit la Mona Vandersteen şi în minte i-a apărut brusc o nouă

imagine.

— Da, avea părul blond şi ondulat, i-a spus el soției cu o falsă certitudine. A venit în anii cincizeci, cu una dintre primele serii de tineri. Cânta la flaut şi până la urmă a ajuns în… Orchestra Simfonică din Boston.

— Era în anii şaizeci, l-a corectat Edie, un pic iritată. La oboi.

— Ce?

— Cânta la oboi, nu la flaut. Țin minte, pentru că avea respirație de ancie[11].

— Ce-i aia respirația de ancie?

— N-ai observat niciodată că suflătorii de la instrumentele cu ancie au respirația urât mirositoare? Chiar n-ai observat asta niciodată, Manny? Serios?

— Nu, Edie, n-am observat. N-am remarcat niciodată respirația ei şi nici pe a altcuiva, a răspuns el ipocrit. Nu-mi amintesc decât că era foarte talentată.

Şi-a amintit şi că avea şolduri înguste şi un fund mare şi apetisant, dar a ținut pentru el aceste detalii.

— Da, a spus Edie, era foarte talentată.

Soții Wunderlich îşi mâncau cartofii acoperiți cu un strat subțire de sos maro şi se gândeau separat la Mona Vandersteen, care era atât de talentată şi care se bucurase de faimă o vreme. Dar cântase în Orchestra Simfonică din Boston în anii 1960, aşa că cine putea şti ce mai făcea acum sau dacă nu cumva tot ce mai făcea era să zacă în mormântul ei.

Soții Wunderlich erau mai vârstnici decât toată lumea de la Spirit-in-the-Woods; păreau Dumnezeu şi soția lui Dumnezeu, amândoi încărunțiți, trăind în continuare în casa de peste drum de tabără. Economia în criză afectase teribil toate taberele de vară – cine mai era dispus să dea şapte mii de dolari pentru ca odrasla lui să facă oale de lut? Cu câțiva ani în urmă, angajaseră un tânăr plin de energie care să se ocupe de planificare şi să administreze tabăra, însă din păcate în continuare rămâneau multe locuri libere la toate atelierele de creație. Nu ştiau ce

aveau să facă mai departe, dar ştiau că situația nu era bună şi că, în cele din urmă, vor intra în criză.

Însă, orice s-ar fi întâmplat, nu aveau să vândă tabăra. Le plăcea prea mult; era o mică utopie, iar copiii care veneau acolo se cerneau de la sine, fiind şi ei nişte utopişti, într-un sens. Tabăra trebuia să rămână intactă, dedicându-se scopului nobil de a propaga arta în lume, generație după generație.

De Crăciun, foştii participanți la tabără le umpleau cutia poştală cu scrisori despre viețile lor, iar Edie sau Manny mergeau cu pas domol până la capătul aleii, deschideau uşa înțepenită a cutiei argintii şi aduceau corespondența în casă, unde Edie îi citea scrisorile cu glas tare soțului ei. Uneori, sărea peste rânduri sau peste paragrafe întregi când deveneau prea plicticoase. Niciunul dintre ei nu era foarte interesat de viața de familie a foştilor lor elevi: la ce facultăți le fuseseră acceptați copiii, cine făcuse un bypass coronarian – *of, of, of,* toată lumea avea viață grea şi, dacă supraviețuiai greutăților, de ce să mai şi scrii despre ele? Supraviețuirea în sine era suficientă. Uneori, Manny se gândea că foştii lor elevi ar fi trebuit să le trimită versiuni prescurtate, curățate de detalii neesențiale, ale scrisorilor de Crăciun, care să nu conțină decât dovezi ale marelui talent cu care erau înzestrați expeditorii lor. Planşe, înregistrări audio, manuscrise. Mostre din ce realizaseră în anii şi deceniile de după verile petrecute la Spirit-in-the-Woods.

Dar, în acest punct, chestiunea talentului devenea alunecoasă, pentru că cine ar fi putut spune dacă tabăra scosese la iveală şi activase talentul incipient al unui copil sau dacă nu cumva talentul fusese tot timpul în el şi s-ar fi manifestat în cele din urmă chiar şi fără tabăra lor. În cea mai mare parte a timpului, Manny Wunderlich susținea prima variantă, deşi în ultima vreme, pe măsură ce capul şi sprâncenele îi deveneau tot mai cărunte, conferindu-i o înfățişare imaculată şi înşelător de blândă, ajunsese la concluzia că el şi soția lui nu fuseseră decât

conductorii unui tren al talentului, tăind bilete multor copii străluciți aflați în trecere prin Belknap, Massachusetts, în drum spre un loc mai bun. Se gândea abătut că cel mai important lucru pe care îl crease Spirit-in-the-Woods în sufletele tuturor era nostalgia. Se întâmpla să ajungă la ei cărți poştale pe care câte un fost participant la tabără scrisese astfel de rânduri:

> *Dragă Manny şi dragă Edie,*
>
> *Vreau să ştiți că mă gândesc zi de zi la verile petrecute în tabără. Cu toate că am susținut concerte la Paris, la Berlin şi în multe alte oraşe, şi cu toate că Bursa Barranti de anul trecut mi-a oferit libertatea de a mă concentra asupra libretului meu, fără să mai trebuiască să predau la conservator, nimic n-a fost la fel de frumos ca Spirit-in-the-Woods. Nimic! Vă trimit dragostea mea.*

*

Ori de câte ori era abătut, Manny Wunderlich se adâncea în el însuşi, simțindu-şi bătăile chinuite ale inimii, şi se uita peste drum, spre peluza din fața vilei, unde se zăreau vârfurile cabanelor țuguiate. Se cufunda în melancolie şi numai vocea soției îl mai putea aduce înapoi, ca şi când l-ar fi tras de bretele sau ca şi când o versiune mai timpurie a ei, de o sexualitate sălbatică, i-ar fi insuflat din nou vitalitate.

— Manny, l-a strigat ea de peste timp. Manny.

A fixat-o cu privirea lui slăbită şi sticloasă, uitându-se în ochii ei albaştri şi fermi.

— Ce-i? a spus el.

— Am văzut c-ai dispărut, i-a răspuns ea. Hai să vorbim despre altcineva. Azi am primit o scrisoare foarte interesantă. E una dintre obişnuitele scrisori de Crăciun.

— Bine, a zis el, aşteptând.

Oare de ce tânăr artist trebuia să-şi aducă aminte de

data asta? Un flautist, o dansatoare, o cântăreață, un designer de decoruri suprarealiste?

— Asta o să-ți placă, i-a spus Edie, apoi a zâmbit, iar gura ei a căpătat o expresie blândă pe care o avea tot mai rar în ultima vreme. E de la Ethan şi Ash.

— Ah! a spus Manny, tăcând cu aerul respectuos care se impunea.

— Am să ți-o citesc, a zis ea.

Trei

Plicul făcut dintr-o hârtie atât de groasă şi de catifelată încât ai fi zis că fusese uns cu lanolină şi cu uleiuri speciale a rămas nedesfăcut pe măsuța pentru corespondență şi chei din holul de la intrare al apartamentului Jacobson-Boyd timp de o zi sau două înainte să se hotărască să-l deschidă. De mulți ani, acesta fusese un mod de a tolera nepotrivirea dintre propriile lor vieți şi ce era descris în scrisoarea anuală. Ori de câte ori ei deschideau o astfel de scrisoare, Jules se simțea ca şi când din ea ar fi putut țâşni un jet de flăcări care i-ar fi ars mâinile. Odată cu trecerea timpului şi cu înaintarea în vârstă, invidia ei față de viețile prietenilor ei se diminuase şi devenise suportabilă, dar, chiar şi acum, când sosise scrisoarea de Crăciun, Jules se lăsase copleşită de revenirea discretă a unui sentiment foarte vechi. În scrisorile pe care le trimiteau de Crăciun, Ash şi Ethan nu-şi etalau niciodată succesele, nici măcar cu ani în urmă, în perioada când viețile lor începuseră să devină atât de palpitante. Dimpotrivă, lăsau mereu impresia că se temperează, ca şi când n-ar fi vrut să-şi asalteze prietenii cu detaliile sorții lor norocoase.

Scrisorile lui Ash şi Ethan erau expediate în fiecare an la adăpostul unui plic mare şi gros, de formă pătrată, pe spatele căruia treceau o adresă unde locuiau doar câteva săptămâni pe an: Ferma Bending Spring, Cole Valley, Colorado.

— Ce fel de fermă e asta? o întrebase Dennis când aflaseră de achiziționarea fermei. Fermă de vite? Fermă de turism rural?

— Nu, e o fermă de *taxe,* îi răspunsese Jules. Dacă au domiciliul legal acolo, plătesc taxe mai mici. Deci e o fermă unică în lume.

— Eşti antipatică, îi spusese el în glumă.

Dar deja ştiau amândoi că invidia ei nu avea forță – era

doar un sentiment neplăcut şi copleşitor, iar Jules nu putea decât să facă glume uşor sarcastice ca să alunge o parte din ostilitate şi să rămână prietenă cu Ash şi Ethan. Fără glume, fără ironii şi bombăneli, n-ar fi putut să suporte diferența dintre cât de mult aveau cei doi prieteni prin comparație cu ea şi Dennis. Aşa că vorbea mult despre viața la ferma de taxe, povestindu-i lui Dennis despre muncitorii care fuseseră angajați să prindă cu lasoul taxele care încercau să scape; îi povestea şi că proprietarii fermei, Ash şi Ethan, stăteau în balansoarul de pe verandă, urmărind cu satisfacție trebăluiala angajaților.

— La ferma lor nu munceşte niciun minor, îi spunea Jules. Iar proprietarii sunt foarte mândri de asta.

Dar scenariul ei sugerea cumva că, în realitate, Ash şi Ethan erau puturoşi, iar din când în când se dovedeau a fi nişte supraveghetori cruzi, deşi amândoi erau renumiți ca fermieri respectuoşi şi generoşi cu oamenii care lucrau pentru ei, şi nu doar din capriciu, ci în mod autentic. De asemenea, după cum ştia toată lumea, Ash şi Ethan lucrau tot timpul, fiind mereu prinşi în proiecte, fie artistice, ori filantropice. Ethan, deținătorul unei lungi serii de succese care, în iarna lui 2009, când a sosit scrisoarea de Crăciun, se întindea deja pe mai bine de două decenii, nu se oprea şi nici nu voia să se oprească vreodată din lucru. „Când te opreşti, mori”, spusese el cândva la cină, şi toată lumea de la masă încuviințase cu un aer sobru. A te opri însemna *moarte.* A te opri însemna că renunțai şi predai altora cheile lumii. Singura opțiune pentru o persoană creativă era mişcarea continuă – o viață în care te învârteai ca un titirez, mereu înainte, până când nu mai erai în stare să te mişti.

Ideile lui Ethan Figman erau mult mai valoroase acum decât fuseseră în 1984, când, la doar trei ani de la absolvirea Şcolii de Arte Vizuale din New York, obținuse un contract pentru realizarea unui serial de animație pentru adulți, intitulat *Figland.* După ce se difuzase

episodul-pilot şi fusese bine primit, televiziunea l-a angajat să facă un sezon întreg. Ethan a insistat să facă el vocea lui Herb Figman, tatăl furios al lui Wally Figman, şi pe cea a vicepreşedintelui Sturm, un personaj secundar care trăia în universul paralel al Figlandului. De asemenea, insistase că trebuia să locuiască în continuare la New York, nu să se mute la Los Angeles şi, după multe negocieri tensionate, în mod surprinzător, directorii televiziunii acceptaseră în cele din urmă, deschizând un studio pentru serial într-o clădire de birouri din centrul Manhattanului. În primul an, *Figland* a avut un succes uluitor. Foarte puţină lume ştia că Ethan îşi dobândise tehnica într-un atelier de animaţie dintr-o tabără de vară, sub îndrumarea Bătrânului Mo Templeton – căruia, şi-a dat seama Jules, nu i se spusese niciodată în viaţa lui Tânărul Mo Templeton. În schimb, Ethan reuşise să-şi păstreze tinereţea de-a lungul anilor săi de succese. La cincizeci de ani, era la fel de agreabil ca la cincisprezece, dar cârlionţii i se mai răriseră şi căpătaseră o nuanţă de auriu, iar urâţenia i se transformase în semn distinctiv. Din când în când, câte cineva îl recunoştea pe stradă şi îi spunea: „Salut, Ethan!”, ca şi când l-ar fi cunoscut personal. Deşi încă purta deseori tricouri de prost gust, imprimate cu personaje de desene animate, unele dintre cămăşile sale erau făcute din materiale scumpe, care aminteau de pânza felinarelor japoneze. Când a început să aibă succes, Ash îl îndemnase să-şi cumpere haine de la magazine mai bune – adică de la magazine adevărate, nu de la tejghelele din intersecţii, cum spusese ea odată –, şi după o vreme, chiar începuseră să-i placă unele dintre hainele lui scumpe, deşi nu voia s-o recunoască.

Ethan avea atât de multe idei, încât ai fi zis că erau silabele unui bolnav de Tourette, care trebuiau scuipate sub forma unor scâncete şi explozii haotice. Dar multe dintre ele, ba chiar cele mai multe, se dovedeau a fi profitabile într-un fel sau altul. După succesul serialului, pe la mijlocul anilor 1990, a devenit activist împotriva

exploatării minorilor şi a înfiinţat în Indonezia o şcoală pentru copiii salvaţi de la munca forţată. Ash s-a implicat şi ea în această iniţiativă, iar generozitatea lor era autentică, nu o simplă toană. Acum, Ethan organiza a doua ediţie a Seminarelor de Măiestrie, un eveniment de o săptămână ce se desfăşura vara într-un complex turistic din Napa, California, unde politicieni, oameni de ştiinţă, vizionari din Silicon Valley şi artişti îşi prezentau ideile în faţa unui public privilegiat. Prima ediţie fusese un succes şi, cu toate că se afla în urma altor conferinţe similare, Seminarele de Măiestrie atrăseseră repede atenţia. Deşi era abia decembrie, biletele de participare pentru următoarea ediţie erau pe sfârşite.

Jules şi Dennis Jacobson-Boyd au citit scrisoarea de Crăciun a soţilor Figman şi Wolf cu o seară înainte de Crăciun. New Yorkul era cuprins de obişnuita lui criză anuală. Traficul era paralizat. Familiile din afara oraşului, strivite sub povara sacoşelor de cumpărături, îşi croiau cu greu drum pe trotuare. În ciuda economiei decimate, lumea încă venea în oraş de sărbători – pur şi simplu nu putea sta acasă. Pe străzi răsuna obişnuita muzică de duzină, inclusiv îngrozitoarele cântecele hazlii, cu specific de Crăciun, compuse în anii 1950, care te făceau „să vrei să mori”, cum i se plânsese lui Jules unul dintre clienţii din ziua aceea. Toţi newyorkezii era sătui şi enervaţi de ocuparea temporară a oraşului lor şi de faptul că erau forţaţi să între în atmosfera de sărbătoare. Jules tocmai se întorsese acasă după ultima clientă din ziua şi din săptămâna aceea. Cu câţiva ani în urmă, mulţi terapeuţi, inclusiv ea, încetaseră să mai folosească termenul *pacienţi.* Şi totuşi, a avea *clienţi* încă i se părea un pic neobişnuit; pe Jules o făcea să se simtă ca şi când ar fi fost o femeie de afaceri, cineva care lucrează în consultanţă, domeniul acela vag pe care nu-l înţelesese niciodată, deşi de-a lungul anilor cunoscuse prin Ethan şi Ash oameni care îşi câştigau existenţa din asta. Nimeni nu mai voia să fie pacient, toată lumea voia să fie client.

De fapt, toată lumea voia să fie consultant.

Ultima clientă din agenda ei era Janice Kling; numele ei era un pic amuzant, dat fiind că Janice nu voia să renunțe la terapie – niciodată.[12] Se agăța de Jules ca un pui de marsupial, iar ataşamentul ei era înduioşător şi, uneori, tulburător. Începuse să vină la terapie cu mulți ani în urmă, când era studentă la Drept la Universitatea din New York şi fusese speriată de metoda socratică a unui profesor intimidant, care o redusese la tăcere asaltând-o cu întrebări. Acum, Janice, care inițial voia să predea la universitate, devenise o avocată suprasolicitată şi prost plătită pentru o asociație de protecția mediului. Lucra mult, încercând să salveze lumea de abuzuri, dar când intra în cabinetul lui Jules, se prăbuşea pe fotoliu cu umerii încovoiați şi cu o expresie deznădăjduită.

— Nu suport să trăiesc fără intimitate, îi spusese Janice de curând. Merg la întruniri şi lupt toată ziua împotriva legislației rău intenționate a republicanilor, iar pe la miezul nopții, când ajung acasă singură, mănânc la repezeală nişte resturi de tăiței thailandezi şi mă trântesc pe pat, frântă de oboseală. Şi nici măcar nu pot să-mi folosesc vibratorul, pentru că n-am avut timp să-mi decorez casa şi răsună peste tot. Ți se pare jalnic să recunosc asta? Mai ales partea cu ecoul vibratorului? Ți se pare trist?

— Bineînțeles că nu, răspunsese Jules. Ba chiar ar trebui să-ți dea gratuit vibratore de la serviciu, dacă te pun să munceşti atât de mult, încât nu mai ai timp pentru viața ta privată. De fapt, ar trebui să-ți dea şi dacă ai *avea* timp, a adăugat ea repede.

Jules şi clienta ei au izbucnit în râs, gândindu-se la femeile suprasolicitate şi la vibratoarele lor. Unele terapeute erau genul matern, înfăşurate în rochii până la pământ, cu poala primitoare, altele voiau să fie cât mai reci, şi abordau o atitudine clinică şi detaşată, ca şi când răceala în sine ar fi avut proprietăți curative. Ca terapeută, Jules nu se simțea nici foarte maternă, nici

foarte distantă. Era ea însăşi, într-o formă concentrată, iar clienții îi spuseseră de mai multe ori că era amuzantă şi încurajatoare, şi cu toate că i-o spuneau ca pe un compliment, Jules îşi dădea seama cu o uşoară stânjeneală că nu era – nu în întregime.

În şedința din ziua aceea, Janice Kling îi vorbise despre o temă familiară, singurătatea, şi, poate pentru că era perioada Crăciunului, conversația a avut o notă de disperare. Janice i-a spus că habar n-avea cum reuşeau oamenii să-şi continue viața an după an, fără să fie mângâiați sau fără să li se vorbească într-un mod intim. „Cum reuşesc, Jules? o întrebase ea. Cum reuşesc *eu?* Ar trebui să mă duc la o prostituată care oferă intimitate.” A făcut o pauză, apoi a ridicat privirea cu un zâmbet tăios. „Sau poate că deja frecventez una”, adăugase ea, făcând semn cu degetul spre Jules.

„Păi, dacă sunt o prostituată specializată în intimitate, răspunsese Jules cu blândețe, atunci ar trebui să mă plăteşti mult mai mult.” De obicei, tarifele ei erau mici. Reforma din sistemul medical schimbase tot, şi cele mai multe asigurări medicale nu mai acopereau decât un număr mic de şedințe. Şi, bineînțeles, medicamentele înlocuiseră terapia pentru multă lume. Jules şi câțiva prieteni terapeuți se întâlneau din când în când ea să discute cât de mult se înrăutățise situația față de anul dinainte. Şi totuşi, îşi păstrau cabinetele, împărțind aceleaşi birouri ca să mențină tarifele scăzute – se încăpățânau să reziste. Toți clienții lui Jules o duceau prost cu banii şi, deşi habar n-aveau, şi terapeuta lor era strâmtorată.

În seara aceea, Julie se întorsese acasă de la o şedință cu râs şi cu plâns, ambele moderate. Ea şi Dennis locuiau de mai bine de zece ani în apartamentul lor modern şi simplu din vestul New Yorkului, pe una dintre străzile cu numărul nouăzeci. Pe strada lor erau clădiri dinainte de război, şiruri de case cu etaj, cu fațade de piatră, precum şi blocuri mici şi anonime cu lift, ca al lor,

şi un azil în fața căruia, în zilele cu soare, erau înşirați bătrâni în scaune cu rotile, cu ochii închişi, cu capetele albe şi roz ridicate spre cer. Apartamentul era proprietatea lui Jules şi Dennis, care se stabiliseră acolo definitiv; două bulevarde mai încolo era un supermarket vechi, cu nişte culoare înguste, iar Central Park era foarte aproape. În acel apartament o crescuseră pe fiica lor, Rory; o dăduseră la şcoala de stat din apropiere şi o scoseseră deseori în parc ca să alerge şi să dea cu piciorul în minge.

Când a ajuns acasă şi a deschis uşa, în apartament mirosea a mâncare; Dennis făcea rasol de pui cu mirodenii. A rămas în hol, uitându-se la corespondența sosită în ziua aceea – un teanc mic şi anost de facturi şi scrisori. Lângă teancul proaspăt, era plicul pătrat care deja stătea nedeschis de vreo două zile.

Scrisoarea de Crăciun.

Jules a luat-o cu ea în bucătărie, unde Dennis stătea aplecat deasupra aragazului în bluza de trening Rutgers. Întotdeauna părea prea mare pentru mica lor bucătărie, cu trupul lui solid şi nedelicat şi cu mişcările lui largi. Şi îi era foarte greu să-şi țină sub control părul de pe față. „Creşte ca grâul pus la încolțit”, glumise el în pat la începuturile relației lor, în urmă cu douăzeci şi opt de ani. Era robust, brunet, viril şi simplu, în sensul că nu avea nicio înclinație către *artă,* nicio nevoie de rafinamente estetice. La sfârşit de săptămână, îi plăcea să joace rugby pe atinselea{13} cu prietenii, care uneori, după meci, veneau pe la ei să mănânce pizza şi să bea bere, bătând palma între ei fără nicio ironie. La fel ca unii dintre aceşti prieteni, Dennis era ecografist, meserie pe care o alesese nu pentru că ar fi crescut cu dorința de a afla ce se ascunde dincolo de suprafețe, ci pentru că, după o depresie din timpul facultății şi o recuperare dificilă, văzuse la metrou o reclamă convingătoare pentru o şcoală de ecografie. Acum, câteva decenii mai târziu, lucra la o clinică de succes din Cartierul Chinezesc.

Uneori, când se întorcea de la serviciu, în drum spre gura de metrou, trecând pe lângă vânzătorii ambulanți de pe stradă, cumpăra nişte anason în formă de stea, câte un snop de fasole verde lungă sau câte o rădăcină contorsionată care semăna cu mâna unui vrăjitor bătrân. Proximitatea față de aceşti vânzători reuşea cumva să-i împrumute şi lui un uşor aer exotic.

Dennis s-a întors de la aragaz şi s-a apropiat de ea, ținând în mână o lingură din care se prelingeau picături.

— Bună, a spus el, sărutând-o, şi buzele li s-au lipit voluptuos, rămânând multă vreme împreunate.

— Bună, i-a răspuns Jules în cele din urmă. Miroase bine. Când ai ajuns acasă?

— Acum o oră. Am trecut de la o ecografie pelviană direct la rasol de pui. Ah, şi vezi că sunt două mesaje pe robot. Unul de la maică-ta şi unul de la Rory. Maică-ta a zis că nu-i nevoie s-o suni înapoi, doar voia să afle ce mai faci şi dacă ai primit veşti de la Rory. Iar Rory a zis c-a ajuns bine în New Hampshire, acasă la Chloe, şi că drumurile au fost bune.

— N-ar trebui să lase studenții să conducă, a spus Jules. Se urcă în rablele pe care părinții lor nu le mai vor şi pornesc la drum. E îngrozitor.

— E îngrozitor că trebuie să se mute, a replicat Dennis.

Dar nu era tocmai adevărat în cazul lor. Cu toate că îi afectase plecarea lui Rory la facultate şi suferiseră prosteşte că nu mai locuia cu ei, fiica lor întotdeauna fusese independentă şi dornică să plece în lume, aşa că a o trimite la facultate în nord semăna puțin cu a da drumul unui animal înapoi în sălbăticie.

— În fine, se simte bine, a spus Dennis. O să meargă la schi fond. O să se distreze de minune.

Apoi a observat ce ținea Jules în mână:

— Ei, scrisoarea.

— Da. Scrisoarea de la prietenii noştri fermieri.

— Vrei să facem la fel şi anul ăsta? Să ți-o citesc eu cu voce tare? Încă n-ai trecut peste asta?

— Ba am trecut, a răspuns ea. Dar tot îmi place să facem aşa. E unul dintre puținele noastre ritualuri – tu eşti catolicul căzut în păcat, iar eu, evreica fără Seder[14].

— Ce eşti? O evreică *fără Seder,* a spus Dennis amuzat. Da, exact aşa te descriu tuturor cunoscuților mei.

— Şi care încă are nevoie să i se citească cu voce tare o scrisoare de Crăciun, a adăugat Jules.

— Bine. Dar stai un pic, întâi să-ți pun nişte vin.

— Excelent. Mersi, dragul meu.

Dennis s-a dus la bufet şi i-a turnat un pahar de vin roşu, apoi s-a aşezat cu ea la masă, în bucătăria în care abia aveau loc să mănânce amândoi, în timp ce fulgii se loveau de fereastra îngustă care dădea spre stradă. Au urmat câteva momente de tăcere şi Dennis şi-a strecurat degetul în plic, dându-i la iveală interiorul vişiniu. Dintr-odată, Jules şi-a amintit de sacul de dormit cu căptuşeală roşie în care dormea Ash în tabără. Ilustrația de pe felicitare era ca de obicei un desen cu specific de iarnă făcut de Ethan Figman. De data asta erau Cei Trei Magi, tustrei rotofei şi excentrici, îmbrăcați în robe şi cu pălării înalte pe cap – unul mai ciudat ca altul. Jules şi Dennis au studiat şi au admirat desenul împreună. Colțurile felicitării erau acoperite cu mici digresiuni – glume pe seama economiei în criză şi grămezi antropomorfice de răşină, cu bule de dialog deasupra capetelor: „Salut, eu sunt Frankenrăşină. Mă rog, tehnic vorbind, sunt *monstrul* lui Frankenrăşină, dar toată lumea înțelege greşit.”[15]

Într-un an, în scrisoarea de Crăciun găsiseră un calendar cu ferestruici care ascundeau minunate scene de desene animate. În alt an, când deschideai felicitarea, se auzea tema muzicală din *Figland,* deşi tehnologia încă nu era avansată şi muzica te făcea să te gândeşti la nişte copii în miniatură închişi în paginile felicitării, cântând: *Ee-ee-ee!* Cea din 2003 a fost memorabilă, pentru că atunci când o deschiseseră, din ea se ridicase brusc un norişor roz de praf, deşi se pare că unii destinatari se

speriaseră, crezând că era o scrisoare-bombă, ceea ce i-a îngrozit pe Ethan şi Ash, care îşi imaginaseră că era o găselniță de efect. Aşa că scrisorile de Crăciun redeveniseră cuminți, dar întotdeauna conțineau o ilustrație marca Ethan Figman, precum şi relatarea detaliată a anului anterior.

Primele scrisori avuseseră un ton ironic şi jucăuş, dar în scurtă vreme s-au transformat într-un proiect mai sobru. Jules şi Dennis nu le trimiseseră nicio scrisoare; pe lângă faptul că expresia „scrisoare de Crăciun" era caraghioasă, multă vreme anii lor fuseseră destul de amestecați, şi cu bune, şi cu rele. Iar unii fuseseră chiar catastrofali, deşi de o bună bucată de timp lucrurile se îndreptaseră. În cea mai mare parte, anii lor erau banali sau uşor dezamăgitori. Ce-ar fi putut scrie ea şi Dennis despre ei? *În ultimele luni, Jules a pierdut doi clienți, ale căror asigurări medicale nu le mai oferă servicii terapeutice.* Sau: *Dennis lucrează în continuare la clinica din Cartierul Chinezesc, într-un departament cu un personal atât de redus, încât un pacient a trebuit să aştepte şapte ore ca să fie consultat.* Sau poate: *Fiica noastră, Rory, studentă la universitatea de stat din Oneonta, habar n-are pentru ce specializare principală să opteze şi are o colegă de apartament care a fost aleasă miss la balul de absolvire a liceului.*

Dar anii fuseseră foarte diferiți pentru Ethan Figman şi Ash Wolf, aşa că de Crăciun se delectau cu sarcina de a trimite scrisori tuturor prietenilor. Jules se întreba dacă, la început, le scriseseră împreună, stând aplecați deasupra scrisorii şi împletindu-şi armonios vocile – la Yale, Ash avusese o maşină de scris azurie, marca Smith Corona, iar apoi îşi luase un model vechi de Mac, de culoare roz. Acum, când Ash şi Ethan trăiau împreună şi aveau o viață atât de palpitantă, Jules şi-i imagina pe cei doi prieteni stând într-o încăpere uriaşă, fiecare la capătul unui birou care cândva fusese un sequoia sau o geodă uriaşă, ridicându-se din când în când de pe scaun

şi făcând câțiva paşi, întrebându-se unul pe altul: „Dacă pomenim de excursia în Bangalore, o să părem lăudăroşi? Sau chiar enervanți?”

Dar probabil că redactarea scrisorilor de Crăciun nu mai era un proiect comun. Poate că Ash i le citea lui Ethan în timp ce el alerga pe o bandă în fața unui perete de sticlă, iar Ethan doar încuviința dând din cap, ceea ce, pentru ei, însemna că erau coautori. Sau poate că Ethan i le citea cu voce tare asistentei lui, Caitlin Dodge, care făcea câteva sugestii de redactare, iar apoi le trimitea tuturor persoanelor de pe listă. Jules şi-a dat seama că nici măcar nu mai putea evalua numărul celor care primeau scrisoarea de Crăciun a soților Figman şi Wolf. Pierduse socoteala acestor persoane, aşa cum, în urmă cu câțiva ani, pierduse socoteala populației curente a planetei.

Întinderea ariei de prieteni ai lui Ash şi Ethan nu era o informație pe care o puteai căuta pe internet. Oare pe câți îi treceau în categoria prietenilor? Ce trebuia să faci ca să *fii* prietenul lor? Jules cu siguranță era printre prietenii lor cei mai apropiați. Fusese martoră la tot ce se întâmplase între ei de-a lungul a trei decenii la New York, precum şi în deceniul dinainte, în cabanele țuguiate, în teatrul şi în sala de mese de la Spirit-in-the-Woods. Jules făcea parte din viața lor pentru totdeauna, lucru pe care nu-l puteau spune mulți dintre cei care îi cunoscuseră mai târziu. Probabil că toți cei care primeau această scrisoare erau foarte încântați. Toată lumea voia să primească scrisori de Crăciun de la Ethan Figman şi, prin asociere, de la Ash Wolf. Şi poate că le primeau câteva sute, dacă nu chiar câteva mii de oameni:

Dragi prieteni,

Până şi aceste cuvinte ne fac să şovăim, pentru că de-a lungul anului primim o mulțime de scrisori care încep tot cu „Dragi prieteni”, cerându-ne să facem câte o donație pentru o cauză sau alta. Şi, de cele mai multe

ori, nu suntem prietenii expeditorilor. Dar voi chiar ne sunteți prieteni şi vă iubim, de aceea vă rugăm să ne iertați că vă obosim încă o dată cu relatarea detaliată a ultimelor noastre douăsprezece luni. Puteți să ne obosiți şi voi cu o astfel de relatare, dacă vreți, ba chiar sperăm s-o faceți.

Vă scriem de la ferma noastră din Colorado, unde ne-am cuibărit cu cei doi copii ai noştri şi cu o mulțime de artişti extraordinari. Ash, care lucrează la montarea Troienelor, *pe care o va regiza la Open Hand, a invitat aici toată distribuția şi, în mod surprinzător, au acceptat cu toții să-şi întrerupă programele încărcate şi să vină.*

Aşa că toate dormitoarele sunt pline cu troiene, mai exact, cu troiene care au legitimație Equity{16}*. Suntem încântați, întrucât atunci când am cumpărat ferma, am visat că într-o bună zi va fi un centru artistic (sau un centru al artelor, cum mărturiseşte Ash cu modestie că şi-a imaginat), iar acum, visul nostru s-a materializat (sau s-a concretizat).*

Noaptea, facem un foc zdravăn în şemineu, iar actorii se trezesc la cântatul cocoşilor. Tragedia greacă! Morți violente şi inutile! Plimbări în căruțe cu fân! Cum să nu-ți placă? Cât despre Ethan, de sărbători şi-a luat o îndelung plănuită perioadă de respiro în care şi-ar dori să citească toate cărțile care au călătorit cu el din oraş în oraş, din țară în țară, din avion în avion, dar pe care până acum abia a apucat să le deschidă. Pe cititorul de cărți electronice are o istorie a baseballului din ligile inferioare şi o expunere concisă a teoriei corzilor (ce-o mai fi şi asta – întrebați-l pe Ethan, dar abia în ianuarie). Poate că de data asta va reuşi să le citească, deşi îl enervează că cititorul lui nu-i arată decât procentul *pe care l-a citit dintr-o carte, nu şi numărul paginilor, ceea i se pare stupid în proporție de nouăzeci şi doi la sută.*

Trecând la chestiuni mult mai importante, Inițiativa împotriva Exploatării Minorilor s-a extins şi în acest an, mulțumită generozității şi compasiunii celor cărora le-am

trimis şi noi scrisori cu „Dragi prieteni”. (Dar nu simțim pentru ei nici măcar o fărâmă din ce simțim pentru voi. Sincer!) *Nu e locul să vă prezentăm rezultatele remarcabile obținute de această inițiativă. (Pentru mai multe detalii, vă rugăm să intrați pe a-cli.net.) E suficient să vă spunem că la sediul din New York avem o echipă foarte dedicată, ale cărei eforturi nu încetează să ne uimească. Ne-am dori să putem petrece mai mult timp la fața locului, dar anul acesta a fost unul fertil pentru* Figland. *Deşi se apropie de un sfert de secol de existență (uau!), longevivului serial de televiziune continuă să-i meargă uimitor de bine.*

Anul acesta, am lucrat în mod constant şi am călătorit în India, China şi Indonezia împreună cu echipa noastră şi câțiva reprezentanți dedicați ai UNICEF-ului, ca să contribuim la extinderea Şcolii Keberhasilan („Succes”), la a cărei întemeiere suntem mândri că am contribuit. Ba chiar am reuşit să găsim şi puțin timp să călătorim doar de plăcere. Desigur, tragedia îngrozitoare a copiilor forțați să muncească nu poate fi trecută în rândul lucrurilor plăcute la care ne-a fost dat să fim martori, dar primul şi cel mai important lucru pe care îl putem face pentru a le ameliora situația este să informăm oamenii. Şi asta încercăm să facem în continuare.

Stăpâniți de o nesuferită mândrie, vrem să vă spunem că fiica noastră, Larkin Figman, a reuşit să supraviețuiască nouăsprezece ani cu un nume care oscilează între un poet mizantrop din Anglia secolului douăzeci şi un cunoscut personaj de desene animate. Prieteni, fata noastră este extraordinară! A venit cu noi în Indonezia, cum a făcut şi în alte dăți, şi a lucrat ca asistentă la Keberhasilan, iar imediat după aceea a trebuit să se întoarcă la studii. După cum mulți dintre voi ştiți, e studentă la Yale, unde a absolvit şi mama ei. Locuieşte în Davenport şi studiază teatru şi istoria artei. Am fi iubit-o şi dacă ar fi fost pasionată de matematică – disciplină cu care n-are nicio legătură. Dar, după cum

mulți dintre voi de asemenea ştiți, Mo, fratele ei mai mic, e pasionat tocmai de matematică, şi îl iubim la fel de mult. Mo, care învață la Corbel School din New Hampshire şi locuieşte la internat, crede că serialul tatălui său ar putea fi MULT MAI bun şi că piesele pe care le regizează mama lui sunt plicticoase, dar ne face un hatâr şi ne tolerează.

Pe o notă mai serioasă, vrem să adăugăm că, în scurtă vreme, vom da publicității veşti importante despre Fundația pentru Sărăcie, pentru că unii dintre voi ne-ați întrebat cum ați putea să fiți de ajutor.

Scrisoarea continua cu încă o pagină densă, bătută la maşină. Jules ştia deja toate informațiile din ea, pentru că vorbea cu Ash de câteva ori aproape în fiecare săptămână, iar cu Ethan schimba frecvent e-mailuri scurte. Cele două cupluri luau cina împreună când puteau, ceea ce nu se mai întâmpla atât de des, însă nu conta – erau apropiați, aveau o legătură strânsă. Viețile lor erau mult prea diferite acum pentru ca Jules să mai poată nutri o invidie intensă. Ba chiar scăpase în mare parte de ea, o lăsase să se stingă sau să se împrăştie, ca să n-o mai chinuie în mod cronic. Şi totuşi, în fiecare an, când sosea scrisoarea de Crăciun care inventaria detaliile vieții fabuloase a lui Ethan şi Ash, Jules tot îşi mai permitea câteva gânduri negre.

Când Dennis a terminat de citit, Jules a observat că sticla de vin se golise. Nici măcar nu era bun – nu cumpărau niciodată vin bun, ci doar sticle care costau în jur de nouă dolari, un preț pe care îl stabiliseră în mod arbitrar –, dar Jules băuse tot timpul cât durase lectura, mâna ei urcând şi coborând fără încetare, ca şi când nici n-ar fi băgat de seamă ce face. Acum era sâcâită de zumzetul enervant al unei uşoare beții. A făcut o variație pe marginea aceleiaşi glume proaste şi răutăcioase pe care o mai făcuse în ultimii ani:

— De ce i-au spus Fundația *pentru* Sărăcie? Asta nu

cumva dă de înțeles că sunt de acord cu sărăcia?

— Da, cineva ar fi trebuit să-i schimbe numele până acum, a răspuns Dennis zâmbind.

— Ştii, Dennis, mi-am depăşit aproape complet invidia prostească, dar de fiecare dată când facem asta, reapare în mod previzibil. Ții minte cum a fost anul trecut? Am citit scrisoarea, am băut şi am ieşit să ne plimbăm în zăpadă pe Riverside Drive. M-am prefăcut că mă prăbuşesc într-un troian şi că mor de la o combinație de hipotermie şi invidie. Asta am convenit că ar fi scris în raportul legistului.

— Exact, a spus Dennis, zâmbind din nou. Ei bine, n-ai murit. Ai depăşit momentul şi o să-l depăşeşti şi acum.

De-a lungul căsniciei lor, soțul ei îi zâmbise deseori cu o afecțiune plină de înțelegere.

— Oricum, a adăugat el, totul devine nasol în preajma Crăciunului. Există şi tulburări emoționale sezoniere, nu-i aşa? Întotdeauna îmi fac griji din cauza asta.

— Stai liniştit, n-o să pățeşti nimic, a spus ea.

— Nici tu, a zis Dennis, luând paharele de pe masă.

Jules simțea că i se dezlegase limba şi că, în timp ce vorbea, întreaga gură mai avea un pic şi i se descompunea.

— Aşa pățesc de fiecare dată, a spus ea. Sunt sigură c-o să treacă.

— Oricum, scrisoarea n-a adus nicio noutate. Ştiai deja toate detaliile.

— Dar când le aud rostite cu glas tare sau scrise pe pagină, îmi amintesc tot. Nu mă pot abține. În ciuda înțelepciunii mele de acum, sunt meschină şi previzibilă.

A făcut o pauză şi a adăugat:

— Ştii că-i iubesc, nu? Vreau să fiu sigură că ştii asta.

— Doamne, normal că ştiu. Nu trebuie să mi-o spui.

— Ții minte cât de rău mă simțeam înainte?

— Bineînțeles, a spus el.

Jules a mâncat din puiul cu mirodenii gătit de Dennis, care avea un gust excelent, şi i-a spus că era moale ca

pielea unui portofel. „Nu c-aş fi mâncat vreun portofel în viața mea, dar sunt sigură c-ar fi la fel de fraged ca puiul tău.” Şi totuşi, a simțit că se deprimă şi mai tare. Ash şi Ethan aveau un bucătar personal, care ştia foarte bine ce le plăcea şi ce nu. Aici, în mica lor bucătărie, Dennis folosea ingredientele chinezeşti pe care le găsea pe Canal Street, în drum spre metrou, după ce plimba o zi întreagă transductorul ecografului prin gelul cald întins pe câte o porțiune din corpul pacienților. Dennis muncise din greu în bucătăria lor, iar ea lucrase din greu cu Janice Kling şi cu ceilalți clienți dinaintea ei, în timp ce în Cole Valley, Colorado, ferma lui Figman şi Wolf trepida de hărnicie şi inventivitate. Ash şi Ethan nu stăteau niciodată, nu se lăsau niciodată în voia trândăviei. Tot ce făceau devenea invariabil ceva minunat. Dacă ar fi gătit un pui, ar fi hrănit cu el un continent întreg.

Jules a păşit în şosete peste gresia din bucătărie, care nu se curăța niciodată ca lumea. Erau plăci ieftine şi, oricât le-ar fi frecat, îşi păstrau nuanța lăptoasă de galben care dădea de înțeles că în apartamentul lor nu erau suficienți bani sau nu se acorda suficientă atenție detaliului. Nu plăteau o femeie cu spatele încovoiat care să vină săptămânal să frece gresia în genunchi. Această răbufnire intensă a vechii invidii față de Ash şi Ethan a transformat-o pe Jules într-o persoană meschină. Deşi, bineînțeles, Ash şi Ethan aveau şi ei probleme. Întâi de toate, fiul lor era diagnosticat cu o tulburare din spectrul autist. Scrisoarea de Crăciun nu pomenea de asta, dar probabil cei mai mulți dintre destinatari erau deja la curent.

Cu multă vreme în urmă, când Mo avea trei ani, Jules o însoțise pe Ash în cele două zile cât durase evaluarea şi diagnosticarea lui; se duseseră împreună cu maşina în New Haven, la Centrul Pediatric al Universității Yale, pentru că Ethan trebuia să meargă la Los Angeles şi nu-şi putea amâna plecarea. Şoferul îi dusese acolo – pe ele două şi pe Mo – cu un Range Rover, iar la un moment

dat, în maşină, Ash spusese: „Deci asta e întoarcerea mea triumfală în New Haven. Şi nu ca să iau prânzul cu un fost profesor, nici ca să susțin o prelegere, ci ca să aflu ce-i în neregulă cu băiețelul meu necomunicativ şi nefericit”. Esența observației era asta: e îngrozitor. Mo nu o auzea, pentru că asculta la căşti CD-ul unei cărți cu ilustrații, unul dintre preferatele lui. Cele două femei s-au uitat la el câteva secunde, apoi Ash şi-a desfăcut centura de siguranță şi s-a aplecat spre el, lipindu-şi fața de gâtul lui alb şi moale. Mo s-a zbătut, încercând să scape, dar şi-a dat seama că era imobilizat de centura de siguranță şi a încetat după câteva clipe.

Jules ştia că băiețelul urma să primească un diagnostic a doua zi, iar acum părea limpede care avea să fie. Însă până cu puțin înainte ca Ash să facă programarea, nu le trecuse prin minte că Mo era „în spectru”, cum spunea toată lumea în ultima vreme, cu acelaşi aer degajat cu care se spunea şi „chemo”, ambele fiind considerate pericole inerente ale epocii moderne. Până atunci, Mo lăsase impresia unui copil anxios şi deconectat de la ce se întâmpla în jur, țipând şi plângând din motive pe care era incapabil să le explice. Înainte să meargă la Yale, Ash apelase la un psihiatru pediatric în vârstă şi foarte faimos, care îşi petrecuse câteva ore cu Mo, întrebându-l de ce îi era frică noaptea când se băga în pat.

La sfârşitul următoarei zile, pe drumul de întoarcere de la New Haven, Ash îl sunase pe Ethan din maşină şi plânsese în hohote. Jules stătea stânjenită pe banchetă şi se uita pe geam, dorindu-şi să nu le fi auzit conversația. Ash i-a spus lui Ethan: „Nu, ştiu că mă iubeşti, dar nu *asta* e problema”, iar apoi: „Ştiu că-l iubeşti şi pe el. Nu despre iubirea ta e vorba, Ethan. Uneori pur şi simplu am nevoie să plâng. Nu, ascultă un CD. Are căşti pe urechi. Nu ştie ce se întâmplă. Şi mi-aş dori să nu ştiu nici eu”. După care l-a ascultat pe Ethan câteva clipe şi a spus dintr-odată: „Bine”, şi i-a dat telefonul lui Jules, care a

rămas nedumerită.

— Ce-i? a şoptit Jules. De ce vrea să vorbească cu mine? Erați în mijlocul unei discuții.

— Nu ştiu. Vorbeşte cu el.

— Alo, bună, Jules, a spus Ethan cu voce încordată. Vrei să rămâi cu Ash în noaptea asta? Crezi c-ai putea? Mă simt tare rău că n-am putut să merg cu ea şi îmi dau seama că îți cer un mare serviciu, dar nu vreau să rămână singură. În fine, ştiu că or să fie şi copiii acolo, şi Rose şi Emanuel, dar m-aş bucura dacă ai putea să stai şi tu cu ea. Pentru că poți – aici vocea i s-a frânt un pic – poți să-i aminteşti că, înțelegi, întotdeauna am reuşit să trecem peste toate. Asta am făcut întotdeauna, încă de la început, cu părinții ei şi cu Goodman. Aminteşte-i asta, te rog, pentru că se simte atât de *deprimată.* Poate reuşeşti s-o asiguri, cum am încercat şi eu, că Mo va avea o viață bună. N-are de ce să nu aibă. Avem mijloacele necesare şi totul o să fie bine. O să facem să fie bine. Te rog, spune-i asta. Dar spune-i mai târziu, când nu e Mo de față, da?

Jules a rămas cu Ash peste noapte în casa de pe strada Charles, împreună cu angajații lor, mâncărurile nemaipomenite fiind aduse pe masă ca şi când ar fi fost invocate prin puterea gândului. A coborât cu Ash la subsolul casei, pe marginea piscinei înguste, iar Ash a înotat multă vreme, făcând ture scurte şi lente, cu capul deasupra apei, oprindu-se din când în când să spună:

— Crezi c-o să fie bine?

— Da, îi răspundea Jules, luând-o de mâna umedă. O să fie bine. Sunt sigură.

Şi era sinceră. Lucrurile întotdeauna se aranjau în viața lui Ash. După vizita la Centrul Pediatric de la Yale, puteau în sfârşit să facă ceva pentru fiul lor, despre care până atunci li se spusese că avea o afecțiune generică, un fel de fragilitate emoțională. În schimb acum primise un diagnostic precis: tulburare pervazivă de dezvoltare nespecificată, sau TPD-N. Doctorii îi explicaseră că Mo era în spectrul autist, iar acum ştia cum să-l ajute.

Familia Figman şi Wolf întotdeauna strângea rândurile, la fel cum, în urmă cu mulți ani, strânsese rândurile şi familia Wolf. Dar a nu mai avea posibilități era întotdeauna dureros – aşa se întâmplase şi în cazul lui Goodman, fratele lui Ash, care-şi ruinase viața într-o singură noapte, după care continuase să aibă un comportament autodistructiv, ca şi când ar fi încercat să ruineze şi viețile tuturor celor din jur.

Acum, în 2009, Jules putea spune că fusese alături de Ash în majoritatea momentelor importante din viața ei de familie şi ştia cât de mult suferise. Dar în noaptea aceea, ascultând în lectura lui Dennis ultima lor scrisoare de Crăciun, Jules a fost asaltă de o invidie moderată, care n-a putut fi domolită atât de repede pe cât şi-ar fi dorit, aşa că au mers amândoi la culcare devreme, aşezând pe calorifer felicitarea lui Ethan cu cei trei magi. Toată iarna, în apartamentul lor era sau prea cald, sau prea frig. În noaptea aceea, era prea frig, iar după ce s-au întins în pat, Dennis a cuprins-o pe Jules cu brațele lui vânjoase, nereuşind totuşi s-o încălzească suficient; Jules l-a strâns şi ea în brațe, făcând probabil aceeaşi treabă incompletă pentru el. În altă parte, în şemineul unei ferme din Colorado, ardea un foc dogoritor.

Patru

Când o cunoscuse pe Jules Jacobson la o cină dată de o prietenă în 1981, la sfârşitul toamnei, Dennis Boyd îşi depăşise de un an şi jumătate primul episod de depresie severă. Jules se mutase în oraş în septembrie, după ce terminase facultatea, ca să încerce să devină actriță – sau *actor,* cum îi explicase Ash că se spunea în ultima vreme –, genul de actriță secundară care joacă roluri comice, pentru care o recomanda şi părul ei roşcat; deşi ştia că, luând-o de model pe Lucille Ball[17], nu putea ajunge mai departe ca ea. Ea şi prietenii ei nici măcar nu se gândeau la depresie, ci doar la slujbele lor temporare, la audiții, la doctorate, la un apartament cu chirie regularizată de stat şi la întrebări precum: „Dacă te-ai culcat de două ori cu cineva, înseamnă că aveți o relație?” Încercau să înțeleagă lumea printr-o serie de experimente, dar boala psihică nu se număra printre ele. Jules nu era familiarizată cu acest domeniu şi nu recunoştea boala psihică decât atunci când apărea în fața ei sub forma unui bărbat agitat şi agresiv sau a unei femei disperate, de genul Sylvia Plath[18]. În rest, îi scăpa cu desăvârşire.

Înainte de cina cu pricina, Isadora Topfeldt – gazda – îi oferise lui Jules câteva detalii despre Dennis Boyd, fără să pomenească totuşi episodul depresiv. Când îi înşirase persoanele pe care le invitase, îi spusese: „Ah, vine şi Dennis Boyd, vecinul care stă un etaj mai jos. Ții minte că ți-am povestit despre el?”

— Nu.

— Ba da. *Dennis.* Dennis cel robust, i-a explicat Isadora, împingând mandibula în față şi ridicând uşor brațele pe lângă corp. E cât un urs şi are păr negru şi des. Un tip *obişnuit.*

— Obişnuit? Ce înseamnă asta?

— Păi, în sensul că tu, eu şi majoritatea cunoştințelor noastre suntem *ne*obişnuiți, iar Dennis nu e. Până şi

numele lui e normal: Dennis Boyd. Ca două cuburi de lemn puse unul lângă altul: Dennis şi Boyd. Ar putea fi numele oricui de pe planeta asta. E genul despre care zici: „un tip”. N-are nicio legătură cu artele, ceea ce-l deosebeşte de multă lume pe care o ştim. Are o slujbă temporară la o clinică, unde tot ce face e să răspundă la telefon. Habar n-are ce vrea să facă cu viața lui. E din Dunellen, New Jersey. Se trage din clasa muncitoare – „genul magazin de bricolaj”, mi-a explicat el – şi a studiat la Rutgers. Nu vorbeşte mult. Trebuie să smulgi vorbele cu cleştele de la el. Şi joacă rugby pe atinselea cu prietenii în parc, a adăugat Isadora, ca şi când ar fi fost un detaliu exotic.

— De ce l-ai invitat?

Isadora a ridicat din umeri:

— Îmi place de el. Ştii cu ce seamănă? Cu un polițist tânăr.

Clădirea în care locuiau Isadora Topfeldt şi Dennis Boyd era un mic bloc cu apartamente de închiriat, fără lift, de pe West 85th Street, aproape de Bulevardul Amsterdam, care încă era destul de periculos la începutul anilor 1980. Toți cei care locuiau pe atunci în Upper West Side povesteau că fuseseră tâlhăriți sau că fuseseră cât pe ce să fie tâlhăriți cel puțin o dată – tâlhărirea era un fel de ritual de inițiere. Isadora, o femeie gălăgioasă, cu umeri lați, căreia îi plăcea să poarte rochii vechi, făcuse cunoştință cu Dennis la parter, întâlnindu-se în fața şirului de cutii poştale, după care îl invitase pe la ea de câteva ori. Într-o seară, nu cu mult înainte de cină, după câteva pauze lungi, Dennis îi povestise Isadorei ce i se întâmplase în facultate şi, cu toate că Isadora avea obiceiul să împrăştie vorba, nu le spusese despre episodul depresiv şi spitalizare nici lui Jules, nici celorlalți invitați, pentru că, avea ea să explice mai târziu, n-ar fi fost corect față de el.

Jules absolvise Universitatea de Stat din New York, filiala Buffalo, după care petrecuse o vară cu mama ei la

Underhill, unde totul era la fel ca întotdeauna, dar un pic diferit: restaurantul italian fusese transformat într-un salon de manichiură, Casa Rochiilor se transformase şi ea în salon de manichiură, soții Wanezyks, vecinii lor, muriseră amândoi de atac de cord, la scurtă vreme unul după celălalt, iar casa lor fusese vândută unei familii iraniene. Apoi îşi găsise o garsonieră ieftină în West Village. Clădirea nu părea protejată împotriva incendiilor, dar măcar era în *oraş*. În cele din urmă, putea să spună că locuia şi ea la New York, oraşul în care locuiau toți prietenii ei de la Spirit-in-the-Woods încă de când făcuse cunoştință cu ei. Acum nu mai era diferită de ei.

Ash şi Ethan locuiau în cealaltă parte a New Yorkului, în East Village, iar garsoniera lor – primul apartament în care locuiseră împreună – nu era mai bună decât a ei. Avea un şemineu funcțional, dar camera era minusculă, cu un pat suspendat şi cu o masă de desen sub el. Cu toții îşi duceau viața în apartamente mititele, şi aşa se întâmpla cu toată lumea după absolvire. Lui Jules nu-i era ruşine cu aspectul aproape mizer al garsonierei sale de pe Horatio Street. Seara lucra ca ospătăriță la cafeneaua La Bella Lanterna, unde puştii din suburbii, care se mutaseră de curând în oraş, veneau şi comandau oranjada numită Aranciata, rostind *r*-ul cu un scurt tril, la fel ca italienii. Ziua, când avea timp, Jules se ducea la audiții pentru roluri şi, cu toate că nu fusese contactată decât o dată, continua să încerce.

Prietenii ei erau prea drăguți ca să-i sugereze să se gândească şi la un alt domeniu. Părinții erau cei care-ți vârau sub nas ghiduri de admitere la Drept, iar când le respingeai cu dezgust sau cu furie, se apărau spunând: „Dar nu vreau decât să ai o variantă de rezervă”. Lumea justiției era populată cu cei care aleseră Dreptul ca variantă de rezervă. Nu se putea spune acelaşi lucru şi despre lumea teatrului: nimeni nu făcea teatru ca variantă de rezervă. Trebuia să-ți doreşti din tot sufletul să faci asta.

La începutul şederii ei la New York, Jules se gândea că-şi dorea din tot sufletul să facă asta. Cele trei veri petrecute la Spirit-in-the-Woods îi insuflaseră această dorință, care de atunci o însoțise neîncetat. Devenise mai încrezătoare ca actriță, ba uneori chiar îndrăzneață. Iar cei din jurul ei ajunseseră să-i considere comportamentul social stângaci drept o atitudine deliberată. Purta uneori haine ciudate, cu multe falduri, inclusiv ochelari de citit cu lentile mici, ca ai lui John Lennon, sau o fustă scurtă şi evazată care, tehnic vorbind, putea fi descrisă ca o un *dirndl*{19}. „Pur şi simplu, îți place să spui *dirndl*”, o acuzase Ethan, şi pe drept cuvânt. Jules făcea deseori remarci bizare – care nici măcar nu erau glume – şi, spre surprinderea ei, cei mai mulți actori nu prea aveau umor, aşa că erau un auditoriu foarte uşor de sedus. Tot ce trebuia să facă era să arunce câte o expresie vag exotică sau *aparent* amuzantă – „Au, mă doare chişca{20}”, s-a văitat ea odată când a fost lovită în burtă de un disc Frisbee, şi toți actorii din jurul ei au izbucnit în râs, deşi Jules ştia că trişa, nefiind de fapt amuzantă, ci doar *cochetând* cu gluma.

Ethan a înțeles distincția când i-a spus-o.

— Da, ai cam trişat, a încuviințat el, ți-ai folosit cultura evreiască într-un mod meschin.

— Dar, ştii, i-a răspuns ea, am avut grijă să invoc şi Legile lui Fanny Brice{21}, care au fost adoptate de Congres în 1937.

Ea şi Ash mergeau împreună la un curs de actorie la studioul privat al legendarei Yvonn Urbaniak, o profesoară care se apropia de optzeci de ani şi purta turban, ceea ce, în absența unei structuri osoase impecabile, nu era tocmai flatant pentru o femeie şi te trimitea cu gândul la chimioterapie. „E dublura lui Isak Dinesen{22}”, spunea Jules deseori. Yvonne era foarte charismatică, deşi uneori avea accese de cruzime. „Nu, nu, nu!”, o mustrase Yvonne pe Jules de mai multe ori. Ash era una dintre vedetele grupului, iar Jules, una

dintre cursantele cele mai slabe. „Cu siguranță sunt printre ultimele două”, spusese Jules cândva. Ash încercase s-o contrazică, dar nu foarte convingător.

În primul an de după facultate, Jules, Ash şi alți zece actori se întâlneau în fiecare joi seara în sala cu foarte puțină mobilă, amenajată într-o casă cu fațadă de gresie. Citeau scene, făceau exerciții şi, de multe ori, câte cineva din clasă plângea. Câteodată, era Ash. Însă Jules nu plângea niciodată, iar uneori, când unul dintre actori era copleşit de sentimente în timpul unui exercițiu, simțea că o cuprinde un fel de tensiune, însoțită de dorința bruscă şi inexplicabilă de a râde. Nu avea o puternică legătură emoțională cu textul şi încerca să se convingă de faptul că un actor de comedie nu avea nevoie să stabilească o astfel de legătură. Că nu trebuia să fie decât un mânz amuzant care să galopeze convingător pe scenă. Dar Jules nu era suficient de bună nici la asta.

După curs, ea şi Ash luau o cină târzie la un restaurant din East Village, unde se serveau *varenyky* – versiunea ucraineană a *pierogi*-lor poloneze[23] – care alunecau pe farfuriile ovale unse cu unt. Aceste cine erau atât un scop în sine, cât şi o uşurare. După tensiunea cursului, lui Jules îi priau sosurile şi uleiul pe care le lingea de pe furculiță, precum şi plăcerea pe care i-o oferea să stea la masă cu Ash, fără nimeni altcineva.

— Ar trebui să renunț, spunea Jules uneori.

— Ba nu. Eşti foarte bună.

— Nu-i adevărat.

Ash întotdeauna o încuraja pe Jules, în ciuda evidenței. Într-adevăr, fusese foarte bună la cincisprezece ani, dar acea strălucire scurtă şi intensă trecuse de mult. Prima ei apariție pe scenă în *Cutia cu nisip* fusese şi cea mai bună, urmată de imitații tot mai slabe în cele două veri de după. Apoi, în facultate, deşi fusese distribuită în câteva piese, Jules îşi dăduse seama care era statutul ei în toată povestea asta. Unii actori aveau hotărâre, însă nu şi talent, iar alții erau foarte talentați, dar delăsători, şi

lumea trebuia să-i descopere înainte să renunțe şi să dispară definitiv. Şi erau şi cei ca Jules, care încercau din răsputeri, eforturile lor fiind cât se poate de evidente. „Trebuie să continui, o îndemna Ash. Asta-i ce trebuie să faci, nu?” Aşa că Jules continua, apreciată şi încurajată doar de prietenii ei.

Şi totuşi, fiindcă mergea la cursul dificil al Yvonnei şi dădea probe pentru roluri, fără să fie acceptată niciodată, Jules Jacobson putea fi numită în continuare „actor”, de aceea Isadora Topfeldt aşa i-a şi prezentat-o lui Dennis Boyd. În schimb, Dennis i-a fost prezentat de Isadora ca „vecinul meu, tipul simpatic de la clinică”. Cei doi s-au salutat timid. În 1981, când aveai douăzeci şi doi de ani şi făceai cunoştință cu cineva de sex opus, nu-ți venea în minte ideea de cuplu. Ash şi Ethan erau singurul cuplu de vârsta lor pe care îl ştia Jules, dar oricum nu se punea, pentru că ei doi nu erau ca alții. Ciudatul fenomen al iubirii adolescentine dintre Ash şi Ethan nu putea fi explicat în întregime.

Cina la care Jules l-a cunoscut pe Dennis a avut loc în una dintre acele nenumărate seri de la începutul anilor optzeci, când toată lumea abia învăța să gătească, iar la masă se serveau mâncăruri elaborate, dar gătite cam în acelaşi mod, dat fiind că toți foloseau aceleaşi două cărți de bucate accesibile. Puiul Marbella[24] era omniprezent. Prunele uscate, care nu plăceau nimănui – erau nişte chestii lucioase, ca nişte gândaci, cu pulpa de consistența cărnii – îşi găsiseră în sfârşit întrebuințarea. O scurtă vreme, coriandrul a fost prezent în toate casele, dând deseori naştere unor conversații pe marginea lui, în care invariabil era implicat şi cineva care spunea: „Eu nu-l suport, are gust de săpun”. În noaptea aceea, lumânările revărsau dâre de ceară roşie pe fața de masă şi pe pervazul Isadorei, lăsând în urmă cruste eterne, dar nu conta; mobilele vechi ale Isadorei, ba chiar şi apartamentul, aveau să fie abandonate când exuberanța vieții avea să se consume, iar vechile dorințe aveau să fie

înlocuite de unele noi. Toți simțeau aceeaşi aversiune față de Ronald Reagan, iar lui Jules i se părea uluitor că exista şi lume – ba chiar o majoritate – care îl plăcea. Nixon fusese un personaj de-a dreptul grotesc, iar după părerea ei, Reagan era la fel, cu părul dat cu briantină şi cu sacouri cu pernițe, ca un unchi neghiob.

— Ați observat vreodată, îşi întrebase Jules prietenii la un moment dat, că Reagan are capul *teşit?* Capul lui seamănă cu dopul de cauciuc de la sticluțele alea cu lipici maro. Cum se cheamă lipiciul ăla… ah, mucilagiu.

Toată lumea izbucnise în râs.

— Preşedintele nostru e Dop de Mucilagiu! spusese Jules. Şi, că tot veni vorba, continuase ea, repetând un lucru pe care i-l zisese lui Ethan în tabără, ați observat vreodată că toate creioanele seamănă cu nişte collie? Ştiți, ca Lassie.

Nu, nimeni nu observase. Aşa că cineva a adus un creion, iar Jules le-a explicat asemănarea: privit dintr-o parte, un creion avea un guler portocaliu zbârlit, ca blana unui collie, şi un vârf negru, care semăna cu botul unui collie. Da, da, acum toată lumea îşi dădea seama, dar încă se gândeau cu toții la Dop de Mucilagiu şi la faptul că, spre disperarea lor, trăiau în America lui.

După facultate, casa de pe strada Cindy, care dintotdeauna fusese mică şi un pic neîngrijită, căpătase un aer de-a dreptul tragic. Din 1974, când îi murise tatăl, mama lui Jules nu mai fusese în stare să aibă grijă de casă cum trebuie, iar pe verandă rămăsese un dovleac vechi de ceramică, plin ochi cu exemplare îngălbenite şi încrețite din ziarul *Goarna din Underhill.* Lois a luat-o în brațe pe Jules de cum i-a deschis uşa şi, în timpul meselor, părea să observe cu atenție felul în care mânca. Era stânjenitor. De când se mutase în oraş, Jules se simțea foarte bine pentru că, de cele mai multe ori, trecea neobservată şi, deci, n-o judeca nimeni. Chiar şi la frizeria ieftină din Greenwich Village, frizerul costeliv şi androgin abia dacă îi arunca o privire în timp ce o

tundea, căci în cea mai mare parte a timpului se uita în oglindă sau la un alt frizer costeliv şi androgin din fosta sală industrială de la subsol. Câte o melodie a celor de la The Ramones[25] făcea să vibreze scaunele de frizerie şi puteai închide ochii ca s-o asculți în voie, odată cu sunetele ciudat de satisfăcătoare ale părului tău umed în timp ce era tăiat.

La cina de la Isadora, aproape toată lumea avea părul zbârlit, ca de câini care tocmai se încăieraseră în ploaie. Cu excepția lui Dennis Boyd, care stătea în fața lui Jules Jacobson, separat de o lumânare groasă, ca o coloană dorică. Avea păr negru şi uşor ondulat, cu o tunsoare banală, fața îi era un pic nebărbierită, iar sub ochii adânci şi negri părea să aibă nişte vânătăi uşoare. Chiar că nu era limpede cine sau ce era. Locuia în clădirea aceea şi avea o slujbă la care urma să renunțe. Jules şi-a dat seama că se aflau cu toții într-o perioadă a vieții în care, deşi nu ştiai ce erai, nu aveai motive de îngrijorare. Nu-i judecai pe cei din jur după succesele lor, pentru că aproape nimeni nu avea succes la douăzeci şi doi de ani, nimeni nu avea un apartament frumos, nu deținea nimic de valoare, nu îşi cumpăra haine scumpe şi nu era interesat să facă bani. Aşa că judecai noile cunoştințe după cât de atrăgătoare erau. Perioada dintre douăzeci şi treizeci de ani era de multe ori incredibil de fertilă. Se puteau face lucruri extraordinare în acest interval de zece ani. Tocmai terminaseră facultatea şi voiau să ia lumea cu asalt; erau ambițioşi, dar nu din calcul, ci pur şi simplu pentru că erau plini de entuziasm şi încă nu obosiseră.

Dennis, vecinul cel masiv al Isadorei, era un pic diferit. Venise îmbrăcat cu hainele de serviciu, cămaşa lui albă şi şifonată aducând cu nişte cearşafuri de bumbac proaspăt spălate. Da, era robust, după cum spusese Isadora, şi da, era adevărat că tunsoarea lui scurtă şi banală, brațele lui robuste şi accentul de New Jersey te făceau să te gândeşti la un tânăr polițist. Nu era greu să ți-l imaginezi în

uniformă. Dar era şi cel mai timid din toată încăperea, în care se aflau Isadora, Janine Banks, o fată pe care Isadora o ştia din oraşul ei natal, şi Robert Takahashi, colegul ei de serviciu – lucrau amândoi la un birou de copiat acte. Robert era un tip scund şi frumos, cu păr negru şi zbârlit, şi avea constituția compactă a figurinelor de eroi din filmele de acțiune. Era gay, spusese Isadora, şi provenea dintr-o familie americano-japoneză tradiționalistă. Părinții lui se ruşinaseră când le dezvăluise orientarea lui, aşa că după aceea nu mai adusese niciodată vorba despre homosexualitatea lui. Dar, ori de câte ori mergea să-i viziteze în Pittsburg, Robert îşi lua iubitul cu el, dacă se întâmpla să aibă unul la momentul respectiv, iar mama lui îi trata foarte bine: le fierbea tăiței lați şi le pregătea țipar în sos.

Lui Jules i-a trecut prin minte că poate Robert ar fi trebuit să îl cunoască pe Jonah Bay, dar probabil că deocamdată Jonah nu era pregătit să întâlnească pe nimeni după vara petrecută la o fermă din Vermont, împreună cu alți adepți ai lui Moon, membri în Biserica Unificării[26]. A fost atras de această biserică după ce absolvise MIT[27], pe vremea când încă locuia la Cambridge. Din motive pe care nu le înțelegea nimeni, Jonah fusese vulnerabil la îndoctrinare şi se mutase la ferma aceea, rămânând cu unificaționiştii până în urmă cu o lună, când prietenii reuşiseră să-l aducă înapoi la New York ca să-l deprogrameze. Acum ieşea foarte puțin din casă, asemenea cuiva care se reface după un accident vascular cerebral.

La masă, Robert Takahashi a povestit că Trey Speidell, unul dintre colegii lui de la biroul de copiat acte era foarte bolnav. Totul se întâmplase într-un mod tulburător, le-a explicat Robert. Într-o seară, după program, cei doi s-au dus la The Saint şi au dansat sub cupola cu ornamente a clubului. Şi-au dat jos cămăşile şi au spart flacoane de poppers[28], deşi era în timpul săptămânii – dar, zău aşa, de ce nu? Era anul 1981 şi ei erau doi tineri cu tunsori

moderne, care se trezeau în fiecare dimineață să meargă la o slujbă care nu prea le solicita capul. Puteau să țopăie frenetic până târziu în noapte. Piesele ritmate alternau cu cele mai lente, şi până la urmă s-au combinat şi au ajuns în micul apartament pe care Trey îl împărțea cu altcineva.

— Am început să ne sărutăm şi era nemaipomenit, a continuat Robert, toată lumea ascultându-l cu atenție, ca şi când ar fi povestit o aventură pe mare. Trey e foarte drăguț, credeți-mă pe cuvânt.

— Chiar este, a încuviințat Isadora.

— Apoi s-a făcut aproape întuneric în cameră. Am început să-i mângâi umărul cu degetul şi i-am spus ceva de genul: „Uneşte punctele”. „Ce?”, m-a întrebat el, iar eu i-am zis: „Semnele din naştere”. El a insistat că nu are aşa ceva, ba chiar s-a simțit un pic ofensat. A plecat la baie să se asigure că avea dreptate, şi m-am dus după el. A aprins lumina şi am văzut că avea pe el nişte puncte mari şi roşii, care păreau desenate de cineva cu un marker. A doua zi, a mers la un dermatolog în pauza de masă, după care nu s-a mai întors la muncă. Iar acum e la spital şi cică are cancer. O formă foarte rară. Au chemat şi doctori din alte spitale să-l consulte, ba chiar şi pe unul din Franța.

Robert le-a explicat că Trey Speidell făcuse brusc trecerea de la un tânăr suplu de douăzeci şi şase de ani la pacientul de la St. Vincent, internat într-o secție specială, pentru cazurile foarte dificile. Robert se temea că în sistemul de ventilație de la Copies Plus era o toxină care îl otrăvise pe Trey şi, în scurtă vreme, avea să-i otrăvească şi pe ceilalți angajați, la fel cum îi omorâse legioneloza pe veteranii de la conferința din 1976.[29] Se temea ca nu cumva să fie răpuşi în curând şi el, şi Isadora.

— Cred c-ar trebui să ne dăm demisia de la Copies Plus. Luni, la prima oră. Oricum e un loc îngrozitor.

— Te-a lovit paranoia, a spus Isadora. Unul dintre colegii noştri are cancer, Robert. Oamenii fac cancer, chiar şi tinerii.

— Asistenta de la St. Vincent mi-a spus că doar bătrânii fac cancer din ăsta.

— Anul trecut, a intervenit Jules, sora mea, Ellen, a făcut zona zoster. Şi despre asta se zice că e o boală a bătrânilor.

— Exact, a spus Isadora. Mersi, Jules. Faptul că Trey Speidell a făcut un cancer geriatric nu înseamnă că o să izbucnească o epidemie la Copies Plus.

— Ştiți care-i planul meu de bătaie când mă îngrijorează ceva? a spus Dennis dintr-odată, şi vocea lui a surprins-o pe Jules, întrucât şi-a dat seama că vorbise mai puțin decât toți ceilalți de la masă.

Toată lumea s-a uitat cu interes la Dennis, iar el a părut să dea înapoi, cu un aer nesigur.

— Ei bine, a continuat, încerc să fac o modificare comportamentală.

— *Modificare* comportamentală? a repetat Isadora. Ce-i asta? Pare o chestie din zbuciumații ani şaizeci.

— E o metodă prin care încerci să-ți dai seama ce e realist şi ce nu în reacția ta, a răspuns Dennis, umezindu-şi buzele cu limba, intimidat de atenția celorlalți.

— Am auzit de modificarea comportamentală, a spus Jules. Am scris un eseu pe tema asta pentru cursul de psihologie.

— Ah, drăguț, a zis Dennis, şi s-au uitat zâmbind unul la altul.

— Jules şi Dennis stau într-un copac şi *se să-ru-tă,* a fredonat Isadora, pe un ton exaltat, dar total nepotrivit.

Robert şi Janine au mormăit şi au mustrat-o, dar Jules şi Dennis n-au spus nimic, ci doar au plecat privirea în farfurie, cu un aer stânjenit. Apoi Isadora s-a întors spre Robert şi a spus:

— Cred că trebuie să te relaxezi, Robert. Toți trebuie să ne relaxăm. De-aia am pregătit un cui gros pentru desert.

Nimeni nu părea foarte interesat de cui, iar Jules nici măcar nu ştia ce era. Uneori, Isadora îşi presăra replicile

cu expresii şi cuvinte argotice nelalocul lor. Robert Takahashi a tăcut cu un aer melancolic tot restul serii, ceea ce a făcut-o pe Isadora să fie şi mai vorbăreață, ca şi când s-ar fi temut că liniştea din încăpere i-ar fi putut strica una dintre primele cine pe care le oferea în viața ei. Dennis Boyd, cu înfățişarea lui de om normal, era prea mare pentru scaunele de bucătărie firave pe care Isadora le cumpărase de la bazarul de pe Third Avenue. Jules chiar se temea că Dennis ar fi putut să rupă scaunul şi să se prăbuşească ruşinat pe podea. Şi nu voia ca Dennis să se ruşineze, pentru că deja lăsa impresia că nu se simțea în largul lui acolo.

După povestea emoționantă şi înspăimântătoare despre Trey Speidell, care a creat o atmosferă apăsătoare, noaptea a fost dominată de Isadora, căreia i s-a alăturat şi Janine, amândouă spunând poveşti de la fast-foodul unde lucraseră în liceu, prăjind felii de carne tocată. În cele din urmă, cina a devenit atât de plicticoasă, toți fiind captivi la acea masă pe scaune instabile, obligați să le asculte pe Isadora şi Janine, încât la un moment dat Jules a povestit şi ea cum a fost la slujba pe care o avusese la Buffalo, în anul al doilea de facultate.

— Specializare mea principală era teatrul, iar cea secundară, psihologia. Jucam în piese, dar lucram şi pentru un profesor de psihologie care făcea experimente cu studenți – fiecare primea câte douăzeci de dolari. În unul dintre experimente, trebuia să le cer subiecților să-şi descrie cea mai dureroasă experiență din punct de vedere emoțional. Le-am spus: „Totul rămâne confidențial”.

Aceşti studenți, pe care nu-i cunoştea personal, dar pe care îi mai văzuse probabil în campus, îi povestiseră despre despărțirile de iubiții sau iubitele din liceu, despre moartea mamelor sau despre moartea unui frate mai mic care avusese un accident când sărise în apă de la trambulină. Dar subiecții habar n-aveau că nu vorbele lor erau relevante, pentru că experimentul cu pricina studia limbajul corporal. Jules se uita la mişcările pe care le

făceau cu mâinile şi cu capul, luându-şi notițe. După o vreme, poveştile lor dureroase şi emoționante începuseră să i se pară nişte mici revelații. Suferința celor din fața ei devenise un fel de substanță materială, pe care Jules nu o subestima şi nici nu o trata cu lejeritate. Ba chiar se punea în locul unora dintre ei, imaginându-şi cum ar fi fost să stea şi ea pe scaun, vorbind despre moartea tatălui ei, cu aceeaşi voce firavă şi tremurătoare ca şi ei. Se simțeau *uşurați* să-i povestească despre durerile lor, fără să conteze cât de atent îi asculta ea.

În mijlocul cinei, piciorul lui Dennis Boyd a tresărit de câteva ori, lovind masa cu genunchiul, şi, întrucât era atât de masiv, a ridicat-o uşor de pe podea.

— Dennis, l-a mustrat Isadora, nu mai face asta. Zici că suntem la o şedință de spiritism.

Apoi l-a lovit peste braț. Lovea deseori bărbații, dând de înțeles că era un gest afectuos.

— Ce-a făcut? a întrebat Jules.

— Dădea din picioare, i-a explicat Isadora. Ca un băiat.

— Dar sunt un băiat, a spus Dennis. Sau, în fine, am fost.

— Nu toți băieții dau din picioare, a zis Jules.

Ăsta era modul ei de a flirta, dar oare de ce *ironia* ei sugera cochetărie şi interes sexual? De ce nu avea şi seriozitatea acelaşi efect? Sau melancolia?

— Băiatul ăsta dă din picioare, a spus Isadora. Tot timpul, crede-mă.

Cam un an mai târziu, Isadora avea să părăsească New Yorkul ca să călătorească prin țară, dormind pe canapelele prietenilor – făcând surfing pe canapea cu decenii înainte să devină la modă –, trimițându-le lui Jules şi Dennis vederi amuzante de la obiective turistice ciudate, precum Muzeul Hamburgerului sau casa „adevărată” a bătrânei care locuia într-un pantof. „Casa adevărată? îl întrebase Jules pe Dennis când primise vederea. Cum ar putea bătrâna din pantof să aibă o casă? Că doar *nu există,* e un personaj dintr-o poezie pentru

copii.” Şi râseseră împreună de Isadora. Dar după 1984 n-au mai auzit nimic de ea. Mult mai târziu, în 1998, odată cu răspândirea internetului, Jules s-a gândit să-i caute numele pe Yahoo şi a găsit un singur rezultat: „I. Topfeldt”, proprietară a unui salon de coafură pentru câini în Pompano, Florida. Oare ea era? Dar Jules nu ținea minte să fi zis vreodată că-i plăceau câinii. La douăzeci de ani, aproape niciunul dintre prietenii ei din New York nu avea câine. Dar, fără îndoială, tumultul vieții avea darul de a schimba radical oamenii, făcându-i de nerecunoscut până şi pentru cei care îi cunoscuseră bine cândva. Şi totuşi, un prieten din vremuri de demult continuă să-ți ațâțe curiozitatea din când în când.

Jules a căutat-o încă o dată pe Isadora în 2006, crezând că avea să găsească aceeaşi informație despre ea, ceea ce, în mod ciudat, ar fi fost reconfortant. Când descopereai pe internet un prieten din trecut, era ca şi când ai fi găsit persoana respectivă imobilizată în spatele unui geam, în colecția permanentă a unui muzeu. Ştiai că încă erau acolo şi trăiai cu impresia că aveau să rămână acolo pentru totdeauna. Dar de data asta, când Jules a tastat numele Isadorei, primul rezultat a fost un necrolog din 2002, care pomenea un accident auto de pe o autostradă de lângă Pompano. Accidentele păreau să se producă întotdeauna „lângă” localități, nu în ele. Cu siguranță era Isadora Topfeldt pe care o căuta: avea patruzeci şi trei de ani, era absolventă a Universității de Stat din New York, filiala din Buffalo, şi singura rudă rămasă în viață era mama ei.

— Dennis, a strigat ea cu glas sugrumat de emoție, stând în fața computerului şi citind iar şi iar necrologul, fără să ştie nici ce să facă, nici ce să simtă.

Ar fi vrut să plângă, dar nici măcar nu-şi dădea seama de ce.

— Uite, a spus Jules, când Dennis a venit în spatele ei.

— Nu se poate! Isadora.

— Da. Ea ne-a făcut cunoştință.

— Vai, îmi pare rău, a spus el.

— Şi mie.

Jules şi Dennis au fost surprinşi de tristețea care îi copleşise, pentru că era mult mai intensă decât afecțiunea pe care i-o purtaseră vreodată Isadorei Topfeldt pe vremea când erau prieteni cu ea.

La cina la care se cunoscuseră, Dennis Boyd stătuse în fața lui Jules Jacobson, cu ochii săi negri uşor umeziți, şi de fiecare dată când privirea lui se îndrepta spre ea, Jules primea cu plăcere fiecare semn de interes din partea lui. Trecuse multă vreme de când îi plăcuse cu adevărat un băiat – sau un bărbat, cum începuse lumea să le spună. La facultate, când ieşea pe afară, toți studenții purtau haine largi, care făceau ca trupurile lor să aibă aceeaşi înfățişare asexuată, iar înăuntru, bărbații erau îmbrăcați cu haine pufoase de flanelă şi dădeau beri pe gât. Se juca mult fusbal[30], jocul acela surprinzător de popular, cu o mulțime de mânere, iar la Crumley's, barul unde toată lumea îşi petrecea nopțile de vineri şi sâmbătă, Ms. Pac-Man, jocul electronic amplasat lângă peretele din fund, era o atracție constantă. Jules făcuse sex cu o vagă aromă de vomă cu doi tipi neinteresanți – studenții de la facultatea de teatru erau toți gay sau fascinați de colegele lor superbe – şi după fiecare astfel de experiență făcuse câte un duş lung într-o cabină din baia comună a căminului, încălțată cu şlapi, ca nu cumva să ia vreo ciupercă de pe jos.

Colegele ei de apartament erau un grup de fete foarte rele şi, în plus, neîngrijite şi complet neinteresate de studii. Avusese mare ghinion să fie cazată cu ele. Apartamentul mirosea a păr întins cu peria, iar fetele îşi țipau vulgarități între ele, fără nicio reținere, ca la casa de nebuni. „MÂNCA-MI-AI PIZDA, AMANDA, EŞTI O CĂCĂCIOASĂ MINCINOASĂ!", strigase una dintre ele în camera de zi plină cu fotolii *beanbag*[31] rupte, cutii de pizza deschise, un televizor Sony Triniton şi, bineînțeles, periile de îndreptat părul, care zăceau pe jos precum

paloşele cavalerilor în zilele de odihnă.

În anul întâi, când a nins prima dată, Jules Jacobson s-a dus la cabina telefonică de vizavi de cămin şi a sunat-o pe Ash Wolf la Yale, alimentând constant aparatul cu monede.

— Alo? i-a răspuns Ash sobru, pe tonul preocupat şi rece al cuiva care scrie un eseu despre Molière.

— Ash, urăsc locul ăsta, a spus Jules. Universitatea e uriaşă. Ai idee câți studenți sunt aici? *Douăzeci de mii.* E un oraş întreg în care nu cunosc pe nimeni. Mă simt ca o imigrantă care a venit singură în America. Numele meu e Anna Babushka. Te rog, vino să mă iei.

Ca de obicei, Ash a râs şi hohotul ei în receptor a fost momentul cel mai frumos al conversației. Faptul că putea provoca o asemenea reacție din partea lui Ash o făcea pe Jules să fie un pic mândră şi, în nefericirea ei, a simțit că are totuşi o fărâmă de putere.

— Of, Jules, a spus Ash, îmi pare rău că eşti necăjită.

— Nu-s necăjită. Sunt nefericită. Vorbesc serios.

— Mai ai răbdare, da? Eşti acolo doar de două săptămâni jumate.

— Care în ani câineşti înseamnă un deceniu.

— Ai putea să mergi la un consilier studențesc.

— Am fost, dar am nevoie de mai mult de atât.

Jules mersese la cinci şedințe cu o asistentă socială ciufulită pe nume Melinda, care avea atitudinea celei mai iubitoare mame din lume, dând înțelegător din cap în timp ce Jules se plângea de obtuzitatea mediului studențesc. Mai târziu, avea să-şi amintească cu greu ce-i spusese Melinda, dar, la vremea aceea, prezența ei fusese consolatoare şi necesară, iar peste câțiva ani, deschizându-şi propriul său cabinet de psihoterapie, Jules avea să imite în mod inconştient o parte din stilul ei.

— Facultatea presupune un efort de acomodare, a spus Ash. Şi eu m-am simțit aşa la început, dar în ultima vreme mi-e mai bine.

— Tu eşti la Yale, Ash, e cu totul altceva. Aici, toată lumea umblă beată.

— Şi aici se îmbată multă lume, i-a răspuns Ash. Crede-mă. Dacă asculți cu atenție în receptor, o să auzi studenții care vomită în Davenport.

Dar Jules a auzit doar cum se aprinde un chibrit. Cu o țigară în mână, Ash semăna cu o zână fumătoare sau cu un înger delincvent.

— Ei bine, *aici,* lumea pune gura direct la țeava dozatorului de bere, a spus Jules. Iar săptămâna viitoare cică o să fie zăpadă de jumate de metru. Te rog, vino la mine în weekend, altfel, simt că mor.

Ash a stat pe gânduri:

— Weekendul ăsta? Doamne, cât m-aş bucura să te văd. Ce rău îmi pare că nu locuim în acelaşi oraş.

— Şi mie.

— Bine, a spus Ash, venim vineri cu maşina.

Venim? Ash Wolf şi Ethan Figman deveniseră „noi” în vara dinaintea ultimului an de liceu, spre marea surprindere a tuturor, şi acest „noi” nu se terminase, deşi aleseseră să meargă la facultăți diferite.

Vinerea aceea, după cum îi promisese, Ash a venit cu Ethan în Buffalo. Ash – scundă, frumoasă şi radioasă, Ethan – şifonat şi cu fața unsuroasă de la atâta condus. Aduseseră de la New York şi nişte provizii de urgență menite să aline singurătatea lui Jules în nordul statului. Baghetele erau aproape imposibil de tăiat, iar crema de brânză cu ceapă verde se lichefiase puțin, pentru că stătuse lângă scaunul din față, sub radiatorul maşinii vechi a tatălui lui Ethan, dar au mâncat tustrei din ele în dormitorul strâmt al lui Jules, cu uşa închisă, ca să nu audă vocile colegelor ei îngrozitoare.

— Acum înțeleg ce zici. Trebuie să scapi de fetele astea, a spus Ash cu glas scăzut. De când le-am văzut mi-am dat seama că n-ai exagerat.

— Uite cum zic să faci, i-a propus Ethan, vezi care sunt cei mai deştepți studenți de la cursuri, apoi urmăreşte-i

când se termină cursurile şi bagă-te peste ei.

— Să se bage *peste* ei? a repetat Ash.

— Căcat, n-am vrut să sune aşa, s-a apărat Ethan. Doamne, îmi pare rău. Sunt un dobitoc.

În zilele de după acel weekend, Jules a încercat să-i pună sfatul în aplicare, reuşind să scape deseori de colegele ei. A descoperit că erau oaze de inteligență peste tot în jur, pe care nu le observase până atunci pentru că se simțea nefericită. S-a apropiat de câțiva studenți de la cursul introductiv de psihologie şi au format împreună un grup de studiu. În laboratorul de psihologie şi apoi în asociația studenților, Jules, Isadora Topfeldt şi alți câțiva studenți nonconformişti stăteau pe mobilierul modular şi vorbeau despre cât de mult îşi urau colegii de apartament. Apoi se duceau la un bar numit Butoiaşul, aflat în cealaltă parte a campusului, şi beau la fel de mult ca la Crumley's. În Buffalo, zăpada se aşeza strat peste strat, înălțându-se precum plăcintele uriaşe cu lămâie şi bezea expuse în clopotele de sticlă de la Underhill Diner. Beau cu nemiluita şi se simțeau în largul lor, într-o atmosferă tribală, chiar dacă nu tocmai intimă.

Acum, în noiembrie 1981, cu douăzeci şi unu de ani înainte de moartea Isadorei Topfeldt, când încă erau prietene, Jules stătea la masă în apartamentul Isadorei de pe West 85th Street.

Isadora a băgat furculița în castronul cu friptură, a ridicat o rămăşiță de carne şi a zis:

— Există ceva mai trist decât o bucățică jalnică rămasă în castron la o cină?

— Hm, a spus Jules. Da. Holocaustul.

A urmat o pauză, apoi câteva râsete ambigue.

— Iar m-ai făcut, i-a spus Isadora, apoi s-a adresat celorlalți: Jules era foarte amuzantă în facultate.

— Trebuia să fiu, a răspuns Jules. Aveam cele mai urâcioase colege de apartament. Trebuia să-mi păstrez simțul umorului.

— Spune-mi, cum era Isadora în facultate? a întrebat

Dennis Boyd.

— Dennis, primăvara trecută încă eram la facultate, a intervenit Isadora. Eram la fel ca acum. Şi nu mai da din picior, l-a prevenit ea, pentru că exista riscul ca masa să fie iarăşi ridicată de genunchiul lui Dennis.

— Da, a spus Jules. Era la fel.

Dar bineînțeles că acum o plăcea mai puțin pe Isadora, pentru că avea mai puțină nevoie de ea şi vedea mai limpede ce fel de om era de fapt. Ash, Ethan şi – de când fusese adus înapoi în oraş – Jonah erau prietenii cu care se vedea şi vorbea tot timpul.

— Spune tu cum e Isadora *acum,* a adăugat Jules. Doar e vecina ta.

— Ah, mă bagă-n sperieți, a spus Dennis.

A urmat un moment de tăcere, apoi au râs amândoi în acelaşi timp, ca şi când ar fi vrut să acopere acel adevăr rostit din greşeală.

Dennis a plecat devreme de la cină, spunând că în zori avea un meci de rugby în Central Park. Niciunul dintre cei rămaşi nu se vedea trezindu-se sâmbăta cu noaptea în cap, şi cu siguranță nu pentru o activitate sportivă.

— Ne strângem o gaşcă de băieți în Sheep Meadow, le-a explicat el, după care s-a întors spre Robert Takahashi şi a spus: sper ca prietenul tău să-şi revină cât mai repede.

Şi, cu un zâmbet scurt, care era sau pentru toată lumea, sau poate numai pentru Jules, a coborât la apartamentul lui.

Imediat ce a ieşit pe uşă, Isadora a început să vorbească despre el:

— „O gaşcă de băieți”, nu-i aşa că-i minunat? Ştiu că pare făcut din părți simple – adică nu din părți neinteresante, ci doar mai puțin ciudate decât alea din care suntem făcuți noi. Dar adevărul e mai complicat. Da, e un tip cât se poate de normal, joacă rugby şi nu are nevoie de atâta afecțiune ca noi.

— Vorbeşte pentru tine, a intervenit Robert Takahashi.

— Dar de fapt e un depresiv. Mi-a spus că, în primul

an la Rutgers a avut o cădere nervoasă gravă – ce mai, a făcut o depresie în toată regula. Nu s-a mai dus la cursuri şi nu a predat niciun eseu. Când, în cele din urmă, a ajuns la spitalul universității, nu mai trecuse pe la cantină de câteva săptămâni – lucru de care şi-au dat seama pentru că nu-şi mai scanase cartela. În toată perioada asta, mâncase doar supă cu tăiței la plic, dar fără s-o fiarbă.

— Cum poți să mănânci supă instant fără s-o fierbi? a întrebat Janine. Măcar bea şi apă?

— Habar n-am, Janine, i-a răspuns Isadora pe un ton nerăbdător. Dar cert e că după ce au văzut în ce stare e, i-au sunat pe părinții lui. Apoi i-au scris o scutire medicală şi l-au internat.

— La un spital de psihiatrie? a întrebat Robert Takahashi. Doamne!

În jurul mesei s-a lăsat o tăcere respectuoasă şi îngrijorată, care părea să vibreze precum aerul de deasupra lumânărilor.

— Da, a spus Isadora. La spitalul unde erau internați poeții. Nu că Dennis Boyd ar fi poet. Nicidecum, a adăugat ea, un pic inutil, după părerea lui Jules. Dar l-au trimis în nord, tocmai în New England, pentru că psihiatrul de la Rutgers i-a spus familiei lui că acolo aveau o secție excelentă pentru tineri. Şi, în plus, asigurarea îi acoperea internarea acolo. După ce şi-a revenit, s-a întors la facultate şi a terminat-o, ba chiar s-a dus la şcoli de vară şi a făcut cursuri suplimentare. Nu s-a descurcat foarte bine, dar până la urmă i-au dat diploma.

— La ce spital mergeau poeții? a întrebat Jules.

— La ăla faimos din Berkshires, i-a răspuns Isadora.

— Langton Hull? a spus Jules cu un aer surprins.

Dennis fusese o vreme la Spitalul Psihiatric Langton Hull din Belknap, orăşelul lângă care se afla şi Spirit-in-the-Woods.

Spre sfârşitul serii, Isadora i-a servit cu espresso făcut

la un aparat cumpărat de părinții ei, pe care încă nu ştia să-l folosească foarte bine. În cele din urmă, a scos la iveală cuiul promis, spunând: „Ăsta e, *omule”,* cu un presupus accent jamaican, legănând capul ca un pui de găină, în ritm de reggae, apoi jointul a fost dat din mână în mână.

— Oare cum aş arăta cu o căciulă Rasta împletită şi cu tot părul vârât în ea? s-a întrebat Isadora. Şi care cum aş arăta dacă aş fi negresă?

Jules fumase iarbă doar în adolescență şi îi ajunsese pentru toată viața. Fumase atât de mult în anii 1970, încât se plictisise, iar acum, ideea de a se face praf n-o mai atrăgea. S-a imaginat vorbind prea mult, fiind zgomotoasă şi exuberantă, ba chiar un pic enervantă, ceea ce a făcut-o să se simtă ruşinată şi nefericită, aşa că abia dacă a tras fumul în piept, iar bănuiala ei era că nici Robert Takahashi nu trăsese, preferând şi el să rămână lucid. Doar Janine şi Isadora trăgeau din jointul gros ca dintr-un biberon, râzând şi făcând glume pe care numai ele le înțelegeau despre perioada în care lucraseră la fast-food.

Când a plecat de la Isadora, Jules s-a întâlnit pe scară cu Dennis Boyd, care ducea gunoiul, dar nu i-a putut spune: „Am vorbit despre tine şi am aflat că ai fost la Langton Hull. Ai auzit vreodată de Spirit-in-the-Woods?”

În schimb, i-a spus:

— Bună. Ai pierdut prăjiturile.

— Păcat, a răspuns Dennis. Îmi plac prăjiturile. Dar încerc să le evit. Deja am un pic de burtă. Deocamdată nu vreau să arăt ca tata. De fapt, niciodată.

Şi ca să-i arate la ce se referea, s-a lovit peste abdomen cu mâna în care nu ținea punga albă legată la gură, în care se vedeau resturi umede. Se schimbase după cină: acum purta blugi şi o bluză de trening verde. În cele din urmă, Jules urma să afle că avea un pic de burtă din cauza medicamentelor împotriva depresiei. Pe atunci, antidepresivele încă erau neşlefuite şi plesneau depresia

cu o labă mare şi stângace.

— Ai pierdut şi cuiul Isadorei, a spus Jules cu un zâmbet care spera să fie sardonic.

Nu voia să zică nimic rău de Isadora Topfeldt dacă nu zicea Dennis primul, dar a presupus – şi a sperat – că amândoi aveau aceeaşi părere despre ea.

— Nu cred că ştiu ce înseamnă „cui”. Dar presupun că-i vorba de iarbă, nu?

— Mda.

— Vrei să bei ceva? a întrebat Dennis Boyd, iar ea i-a spus nu, mulțumesc, era obosită şi sătulă după cina Isadorei şi n-ar mai fi putut bea nimic în noaptea aceea. Într-adevăr, încerca să fie cumpătată după cei patru ani petrecuți la Buffalo, în care beţiile se ţinuseră lanț în jurul ei. Dar, de fapt, Dennis doar o invitase pe la el, iar Jules nu ştiuse să dea răspunsul corect, de adult. Invitația o luase prin surprindere, aşa că spusese nu, deşi în clipa următoare şi-a dat seama că i-ar fi plăcut să treacă pe la el. Ar fi vrut să vadă cum arăta apartamentul lui, să-i vadă colecția modestă de posesiuni. Bănuia că Dennis era ordonat, cumpătat şi grijuliu.

— Bine, a spus el. Distracție plăcută, atunci. Pe curând.

— Pe curând.

Dacă Jules l-ar fi privit mai atent atunci – tânăr, masiv şi necizelat cum era, cu punga de gunoi în mână, cu mâneca prea scurtă a bluzei de trening dându-i la iveală încheietura păroasă –, poate că s-ar fi înfiripat ceva între ei chiar în noaptea aceea. În schimb, s-a întâmplat după aproape două luni, perioadă în care fiecare şi-a văzut de viața lui, părând că nu se va întâmpla nimic între ei, deşi până la urmă s-au întâmplat foarte multe.

Jules Jacobson s-a întâlnit din nou cu Dennis Boyd abia în iarnă, pe stradă. Iarăşi avea în mână o pungă de plastic. Ea se ducea la Copies Plus să fotocopieze o scenă din piesă pentru că voia să susțină o probă. Jules a văzut ieşind din punga lui de cumpărături capacul unei sticle

maro, dându-şi seama cu duioşie că era siropul de ciocolată Bosco, şi care nu mai apăruse în viața ei din copilărie. Dennis cumpărase Bosco şi chipsuri cu mălai. Jules şi-a amintit că, la cina când se cunoscuseră, Isadora fusese indiscretă, povestindu-le despre internarea lui într-un spital psihiatric, şi s-a gândit că Dennis încă nu ştia foarte bine cum să aibă grijă de el. Dar oare cine ştia? Jules încă nu trimisese la Prudential[32] formularul şi cecul pentru asigurarea medicală, deşi maică-sa o pusese să jure că le va trimite. Deci Jules nu avea asigurare şi, pe lângă asta, nu folosise aragazul din bucătăria ei micuță şi sordidă decât o singură dată, când îşi încălzise un ciorap cu orez crud ca să-şi dezmorțească gâtul înțepenit. Dar a tulburat-o ideea că Dennis Boyd – masiv, brunet şi neras – nu avea grijă de el.

— Vin cu tine, a spus Dennis, iar Jules a fost de acord, aşa că au mers împreună la biroul de copiat acte.

Anunțați de clopoțelul de la intrare, au păşit în încăperea mare şi luminoasă, inspirând mirosul înțepător de toner. Au găsit-o pe Isadora Topfeldt într-un tricou roşu – uniforma biroului – şi cu părul prins în două cozi de adolescentă, având un aer mai excentric decât ultima oară când o văzuse Jules. Foşnetul neîncetat al copiatoarelor, ale căror lumini măturau înainte şi înapoi plăcile de sticlă transparentă, păreau s-o fi adus pe Isadora în starea de zombi tipică angajaților. În spatele său, Robert Takahashi, prietenul ei, îndrepta marginile unui teanc de documente. Jules l-a salutat şi i-a amintit că făcuseră cunoştință acasă la Isadora.

— Ei, bună! i-a spus el zâmbind.

— Cum merge treaba pe-aici? l-a întrebat Jules. Îmi aduc aminte că aveai un coleg bolnav.

— Trey. A murit de curând.

— Doamne!

— Într-adevăr, nu cred că sistemul de ventilație i-a pricinuit cancerul, a spus Robert, cu glas tremurător. Dar totul a fost foarte ciudat şi foarte rapid, şi mă gândesc

întruna la asta.

— Îmi pare foarte rău, au zis Jules şi Dennis cam în acelaşi timp, iar Robert a început să plângă în fața lor.

Toată lumea s-a simțit un pic stânjenită şi nimeni n-a ştiut ce să spună, aşa că n-au spus nimic. În cele din urmă, Dennis a aşezat punga de cumpărături pe tejghea şi l-a îmbrățişat pe Robert Takahashi precum un urs, strângându-l aşa cum strângea mingea când juca rugby pe câte o peluză din Central Park. Era o scenă ciudată: tipul solid şi stângaci, cu haină groasă de iarnă, luându-l în brațe pe asiaticul scund şi frumos, în tricou roşu. Dar deşi gestul era foarte timid, era şi autentic, iar Robert a părut recunoscător. Masivul Dennis i-a dat drumul, iar Jules s-a apropiat şi ea de Robert şi l-a bătut uşor pe mână, după care, cu ochii în lacrimi, Robert s-a întors la teancurile de foi, pentru că, în ciuda suferinței, era totuşi o zi de lucru.

Jules a simțit că trebuia să plece cât mai repede din locul acela, în care un om foarte tânăr se îmbolnăvise şi murise; în plus, acolo lucra o tipă arogantă şi antipatică, precum şi un tânăr paralizat de durere. Era un loc care te putea face să-ți dai seama că propria ta viață era limitată – la fel ca viețile tuturor. Când a ieşit pe uşă cu Dennis, pornind împreună spre apartamentul lui, unde se înțelegea de la sine că aveau să facă sex, Jules a simțit că lăsau în urmă piedicile vieții, necazurile, ba chiar şi *moartea* – moartea unui tânăr răpus de o formă rară de cancer al bătrânilor – şi că se îndreptau spre un teritoriu vast şi neexplorat. Dennis şi-a pus geanta de cumpărături pe umăr, a luat-o de mână şi au rupt-o la fugă.

Sexul la douăzeci şi doi de ani era idilic. Sexul la douăzeci şi doi de ani nu era ca sexul din studenție, la optsprezece ani, care implica un amalgam de insecurități, terminații nervoase şi ruşine. Sexul la douăzeci şi doi de ani nu era nici ca masturbarea de la doisprezece ani, care presupunea doar să stai nemişcat şi calm în patul tău îngust şi să te gândeşti cât de ciudat era că te puteai

simți aşa doar făcând *asta.* Sexul la douăzeci şi doi nu era nici ca sexul la cincizeci şi doi – câteva decenii mai târziu, în căsnicia de lungă durată a cuplului Jacobson-Boyd, sexul avea să fie o surpriză plăcută care trezea din somn pe câte unul dintre ei.

Dar sexul la douăzeci şi doi de ani, ei bine, era cu totul altceva, se gândea Jules, şi părea că şi Dennis gândea la fel. Trupurile amândurora încă erau perfecte sau aproape perfecte, dar aveau să descopere asta abia mai târziu, pentru că acum nu era timp pentru aşa ceva. Sfioşi, morți de ruşine, dar *extrem de excitați,* s-au dezbrăcat pentru prima oară unul în fața celuilalt, stând lângă patul suspendat din apartamentul lui, iar ea l-a pus să urce el primul pe scară, să nu se uite la ea de la spate – Jules ştia că, ridicând piciorul, locul ei cel mai intim avea să se despice şi să se dezvăluie o clipă ochilor lui. Părul, umbra, fragmentul de labie, anusul mititel şi strâmt – cum l-ar fi putut lăsa să vadă o *asemenea* privelişte?

— După dumneavoastră, stimate domn, a spus ea, făcând un semn larg cu mâna.

Doamne, oare chiar spusese asta? Şi *de ce?* Se prefăcea cumva că era o prostituată victoriană?

Dennis cel brunet şi păros a urcat gol pe scară. Jules s-a uitat la părțile lui intime, care executau versiunea masculină a ceea ce ar fi făcut ale ei: testiculele lui se mişcau, ba chiar se legănau, iar fesele lui acoperite cu perişori negri s-au despicat în clipa când a îndoit genunchiul să pună piciorul în patul de lângă tavan. Patul lui Dennis Boyd era montat la o asemenea înălțime, încât nu puteau sta în capul oaselor pe saltea, ci sau într-o rână, sau întinşi unul lângă altul, sau unul peste altul, ca două maşini care s-au tamponat şi s-au încălecat.

Patul predispunea la un gen de intimitate cu care Jules nu era obişnuită şi care o neliniştea.

— Vreau să mă uit la tine, a spus Dennis, cu fața atât de aproape de a ei, încât putea s-o vadă cu adevărat, complet.

— Doamne, chiar trebuie?

— Da, a răspuns Dennis solemn.

Jules spera să nu aibă niciun coş în bărbie şi a încercat să-şi aducă aminte ce părere avusese despre ea însăşi în dimineața aceea, când se uitase în oglindă. Dennis deja ar fi avut nevoie să se radă. Era robust, cu pieptul lat şi avea un penis mare, iar părul lui pubian semăna cu o cârpă mică şi neagră, precum cele purtate de triburi ca să-şi acopere organele genitale. Dar Jules ştia şi că era firav pe dinăuntru. Când au fugit de lângă biroul de copiat acte, s-au simțit ca doi oameni care au scăpat de un viitor înfiorător, de o fundătură.

Acest bărbat a urcat primul pe scară, lăsând-o să-i vadă testiculele şi banda de păr negru şi des care le oferea un fel de protecție atavică. Mobilitatea testiculelor în săculețul lor de piele subțire făcea să pară fragil chiar şi un bărbat masiv, atletic şi puternic. Dar era o iluzie: nu era chiar atât de vulnerabil, dimpotrivă, a fost *viril* cu ea, după care i-a zâmbit, bucuros că îi oferise un orgasm puternic şi nesimulat. Ea strigase: „Oh, oh, oh”, iar el spusese: „Eşti minunată!” Şi era minunată pentru că receptivitatea ei îl făcuse să se simtă bine, triumfător. Dennis era mulțumit de mărimea penisului său – Jules şi-a dat seama de asta fără ca el s-o spună.

O oră mai târziu, stând pe pat şi bând lapte cu sirop de ciocolată Bosco în pahare înalte cu Rutgers Scarlet Knights[33] – laptele li se prelingea un pic pe bărbie, căci nu puteau sta în capul oaselor, ci doar întinşi pe spate, cu ceafa sprijinită de tăblie, părând doi pacienți internați într-un spital ca o cabană de schi –, Dennis şi Jules şi-au schițat biografiile unul altuia. Dennis i-a povestit despre familia lui din Dunellen: mama, tatăl şi cei trei frați. Afacerea familiei era o firmă de bricolaj numită B & L, iar doi dintre frați aveau de gând ca, în curând, să preia conducerea magazinului. Dacă voia, Dennis putea să li se alăture, însă i-a spus lui Jules că ideea de a-şi dedica viața acelei afaceri ar fi însemnat „moartea sufletului”. S-

a simțit uşurată când l-a auzit spunând asta. Un bărbat care folosea expresia „moartea sufletului” era complicat. Deşi bea din pahare cu emblema echipei de fotbal a facultății şi avea grijă de el însuşi într-un mod rudimentar. Familia lui nu fusese niciodată înstărită, dar la fiecare Crăciun, îşi făceau cadouri scumpe şi îşi împodobeau fațada cu lumini rococo, ba chiar puneau în fața casei un mic grup statuar cu naşterea lui Isus, care avea şi muzică. Toată familia se strângea în camera de zi şi stăteau cu orele în jurul şemineului, dar nu erau experiențe plăcute, ci plicticoase, care îl făceau să nu aibă stare, i-a explicat Dennis. Şi întotdeauna existau tensiuni, pentru că nu prea se plăceau între ei.

— Frații mei şi cu mine ne băteam tot timpul, i-a spus el.

— Cum aşa? Chiar şi acum?

— Nu, ne băteam când eram mici.

— Scuze, a spus ea. Mi s-a părut c-ai zis „ne batem tot timpul”, deci şi acum.

— Nu, a spus Dennis. Asta ar însemna că suntem dobitoci. Iar eu încerc să nu fiu. Am crescut printre mulți dobitoci, i-a mărturisit el, apoi a adăugat cu un aer îngrijorat: eu arăt a dobitoc?

— Nu, deloc, a spus Jules, dar ştia de ce o întrebase.

Avea înfățişarea unui tânăr obişnuit, pe care o văzuse de atâtea ori la mall în copilărie, apoi peste tot în jurul ei, inclusiv în facultate. Nu fusese niciodată atrasă de această înfățişare, nu când era asociată cu masculinitatea generică, dar la el îi plăcea. Trecuse printr-o perioadă dificilă, dar era masiv, robust, de încredere. Şi-a adus aminte de tatăl ei; cancerul îl transformase într-un bărbat filiform şi firav, trupul lui împuținându-se pe măsură ce i se agrava boala. Şi totuşi, când era mică, Jules îl vedea ca pe un bărbat robust. Şi-a amintit cum intra pe uşă când se întorcea de la serviciu şi îşi întreba fetele ce făcuseră la şcoală.

— Spune-mi cum e noua matematică[34], întreba el,

pentru că aşa se spunea pe atunci, fără să-şi dea seama că, dacă spuneai că ceva era nou, deja îi grăbeai îmbătrânirea.

Fusese foarte prezent în copilăria ei, apoi dispăruse, şi pe măsură ce treceau anii, lui Jules îi devenea tot mai greu să se gândească la el ca la cineva care făcuse cândva parte din viața sa. Tatăl lui Jules ținea de trecut şi nu mai putea face parte din prezentul ei. Dar acum îl avea alături pe Dennis Boyd, personificarea timpului prezent şi, stând cu el în pat, o parte veche şi filială din creierul lui Jules era readusă la viață ca bateria unei maşini pe care o conectezi cu cabluri la o altă baterie. Cum ar fi fost să aibă un bărbat care n-ar fi plecat niciodată? Un bărbat puternic, de nădejde şi foarte prezent. Îşi pierduse tatăl la cincisprezece ani, iar la scurtă vreme după aceea, Ethan Figman încercase s-o atragă spre el şi, deşi fusese o experiență plăcută, Jules nu rezonase deloc cu el din punct de vedere fizic.

Acum, Dennis, un bărbat solid, fără niciun talent evident şi fără dorința de a o apuca într-o direcție anume în viață, reuşea să facă ce nu reuşise Ethan. Jules se simțea absorbită de Dennis, deja ținea la el. Era afectuos, generos şi lipsit de ironie, ceea ce, spre surprinderea ei, era o trăsătură care o atrăgea, după toți acei ani de nesfârşite ironii. Stând întinsă lângă el, Jules se întreba când avea să-l revadă. Dennis nu se pricepea la detalii estetice şi nu avea nimic delicat, cu excepția timidității, care era adorabilă. Trupul lui masiv îşi croia drum cu grijă prin lume. Dacă se aşeza pe un scaun firav, îl putea rupe. Dacă intra într-o femeie cu penisul lui mare şi gros, trebuia să găsească unghiul potrivit, altminteri ar fi făcut-o să urle de durere. Trebuia să fie grijuliu, trebuia să se adapteze. Când erau mici, el şi frații lui strigau mereu la doamna Boyd: *„Mami!* Fă-ne nişte macaroane Kraft cu brânză!” Nu strigau niciodată la tatăl lor, care stătea încruntat la televizor, urmărind meciuri de fotbal şi documentare despre al Treilea Reich. Le fusese teamă de

el, şi le era în continuare.

Când Dennis a ajuns cu povestea la perioada petrecută la Langton Hull, vocea lui a devenit şovăielnică şi s-a uitat la Jules să vadă dacă această mărturisire putea sta în calea unei eventuale relații. Oare era prea dezechilibrat pentru ea şi avea să-l vadă pentru totdeauna ca pe un pacient psihiatric în halat, luându-şi cina la ora cinci, în cantina spitalului? O femeie aflată la începutul unei relații cu el putea să nu-l mai placă după ce şi-l imagina în acest rol. Dar pe Jules nu această imagine o preocupa, ci dacă să-i dezvăluie că deja ştia de la Isadora despre depresia şi spitalizarea lui. Caz în care ar fi trebuit să-i spună şi că, după ce plecase de la cina din toamnă, Isadora discutase cu ceilalți musafiri despre el.

— Ah, a spus ea în cele din urmă, cu un aer îngrijorat, atingându-i brațul la fel de stângaci cum îl atinsese el pe Robert Takahashi în biroul de copiat acte.

În noaptea aceea, după ce s-au despărțit, Jules a sunat-o pe Ash.

— Ei bine, m-am culcat cu cineva, a spus Jules imediat ce i-a răspuns prietena ei.

Ea şi Ash vorbeau aproape în fiecare zi şi se vedeau o dată pe săptămână la cursul de actorie, iar uneori chiar mai des. Ash lucra cu jumătate de normă la firma tatălui ei, făcând muncă de secretariat – cea mai urâtă treabă din lume, după părerea ei –, dar mergea şi la audiții pentru roluri. De curând, fusese distribuită în rolul unei sirene într-o piesă experimentală care avea să se joace timp de o săptămână în fața Acvariului din New York, în Coney Island; producătorii îi spuseseră că voiau s-o angajeze şi pentru următoarea lor producție. Era un început şi, deşi o plăteau foarte prost, reuşea să se descurce, pentru că Gil şi Betsy Wolf se oferiseră să plătească chiria apartamentului în care stătea cu Ethan. El făcea animații pentru produse industriale, tot pe bani puțini, dar spera să-şi găsească în curând o slujbă adevărată într-un studio de animație. Până atunci, îşi lua

tot felul de slujbe mărunte şi continua să deseneze în carnetele cu spiră pe care le ținea în buzunarul de la spate.

— Cu cine? a spus Ash pe un ton neîncrezător.

— De ce eşti atât de şocată? Au fost şi alți oameni care au *vrut să-mi vadă* trupul gol.

Jules a auzit pârâituri în receptor şi conexiunea a devenit foarte slabă. De curând, Ash şi Ethan primiseră de la părinții ei un telefon fără fir, dar drăcovenia aia mare şi incomodă era aproape inutilă, pentru că aproape întotdeauna legătura continua cu întreruperi după primele replici.

— Ce să-ți vadă? a întrebat Ash. N-am auzit.

— Trupul gol.

— Ah, da, bineînțeles. Atâta că nu te-ai mai culcat cu nimeni de când te-ai mutat la New York. În trecut, când îmi povesteai despre ei, erau iubiți invizibili.

— Nu le spune *iubiți.*

— Întotdeauna spun *iubiți.*

— Ştiu. Tu şi Ethan sunteți *iubiți.* Nu mi-a plăcut niciodată, dar n-am vrut să-ți spun.

— Ce altceva nu ți-a mai plăcut? a spus Ash.

— Nimic. În rest, îmi place totul la tine.

Era adevărat. Ash nu prea avea ce să-i reproşeze. Şi nici nu putea fi criticată pentru că folosea cuvântul *iubit.* Iar acum, stând de vorbă cu Ash şi povestindu-i despre Dennis, era aproape la fel de plăcut ca sexul cu el. „E atât de *prezent",* ar fi vrut ea să spună, dar Ash i-ar fi cerut să-i explice şi Jules n-ar fi fost în stare. Poate modul acesta de a trăi la timpul *prezent* indica lipsa timpului *viitor;* poate că Jules nici nu se putea baza pe el, dat fiind că deocamdată nu avea niciun plan pentru viața lui, nimic în afară de ce avea acum.

Jules bănuia că, în scurtă vreme, aveau să iasă tuspatru în oraş. Probabil la unul dintre restaurantele ieftine de pe East 6th Street. Cu toții ar fi fost foarte atenți şi volubili, iar Ethan şi Ash l-ar fi înconjurat pe

Dennis cu afecțiunea lor, mâncând cu toții *tandoori*[35] de pe farfurii de tablă încinse. Dar chiar şi aşa, aveau să vadă cât de diferit era Dennis şi, cu toate că Jules avea să-i prevină, tot s-ar fi arătat un pic surprinşi. Cineva ar fi pomenit bazinele de înot ale lui David Hockney. „Ce sunt alea?”, ar fi întrebat Dennis inocent, fără niciun fel de ruşine, iar Ash i-ar fi explicat că David Hockney era un artist care picta deseori bazine de înot turcoaz şi că trebuiau să meargă cu toții să-i vadă expoziția. „Sună bine”, ar fi răspuns Dennis, iar la sfârşitul cinei, i-ar fi spus lui Jules: „Prietenii tăi sunt foarte drăguți! Să mergem cu ei să vedem expoziția lui David Hackney”. Iar ea ar fi trebuit să-l corecteze amabil: „Hockney”. Iar a doua zi, când ar fi sunat-o, Ash şi Ethan i-ar fi spus: „E limpede că-i nebun după tine, şi asta e cel mai important”.

Pe Dennis nu-l interesau artele, nu-şi dorea din tot sufletul să ajungă actor, caricaturist, dansator sau să cânte la oboi. Şi nu era evreu – nici măcar pe jumătate. Aproape nimeni din viața lui nu era ca Jules sau ca prietenii ei; Isadora Topfeldt se apropia cel mai mult de ei, dar ea era mai mult excentrică, decât pasionată de artă. După ce terminase facultatea şi se mutase la New York, Jules începuse să se întâlnească pe stradă cu foşti participanți la tabăra de la Spirit-in-the-Woods şi, ori de câte ori se întâmpla asta sau când Ash se întâlnea cu vreun fost tovarăş de tabără, se sunau una pe alta şi îşi spuneau pe un ton dramatic: „Am văzut o *fantomă”.* Cei care merseseră la Spirit-in-the-Woods, chiar şi cei care nu le fuseseră prieteni adevărați, reprezentau lumea artei şi a posibilităților artistice. Dar viața de după facultate era altfel decât tot ce trăiseră până atunci; arta încă era esențială în viețile lor, dar acum cu toții trebuiau să găsească un mod de a-şi câştiga existența şi făceau asta cu un fel de dispreț față de bani, care erau văzuți doar ca un mijloc de a trăi aşa cum îşi doreau. Nimic nu mai era la fel de intens ca la Spirit-in-the-Woods. Cu toții se

risipeau în direcții tot mai îndepărtate şi, deşi rămâneau prieteni apropiați, aveau vieți tot mai separate, căci abia acum începeau să se obişnuiască cu viața pe cont propriu. Dennis nu era o fire artistică, însă era foarte inteligent şi foarte plăcut. Nu era un *dobitoc.* Jules voia să fie în preajma lui, voia să-l atingă, îi plăcea mirosul lui, îi plăcea patul lui apropiat de tavan şi faptul că era foarte încântat de compania ei. Lui Dennis îi plăcea să învețe: era interesat să afle lucruri noi. „Noaptea trecută am văzut pe canalul treişpe un documentar despre metoda lui Stanislavski, i-a spus el odată. Ați încercat vreodată metoda asta în vreo piesă?" Sau: „Am stat de vorbă douăzeci de minute cu un tip care protesta pe stradă față de apartheid şi mi-a dat nişte pliante. Am stat până târziu să le citesc pe toate şi mi s-a părut o realitate extrem de şocantă şi de tristă". Părea că viața pe care Dennis şi-o dorea din tot sufletul pentru el era una lipsită de depresie.

Apoi ar fi urmat probabil şi alte cine în grup, iar Ash, Ethan şi Jonah l-ar fi acceptat cu totul în lumea lor. Jonah ar fi apărut probabil mai rar, pentru că era un pic *neplăcut* să fii înconjurat doar de cupluri. Grupul întotdeauna se străduia să-i acorde mai multă atenție celui singur, ca şi când ar fi încercat să-l facă să se simtă mai bine în singurătatea lui, ca şi când ar fi fost o stare anormală. Jules şi-a imaginat şi cum ar fi fost să organizeze o cină în micul ei apartament. Grupul lor restrâns de patru sau cinci prieteni ar fi stat pe scaunele ei ce imitau mobilierul unei persoane respectabile şi ar fi mâncat cu tacâmurile şi farfuriile ei ieftine. Şi-a imaginat şi că, mulți ani după aceea, s-ar fi gândit cu toții la această etapă din viața lor, aducându-şi aminte de ea ca printr-o lentilă limpede, foarte atent lustruită. Şi-ar fi amintit toate conversațiile pe care le avuseseră. Tot humusul pe care îl mâncaseră. Toate alimentele ieftine, toate ustensilele şi decorațiunile nepretențioase de la începutul până la jumătatea celei de-a treia decade a

vieții lor.

— E ceva serios? a întrebat Ash la telefon după ce Jules se culcase cu Dennis.

La urma urmelor, Ash şi-a dat seama că era ceva serios cu Ethan din clipa când s-a culcat cu el, ba poate chiar de mai înainte.

— Da, a spus Jules, imaginându-şi fața întunecată a lui Dennis Boyd deasupra ei, la doar câțiva centimetri sub tavan.

„Ai grijă, nu vreau să-ți spargi capul”, îi spusese ea cuprinzându-i ceafa cu palmele. „Nu, nu ți-aş mai fi de niciun folos cu capul spart”, îi răspunsese el, iar ea îşi făcuse griji: poate în clipa aceea Dennis se gândise că, într-un sens, capul lui deja fusese spart în facultate şi că fisura se vindecase, dar că Jules încă nu ştia nimic despre asta.

— A avut o cădere nervoasă, Ash, a început Jules pe un ton precipitat, şi mi-a povestit în detaliu cum s-a întâmplat, dar nu ştie că ştiam dinainte să-mi povestească el. Ce părere ai, să-i spun că ştiam deja sau nu? Dacă nu i-aş spune, ar fi doar o nevinovată minciună prin omisiune?

— Spune-i, a răspuns Ash fără rezerve. Trebuie. Trebuie să ştie ce ştii. Nu puteți porni la drum cu un secret.

— Tocmai *tu* îmi recomanzi asta? a întrebat Jules, pe un ton calm, dar ferm.

A urmat o tăcere lungă.

— Da, a răspuns Ash în cele din urmă.

Mai târziu, lui Jules i s-a părut ciudat că n-a insistat pe tema asta şi nici n-a încercat s-o facă pe Ash să admită că era ipocrit din partea ei să adopte o asemenea poziție. Şi mai ciudat era că Ash părea s-o adopte fără nicio stânjeneală. De-a lungul anilor, Jules avea să se întrebe din când în când dacă Ash îşi amintea această conversație sau dacă găsise o cale de a trece peste contradicții şi de a le uita imediat. Dar atunci Jules n-a

insistat pe tema asta, pentru că acea conversație n-ar fi trebuit să fie deloc despre Ash. Ar fi trebuit să fie despre Jules şi Dennis, aşa că a revenit în această direcție, dându-şi seama că era de acord cu sfatul lui Ash: trebuia să-i spună lui Dennis ce ştia despre el.

— Te-am mințit oarecum data trecută, i-a spus ea în următoarea zi în care s-au văzut – conveniseră să se întâlnească în Central Park şi să meargă la grădina zoologică. Când mi-ai povestit de problema ta – de căderea ta nervoasă –, deja ştiam de ea, i-a explicat Jules după ce au plătit biletul şi au intrat la zoo. N-ar fi trebuit să mă arăt surprinsă. Isadora le-a povestit tuturor după ce ai plecat.

— Zău? Glumeşti. Of, ce nasol, a spus el. Asta e frica mea cea mai mare după ce ies dintr-o cameră. Toată lumea spune despre tine exact lucrul pe care nu-l suporți.

Au luat-o pe o alee neîngrijită şi au păşit pe sub arcada care ducea la secțiunea pinguinilor, iar Dennis a spus:

— Dar acum îl pot *suporta.* Nu mai contează atât de mult pentru mine.

— Serios?

Dennis a dat aprobator din cap şi a ridicat din umeri. Persoana care avusese o cădere nervoasă pe la jumătatea primului an de facultate la Rutgers nu mai era aceeaşi persoană care se culcase cu ea. Persoana din trecut îşi revenise şi acum putea avea grijă de altă persoană şi, la nevoie, putea să se lase îngrijită.

Dennis era foarte atrăgător pentru Jules în moduri pe care i-ar fi fost greu să i le explice lui Ash, dar apoi şi-a amintit noaptea în care îi văzuse pentru prima oară împreună pe Ash şi Ethan; în noaptea aceea, se tot întrebase în sinea ei: „Ce? Ce?” Parte din frumusețea iubirii consta în aceea că nu trebuia s-o explici nimănui. Ba chiar puteai *refuza* s-o explici. În dragoste, nu simțeai neapărat nevoia de a explica nimic.

— Ştiam că trecutul familiei mele era destul de

sumbru, a spus Dennis când au intrat în sanctuarul umed şi rece al pinguinilor.

Animalele acelea mici, musculoase şi hotărâte brăzdau apa tulbure ca nişte bărci cu motor, în timp ce elevii stăteau în duhoarea de peşte şi se uitau la ele, cu mâinile, nasurile şi gurile căscate lipite de peretele de sticlă. Lui Jules i se părea că face ceva interzis – să nu mai fie la şcoală, să aibă libertatea de a merge ziua la zoo cu un bărbat sau să se culce cu el. Dennis şi Jules se țineau departe de geam.

— Louise, bunica dinspre tata, nu ieşea niciodată din casă şi se pare că nici tatăl *ei* nu prea ieşea, i-a explicat Dennis, cu mâinile în buzunare. Ori de câte ori mergeam pe la ea, stăteam într-o cameră întunecată şi mohorâtă, în care nu prea vorbea nimeni. Bunica nu avea niciodată nimic de mâncare pentru noi. Nu ne servea decât cu nişte prăjituri de cumpărat, Degețele Vieneze.

— Le ştiu, erau un fel de pişcoturi cu cremă. Cumpăram şi noi.

— Mda, dar ale voastre probabil nu era sfărâmate, ca ale ei. Stăteam cu o farfurie de pişcoturi sfărâmate în fața noastră, al căror nume întotdeauna îmi dădea fiori, de parcă ar fi fost degete de om. Degete de evrei. Bunica întotdeauna a manifestat un antisemitism moderat: „Evreii au făcut aia, evreii au făcut ailaltă”. Dar nu-ți face griji, nu va trebui să faci cunoştință cu ea, a murit. După ce apunea soarele, cineva aprindea o veioză străveche, iar eu abia aşteptam să plec. Dar nu m-am gândit niciodată că toate astea ar putea avea vreo legătură cu mine. Sau cu tata, care e foarte necomunicativ. Mă gândeam că nu-i plăcea de mine, dar nu despre asta era vorba. Pur şi simplu e un depresiv netratat, aşa a zis psihiatrul de la spital. Dar nimeni din familia noastră nu vrea să audă de aşa ceva. Sunt cu toții „împotriva” terapiei. Li s-a părut stânjenitor ce s-a întâmplat cu mine. Ai mei probabil îşi închipuie că facultatea m-a făcut să clachez şi că n-aş fi pățit nimic dacă aş fi rămas acasă şi aş fi lucrat cu frații

mei la magazin.

Jules a zis în treacăt că ştia de Spitalul Psihiatric Langton Hull din verile petrecute la Spirit-in-the-Woods; văzuse semnul din centru care indica drumul către spital. Iar Dennis a spus că şi el auzise de tabără şi că văzuse semnul care indica drumul către ea. I-a zis şi că îşi imaginase cum ar fi fost să meargă acolo, nu la spital. Şi da, mâncase şi el plăcintă cu afine când făcuseră o excursie în oraş cu una dintre asistentele de la spital.

Dennis fusese deprimat, dar acum nu mai era; antidepresivele pe care le lua făceau parte din categoria aşa-numiților inhibitori de MAO[36]. „La fel ca Mao Zedong”, i-a explicat el în seara aceea, după vizita la zoo, stând pe patul extensibil din apartamentul ei, care era doar cu puțin mai bun decât al lui.

— Oare ce-ar putea fi un inhibitor al lui Mao? a întrebat ea. Amenințarea capitalismului?

Dennis a zâmbit politicos, dar avea un aer serios şi distrat. Adusese ceva pentru cină, mâncăruri gătite de el, „nimic deosebit”, o avertizase, neînțelegând că gestul în sine era încântător. În timp ce punea mâncarea pe un prosop întins pe pat, Dennis i-a explicat că a adus numai preparate despre care ştia că Jules le mai mâncase sau măcar le mai pomenise.

— La cina Isadorei, ai fost printre cei care au zis că le place coriandrul, i-a explicat el. Şi am ținut minte. A trebuit să merg în două locuri să-l găsesc. Vânzătorul de la magazinul coreean a încercat să-mi vândă pătrunjel, dar m-am ținut tare.

Dennis şi Jules au mâncat fâşii de morcovi şi țelină cu sos de iaurt şi coriandru, apoi spaghetele – calde încă – pe care le adusese într-un vas de plastic.

— Tu găteşti? a întrebat-o el.

— Nu, a răspuns Jules stânjenită. Nu le am cu treburile casnice. Nici măcar nu mi-am plătit asigurarea medicală.

— Nu văd legătura, dar în fine, a spus el. Nicio

problemă. Mie-mi place să gătesc.

Se subînțelegea că nu era nicio problemă dacă *în cuplul lor* ar fi gătit el. Aveau să fie un cuplu, ba chiar erau deja.

— Cât priveşte mâncarea, am câteva interdicții. Întrucât iau un inhibitor de MAO, sunt multe lucruri pe care n-am voie să le mănânc.

— Serios? a spus ea cu un aer curios. Cum ar fi?

I-a făcut lista alimentelor interzise, care cuprindea afumăturile, carnea la saramură sau de la conservă, brânzeturile maturate, ficatul, pateul, fasolea chinezească, sosul de soia, anşoa, avocado. De asemenea, unele beri şi vinuri, precum şi cocaina.

— Cocaina mi-e absolut interzisă, a prevenit-o Dennis. Aşa că să nu-mi dai niciodată.

— Păcat, a spus Jules, pentru că, deşi de obicei nu gătesc, mâine aveam de gând să-ți fac un sendviş cu brânză Gouda de trei ani şi puțină cocaină. Şi să ți-l vâr pe nas, a adăugat ea.

De fapt, uitându-se la mica cină eclectică pe care o adusese, Jules era atât de impresionată, încât îşi dorea să cumpere o carte de bucate să gătească pentru el din când în când. Să-şi încerce cuptorul, să vadă dacă mai funcționa sistemul electric de aprindere. Dorința de a face asta era un pic stânjenitoare pentru ea, ca şi când ar fi făcut un pas înapoi, intrând în rolul de casnică; nu-şi putea da seama cum se înfiripase acea poveste, dar era limpede că aveau o relație bazată pe iubire şi grijă reciprocă, ce implica dintr-odată mâncarea şi hrănirea.

— Of, ce rău îmi pare, a răspuns Dennis. E un sendviş care sigur mi-ar fi plăcut.

— Lăsând gluma deoparte, spune-mi, ce s-ar întâmpla dacă ai mânca unul dintre alimentele astea? Chiar sunt curioasă. Ai cădea iarăşi în depresie?

— Nu. Ceva mult mai rău: presiunea arterială mi-ar putea creşte înfiorător. Mi-au dat o broşură întreagă pe tema asta. Mâncărurile care conțin tiramină[37] pot fi mortale pentru mine.

— E prima oară când aud de tiramină.

— Se găseşte în multe alimente, i-a explicat el. Şi serios, chiar aş putea să mor.

— Să nu faci asta, a spus Jules. Te rog să nu faci asta.

— Bine, dacă mă rogi tu.

A te îndrăgosti de un bărbat care avea un echilibru emoțional precar presupunea nu doar să-l ajuți să fie atent la alimentație, ci şi că era posibil să aibă o nouă cădere nervoasă. Acum se simțea foarte bine, o asigurase el, starea lui fiind echilibrată de misteriosul inhibitor de MAO care îi producea schimbări în creier, care intra în capul lui precum degetele înmănuşate ale unui chirurg şi schimba poziția componentelor cerebrale. Se simțea foarte bine, îi repetase el. De fapt, se simțea extraordinar. Şi putea fi al ei, dacă îl voia.

Cinci

După prima vară petrecută la Spirit-in-the-Woods, întoarcerea acasă a fost o calamitate. Lois şi Ellen Jacobson i se păreau foarte plictisitoare lui Jules – nu erau curioase în legătură cu nimic? Rămâneau amândouă pasive perioade îndelungate, apoi dintr-odată se trezeau că aveau păreri despre cele mai plicticoase subiecte imaginabile, precum lungimea tivului în acel sezon potrivit revistei *Glamour.* Sau dacă noul film cu Charles Bronson era prea violent pentru adolescenți. Lois: „Da”. Ellen: „Nu”. Iar lucrul cel mai îngrijorător era că nici măcar nu-şi dădeau seama cât de tare o chinuia pe Jules să locuiască în aceeaşi casă cu ele. Vara îi insuflase un aer superior şi o furie mocnită, deşi nu-şi dăduse seama de asta decât în ultima zi de tabără, când mama şi sora ei veniseră s-o ia cu Dodge-ul Dart, care părea mai verde şi mai colțuros ca niciodată. De la fereastra cabanei ei țuguiate, Jules văzuse maşina apropiindu-se pe drumul îngust, plin de hârtoape. Jules se simțise ca un intrus când fusese invitată pentru prima oară în Cabana Băieților Nr. 3, dar adevăratele intruse erau Lois şi Ellen, care veniseră cu maşina după ea şi avuseseră tupeul să oprească în spatele Cabanei Fetelor Nr. 2, încercând s-o ducă înapoi în tribul lor.

— Chiar trebuie să plec cu ele? i-a spus Jules lui Ash. Nu e corect.

— Da, trebuie. Şi eu trebuie să mă întorc cu ai mei când or să-şi facă apariția. Întotdeauna întârzie. Maică-mii îi place să umble după antichități.

— E bine de tine că te întorci la familia ta, a spus Jules. Te simți bine cu ei. Şi îl ai lângă tine pe Goodman şi pe toți ceilalți din tabăra asta care locuiesc *aproape* de tine, la New York. Şi, în plus, ai tot oraşul la dispoziție. Viețile noastre nu se compară, Ash. Eu locuiesc în Siberia. O să-mi tai venele şi o să las o dâră de sânge pe

strada mea din suburbii, iar întâmplarea face să se cheme strada Cindy. Îți vine să crezi? Cindy? Cum ai zis că se cheamă a ta?

— Central Park West, i-a răspuns Ash. Dar o să ne mai vedem. Vara asta n-o să dispară ca şi când nici n-ar fi existat.

Ash a luat-o în brațe, iar Jules a văzut-o cu coada ochiului pe Cathy Kiplinger întorcându-le spatele cu o mină vag iritată. Jules n-o învinovățea – fetele se îmbrățişau mai tot timpul, de fiecare dată când simțeau că li se punea un nod în gât. La fel ca puii de pisică, fetele voiau să fie ținute în brațe. Dar poate că, de fapt, Cathy Kiplinger era geloasă. Toată lumea voia să fie îmbrățişată de Ash, dar nu pentru a simți un fior de voluptate, ci numai pentru a ieşi în evidență. Cathy era sexy, dar Ash era iubită.

În ultima dimineață a taberei din 1974, Jules a răsfoit exemplarul lui Ash din albumul cu spiră al taberei, care cuprindea toți participanții din anul acela – toți primiseră un exemplar cu o zi înainte. La fel ca al lui Jules, era plin cu însemnări sentimentale, mâzgălite pătimaş de ceilalți tineri. Dar, comentariile din albumul lui Jules sunau cam aşa: „Jules, ai fost amuzantă în piesa lui Albee. Şi te-ai dovedit a fi o persoană AMUZANTĂ şi în viața reală, lucru pe care nu l-aş fi bănuit! Cred că o să faci lucruri extraordinare şi de acum înainte. Hai să păstrăm legătura! – Prietena şi colega ta de cabană, Jane Zell”. Ale lui Ash erau cu totul altfel. Câțiva băieți frumoşi au recunoscut în albumul ei că fuseseră îndrăgostiți toată vara de ea, în secret şi fără speranță. Ethan Figman ştia foarte bine că, deşi nu putea să fie iubitul lui Jules Jacobson, putea să fie prietenul ei apropiat. Dar unii băieți, nefiind capabili să-i spună nimic lui Ash în față, în cele din urmă îi făcuseră mărturisiri în album. Sentimentele lor erau exprimate cam aşa:

Dragă Ash,

Ştiu că tu şi cu mine n-am prea vorbit. Poate că nu-ți aminteşti, dar odată, în timp ce exersam la fagot pe pajişte, ai trecut pe lângă mine şi mi-ai strigat: „Sună grozav, Jeff!” Şi, jur în fața lui Dumnezeu, în clipa aceea am simțit că menirea mea în viață era să stau pe acea pajişte ca să treci tu pe lângă mine. Ştiu că noi, instrumentiştii, nu suntem la fel de inteligenți şi de spirituali ca voi, pasionații de teatru. Dar uite o glumă despre fagot:

— Care-i asemănarea dintre un concert la fagot şi un proces în instanță?

— Toată lumea se bucură când se termină.

Ei bine, tabăra s-a terminat. Dar înainte să plec de aici, vreau să ştii că am fost foarte îndrăgostit de tine toată vara, chiar dacă doar de peste pajişte.

Cu drag,

Jeff Kemp (Jeff cu fagotul, nu celălalt Jeff, dobitocul care cântă la trompetă)

Jeff Kemp avea să se întoarcă la viața lui, la orchestra şcolii şi la scaunele pliante de pe scenele de concert, şi avea să trăiască tot anul următor fără dragostea lui Ash Wolf, iar ea avea să devină întruchiparea tuturor calităților care îi plăceau la fete. Fetele văzute ca făpturi evoluate, superioare. Fete delicate ca porumbeii, meditative şi bune la suflet, fără de care viața nu avea niciun rost. Chiar şi Jules trăise ceva asemănător cu Ash. „Promit că n-am să te uit”, i-a spus Ash în acea ultimă zi de tabără, pe 24 august 1974.

Dar Jules nu avea nevoie doar de Ash, prietena ei cea mai apropiată, ci de întreg grupul şi de sentimentul pe care i-l dădea prezența lor. Şi totuşi, bucuria pe care o trăise în tabără începea deja să-şi piardă din intensitate şi să se îndepărteze. Fusese o vară ciudată şi extraordinară nu doar pentru ea, ci şi pentru întreaga țară: preşedintele *demisionase* şi plecase de la Casa Albă, sub privirile tuturor americanilor. Le făcuse semn cu

mâna de parcă şi-ar fi luat şi el rămas-bun de la vara lui neobişnuită. Jules nu suporta gândul de a pleca de la Spirit-in-the-Woods şi a simțit că o podidesc lacrimile. În depărtare, se vedeau apropiindu-se şi alte maşini. Peste toate vocile, Jules a auzit-o pe a lui Ethan – la fel ca în ziua sosirii, era din nou în centrul atenției, dând o mână de ajutor tinerilor artişti şi părinților, folosindu-şi trupul vânjos ca să ridice valize şi rucsacuri şi ca să le îndese în portbagajele deschise ale maşinilor. Jules nu era singura cu ochii înlăcrimați. Ethan purta un tricou cu Motanul Felix, al cărui umăr a rămas umed toată ziua.

— Nu vreau să plec, nu vreau să mă întorc la viața mea obişnuită, i-a spus Jules lui Ash, dar în clipa următoare, mama şi sora ei au intrat în cabană.

Nu ciocăniseră, ci intraseră cu aplomb, ca nişte polițişti în timpul unei razii, urmați de supraveghetoarea Gudrun Sigurdsdottir, care a spus cu o privire tristă:

— Ia te uită cine-i aici!

Jules s-a lăsat îmbrățişată de mama ei, care părea sincer emoționată şi bucuroasă că o vede, deşi parte din această efuziune era pricinuită probabil de anul de boală al soțului şi de moartea lui. Lois Jacobson habar n-avea că lua acasă o fată diferită de caraghioasa şovăielnică şi îndurerată, cu părul permanent, pe care o lăsase acolo la sfârşitul lui iunie.

— Ai grijă să nu-ți uiți neseserul, i-a spus Lois, dar Jules a fost îngrozită de acel cuvânt şi s-a prefăcut că n-a auzit-o.

— Cred că Jules a strâns tot, a zis Ash. Am făcut toate curat în dulapuri.

— *Jules?* a făcut Ellen, uitându-se la sora ei. De ce-ți spune aşa?

— Toată lumea îmi spune aşa.

— Ba nu. Nimeni nu-ți spune aşa. Doamne, eşti ciupită toată, a exclamat Ellen, luând brațul lui Jules şi întorcându-l să-l examineze. Cum ai reuşit să suporți țânțarii?

— Nici măcar nu i-am simțit, a spus Jules, care-i simțise, dar nu fusese deranjată.

Toată vara, țânțarii intraseră în cabana ei printr-o ruptură din plasa care în mod accidental avea formă de svastică.

Jules, mama şi sora ei au început să care bagajele la maşină, dar Ethan a apărut brusc în fața lor şi a înhățat una dintre valize.

— Eu sunt Ethan Figman. Animatorul de nădejde al fiicei dumneavoastră, doamnă Jacobson, a declamat el cu un aer caraghios.

— Adevărat? a spus Lois Jacobson.

— Cât se poate de adevărat. Vara asta, eu i-am rezolvat toate problemele urgente de animație. Spre exemplu, m-a întrebat odată: „Ethan, *Vaporul Willie* a fost primul desen animat cu sunet?” Iar eu i-am spus: „Nu, Jules, dar a fost unul dintre primele desene animate cu sunet *sincronizat.* În plus, a fost prima oară când lumea l-a văzut pe Mickey Mouse”. În fine, ideea e că am fost alături de ea. Ați crescut o fată minunată.

— *Taci* din gură, i-a şoptit Jules când au ajuns lângă maşină. Spui numai bazaconii, Ethan. De ce faci asta? Parcă ai fi nebun.

— Ce-ai vrea să spun? i-a răspuns el, tot în şoaptă. „Am sărutat-o de mai multe ori pe fiica dumneavoastră şi am încercat s-o pipăi nițel, doamnă Jacobson, dar nu i-a plăcut, cu toate că şi ea e nebună după mine? Că am încercat iar şi iar, dar n-am ajuns *nicăieri?”*

— Nu trebuie să vorbeşti deloc cu mama, i-a spus ea tăios. Nu contează dacă te place sau nu.

Ethan s-a uitat țintă la ea.

— Ba contează.

Fața lui era roşie şi expresivă, iar cei din jur îl tot strigau, la fel cum făcuseră în prima zi de tabără, când avea pe cap pălăria turtită de doc, pe care acum n-o mai purta.

— Arăți ca Ursul Paddington[38], îi spusese ea odată,

când avea pălăria pe cap.

— Şi asta e rău?

— Nu, nu e *rău,* răspunsese ea ezitant.

— Nu-ți place pălăria mea.

— Nu mă dau în vânt după ea, îl corectase ea.

Ea era întotdeauna cea care îi spunea adevărul, chiar şi atunci când ceilalți nu voiau să i-l spună. Pălăria îl făcea să arate mai rău decât de obicei, iar Jules voia ca Ethan să aibă un pic de eleganță.

— Dacă nu te dai în vânt după ea, atunci n-am s-o mai port niciodată, îi răspunsese el. Deja nu mai există. A murit pentru mine.

— Nu, nu, *poart-o,* îi spusese Jules pe un ton rugător. Nu eu decid ce să porți şi ce nu.

Dar pălăria nu şi-a mai făcut niciodată apariția, deşi lui Ethan îi plăcuse foarte mult înainte s-o cunoască pe Jules. A-i critica hainele părea inadecvat, iar lui Jules i-a părut rău după aceea, pentru că a-i face o sugestie dădea de înțeles că ar fi avut drepturi asupra lui, şi nu era corect să hotărască ea ce să poarte câtă vreme îl găsea respingător din punct de vedere fizic. Ethan avea să-şi continue viața ca un tip rotofei şi un pic diform, cu haine ponosite, şi poate că, într-o bună zi, se gândea ea, o fată asemănătoare cu el îl va iubi şi îşi vor uni forțele ca două genii neatrăgătoare, stând în pat cu creioane, stilouri şi agende, cu respirația urât mirositoare. Dar nu era ea fata aceea.

Jules deja îşi luase rămas-bun de la Ash, de la Cathy şi de la agreabilul şi frumosul Jonah Bay cu a lui chitară. „Jules, îi spusese el, luând-o de mâini, e minunat că ai venit aici. Ne revedem curând, da?” Apoi o îmbrățişase.

— Continuă să cânți la chitară, eşti foarte bun, îi spusese ea în mod neinspirat acelui băiat enigmatic la care îi plăcea să se uite, dar la care nu visase niciodată.

— Nu ştiu, om vedea, a spus Jonah, ridicând din umeri.

Prietenia lor era calmă şi deloc profundă.

— Pe curând, Jules, i-a spus Cathy când şi-au luat rămas-bun. Te-ai descurcat bine aici, a adăugat ea, apoi s-a uitat în spatele lui Jules, la doi părinți înalți, blonzi, walkirieni, care coborau dintr-o maşină lungă şi neagră. Trebuie să plec, a zis Cathy Kiplinger, apoi a îmbrățişat-o scurt pe Jules, presându-şi sânii de pieptul ei, şi s-a apropiat de părinții care o aşteptau afară.

Goodman Wolf, de care – tăcut şi stoic – Jules rămăsese atrasă toată vara, n-o căutase nici măcar să-şi ia la revedere în grabă, aşa că nu l-a căutat nici ea. Dar acum voia să-l mai vadă o dată şi l-a căutat printre toți tinerii care aşteptau pe peluză sau cărau geamantane la maşinile din parcare. Oriunde se uita, vedea lume plângând şi îmbrățişându-se – parcă ar fi trecut cu toții prin aceeaşi traumă. Soții Wunderlich se plimbau prin mulțime, spunându-le tinerilor să muncească din greu şi să aibă un an bun, amintindu-le că aveau să se revadă vara viitoare.

Jules stătea în picioare, uitându-se în jur. L-a zărit pe Goodman Wolf în spatele uneia dintre ferestrele cu plasă pentru țânțari a sălii de mese, care acum era întunecată şi pustie. De ce era acolo, când toată lumea era pe peluză?

— Mă întorc imediat, i-a spus Jules surorii ei.

— *Julie,* n-o să-ți car singură bagajele la maşină, s-a răstit Ellen. Că doar nu-s servitoarea ta.

— Ştiu, *Ellen.* Trebuie să merg să văd pe cineva. Mă întorc repede.

— Nici măcar n-am vrut să vin azi, a adăugat Ellen cu glas scăzut, ca pentru sine. Mama m-a convins. S-a gândit că ar fi *drăguț.*

Jules i-a întors spatele şi s-a dus în sala de mese. Mirosurile de la micul dejun se risipiseră şi nu aveau să revină decât peste un an. Încă distingea o aromă de ouă prăjite şi o urmă vagă de detergent natural, însă totul era estompat şi trist, dezintegrându-se repede, precum literele de fum scrise pe cer de un avion, iar detaliul cel

mai trist era priveliştea lui Goodman Wolf stând la o masă lângă fereastră, cu mâinile la piept, cu capul sprijinit uşor pe plasa împotriva țânțarilor, părând adâncit în gânduri sumbre. Când Jules a intrat, Goodman a întors privirea spre ea.

— Jacobson, a spus el. Ce faci?

— Toată lumea pleacă. Te-am văzut şi m-am întrebat de ce eşti aici.

— Ei, ştii şi tu cum e.

— Nu, nu ştiu.

Fratele lui Ash a ridicat capul:

— Aşa mi se întâmplă în fiecare vară. Azi e partea nasoală.

— Îmi închipuiam că ție n-o să-ți fie greu, a spus Jules.

— E limpede că ce *crezi* tu şi ce e *adevărat* sunt lucruri diferite, i-a răspuns Goodman.

— Presupun că da, a zis Jules, neştiind sigur cu ce anume era de acord.

Goodman părea mai înalt şi mai subțire decât la începutul verii, picioarele lui devenind deja prea mari pentru sandalele lui enorme. Ocupa toate spațiile în care se afla. Dacă s-ar fi ridicat şi s-ar fi apropiat de ea, apucând-o de umeri şi întinzând-o brusc pe o masă, lângă suportul de metal în care se aflau sosul de soia şi borcănaşul cu sare amestecată cu boabe de orez, Jules nu s-ar fi opus deloc şi ar fi făcut totul cu el; ar fi făcut-o la lumina zilei, cu peluza mişunând de tineri artişti, dintre care unii ar fi aruncat o privire înăuntru. Imediat ce Goodman s-ar fi întins cu ea pe masă, Jules ar fi trecut la acțiune: s-ar fi mişcat precum unele dintre personajele sexualizate din Figland, ştiind exact ce să facă, pentru că – ironia sorții – o învățase Ethan Figman, atât cu desenele lui animate, cât şi în şedințele de sărutări şi mângâieri pe care le încercaseră în viața reală, fără niciun succes, din punctul ei de vedere.

— Viața e aspră, a spus Goodman. Cel puțin, viața mea aşa e. Părinții mei îşi închipuie că-s un ratat. Vreau să

mă fac arhitect, să fiu un Frank Lloyd Wright contemporan, înțelegi? Dar tata zice că nu-mi folosesc *tot* potențialul. Cum adică, tot? Abia am şaişpe ani. Şi crede asta doar pentru că m-au exmatriculat de la ultima şcoală la care am fost. Şi pentru că nu-s la fel ca Ash.

— Nu e corect. Nimeni nu-i ca Ash.

— Spune-i tu asta lui taică-miu. Mă critică întruna. Iar mama, deşi îmi vorbeşte mult mai frumos despre asta, în linii mari e de acord cu el.

Din câte ştia Jules, la Spirit-in-the-Woods nimeni nu-l critica pe Goodman. Acolo umbla liber ca o făptură sălbatică şi prețioasă, care se bucura de toată libertatea. Verile păreau să fie cele mai bune perioade din viața lui. În tabără, putea lucra la micile lui modele de case şi poduri, putea să fumeze iarbă, să se sărute cu fete şi să petreacă o vară relaxată, perfectă. Pentru el, Spirit-in-the-Woods însemna totul, după cum şi pentru Jules însemna totul. Pentru amândoi, era mai bine decât oriunde altundeva. În privința asta, erau ciudat de asemănători, dar bineînțeles că Jules nu i-a spus-o, pentru că Goodman ar fi insistat că nu era adevărat. Într-o bună zi, în cele din urmă, fratele lui Ash avea să devină serios, s-a gândit ea, şi avea să fie bine pentru el, nu doar acolo, în tabără, ci şi în afara ei.

— N-ar trebui să-ți facă una ca asta, a spus Jules. Ai atât de multe de oferit.

— Crezi? Sunt un elev slab. Cică nu am „continuitate”, a zis el, apoi s-a uitat din nou la ea şi, după o clipă, a adăugat: Eşti o fată amuzantă. O fată amuzantă care a reuşit să pătrundă în cercul inițiaților.

— Cercul inițiaților? Nu te umfla în pene, a spus ea, întrucât era una dintre frazele pe care fetele le spuneau uneori băieților care deveneau enervanți şi trebuiau avertizați.

Goodman s-a mulțumit să ridice din umeri.

— Nu trebuie să te pregăteşti de plecare? a întrebat el, părând dintr-odată somnoros şi îndepărtându-se de ea.

— Dar *tu?* a spus Jules, pornind spre el fără să mai aştepte un răspuns.

Şi-a dat seama că lumina coridorului din spatele său scotea probabil în evidență ce mai rămăsese din coroana roşcată a permanentului ei. Goodman era arogant, iar Jules îi permitea să-şi afişeze aroganța fără oprelişti; era un defect al lui, la fel cum imperfecțiunile fizice şi stângăcia constituiau defectul ei. Dar Goodman avea şi mult potențial, la fel ca sora lui. Idila lui lua sfârşit în ziua aceea, iar lui Jules îi părea rău pentru el, însă îi părea rău şi pentru ea, pentru că şi idila ei lua sfârşit.

Jules a întins mâinile să-l îmbrățişeze de rămas-bun, la fel cum îl îmbrățişase pe Jonah Bay – acelaşi *nivel* moderat al strângerii –, dar din spatele ei s-a auzit zgomot de paşi, apoi vocea surorii sale:

— Julie, noi stăm şi te aşteptăm lângă maşină, în timp ce toată lumea pleacă. Vii să pui valizele în portbagaj sau nu?

Jules s-a răsucit pe călcâie şi a văzut-o pe Ellen şi mama ei, amândouă luminate puternic din spate.

— Ellen, a răspuns ea cu furie, ți-am *zis* că vin imediat.

— E un drum lung, Jules, a adăugat mama lor, dar pe un ton blând.

Goodman nici măcar nu s-a prezentat, ci doar a spus:

— La revedere, Jacobson.

Apoi s-a ridicat, a traversat sala de mese, tropăind cu sandalele lui din piele de bivol, şi a ieşit pe uşa de plasă, lăsând-o să se trântească în urma lui. În clipa următoare s-au auzit strigăte: „Uite-l!” şi „Hei, Goodman, Robin are un Polaroid de la mama lui vitregă şi vrem să facem poze cu tine!” Jules n-a mai apucat să-l strângă în brațe. N-a mai simțit pe piept apăsarea toracelui osos al lui Goodman, care n-avea să mai fie multă vreme printre ei – dar în momentul acela nu aveau de unde să ştie, poate doar s-o simtă. Goodman era aspru şi arogant, dar Jules ştia că era şi vulnerabil. Era genul de băiat care cădea dintr-un copac sau sărea în apă de pe o stâncă şi murea

la şaptesprezece ani. Era genul de băiat căruia urma să i se întâmple ceva – era inevitabil. Jules n-avea să-i mai simtă niciodată toracele osos pe piept – ce dorință măruntă, o dorință de *fată,* dorința unei „fete amuzante” –, deşi avea să simtă în continuare cum ar fi putut să fie, căci imaginația ei se trezise la viață în vara aceea, şi acum putea să simtă orice. Devenise un fel de clarvăzătoare. Dar mama şi sora ei, apărând prosteşte în pragul sălii de mese într-un moment cum nu se putea mai nepotrivit, o împiedicaseră să trăiască realmente această experiență.

— Băiatul ăla e cineva special pentru tine? a întrebat-o cu grijă mama ei.

— Da, *sigur,* ți-ai găsit, a spus Ellen.

Jules Jacobson a plâns atât de tare înainte să plece din tabără, încât atunci când a urcat în cele din urmă pe bancheta din spate, abia mai vedea. În ultimele zile se gândise că vara aceea o făcuse mai generoasă – pentru că acum era deschisă față de o muzică pe care înainte n-ar fi ascultat-o şi față de romane dificile pe care înainte nu le-ar fi citit (ca ale lui Günter Grass – încă nu le citise, dar avea de gând) şi față de oameni pe care altminteri n-ar fi avut unde să-i cunoască. Dar acum, stând pe bancheta din spate a Dodgeului, înaintând pe drumul de pământ aproape impracticabil care ducea la strada principală din Belknap, Jules se întreba dacă tabăra o făcuse mai generoasă sau mai *rea.* S-a uitat – ca şi când ar fi văzut-o pentru prima oară – la mica umflătură de grăsime de pe ceafa mamei sale, care părea să-i fi fost aplicată cu mistria. Apoi Ellen a coborât oglinda pasagerului, aşa cum făcea mereu la câteva secunde după ce urca în maşină, iar Jules i-a studiat curbele mirate şi prea subțiri ale sprâncenelor, care dădeau de înțeles că Ellen Jacobson nu s-ar fi integrat niciodată în tabăra aceea.

Jules a hotărât că nu era nici mai generoasă, nici mai rea decât înainte. Plecase ca Julie şi se întorsese ca Jules, o persoană cu *discernământ.* Aşa că nu se putea uita la

mama şi la sora ei fără să vadă cum erau cu adevărat. O luaseră de lângă oamenii la care avea să viseze pentru totdeauna. O luaseră de *acolo.* Maşina a ajuns la strada principală şi s-a oprit câteva secunde, după care Lois a virat la stânga şi a apăsat pe accelerație. Pietrişul a țâşnit de sub roți, iar Jules s-a îndepărtat cu viteză de Spirit-in-the-Woods, ca victima unei răpiri tăcute, dar violente.

Casa de pe strada Cindy arăta mai rău decât atunci când plecase, dar Jules n-ar fi putut spune de ce. Ieşea din dormitorul ei încins şi se ducea la bucătărie să bea ceva rece, trecând pe lângă camera în care sora şi mama ei spărgeau fistic în dinți, scoțând pârâituri ca nişte împuşcături, şi se uitau la seriale pentru spălați pe creier. Jules lua câte o cutie de Tab{39} din rezerva generoasă pe care Ellen o avea întotdeauna în frigider, apoi se întorcea în dormitor şi o suna pe Ash la New York.

Nu ştia niciodată cine avea să răspundă la telefon când suna la familia Wolf. Putea fi Ash, Goodman sau Betsy, mama lor, dar niciodată Gil, tatăl. Uneori, răspundea câte un prieten de familie care stătea în Labirint pe o perioadă nedeterminată. Jules a aflat şi dezlegarea enigmei cu care se confruntase într-o zi în tabără, când fusese pomenit în treacăt „Labirintul”. La început se gândise că poate se referea la un club privat, dar de fapt era vorba de clădirea de la intersecția dintre Central Park West şi 91st Street în care locuia familia Wolf. „Portarul nostru e Cerberul”, îi spusese Ash, iar Jules n-a înțeles aluzia decât după ce s-a dus la Biblioteca Publică din Underhill ca să caute Cerberul în enciclopedie.

— Hai în oraş, i-a spus Ash într-o zi.

— O să vin.

Îi era teamă, dar nu voia s-o recunoască – se temea că, pe durata anului şcolar, în lumina intensă a oraşului, ceilalți şi-ar fi dat seama că se înşelaseră în privința ei şi ar fi trimis-o înapoi de unde venise, spunându-i cu blândețe că aveau s-o sune în curând.

— Noi ardem gazul prin apartament cât e ziua de

lungă, a spus Ash. Iar tata e furios din cauza asta. Zice că Goodman e indisciplinat şi că după ce-şi termină studiile o să ajungă şomer. Zice că şi-ar fi dorit să mergem amândoi într-o tabără de finanțe şi bănci. Mi-a spus şi că trebuie să scriu o piesă bună ca să fac avere. Ceva asemănător cu *O stafidă în soare*{40}. Versiunea albă. Astea sunt aşteptările lui de la mine.

— Cu toții o să ajungem şomeri, a spus Jules.

— Ia zi, când vii?

— Curând.

În unele nopți, Jules compunea scrisori pentru Ash, Ethan, Jonah şi Cathy, ba chiar şi pentru Goodman. Scrisorile pentru Goodman, şi-a dat ea seama, erau pline de cochetărie. Când scriai o scrisoare cochetă, nu spuneai ce simțeai; spre exemplu, nu scriai: *Oh, Goodman, ştiu că nu eşti tocmai drăguț, ba chiar eşti cam nesuferit, dar, cu toate astea, te doresc din tot sufletul,* ci scriai aşa: *Salut, aici Jacobson. Soră-ta zice că ar trebui să vin în oraş, dar am auzit că e o SPELUNCĂ.* Jules şi-a dat seama cât de diferit era felul în care vorbise Ethan cu ea față de cel în care vorbea ea cu Goodman. Ethan îi spusese exact ce simțea, nu încercase să ascundă nimic. Venise în fața ei, îi spusese că voia să fie cu ea şi o întrebase dacă îl acceptă. Iar când îl refuzase, Ethan nu pretinsese că Jules înțelesese greşit ce-i ceruse, ci pur şi simplu spusese: să mai încercăm o dată. Aşa că au încercat. Şi, cu toate că la sfârşitul acestui experiment nereuşit niciunul dintre ei nu purta pică celuilalt, Ethan recunoscuse în cele din urmă că întotdeauna avea să se simtă puțin rănit de refuzul ei. „Doar un pic, îi spusese el. Ca atunci când te întâlneşti cu cineva care a fost rănit în război şi, chiar dacă a trecut un milion de ani de atunci, încă îşi mai târâie nițel piciorul. Cu deosebirea că, în cazul meu, trebuie să *ştii* de rană ca s-o poți vedea. Dar o să mă însoțească toată viața.”

— Nu-i adevărat, îi răspunsese ea nesigur.

I-a scris lui Ethan o scrisoare cuminte, în care îi

povestea cât de groaznică era viața ei în Underhill, iar el i-a răspuns imediat. Scrisoarea lui era plină cu personaje din Figland, care dansau, pescuiau, săreau de pe clădiri şi aterizau văzând stele verzi, însă altminteri erau tefere. Făceau de toate, dar nu se sărutau şi nici nu făceau sex. Nu voise să deseneze aşa ceva într-o scrisoare către Jules şi, dat fiind că filmele lui conțineau deseori aluzii sexuale, absența lor sărea în ochi. Dar, după cum spusese şi el, era ca o mică rană de război – trebuia să ştii de ea ca s-o vezi sau, în cazul lor, să vezi că nu era acolo.

Dragă Jules, începea scrisoarea lui Ethan Figman, al cărui scris era mic, subțire şi delicat, atât de diferit de mâna groasă care ținea stiloul.

> *E ora trei dimineața şi sunt în camera mea, care dă spre Piața Washington. Îți voi descrie camera ca să poți simți şi tu ambianța. Întâi de toate, imaginează-ți mirosul de Old Spice, care creează o atmosferă misterioasă şi, în acelaşi timp, marină. (Oare ar trebui să mă dau cu Canoe, la fel ca o anumită cunoştință a noastră? Oare asta ți-ar ațâța simțurile?) Apoi închipuie-ți o cameră cu gratii la ferestre, pentru că tata şi cu mine locuim la parterul unei clădiri dărăpănate (nu, nu TOȚI tinerii de la Spirit-in-the-Woods sunt bogați!), iar drogaților le place să hoinărească prin Piața Washington. Camera mea e extrem de aglomerată şi, deşi mi-ar plăcea să-ți spun că e ticsită cu lucrurile unui* artist, *de fapt e ticsită cu ambalaje de Ring Ding*{41}*, ghiduri TV şi şorturi – genul de cameră care te-ar face să fugi de mine pentru totdeauna.* Dar stai, deja ai făcut asta. *(GLUMĂ!) Ştiu că n-ai fugit, deşi, dacă ți-aş face o caricatură, cu siguranță ți-aş desena părul fluturând, ca şi când te-ar purta vântul…*
>
> *De mine „cât mai departe”.*
>
> *(Apropo, ai perfectă dreptate, versurile din „Vântul ne va despărți”* – Vântul să ne poarte… Unul de altul cât mai departe… – *nu au absolut niciun sens.)*

În fine, sunt foarte, foarte obosit. Mâna mea a lucrat toată ziua (aici pui tu o glumă cu labagii) şi are nevoie de somn, la fel ca şi mine. Ash şi Goodman vor să facă o reuniune cu noi toţi în scurtă vreme. Îmi e dor de tine, Jules, şi sper că vei face faţă începutului de toamnă în Underhill, care înţeleg că e renumit pentru coloritul autumnal al copacilor şi pentru Jules Jacobson.

Cu dragoste,

Ethan.

P.S.: Mi s-a întâmplat ceva ciudat săptămâna asta: am fost ales să fiu subiectul unei rubrici idioate din revista Parade, *numită „Adolescenţi care merită urmăriţi". Mi-a zis directorul de la Stuyvesant, liceul unde învăţ. Vor veni să mă vadă un reporter şi un fotograf. Iar când va apărea articolul, va trebui să comit o sinucidere ritualică.*

S-au întâlnit cu toţii în prima sâmbătă de după începutul anului şcolar. Jules a luat un tren al companiei Long Island Railroad, iar când a ieşit din Gara Penn, cu tavanul ei jos, avea în spate un rucsac, de parcă ar fi plecat în excursie. O aşteptau cu toţii pe treptele late ale poştei de peste drum: Ash, Goodman, Ethan, Jonah şi Cathy. Deja era o diferenţă între ea şi ei. Ea avea un rucsac mare şi un pulover legat în jurul taliei, care i s-a părut brusc o alegere proastă, de pensionar în vacanţă. Prietenii ei purtau tricouri subţiri de bumbac indian şi blugi Levi's, şi nu aveau niciun bagaj, pentru că locuiau acolo şi nu aveau nevoie să-şi care lucrurile, ca nomazii, peste tot pe unde mergeau.

— Vezi? a întâmpinat-o Ash. Ai supraviețuit. Şi suntem din nou împreună. Suntem în formulă *completă,* a spus ea din tot sufletul.

Ash era o prietenă serioasă şi loială, dar, s-a gândit Jules, nu era deloc amuzantă. Nimeni n-avea s-o descrie vreodată pe Ash ca fiind amuzantă. Aveau să spună că era frumoasă, elegantă, atrăgătoare, sensibilă. Nici Cathy

Kiplinger nu era amuzantă, însă era realistă, îndrăzneață şi solicitantă din punct de vedere emoțional. În grupul lor, Jules era singura care juca rolul fetei amuzante şi s-a simțit uşurată când şi-a reintrat în rol. Cineva a întrebat-o cum era la şcoală, iar Jules i-a spus că la istorie studiau Revoluția Rusă.

— Ştiați că Troțki a fost *lichidat* în Mexic? a spus ea, un pic agitată. De-aia nu e bine să bei apă.

Ash şi-a strecurat brațul pe după brațul lui Jules şi a spus:

— Clar, nu te-ai schimbat deloc.

Ethan se legăna uşor pe picioare, un pic emoționat. Articolul despre el tocmai apăruse în revista *Parade* şi, cu toate că nu era decât o casetă în josul paginii şi conținea o fotografie nu foarte îngrozitoare a lui Ethan, cu cârlionții căzuți în ochi în timp ce lucra, prietenii lui erau necruțători cu interviul, în care, ca răspuns la întrebarea de ce alesese animația în locul benzilor desenate, spusese: „Dacă nu se mişcă, nu te stârneşte”.

— Chiar ai spus asta? l-a întrebat Jonah Bay când s-au dus să mănânce la Autopubul din sediul General Motors, aşezându-se câte doi în maşini adevărate şi fiind serviți de chelnerițe ca la restaurantele drive-in.

La oarecare distanță de ei, era proiectat pe un perete un episod din *Cei trei nătărăi*{42}, în încercarea de a recrea atmosfera unui cinema în aer liber.

— Niciunei fete nu i-au plăcut vreodată *Cei trei nătărăi,* a spus Jules, fără să se adreseze cuiva anume.

— Da, da, aşa am zis, i-a răspuns Ethan lui Jonah, cu un aer jalnic.

— De ce? a întrebat Jonah în semiîntunericul din restaurant. Nu ți-ai dat seama cum o să sune? Mama întotdeauna spune că, oricât de bine îți închipui că te controlezi cu un jurnalist, de fapt n-ai niciun pic de control. În 1970, Ben Fong-Torres i-a luat un interviu lung pentru *Rolling Stone,* şi lumea încă o mai întreabă ce-a vrut să spună cu „auto-iubirea”. Iar ea le spune

mereu: „Expresia a fost scoasă din context”. Îți dai seama că nu era vorba de masturbare, ci de stima de sine. Nu că jurnaliştii încearcă să *te prindă* cu tot dinadinsul, ci pur şi simplu au propria lor agendă, care poate că e în contradicție cu interesele tale.

— Atunci încearcă *tu* să dai un interviu, a spus Ethan.

— Pe mine n-o să mă intervieveze nimeni niciodată, a replicat Jonah.

Şi într-adevăr, dacă nu devenea un muzician faimos – ceea ce s-ar fi putut întâmpla cu uşurință, dacă ar fi vrut –, blândețea l-ar fi făcut uşor de ignorat; şi totuşi, fața lui era neobişnuit de frumoasă; ar fi putut să i se ia un interviu despre fața lui.

— Mie mi-ar plăcea să fiu intervievat, a spus Goodman.

— Despre ce ar putea să te întrebe pe *tine?* a zis Cathy. Despre replica podului Golden Gate pe care ai făcut-o din bețe de acadele?

— Despre orice, a răspuns Goodman.

— La noi la şcoală a venit zilele trecute un consilier cu broşuri despre cariere, a spus Jules. Trebuie să ne specializăm. Trebuie să ne alegem un *domeniu.*

A stat pe gânduri o clipă, apoi a continuat:

— Credeți că cei mai mulți oameni care sunt specialişti într-un domeniu pur şi simplu au fost atraşi irezistibil de el? Sau au fost inspirați şi s-au gândit să învețe totul despre fluturi sau despre parlamentul japonez pentru că ştiau că în felul ăsta or să iasă în evidență?

— Cei mai mulți oameni nu-s deloc inspirați, a spus Jonah. Lumea nu gândeşte deloc aşa.

Dar Jules îşi dorea să-şi găsească domeniul. Niciunul nu o ademenise până atunci – teatrul nu se punea, pentru că nu era foarte talentată. Şi totuşi, îi plăcuse să lucreze la teatrul din tabără, îi plăcuse să stea cu restul distribuției în jurul regizorului, să primească indicații. Fiecare montare semăna cu o insulă plutitoare şi, în clipele acelea, părea că nimic nu era mai important decât perfecționarea acelei insule.

Ethan Figman tăcea şi îi asculta cu atenție pe ceilalți, care turuiau despre domeniile pe care le puteau descoperi sau care i-ar fi putut atrage. Cu toții erau de acord că Ash se putea face remarcată în domeniul ei, „dar trebuie să fiu sigură că asta vreau cu adevărat”, a adăugat ea. Era evident că Ethan îşi găsise domeniul, sau domeniul îl găsise pe el, pe vremea când era mic şi captiv în căsnicia eşuată a părinților săi şi stătea noaptea în pat visând la o planetă animată care exista într-o cutie de pantofi sub patul unui copil. Deşi îi spusese ceva stupid reporterului de la *Parade,* Jules credea că Ethan urma să realizeze ceva măreț într-o bună zi, şi niciunul dintre ei n-avea cum să-l însoțească în aventura lui.

— Pe umerii lui Jonah apasă blestemul părintelui celebru, a spus Goodman. Şi mie mi-ar fi plăcut să am o mamă faimoasă. Aşa, trebuie să devin faimos pe cont propriu, ceea ce e mult mai greu.

Au râs cu toții, dar lenea lui Goodman era autentică şi consecventă. Voia ca lumea să facă lucruri în locul lui, ba chiar voia să-i construiască altcineva reputația. Ethan era singurul care dobândea o reputație, iar ceilalți deja se temeau că ar fi putut să şi-o distrugă.

În ziua aceea, după ce au luat masa, au plecat direct în Village. Întrucât trăiau în epoca de aur a marijuanei slabe şi delicate, în zilele de apus ale convingerii că, în oraş, puteai face în aer liber cam tot ce voiai, au fumat un joint în timp ce mergeau pe 8th Street. Au intrat în buticuri cu mărgele şi în magazine cu postere, apoi au luat metroul până în centru, ieşind la suprafață sub forma unui grup amorf şi şerpuitor. S-au aşezat toți şase în linie, ocupând toată lățimea trotuarului, şi au pornit pe Central Park West spre 91st Street, care pe atunci era o stradă exclusivistă; dar, cu timpul, spre surprinderea tuturor, întreg Manhattanul avea să fie colonizat de bogați şi aveau să rămână foarte puține zone pe unde îți era teamă să te plimbi. Acum, mergeau împreună spre Labirint.

Şase

În 1970, când avea unsprezece ani şi stătea în spatele scenei de la Festivalul de Folk din Newport, unde mama lui era unul dintre capetele de afiş, Jonah Bay s-a întâmplat să-i atragă atenția folkistului Barry Claimes, din formația The Whistlers. Barry Claimes rămăsese prieten cu Susannah după povestea lor de dragoste din 1966 şi se întâlneau deseori la concertele folk. Susannah spunea că-l plăcea cu adevărat pe Barry şi că nu se despărțiseră de fapt niciodată, ci pur şi simplu fuseseră o vreme împreună, apoi nu mai fuseseră. De-a lungul celor câteva luni ale relației lor, Barry mersese deseori în apartamentul familiei Bay, aflat la mansarda unei clădiri de pe strada Watts, dar nu se arătase niciodată foarte interesat de Jonah – pe vremea aceea era un băiețel brunet şi tăcut, o versiune miniaturală a mamei lui, preocupat mereu să construiască ceva din piese Lego, pe care cei din casă călcau din când în când, rămânând cu urme adânci în tălpile goale.

Dar în Newport, Jonah arăta şi se purta diferit. Nu se mai juca toată ziua cu Lego, ci se pregătea să devină muzician, umblând de colo-colo în culisele concertelor folk, cântând la orice chitară îi pica în mână. „Puştiul e bun”, îi spusese lui Barry unul dintre colegi, făcând semn cu capul spre Jonah, care stătea jos şi, cu glasul lui ascuțit de puber, cânta suav o melodie ciudată pe care o compusese pe loc:

Sunt o felie de pâine prăjită,
Poți să mă muşti,
Poți să mă sfărâmi
Şi să mă ungi cu unt,
Poți să mă iei.

Apoi versurile şi muzica s-au întrerupt, căci Jonah şi-a

pierdut interesul şi a pus chitara jos. Dar Barry Claimes şi-a dat seama că acel cântecel şi fiul lui Susannah erau încântători. Barry întotdeauna îşi scria greu piesele. N-avea să fie niciodată un textier la fel de bun ca Pete, un alt membru al formație The Whistlers, care îşi asuma meritul pentru tot ce făceau împreună. Barry s-a apropiat de fiul lui Susannah şi a început să cânte câteva acorduri elaborate la banjo, care bineînțeles că i-au atras atenția lui Jonah. În ora care a urmat, băiatul şi bărbatul au stat împreună în garderoba celor de la The Whistlers, ceilalți doi membri ai trupei fiind plecați, iar Barry i-a dat lui Jonah o lecție lungă şi răbdătoare la banjoul său pe care era pictat un curcubeu, oferindu-i cubulețe de brânză, felii de fructe şi prăjiturele de la serviciul de catering. S-au împrietenit foarte repede. Când Barry a întrebat-o pe Susannah dacă putea să-l ia pe Jonah cu el pentru o zi, să-l ducă la casa închiriată de formația lui în Newport şi să exploreze împreună falezele, Susannah a fost de acord. Barry era un tip de treabă, un „sentimental", cum zicea lumea. Jonah avea nevoie şi de companie masculină, nu-şi putea petrece tot timpul cu mama lui.

A doua zi dimineață, Barry Claimes l-a luat pe Jonah de la hotel şi l-a dus la vila pe care o închiriase managerul formației. Avea vedere spre port şi mobilă minimalistă din răchită împletită. Au luat loc în camera de zi cu pereți de sticlă, iar menajera le-a adus o carafă cu limonadă:

— Ce-ar fi să te joci puțin cu chitara, să vezi ce-ți iese? a propus Barry.

— Să mă joc?

— Da, mă rog, să cânți câte ceva. Ca ieri, când ai născocit nişte începuturi de cântece foarte frumoase.

Jonah i-a răspuns pe un ton formal:

— Nu cred că pot să fac asta din nou.

— N-ai de unde şti dacă nu încerci, a spus Barry.

Jonah a stat o oră cu chitara, în timp ce Barry îl urmărea dintr-un colț al încăperii, dar scena era atât de

neobişnuită, încât băiatul s-a simțit stânjenit şi n-a reuşit să cânte nimic.

— E în regulă, spunea Barry întruna. Mai vii şi mâine.

Jonah nu-şi dădea seama de ce, dar voia să revină acolo. Până atunci, nimeni în afară de mama lui nu-i mai oferise atâta atenție. A doua zi, când s-au aşezat din nou în living, Barry Claimes l-a întrebat:

— Îți place guma de mestecat?

— Cui nu-i place guma?

— Adevărat. Ar putea fi un cântec compus de tine: „Cui nu-i place guma?” Dar a apărut un sortiment nou. E nemaipomenit. Ar trebui să-l încerci.

Apoi a scos din buzunar un pachet obişnuit de Clark’s Teaberry, iar Jonah a spus:

— Ah, pe asta o ştiu.

— E o ediție limitată, a spus Barry, întinzându-i o lamă lui Jonah, care a desfăcut-o şi a băgat-o în gură.

— E amară, a zis băiatul.

— Doar la început.

— Nu cred c-o să devină foarte populară.

Dar gustul amar s-a dus, iar guma a devenit la fel ca toate gumele, punându-l în contact cu propria-i salivă mai mult decât şi-ar fi dorit.

— Ia zi, chitară sau banjo? Alege-ți otrava.

— Chitară, a spus Jonah. Iar tu cântă la banjo.

— O să mă țin după tine, tinere, a zis Barry.

Apoi s-a lăsat pe canapea, urmărindu-l pe Jonah, care îşi croia drum cu greu prin cele câteva acorduri pe care le învățase de la mama lui. Barry şi-a luat banjoul şi a început să-l acompanieze. Au continuat aşa vreo jumătate de oră, poate chiar o oră, iar la un moment dat, Jonah a observat că pereții păreau să devină când concavi, când convecşi, îndoindu-se fără să se prăbuşească. Părea un cutremur cu încetinitorul, doar că nu era însoțit de nicio vibrație.

— Barry, a reuşit Jonah să spună în cele din urmă. Pereții.

Barry s-a aplecat cu entuziasm în față.

— Ce-i cu ei? a întrebat.

— Respiră.

Pe chipul lui Barry s-a aşternut un zâmbet calm de apreciere pentru cuvintele lui Jonah.

— Aşa-i, respiră din când în când. Bucură-te de asta. Eşti un băiat creativ, Jonah. Spune-mi ce vezi, da? Descrie-mi. Vezi tu, n-am ştiut niciodată să descriu locurile în care mă aflu. E unul dintre multele mele defecte. Dar e limpede că tu te-ai născut cu darul descrierii. Eşti foarte, foarte norocos.

Când şi-a mişcat mâna, Jonah a văzut că era urmată de alte zece mâini. Şi-a dat seama că îşi pierdea mințile. Era un pic prea tânăr ca să înnebunească, dar se mai întâmpla. Avea un văr, Thomas, care făcuse schizofrenie în liceu.

— Barry, a spus Jonah cu glas chinuit. Sunt schizofrenic.

— Schizofrenic? Aşa crezi? Nu, nu, eşti doar un tânăr vizionar şi creativ, Jonah, asta-i tot.

— Dar văd lucrurile altfel. Nu mă simțeam aşa înainte.

— O să am grijă de tine, a spus Barry Claimes cu mărinimie, apoi şi-a întins mâna mare spre Jonah, care n-a putut face altceva decât s-o strângă.

Lui Jonah îi era foarte frică, dar în acelaşi timp voia să râdă şi să se uite la dârele pe care le lăsau în aer degetele sale. Când a simțit nevoia să se ghemuiască în poziția fetală şi să se legene o vreme, Barry a stat alături de el, fumând şi urmărindu-l cu atenție.

— Auzi, a spus Barry la un moment dat, când soarele deja începuse să coboare spre asfințit, ce-ar fi să te mai joci puțin cu chitara, poate îți vin în minte nişte versuri amuzante. În felul ăsta, tinere, o să-ți foloseşti energiile creative la ceva.

Jonah a luat chitara în mână, iar Barry l-a îndemnat să cânte şi din gură. Cuvintele s-au revărsat dintre buzele lui Jonah, iar lui Barry i se păreau minunate, aşa că s-a

dus într-o cameră alăturată, a adus un casetofon, a pus o casetă în el şi l-a pornit pe înregistrare. Jonah cânta, deşi mare parte din cuvinte nu aveau nicio noimă, dar era amuzant să i se spună „tinere”, aşa că a început să cânte cu vocea lui Barry Claimes.

— *Tinere, mergi să-mi faci un sendviş cu unt de arahide,* improviza el, imitându-i accentul melancolic, iar Barry i-a spus că suna nemaipomenit.

Jonah a continuat aşa aproape o oră, apoi Barry a întors caseta pe cealaltă parte şi i-a propus:

— Cântă-mi ceva despre Vietnam.

— Nu ştiu nimic despre Vietnam.

— Oh, cum să nu ştii? Ba ştii totul despre războiul murdar al țării noastre. Mama ta te-a dus la marşuri pentru pace, ba chiar am fost şi eu o dată cu voi, mai ții minte? Eşti ca un mistic. Un mistic copil. Neprihănit.

Jonah a închis ochii şi a început să cânte:

Spune-le că n-ai să te duci, tinere,
În ținutul viermilor şi al noroiului murdar
Spune-le că n-ai să te duci, tinere,
Pentru că ai de trăit o viață aici, pe pământ…

Barry se uita țintă la el.

— Unde e ținutul asta despre care cânți?

— Ştii bine.

— Te referi la moarte? Doamne, deci poți să faci şi versuri sumbre. „Noroiul murdar” mi se pare că nu sună tocmai bine, dar calul de dar nu se caută la dinți. E o imagine puternică, ba chiar şi melodia e bună. Chiar ar putea să devină o piesă de succes.

A întins mâna şi l-a ciupit de obraz.

— Bravo, puştiule, i-a spus el, apoi a închis casetofonul cu un pocnet.

Dar, deşi terminase de cântat la chitară şi de compus versuri, Jonah a continuat să aibă halucinații tot restul zilei. Dacă se uita la blatul de lemn din bucătăria enormă,

nervurile scândurilor începeau să se unduiască precum o colonie de microorganisme privite la microscop. Nervurile şerpuiau, pereții pulsau, iar când mişca mâna, rămânea o dâră în urma ei. Era obositor să fii schizofrenic – pentru că în continuare era convins că suferea de schizofrenie. Aşezat pe podeaua din camera de zi, cu capul în mâini, Jonah a început să plângă.

Barry stătea în picioare şi se uita la el, neştiind ce să facă.

— Of, *la dracu'!* a îngăimat Barry.

În cele din urmă, ceilalți doi membri ai formației s-au întors şi ei acasă, însoțiți de nişte fane.

— Cine-i puştiul? a întrebat o tânără frumoasă.

Fata nu părea să aibă mai mult de şaisprezece ani, a observat Jonah, fiind deci mult mai aproape de vârsta lui decât de a bărbaților din formație, dar era la fel de inaccesibilă ca şi ei. Se simțea complet singur.

— Pare drogat, a adăugat ea.

— Sunt schizofrenic, la fel ca vărul meu! i-a mărturisit Jonah.

— Uau! a zis fata. Serios? Of, bietul de tine. Ai personalitate multiplă?

— Ce? Nu, a intervenit Barry. Aia e altceva. Şi nu e schizofrenic, e doar melodramatic. Maică-sa e Susannah Bay, a adăugat el ca să-şi întărească vorbele, iar fata a făcut ochii mari.

Apoi Barry s-a apropiat de Jonah, s-a aşezat lângă el şi i-a şoptit:

— O să fie bine. Promit.

E drept că atunci când l-a dus înapoi la mama lui, halucinațiile i se domoliseră. Nu mai rămăseseră decât petele roz şi verzi pe care le vedea din când în când pe suprafețele albe. Şi totuşi, halucinațiile pluteau amenințător deasupra lui Jonah, amintindu-i că puteau reveni oricând.

— Barry, sunt nebun? a întrebat el.

— Nu, i-a răspuns fostul iubit al mamei lui. Eşti doar

foarte creativ şi plin de idei bune. Noi îi numim pe cei ca tine „suflete străvechi”, i-a explicat Barry, apoi i-a cerut să nu-i povestească lui Susannah cum se simțise în ziua aceea: Doar ştii cum e mama ta.

Şi Jonah nu i-a povestit ce se întâmplase. Nu putea vorbi deschis cu ea; nu era genul acela de mamă, iar el nu era genul acela de fiu. Îl iubea şi întotdeauna avusese grijă de el, însă muzica o făcea cel mai fericită – Jonah accepta asta, nici măcar nu i se părea greşit sau nefiresc. De ce n-ar fi făcut-o mai fericită munca ei decât un băiat cu nevoi? Munca ei *răspundea* nevoilor ei. Se născuse cu o voce excepțională şi cânta excelent la chitară. Piesele pe care le compunea erau bune, nu extraordinare, dar vocea ei le făcea să pară extraordinare. Când cânta, era ascultată cu o plăcere adâncă. Lumea în care crescuse Jonah până atunci era una a telefoanelor în miez de noapte, a dubelor cu echipamente de interceptare şi a mitingurilor organizate la Washington, în Național Mall[43], care întotdeauna sfârşeau ca nişte concerte enorme în aer liber. Aşa că Jonah întotdeauna era urcat de câte cineva pe scara metalică a unui avion; uneori, îşi uita caietul de fonetică într-o cameră de hotel şi i se expedia unul nou în următorul oraş unde concerta mama lui. Petrecea mult timp singur, construind mii de maşinării din piese Lego şi descriind pentru sine ce puteau face acele maşinării.

Susannah Bay a scris un cântec despre fiul ei, care a devenit, dacă nu un hit precum „Vântul ne va despărți”, măcar un generator de venituri impresionante pentru următoarele două decenii. „Peregrinările unui băiat” a fost piesa care i-a plătit studiile lui Jonah la MIT. „Adică, îmi plăteşte studiile *la propriu,* le-a explicat Jonah prietenilor săi când au plecat la facultate. La banca Merrill Lynch a fost creat pe numele meu un fond numit Fondul Mutual *Peregrinările unui băiat,* care e suficient cât să acopere şi taxele de şcolarizare şi cheltuielile de întreținere.”

Jonah Bay se gândea că, dacă halucinațiile cu Barry Claimes din 1970 ar fi rămas o experiență singulară, ar fi

putut fi înglobată într-o viață plină de multe alte experiențe. Ba poate chiar ar fi fost mândru de asta – într-un mod ciudat. Dar în anul acela, oriunde mergea Susannah veneau şi The Whistlers. Cântau la aceleaşi festivaluri folk şi împărțeau scena de multe ori, iar Barry îl căuta mereu pe Jonah, ca şi când ar fi fost prieteni. Şi toată lumea zicea că Jonah îşi dorea din tot sufletul să învețe să cânte la banjo – iar Jonah nu contrazicea niciodată această poveste. E drept că, în acel an, a învățat să cânte la banjo şi tehnica lui la chitară s-a îmbunătățit, dar între lecții mergea la casele unde erau cazați The Whistlers, şi de fiecare dată când ajungea acolo, începea să aibă halucinații şi să scrie fragmente de cântecele pe care Barry le înregistra cu multă grijă. Odată, Jonah a compus un cântec întreg despre un personaj numit Scoica Egoistă, care lui Barry i s-a părut foarte amuzant. Fără să stea mult pe gânduri, Jonah a improvizat nişte versuri:

…Oceanul e al meu, doar al meu
Şi nu vreau să-l împart cu nimeni,
Poate că sunt foarte, foarte egoistă,
Dar egoismul li se întâmplă destul de des scoicilor…

— Ultimele două versuri sunt un pic necizelate, a spus Barry. Egoismul nu e ceva care i se „întâmplă” cuiva, ci modul în care se comportă. Şi sunt prea multe cuvinte înghesuite în ultimul vers. Iar „foarte, foarte” nu-i o idee inspirată pentru un cântec. Dar nu contează, ideea de bază e foarte bună. O scoică egoistă care vrea tot oceanul numai pentru ea! Chiar eşti un geniu, tinere!

Barry nu-l ducea pe Jonah înapoi la hotelul maică-sii decât după ce îşi revenea. „Adică, îi explica Barry, după ce îți recapeți sinele obişnuit. După ce ți se retrage sinele creativ inspirat de sufletul tău străvechi, pe care se pare că eu reuşesc cumva să-l scot din adâncul tău.” Jonah n-a povestit niciodată nimănui cum se simțea când

rămânea ore în şir singur cu Barry, şi nimeni n-a bănuit niciodată că între ei s-ar fi întâmplat ceva neobişnuit. Iar Susannah spunea că era recunoscătoare că Jonah avea o figură paternă în viața lui; tatăl lui biologic, îi spusese fiului ei când era mai mic, fusese o aventură de-o noapte, un arhivar de muzică folk din Boston pe nume Arthur Widdicombe, pe care i-l prezentase lui Jonah când avea şase ani. Arthur era un tânăr sobru, cu o față patriciană şi o haină ponosită, care avea aceeaşi ochi cu gene lungi ca şi fiul lui. Venise cu o servietă veche, ticsită cu documente despre istoria folkului şi a activismului politic american de la Joe Hill[44] până în prezent. Arthur îi vizitase la apartamentul de pe strada Watts o singură dată, fumând agitat țigară de la țigară, iar după ce a stat cu ei o bucată de timp rezonabilă, a plecat în grabă, ca şi când ar fi scăpat de o corvoadă.

— Cred că l-ai speriat, i-a spus Susannah fiului ei, după ce Arthur plecase brusc.

— Ce-am făcut? a întrebat-o Jonah, care stătuse tăcut şi respectuos cât durase vizita tatălui său biologic, iar la îndemnul maică-sii îl servise pe Arthur Widdicombe cu o ceaşcă de ceai de măceşe.

— Ai existat, i-a răspuns ea.

După ziua aceea, numele lui Arthur a început să fie pomenit din când în când, dar nu foarte des, mai ales că Jonah nu-i simțea deloc lipsa. A spune că Barry Claimes devenise o figură paternă în viața lui Jonah era o mare exagerare – căci Barry nu se interesase deloc de băiat pe vremea când se culca cu Susannah –, dar poate că Jonah nu-şi dădea seama că relația lui cu Barry era una tată-fiu, pentru că avea o atitudine ambivalentă față de Barry, la fel ca toți fiii față de tații lor. Era unul dintre acei tați care nu puteau fi lăudați şi divinizați decât atunci când nu erau în preajmă. Barry Claimes era cam enervant. Era insistent şi pretențios, iar când Jonah nu avea chef să cânte la microfonul casetofonului, uneori Barry se enerva sau devenea rece, iar băiatul trebuia să-şi ceară scuze şi

să încerce să-i câştige din nou atenția. „Uite, o să cânt încă o piesă pentru tine”, spunea Jonah, apoi lua chitara sau banjoul şi inventa ceva pe loc.

Cândva în jurul vârstei de doisprezece ani, Jonah Bay şi-a dat în sfârşit seama că, la întâlnirile cu Barry, nu se întâmpla ceva, ci se întâmpla ceva cu *el.* Şi-a amintit zilele lungi pe care le petrecea cu el în casele şi în apartamentele de hotel închiriate pentru The Whistlers, lăsându-se amândoi pradă „nebuniei creative”, cum ajunseseră să-i spună, stând ore în şir împreună: Jonah compunea versuri prosteşti, se speria, era alinat, se plimba de colo-colo, simțea că i se încleştează maxilarele, înota în piscine şi în ocean, iar odată, mâncase un hamburger la un drive-in şi simțise că îi pulsează în mâini, ca şi când inima din hamburger a vacii măcelărite ar fi continuat cumva să bată. (A fost ultima oară în viața lui când Jonah a mâncat carne.) Toate acele senzații şi comportamente nu erau ale unui schizofrenic, nici ale unui băiat cuprins de „nebunia creativă”, nici ale unui suflet străvechi. Ci erau, a înțeles *în sfârşit* Jonah – şi îi luase aproape un an să-şi dea seama – senzațiile şi comportamentul unei persoane aflate sub influența stupefiantelor.

Apoi s-a întors la New York şi a rămas acolo câteva săptămâni, iar într-o zi s-a dus la o librărie de pe Lower East Side, în care bărbați şi femei răsfoiau romane şi cărți de artă, *Partisan Review* şi *Evergreen Review.* Jonah s-a apropiat de tejghea şi l-a întrebat în şoaptă pe un vânzător:

— Aveți cărți despre droguri?

Vânzătorul l-a măsurat din priviri, zâmbind superior.

— Câți ani ai, zece?

— Nu.

— Droguri, adică psihotrope? a continuat vânzătorul, iar Jonah, deşi habar n-avea ce însemna acel cuvânt, a riscat şi a spus da.

Vânzătorul l-a condus într-un colț al librăriei şi a scos

o carte dintr-un raft înghesuit, apoi i-a pus-o în brațe lui Jonah şi i-a spus:

— Asta e biblia, puştiule.

În noaptea aceea, Jonah a stat în pat şi a citit *Porțile percepției* de Aldous Huxley, iar după ce a parcurs cam un sfert, şi-a dat seama că, la fel ca autorul, experimentase efectele halucinogenelor, deşi în cazul lui Jonah fusese o experiență involuntară. A rememorat unele dintre vizitele la Barry Claimes, apoi a scos un caiet de matematică şi a notat pe o pagină alimentele pe care îşi amintea că le mâncaseră împreună – nu în timpul nebuniei creative, ci la începutul fiecărei vizite, înainte să înceapă nebunia. A întocmit următoarea listă:

1) o lamă de gumă Clark's Teaberry
2) o felie de chec
3) un bol de cereale
4) NIMIC (?)
5) încă o lamă de gumă Clark's Teaberry
6) chipsuri cu sos de ceapă marca Lipton
7) două rulade cu cacao marca Yodels
8) tocană de vită cu ardei iute
9) încă o dată, G.C.T. (gumă Clark's Teaberry)

Totul se lega, exceptând cea de-a patra vizită, când era sigur că nu mâncase şi nu băuse nimic, pentru că tocmai scăpase de o gastroenterită. Dar *ce* se întâmplase în ziua aceea? Jonah avea o memorie foarte bună şi, de obicei, îşi putea aminti evenimente care avuseseră loc chiar şi cu câteva luni înainte, aşa că s-a gândit intens la după-amiaza pe care o petrecuse în casa închiriată de The Whistlers în Minneapolis. Barry îi ceruse să meargă să pună o scrisoare la poştă. Îi dăduse o scrisoare şi îi spusese: „O duci, te rog, la cutia poştală de la colț?”

Dar Jonah i-a atras atenția că nu avea timbru, iar Barry i-a spus: „Ai un simț de observație foarte bun”, apoi i-a dat un timbru. Şi ce se întâmplase după aceea?

Jonah îl linsese. Şi asta putea fi considerată o formă de a mânca, nu? Deci lingerea timbrului fusese *plănuită.* La doisprezece ani, Jonah se uita în urmă la ultimul an din viața lui, înțelegând cu groază că în tot acel răstimp primise fără ştirea lui droguri – *psihotrope* – de la un folkist, iar mintea îi fusese afectată şi distorsionată, gândurile fiindu-i prinse în capcana unei rețele senzoriale alterate de halucinogenele pe care i le dăduse Barry Claimes pentru a-şi atinge propriile scopuri. Jonah încă resimțea efectele secundare ale drogurilor: se trezea noaptea, crezând că are halucinații, iar când îşi trecea mâna prin fața ochilor, uneori încă mai vedea dâre luminoase. Deja începuse să se teamă ca nu cumva mintea să-i fi fost deformată pentru totdeauna, deşi nu devenise schizofrenic, ci doar fragil. Fragil şi înclinat către a vedea imagini care nu existau în realitate. De asemenea, avea idei tot mai confuze despre realitate, pe care simțea că nu o mai putea percepe normal.

Aşa că nu mult după aceea, când mama lui a vrut să-l ia cu ea în California, unde urma să cânte la Festivalul Golden Gate, Jonah a refuzat, spunând că se săturase să fie băiatul folkistei, care umblă prin culise cu o legitimație de liberă trecere la gât. Îşi închipuise că acesta avea să fie sfârşitul, dar se înşelase. Barry Claimes l-a sunat de la festival, pentru că încă mai avea numărul lui Susannah.

— Îmi pare tare rău că nu-ți mai pot da lecții de banjo, i-a zis Barry la telefon.

Din fundal se auzeau aplauze, deci Barry îl suna din culise, iar Jonah şi-l imagina dându-şi jos ochelarii de soare, frecându-şi ochii albaştri şi apoşi, apoi punându-i la loc şi repetând gestul de vreo cinci ori.

— Trebuie să plec, i-a spus Jonah.

— Cine-i la telefon? l-a întrebat bona, venind lângă el, dar Jonah nu i-a răspuns.

— Eşti un băiat extrem de creativ şi îmi place să fiu în preajma energiei tale, a continuat Barry. Credeam că şi ție ți s-a părut interesant timpul pe care l-ai petrecut cu

mine.

Dar Jonah doar a repetat că trebuia să plece, apoi a închis imediat. Barry Claimes l-a mai sunat de vreo zece ori, dar Jonah nu-şi dădea seama că ar fi putut să nu răspundă. Aşa că răspundea de fiecare dată când suna telefonul, şi de fiecare dată Barry Claimes îi spunea că ținea la el, că-i era dor de el, că voia să-l vadă, că Jonah era preferatul lui dintre toate cunoştințele lui – în rândul cărora se numărau Susannah, Joan Baez, Pete Seeger, Richie Havens şi Leonard Cohen. Jonah i-a amintit că trebuia să plece şi a închis, scoțând brusc una dintre acele râgâieli oribile care, deşi par să prevestească o vomă, rămân fără consecințe. A doua zi, Barry a sunat de trei ori, următoarea zi, de două ori, iar apoi, doar o dată. Când Susannah s-a întors acasă, Barry n-a mai sunat.

Câteva luni mai târziu, Barry Claimes a părăsit brusc The Whistlers, apoi şi-a lansat cariera solo cu un album de cântece politice. Refrenul singurului hit de pe album, o baladă împotriva războiului, mai mult recitată decât cântată, suna aşa:

Spune-le că n-ai să te duci, tinere,
pe tărâmul viermilor şi al noroiului răscolit de cazma,
Spune-le că n-ai să te duci, tinere,
Pentru că ai de trăit o viață aici, pe pământ.

Prima oară când a auzit piesa la radio, Jonah a spus: „Ce?”, dar nu era nimeni în cameră să-l audă. „Ce?”, a repetat el. *Noroiul murdar* fusese înlocuit cu o sintagmă mai elevată: *noroiul răscolit de cazma.* Jonah nici măcar nu ştia exact ce era o cazma, dar ideile de bază şi melodia neobişnuită a cântecului erau ale lui, iar Barry Claimes le prelucrase, le structurase şi le transformase într-o piesă proprie. Jonah nu putea spune nimănui, nu se putea plânge nimănui de această nedreptate. Cu siguranță nu mamei lui. Creierul îi fusese manipulat şi i se furase muzica, iar el era de ceva vreme cu nervii zdruncinați,

deşi se străduia din răsputeri s-o ascundă. În unele nopți, vedea frânturi de desene pe tavan şi rămânea treaz, aşteptând să dispară şi simțindu-se uşurat când se iveau zorii, iar camera devenea din nou normală şi primitoare. „Spune-le că n-ai să te duci, tinere!” a rezistat o vreme pe la mijlocul topurilor muzicale, apoi pe la coada lor, şi de fiecare dată când se auzea la radio, Jonah simțea că mai are un pic şi explodează, dar îşi păstra cumpătul şi aştepta să se liniştească. În cele din urmă, cântecul n-a mai fost difuzat, deşi a revenit mulți ani mai târziu pe o compilație de „hituri vechi” care a fost pusă în vânzare, la fel ca orice album, dar a şi fost oferită în timpul emisiunilor de televiziune dedicate strângerii de fonduri pentru cauze caritabile. De asemenea, flashbackurile pricinuite de LSD au scăzut şi ele în frecvență şi intensitate. Într-o zi, Jonah s-a speriat văzând un model de frunze şi vrejuri amenințătoare pe un perete alb, dar apoi şi-a dat seama că nu era decât un tapet.

În toamna lui 1974, când au intrat cu toții în Labirint, clădirea în care locuiau Goodman şi Ash Wolf, ultimele rămăşițe ale flashbackurilor lui Jonah se estompaseră şi deveniseră extrem de rare, iar gândurile lui obsesive legate de Barry, care îi furase ideile şi aproape îi lichefiase creierul, se domoliseră şi ele. Acum avea alte lucruri la care să se gândească. Era la liceu, era în lume. Jonah îşi dăduse seama încă din clasa întâi că îi plăceau băieții – îi plăcea să se gândească la ei şi îi plăcea să-i atingă „întâmplător” în timpul jocurilor –, însă abia la pubertate şi-a dat voie să înțeleagă semnificația acelor gânduri şi acelor atingeri. Şi totuşi, încă nu făcuse nimic cu vreun băiat şi nici nu-şi putea imagina cum ar fi putut s-o facă. Nu voia să mărturisească nimănui dorințele lui, nici măcar bunilor lui prieteni de la Spirit-in-the-Woods, şi deja se gândea că poate avea să ducă o viață de călugăr. De asemenea, probabil nu avea să facă muzică, deşi i se spusese de multe ori că era suficient de talentat ca să aibă o carieră strălucită. Muzica îi fusese răpită, stoarsă

de lăcomia lui Barry Claimes.

La Spirit-in-the-Woods, Jonah fuma iarbă cu prietenii lui, dar o făcea sfidător, ştiind că se droga *el* şi că n-o mai făcea nimeni în afară de el. Şi nu folosea niciodată halucinogene. Până în vara aceea, Jonah nu-l mai văzuse pe Barry de vreo doi ani, perioadă în care Jonah se schimbase şi se făcuse mai înalt. Îşi lăsase părul negru să crească foarte lung, iar după ce se terminase tabăra, îşi lăsase un vag început de barbă, cu care nu prea ştia ce să facă. S-o radă? S-o ignore? S-o radă şi să-şi lase doar o mustață pe oală? În dimineața zilei când grupul de la Spirit-in-the-Woods s-a reunit prima oară la New York, Jonah s-a uitat nepăsător în oglindă şi a ras cu un brici tuleiele firave, ca un cartograf care ar fi şters o bucată de uscat de pe harta pe care tocmai o desenase.

— Bravo, i-a spus Susannah când Jonah a venit în bucătăria apartamentului lor de la mansardă. N-am vrut să-ți spun nimic, dar aşa îți stă mult mai bine.

În ultima vreme, mama lui rămânea acasă mai des, stând la masă cu o țigară, un ziar şi un teanc de contracte. Încă putea umple săli de concerte, însă dintre cele mai mici. Acum, concerta de multe ori în sala secundară de la etaj, nu în cea principală. Iar din când în când, concerta în săli din suburbii, unde fiecare spectator era obligat să cumpere cel puțin o porție scumpă de brânză *fondue* şi două băuturi. Fanii ei îmbătrâneau dramatic pe măsură ce se încheiau anii şaptezeci, devenind consumatori de mâncăruri uşoare şi de vinuri tot mai sofisticate. Bineînțeles că şi Susannah îmbătrânea. Jonah se uita uneori la mama lui şi vedea că, deşi încă era o femeie frumoasă, cu un trup care nu semăna cu al niciunei alte mame, nu mai era totuşi hipiota fermecătoare, înfăşurată într-un poncho, pe care o ştia din copilărie. Jonah ținea minte o noapte în care stătuse lângă ea în autocarul cu care plecaseră în turneu. Autocarul era întunecat, toată lumea dormea, iar Jonah, cu capul sprijinit de umărul ei, simțea pe gene franjurii

de lână de la ponchoul mamei lui. La fel ca în cazul multor folkiste, forța lui Susannah Bay, care era senzuală, blândă şi uneori politică, păruse întotdeauna să se exprime prin părul ei. Dar acum părul lung o făcea să pară un pic bătrână, şi Susannah se temea să nu capete aerul de vrăjitoare de vârstă mijlocie cultivat de unele femei în vârstă cu părul lung.

Jonah era protector cu ea, deşi ea nu fusese niciodată foarte protectoare cu el. E drept că nu-i dăduse voie să-l protejeze, nu-i spusese ce se întâmplase cu Barry Claimes, aşa că ce ar fi putut ea să facă? În mod surprinzător şi îngrozitor, Susannah a rămas prietenă cu Barry, ba chiar apăreau pe scenă împreună şi luau masa la New York sau când erau plecați în turneu. Lui Jonah nu-i venea să creadă că trebuia să asculte poveşti despre Barry chiar şi acum, după ce, în copilărie, acesta îl drogase, îl terorizase şi îi furase muzica timp de un an.

De când începuse să petreacă acele veri liniştitoare la Spirit-in-the-Woods, Jonah era hotărât ca în centrul gândurilor sale să se afle prietenii, nu acel individ. Verile la Belknap erau extraordinare, aşa cum îi promisese mama lui, însă anul acela Susannah venise acolo cu *Barry* – Dumnezeule! –, iar Jonah fusese atât de furios, încât nu ştiuse ce să facă. Coborâse de pe deal şi se întorsese la cabana lui, unde se întinsese pe pat, în întunericul sufocant; din fericire, nu-l urmărise nimeni, deşi poate sperase că avea să vină cineva după el – poate un băiat care să-l aline.

Acum, Jonah şi ceilalți stăteau cu toții în cabina aurie a liftului, urcând în Labirint. Părinții lui Wolf aveau gusturi în privința decorațiunilor, îşi spusese Jonah încă de la prima vizită pe care o făcuse cu doi ani în urmă la apartamentul lui Ash şi Goodman, însă decorul era şi un pic prea încărcat. Pereții erau zugrăviți în culori intense şi ostentative, şi peste tot erau împrăştiate taburete capitonate de diferite forme şi mărimi. Câinele familiei Wolf, un retriever auriu botezat Noodge, şi-a vârât botul

printre musafiri, agitat şi dornic de atenție, dar nu l-a luat nimeni în seamă. Părinții lui Ash şi Goodman erau plecați pentru toată ziua la nişte cunoştințe care locuiau pe malul mării, aşa că Jonah şi prietenii lui s-au împrăştiat prin apartament, punând stăpânire pe diferite camere. Familia Wolf avea un excelent sistem stereo, cu boxe enorme, dar Jonah nu era impresionat. În apartamentul din centru al mamei lui, cu pereții săi goi şi albi şi cu podelele de lemn simplu, avea un sistem stereo elegant, adus din Danemarca, mult mai bun decât acela – lucrul la care ținea cel mai mult Susannah Bay era calitatea sunetului. Dar sistemul stereo al familiei Wolf era doar unul dintre aparatele de ultimă generație pe care le aveau în casă. Jonah s-a gândit că Ash şi Goodman fuseseră crescuți în mijlocul unei puzderii de obiecte. Dacă vreunul dintre ei dădea greş în viață, erau asigurați: acolo, în Labirint, aveau ce le trebuia pentru tot restul vieții.

După ce au mâncat împreună nişte aperitive în camera de zi, s-au împărțit tacit în grupuri de câte doi. În mod previzibil, în lipsa concurenței, Jonah Bay s-a trezit cu frumoasa Ash Wolf, care l-a întrebat dacă voia să-i arate camera ei. Jonah mai fusese acolo de trei ori, dar simțea că acum avea s-o vadă în mod diferit.

S-au prăbuşit pe patul ei moale, plin cu animale de pluş măcelărite, a căror umplutură se împuținase din pricina anilor în care fuseseră iubite de o fetiță, apoi aruncate de colo-colo de o adolescentă nepăsătoare şi de prietenii ei. Lui Jonah i-ar fi plăcut să doarmă acolo cu Ash şi animalele – să doarmă şi iar să doarmă. Dar ea stătea lângă el pe pat, cu uşa grea de la dormitor închisă, şi deşi Jonah nu simțea nicio atracție sexuală față de ea, Ash Wolf era ca un bibelou ciudat şi frumos. Întotdeauna îi plăcuse să se uite la ea, dar nu-i trecuse niciodată prin minte s-o atingă. Însă acum, s-a gândit că poate nu era o idee rea s-o atingă. Ei doi întotdeauna fuseseră frumoşii grupului; bineînțeles – *Dumnezeule!* –, şi Goodman arăta

extraordinar, dar n-ai fi putut spune despre el că era drăguț sau că avea trăsături fine. Şi Cathy era foarte feminină, iar formele ei erau atrăgătoare, deci fizic era mai mult decât drăguță. Aşadar, cu toate că Ash era fată, Jonah s-a gândit că a o atinge putea fi la fel de plăcut ca masturbarea.

— Ai nişte ochi minunați, Jonah. De ce n-am stat aşa împreună vara asta? a întrebat Ash, în timp ce el îşi plimba şovăielnic degetele pe brațul ei. Am pierdut un timp prețios.

— Da, a fost o mare greşeală, a spus el, deşi nu era adevărat.

A-i atinge brațul era plăcut, desigur, dar mişcarea aceea delicată nu avea nimic pasional. Stăteau întinşi unul lângă altul, amândoi ezitanți.

— Îmi place foarte mult, a spus Ash.

— Şi mie.

Oare oamenii spuneau des astfel de lucruri când erau în pat? „Îmi place foarte mult.” „Şi mie.” Oare erau tăcuți şi fascinați? Sau poate că, de fapt, erau gălăgioşi, râdeau şi se maimuțăreau. Fetele din tabără şi de la petrecerile de la Şcoala Dalton îl mai sărutaseră pe Jonah, iar el le răspunsese amabil la sărutări, deşi în ultimii ani încercase să-şi imagineze băieți când se întâmpla asta, transformând fața unei fete frumoase în fața unui băiat zâmbitor şi mlădios. Fetele se îndrăgosteau uşor de el, iar cu un an înainte, umblase prin tabără ținându-se de mână cu o pianistă blondă pe nume Gabby. Jonah era binevoitor cu aceste fete frumoase care făceau o pasiune pentru el. Ash era ilustrarea superlativă a acestui gen de fată.

Dragostea, îşi spunea el, trebuia să fie la fel de puternică precum un drog. Ar fi trebuit să fie ca atunci când mestecai o lamă de Clark’s Teaberry impregnată cu LSD, să simți cum îți explodează neuronii. Îşi amintea precis fiecare moment în care simțise că înnebuneşte. Putea identifica exact fracțiunea de secundă în care

drogul îşi făcuse efectul. Acum, Jonah şi-ar fi dorit un pic din acel sentiment – nu prea mult, doar o bucățică –, dar în schimb se simțea nestimulat, în siguranță şi un pic plictisit.

În patul lui Ash Wolf, cei doi prieteni s-au sărutat o vreme îndelungată. Era un maraton al sărutului, nu tocmai palpitant, dar deloc rău, pentru că Ash era ca o pajişte cu iarbă înaltă, ca o versiune ambulantă a propriului ei dormitor – plină de unghere ascunse, de surprize şi desfătări. Saliva ei era subțire şi plăcută. Soarele cobora spre Central Park, după-amiaza se apropia de sfârşit, iar sărutările n-au deschis calea către altceva, ceea ce îi convenea lui Jonah.

Când a ieşit din dormitor, ținând-o pe Ash de mână, Jonah a simțit că în ziua aceea toate cele trei cupluri se apropiaseră în mod semnificativ. Goodman şi Cathy erau în camera lui Goodman şi probabil mergeau foarte departe, poate chiar până la capăt. Uşa de la camera lui era închisă, i-a spus Ash lui Jonah, după ce se dusese cu pas iute să verifice. Jonah şi-a închipuit debandada din camera lui Goodman, patul etern nefăcut, micile machete de clădiri pe jumătate terminate şi abandonate, hainele pe care le arunca peste tot, pentru că-şi permitea. Fernanda, menajera, avea să vină luni dimineață să deretice în camera de adolescent delăsător a lui Goodman, împăturind, netezind şi dezinfectând. Jonah şi l-a închipuit dintr-odată pe Goodman între picioarele robuste ale lui Cathy Kiplinger, iar imaginea l-a tulburat.

Dar *unde* erau Jules şi Ethan, persoanele cele mai puțin atrăgătoare din grup? Probabil că se dedaseră şi ei unei activități amoroase. Jonah ştia că toată vara încercaseră să fie un cuplu, deşi în cele din urmă Ethan spusese că nu era nimic între ei. „Suntem doar prieteni, mărturisise el. Şi vrem să rămânem aşa.” „Înțeleg”, spusese Jonah. Acum, mergând în urma lui Ash, care a traversat holul şi a intrat în camera de zi, îndreptându-se spre bucătărie, să bea ceva după atâtea sărutări, Jonah a

auzit un zgomot şi s-a întors. Pe podea, în spatele canapelei, într-o nişă a livingului spațios şi supraîncărcat, stăteau Jules şi Ethan. Ce făceau? Nu făceau sex şi nici nu se sărutau. Jucau Trouble, un joc pe care îl scoseseră dintr-un sertar al banchetei de la fereastră, în care se păstrau toate comorile strânse de familia Wolf de-a lungul anilor, pentru nopțile dedicate jocurilor: Trouble, Life, Monopoly, Scrabble, Battleship şi două jocuri mai puțin cunoscute, Symbolgrams şi Kaplooey! de care nu auzise nimeni în afară de familia Wolf.

Ethan şi Jules era adânciți în joc, lovind cu palma cupola de plastic din mijlocul tablei, care scotea acel *poc* ciudat de plăcut.{45} Trouble se baza pe ideea că oamenilor le plăcea noutatea acelui sunet. Oamenii îşi doreau *noutate.* Şi sexul era o noutate; în cazul în care Cathy Kiplinger i-o sugea acum lui Goodman Wolf, la sfârşit, capătul penisului său ar fi putut ieşi din gura ei cu un *poc* discret, asemănător cu al cupolei de la Trouble. Jonah a făcut acea legătură pe loc, auzind acel sunet şi văzându-i pe Ethan şi Jules, acel *non*-cuplu, jucând Trouble cu satisfacția a doi oameni care nu simt nevoia să facă ceva fizic sau extrem. Mintea lui a creat dintr-odată versurile unui cântec:

Cariciul lui a ieşit din băşică
Un pocnet de Trouble făcând…

Jonah şi-a imaginat că stătea cu Barry Claimes şi scria aceste versuri stupide; şi l-a închipuit pe Barry ascultând cu atenție, în timp ce rotițele casetei se învârteau. Era o imagine care îl scârbea, aşa că a încercat să se gândească din nou la Ash Wolf. Se întreba dacă, după sărutările din dormitor, dobândise statutul de iubit al lui Ash, şi dacă da, ce avea să urmeze. Se gândea la a fi iubitul cuiva aproape ca la un titlu nobiliar – duce sau conte; se simțea ca şi când acum avea de supravegheat un *domeniu* şi de

tăiat panglici. Ash l-a luat de mână şi, trecând pe lângă cuplul dedat la Trouble, l-a condus în bucătărie, unde au băut câte un pahar cu apă de la robinet, apoi au traversat holul, trecând pe lângă Goodman şi Cathy, cuplul care, dincolo de uşă, mergea probabil foarte departe, iar în cele din urmă au ajuns într-un salon de lectură plin cu urcioare enorme din care țâşneau bețe de trestie şi cu canapele joase din piele crăpată.

— Hai să ne întindem, a spus Ash.

— Am stat întinşi până acum, a răspuns Jonah.

— Ştiu, dar n-am stat întinşi aici. Vreau să încerc cu tine toate paturile şi toate canapelele.

— Din lume? a întrebat el.

— În cele din urmă, da. Dar să începem cu asta.

Nu-i putea spune că tot ce-şi dorea el în clipa aceea era să adoarmă lângă ea. Fără atingeri, fără sărutări, fără stimulări. Fără senzații, fără conştiență. Doar să doarmă alături de cineva în preajma căruia îi plăcea să fie. Poate că asta era dragostea.

Şapte

Dintre numeroşii musafiri care veneau în apartamentul de la etajul şase al Labirintului şi rămâneau acolo o zi, două sau chiar mai mult, cei mulți se bucurau atât de mult că erau bine-veniți acolo, încât uitau să se mai întrebe dacă nu cumva ar fi trebuit să fie în altă parte. De-a lungul anilor, diferiți oameni s-au considerat membri onorifici ai familiei Wolf, închipuindu-şi pentru scurtă vreme că, dacă le era permis să rămână acolo cât doreau, însemna că făceau parte din familie. Dar, cu toate că păşise de multe ori în holul de la intrare, salutată cu entuziasm nestăvilit de câinele lor, Noodge, şi apoi traversase coridorul lung şi ticsit cu fotografii ale Wolfilor, care făceau lucruri wolfeşti, Jules Jacobson nu se simțise niciodată în largul ei acolo, la fel cum nu se simțise în largul ei nici în prima noapte în cabana băieților. Însă nu se mai simțea nici ca o intrusă.

Gil şi Betsy Wolf nu păreau foarte curioşi în legătură cu Jules, care devenise dintr-odată prietena cea mai bună a fiicei lor, iar când rămânea la masă, întrebările lor erau prietenoase, dar superficiale („Jules, ai mai mâncat vreodată *saltimbocca*{46} de pui? Nu? Mare păcat."), dar Ash spunea că era mereu bine-venită. Apartamentul lor era un loc de întâlnire predilect pentru tinerii de la Spirit-in-the-Woods. Jonah, care din acea zi de septembrie devenise primul iubit serios al lui Ash, mergea deseori acolo în timpul săptămânii, precum şi în weekenduri. Cathy, care – tot din aceeaşi zi – devenise iubita oficială a lui Goodman, păstra o salopetă mulată de balerină în scrinul din camera lui Goodman, ceea ce pentru Jules şi Ash era un gest impresionant de maturitate. Cathy şi Goodman se certau des, iar replicile care răzbăteau prin pereți aminteau de disputele unor adulți, nu de ale unor adolescenți. „NU MĂ MAI TRATA CA PE UN GUNOI, NU E CORECT!", țipa Cathy, dar furia îi era imediat înecată de

lacrimi.

„Dacă nu încetezi cu plânsul, ne *despărțim”,* îi răspundea Goodman pe un ton enervat şi înverşunat. Uneori, îi spunea dintr-odată să plece. Apoi treceau câteva zile în care Cathy nu primea niciun semn de la el şi suna la Labirint să întrebe ce se întâmplase. De câteva ori, Goodman i-a cerut lui Ash să-i spună lui Cathy că nu era acasă. „Nu mă pot înțelege cu ea”, îi spunea el surorii lui.

Ethan venea la familia Wolf ori de câte ori putea, dar cel mai adesea rămânea acasă, lucrând la câte un scurtmetraj de animație. Tatăl său, care lucra ca avocat din oficiu şi cu care locuia în apartamentul înghesuit din Village de când mama lui fugise cu pediatrul, îi dăduse voie să transforme sufrageria în atelier de animație, aşa că masa era tot timpul acoperită cu desenele lui, iar în aer domnea mirosul de plastic al vopselelor acrilice cu care picta pe foliile de celuloid. Familia lui avea foarte puțini bani, îi spusese Ethan lui Jules, iar la Stuyvesant, liceul de stat foarte bun unde era înscris, nu plătea taxe de şcolarizare. „Slavă Domnului că există Stuy!”, spusese el odată. Deşi liceul era renumit pentru matematică şi ştiințe, profesorii respectau talentul extraordinar al lui Ethan şi îl lăsau să lucreze la proiecte de studiu independente. Făcea desene animate amuzante, pe care le proiecta uneori la întrunirile elevilor, primind aprecieri călduroase. Viața lui Ethan era aglomerată şi haotică, iar apartamentul lor era murdar, şi îi spusese lui Jules că nu voia să-l viziteze niciodată, ceea ce ei îi convenea, întrucât şi ea îi spusese că nu voia ca vreunul dintre ei să-i viziteze casa din Underhill – nu pentru că era murdară, căci nu era, ci pur şi simplu pentru că era banală.

După prima vizită la familia Wolf, încercase să găsească prilejuri şi scuze ca să se mai ducă acolo. Dar uneori, fără vreun motiv întemeiat, mama ei n-o lăsa să meargă. Ca şi când Lois Jacobson ar fi ştiut că începuse s-o piardă treptat pe fiica ei mai mică – sau poate deja o

pierduse. Jules manifesta un dispreț tot mai fățiş față de mama şi sora ei. Familia Wolf, în schimb, era cosmopolită, cultivată şi plină de viață, bucurându-se de orice. Ash şi Goodman o tachinau pe mama lor frumoasă şi distinsă pentru felul în care pronunța cuvântul *latke* în timpul Hanukăi[47].

— Asta e, se apăra Betsy Wolf. Când eram copil, la noi în casă nu se spunea cuvântul ăsta. Oricum, bunicul vostru ar fi fost tare supărat dacă m-ar fi văzut prăjind aşa ceva.

— Cu *ce,* mami? o îmboldea Goodman.

— Cu *lat-ke,* răspundea ea şi Wolfii izbucneau în râs.

În cinstea ne-evreității ei, în timpul Hanukăi puneau un „vâsc *latke”* deasupra uşii: o chiftea din cartofi atârnată de o ață, sub care toți musafirii puteau să primească o sărutare. Simpla idee a unui vâsc *latke,* o glumă pe care o înțelegeau doar membrii unei familii, îi era complet străină lui Jules. O apuca groaza când se gândea la copilăria ei, care prin comparație cu a lor se ofilea ca o *latke* pe o ață.

Wolfii erau o familie impecabilă, fiecare dintre ei având o distincție proprie. Betsy, absolventă a Colegiului Smith, era genul de femeie fermecătoare şi uşor îmbătrânită din New England, cu un coc neglijent din care îi atârnau câteva fire de păr. Gil, soțul ei, lucra ca analist financiar la Drexel Burnham, dar era o fire sensibilă. Ash era fata delicată care avea să facă o carieră strălucită ca actriță sau ca dramaturgă şi căreia toată lumea îi purta de grijă. Goodman era băiatul tulburător de charismatic, dar fără „continuitate”, care îl înfuria pe taică-său şi îi fermeca pe cei din jur cu firea lui seducătoare şi dezordonată. În clasa a şaptea, fusese dat afară dintr-o şcoală pentru băieți pe motiv că fusese prins copiind. „A copiat *la vedere”,* i-a explicat Ash lui Jules; ceilalți băieți fuseseră mult mai precauți decât Goodman. Tot ce făcea era amplu şi zgomotos şi avea mereu un elan nechibzuit. „Eu am fost întotdeauna cea de la care lumea s-a aşteptat să *nu* o

dau în bară, i-a explicat Ash lui Jules. Să fiu creativă şi perfectă. E un fel de slujbă cu normă întreagă.” Dar bineînțeles că lui Jules i se părea o slujbă bună şi întreaga familie a prietenei sale i se părea foarte plăcută şi plină de viață.

— Ce găseşti la ei? o întrebase odată sora ei, Ellen, când Jules se pregătea să plece la New York, unde avea să-şi petreacă întreg weekendul.

— Totul, i-a răspuns Jules.

Câțiva ani mai târziu, când era boboc la facultate şi locuia în apartament cu acel grup de fete insuportabile, Jules Jacobson a dormit într-o noapte în camera unui băiat pe nume Seth Manzetti, care o atrăsese mai ales pentru că avea un cap de satir şi emana un vag miros de muşchi; în noaptea aceea, stând nemişcată pe patul lui acoperit cu cearşafuri catifelate, la cinci minute după ce îşi pierduse virginitatea, şi-a dat seama că starea aceea nouă nu o făcea să se simtă *în largul ei,* şi totuşi şi-o dorea. Îşi simțea coapsele un pic dureroase, iar sfârcurile îi zvâcneau din pricina atenției zeloase pe care le-o acordase satirul. Era o stare la care voia să se întoarcă şi, la un moment dat, poate chiar să trăiască în ea. Bineînțeles, nu voia s-o retrăiască cu Seth Manzetti, ci în paturile şi pe coridoarele sexului şi ale iubirii – ale iubirii adulte. Jules Jacobson şi-ar fi dorit să-l fi putut *păcăli* pe Goodman Wolf s-o atingă într-un mod senzual în prima vară la Spirit-in-the-Woods sau măcar în anul şi jumătate pe care l-au mai petrecut cu toții alături de el. Unei fete modeste şi neatrăgătoare ar fi trebuit să i se permită un asemenea moment, numai ca să-şi dea seama ce pierdea şi să poată merge mai departe. Să nu fie nevoită să tânjească toată viața după asta, întrebându-se cum ar fi fost.

Părinții fraților Wolf aveau obiceiul să dea petreceri. Din când în când, Jules intra în apartamentul lor şi îi găsea pe Gil sau Betsy stând de vorbă în holul de la intrare cu nişte organizatori de petreceri. „Jules, i-a spus

Gil odată, eram în mijlocul unei discuții aprinse despre scaune. Michelle, o verişoară din partea soției, se căsătoreşte la noi luna viitoare.”

„DJ ar putea să fie Goodman!”, s-a auzit din living vocea lui Ash, care stătea pe bancheta de la fereastră cu o agendă în mână, scriind la o piesă, cu Noodge lângă ea.

Aşa că l-au însărcinat pe Goodman să pună muzică, iar în ziua nunții s-a dovedit a fi foarte priceput la manevrarea discurilor de pick-up şi la încropirea unor texte sugestive. „Piesa următoare e pentru Michelle şi Dan, a spus el apropiindu-şi buzele de microfon ca să-şi distorsioneze vocea. Pentru că noaptea asta va fi o noapte în satin alb.{48} Până când Dan… îi va da satinul… *jos.”*

„Poate ar fi bine să te apuci de radio”, i-a spus mama lui mai târziu şi, cu toate că sugestia lui Gil se voia utilă, ea reflecta în acelaşi timp grija părinților că Goodman încă nu avea un talent „real”. Da, voia să se facă arhitect, dar nimeni nu avea nevoie de un arhitect care, din neglijență, uită să includă o grindă în proiect. Era presat „să se adune”, cum îi zicea deseori tatăl lui. Dar de ce trebuia să aibă deja o aptitudine lucrativă? se întreba Jules. La şaisprezece ani, Goodman era un elev indiferent şi neastâmpărat la liceul lui alternativ. Stând la masa DJ-ului la nunta verişoarei Michelle, şi-a putut recăpăta puterea pe care o avea în fiecare vară la Spirit-in-the-Woods.

An de an, în Labirint se organiza o petrecere de revelion la care luau parte şi prietenii din tabără. În ultimele ore ale lui 1974, cu toții se delectau cu foitaje pufoase, plimbându-se prin living, iar Ash a şterpelit un shaker plin cu martini şi l-a adus în camera întunecată şi murdară a lui Goodman. Ash s-a aşezat în poala lui Jonah, care stătea pe un fotoliu *beanbag,* iar Jules o urmărea dintr-un colț pe Cathy Kiplinger, care s-a întins lângă Goodman pe patul cu tăblia împodobită cu două capiteluri în formă de ananas, apoi şi-a lipit gura de urechea lui. *De urechea lui!* Iar el, fără să schițeze niciun

gest de surpriză şi vizibil satisfăcut, şi-a adâncit mâna în părul ei blond. Jules s-a gândit că părului ei îi lipsea textura mătăsoasă pe care păreau să şi-o dorească băieţii ca Goodman şi toţi bărbaţii din lume. Dar, în vara aceea, Ethan nu dăduse semne c-ar fi vrut să mângâie un astfel de păr. Nu-şi dorise decât părul lui Jules, nu şi-o dorise decât pe Jules.

Ei doi, Ethan şi Jules, stăteau din obişnuinţă unul lângă altul, iar când, după câteva ore de aşteptare, Anul Nou a venit în mod oficial, Ethan Figman şi-a lipit buzele de ale lui Jules şi a aşteptat să vadă cât va dura până ce Jules îl va îndepărta. Întrucât era Anul Nou, nu s-a dezlipit imediat de el. De data asta, senzaţia nu a fost atât de neplăcută, dar Jules nu putea uita că se săruta cu Ethan. Cu prietenul ei, Ethan, care n-o atrăgea. În cele din urmă, după câteva secunde, s-a îndepărtat şi a spus:

— Ethan, ce faci?

— Nimic. A fost un sărut nostalgic. E colorat în sepia. Cei doi din sărut... poartă joben... iar în jurul lor, pe stradă, copiii învârt cercuri şi mănâncă bomboane.

— Mda, bine, s-a mulţumit ea să spună cu un zâmbet.

Jules a observat că, pe pat, Goodman părea că voia s-o *mănânce* pe Cathy, s-o absoarbă în el însuşi. Dar nu se simţea aceeaşi intensitate între Ash şi Jonah, care continuau să se sărute ca două păsări cooperante pe o creangă, atingându-şi ciocurile ca să-şi dea una alteia un vierme.

— La mulţi ani, Jules cea Minunată, a spus Ethan Figman, uitându-se în ochii ei.

— Nu sunt minunată.

— Eu cred că eşti.

— De ce? nu s-a putut ea abţine să întrebe, şi nu încerca să obţină complimente, ci doar voia să înţeleagă.

— Pentru că eşti tu însăţi, i-a răspuns el, dând din umeri. Nu eşti nevrotică, la fel ca alte fete, care sunt tot timpul atente la ce mănâncă sau pretind că sunt mai puţin deştepte decât băieţii. Eşti ambiţioasă, eşti isteaţă,

eşti foarte amuzantă şi eşti o bună prietenă. Şi, bineînțeles, eşti adorabilă.

Apoi iarăşi a luat-o în brațe şi, deşi era sigur că din când în când aveau să mai fie momente ca acela, îşi dădea seama că între ei n-avea să se întâmple nimic sexual sau romantic. Erau prieteni, doar prieteni, deşi prietenia însemna foarte mult.

— Chiar nu sunt minunată, a insistat ea. Nu e nimic minunat în mine.

— Ba cred că eşti. Atâta că nu sare-n ochi. Îmi place asta. Dar ar trebui să-i laşi şi pe alții să vadă, nu doar pe mine. Deşi, a adăugat el răguşit după câteva clipe, dregându-şi imediat glasul, după ce or să vadă, or să te înhațe imediat, iar eu o să fiu trist.

Oare de ce îi era atât de fidel? De ce ținea atât de mult la ea? Fidelitatea lui o făcea să fie mai bună decât era: mai deşteaptă, mai amuzantă, cu orizonturi mai largi. *Fii mai bună,* şi-a spus ea apăsat. *Fii la fel de bună ca el.*

Un pic mai târziu, Jules şi Ethan s-au pregătit de culcare, întinzându-se unul lângă altul în salonul de lectură, pe covorul alb care părea să fie făcut din blană de câine ciobănesc. Acvariul împrăştia o lumină filtrată de bule de oxigen pe cărțile care acopereau toți cei patru pereți, numele autorilor confirmând că se aflau în casa unor oameni serioşi şi inteligenți, cu lecturile la zi, oameni care îi citeau pe Mailer, Updike, Styron şi Didion. Jules ar fi putut să-i şoptească lui Ethan: „Sunt foarte fericită acum”, dar ar fi putut să-i dea false speranțe. Stătea întinsă lângă el şi zâmbea, iar el s-a văzut nevoit s-o întrebe:

— Ce-i aşa amuzant? Râzi de mine?

— Nu, bineînțeles că nu. Doar mă simt mulțumită, a răspuns ea precaut.

— E un cuvânt pe care-l auzi la bătrâni, a spus Ethan. Poate l-ai folosit pentru că ai început să îmbătrâneşti.

— S-ar putea.

— O mie nouă sute şaptezeci şi cinci. Nu ți se pare că

ne face să părem foarte bătrâni? Mă simțeam bătrân încă din o mie nouă sute şaptezeci şi patru. Mie îmi place o mie nouă sute şaptezeci şi doi – ăsta e anul meu. La întrebarea: „În ce an suntem?”, cred că răspunsul ar trebui să fie întotdeauna: „O mie nouă sute şaptezeci şi doi.” Îl mai ții minte pe George McGovern[49]? a zis Ethan oftând. Bietul George?

— Dacă-l mai țin minte? Nu-s amnezică, Ethan.

— A venit şi s-a dus. L-am susținut ca nişte proşti şi am fost înfrânți, iar timpul a trecut. Totul, a spus el înflăcărat, o să se îndepărteze tot mai mult de ce ne este familiar. Am citit undeva că cele mai multe dintre sentimentele cu adevărat intense le simțim în jurul vârstei pe care o avem noi acum. Şi că tot ce vine după o să fie din ce în ce mai diluat şi mai dezamăgitor.

— Of, nu spune asta. Nu se poate să fie adevărat, a protestat Jules. Până acum n-am făcut nimic. Sau aproape nimic.

— Ştiu.

Au tăcut amândoi, cu un aer sobru, gândindu-se la asta.

— Dar măcar tu ai început să faci ceva, a spus Jules. Revista *Parade* aşa crede.

— Când spun că n-am făcut nimic, mă refer la *experiență,* a răspuns Ethan. La experiența de viață.

— Ah, experiența pe care o are Goodman? a continuat Jules, încercând să-şi ia un ton disprețuitor, care să dea de înțeles că prietenia platonică pe care o avea ea cu Ethan era mult superioară plăcerilor fizice pe care Goodman le primea şi i le oferea regulat lui Cathy Kiplinger – gura ei pe urechea lui, picioarele ei de dansatoare deschizându-se pentru ca penisul lui să găsească adâncitura cuvenită.

— Da, exact, sex şi alte chestii, a spus Ethan. Chestii emoționale. Stări foarte sumbre.

— Eşti persoana cea mai puțin sumbră din câte cunosc, a spus Jules.

Ethan era profund şi preocupat, dar reuşea cumva să se adapteze cu voie bună la orice situație.

— Dar de ce fetele vor întotdeauna pe cineva sumbru şi cu toane? a întrebat Ethan. Văd pe cineva cu toane în viitorul tău.

— Ah, da?

— Da. În timp ce eu o să stau acasă fără mâncare în frigider şi cu micile mele desene animate, jelindu-mă că democrații au fost zdrobiți în şaptezeci şi doi. Te rog să-mi trimiți cărți poştale din lumea largă, a spus Ethan. Trimite-le la adresa unde o să-mi petrec restul vieții mele solitare.

— Şi care ar fi adresa asta?

— Pe vederi să scrii aşa: „Ethan Figman, Copacul cu Scorbură nr. 6, Belknap, Massachusetts, 01263”.

— Sună frumos, a spus Jules, imaginându-şi-l pe Ethan în scorbura enormă a unui copac, îmbrăcat cu un halat de satin matlasat, punând ceainicul deasupra focului; în această reprezentare, Ethan era transformat într-un animal blănos de pădure, rupt din C.S. Lewis[50], care mai păstra totuşi trăsăturile faciale distinctive ale lui Ethan.

— Şi dacă lucrurile n-or să meargă bine? a spus Ethan. Ştii, la Spirit-in-the-Woods, întotdeauna am fost ciudatul care face desene animate, băiatul durduliu care rulează jointuri, în timp ce toți ceilalți înțelegeau că, în esență, lucrurile erau naşpa. Şi *eu* ştiam că erau naşpa. Doar mă uitam seară de seară la ştiri cu tata, în timp ce mâncam Beefaroni[51] . Dar adevărul e că tu, eu şi toți prietenii noştri eram un pic prea tineri ca să înțelegem cu adevărat ce se întâmpla. Tragedia înfiorătoare de la My Lai, de exemplu. Am fost cruțați, ca să zic aşa.

— Da.

Însă lui Jules nu-i trecuse niciodată prin minte să-şi imagineze cum ar fi fost dacă n-ar fi fost cruțați, cum spunea Ethan. Habar n-avea cum ar fi fost să ia parte la drame adevărate. Să facă ceva important. Să fie

curajoasă. Ce idee subtilă: curajul.

— Nu-mi dau seama dacă e bine sau rău. Cu siguranță e bine, în sensul că nu suntem *morți.* Eu n-am murit inutil în Hanoi, probabil împuşcându-mă accidental cu propriul meu M16. Pe de altă parte, e rău că n-am căpătat experiență. Ştii ce-mi doresc? a spus Ethan, ridicându-se brusc în salonul întunecat.

În păr avea câțiva câteva fire din covor – semănau cu fulgii de zăpadă care i s-ar fi aşezat pe cap când ar fi scos capul afară din Copacul cu Scorbură nr. 6.

— Experiență? a întrebat Jules.

— Da, şi asta. Dar altceva am în minte. O să sune pompos, a spus Ethan, dar ceea ce-mi doresc e să nu mă gândesc prea mult la mine.

Apoi s-a uitat la ea ca să-i surprindă reacția.

— Nu cred că înțeleg ce spui.

— Îmi doresc să nu mă gândesc prea mult la ce vreau *eu* şi la ce mi-a lipsit mie. Vreau să mă gândesc la *alte* lucruri – la alți oameni, care trăiesc în alte locuri. M-am săturat de toate glumițele noastre ironice, de citatele din seriale, filme şi cărți. De tot ce ține de… lumea circumscrisă. Îmi doresc o lume necircumscrisă.

— O lume necircumscrisă, a repetat Jules, pentru simplul motiv că era încă una dintre observațiile spirituale pe care le făceau între ei, o invenție tipică pentru genul de discuții de care Ethan zicea că se saturase. Poți să obții asta, a adăugat ea repede. E un lucru pe care sunt sigură că poți să-l obții.

— Asta ar fi hotărârea mea de Anul Nou. A ta care e?

— Habar n-am.

— Păi, să-mi dai de ştire când îți vine vreo idee, a spus Ethan, apoi a căscat, deschizând gura atât de mult, încât Jules i-a văzut toate plombele.

Jules bănuia că hotărârea ei n-ar fi fost la fel de nobilă ca a lui. Şi-ar fi dorit ceva care să aibă legătură cu ea şi cu propria ei satisfacție. Şi dintr-odată şi-a dat seama ce anume: îşi dorea să fie iubită de altcineva decât de Ethan

Figman. Cruzimea acestei constatări era tulburătoare, dar ştia că voia să fie iubită de un băiat pe care să-l iubească şi ea, chiar dacă n-ar fi fost demn de dragostea ei. Goodman ar fi fost perfect. S-a gândit la mâna lui în părul lui Cathy Kiplinger şi la buzele lui mânjite cu glossul ei incolor. Dar Goodman Wolf deja era luat şi era o alegere îngrozitoare din multe puncte de vedere, nemaipunând la socoteală detaliul esențial că el n-o dorea pe Jules şi nu avea s-o dorească niciodată – iar ăsta era elementul cel mai important: trebuia ca şi el s-o dorească. Ar fi vrut să-l poată seduce în anul care tocmai începuse, ultimul an întreg pe care Goodman avea să-l petreacă împreună cu ei. Şi, chiar dacă n-avea de unde să ştie asta, Jules intuia că trebuia să se grăbească. Ce voia – şi voia acum – era să fie iubită de cineva care o excita. Nu era nimic rău în asta. Şi totuşi, i se părea nedrept față de Ethan.

În celelalte camere, restul musafirilor se pregăteau şi ei de culcare. „Îmi place conversația asta, dar chiar trebuie să mă culc, îmi pare rău”, a spus Ethan, apoi s-a întors cu spatele la Jules, fără să ştie de hotărârea ei secretă, iar spinarea lui curbată s-a ridicat şi a coborât în ritmul respirației până dimineață – adevăratul început al lui 1975.

În anul care a urmat, metamorfozele pe care le-au suferit au fost subtile, nu izbitoare. Fețele le-au devenit mai lungi, scrisul li s-a schimbat un pic, iar aranjamentele lor amoroase s-au modificat. Jules n-a reuşit să-şi ducă la îndeplinire hotărârea de Anul Nou şi a rămas absorbită în dramele amoroase ale prietenilor ei. În Underhill, stătea în câte o clasă din liceul ei enorm şi se uita pe fereastră în direcția în care credea că se afla New Yorkul. Ash şi Jonah nu mai erau împreună, despărțindu-se la sfârşitul lui februarie, din motive care n-au fost decât vag explicate celorlalți.

„Mă bucur că am avut o relație cu el, i-a spus Ash lui Jules la telefon, dar acum s-a terminat. Bineînțeles că e

trist, dar sunt foarte ocupată, deci poate că e mai bine aşa.” Ash scrisese o piesă pentru o singură actriță numită *Ambele capete,* care era despre viața Ednei St. Vincent Millay[52]. O jucase la Noaptea Talentelor organizată la Brearley, liceul de fete unde era înscrisă, şi veniseră s-o vadă şi prietenii ei. Sala a amuțit şi a urmărit-o cu atenție pe Ash, care a apărut pe scenă într-o cămaşă de noapte, cu o lumânare în mână, şi a început să vorbească cu glas atât de scăzut, încât toată lumea s-a aplecat instinctiv în față ca nu cumva să piardă vreun cuvânt. „Lumânarea mea arde la ambele capete, a început ea să recite. Nu va ține toată noaptea...”[53]

Şi Jonah era discret în legătură cu despărțirea de Ash, ceea ce era în acord cu felul lui de a fi. Se alăturase clubului de robotică de la Dalton şi, cu toate că ceilalți băieți care stăteau până târziu în laboratorul de ştiințe meşterind la creațiile lor mecanizate nu semănau deloc cu el – niciunul nu avusese încă o iubită şi niciunul n-ar fi putut avea o iubită ca Ash decât dacă ar fi construit-o din componente robotice –, pe Jonah nu-l deranja deloc, ba chiar se simțea foarte liniştit printre motoare, roți zimțate şi baterii. Prietenii intuiau sentimente intense în discreția lui Jonah; pentru ei, Jonah şi Ash trăiseră o iubire puternică, dar fragilă.

O lună mai târziu, despărțirea lui Goodman de Cathy a fost tot atât de zgomotoasă şi dificilă pe cât de discretă a fost a lui Ash de Jonah. În martie 1975, Familia Wolf a plecat în vacanță pe insula Tortola, în Virginele Britanice, şi pe plaja cu nisip alb şi mătăsos Goodman a cunoscut o fată din Marea Britanie care stătea la hotel cu familia ei. Jemma era frumoasă şi isteață, iar noaptea, după ce adormeau şi părinții lui, şi ai ei, plecau împreună din hotel. Odată, s-a întors la hotel la două dimineața, cu o vânătaie proaspătă, ca o insignă, şi tatăl lui s-a enervat. „Habar n-aveam unde eşti, a spus Gil Wolf. Am crezut c-ai fost *răpit.”* Dar adevărul e că nu se gândiseră deloc la asta.

La plecarea Wolfilor din Tortola, Goodman şi-a dat seama că n-o va mai vedea niciodată pe Jemma, fata care vorbea şi arăta ca o versiune mai sexy şi mai experimentată a lui Hayley Mills{54}, dar acum nu mai voia să fie iubitul lui Cathy Kiplinger, care cerea atât de multe de la el. S-a despărțit fără menajamente de ea în dimineața de după ce s-a întors acasă, iar Cathy a plâns şi l-a sunat de multe ori să-l facă să se răzgândească, apoi a stat mult de vorbă la telefon şi s-a întâlnit de urgență cu Ash, Jules, Jonah şi Ethan, dar niciunul dintre ei nu-şi făcea griji serioase pentru ea.

Au urmat câteva săptămâni de disconfort social, iar când se strângeau cu toții în câte un weekend, lipsea fie Cathy, fie Goodman. S-au evitat în felul ăsta o vreme, dar în cele din urmă au trecut amândoi peste despărțire şi au reînceput să-şi suporte prezența unul altuia. Spre deosebire de Jonah şi Ash, care au revenit firesc la prietenia lor dinainte, Cathy şi Goodman erau încordați şi înstrăinați când se vedeau.

Trei luni mai târziu, la sfârşitul lui iunie, când s-au întors la Spirit-in-the-Woods, toți şase şi-au reluat în forță formația de vară, deşi Cathy Kiplinger venea din ce în ce mai rar la întrunirile din Cabana Băieților nr. 3. „Unde e?”, le întreba Goodman pe celelalte fete, iar răspunsul era întotdeauna: „Dansează”. În cele din urmă, împăcându-se cu despărțirea de Goodman, Cathy a revenit în studioul de dans şi, în ciuda sânilor ei prea mari şi a şoldurilor prea late, încă dansa cu multă lejeritate şi forță, talentul ei fiind apreciat de toți colegii.

— Du-te şi adu-o pe Cathy, i-a spus Goodman lui Ash într-o seară, după ce s-au strâns în Cabana Băieților nr. 3. Spune-i că e nevoie de prezența ei aici.

— Doamne, Goodman, dar de ce-ți *pasă* dacă e aici sau nu? a întrebat sora lui.

— Vreau doar să fim cu toții, ca înainte, a răspuns el. Haide, adu-o şi pe Cathy. Jacobson, mergi şi tu cu ea, da?

Aşa că Ash a plecat însoțită de Jules într-o misiune care părea importantă şi palpitantă. Au auzit muzică încă de pe alee: „Alinare”, cea mai tristă melodie a lui Scott Joplin{55}. Prin fereastra fără plasă a studioului de dans, Cathy cea robustă şi blondă dansa cu un băiat negru şi înalt, în timp ce discul se învârtea pe pick-up. Numele lui era Troy Mason, avea şaptesprezece ani şi venise pentru prima oară la Spirit-in-the-Woods. Era din Bronx şi, la fel ca Jules, ajunsese acolo mulțumită unei burse; era un dansator solid şi tăcut, cu o frizură afro bogată, unul dintre cei cinci tineri nealbi din tabără. („Trebuie să ne lărgim orizontul”, spunea Manny Wunderlich.) La începutul acelei săptămâni, în timpul unei mese, Troy spusese nu numai că nu mâncase niciodată muguri de soia verde, ci că nici nu auzise vreodată de aşa ceva. Drept răspuns, Cathy i-a pus în farfurie un pumn de muguri de la tejgheaua cu salate, iar lui îi plăcuseră atât de mult, încât mai ceruse o porție. Acum dansa cu ea pe această piesă tristă, într-o manieră visătoare, dar disciplinată.

Jules şi Ash stăteau la fereastră ca nişte orfane care priveau cu jind la un festin. *Dragoste.* Asta era ce vedeau. Niciuna dintre ele nu avusese încă parte de ea – nici frumoasa Ash, nici deloc frumoasa Jules. Amândouă erau în afara iubirii, iar Cathy era înăuntrul ei. Până la urmă, sânii aveau să-i distrugă şansele de a deveni dansatoare profesionistă, dar în clipa aceea nu avea de ce să se gândească la asta. Trecuse peste despărțirea de Goodman Wolf, acel personaj fascinant, dar foarte dificil. Nu o puteau duce la Cabana Băieților nr. 3 în noaptea aceea, şi poate nici în vreo altă noapte.

În tufişul de mure în care stăteau ascunse, Ash a întrebat cu glas scăzut în întuneric: „Ce să-i spun lui frate-miu?”

După-amiază târziu, în ultima zi plină a celei de-a doua veri petrecute de Jules în tabără, Manny şi Edie Wunderlich au strâns pe toată lumea pe peluză. Unii au

presupus că urma să vină Susannah Bay – încă nu-şi făcuse apariția –, dar Jonah le-a spus prietenilor că anul acela maică-sa nu avea să viziteze Spirit-in-the-Woods. Trebuia să termine nişte piese care urmau să apară pe noul ei album – semnase de curând cu o nouă casă de discuri, după ce fosta ei casă, Elektra, întrerupsese contractul în mod brutal. De fapt, nici măcar nu era un album folk, ci avea mai degrabă „o notă disco”, le explicase Jonah, încercând să adopte un ton cât mai neutru. „Disco folk.”

— *Dolk,* l-a corectat Ethan.

Soții Wunderlich strânseseră pe toată lumea nu ca s-o asculte pe Susannah şi nici ca să vadă cum demisionează încă un preşedinte, ci ca să facă o fotografie aeriană cu toți participanții la tabără întinşi pe spate în iarbă. „Profesorii or să se plimbe printre voi să vă ajute să vă aşezați cum trebuie”, le-a strigat Manny la megafon. Fața lui căpătă un aer extaziat ori de câte ori se ivea ocazia să vorbească întregii tabere. Alături de el era Edie, cu o mină radioasă. Soții Wunderlich erau nişte dinozauri ai artelor, şi cum ai fi putut să nu-i respecți? Cunoscuseră oameni precum Bob Dylan, care la începutul anilor 1960, când era un băiat cu față de miel şi ten lăptos, locuise în apartamentul lor din Greenwich Village, trimis acolo de Susannah, o prietenă de-a lui din noul val de folkişti. „Mergi să stai la Manny şi Edie, se pare că-i spusese Susannah. Am predat lecții de chitară în tabăra lor de vară. N-or să-ți dea bătăi de cap.” Tânărul folkist apăruse în pragul soților Wunderlich cu o haină subțire cu gulerul ridicat şi cu o căciulă ca de cazac, şi bineînțeles că Manny şi Edie au avut generozitatea şi inspirația de a-l lăsa să intre.

Acum, Manny Wunderlich stătea cu soția lui pe peluză, explicându-le tuturor că urmau să formeze cu trupurile lor litere şi cifre, astfel încât în fotografia aeriană să apară: *Spirit-in-the-Woods 1975.* Pe post de cratime aveau să fie aleşi trei dintre cei mai tineri şi mai scunzi

participanți la tabără. A durat mai mult de o oră ca să-i aranjeze pe toți aşa cum trebuia, iar Manny şi Edie mergeau printre ei şi făceau ajustări, precum coregrafii unui uriaş *performance* avangardist.

Jules stătea cu creştetul capului lipit de tălpile reci ale lui Ethan, iar tălpile ei atingeau capul mare al lui Goodman, şi Jules ştia că acela era singurul moment din viața ei când îl putea atinge. Şi i se părea vrednic de milă că, fiind o fată care arăta aşa cum arăta, nu putea să-l atingă decât cu *picioarele.* Dar, ca să profite din plin, şi-a curbat degetele de la picioare, apăsând cu putere craniul masculin şi tare ca o nucă al lui Goodman. În acelaşi timp, simțea picioarele lui Ethan apăsând propriul ei creştet, pentru că şi el o pipăia clandestin cu tălpile, singurul mod în care îi mai era permis s-o atingă.

În timp ce stăteau cu toții nemişcați, dinspre cer s-a auzit un huruit, iar în scurtă vreme şi-a făcut apariția un avion cu două motoare. Pilotul era Dave, administratorul taberei, care avea licența de zbor, iar alături de el se afla Ida Steinberg, bucătăreasa, care a imortalizat momentul cu un Nikon F2.

În noaptea aceea, la petrecerea de rămas-bun organizată în sala de sport, Cathy Kiplinger şi Troy Mason s-au ținut de mână şi au dansat pe toate piesele, lente şi rapide. S-a ascultat The Rolling Stones, Cream şi The Kinks, DJ-ul din prima oră fiind Goodman. Dar a o vedea pe Cathy în brațele iubitului ei dansator era prea mult pentru el, aşa că a plecat brusc spre Cabana Băieților nr. 3, unde a preparat în grabă nişte V&T. Goodman a băut câteva pahare, în timp ce toți ceilalți tăceau respectuos, după care, ca şi când ar fi fost el însuşi uluit, i-a anunțat brusc: „Sunt beat rangă”.

În cabană a pătruns o rază rotundă şi puternică de lumină, iar în spatele ei a apărut Gudrun Sigurdsdottir, salvamar şi profesoară de țesut, cu lanterna ei islandeză butucănoasă, a cărei baterie enormă avea să reziste şi după moartea lor.

— Nu vă speriați, e o vizită prietenoasă, a spus ea intrând în cabană.

În mod cu totul surprinzător, s-a aşezat pe unul dintre paturi, după care, şi mai surprinzător, şi-a aprins o țigară.

— Să nu faceți niciodată ce fac eu, i-a sfătuit ea după ce a tras un fum. În primul rând, fumatul cauzează cancer – e dovedit. În al doilea rând, problemele de siguranță. Parcă e şi o vorbă, nu? „Locul ăsta poate să ardă ca o cameră de iască”?

— Nu e o expresie, a spus Ethan. Cel puțin, eu n-am auzit-o niciodată, a adăugat el politicos.

Au stat împreună o vreme, dar după ce Gudrun şi-a stins țigara într-un pahar telescopic şi a zis că trebuie să plece, au rugat-o să mai rămână. Avea douăzeci şi opt de ani, un păr blond-închis şi un aer uşor uzat, dar vag exotic. Jules s-a întrebat cum era să fii boem la Reykjavik şi dacă Gudrun se simțea sigură acolo. Nimănui nu-i trecuse vreodată prin minte s-o întrebe ceva despre ea. Era profesoară de țesut şi supraveghea piscina într-o tabără unde majoritatea tinerilor nu prea *înotau.* Dimineața, dădea lecții de scufundare câtorva tineri motivați, cu toate că piscina nu avea o apă tocmai limpede. Cădeau multe frunze în apă, şi în ceața subțire a dimineții, cu puțin înainte să se audă Simfonia *Surpriza* de Haydn, care se difuza ca muzică de trezire în fiecare zi la şapte, Gudrun Sigurdsdottir putea fi văzută pe marginea piscinei, adunând rămăşițele vegetale, precum şi broaştele ghinioniste sau deja moarte care aterizaseră în apă peste noapte.

— Gudrun, explică-mi o chestie, a spus Goodman, care era foarte beat. De ce crezi că femeile se poartă aşa cum se poartă? La început au mare nevoie de tine, te acaparează complet, dar la sfârşit strică tot. Şi te țin într-un du-te-vino continuu. De ce-s relațiile atât de nasoale? Se schimbă asta vreodată? În Danemarca e altfel?

— Nu-s din Danemarca, Goodman, i-a răspuns

Gudrun.

— Bineînțeles, ştiu asta. Dar mă întrebam dacă ştii cum e în Danemarca.

— Frumoasă eschivă, Wolf, a spus Ethan.

— Ce mă întrebi, mai exact? a continuat Gudrun. De ce cred eu că femeile şi bărbații din lumea de azi au problemele pe care le au? Vrei să ştii dacă problemele pe care le aveți voi, adolescenții, or să vă urmărească toată viața? Dacă o să vă doară mereu sufletul? Asta mă întrebi?

Goodman s-a foit cu un aer stânjenit:

— Ceva de genu' ăsta.

— Da, i-a răspuns ea pe un ton brusc îndurerat. O să vă doară mereu sufletul. Mi-aş dori să vă pot spune altceva, dar n-ar fi adevărat. Bunii şi înțelepții mei prieteni, aşa o să fie tot timpul de-acum înainte.

Au tăcut cu toții o vreme.

— Chiar c-am pus-o, a zis Jules în cele din urmă, vrând să se afirme şi să se asigure că rămânea importantă pentru ei, pentru că deja nu-şi mai putea imagina viață fără ei.

În noaptea aceea s-a făcut frig, iar când ploaia a început să răpăie pe scândurile înclinate ale pereților, fetele dinăuntru au luat-o la fugă spre cabanele lor. Voiau paturi şi căldură, voiau ca vara să nu se fi terminat, dar se terminase.

Când s-au întors în oraş, Goodman a rămas abătut şi nu-şi revenea niciodată complet din beție. După ce a început anul şcolar, a continuat să bea după-amiaza, iar părinții lui s-au alarmat şi l-au trimis la un psihanalist faimos. „Goodman mi-a povestit că dr. Spilka vrea să afle totul de la el, i-a zis Ash lui Jules după primele şedințe. Vrea să ştie cum erau, citez, «raporturile sexuale» cu Cathy. Iar ai mei dau şaizeci de dolari pe oră pentru asta. Ai auzit vreodată de cineva care să plătească atât de mult pentru o şedință la psiholog?”

De-a lungul anului, pe parcursul vizitelor ei constante

şi nerăbdătoare în oraş, Jules a avut prilejul să urmărească evoluția proastei dispoziții a lui Goodman. Într-un weekend din noiembrie, au mers iarăşi cu toții la Autopub, iar de data asta Cathy a venit cu iubitul ei, Troy. Au luat loc împreună într-un Ford foarte vechi, sărutându-se în timp ce rula un film cu Frații Marx. Goodman s-a tolănit într-o altă maşină, alături de sora lui, uitându-se de la spate la Cathy şi Troy.

— Goodman a devenit foarte dificil, chiar şi după standardele cu care ne-a obişnuit până acum, i-a explicat cu glas scăzut Ash lui Jules, după ce au plecat de la Autopub şi au coborât pe peronul de la metrou – se depărtaseră un pic de ceilalți ca să poată vorbi. Au trecut deja opt luni de când s-a despărțit de Cathy. Ştii, are tot timpul votcă în bocancii din dulap.

— Cum, o toarnă direct în bocanci?

— Ei, bineînțeles că nu. Are o sticlă.

— De ce o fi atât de supărat? a întrebat Jules. Doar el a părăsit-o.

— Habar n-am.

— Mie-mi place Cathy.

— Şi mie, a spus Ash. Dar nu-mi place ce i-a făcut lui frate-miu.

— Chiar pare îndrăgostită de Troy, a spus Jules. Închipuie-ți cum e să vezi noapte de noapte un dansator gol. Chiar ar fi tare. Să-i vezi… *pubisul.*

Cele două fete au râs ca nişte conspiratoare.

— Şi a doua zi să mergi la psihanalist, a continuat Jules. Să te întinzi pe canapea şi să-i povesteşti cum au fost *raporturile sexuale.* Cred că vrea să i se povestească pentru că el nu le-a încercat niciodată.

— Jonah şi cu mine mai aveam un pic şi o făceam, a spus Ash dintr-odată, ridicând bărbia spre Jonah, care stătea de vorbă cu Goodman pe peron.

— Serios? Nu mi-ai zis nimic până acum.

Jules era şocată, pentru că de obicei Ash îi povestea foarte multe despre ea.

— La momentul ăla, n-am putut să vorbesc despre asta. A venit pe la mine cu un prezervativ. Eu i-am cerut-o, eram curioasă. Dar a vrut să fac eu tot. Şi bineînțeles că nu ştiam ce să fac. Am fi avut nevoie de nişte îndrumări. Niciunul nu voia să preia inițiativa. Aşa că ne-am dus să vedem un film porno ca să ne vină inspirația.

— Serios? Ce film?

— *În spatele uşii verzi.* L-am găsit la un cinema vechi, şi nu-mi vine să cred că ne-au lăsat să intrăm. Ghici câte replici are Mailyn Chambers în film?

— Douăşpe.

— *Zero.* Nu vorbeşte deloc. Doar şi-o trage în tot felul de poziții şi lasă bărbații să-i facă tot felul de lucruri, să bage chestii în ea. E scârbos şi misogin. Jur că o să-mi dedic viața cauzei feministe. Ne-am uitat împreună la el, şi a fost un coşmar, dar chestia care m-a surprins cel mai tare a fost că, deşi era un film şi era atât de fals, iar actorii erau plătiți să joace în el şi probabil în viața reală erau heroinomani sau ceva de genu', dădeau impresia că le *plăcea.* Cred că şi mie, şi lui Jonah ni s-a părut că ce se întâmpla în film era mai intens decât tot ce făcuserăm *noi* vreodată. Nu zic, a fost frumoasă relația noastră. Dar nu prea ne potriveam. Nu eram ca Troy şi Cathy. Jonah e greu de descifrat – parcă ar sta tot timpul în spatele unei uşi de plasă. Ai înțeles? O uşă *de plasă,* nu o uşă *verde.*

— Îmi pare rău, Ash, a spus Jules. Aşa m-am simțit şi eu cu Ethan. N-a fost să fie.

Când s-au întors în Labirint, Goodman a deschis şifonierul din dormitorul lui, a căutat în bocanc după sticla de Smirnoff şi, în scurtă vreme, s-a făcut roşu la față şi a devenit neîndemânatic şi neplăcut. La sfârşitul după-amiezii, soții Wolf s-au întors de la un concert ținut la Grădina Botanică Brooklyn. În ultima vreme, părul lui Betsy începuse să încărunțească – deja avea patruzeci şi cinci de ani.

— A fost nemaipomenit, a spus Gil. Numai Brahms. M-a făcut să mă gândesc la cât de talentați sunt unii

oameni. Adevăratul talent e formidabil. Ash îl are şi abia aştept să văd ce-o să facă cu el.

— Înarmează-te cu multă răbdare, tată, a spus Ash.

— Nu-i nevoie, fata mea, a răspuns Gil. Deja eşti pe drumul cel bun cu piesele de teatru şi cu actoria. *Ambele capete* a fost extraordinară. O să ajungi foarte mare într-o bună zi.

— Spre deosebire de *băiatul* tău, a bombănit Goodman, care n-o să ajungă nicăieri.

Cherchelit, Goodman se uita încruntat la ei de pe o canapea generos capitonată din mijlocul livingului, unde aveau obiceiul să se strângă cu toții. Ash a plecat în camera ei, Gil a luat-o pe hol, Betsy s-a dus în bucătărie să facă un sos *bolognese,* iar Ethan a pornit în urma ei.

— Ethan, a spus Betsy, tu o să fii ajutor bucătar. Tai ceapa şi îmi povesteşti ce se mai întâmplă în lumea animației. Ce-au mai făcut Hanna şi Barbera[56], a adăugat ea nesigur.

— Poftim?

— Parcă erau nişte animatori, nu? Cam atâta ştiu despre animație, i-a explicat ea.

— Înțeleg, a spus el, apoi a întors capul spre Jules: vino şi tu.

Jules a pornit în urma lor, trecând pe lângă Goodman, care încă era tolănit pe canapea. Dar Goodman a înhățat-o brusc de încheietură, iar Jules i-a aruncat o privire uimită.

— Ştii, Jacobson, eşti o tipă în regulă, a spus el, fără să-i dea drumul la mână.

Ethan deja începuse să trebăluiască prin bucătărie cu Betsy. Jules şi Goodman rămăseseră singuri în living. Nu mai fuseseră singuri decât o dată – cu o vară înainte, în sala de mese, în ultima zi a taberei –, dar atunci îi întrerupseseră mama şi sora ei. Acum avea ocazia să-şi ia revanşa pentru acea întrerupere.

Goodman s-a ridicat în picioare, apoi şi-a apropiat fața lui enormă, cât un bolovan, de a ei, stârnind în Jules un

intens sentiment de spaimă. Dar nu era spaima *dezgustată* pe care o simțise cu Ethan în atelierul de animație. Era *excitație* – da, senzația autentică, la fel de uşor de recunoscut precum o girafă sau un flamingo. Deşi Goodman era beat, deşi nu arătase niciun pic de interes față de ea până atunci, Jules era atât de excitată, încât tremura. Nici măcar nu-şi putea imagina cum ar fi fost să-l vadă pe Goodman Wolf gol, în spatele uşii verzi.

Dat fiind că erau singuri, iar capul lui era chiar în fața ei, Jules a închis instinctiv ochii, deschizând gura. Apoi gura nefamiliară a lui Goodman s-a lipit de a ei, deschizându-se şi ea. Vârful limbii lui Jules s-a apropiat ca un vlăstar subțire de limba lui Goodman, şi amândouă au început acea pantomimă ciudată şi silențioasă pe care părea că toate limbile ştiau s-o facă. Jules s-a auzit gemând şi nu i-a venit să creadă că nu s-a putut stăpâni. Delirul sărutului a continuat încă o clipă, după care gura lui Goodman s-a închis brusc şi s-a îndepărtat de ea, la fel cum se îndepărtase ea de Ethan. Când s-a uitat la el, Jules şi-a dat seama că Goodman deja se gândea la altceva sau la altcineva. Se *plictisise* în mijlocul acelui sărut, care pentru ea fusese atât de pasionant.

— Gata, ți-ai făcut pofta, a spus Goodman. Acuma du-te să dai o mână de ajutor la bucătărie.

— Nu fi porc, a spus ea, la care el a întins mâna şi i-a ciufulit părul.

După aceea, în scurtă vreme, prietenia lor în şase s-a terminat. Sau, dacă nu s-a terminat, s-a schimbat în ceva atât de diferit de ce fusese la început, încât a devenit de nerecunoscut. Jules n-a avut ocazia să se oprească să vadă îndepărtându-se această parte minunată a vieții ei şi să plângă după ea. La al doilea revelion petrecut cu ei – revelionul care inaugura anul cu nesfârşite aniversări ale bicentenarului Statelor Unite –, taxiurile au oprit în fața Labirintului toată seara, portarii îndrumându-i pe fiecare la lifturile potrivite. Multe dintre butoanele liftului de pe latura sudică erau aprinse, semnalând etajele la care

avea să oprească, iar uşile se deschideau din petrecere în petrecere. O mie nouă sute şaptezeci şi cinci se apropia de sfârşit, încă un an dintr-o suită de ani ruşinoşi. Eşecul militar şi retragerea Statelor Unite din Vietnam apăreau şi în filmulețele lui Ethan, în care personajele animate se întorceau acasă şchiopătând, plângând şi scâncind cu vocea specială a lui Ethan.

La etajul trei, petrecerea familiei Veech era dominată de copiii lor studenți şi de prietenii lor; când s-au deschis uşile, în cabina liftului a năvălit un val de fum de iarbă. La etajul şase, Jules Jacobson şi Ethan Figman au păşit împreună în apartamentul Wolfilor, care fusese împodobit cu decorațiuni roşii, albe şi albastre, şi unde răsuna muzica grațioasă a lui Herbie Hancock – muzica taților în vârstă, cărora le place să pocnească din degete. În capătul îndepărtat al livingului, îmbrăcată cu o rochie lungă şi liliachie de zână, Ash o asculta politicos pe prietena cea mai veche a mamei sale.

— Bineînțeles, voi, fetele din ziua de azi, nu mai trebuie să mergeți la facultățile pentru fete, ca pe vremea noastră, a spus Celeste Peddy, deja mai vorbăreață decât de obicei după câteva pahare de şampanie. Mama ta şi cu mine am locuit în aceeaşi casă cât am fost la Colegiul Smith, dar îmi închipui că atunci când va veni vremea să mergi la facultate, o fată adorabilă ca tine va dori să aibă băieți în preajmă, să se distreze, mai ales după ce a petrecut atâta timp la Brearley, care-i o adevărată mănăstire de maici.

Ash a zâmbit politicos.

— Da, sigur o să vreau o facultate mixtă.

— Şi slavă Domnului că fetele nu mai merg la facultate numai ca să facă rost de un soț, a adăugat Celeste Peddy cu un mic hohot de râs. Noi de asta am făcut facultate, iar acum regretăm. Dar în ziua de azi totul e diferit. Acum o avem pe Gloria Steinem[57], care a terminat tot la Smith.

— Aşa-i, a fost Ash de acord. E o femeie extraordinară. Am de gând să mă implic în mişcarea feministă când

ajung la facultate. E o cauză în care cred cu adevărat.

— Bravo ție, a spus Celeste, uitându-se în ochii ei. Avem nevoie de femei care arată ca tine şi ca Gloria Steinem. Să nu le lăsăm să reprezinte cauza feministă doar pe lesbienele alea bondoace, ca nişte tauri. Vai, cum vorbesc! Ce-i cu mine? a zis ea, apoi a dus mâna la gură şi a râs: cred că m-am îmbătat un pic.

Când Ash i-a văzut apropiindu-se pe Jules şi Ethan, a sărit în picioare şi s-a scuzat față de prietena mamei ei.

— Hai, să mergem, i-a şoptit Ash lui Jules. Celeste Peddy începe să-şi dea arama pe față.

S-au strecurat cu toții afară din living şi s-au dus în camera lui Ash, care în ultima vreme se umpluse cu tot felul de animale de pluş, afişe de teatru şi un strat subțire de păr de câine. Pe la zece şi jumătate, Goodman deja era beat.

— Unde ți-e iubitul? a întrebat-o Goodman pe Cathy, văzând că venise singură.

Deşi toți îşi dădeau seama că era ciudat să fie şi ea acolo, ar fi fost şi mai ciudat dacă ar fi lipsit. Cathy a explicat că, în noaptea aceea, Troy dansa la o petrecere caritabilă cu ținută de gală, organizată de clasa lui de dans ca să strângă bani pentru programele artistice din şcolile publice. Îmbrăcată cu o bluză neagră cu modele indiene, ce avea bucățele strălucitoare pe partea din față, Cathy se simțea stingheră pentru că era singură în noaptea de Anul Nou, dar încerca să pară în largul ei. Jules purta bluză şi fustă țărăneşti – „nici că puteam să mă îmbrac mai bine, pentru că aici eu sunt țăranca”, i-a spus ea lui Ethan.

Jonah a venit cu un frac vechi, pe care îl găsise la un magazin de haine retro, iar Jules s-a gândit din nou că era un băiat enigmatic, de nepătruns, şi ar fi vrut să-i poată spune: „Care-i *faza* cu tine, Jonah?” Venise cu o pipă de sticlă găsită într-un ungher din apartamentul maică-sii, pe care o lăsase acolo unul dintre prietenii ei muzicieni. „Asta e contribuția mea la noaptea asta”, a

spus Jonah, arătându-le pipa violet şi grămăjoara de haşiş din adâncitura ei. Au fumat cu toții, trăgând şi bolborosind, iar Jules s-a făcut atât de praf, încât i-a luat ceva vreme să-şi dea seama că Jonah, Cathy şi Goodman ieşiseră din cameră.

— Unde au plecat? a întrebat ea, dar Ethan şi Ash erau şi ei prea amețiți ca să fie atenți la ea sau ca s-o audă.

Jules s-a tolănit la loc pe grămada de animale de pluş, apoi a luat unul în mână – un unicorn vechi, roz-deschis –, şi l-a apropiat de față, simțind că era impregnat cu mirosul distinctiv al lui Ash.

Jonah a reapărut un pic mai târziu, iar Jules l-a întrebat unde fusese.

— I-am ajutat pe prietenii noştri să ia un taxi, a spus el cu un zâmbet.

— Pe cine?

— Pe Goodman şi Cathy. Au zis că au plănuit o aventură secretă. Erau foarte praf şi le era teamă că n-or să găsească un taxi singuri. Habar n-am ce „aventură secretă” au pus la cale şi nici nu vreau să ştiu.

S-a trântit pe patul pe care cândva stătea întins alături de Ash, apoi a închis ochii săi cu gene incredibil de lungi şi, după câteva secunde, părea că deja adormise.

Aproape de miezul nopții, Dick Clark{58}, cu un aer aproape la fel de tineresc şi cu un cap la fel de pătrățos ca de obicei, a început numărătoarea inversă în Times Square, stând pe estradă alături de formația Average White. Ash, Ethan, Jonah şi Jules l-au urmărit la televizor, iar când a căzut globul timpului{59}, băieții au sărutat cast fetele. Acele sărutări pe obraji au făcut-o pe Jules să se întrebe unde erau acum Cathy şi Goodman şi ce aventură puseseră la cale. Era uşor invidioasă pe ei şi spera ca planul lor să fie o dezamăgire pentru amândoi.

— Doamne, ce praf sunt, a spus Ash. Nu-mi place cum mă simt.

Ash avea nevoie de foarte puțin ca să se amețească – cântărea foarte puțin şi simțea totul repede şi intens.

Cu puțin înainte de ora unu, când a sunat telefonul Prințesă[60], de culoare roz, din dormitorul lui Ash („E un telefon Prințesă *ironic,* insistase ea, cumpărat când aveam doişpe ani, da?”), Ethan a întins mâna şi a ridicat receptorul.

— Casa Wolf, a spus el. Lupii[61] mănâncă în clipa asta. Le-am dat bucățele din Scufița Roşie, uşor condimentate. Vreți să lăsați un mesaj? a întrebat el, dar după ce a ascultat o clipă a spus: Goodman? Ce? *Doamne!*

A ridicat mâna, cerându-le să facă linişte, iar când a văzut că nu-i dau ascultare, le-a strigat să tacă. Jonah a oprit pick-upul, dar discul s-a mai învârtit o clipă, producând acorduri distorsionate, şi toată lumea s-a uitat la Ethan, care asculta cu un aer înspăimântat.

— Nu faci mişto de mine, nu? a spus el în cele din urmă. Ea se simte bine? *Ce?* Bine, aşteaptă, îi chem acuma.

A lipit receptorul de piept şi i-a spus lui Ash:

— Du-te şi zi-le alor tăi să răspundă la telefon. Frate-tu a fost arestat.

— Ce? a zis ea.

— Ash, du-te şi *zi-le!*

— Dar ce-a făcut? a izbucnit ea, aruncându-şi mâinile în aer.

— Cathy zice c-a violat-o.

— E o aiureală!

— Du-te! Spune-le alor tăi să răspundă! a repetat Ethan. E apelul ăla unic la care are voie fiecare arestat.

Ash a ieşit repede din cameră şi a străbătut holul în grabă, croindu-şi drum prin mulțimea de musafiri. În câteva clipe, soții Wolf au răspuns la telefon, iar Ethan a pus receptorul în furcă în camera lui Ash.

— Din câte am înțeles, i-au cerut taximetristului să-i ducă la Tavern on the Green[62], le-a explicat Ethan.

— Asta era aventura? a întrebat Jonah neliniştit. Tavern on the Green?

— Mda, a spus Ethan. Au vrut să vadă dacă se pot

strecura la petrecerea de acolo să şterpelească nişte aperitive şi şampanie. Cathy a zis că e imposibil, că o să-i dea afară, iar Goodman a zis că se poate. Şi cred că era atâta îmbulzeală la recepție, încât chiar au reuşit să intre neobservați. Aşa că au luat câte un pahar de şampanie de pe o tavă şi au mers pe un coridor până au ajuns într-un depozit. Goodman mi-a povestit că au început să se sărute, apoi s-a întâmplat ceva. Zice că a fost o mare neînțelegere. Dar cred că lumea a auzit-o pe Cathy țipând, iar poliția a venit la fața locului cam într-o secundă. Cathy le-a spus că a violat-o, aşa că pe el l-au arestat, iar pe ea au dus-o la spital s-o examineze.

— Dumnezeule! a făcut Jonah, punându-şi mâinile-n cap. Eu i-am dus la taxi.

— Şi? E irelevant. Nu e vina ta, a spus Jules. Nu ştiai ce o să se întâmple.

— Ba e vina mea, a insistat Jonah. Tot eu am adus şi haşişul. E mult mai puternic decât ce fumăm noi de obicei, a explicat el, uitându-se disperat la prietenii lui. I-am *drogat* pe amândoi. E numai vina mea.

— Jonah, încetează, a spus Ethan. Îți faci griji aiurea. Da, tu i-ai dus la taxi, şi? Mare scofală. Da, tu ai adus haşişul, dar ne facem praf împreună de când ne-am cunoscut. N-ai *drogat* pe nimeni – nu aşa se pune problema. Iar Goodman a fost vraişte tot anul. Aşa că n-are legătură cu tine sau cu ceva ce ai făcut tu, ai înțeles?

— Bine, a spus Jonah cu glas scăzut, dar avea în continuare un aer dezorientat şi îndurerat.

— Problema e că... a început Jules, dar s-a oprit. În fine, nu contează.

— Spune, nu-ți face griji, a îndemnat-o Ethan.

Cu toții gândeau cât de repede şi de profund erau în stare, chiar şi Jonah, care părea că lupta să se elibereze de vinovăție.

— Oare e posibil? a întrebat Jules precaut. Nu-mi place să întreb, dar e o posibilitate, nu?

Amândoi băieții au tăcut câteva clipe, apoi Ethan a

spus:

— Goodman zice că n-a făcut nimic rău. Dar oare ar fi capabil? *Eu* aş fi capabil? a adăugat el.

Iarăşi au tăcut cu toții, adânciți în gânduri.

— I s-a mai întâmplat să aibă câte un mic acces de furie, a zis Jonah în cele din urmă. Dar întotdeauna am crezut că erau doar toane proaste.

— Agresivitatea e doar parte din el, a spus Jules. Of, lui Ash nu cred că i-ar plăcea deloc conversația asta.

S-au uitat neliniştiți spre uşă.

— Dar Cathy? a întrebat Ethan. Dacă nu e adevărat, de ce ar spune una ca asta? O fi în continuare furioasă pe el că a părăsit-o?

— S-a pierdut cu firea când s-au despărțit, a spus Jonah. Dar e genul de fată care se pierde uşor cu firea.

Cu toții au dat aprobator din cap. Cathy Kiplinger era prima fată cu nevoi emoționale excesive pe care o cunoscuseră. Care era şpilul cu fetele de genul ăsta? s-a întrebat Jules. Simțeau că aveau *dreptul* să fie excesive, întrucât ştiau că existau oameni interesați – şi, în acelaşi timp, enervați – de nevoile lor. Jules nu se simțise niciodată îndreptățită să pretindă la fel de mult ca fetele acelea, care aveau parte de toată atenția. Băieții se concentrau asupra lor şi astfel apăreau situații încurcate.

Eu n-am să fiu niciodată într-o situație încurcată cu un băiat, s-a gândit Jules Jacobson cu un surprinzător acces de disperare. N-am să primesc niciodată genul ăsta de atenție. Orice aş face, n-am să primesc atenție decât de la credinciosul şi stăruitorul Ethan Figman, care mă va iubi până în ziua morții mele, ba chiar şi după.

Şi-a închipuit oasele ei îngrămădite sub pământ, mişunând de viermi, în timp ce la suprafață, Ethan stătea îngenuncheat în iarbă şi plângea. Următoarea imagine care i-a venit în minte – Cathy întinsă pe jos în depozitul unui restaurant strălucitor ca un glob de discotecă – era şi ea un pic enervantă. De ce fetele de genul ăsta întotdeauna *obțineau* lucruri? Poate Cathy mințea. Poate

că trebuia să mintă ca să rămână în centrul atenției. Nu era suficient că avea sâni ca ai lui Marilyn Chambers şi fața unei femei experimentate. Toată lumea avea să-i acorde lui Cathy Kiplinger toată atenția pe care şi-o dorea. Chiar în clipele acelea probabil că primea atenție din partea doctorilor, asistentelor, polițiştilor şi părinților. Cu toții erau înghesuiți în spatele unei draperii din secția de urgență, aplecați deasupra ei, vorbindu-i pe un ton blând, dar iscoditor.

Jules şi-a dat seama că se făcuse linişte în living. Petrecerea se stricase, iar Wolfii îşi trimiteau musafirii acasă. Dintr-odată uşa dormitorului s-a deschis şi în prag a apărut Ash însoțită de tatăl ei.

— Ne ducem la secție, a spus Ash. Eu, una, cred că nu-i nicio problemă dacă rămâneți aici, dar părinții mei spun că trebuie să plecați.

— Venim cu voi, a zis Ethan.

— Nu, a spus Gil. Nici nu se pune problema.

— Unii dintre noi pot merge s-o vadă pe Cathy, a continuat Ethan. Ne putem împărți.

— Nici măcar nu ştim unde e Cathy, a spus Ash.

— N-ai întrebat la ce spital a fost dusă?

— Nu, nu mi-a dat prin cap.

— O să aflăm mai încolo, a spus Jonah. Dar acum mergem cu toții la secție. Vrem să venim şi noi, a insistat el pe un ton apăsat şi preocupat. Ne dorim din tot sufletul.

— Nu, copii, pur şi simplu nu-i o idee bună, a spus Gil Wolf.

— Tati, am nevoie să vină cu noi, înțelegi? a intervenit Ash. Sunt *prietenii* mei. Te rog, tati, a stăruit ea, uitându-se la Gil cu o expresie chinuită. *Te rog.*

Gil a tăcut câteva clipe, iar Ash a rămas nemişcată, fără să-şi schimbe expresia.

— Bine, a spus el în cele din urmă. Dar grăbiți-vă.

S-au ridicat imediat în picioare, dar, în confuzia generală, nimeni nu s-a întrebat ce impresie aveau să

lase polițiștilor dacă se duceau la secție duhnind a iarbă şi a alcool. Au ieşit din dormitor cu un aer posomorât, dar în acelaşi timp surescitați de frică şi nerăbdare. S-au dus în holul de la intrare să-şi ia hainele din cuier şi au văzut că hainele celorlalți musafiri dispăruseră, cu excepția unui impermeabil London Fog – era al unui coleg de serviciu mai tânăr al lui Gil, care leşinase în dormitorul oaspeților.

— Sper să nu fi pățit nimic Cathy, i-a spus Ethan lui Ash în timp ce aşteptau liftul. Ştii dacă a vorbit cineva cu ea?

— Habar n-am, a răspuns Ash. De ce să fi zis aşa ceva despre Goodman? E clar că-i o minciună.

Nimeni n-a spus nimic nici în sprijinul, nici împotriva ei. Cuprinsă de agitație, Jules a întins mâna şi a început să-şi plimbe degetele peste tapetul cu dungi colorate, ca hârtia de împachetat cadouri.

— O să se rezolve, i-a spus Gil soției lui. Îl sun pe Dick Peddy să-i fie avocat. A fost aici până acum zece minute, deja ar fi trebuit să vorbesc cu el.

A tăcut o clipă şi a clătinat din cap:

— Goodman pur şi simplu nu-şi găsea locul. A trebuit să plece undeva. La fel ca în Tortola.

Jonah s-a întors spre Jules şi i-a şoptit ceva.

— Poftim? a întrebat ea.

— *Eu i-am drogat,* a repetat Jonah.

— Încetează, i-a spus ea printre dinți.

Când au ajuns pe trotuar, soții Wolf au urcat într-un taxi care îi aştepta. Jules, Ethan şi Jonah au rămas în fața Labirintului, în acelaşi loc în care, cu vreo două ore mai înainte, coborau din maşini musafiri cu haine lungi, ținând în mâini sticle înfăşurate în staniol auriu sau argintiu. Acum, cei trei prieteni aveau mâinile goale, şi nu se vedea niciun taxi pe stradă.

Opt

Goodman Wolf, „infractorul de şcoală pregătitoare din Central Park”, o sintagmă greoaie şi fără impact, şi-a petrecut primele ore ale anului în care Statele Unite aniversau două secole de existență ba plângând, ba dormind în celula de la secția din zonă, o încăpere fără ferestre pe care o împărțea cu doi bețivi ce nu mai țineau minte exact ce li se spusese că făcuseră. Se pare că unul urinase în public, iar celălalt sărise la bătaie. După ce Dick Peddy a sosit la secție şi a discutat cu Goodman o vreme îndelungată, s-a întors în sala de aşteptare şi le-a spus Wolfilor şi prietenilor lui că Goodman sigur nu avea să fie pus sub acuzare în ziua aceea. Urma să petreacă restul nopții acolo, probabil şi ziua următoare. Apoi avea să fie dus la tribunalul de pe Centre Street, nr. 100, să aştepte să fie pus sub acuzare. Avocatul le-a spus că nu aveau de ce să mai rămână acolo şi le-a promis că se va ocupa de tot şi că îi va ține la curent pe Gil şi Betsy. Cât despre Cathy, nimeni nu voise să-i spună unde fusese dusă.

— Un an bicentenar fericit tuturor, a spus Ash cu glas scăzut când au ieşit în stradă.

Părea atât de mică în rochia ei liliachie, care contrasta puternic cu geaca de schi pe care o trăsese peste ea.

Pe trotuar aşteptau câțiva fotografi şi reporteri, iar doi dintre ei au păşit în față, asaltându-i cu întrebări: „A violat-o fiul dumneavoastră pe fata aceea la Tavern on the Green? E nevinovat? Goodman chiar e un om bun?{63}” În momentul acela, reporterii li s-au părut grosolani, dar, privind retrospectiv, au fost surprinzător de politicoşi, iar când Betsy Wolf – scundă, elegantă şi patriciană – le-a spus: „Gata, terminați”, i-au dat ascultare şi s-au îndepărtat.

Pe stradă, Ethan a fost cel care a cuprins-o pe Ash pe după mijloc. Jonah s-a ținut deoparte, neştiind ce

presupunea rolul lui de fost iubit al lui Ash. Ca şi când n-ar fi avut niciun drept să presupună că ea ar fi aşteptat vreo consolare din partea lui; toată viața evitase să facă astfel de presupuneri. Soții Wolf erau prea supărați ca să mai stea de vorbă cu fiica lor sau cu prietenii ei şi mergeau cu paşi nesiguri în fruntea grupului, ținându-se unul de altul. Jules ar fi putut să se apropie de Ash, să-şi petreacă brațul pe după al ei, dar problemele lui Ash păreau dintr-odată copleşitoare şi mult peste puterea de înțelegere a lui Jules. Aşa că mergea singură, câțiva paşi în urma ei. În schimb, Ethan îşi dăduse seama imediat că, în clipa aceea, Ash avea nevoie de ajutorul cuiva. Aşa că, fără s-o întrebe, o cuprinsese cu brațul pe după mijloc şi o trăsese spre el, iar capul lui Ash se sprijinise imediat pe umărul lui moale, mergând împreună pe trotuar în lumina albastră a dimineții.

Au fost chemate taxiuri şi s-au spus vorbe de rămas-bun. În minutele din urmă, Ethan Figman o ținuse pe Ash Wolf într-un fel în care n-o mai ținuse niciodată până atunci. Jules a observat, dar n-a zis nimic, pentru că, în mod evident, era ceva cu totul ieşit din comun. Ethan i-a spus lui Ash că era bine să meargă acasă şi să încerce să doarmă.

— Vreau să dormi câteva ore, da? l-a auzit Jules spunând. Să uiți de toate. Întinde-te pe pat lângă animalele tale idioate de pluş.

— Nu-s idioate, a zis Ash, zâmbind uşor.

Ethan o putea face să râdă chiar şi în clipele acelea.

— Mă rog, după părerea mea, sunt un pic idioate, a spus el. Eeyore şi Ann cea Zdrențăroasă, cu capul ei ciudat, cu păr din fire împletite. Ştii, ai putea face noduri la firele alea, ai putea să-i pui o uniformă maro şi să-i zici Noduroasa. Cu „N”, de la nazist.

— Eşti nebun, a zis Ash, dar zâmbea în continuare.

— Şi Poppin’ Fresh, Băiatul de Cocă[64], ciudățenia aia cenuşie care, dacă înțeleg eu bine, vrea să pară făcut din aluat. Ce poate fi mai respingător? Unii copii au ursuleți,

tu ai o păpuşă din aluat crud.

— Scuteşte-mă, a făcut Ash, am cerut să-mi fie trimis când aveam *opt* ani. Şi a trebuit să pun în plic chitanțe care să ateste că am cumpărat cornuri Pillsbury.

— Şi, strict vorbind, nici măcar nu-i un animal, a adăugat Ethan. Dar mergi, întinde-te lângă ele şi dormi un pic. O să am eu grijă de tine.

Spusese toate astea pe un ton vesel, dar afectuos. Acela a fost momentul când şi-a luat un angajament față de ea, şi Jules a fost de față, dar nu şi-a dat seama.

Relatarea lui Goodman trebuia examinată cu grijă de multe ori, la fel şi cea a lui Cathy. Jules a încercat să reconstituie firul evenimentelor în mintea ei. În atmosfera sentimentală care domnea în noaptea de Anul Nou, s-a gândit ea, Goodman şi Cathy reînnodaseră relația de acolo de unde o întrerupseseră. În versiunea ei asupra scenei, Goodman şi Cathy se sărutaseră în depozit, apoi merseseră mai departe, iar la un moment dat Cathy probabil îşi amintise de Troy şi încercase să se retragă. Dar Goodman nu putuse să se oprească. Era prea aproape, trebuia să continue, iar protestele lui Cathy i se păruseră semne de pasiune.

Dar de ce să-l acuze? Pentru că s-a simțit ruşinată, le-a explicat Dick Peddy mai târziu. S-a temut că Troy s-ar fi despărțit de ea dacă ar fi descoperit această mică aventură. Nimeni nu avea voie să vorbească cu Cathy, i-a prevenit Dick Peddy, pentru că acum era reclamanta, adversara. Însă Cathy era şi prietena lor şi, cu toate că avea un rol un pic neobişnuit în grup – dansatoarea senzuală şi capricioasă, fata cu nevoi excesive –, era totuşi una dintre ei, şi nu s-ar fi răzbunat în felul acesta pe Goodman, dar totuşi o făcuse.

De atunci înainte, de fiecare dată când Jules mergea în Labirint, Gil şi Betsy vorbeau despre caz şi, de multe ori, despre bani. Cheltuielile de judecată erau uriaşe – „groteşti”, a spus Gil Wolf odată. Nu se mai prea discuta despre cursa pentru investitură din Partidul Democrat

sau de apropiatele alegeri prezidențiale. Nimeni nu mai era interesat de toate astea. Nu se mai făceau comentarii despre scandalul Watergate, despre retragerea din Vietnam sau despre *Şoferul de taxi,* care avea să fie lansat în curând şi despre care se spunea că era foarte intens.

— Onorariile lui Dick Peddy sunt înfiorătoare, iar soțiile noastre se ştiu de când erau studente la Smith, a spus Gil într-o seară la cină, tăind rulada de porc pregătită de Betsy. O să ajungem cu toții la azilul de săraci.

— Nu-i chiar aşa, a replicat Betsy.

— Vrei să-ți arunci o privire peste facturi, draga mea? Aş fi încântat dacă te-ai ocupa tu de ele. Aşa, o să vezi şi tu în ce hal au ajuns finanțele noastre de când a început povestea asta.

— N-ai de ce să fii sarcastic cu mama, a intervenit Goodman.

— Bine, atunci o să fiu sarcastic cu tine. Mă copleşeşte entuziasmul când mă gândesc că într-o bună zi o să-mi returnezi banii, adică o să trebuiască să-mi dai toate câştigurile din cariera ta de arhitect. Care o să se-ncheie în ziua când o să ți se prăbuşească prima clădire pentru că n-ai fost atent la Rezistența Structurală 101.

— Gil, *încetează,* a spus Betsy, punând mâna pe brațul lui. Încetează imediat.

— Dar ce fac?

— Creezi tensiune, i-a răspuns ea, şi ochii i s-au umezit, buzele i-au tremurat, iar colțurile gurii i-au coborât.

— Nu eu o creez. Era deja aici.

— Nu vreau decât ca totul să fie bine, a spus Betsy. Vreau să depăşim această parte urâtă din viața noastră, pentru ca Goodman să poată merge la facultate să studieze ce vrea el. Arhitectură... sau... triburile zulu. Vreau ca totul să fie bine. Vreau ca familia noastră să fie din nou fericită. Vreau ca povestea asta să se *termine.*

În toamnă, Goodman trebuia să meargă la Colegiul Bennington din Vermont, fiind acceptat acolo înainte de

perioada oficială de înscrieri (trebuiseră să tragă nişte sfori, chiar şi pentru admiterea la o instituție alternativă ca aceea, date fiind antecedentele şcolare deloc strălucite ale lui Goodman), dar acum, secretarul-şef al universității le trimisese o scrisoare formală şi rece în care spunea că Goodman nu se putea înmatricula înainte ca situația lui juridică „să se rezolve favorabil". Ca să poată merge la facultate în septembrie, mai întâi trebuia să aibă loc un proces, dar procesul, îi prevenise Dick Peddy, putea să se amâne multă vreme. Tribunalele din New York erau foarte aglomerate, întrucât criminalitatea devenise extrem de ridicată şi, în ultima vreme, a aştepta un proces era la fel ca statul la coadă la benzinărie.

Ianuarie mergea înainte, iar Goodman se ducea în fiecare dimineață la liceu şi se vedea cu dr. Spilka de trei ori pe săptămână, după-amiaza, iar când venea acasă, dispărea în dormitorul lui să bea votcă din bocanci sau să fumeze un joint, încercând să existe şi, în acelaşi timp, să nu existe. Ash a sunat-o pe Jules într-o seară din timpul săptămânii şi i-a spus:

— Frate-miu e într-un mare necaz.

— Ştiu.

— Nu doar legal, ci şi emoțional.

Din camera alăturată, Jules auzea huruitul uscătorului de păr al lui Ellen şi acelaşi album de Neil Young pe care părea să-l asculte încontinuu, vocea subțire a cântărețului cântând în clipa aceea: *Copiii plângeau / Şi culorile zburau / În jurul celor aleşi.* A tras de cordonul galben al telefonului până i s-au desfăcut spiralele, iar conexiunea a fost tot mai slabă şi s-a întrerupt o clipă, apoi a revenit. Jules s-a aşezat pe nişte perechi de saboți de culori diferite din şifonier, concentrându-se asupra discuției.

— Doar ştii că i se întâmplă des să aibă perioade când e la pământ, după care îşi revine.

— De data asta nu cred că o să-şi revină, a spus Ash. Tata e foarte furios. Iar Dick Peddy a încercat să ajungă la

o înțelegere cu avocatul lui Cathy, dar nu şi nu, Cathy şi părinții ei insistă să meargă mai departe. Deci chiar o să fie un proces, Jules, îți vine să crezi? Frate-miu chiar ar putea să meargă la închisoare pentru *douăzeci şi cinci* de ani; mulți oameni nevinovați pățesc aşa ceva. Ar fi complet distrus. În loc să facă ce e menit să facă, o să devină un *puşcăriaş* cărunt. Îți poți închipui? Mi se pare complet ireal, şi niciunul dintre noi nu mai suportă situația asta. Dar Dick Peddy spune că nimeni din familia noastră n-are voie să stea de vorbă cu Cathy, ca nu cumva să pară că încercăm să facem presiuni asupra ei.

— Da, are dreptate, a spus Jules, deşi nu înțelegea nimic.

— Probabil.

A urmat un moment de tăcere, iar Jules şi-a închipuit că iarăşi s-a întrerupt legătura.

— Alo?

— Da, te-aud, i-a răspuns Ash, care a făcut o pauză, apoi a spus: N-ai putea s-o suni tu? Sau chiar să mergi s-o vezi.

— Eu?

— Dick Peddy nu ți-a interzis să iei legătura cu ea, nu?

— Nu, a zis Jules după câteva clipe lungi de gândire.

— Atunci te duci? a întrebat Ash. Te duci pentru mine?

Jules Jacobson a stabilit să se întâlnească cu Cathy Kiplinger la fântâna arteziană de la Lincoln Center într-o zi de sâmbătă din februarie 1976, la ora douăsprezece, după ce Cathy îşi termina cursul de dans la compania Alvin Ailey{65}, aflată zece străzi mai la sud. În ziua aceea, zăpada cădea abundent, iar pavajul era acoperit cu gheață, aşa că Jules şi Cathy ar fi putut foarte bine să patineze una spre cealaltă. Cathy purta o haină lungă din puf, de culoarea vinetei, şi era foarte roşie la față – se încinsese la dans, apoi ieşise în ger. S-au salutat circumspect din cap – era prima oară când se vedeau de la revelion –, apoi au traversat Broadway-ul şi au intrat într-o cafenea. Au luat loc într-un separeu, iar Cathy a

băut repede primul din cele câteva Tab-uri pe care avea să le comande în după-amiaza aceea – „cu multă gheață”, i-a cerut ea chelneriței –, ca şi când gheața ar fi putut dilua băutura dietetică până ar fi transformat-o în ceva atât de inconsistent, încât nu doar că n-ar fi adăugat nicio fărâmă de grăsime unui trup deja aflat pe marginea prăpastiei, ci ar fi şi inversat procesul de îngrăşare. Dar era prea târziu; în vara când se cunoscuseră, Cathy avusese dreptate în privința înfățişării ei: avea sâni prea mari pentru o dansatoare profesionistă. „Saci de poştă”, îi numise ea atunci, iar acum erau încă şi mai mari, la fel ca şi buzele ei. Făcea tot ce putea pentru a-şi ține în frâu feminitatea debordantă, bând Tab-uri cu multă gheață şi mâncând foarte puțin, şi totuşi corpul ei căpăta forma pe care era menit s-o aibă. Troy avea un fizic de dansator desăvârşit: robust şi puternic. Bărbații erau altfel. Brațele lui puteau ridica balerine în aer, şi urmau să facă asta multă vreme la Alvin Ailey American Dance Theater, iar în cele din urmă Troy avea să facă injecții cu cortizon şi operații la umăr. Dar între timp avea să danseze constant – ceea ce-şi dorise dintotdeauna –, fără să simtă că se plafona, că se vindea ieftin sau că ceda presiunilor comerciale. Cathy urma să aibă o viață foarte diferită.

Acum, la începutul conversației, stătea cu Tab-ul în față, rozându-şi unghiile; Jules a văzut că ovalele acelea perfecte deveniseră nişte aşchii înfipte în degetele ei. Fiecare unghie fusese roasă fără încetare începând de la revelion şi toate erau înconjurate de piele zdrențuită, înroşită şi uşor umflată. Dacă sexul semăna cu a încerca să-ți mănânci partenerul, rosul unghiilor echivala cu a te mânca pe tine însuți. Cathy a ridicat mâna şi şi-a muşcat pielea de la degetul mare; Jules aproape că s-a aşteptat să vadă sânge la gura ei, ca şi când Cathy ar fi fost un animal de pradă surprins în clipa de extaz în care îşi înhață victima. Un motan cu o pasăre în gură, uitându-se sfidător la un om şi spunând: „Ei? De ce te holbezi?”

Cathy s-a mutilat câteva clipe cu un aer neglijent, apoi

a luat încă o gură de Tab, să alunge gustul de unghie şi de pielițe. Jules şi-a amintit că, în anul în care tatăl ei era pe moarte, îşi pedepsise şi ea părul. Pe atunci nu voia ca părul ei să arate în halul ăla, după cum nici Cathy nu voia ca unghiile ei să arate aşa. Şi totuşi, între două guri de Tab, continua să-şi roadă unghiile, vorbind sau ascultând-o pe Jules. Nici măcar nu dădea impresia că i s-ar părea ciudat sau stânjenitor să facă asta în fața cuiva. Recompensa era atât de importantă, calmarea atât de necesară, încât ai fi zis că era cineva care se masturba într-o cafenea. Jules ar fi vrut să-i spună: „Cathy, te simți bine? Mă bagi în sperieți”, dar ar fi fost o întrebare stupidă, pentru că deja le dăduse tuturor răspunsul complet.

Jules şi-a amintit dansul de stripteuză pe care Cathy îl oferise colegelor din cabana ei, fascinația acelor momente în care îşi mişca liber trupul unduitor, deloc stânjenită de neajunsurile lui şi mândră de puterile ei speciale. Dar acum, şi-a spus Jules, totul se terminase. Gata cu libertatea. Gata cu mândria. Cathy Kiplinger n-avea să mai danseze niciodată dezinvolt într-o cabană.

În primul an de studenție la Buffalo, Jules avea să participe la un marş Luăm Noaptea Înapoi[66], mergând pe străzi întunecate împreună cu sute de femei mohorâte, cu lumânări în mâini. Marşurile de acest fel s-au răspândit în toată țara, fiind foarte diferite de stridentele Marşuri ale Curvelor organizate treizeci de ani mai târziu, care reuneau tinere îmbrăcate cum le tăia capul – furouri, bluze transparente, costume leopard –, preocupate întâi de toate să-şi facă poze între ele şi să le pună pe internet câteva secunde mai târziu. Înainte, când participai la Luăm Noaptea Înapoi, mărşăluiai alături de alte femei şi simțeai că toți violatorii din lume erau mici şi neputincioşi. Femeile cu lumânările lor aveau putere. *Surori!* Bărbații – nişte ratați furioşi, cu ochii goi, care te înhățau prin parcări – erau complet neputincioşi.

— Nu s-a întâmplat cum povesteşte el, i-a zis Cathy lui

Jules, lovind cuburile de gheață din pahar cu paiul, ca şi când ar fi fost un târnăcop. S-a întâmplat cum spun eu. N-aş avea de ce să inventez.

Şi-a muşcat o unghie, despicând o fâşie subțire de piele, care a rămas totuşi agățată de carne.

— Bineînțeles, te cred, a spus Jules. Dar nici el n-ar avea de ce să inventeze.

Cathy Kiplinger i-a aruncat o privire. Cathy era matură, iar Jules un copil, prietena cea mai bună a fetei frumoase şi chinuite, care o trimisese acolo să vorbească în numele ei.

— De ce crezi asta? a spus Cathy. Doar a copiat la şcoală. S-a uitat în lucrarea altui băiat. Întreabă-l. De-aia a trebuit să meargă la altă şcoală. L-au dat afară.

— Ştiu toată povestea, a spus Jules.

Cathy avea oasele nasului proeminente, iar ochii îi erau înroşiți, pentru că, deşi acum nu plângea, plânsese mult începând de la revelion.

— Sincer, Jules, pare că nu ştii nimic. Te dai în vânt după el, după Ash şi după dragii de Gil şi Betsy. Crezi că te-au scăpat de o viață plicticoasă. Dar, spre deosebire de tine, eu nu-mi disprețuiesc familia. Dimpotrivă, îmi iubesc părinții.

— Nu-mi disprețuiesc familia, a spus Jules încet, şocată că fusese *descoperită,* dar glasul i s-a stins lamentabil în fundul gâtului.

— Părinții mei s-au purtat minunat cu mine, a spus Cathy. La fel şi Troy, deşi nu cred c-o să mai stea mult cu mine. Sunt cu nervii la pământ, şi el ştie. Nu pot să mă concentrez. Plâng mult. Nu-s cea mai plăcută iubită. Profesorii de la Nightingale sunt foarte înțelegători cu mine, dar povestea asta m-a schimbat, iar acum sunt diferită.

Apoi s-a aplecat peste masă şi a spus:

— Goodman a intrat cu forța în mine, Jules. Înțelegi ce spun? Nu eram pregătită. Eram *uscată.* Ştii măcar ce înseamnă *uscată?*

Jules a încuviințat din cap, deşi s-a întrebat şi ea: stai, chiar ştiu ce înseamnă? Ştia şi nu ştia. Sexul şi secrețiile încă aveau un statut enigmatic pentru ea. Se iveau ca lumina pe sub uşă sau mai degrabă ca apa pe sub uşă. În scurtă vreme, toată podeaua avea să fie inundată – dar nu încă.

— Eram uscată şi m-a durut. M-a durut îngrozitor şi am țipat la el să înceteze, dar ştii ce-a făcut? a întrebat Cathy, şi buzele au început să-i tremure. S-a uitat la mine zâmbind de parcă i s-ar fi părut amuzant şi nu s-a oprit. Mă simțeam ca şi când ar fi băgat în mine un *burghiu.* Îți poți imagina cum a fost?

Da, Jules îşi imagina prin ce trecuse. Maxilarele i s-au încleştat şi coapsele i s-au încordat. Acum, ea şi Cathy erau în aceeaşi barcă şi nu le putea ajuta nimeni. Lui Jules îi venea să-şi roadă şi ea unghiile. Se uita cu disperare la Cathy. A clipit, încercând să se relaxeze. Burghiul s-a răsucit în cealaltă direcție, eliberând-o şi pe ea. Şi-a recăpătat cumpătul şi a spus singurul lucru care i-a venit în minte. Avea s-o dezamăgească şi s-o scârbească pe Cathy pentru totdeauna, dar a spus-o totuşi fără convingere: „Ştii, probabil o să începi să te simți mai bine la un moment dat”.

Cathy a tăcut o clipă, apoi a zis:

— Şi pe ce te bazezi? Ai făcut tu nişte cercetări?

— Nu, a răspuns Jules, simțind că se îmbujorează. Cred c-am vrut să spun că vreau să te simți mai bine.

— Bineînțeles că vrei. Îți doreşti ca povestea asta să treacă. Dar niciunul dintre voi nu ştie cum a fost când m-a futut şi mi-a făcut leziuni, da? Aşa a zis doctorul când m-a examinat. *Leziuni labiale.* Cum o să sune asta la proces?

Cathy stătea în separeu în fața lui Jules, cu ochii mici şi duri, cu fața stacojie şi cu zece degete mutilate. Jules chiar crezuse că poate Cathy se va „îndura” şi că acel câmp de forță afectiv care învăluia grupul lor de şase prieteni ar fi putut servi drept catalizator. După discuția

cu ea, Jules s-ar fi dus la apartamentul Wolfilor şi le-ar fi spus că, până la urmă, Cathy se resemnase şi se lăsase convinsă. Jules ar fi fost eroina poveştii, şi toţi Wolfii ar fi admirat-o, inclusiv Goodman, care ar fi ieşit din depresia lui îndelungată şi ar fi răsplătit-o cu o îmbrăţişare zdrobitoare. Deja îşi imagina faţa lui prelungă şi dinţii lui puternici.

— Nu e posibil să fi interpretat greşit ce s-a întâmplat? a spus Jules. Nu există nicio posibilitate, una cât de mică?

— Adică, dacă există şi o altă perspectivă? Ca în *Rashomon*{67}*?*

— Da, cam aşa ceva, a răspuns Jules.

Ethan o dusese de curând să-l vadă la cinematograful Waverly din Village; era unul dintre filmele lui preferate, şi Jules îşi dorise să-i placă şi ei. „Mi-a plăcut *teoretic”,* îi spusese ea când au ieşit din sală – acesta era modul de a vorbi pe care îl deprinsese.

— Nu-i deloc ca în *Rashomon,* a spus Cathy, ridicându-se în picioare. Doamne, Jules, eşti incredibil de slabă.

— Ştiu, a zis Jules.

Remarca lui Cathy părea să fie cel mai adevărat lucru pe care îl spusese cineva vreodată despre ea. Când îşi făcea reproşuri, îşi spunea că e ignorantă, crispată, necultivată, stângace. Dar, de fapt, era slabă. Încă şi mai jalnică acum, dând glas acelei slăbiciuni, Jules a întrebat:

— Dar chiar trebuie să-l duci în faţa tribunalului? Ar putea fi trimis la închisoare pentru douăzeci şi cinci de ani. Destinul lui poate fi curmat din cauza unei întâmplări care e posibil să fi fost o neînţelegere. Cu toţii avem o singură viaţă, a adăugat ea.

— Ştiu foarte bine câte vieţi avem. Singura mea viaţă deja a fost distrusă, a spus Cathy. Chiar *trebuie* să-l duc în faţa tribunalului? Da, trebuie. Dacă ar fi fost un străin care ar fi sărit pe mine în scara unui bloc, ai fi spus: „Vai, Cathy, *trebuie* să-l dai în judecată, o te sprijinim cu toţii”. Dar nu spui asta, pentru că e vorba de Goodman. Şi

pentru că eşti fascinată de el şi de verile alea aşa-zis magice din tabără, de impresia că au însemnat sfârşitul copilăriei şi de faptul că ai fost acceptată pentru prima oară în viața ta. Lui Troy nici măcar nu-i vine să *creadă* că am fost prietenă cu voi atâta timp. Grupul vostru privilegiat. Ştii, Troy a venit cu o bursă la Spirit-in-the-Woods. Tot timpul s-a simțit complet diferit de lumea de acolo. În tabăra aia erau aproape numai albi, ai observat? Părinții mei voiau să mă trimită la o tabără de fete din Maine, unde porți uniformă, faci sport toată ziua şi saluți drapelul, dar le-am zis nu, mulțumesc, deja merg la o şcoală de fete. Voiam ceva diferit. Voiam să dansez, voiam să scap de viața mea banală şi izolată. Dar gândeşte-te la Spirit-in-the-Woods. Când Troy a ajuns acolo, mi-a zis că s-a simțit ca un ciudat.

— Şi eu! a spus Jules. Nu doar el. Şi, apropo, să ştii că şi eu am mers acolo cu o bursă.

Cathy nu s-a arătat impresionată.

— Ideea e că ai fost captivată de o fantezie, iar acum nu mai poți să vezi nimic altceva. Eu pot, a spus ea, apoi gura ei a căpătat o expresie feroce: singurul dintre voi care a încercat să afle cum mă simt a fost Ethan.

— Ethan? a întrebat Jules, foarte surprinsă.

— În noaptea aia, după ce s-a întâmplat, a lăsat un mesaj lung, chinuit, tipic lui Ethan, pe robotul părinților mei.

— Nu ştiam.

— Da. Şi încă mă sună. De cele mai multe ori, eu turui, iar el mă ascultă. Nu-mi spune niciodată să *trec peste* asta, sau ce-mi mai spuneți voi, restul, c-ar trebui să fac. Iar uneori, a recunoscut ea, îl sun *eu* pe el.

— Îl suni pe Ethan? Habar n-aveam.

Dick Peddy le ceruse în mod expres să nu vorbească cu Cathy; părea că Ethan pur şi simplu ignorase acest ordin, fără să se consulte cu Ash sau cu altcineva.

— Dar voi, ceilalți, *Doamne!* a continuat Cathy. Cu toții îmi erați cei mai buni prieteni – nu că tu şi cu mine am fi

avut vreodată să ne spunem mare lucru, să fim sincere.

Jules nu putea să-şi dea seama ce se întâmpla cu ea. Spusese numai lucruri nepotrivite încă de la început. La clasa de improvizație din tabără, Jules jucase o scenă bazată pe „Cântecul de dragoste al lui J. Alfred Prufrock”[68] şi trebuise să-i spună o replică unui băiat, care stătea de cealaltă parte a unei măsuțe de ceai, la fel cum stătea Cathy acum. Se uitase în ochii acelui băiat şi spusese: „Nu asta am vrut să spun. Nu asta, în niciun caz”.

Nu aşa îşi închipuise că avea să se desfăşoare întâlnirea cu Cathy.

— Ar fi trebuit să încercăm să vorbim cu tine, a spus Jules. Ai dreptate, chiar ar fi trebuit. Dar a fost complicat. Avocatul a fost foarte insistent. M-am speriat. N-am mai fost niciodată într-o situație ca asta.

— Zău, îmi vine să vomit când te aud, a spus Cathy, înfăşurându-şi la gât fularul împletit. Când o să-nveți să gândeşti singură, Jules? Pentru că va trebui să înveți până la urmă. Ai putea foarte bine să începi acum.

După care versiunea adolescentină a lui Cathy Kiplinger a ieşit din cafenea şi a dispărut brusc din viețile *lor.* Peste douăzeci şi cinci de ani avea să se întoarcă printr-o poartă a timpului sub forma unei femei schimbate, de vârstă mijlocie. Părul ei avea să fie colorat artificial în aceeaşi nuanță de blond pe care o avusese cândva în mod natural, sânii aveau să-i fie micşorați chirurgical după două decenii de dureri cronice de spate, iar fața ei încordată avea să strălucească de la crema cu concentrație scăzută de Retin-A şi de la cele câteva tratamente faciale cu oxigen hiperbaric – dar încordarea nu avea să dispară niciodată.

— Poftim, a spus chelnerița, punând nota pe masă şi lovind-o uşor.

Cathy băuse şase Tab-uri. Jules a plătit şi, copleşită de o amețeală vecină cu greața, a luat metroul până la apartamentul Wolfilor, unde o aştepta Ash.

— Ei? a întâmpinat-o Ash. Ce-a zis?

Jules s-a aruncat cu fața în jos pe patul nefăcut şi a spus:

— E distrusă.

— Şi?

— Cum adică, *şi?* N-ar trebui să întrebi *de ce* e distrusă? Dacă ar fi inventat tot, ar mai fi fost distrusă? Nu cumva ar fi fost distrusă mai *teatral?* Adică mai fotogenic? Mai demonstrativ?

După câteva secunde de tăcere, fără să se ridice din pat, Jules a întors capul spre Ash, care stătea pe scaunul rotativ de la biroul ei. Chiar şi din acel unghi, Jules şi-a dat seama că starea ei se schimbase. Ash s-a ridicat în picioare şi a spus:

— Cred c-ar trebui să te duci acasă acum.

Jules s-a ridicat şi ea cu greu în picioare.

— De ce? De ce?

— Pentru că nu-mi vine să cred că spui asta.

— Nu putem să discutăm asta nici ca simplă posibilitate? a zis Jules. Cathy e şi ea prietena noastră. N-a mai inventat poveşti până acum. Chiar părea distrusă, Ash. Ar trebui să-i vezi unghiile.

— Ce legătură au unghiile ei?

— Sunt toate roase, de parcă i le-ar fi mâncat un canibal.

— Şi din cauza *unghiilor* ei, frate-miu e vinovat?

— Nu. Dar cred că-i suntem datori să…

— Te rog, pleacă, a spus Ash Wolf, ba chiar s-a apropiat de uşă şi i-a făcut semn cu mâna să plece.

Roşie la față, şocată, Jules a ieşit din cameră şi a străbătut holul tapetat cu fotografii de familie. În depărtare, l-a văzut pe Goodman în living cu căştile pe urechi, legănându-şi capul în ritmul unei piese pe care n-o auzea decât el.

Au urmat aproape două săptămâni de izolare insuportabilă. Jules s-a retras în Underhill, stând chircită în casă, umblând apatic pe culoarele liceului, nefiind

atentă la ore. Dacă nu putea fi în Labirint cu Ash, Goodman şi părinții lor, atunci nimic nu mai avea rost. Jonah o căuta din când în când, iar Ethan încerca s-o înveselească seară de seară la telefon.

— Lui Ash o să-i treacă, îi spunea Ethan.

— Ştiu şi eu. Tu cum reuşeşti să te descurci? l-a întrebat Jules odată. Cum de toată lumea te place şi te respectă orice ai face?

Câteva clipe, de la celălalt capăt al firului nu s-a auzit decât respirația lui Ethan, care în cele din urmă a spus:

— Să mă gândesc. Poate pentru că nu mă grăbesc să trag concluzii. Apropo, a zis el după încă o pauză, pe un ton vesel, ca şi când ar fi vrut să îndulcească ce urma să-i spună. Ieri, Jonah şi cu mine am luat cina în Labirint.

— Ah…

— Da. A fost foarte ciudat să nu te avem printre noi. Dar ar fi fost ciudat şi dacă ai fi venit, pentru că a fost o atmosferă foarte încordată. În caz că te interesează, Betsy a gătit biban de mare şi *orzo.*

— Ce-i *orzo?*

— E un nou fel de paste. Au formă de bob de orez, numai că-s mai mari. Sigur ți-ar plăcea. Mâncarea a fost bună, dar atmosfera se înrăutățeşte tot mai mult. Cu toții sunt speriați de moarte din cauza procesului, dar nimeni nu vorbeşte despre asta. Goodman s-a obişnuit ca totul să se rezolve în favoarea lui. După ce a fost dat afară de la Collegiate, au reuşit să-l înscrie la Walden, nu? Şi e un tip puternic. Nu-i vine să creadă că lucrurile nu se pot rezolva şi de data asta, că nu are la dispoziție nicio măsură de protecție. Se gândeşte că acum s-ar putea să fie în real pericol. După cină, m-a luat deoparte şi mi-a spus că vrea să ştiu că n-a făcut nimic rău. Iar eu i-am spus lui Ash că nu e treaba mea să lămuresc ce s-a întâmplat în noaptea aia la Tavern on the Green şi nici să-mi dau cu părerea despre ce-ar trebui să se întâmple acum. Am zis că pentru asta există procese – ca şi când m-aş pricepe la aşa ceva. Tot ce ştiu despre tribunale am

învățat pe vremea când mă uitam cu tata la *Avocatul Owen Marshall*[69].

— Ash a zis ceva despre mine? a întrebat Jules.

— A zis că-i e dor de tine.

— Păi, e foarte furioasă pe mine.

— Nu, nu chiar, a spus Ethan. Nu mai e supărată. Am reuşit s-o îmbunez. Îi e jenă că te-a dat afară. Ar vrea să-ți ceară scuze, dar nu ştie dacă ai accepta.

— Aş accepta.

Aşa că Ethan a mijlocit pacea între ele. A refuzat să încerce să pună capăt procesului dintre Goodman şi Cathy – a spus că i s-ar fi părut incorect să se amestece –, dar le-a ajutat bucuros pe Ash şi Jules să se împace. Mai târziu în seara aceea, Ash a sunat-o pe Jules şi i-a spus:

— Îmi pare foarte rău că m-am purtat aşa. Nu ştiu dacă ai să poți, dar sper să mă ierți.

Jules i-a zis că deja o iertase. N-a trebuit să spună că ştia că Goodman nu făcuse nimic rău, ci doar să fie de acord că situația era îngrozitoare şi că procesul avea să dovedească lipsa de temei a acuzației; şi a trebuit să fie de acord să se întoarcă sâmbăta următoare în Labirint.

În următoarele săptămâni, Ethan a fost singurul dintre ei care a pomenit-o pe Cathy Kiplinger.

— Am vorbit cu ea aseară, le-a spus el într-o zi însorită, dar rece, când stăteau cu toții pe o bancă din Central Park.

— Cu cine? a întrebat Jonah.

— Cu Cathy.

Goodman şi Ash l-au privit tăios cu coada ochiului.

— Cathy? a întrebat Goodman.

— Cathy? a repetat Ash.

— Sper c-a fost o conversație plăcută, a spus Goodman.

— Da, îmi dau seama că vă e greu să înțelegeți, a zis Ethan.

— Nu pot să cred că mai vorbeşti cu ea, a făcut Ash, aprinzându-şi țigara şi întinzându-i apoi chibritul fratelui

ei, să şi-o aprindă şi el.

— Îmi dau seama de ce aveți atitudinea asta față de ea. Dar am vrut doar să-i spun că mă gândesc la ea. Mi s-a părut că e important să ştie, le-a explicat Ethan, îndreptându-se de spate. Trebuie să hotărăsc singur ce e bine şi ce nu.

— „Că mă gândesc la ea”, a zis Ash. În fine, aşa e, trebuie să iei singur decizii.

Apoi a adăugat:

— Impresia mea e că probabil Cathy a înnebunit un pic – mai țineți minte cum a descris-o Jules după ce s-a întâlnit cu ea la cafenea? –, iar acum a început să creadă şi ea în povestea ei. Aşa i-a zis dr. Spilka lui Goodman. Nu-i aşa, Goodman?

— Nu ştiu, a răspuns Goodman.

Procesul urma să aibă loc în toamnă şi numai despre asta au vorbit până la sfârşitul anului şcolar. Restul lumii şi discuțiile politice erau subiecte îndepărtate şi erau abordate doar din când în când, în timp ce apropiatul proces al lui Goodman şi „termenul amânat” de la sfârşitul lui aprilie, când puteau fi făcute anumite demersuri legale, erau mult mai captivante. Goodman se tot pregătea cu Dick Peddy şi cu cei doi asociați ai săi, iar pregătirile acestea interminabile îl sleiau de vlagă. Însă nimeni nu-şi dădea seama cât de sătul era şi că nu mai suporta să audă de toate astea. Nici cât de speriat era sau poate cât de vinovat se simțea. Cathy fusese puternică şi convingătoare la cafenea, dar Jules nu putea să creadă vorbele ei. Dacă le-ar fi crezut, dacă şi le-ar fi amintit şi le-ar fi asimilat complet, atunci poate că n-ar mai fi mers în Labirint.

Familia lui Goodman era convinsă de nevinovăția lui – deşi Ash îi mărturisise lui Jules că într-o noapte, când Betsy venise la ea în cameră, avuseseră o conversație ciudată. „Uneori, cred că masculii din specia noastră nu pot fi cunoscuți”, spusese Betsy Wolf din senin, cu un aer deznădăjduit. Iar Ash încercase să-şi dea seama ce voia

să spună, dar apoi tatăl ei apăruse în prag, căutându-şi soția, şi i-a fost limpede că părinții ei se certaseră. Apoi i-au spus noapte bună şi au plecat. Iar câteva săptămâni mai târziu, când Ash i-a povestit episodul lui Jules, a zis că nu înțelesese dacă mama ei încercase să găsească un mod de a discuta despre Goodman şi cum era el de fapt. Sau dacă nu fusese decât o remarcă despre Gil, după o ceartă conjugală care, într-un fel sau altul, sigur avusese legătură cu Goodman. Poate că Betsy, care întotdeauna îşi iubise fiul cel dificil, deşi uneori îl mai repezea, avusese câteva clipe de îndoială în privința lui. Dar Ash nu avea cum să fie sigură, pentru că după aceea n-a mai spus nimic care să sugereze asta. Dimpotrivă, a devenit şi mai convinsă de nevinovăția lui, scârbită de ce trebuia să îndure Goodman.

Spre deosebire de Ethan şi Jules, niciunul dintre Wolfi nu vorbise cu Cathy. Dar chiar dacă vorbiseră cu ea, Ethan şi Jules nu aveau decât şaisprezece ani, şi mult mai târziu avea să devină limpede că nimeni nu se putea aştepta de la ei să ştie ce trebuiau să facă sau ce trebuiau să simtă. Vorbele lui Cathy fuseseră tulburătoare, ba chiar şocante, însă convingerea fermă şi unanimă a familiei Wolf atârna mai greu.

La apartamentul Wolfilor, toată lumea îl urmărea cu îngrijorare pe Goodman, văzând cum, pe măsură ce trecea timpul, devenea aproape o non-persoană, dar îşi spuneau între ei: „Măcar merge în continuare la dr. Spilka”, ca şi când psihanalistul, pe care nu-l văzuseră niciodată, ar fi putut să-l păstreze intact. Ash nu şi-a făcut griji nici când a ascultat vocea ezitantă a terapeutului pe robotul telefonic al Wolfilor într-o după-amiază de joi de la începutul lui aprilie. „Alo, dr. Spilka la telefon, spusese el pe un ton formal. Goodman n-a venit azi la şedință. Aş vrea să vă reamintesc că anularea unei şedințe trebuie făcută cu douăzeci şi patru de ore înainte. Asta e tot. O zi bună.”

Ash, care venise acasă cu două colege şi stătea cu ele

în bucătărie, mâncând aluat de biscuiți crud şi repetând pentru următoarea piesă de la Brearley, *Efectele razelor Gamma asupra anemonelor,* de Paul Zindel, a ascultat mesajul psihanalistului, dar nu s-a îngrijorat. Deci Goodman sărise peste o şedință – mare scofală. Şi-a închipuit că în clipa aceea stătea întins în patul din dormitorul lui, ascultând muzică sau poate fumând iarbă, însă nu avea niciun chef să-şi întrerupă repetiția ca să-şi viziteze fratele în bârlogul lui.

Ash Wolf era foarte tolerantă cu felul de a fi al băieților; le ierta trăsăturile primitive şi îl înțelegea aproape întru totul pe Goodman. Când pățea câte ceva, i-a explicat ea odată lui Jules, se simțea de parcă i s-ar fi întâmplat şi ei. Ash şi colegele sale şi-au repetat replicile din piesa tristă şi frumoasă despre o mamă cu nervii la pământ şi fiicele ei, apoi colegele au plecat, iar Betsy, care din fericire nu era cu nervii la pământ, s-a întors acasă după o zi în care pusese în plicuri invitații pentru o gală caritabilă în sprijinul bolnavilor de distrofie musculară organizată de o prietenă care avea un copil cu această boală. Ash a rămas cu ea în bucătărie şi a ajutat-o să pregătească cina.

În ciuda problemelor extrem de grave cu care se confruntau, Betsy Wolf continua să gătească mâncăruri excelente. Ash a luat un snop de praz legat cu elastic, l-a desfăcut în chiuvetă şi a spălat pe rând tulpinile groase, îndepărtând pământul de pe ele, apoi le-a tăiat rondele şi le-a călit, iar când tatăl ei a intrat în apartament, puțin înainte de ora şapte, bombănind din pricina ultimelor onorarii pentru avocați, şi-a amintit de mesajul psihanalistului şi că Goodman încă nu ieşise din caverna lui împuțită. S-a neliniştit brusc şi s-a dus la uşa lui, a ciocănit o dată şi a intrat. Camera era mult mai curată decât de obicei. La un moment dat, între seara dinainte şi dimineața aceea, când ar fi trebuit să plece la şcoală, fratele ei făcuse curat. Îşi aliniase machetele arhitecturale pe birou şi îşi făcuse patul. Era o privelişte la fel de tulburătoare precum scena unei crime, iar Ash s-a

răsucit pe călcâie şi s-a dus să-şi cheme părinții.

Goodman dispăruse. Dispăruse cu carnetul de cecuri al unui cont special pe care bunicul din partea mamei îl crease pentru el la Manufacturer's Handover Trust. Părinții lui stabiliseră o limită pentru retrageri, ca să se asigure că Goodman nu putea scoate prea mulți bani o dată ca să-şi cumpere droguri sau să facă cine ştie ce prostie. În ziua aceea, au aflat ei, Goodman retrăsese suma maximă permisă. Plecase şi cu paşaportul, precum şi cu toate documentele relevante pe care le găsise în casă, inclusiv certificatul de naştere şi cardul de asigurări sociale care era păstrat într-un sertar din scrinul aflat în dormitorul părinților. Intrase acolo când nu era nimeni înăuntru şi luase toate documentele pe care figura numele lui. Poate că avea de gând să plece din țară, sau poate că nu. Când te gândeai la Goodman Wolf, nu-ți puteai imagina niciun loc în care ar fi vrut să plece.

Poate doar la Spirit-in-the-Woods, s-a gândit Ash. Îi plăcea foarte mult acolo; în tabără era faimos, un personaj cu autoritate, un tip masiv, influent, încărcat de erotism şi nepăsător față de criticile tatălui său, aşa că, bineînțeles, se simțea bine acolo. Era puțin probabil, dar Gil Wolf i-a sunat pe soții Wunderlich şi i-a întrebat dacă nu cumva „fiul lor năbădăios" îşi făcuse apariția acolo. Gil a încercat să vorbească pe un ton calm. Soții Wunderlich, care deja aflaseră câte ceva despre proces, au spus că nu, că tocmai se întorseseră din Pittsfield, dar că, din câte ştiau, Goodman nu trecuse pe acolo.

Apoi Wolfii îl sunaseră pe Dick Peddy, care i-a sfătuit ce să facă şi ce să nu facă.

— Nu trebuie să ne pripim cu concluziile, a spus Dick.

— Doamne, dar nu fac asta, Dick. Băiatul a dispărut.

— Nu poți fi sigur. Ia absența lui ca pe un fel de vacanță de meditație.

— O vacanță de meditație? Goodman nu meditează, pur şi simplu *acționează.*

— Câtă vreme se prezintă la termenul amânat, totul va

fi bine, a spus avocatul.

Wolfii ştiau că era puţin probabil ca Goodman să se prezinte la data respectivă – de ce ar fi plecat de acasă numai ca să se prezinte la tribunal în ziua stabilită? Sperau din tot sufletul să fie în oraş cu vreun prieten fumător de iarbă, pe care ei nu-l cunoşteau, şi că în tot acest timp avea să stea la el, iar în cele din urmă avea să se întoarcă acasă sau măcar să se prezinte la tribunal peste două săptămâni, cu hainele murdare şi boțite.

La ora nouă dimineața, la termenul amânat, Betsy şi Gil Wolf stăteau nemişcați în sala lambrisată de la etajul patru al unui tribunal din centru, aşteptând împreună cu avocatul lor. Asistentul procurorului tuşea întruna, iar judecătorul i-a oferit o tabletă mentolată. „Fisherman's Friend. Face minuni", i-a spus judecătorul, apoi a scos o cutie metalică zornăitoare, i-a dat-o gardianului, care la rândul lui i-a dat-o asistentului. Minutele treceau, iar Goodman nu mai apărea. A fost emis un mandat de aducere, iar detectivii Manfredo şi Spivack i-au luat pe Wolfi deoparte şi le-au cerut să-i înştiințeze imediat ce primeau veşti de la Goodman, precum şi să-i ceară lui Goodman să se predea.

Când tabloidele new-yorkeze au aflat că băiatul arestat în noaptea de Anul Nou la Taverno on the Green nu se prezentase la tribunal, au trimis fotografi la Labirint, iar Ash a fost abordată discret când a ieşit din clădire să ia autobuzul către şcoală. Dar „Fuga infractorului de şcoală pregătitoare din Central Park" n-a fost o ştire de mare interes, pentru că la sfârşitul lui aprilie au fost arestați doi bărbați care tâlhăriseră şi împuşcaseră o femeie de cincizeci de ani în apropierea debarcaderului din Central Park. Acum, Goodman era menționat sporadic în *Post* sau în *Daily News* doar când se vorbea despre cât de periculos era parcul, mai ales pentru femei. Tot în acea perioadă, o creangă de vreo cincizeci de kilograme se prăbuşise şi omorâse o adolescentă în parc, aproape de 92nd Street. Toate poveştile astea erau tulburătoare. Întreg oraşul

devenise periculos, nu doar parcul. Tâlhăriile erau la ordinea zilei. Ştergătorii de parbrize stăteau la gurile tunelurilor cu sculele şi găleţile lor cu apă murdară, abordând agresiv maşinile. Goodman Wolf, infractorul de şcoală pregătitoare din Central Park, era doar un detaliu dintr-o imagine de ansamblu alarmantă – un detaliu nesemnificativ prin comparaţie cu ce avea să urmeze.

Zece ani mai târziu, avea să facă vâlvă cazul unui alt băiat de şcoală pregătitoare care atacase o fată în Central Park, însă băiatul acela îşi şi omorâse victima. Iar treisprezece ani mai târziu, o tânără analistă financiară care ieşise să alerge noaptea în parc a fost violată, bătută şi lăsată în comă; iniţial, s-a crezut că agresorii erau o gaşcă de băieţi ieşiţi „să-şi facă de cap”, cum spunea lumea, deşi mult mai târziu condamnările le-au fost anulate când altcineva a recunoscut fapta. Cine putea şti ce se întâmplase cu adevărat? Parcul devenise o fâşie de verdeaţă întunecată, frumoasă şi intimidantă, care seducea şi diviza oraşul.

Câteva decenii mai înainte, Manny şi Edie Wunderlich călătoreau prin New York cu trenuri suspendate. Mergeau la întâlniri ale socialiştilor, la opere de avangardă, iar în cele din urmă, la o mulţime de cluburi de folk, şi totul era „foarte ieftin”, ziceau ei. Fluviul Hudson strălucea de o parte a Manhattanului, iar East River de cealaltă parte, şi această limbă de pământ era stăpânită de boemi. Dar, din nefericire, acum nu mai era deloc aşa. Şi totuşi, cazul lui Goodman nu a fost printre cele mai grave; a primit doar o mică menţiune în catalogul declinului marelui oraş şi în scurtă vreme a fost dat uitării.

Dar acum era de actualitate – intens, proaspăt, o durere care nu ceda. Ash o suna des pe Jules, plângând, fumând şi vorbind, sau doar tăcând; îi era atât de dor de Goodman, spunea ea. Ştia că era un distrus, dar până atunci toate prostiile lui putuseră fi îndreptate. Acesta fusese rolul lui de când erau copii, şi pe atunci era aproape amuzant, pentru că era nu doar obraznic, ci şi

şarmant, şi făcea viața de familie mult mai animată. Obişnuia să-i pună lui Noodge, câinele familiei, sutienul lui Ash. Sau îşi trezea sora în mijlocul nopții şi o ducea pe acoperişul interzis al Labirintului, unde mâncau împreună câte o pungă de bezele moi, uitându-se la oraşul adormit, care părea să respire. Tristețea părinților de a-l fi pierdut pe Goodman era insuportabilă, la fel şi tristețea ei.

În luna mai, într-o dimineață de sâmbătă, Ash a plecat cu trenul în Underhill să petreacă weekendul la familia Jacobson. Înainte, Jules ar fi încercat s-o convingă să nu vină, dar nu şi acum. Niciunul dintre prietenii ei nu-i văzuse căsuța din suburbia ternă şi lipsită de eleganță; cu toții se arătaseră dornici s-o viziteze, dar Jules îi refuzase pe toți, spunând ceva fără noimă, precum: „Toate la timpul lor, dragă”. Dar acum, Ash avea nevoie să scape o vreme de oraş şi de părinții ei. Înainte să vină, Jules a umblat prin toată casa, scrutând fiecare ungher şi încercând să găsească mijloace ingenioase prin care s-o facă să arate mai bine. S-a plimbat prin camere cu ochii mijiți şi cu o mină iscoditoare, ascunzând într-un sertar o scrumieră urâtă, precum şi o pernă pe care sora maică-sii, mătuşa Joan, brodase următorul citat: *Acasă e locul unde, dacă trebuie să te duci, vor trebui să te primească. Robert Frost.* Jules nu suporta imaginea mătuşii Joan, care nu citise nicio poezie în *toată* viața ei, brodând numele *Robert Frost* cu fir verde, ca şi când asta ar fi făcut-o mai „citită”. Perna a ajuns în acelaşi sertar, lângă scrumieră, iar când a închis sertarul, maică-sa a văzut-o şi i-a spus:

— Ce faci?

— Puțină ordine.

Lois s-a uitat prin cameră, observând că Jules aspirase covorul până îl subțiase, că lucrurile de pe mobile fuseseră aranjate altfel şi că pe canapea fusese aruncat un şal mare, nu ca să ascundă vreo pată sau vreo ruptură, ci însăşi canapeaua. Jules s-a simțit ruşinată,

dându-şi seama că, în clipa aceea, mama sa vedea casa din perspectiva ei. Lois Jacobson, care păruse să n-aibă habar de nimic, dintr-odată dădea impresia că înțelegea tot. Soțul îi murise în puterea vârstei, iar acum era o mamă singură, cu două fete: cea mare era studentă la Universitatea Hofstra, aflată în apropiere, dar locuia în continuare cu ea din motive financiare, iar cealaltă arătase clar că, propriei familii îi prefera una mai bogată, mai sofisticată şi mai atrăgătoare. De curând, reîncepuse să lucreze pentru prima oară de când se căsătorise. „Are legătură şi cu mişcarea de emancipare a femeii, a explicat ea după aceea. Dar motivul principal e că acum am nevoie de un venit.” Îşi găsise un post ca secretară a directoarei de la Şcoala Primară Alicia F. Derwood, unde învățaseră Jules şi Ellen, şi îi plăcea să iasă din casă şi să lucreze în mediul dinamic şi imprevizibil al şcolii.

— Arată foarte bine, a spus Lois în cele din urmă, după ce a observat toate modificările făcute de Jules în living. Mulțumesc.

Surpriza cea mare a acelui weekend a fost că Ash a îndrăgit-o pe mama ei şi că Lois a îndrăgit-o pe Ash. Singura care nu s-a simțit în largul ei a fost Jules, căreia îi era greu să gestioneze suprapunerea celor două lumi atât de diferite. Când a ajuns trenul în gară, Ash a coborât pe peron cu aerul unui copil care a fost trimis la țară ca să scape de bombardamentul Londrei. Jules, care aştepta cu mama ei în parcare, a sărit din maşină şi a urcat în grabă treptele de metal s-o întâmpine pe Ash, ca şi când prietena de la oraş nu le-ar fi putut coborî fără ajutor.

— Bine-ai venit în Underhill, a spus Lois când Ash a urcat pe bancheta din spate.

— Da, bine-ai venit în frumosul Underhill, a spus Jules, pe tonul pompos al comentariilor care însoțeau de obicei diapozitivele educaționale. O metropolă animată care găzduieşte trei muzee de artă şi şase orchestre. În plus, următoarea ediție a olimpiadei de vară se va ține în

minunatul nostru oraş.

Ash s-a prefăcut că n-o aude.

— Mulțumesc, doamnă Jacobson, a zis ea. Sunt foarte bucuroasă c-am venit aici. Trebuia să scap cumva. Poate nu vă dați seama, dar într-un fel îmi salvați viața.

— Prima oprire, foarte eleganta şi fermecătoarea stradă Cindy! a spus Jules când au ajuns în complexul de case identice care se înşirau pe strada dreaptă, la mică distanță una de alta.

Când făceai duş în casa familiei Jacobson, vedeai direct în baia familiei Wanezyk. Odată, Jules şi doamna Wanezyk s-au uitat una în ochii celeilalte, văzându-se de la gât în sus, în timp ce apa le împroşca amândurora capul.

— Ştiai că Zsa Zsa Gabor locuieşte peste drum? a întrebat-o Jules pe Ash. Serios, chiar acolo. Strada Cindy, nr. 9. Ia uite-o, şi-a pus un şal de pene. E o femeie adorabilă! Bună ziua, doamnă Gabor!

— Te rog, n-o lua în seamă pe fata mea, a spus Lois. Se pare c-a înnebunit.

Weekendul l-au petrecut făcând împreună toate acele lucruri specifice suburbiilor pe care de obicei Jules le ura. Dar Ash Wolf chiar a fost recunoscătoare pentru vizita la Mallul Walt Whitman, de al cărui nume Jules îşi bătuse joc cu prietenii ei în vara aceea. Câteva decenii mai târziu, povestindu-şi cu ironie copilăria la o petrecere, Ash avea să spună: „Ar putea exista un oximoron mai mare decât *Mallul Walt Whitman?* Poate doar… *Parcul acvatic Emily Dickinson”.* Acum, Jules şi Ash mergeau împreună prin spațiul enorm, râzând de aproape orice, intrând şi ieşind din magazine. Au fost şi la cinema să vadă *Toți oamenii preşedintelui*{70} şi, în timpul filmului, Jules s-a gândit din nou la plecarea lui Nixon de pe peluza Casei Albe, pe care o urmărise întreaga tabără. Dar de fapt, înainte de ziua aceea, toți tinerii din tabără fuseseră ca nişte cârpaci harnici care lucrau într-o pădure, doar vag conştienți de lumea din jur – scandalul

Watergate şi încercarea de destituire –, şi îşi doreau să găsească o cale să rămână cât mai mult cu putință în acea stare de semi-conştiență imposibil de conservat. Acum, după ce ieşise în lume şi devenise mult mai conştient de ce se întâmpla, Ethan începuse să-şi dedice o parte din energie transformării lui Jimmy Carter într-un personaj din Figland şi însuşirii accentului său sudic şi tărăgănat. „Aş fi preferat pe cineva mai liberal, dar cred că e un om cu principii, ceea ce-i un lucru rar, a spus Ethan. Mă mulțumesc cu ce am."

În noaptea petrecută împreună la Underhill, Jules şi Ash s-au întins în patul ei, Ash sprijinindu-şi capul de tăblia de la picioare. Mulți ani mai târziu, aveau să stea întinse în alte paturi, cu copiii jucându-se în jurul lor, şi era reconfortant să ştii că, şi după ce îmbătrâneai şi îți făceai o familie, puteai oricând să te întâlneşti cu prietenii tăi în felul învățat când erai tânăr, care avea să-ți placă toată viața. Acum, stând lângă Jules în patul ei din Underhill, Ash avea un miros de lapte şi, în acelaşi timp, de piper, după ce efectuase o serie elaborată de abluțiuni nocturne. Poate că săpunul pe care îl adusese din oraş se numea Lapte cu Piper, s-a gândit Jules, simțind c-o fură somnul. Orice ar fi fost, toată lumea ar fi vrut să fie în preajma acelui miros, să-l soarbă de pe o fată dacă nu-l puteau soarbe dintr-o sticlă.

— Şi ce crezi c-o să i se întâmple lui Goodman? a întrebat Ash.

— Nu ştiu.

— Dat fiind că e băiat, probabil îi e mai uşor să se descurce în lume, a spus Ash. Dar, fiind aşa cum e, lui Goodman îi e mai greu. Întotdeauna i-a fost mai greu. Pare că nu poate înainta decât poticnindu-se. Nici măcar nu încearcă să joace jocurile pe care trebuie să le joci. Spre deosebire de mine, care am ştiut de mică cum să-i mulțumesc pe profesori. Scriam nişte proze scurte foarte elaborate pe care le predam ca să mă aprecieze mai mult. Vrei să-ți spun care era secretul? Poveştile mele erau

lungi. Nu erau atât de bune, dar dovedeau hotărâre. Asta e forța mea: hotărârea. Sunt sigură că profesorii se plictiseau citindu-le. „Secretul şemineului cu frunze aurii”, „Tripleții Carson pe faleza rătăcitoare”. Erau epuizante! De asemenea, făceam în fiecare an felicitări pentru aniversarea părinților mei – munceam la ele ore în şir. Odată, chiar am pictat o felicitare scufundând-o în boluri cu vopsele de mai multe culori. În schimb, Goodman uita cu totul de zilele lor de naştere, dar îi aminteam eu, iar în ultima clipă mă ruga să-l las şi pe el să semneze felicitarea. Însă părinții noştri nu-şi închipuiau niciodată că ar fi lucrat şi el vreo secundă la ea. Ştiu că trăim într-o lume foarte sexistă şi că mulți băieți nu fac altceva decât să între în tot felul de buclucuri, până când într-o bună zi se maturizează şi ajung să controleze toate aspectele societății, a spus Ash. Dar fetele, cel puțin câtă vreme sunt fete şi se țin de treabă, fac totul mai bine o vreme. Ceea ce atrage atenția asupra lor. Mie întotdeauna mi s-a întâmplat aşa.

— Mie niciodată, a spus Jules. Nu înainte să vă cunosc pe voi toți.

— Crezi că suntem nişte narcisişti îngrozitori, noi cei care te-am înhățat în gheare?

— Da.

— Serios? Mersi! a exclamat Ash, aruncând cu o pernă în ea, într-o încercare şovăielnică de zbenguială feminină.

Dar nu asta era prietenia lor. Nu stăteau împreună pilindu-şi unghiile şi purtând discuții visătoare; îndeplineau alte roluri una pentru cealaltă. Ash încă o fascina pe Jules şi îi arăta cum să se poarte în lume, iar Jules încă o amuza şi o alina pe Ash, încă era o nebunatică, fără s-o înnebunească de cap.

— Glumesc, a spus Jules repede. Bineînțeles că nu eşti narcisistă. Şi apropo, miroşi foarte bine în clipa asta.

— Mulțumesc, a căscat Ash. Dacă nu reuşesc în teatru, ar putea să-mi scrie pe piatra de mormânt: „Mirosea foarte bine”.

— „Avea o splendoare olfactivă.”

Au tăcut amândouă câteva clipe, apoi Ash a spus:

— Mă întreb când anume o să murim?

S-au gândit amândouă la morțile lor inevitabile şi s-au înduioşat de soarta lor, dar le-a trecut repede, ca un fior. Apoi Ash a spus:

— Mă întreb când o să moară Goodman. Şi dacă mai întâi o să facă ceva cu viața lui. Dacă ar fi avut şi el pe cineva precum Bătrânul Templeton, să-l îndrume şi să-i fie mentor. Să-l ajute cu arhitectura, sau cu ce-o alege să facă. Dacă ar fi avut şi el un talent care să fi fost descoperit şi *cizelat…* I-ar fi fost de folos. Talentul te ajută să răzbeşti în viață.

La sfârşitul weekendului petrecut în Underhill, Ash era mai puternică.

— N-am cuvinte să vă mulțumesc, doamnă Jacobson, i-a spus ea în bucătărie, ținându-şi geanta în mâini. A fost atât de stresant acasă, şi nu mai ştiam ce să fac…

Dar vocea i s-a frânt, iar mama lui Jules a îmbrățişat-o foarte afectuos.

— Mă bucur tare mult c-ai venit, a spus Lois. Înțeleg de ce te place Jules atât de mult. Şi eşti şi frumoasă, a adăugat ea.

Jules ştia că a menționa frumusețea lui Ash era un comentariu indirect la lipsa de frumusețe a lui Jules, dar cumva era în regulă, ba chiar plăcut s-o audă pe mama ei spunând asta. Jules se mândrea cu frumusețea lui Ash, ca şi când ar fi avut vreun merit pentru asta.

— Eşti oricând bine-venită, a continuat Lois. Nu trebuie decât să spui.

— Da, întotdeauna va fi un loc pentru tine pe exclusivista Stradă Cindy, a replicat Jules. Doar la trei intersecții de Coliba Rochiilor.

— Of, taci, a zâmbit Ash, dând din mână.

În după-amiaza aceea, după ce au condus-o pe Ash la tren şi s-au întors acasă, Jules s-a dus să scoată din sertar scrumiera şi perna brodată, punându-le înapoi la

locurile lor în sufragerie. Dar, după o jumătate de oră, a observat că mama ei le ascunsese din nou. După acel weekend, Lois Jacobson nu s-a mai simțit la fel de amenințată când Jules pleca în oraş la fiecare sfârşit de săptămână.

În apartamentul Wolfilor, viața continua într-o atmosferă traumatizantă. Nimeni nu reuşise încă să afle unde era Goodman – putea fi oriunde. Avocatul le spusese limpede că avea să fie arestat imediat ce ar fi fost găsit sau s-ar fi întors acasă. Aşteptau ca Goodman să sune sau să scrie, ca să poată afla dacă era teafăr şi să-l îndemne să se întoarcă acasă, să-i spună că înțelegeau că se speriase, dar că nu aşa aveau să se rezolve lucrurile. Ştiau că era nevinovat, aveau să-i aducă ei aminte, şi în scurtă vreme avea s-o afle toată lumea. Vino acasă, i-ar fi spus ei. Dar Goodman n-a luat legătura cu niciunul dintre ei, iar anul şcolar s-a terminat ca un an obişnuit, atâta că Goodman n-a absolvit liceul şi n-a înaintat în viață aşa cum ar fi trebuit. Nu avusese şansa să se maturizeze, să devină altceva decât era. Povestea lui se oprea acolo.

Aceea avea să fie ultima vară pe care o petreceau la Spirit-in-the-Woods, însă Ash nu ştia dacă va putea suporta să meargă acolo. Desigur, Cathy nu avea să vină – încă nu vorbea cu niciunul dintre ei. Iar Troy deja era prea mare, presupunând că ar fi vrut să se întoarcă în tabără – dar bineînțeles că nu era cazul. Absența lui Goodman, care de asemenea ar fi fost prea mare ca să mai poată merge, dat fiind că în toamnă ar fi trebuit să meargă la facultate, făcea ca ideea de a petrece vara acolo să pară inacceptabilă. Dar anul următor aveau să fie cu toții prea în vârstă, aşa că Ash, Jules, Ethan şi Jonah au hotărât să se ducă încă o dată la Spirit-in-the-Woods.

La puțină vreme după ce a ajuns din nou în Belknap la sfârşitul lui iunie, Jules şi-a dat seama că a făcut o greşeală venind. Majoritatea participanților la tabără păreau mult mai tineri acum. Erau foarte multe fețe noi,

iar unii erau un pic diferiți de cei din trecut. Pe poteca spre lac, Jules a auzit o glumă rudimentară şi grosolană cu *băşini.* Oare acei copii nu ştiau că dacă făceai o glumă cu băşini, poanta trebuia să aibă o oarecare legătură cu *Brecht,* de exemplu? În acea ultimă vară, în Cabana Fetelor nr. 2 au locuit Jules, Ash, Nancy Mangiari şi Jane Zell. În fostul pat al lui Cathy Kiplinger dormea o fată nouă, Jenny Mazur, o sticlară introvertită care avea obiceiul să vorbească în somn – singurele momente în care se dezlănțuia. „Mamă! Nu te-am trădat!”, striga ea, iar celelalte fete ascultau cu o fascinație senzuală.

Tristețea lui Ash şi preocuparea ei față de soarta lui Goodman erau cunoscute în toată tabăra. Uneori, noaptea, când copacii zgâriau acoperişul cabanei sau când o lanternă se aprindea printre pini, iar raza ei se răsucea prin pădure, Ash spera timp de câteva clipe că se întorsese Goodman.

— Nu e imposibil, Jules. Ştie unde să ne găsească, a şoptit Ash odată. O să ne spună că a stat ascuns undeva în apropiere, poate într-un apartament ponosit din Pittsfield. Când eram mici, mama ne citea des o poveste de Frații Grimm. Era cu un frate şi o soră care fug în pădure ca să scape de răutatea mamei lor vitrege. Am observat că întotdeauna e vorba de o mamă vitregă, niciodată de un tată vitreg – până şi poveştile sunt sexiste. În fine, la un moment dat, fratelui i se face foarte sete, dar toate izvoarele sunt vrăjite de mama vitregă. Unul dintre ele a fost vrăjit în aşa fel încât, dacă bei din el, te transformi într-un cerb. Şi sora spune: „Te rog, nu bea din el, pentru că dacă te transformi într-un cerb, o să fugi de mine”. Iar el îi răspunde: „Nu, promit că n-am să fug”, după care bea şi bineînțeles că se transformă într-un cerb.

— Dar bineînțeles că fuge, după cum i-a prezis sora lui, nu? a spus Jules. Şi se ascunde într-o pădure? Îmi aduc aminte povestea asta.

— Da, exact. Iar ea e devastată. Dar el tot vine s-o

viziteze şi ciocăne cu copitele la uşa casei. „Surioară, spune el, primeşte-mă înăuntru.” Şi se întoarce noapte de noapte, intrând şi ieşind din pădure. Iar într-o seară, sora îl primeşte în casă şi vede că e rănit. La asta mă tot gândesc, a spus Ash cu nelinişte în glas. Că Goodman o să-şi facă apariția într-o noapte şi că o să fie rănit într-un fel sau altul. Mă tem să nu i se fi întâmplat ceva în peregrinările lui. Şi o să-l primesc înăuntru, o să am grijă de el şi o să-l conving să rămână cu mine. Nu crezi că e posibil? a întrebat ea, uitându-se cu un aer uşor copilăros la Jules.

— În viața reală? a spus Jules, iar Ash a făcut semn din cap că da. Poate, a fost tot ce-a putut ea să răspundă.

Dar Goodman nu s-a întors. Zgârieturile de pe acoperiş erau făcute de capătul ca o gheară al unei crengi, iar paşii de afară erau ai supraveghetorilor care patrulau prin tabără, măturând trunchiurile pinilor cu razele galbene ale lanternelor. În vara aceea, totul era diferit. Nu mai venise nici Gudrun Sigurdsdottir, țesătoarea şi salvamarul din Islanda. Cineva a zis că se căsătorise la ea în țară. Iar soții Wunderlich păreau cu mult mai bătrâni. Ida Steinberg, bucătăreasa, părea extrem de obosită. Toți trei fuseseră acolo de la înființarea taberei – soții Wunderlich *erau* Spirit-in-the-Woods – şi întotdeauna spuneau că tabăra îi păstra tineri, dar probabil că nu se puteau adăpa pentru totdeauna din acel izvor.

Ethan făcea unele dintre cele mai bune animații din viața lui, lucrând alături de Bătrânul Templeton, care acum – i-a spus Jules odată lui Ethan, însă apoi a regretat imediat – era Ramolitul Templeton. Într-o zi, Jules l-a văzut pe Ethan ajutându-l pe Mo să meargă până la atelierul de animație, ținând cu grijă brațul bătrânului său mentor, ca nu cumva să cadă sau să alunece. În trecut, când Ethan aducea vorba despre un detaliu de la începuturile animației şi îi punea o întrebare complicată Bătrânului Mo, acesta întotdeauna îi răspundea pe larg. Dar acum, când Ethan l-a întrebat de

Skedaddle, un scurtmetraj cu Malone cel Domol din 1915, Mo doar a zâmbit şi a spus: „Da, se făcea treabă bună pe vremea aia”. Iar când Ethan i-a cerut să-i povestească mai multe, Mo i-a pus mâna pe braț şi a zis cu glas scăzut: „O mulțime de întrebări, Ethan, o mulțime de întrebări”. Şi asta a fost tot. Părea că Mo Templeton îşi păstra energia ca să se poată trezi dimineața, să coboare dealul, să stea în mijlocul acelor tineri plini de idei şi să se uite la personajele desenate de ei, care – brusc şi epuizant – se puneau în mişcare.

Sosise timpul ca bătrânii să se dea la o parte, iar tinerii să facă un pas mare în față. Nu încăpea niciun dubiu că sosise timpul. De-a lungul acelei veri, Jules şi Ash s-au plimbat peste tot împreună, adâncindu-se deseori în pădurea de pini, unde înainte nu voiau să meargă. Cu greu s-ar fi putut găsi pe pământ două fete mai puțin interesate de natură şi de fenomenele naturale. Dar acum, plimbările în natură deveniseră necesare, iar sandalele Dr. Scholl’s pe care le purtau amândouă se adânceau în covorul maro-roşcat de ace de pin. Uneori, după câte o ploaie, ciupercile ieşeau la suprafață ca nişte furuncule. Ash şi Jules se trăgeau deoparte când vedeau câte un pui de pasăre mâncat încetul cu încetul de un val de gângănii fojgăitoare. Când te uitai de aproape la un lucru, ajungeai la un pas de leşin, se gândea Jules, deşi trebuia să te uiți de aproape dacă voiai să înveți ceva în viață.

Într-o după-amiază, Jules n-a găsit-o pe Ash s-o ia la plimbare. Jane Zell a spus că o văzuse plecând din cabană cu o mină supărată – foarte frecventă la ea în acea vară –, însă habar n-avea încotro plecase. Seara, după ce s-au băgat în pat, cele cinci fete s-au tot învârtit de pe o parte pe alta, din pricina umidității foarte ridicate. Au stat un pic de vorbă, fiecare spunând câte o întâmplare din viața ei, cu excepția lui Jenny Mazur, care n-a început să vorbească decât după ce a tăcut toată lumea. „Bărbatul avea o față! a spus ea în somn. Avea o

față!”

— Nu toți bărbații au față? a spus Nancy Mangiari.

Cineva a căscat, iar Ash a zis:

— E foarte târziu. Pe mâine, doamnelor.

Au tăcut toate, iar Jenny Mazur a încetat şi ea. În ciuda zăpuşelii, ritmurile circadiene le-au ajutat să adoarmă. Dar mai târziu, în jurul orei două noaptea, după ce supraveghetorii îşi încetaseră patrulările făcute fără tragere de inimă, Jules a fost trezită de zgomotul uşii de la cabană şi de paşi pe podele. Erau paşi de bărbat şi, încă adormită pe jumătate, s-a gândit că ar fi putut să-l audă pe Goodman Wolf: „Surioară, primeşte-mă înăuntru”. Jules a încercat să iasă din puțul somnului, ca să fie complet trează în clipa când Goodman avea să-şi revadă sora, apoi pe ei toți. Un Goodman obosit, slăbit, poate chiar rănit, întors din peregrinările lui nechibzuite şi speriate. Nu conta dacă era cerb sau băiat. Orice ar fi pățit, putea fi repus pe picioare. Încetul cu încetul, problemele lui cu legea s-ar fi rezolvat. Avocatul ar fi vorbit la telefon cu procurorul şi ar fi ajuns la o înțelegere care cel mai probabil avea să presupună o pedeapsă cu suspendare, dar nicio zi de închisoare. Procesul ar fi avut loc în cele din urmă, aşa cum era plănuit, iar Goodman sigur ar fi fost achitat. Cu timpul, Cathy ar fi admis că fusese imatură – cu nervii zdruncinați şi excesiv de dramatică – şi că poate distorsionase ce se întâmplase cu adevărat. Dar ce conta acum era că Goodman se afla acolo. Încă întinsă pe pat, Jules a fost cuprinsă de un acces prostesc de speranță, care a trezit-o de-a binelea.

Dar când a deschis ochii, n-a auzit decât un „Ssst!”, apoi un chicotit şi vocea lui Ash, care îi şoptea apăsat cuiva: „Nu, *aici!* Acolo e Jenny Mazur. O să-nceapă să strige despre bărbatul cu față”.

— Ce? a întrebat o voce de băiat.

— Vino-ncoace. E în regulă. Dorm toate.

Ethan Figman a urcat în patul celei mai frumoase fete pe care o văzuse probabil în viața lui şi, dacă fericirea ar

fi împrăştiat lumină, cu siguranță ar fi radiat din patul aflat în celălalt capăt al podelei hexagonale, străpungând întunericul cabanei. Ethan sigur vibra de fericire – la fel ca Ash, probabil. Ethan şi Ash. Ethan şi Ash?

Nu avea nicio noimă. Lui Jules i-a zvâcnit un ochi în timp ce încerca să înțeleagă. Cum era posibil ca Ethan să fie cel pe care îl dorea Ash? Jules nu-l dorise. Dar, bineînțeles, oamenii erau diferiți, şi-a amintit ea – aveau *voie* să fie diferiți. Fiziologia şi gusturile fiecăruia erau unice. S-a străduit să se gândească la asta, întorcându-se brusc cu spatele la trupurile lor, ațintindu-şi privirea spre fereastră şi spre noaptea încinsă, care aducea un miros uşor neplăcut prin plasa împotriva țânțarilor. Vocile din capătul îndepărtat al cabanei au coborât şi s-au contopit, apoi s-au transformat în *gânguriri,* ca şi când în pat s-ar fi cuibărit doi porumbei. Ash Wolf, delicată, frumoasă şi tristă, şi Ethan Figman, talentat, urât şi generos, improbabil împreună, improbabil lipiți unul de altul în acea noapte fierbinte, protejându-şi intimitatea în sacul de dormit cu căptuşeală roşie presărată cu cowboy şi lasouri, au început să murmure şi să uguiască. Ash i-a şoptit: „Dă jos cămaşa”, iar el i-a şoptit: „Cămaşa? Nu cred”. *„Trebuie.”* „Bine, atunci. Stai, nu vrea să iasă. Uite, s-a blocat.” Şi Ash i-a spus: „Eşti nebun”, iar drept răspuns, încântătorul Ethan a râs nebuneşte, după care s-a auzit foşnetul delicat, aproape imperceptibil al cămăşii pe care probabil şi-o scotea pentru prima oară în fața unei fete. „Aşa, a spus Ash în şoaptă. Vezi ce frumos e?”

Apoi s-au auzit plescăituri şi alte zgomote umane chinuitoare, iar porumbeii au început să se învârtă ca un rotisor în sacul încins. Iubirea nu putea fi explicată. Jules Jacobson-Boyd avea să afle asta când avea să devină terapeută, dar acum Jules Jacobson o ştia în mod anecdotic, şi s-a simțit brusc disprețuitoare şi defensivă față de dragoste. Ba chiar furioasă. Se simțea ca şi când ar fi făcut ceva greşit, *ca de obicei.* Simțea nevoia

presantă de a-i spune ceva lui Jonah despre ce văzuse în noaptea aceea. Şi-a imaginat că avea să se apropie de el când stătea ghemuit deasupra chitarei: „Ştii, i-ar fi spus ea, până la urmă contrariile chiar se atrag, oricât de ciudat ar fi în cazul de față”.

Dimineață, aerul deja revenise la o temperatură rezonabilă şi nu mai rămăseseră în cabană decât cele cinci fete. S-au ridicat în capul oaselor pe acordurile de început ale Simfoniei *Surpriza* de Haydn, pe care soții Wunderlich încă o puneau la pick-up, făcând-o să răsune în toată tabăra şi trezind pe toată lumea din somn.

Nouă

Nu era uşor de înțeles cum putea să te diminueze dragostea dintre alți doi oameni. Dacă acei doi oameni încă îți erau accesibili, dacă te sunau tot timpul, dacă te chemau să-ți petreci weekendul în oraş, ca de obicei, atunci de ce te-ai fi simțit dintr-odată extrem de singură? Jules Jacobson s-a simțit aşa toată prima jumătate de an după ce Ash Wolf şi Ethan Figman au devenit iubiți. *Iubiți* era cuvântul folosit de ei, nu de ea. Niciuna dintre cunoştințele ei nu mai folosise acel cuvânt până atunci, dar Ash îl rostea fără să-şi dea seama că era un cuvânt neobişnuit în gura unui adolescent. Ash şi Ethan se îndrăgostiseră în vara aceea cu o reciprocitate profundă, aproape telepatică. Nici lui, nici ei nu le trecuse prin minte că ar putea fi iubiți, le explicau ei tuturor. Dar, cunoscându-se foarte bine de câțiva ani şi petrecându-şi verile pe acelaşi petic de pământ din Munții Berkshire, în cele din urmă se îndrăgostiseră fulgerător unul de altul, iar acum nu mai voiau să se despartă niciodată.

În aprilie 1977, erau împreună de opt luni. Ethan fusese alături de Ash când câinele familiei Wolf făcuse o tumoare inoperabilă şi trebuise eutanasiat. Ash nu putuse intra cu Noodge în salonul veterinarului, aşa că intrase Ethan. O însoțise pe mama lui Ash şi mângâiaseră împreună pieptul zbuciumat al frumosului retriever auriu – câinele copilăriei lui Ash şi Goodman –, în timp ce veterinarul îi injecta substanța care în cele din urmă i-a oprit inima. Ethan a consolat-o pe mama iubitei sale – şi, în cele din urmă, viitoarea lui soacră –, apoi s-a întors în sala de aşteptare şi a lăsat-o pe Ash să-i cadă în brațe şi să plângă. Părea că Ethan Figman devenise depozitarul tuturor lacrimilor feminine. „Goodman nici măcar n-a fost de față, a spus Ash, cu capul sprijinit de pieptul lui. Noodge era câinele *nostru,* al lui şi al meu, şi amândoi l-am iubit atât de mult, iar Goodman n-a fost

aici la moartea lui. Îi era *dator* lui Noodge să vină. Amândoi îi eram datori.” Dar Ethan nu lipsise de la moartea câinelui; a fost de față şi atunci, şi la alte evenimente importante.

În săptămâna aceea, cu toții primiseră scrisorile din partea universităților. Ash fusese acceptată la Yale, unde studiaseră şi unchii şi bunicul din partea mamei, iar Ethan fusese acceptat la departamentul de animație al Şcolii de Arte Vizuale din New York. Aveau să locuiască la două ore cu maşina unul de celălalt şi aveau să facă des naveta ca să se vadă. Jonah, care spusese că nu avea niciun interes să studieze muzica la facultate, urma să meargă la MIT să facă inginerie mecanică, având intenția de a se specializa în robotică. Iar Jules, a cărei familie avea fonduri limitate şi care fusese o elevă indiferentă în liceu, dat fiind că atenția îi fusese atrasă de tot ce ținea de Spirit-in-the-Woods, urma să meargă la filiala din Buffalo a Universității de Stat din New York. Se gândea la drumurile pe care aveau să le facă Ash şi Ethan ca să se vadă, imaginându-şi-l pe Ethan în maşina veche a tatălui său, strângând volanul cu putere în timp ce intra pe autostrada I-95. Jules şi-o imagina şi pe Ash într-un tren Amtrak, absorbită de un volum de clasici de la Penguin. Toată lumea era nedumerită sau impresionată de ce anume găsiseră Ash şi Ethan unul la celălalt, dar Jules simțea că ea şi Jonah erau singurii care puteau percepe ataşamentul intens dintre cei doi prieteni ai lor. Cel care pricinuise această relație fusese Goodman, care dispăruse cu un an în urmă. Ash şi Ethan nu s-ar fi îndrăgostit *niciodată* dacă Goodman n-ar fi fugit de acasă.

— Dacă *încuplați* ar fi un cuvânt, i-a spus Jules lui Jonah într-o seară din primăvara dinainte să plece facultate, atunci ei aşa sunt.

— Mda, a răspuns el, dând aprobator din cap. Cred că e un cuvânt. Şi e clar că aşa sunt.

Şi dacă *ne*încuplați ar fi fost un cuvânt, exact aşa erau Jonah şi Jules. Erau împreună în apartamentul

incomplet amenajat al mamei lui Jonah Bay, aflat pe Strada Watts. Jules nu înțelegea sentimentul de singurătate care acum o stăpânea tot timpul. Nu părea plauzibil să fi fost pricinuit de fenomenul îndrăgostirii dintre Ash şi Ethan. Jonah nu avea acelaşi sentiment, dar a recunoscut că se simțea inadecvat, mai exact, stânjenit, ba chiar *îngrozit* când se gândea la cele câteva luni în care fusese iubitul lui Ash în anul dinainte şi la cât de prost se achitase de sarcina asta.

— Dar nu e vorba de o sarcină, a spus Jules.

— Nu, poate că nu, a ridicat el din umeri, fără să dezvolte subiectul.

Niciunul dintre ei nu ştia cum să joace rolul de iubit sau iubită. Nu era un set de aptitudini care putea fi învățat, ci, pur şi simplu, trebuia să faci asta şi trebuia să vrei s-o faci, şi cumva, făcând-o, deveneai din ce în ce mai bun. Cu siguranță la MIT aveau să fie mulți alți tineri care nu ştiau cum să fie iubiți sau iubite. Poate că în mediul acela, şovăielnicul şi feciorelnicul Jonah Bay ar fi putut să înflorească.

— Copii! a strigat mama lui. Veniți să ascultați ceva. Am nevoie de părerea voastră.

Susannah Bay şi alți doi muzicieni stăteau într-o cameră mică, retrasă față de living, şi cântau un cântec al cărui ritm – un fel de *uau-uau* – amintea un pic de coloana sonoră a unui serial polițist. Jonah spusese că mama lui încerca din răsputeri să-şi păstreze notorietatea. Vocea încă îi era puternică, nu se deteriorase precum cea a altor femei pe care le cunoscuse când îşi începuse cariera de folkistă – femei care începuseră ca soprane angelice şi ajunseseră să sune precum un unchi cu emfizem pulmonar.

Susannah Bay încă putea cânta orice, dar întrebarea era dacă lumea mai voia s-o asculte. Când concerta la câte unul dintre puținele cluburi de folk care mai rămăseseră în New York sau în alte oraşe, unde biletul de intrare era tot mai scump, întotdeauna i se cereau cu

nostalgie piese precum „Vântul ne va despărți”, „Peregrinările unui băiat” sau alte cântece vechi care aminteau spectatorilor unde erau când le auziseră prima oară – şi cât de mult li se schimbase viața de atunci, şi cât de uluitor de bătrâni erau. Aceste cântece îndrăgite trebuiau presărate generos în programul fiecărui concert; în sală se simțea nelinişte, ba chiar şi ostilitate, când trecea prea mult timp fără să cânte ceva familiar.

„Se schimbă moda”, spunea deseori Susannah. Însă moda se schimba întotdeauna. Iar când apunea moda pe care o reprezentai tu, nu aveai cum să nu bagi de seamă. Folkul nu mai era *curentul* dominant, ceea ce era foarte trist pentru toți exponenții lui de la începuturi, când o chitară acustică şi o voce păruseră capabile să grăbească sfârşitul unui război; dar acum exista peste tot muzică încântătoare – folk sau nu. Dar noile piese ale lui Susannah Bay nu se adaptaseră la sfârşitul anilor 1970. În seara aceea, după ce a cântat piesa pe care o compusese cu ceilalți doi muzicieni, Susannah i-a întrebat cu nerăbdare pe Jonah şi Jules dacă li se părea că era genul de muzică pe care ei şi prietenii lor ar vrea s-o asculte: „Vă puteți imagina un grup de vârsta voastră care stă la cineva acasă şi pune noul meu album?”

— Ah, sigur, a spus Jules din politețe, iar Jonah i-a ținut isonul.

Pe Susannah a bucurat-o răspunsul lor, dar cei doi prieteni ai ei ştiau că nu era adevărat, iar după ce aceştia şi-au luat scurt la revedere, Jules a mai stat un pic şi a plecat şi ea.

— Pe curând, i-a spus Jonah la uşă.

Şi-au strâns uşor mâna, apoi s-au bătut pe spate, făcând mici gesturi care confirmau îndelungata lor legătură. Acum doar ei doi mai erau singuri. Jonah arăta atât de bine, încât Jules se minuna de fiecare dată când avea un cât de mic contact fizic cu el. Se tunsese de curând, iar părul negru îi ajungea până la umeri. Încă mai purta uneori un şnur de piele la gât şi un tricou cu

buzunar. Aproape că era stânjenit de frumusețea lui şi ar fi vrut să pretindă că era o iluzie optică. Jules nu putea înțelege nici de ce refuza întotdeauna să vorbească despre talentul lui muzical şi de ce îl abandonase. Ştia că Jonah avea o voce excelentă şi că era foarte bun la chitară şi la compoziție. Elektra, casa de discuri care renunțase la mama lui, l-ar fi putut dori acum pe Jonah. Dar el nu voia să audă de toate astea; avea să ajungă într-un laborator de la MIT, ca să facă lucruri pe care Jules nu avea să le înțeleagă niciodată. „Nu vrei să faci muzică pentru că ai emoții când urci pe scenă?", a încercat ea să-l întrebe odată, dar Jonah doar i-a aruncat o privire neobişnuit de rece şi a clătinat din cap, cu aerul că habar n-avea despre ce vorbea. Jules a hotărât că Jonah era prea modest ca să fie muzician sau ca să devină faimos; nu avea temperamentul necesar, lucru care lui Jules i se părea demn de admirație şi care făcea ca năzuința ei către o viață spectaculoasă, poate chiar ca actriță de comedie, să i se pară un pic grosolană.

Jules venea deseori în apartamentul lui Susannah Bay, pentru că avea nevoie să limiteze timpul petrecut în Labirint, unde Ash şi Ethan începuseră să locuiască împreună. „Poți să-ți amenajezi atelierul în camera lui Goodman", îi propusese Betsy Wolf lui Ethan în primăvara aceea. „Oh, nu pot să fac asta", răspunsese Ethan. „Dar chiar îmi doresc asta", insistase Betsy. Dorința ei ca Ethan să-şi facă atelierul acolo se născuse probabil din dorul după fiul ei şi, cu toate că poate îi era greu să vadă un alt băiat în camera aceea – băiatul greşit –, îi era şi de ajutor. Goodman avea un birou enorm sub posterele încrețite cu Pink Floyd, Led Zeppelin şi *Portocala mecanică.* Cu grijă şi cu emoție, Ethan a dat la o parte câteva dintre lucrurile împrăştiate pe el. Pe acel birou, la lumina puternică a unei lămpi reglabile de culoare verde, Ethan Figman s-a apucat de treabă, desenând cadre pentru *Figland.*

În scurtă vreme, a ajuns să petreacă weekendurile la

familia Wolf, iar apoi, din ce în ce mai des, a început să doarmă acolo şi în timpul săptămânii. În ultimul an de liceu, el şi Ash erau facsimilul unui cuplu adult, iar Wolfii aveau vederi progresiste cu privire la sex şi spuneau că nu se amestecau în viața privată a fiicei lor. De curând, Ash se dusese la un cabinet de planificare familială să i se pună o diafragmă vaginală; bineînțeles că Jules se dusese cu ea şi rămăsese în sala de aşteptare, pretinzând că şi ea venise acolo pentru o diafragmă. *Oh, da,* şi-a spus în sinea ei, stând pe scaun, *asta sunt eu, Fata Diafragmă.* S-a uitat în jur la celelalte femei – îşi închipuiau, probabil, că, la fel ca ele, nici ea nu era virgină. Ceea ce era surprinzător de plăcut pentru Jules. După aceea, când Ash a ieşit din cabinet cu o cutiuță de plastic, au traversat strada şi s-au aşezat pe un parapet de cărămidă, iar Ash a scos obiectul din cutiuță şi l-au examinat atent împreună.

— Ce-i praful ăsta de pe ea? a întrebat Jules. Un fel de pudră?

— Amidon de porumb, a spus Ash. Mi-au dat şi un flacon cu aşa ceva. Împiedică erodarea siliconului.

— Vorbeşti ca un om de ştiință. Ți-ai luat diploma la Heidelberg?

Dispozitivul era de un bej-gălbui, ca pielea de pui crudă, iar Jules se uita la el în timp ce Ash îl ținea în mână, arătându-i cât de elastic şi rezistent era. Jules s-a gândit stânjenită la un amestec înspumat de gel, amidon şi *fluide,* cuvântul acela îngrozitor care se referea la rezultatul final al excitației fizice a uneia sau a două persoane. Prezența lui Ethan în apartamentul Wolfilor înveselea familia şi o făcea să uite frica legată de Goodman şi de soarta lui. Jules ştia de ce se temeau: că nu aveau să-l mai vadă niciodată, că avea să moară sau că poate murise deja. Oare cum reuşea să se întrețină? Prezența îmbucurătoare a unei iubiri tinere în casă era exact ce trebuia pentru a păstra la distanță concluziile îngrozitoare.

Oricine şi-ar fi putut da seama că Ash Wolf şi Ethan Figman se iubeau, chiar dacă părea improbabil. Cei doi iubiți au înțeles că dragostea şi sexul se completau reciproc, iar acum, după cum spusese Ash, li se părea aproape o *nebunie* că le luase atât de mult timp să-şi dea seama. În perioada aceea, diafragma rareori stătea în cutiuță. De curând, Ash îi mărturisise lui Jules că Ethan era surprinzător de bun la pat.

— Ştiu că nu arată foarte bine, spusese ea cu timiditate, dar îți spun sincer, chiar ştie cum să se apropie fizic de mine. Nu-i este teamă şi nici nu e pudic. Sexul e fascinant pentru el. Mi-a spus că i se pare foarte creativ. Ca pictatul cu degetele. Vrea să vorbim despre tot. N-am avut niciodată cu nimeni conversații de genul ăsta; adică, tu şi cu mine suntem incredibil de apropiate, dar ştim despre ce vorbim fără să trebuiască să ne dăm explicații. Dar el e bărbat, iar eu femeie, şi e ca şi când am veni de pe planete diferite.

— Da, el e de pe planeta Figland, a spus Jules.

— Exact! Iar eu sunt pe Pământ. Vrea să ştie totul despre aşa-numitele sentimente „feminine” – dacă, de exemplu, fetelor li se par atrăgătoare penisurile, cu toate că în mod obiectiv arată atât de bizar; şi – ține-te bine – dacă tata şi cu mine suntem un pic „îndrăgostiți” unul de altul. Complexul Electra. Apoi, ca o întrebare secundară, dacă mă gândesc tot timpul la moarte, ca el. „Dacă nu eşti obsedată de ideea că o să mori într-o bună zi, mi-a spus Ethan, atunci nu eşti fata potrivită pentru mine.” L-am asigurat că sunt extrem de morbidă şi extrem de existențialistă, iar asta l-a făcut să se simtă foarte uşurat. Ba cred că l-a şi excitat.

Jules asculta acest monolog într-o tăcere posomorâtă, neştiind ce să spună. Ash descria o lume închisă în care Jules avusese şansa să intre, dar refuzase. Nu voia nici acum, dar descrierea apropierii şi a intensității acelei lumi nu făceau decât să-i sporească singurătatea.

— Continuă, a fost tot ce a spus ea.

— La început, n-am crezut că o să meargă. N-am crezut c-o să fiu atrasă de Ethan, pentru că, mă rog, obiectiv vorbind, ştii şi *tu* cum e. Dar după ce am început să facem lucruri serioase în pat, mi s-a părut că era făcut pentru asta. Făcut pentru mine. Şi voiam să fiu în sfârşit mai sălbatică, să nu mai trebuiască să fiu tot timpul atât de *bună,* atât de controlată, perfectă – Domnişoara Nota 10 de la liceul Brearley. N-aş fi crezut niciodată c-o să se întâmple asta între mine şi Ethan. Dar s-a întâmplat, ce mai pot să spun?

Nu mai era nimic de spus. Jules a ieşit din clădirea unde locuia mama lui Jonah şi a coborât tocănind la metrou, să se ducă la Gara Penn, de unde avea să plece singură acasă. Şi-a spus în sinea ei că nu-l dorise pe Ethan ca „iubit" şi că nu-l voia nici acum. Ba chiar şi-a amintit respirația lui urât mirositoare şi eczemele de pe brațele sale. Şi-a amintit umflătura fatală care a apăsat-o în atelierul de animație. Dar părea că iubirea trecea peste toate astea. Iubirea trecea peste respirație şi eczeme, peste frica de sex şi peste asimetria înfățişării. Dacă iubirea era adevărată, atunci aceste detalii fizice, omeneşti, puteau părea nesemnificative.

Dar era evident că, pentru Ash, imperfecțiunile fizice ale lui Ethan Figman nu căpătaseră o importanță tot mai mare, la fel ca pentru Jules. Igiena lui Ethan era mai bună acum decât fusese la cincisprezece ani şi, în plus, era în plin proces de schimbare, devenind el însuşi. Povestea lui Ash şi Ethan era privată şi specifică *lor.* Ce o complica un pic era faptul că Jules îl iubea şi ea pe Ethan, în felul ei aparte şi durabil. Era atât de talentat şi de deştept, atât de preocupat, de neobişnuit şi de generos față de ea. Ethan credea în ea, încuviința meditativ multe dintre observațiile ei, îi aprecia umorul, o încuraja să creadă că putea avea o viață spectaculoasă într-o bună zi, să locuiască la New York şi poate să devină o actriță de comedie şi să facă ce-şi dorea. Îşi păstrase iubirea pentru Jules şi ar fi făcut orice pentru ea. Era limpede că-l

subestimase, îşi spunea ea acum cu tristețe, stând pe peronul metroului, fără să aibă vârâtă adânc şi sigur în ea o membrană de silicon care să-i acopere colul uterin şi să aştepte să fie pusă la lucru.

Apoi Jules s-a gândit că nu, nu-l subestimase pe Ethan. Îl prețuise foarte mult, dar pur şi simplu nu îl *dorise.* Într-un moment ciudat, un moment de răscruce din viața ei, Ash îl dorise. Faptul că Ash Wolf îl alesese pe Ethan Figman o ridicase pe Ash la un nivel mai înalt de existență. Misterul dorinței era mult peste abilitățile conceptuale ale lui Jules Jacobson. Era la fel ca... robotica. Încă un subiect pe care nu-l putea înțelege deloc.

Metroul a venit, iar Jules a urcat, spunându-şi în sinea ei: *Sunt cea mai singură persoană din metroul ăsta.* Totul în jur era urât: scaunele azurii, reclamele la produsele Goya – cum ți-ar fi putut stârni apetitul acele ilustrații decolorate cu guave[71] cenuşii într-un sirop cenuşiu? –, barele metalice care fuseseră apucate de mii de mâini chiar în ziua aceea, stațiile care se perindau prin fața ferestrelor. *Sunt într-o criză,* şi-a spus ea. *Dintr-odată, am un sentiment nou al propriei fragilități în lumea asta, şi e insuportabil.*

Anul acela, Jules s-a simțit foarte tristă, iar în unele nopți, se gândea că ea, mama şi sora ei stăteau întinse fiecare în patul său, copleşite de o singurătate aproape dureroasă. Dintr-odată, nu şi-a mai putut imagina cum reuşise mama ei să supraviețuiască văduviei la vârsta de patruzeci şi unu de ani. Jules şi-a dat seama că era prima oară când îşi punea serios problema asta. Îşi spusese doar: *Sunt o fată al cărei tată a murit,* ceea ce avea o anumită notă tragică. Multă lume îi spusese: „Îmi pare foarte rău pentru pierderea ta”, iar după ce auzise asta de atâtea ori, începuse să simtă că pierderea era numai a ei. Jules ar fi vrut să-i ceară scuze mamei sale, să-i spună că fusese preocupată numai de sine până în clipa aceea, dar adevărul era că încă era extrem de

preocupată de sine.

După o anumită vârstă, simțeai nevoia să fii singur. Era o nevoie care, precum o frecvență radio, devenea tot mai puternică, până când, în cele din urmă, trebuia să faci ceva în legătură cu ea. În timp ce Jules stătea întinsă pe pat în dormitorul său de pe Strada Cindy, cei doi buni prieteni ai ei stăteau goi în patul lui Ash de la etajul şase al Labirintului. Poate că, în goliciunea lui vulnerabilă, Ethan Figman era cumva atrăgător. Nu era deloc diferit de alți oameni. Îşi dorea un anumit lucru şi îl găsise, iar acum, el şi Ash stăteau tăcuți şi fericiți în patul ei.

După ce Ethan şi Ash deveniseră un cuplu, Goodman dispăruse repede din conversațiile zilnice ale Wolfilor. Familia era în continuare tristă şi îngrijorată din cauza lui, dar se vedea că începea să-şi revină. Deja plănuiau o excursie în Islanda pentru vara următoare; Ash spusese că taică-său avea de rezolvat acolo nişte treburi de serviciu. În plus, excursia oferea celor trei Wolfi rămaşi prilejul de a fi încă o dată împreună în linişte, înainte ca Ash să plece la Yale. În Islanda, aveau să călărească şi să înoate în bazine cu apă geotermală.

Într-o zi, la sfârşitul lui mai, când Jules şi Ash erau într-un butic de mărgele de pe Eighth Street, răscolind prin cutiile cu sfere de sticlă strălucitoare şi mată, Ash a spus:

— Şi, ce-ai plănuit pentru vara asta?

— Să-mi iau o slujbă la Carvel, a răspuns Jules. Nu-i tocmai palpitant, dar aşa o să fac rost de nişte bani de cheltuială pentru Buffalo. A lucrat şi soră-mea acolo. Cică ar vrea să mă angajeze.

— Când începi?

— Încă n-am stabilit, trebuie să vorbesc la resurse umane, a spus ea, apoi a făcut o pauză şi a adăugat: glumesc.

Ash i-a zâmbit cu un aer conspirativ.

— Spune-le că nu poți începe decât după sfârşitul lui iulie.

— De ce?

— Mergi în Islanda.

— Ştii că n-am bani.

— Te-au invitat ai mei. Se ocupă ei de toate cheltuielile.

— M-au invitat părinții tăi? Serios? Dar nu-i ca o invitație la *cină.*

— Chiar îşi doresc să vii.

— L-au invitat şi pe Ethan?

— Bineînțeles, a spus Ash, îmbujorându-se uşor. Dar nu poate, din cauza Bătrânului Mo Templeton. Ştii, a refuzat până şi stagiul ăla extraordinar din cauza Bătrânului Mo.

Bolnav de emfizem pulmonar, profesorul de animație al lui Ethan zăcea pe patul de moarte în Bronx, iar Ethan îşi luase sarcina de a-l îngriji, în loc să meargă la Los Angeles, unde i se propusese să lucreze pe timpul verii la seria Looney Tunes produsă de Warner Bros.

— El nu poate să vină, a zis Ash. Dar tu poți.

— N-o să mă lase niciodată să merg, a spus Jules, referindu-se la mama ei, apoi şi-a amintit că Gudrun Sigurdsdottir, fosta supraveghetoare de la Spirit-in-the-Woods, locuia în Islanda. Ah, ştii ce? Dacă reuşesc să merg cu voi, am putea s-o vizităm pe Gudrun. Ce ciudat ar fi să ne întâlnim cu ea pe propriul ei teren.

— Ah, da. Gudrun, țesătoarea, a spus Ash.

— Şi ar putea să ne povestească mai multe despre camera de iască pe care o cuprind flăcările.

— Doamne, Jules, tot ții minte.

După cum era de aşteptat, Lois Jacobson a fost stânjenită de invitația extravagantă a Wolfilor.

— Ce-or fi crezând părinții lui Ash, că suntem săraci sau mai ştiu eu ce, a zis ea. Dar nu e adevărat. Pur şi simplu, nu avem bani pentru o asemenea excursie. Şi urăsc ideea ca părinții altcuiva să plătească pentru tine.

— Mami, nu-s părinții oricui, ci părinții lui Ash.

— Ştiu, draga mea.

Ellen, care se foia prin bucătărie în timp ce mama şi

sora ei discutau, s-a uitat la Jules şi a spus:

— De ce sunt atât de drăguți cu tine?

— Ce vrei să spui?

— Nu ştiu, a răspuns Ellen. Dar n-am auzit niciodată ca o familie să facă asta.

— Poate că mă plac.

— Poate, a spus Ellen, care nu-şi putea imagina de ce o familie încântătoare pe care n-o întâlnise niciodată era atât de interesată de sora ei.

Jules şi Wolfii au pornit spre Islanda pe 18 iulie. Au plecat cu un zbor de noapte de la Aeroportul Kennedy la Luxemburg, iar de acolo aveau să ia alt avion spre Reykjavik. Cabina de la clasa întâi era la fel de confortabilă precum livingul Wolfilor, iar după ce au luat masa, Jules şi Ash şi-au dat pe spate fotoliile generoase, învelindu-se cu pături catifelate. Mai târziu, deasupra Atlanticului, Jules s-a trezit tresărind, copleşită de un amestec intens şi inexplicabil de nelinişte şi groază. Dar când s-a uitat în jurul ei, a fost liniştită imediat de cabina luxoasă şi calmă, învăluită de torsul motoarelor şi de razele spoturilor de deasupra fotoliilor. Ash şi mama ei dormeau, dar Gil Wolf era treaz, răsfoind documentele din servietă şi uitându-se din când în când prin hublou la întunericul de afară, cu acelaşi amestec de nelinişte şi groază – sau cel puțin aşa i s-a părut lui Jules.

Reykjavik era un oraş foarte mic şi curat, cu orizont larg şi clădiri scunde. În prima zi, încercând să se acomodeze la diferența de fus orar, familia a rămas trează cât a putut, plimbându-se prin capitală, care semăna cu un oraş universitar primitor, bând cafele şi cola şi mâncând hotdogi de la un vânzător ambulant. Curentul muzical care avea să explodeze mai târziu în Reykjavik încă nu apăruse – cântăreața Björk nu avea la momentul acela decât şapte ani. Mergând pe o stradă îngustă şi îngrijită, Jules a simțit că i se împleticesc picioarele. „Obişnuita amețeală de la diferența de fus”, a spus Betsy Wolf. Dar în scurtă vreme gura lui Jules s-a umplut de

salivă, iar stomacul ei a început să scoată zgomote ciudate. Abia a reuşit să se întoarcă la Hotel Borg. Stranietatea acelor locuri stranii devenise insuportabilă. Gura i se tot umplea de salivă şi picioarele îi tremurau, iar când a intrat în camera de hotel, Jules a luat-o la fugă spre baie şi a expediat un jet de vomă în closet. A vomat atât de mult, încât Wolfii au cerut să fie adus doctorul hotelului, care i-a dat o pastilă mare, cu aspect gelatinos; Jules era gata s-o bage în gură, dar medicul a oprit-o şi i-a spus pe un ton blând, dar stânjenit: „Nu, domnişoară, în orificiul *anal”,* pentru că era un supozitor.

Jules a dormit mare parte din prima după-amiază în Islanda. Când, în cele din urmă, a reuşit să deschidă ochii, avea o durere surdă în craniu şi, în acelaşi timp, îi era foarte foame şi sete. „E cineva aici? a zis ea, testându-şi vocea. Ash?” Camera era goală, la fel şi camera alăturată, unde stăteau părinții lui Ash, şi habar n-avea ce oră era sau dacă era zi ori noapte. Jules a tras marginea draperiei şi a văzut că cerul încă era luminat. S-a dus la baie şi a găsit un bilet aşezat pe chiuvetă, ca să-i sară în ochi. Era scris pe o hârtie cu antetul hotelului, iar Jules a recunoscut scrisul rotunjit, de domnişoară, al lui Ash.

Jules!!!!

Sper că te simți mai bine, biata de tine. Suntem la Café Benedikt, care e FOARTE aproape. Întreabă portarul cum se ajunge aici. Te rog să vii cât mai repede cu putință. SERIOS.

Te iubesc,

Ash

Jules s-a spălat pe față cu un săpun verde, apoi a reuşit să găsească periuța şi pasta de dinți în geamantanul Samsonite pe care i-l cumpărase mama ei înainte de plecare. S-a spălat pe dinți, şi-a trecut o perie prin părul ei de nedomesticit şi a coborât în foaierul

hotelului. În încăperea somptuoasă, unde se auzea muzică clasică în surdină, era mai întuneric decât afară. Jules a cerut indicații de la portar – toată lumea vorbea engleza – şi a ieşit din hotel, pornind în noaptea luminată de soare din Reykjavik. Un oraş care, din pricina acelei uluitoare zile continue, i se părea complet străin, un oraş în care fusese cât pe ce să înghită un supozitor. În timp ce mergea către cafenea, simțea că se apropia de ceva neobişnuit. Dar poate că în viață, şi-a spus ea mai târziu, nu existau doar momente ciudate, ci şi momente revelatoare, despre care abia mai apoi îți dădeai seama că erau revelatoare. Jules mergea pe stradă cu părul ciufulit şi cu o mică pată de vomă galbenă pe gulerul bluzei cu imprimeuri, deşi încă n-o observase. Purta saboții turcoaz pe care îi luase cu ea – „În sfârşit o să purtăm saboți acolo unde trebuie”, îi spusese ea lui Ash înainte să plece spre Islanda – şi care acum tocăneau zgomotos pe caldarâm, fiecare pas făcând-o să se simtă stânjenită şi singură, dar hotărâtă. În Reykjavik multă lume purta saboți, dar nimeni nu părea să facă atâta zgomot ca ea.

Jules trecea pe lângă bărbați care erau evident beți, iar la un moment dat i-a ieşit în cale un grup de turişti cu rucsacuri în spate – hipioți tineri care făceau turul Islandei aproape fără niciun ban în buzunar. Un băiat a strigat după ea într-o limbă pe care n-a recunoscut-o, poate greacă, dar Jules a mers mai departe. Ştia că, din pricina ochilor ei injectați, arăta ca un zombi plecat să omoare pe cineva. A găsit uşor strada plină cu cafenele, toate aglomerate şi învăluite în fum de țigară. Când a găsit Café Benedikt şi s-a uitat pe fereastră, prima față pe care a recunoscut-o n-a fost a unuia dintre Wolfi, ci una complet neaşteptată, aşa că a avut nevoie de o secundă să-şi amintească lanterna grea, de tip industrial, cu care țesătoarea şi salvamarul Gudrun Sigurdsdottir intrase pentru prima oară în cabana lor în vara lui 1974. Gudrun era în cafenea şi zâmbea, iar din spatele ei, dintre mesele aglomerate, Wolfii îi făceau cu mâna, pentru ca Jules să-i

vadă şi pe ei – toţi îi zâmbeau cu expresii intense şi neobişnuite. Ash se uita țintă la Jules cu ochi umezi şi fericiți. Alături de ea la masă, vizibil doar pe jumătate din locul unde stătea Jules, cu fața acoperită în parte de un stâlp de lemn, se afla Goodman. Fiul soților Wolf a ridicat paharul de bere spre ea şi cu toții i-au făcut semn lui Jules să intre.

— Vocea lui la telefon m-a țintuit locului, le-a explicat Betsy Wolf. *Mamă.*

— Mamă, a repetat Goodman, iar pe Betsy Wolf iar au trecut-o fiorii.

Betsy şi-a pus pe masă paharul cu vin, apoi a luat mâinile fiului său şi le-a sărutat. Toată lumea de la masă era emoționată, inclusiv Gudrun. În scurtă vreme a fost absorbită şi Jules de această atmosferă, căci şocul inițial se risipise şi fusese înlocuit repede de o stare relaxată.

— Jules, aveam de gând să-ți povestim tot imediat ce ajungeam la hotel, a spus Ash. Goodman a lucrat azi şi abia acum, pe seară, a putut să se vadă cu noi. Plănuiam ca mai întâi să stăm de vorbă cu tine şi să-ți explicăm tot. Dar apoi ai făcut toxiinfecție alimentară şi ar fi fost prea ciudat să-ți dăm vestea dintr-odată, în timp ce tu vomitai. Probabil ai fi crezut că halucinezi.

— Şi acum cred asta.

— Sunt real, a spus Goodman. Dar tu pare să fii o impostoare, Jacobson. Ce-ai pățit la ochi?

— Mi s-au spart vasele de la atâta vomat, a răspuns ea. Pare mai grav decât e în realitate.

— Mda, arăți ca fata din *Exorcistul,* a continuat Goodman. Dar în sensul bun.

Acesta era genul de remarcă amuzantă şi ofensatoare pe care ar fi făcut-o pe vremea când se strângeau cu toții în cabană. Dar fiul familiei Wolf lăsase de mult în urmă viața de taberist şi ajunsese într-un loc foarte îndepărtat de cel în care se aflau restul prietenilor lui de la Spirit-in-the-Woods. Acum avea aerul unui student european boem şi sofisticat, care probabil beneficia de o bursă de

studii. Dar nu era înscris la facultate, i-a explicat el lui Jules, pentru că ar fi avut nevoie de prea multe documente oficiale pentru asta. Încă îşi dorea să devină arhitect într-o bună zi, dar ştia că nu-şi putea face studiile nici în Islanda, nici în altă parte. Jules s-a întrebat dacă era adevărat; pentru că, dacă asta îşi dorea din tot sufletul, oare chiar nu se putea găsi o cale de a-şi îndeplini visul? Deocamdată, lucra în construcții cu soțul lui Gudrun, Falkor, şi exact asta făcuse în ziua aceea înainte să se întâlnească cu familia lui. El şi Falkor se ocupau cu demolarea pe interior a caselor, în vederea reamenajărilor, iar la sfârşitul zilei de muncă făceau saună şi, dacă era suficient de cald afară, săreau într-un lac rece.

Pe măsură ce punea cap la cap frânturi pe care i le povesteau cei de la masă, Jules a înțeles că, în dimineața în care plecase de acasă, Goodman luase un autobuz Peter Pan de la Autoritatea Portuară şi coborâse în Belknap, Massachussets. Bătuse la uşa casei mari şi cenuşii unde locuiau Manny şi Edie Wunderlich, dar nu-i răspunsese nimeni. În zilele dinainte să fugă din Labirint, fusese cuprins treptat de panică, ajungând să se teamă că juriul nu-l va crede, că va pierde procesul şi va fi trimis la închisoare pentru douăzeci şi cinci de ani. Aşa că, după, luase decizia de a pleca şi retrăsese o sumă considerabilă din contul său, punând banii în rucsacul de marinar cu care venea în tabără, Spirit-in-the-Woods a fost singura destinație care i-a venit în minte. Goodman s-a plimbat prin tabără, care era pustie şi liniştită, având un aer melancolic în afara sezonului. În fața sălii de mese a văzut-o pe bucătăreasă, Ida Steinberg, care ducea gunoiul, aşa că s-a apropiat de ea şi a salutat-o. Bucătăreasa habar n-avea de procesul lui, dar când Goodman i-a spus că avea nevoie să scape, a înțeles că voia să plece într-un loc unde să nu fie găsit.

Ida l-a dus în bucătăria taberei, l-a aşezat la masă şi i-a pus într-un bol câteva polonice de supă de linte. Era o

coincidență fericită, i-a explicat ea, pentru că, în afara sezonului nu lucra decât foarte rar pentru soții Wunderlich, dar în perioada aceea veniseră nişte muncitori să facă reparații ample în tabără, în vederea unei inspecții din partea autorităților, aşa că era nevoie de serviciile ei. Soții Wunderlich plecaseră în Pittsfield să cumpere provizii, iar Goodman îi ceruse în mod instinctiv să nu le spună că trecuse pe acolo. Ştia că Manny şi Edie îi plăceau pe părinții lui, dar îi plăceau şi pe părinții lui Cathy Kiplinger.

— Du-te şi găseşte un om bun la suflet care să te găzduiască, i-a sugerat Ida Steinberg. Cât mai departe de aici.

Goodman s-a gândit imediat la Gudrun Sigurdsdottir, care venise odată în cabana băieților şi se aşezase pe un pat, fumând şi discutând deschis despre suferințele vieții. Ca şi când Spirit-in-the-Woods ar fi avut un fel de mişcare de rezistență, Goodman a întrebat-o pe Ida dacă îi putea da numărul de telefon şi adresa lui Gudrun, iar bucătăreasa le-a căutat în agenda rotativă din biroul Wolfilor. Goodman avea bani; urma să plece cu avionul într-un oraş al Europei, apoi avea să meargă în Islanda s-o găsească pe Gudrun şi să-i ceară ajutorul. Planul lui era ridicol – dacă se ducea până acolo, iar Gudrun îi spunea nu, ce făcea după aceea? –, dar lui i se părea rezonabil. Trei zile mai târziu, după ce s-a cazat într-un motel, Goodman şi-a cumpărat un paşaport fals extrem de scump, care chiar mergea, cu toate că înainte ca avionul lui să plece spre Paris de la Terminalul E al Aeroportului Logan, a stat tremurând pe locul lui, 14D, cu ochii ațintiți în cartea pe care o alesese la nimereală înainte de îmbarcare, genul de roman de succes pe care el, un iubitor al lui Günter Grass, nu l-ar fi citit în viața lui: *Cortina,* de Agatha Christie.

Sub un nume fals, Goodman trăia la Reykjavik împreună cu Gudrun şi Falkor, dormind pe canapeaua extensibilă din micul lor dormitor pentru oaspeți.

— Dar de ce ai ales Islanda? a întrebat Jules.

— Ți-am spus, pentru Gudrun, a răspuns Goodman.

— Pare atât de aleatoriu.

— Era singura persoană care locuia suficient de departe ca să nu ştie despre toată povestea cu Cathy şi să nu mă judece. Nu ne-a judecat niciodată pe niciunul dintre noi, mai ții minte? Era bună la suflet.

Gudrun, care îl asculta cu atenție, s-a şters un pic la ochi:

— Goodman a venit la mine şi mi-a spus că are nevoie de ajutor. Întotdeauna mi-a plăcut de el. Făcea parte din grupul vostru frumos de prieteni.

Gudrun şi soțul ei, care țesea şi el în timpul liber, aveau foarte puțini bani şi duceau o viață simplă. De multe ori, singura lor mâncare erau câțiva biscuiți maro, care păreau făcuți din rumeguş, şi nişte *skyr,* cel mai acru şi mai monastic iaurt din lume. Noaptea, Goodman dormea pe canapeaua goală, învelit cu o pătură țesută manual de Gudrun şi Falkor. Dar îi era dor de părinții şi de sora lui şi îşi dorea cu disperare să reia legătura cu ei. Pe măsură ce se apropia aniversarea zilei în care plecase de acasă, Goodman era invadat de un dor insuportabil, gândindu-se la familia lui din apartamentul newyorkez, la mirosurile mâncărurilor gătite de mama lui, la tihna de a avea o familie minunată, la cât de bine era să ai o cheie care descuia apartamentul în care locuiai. Ştia că fusese o mare greşeală să fugă. Frânsese inimile celor din familie, după cum îşi frânsese şi lui inima.

Zi după zi, în modesta lui viață islandeză, Goodman trecuse pe lângă telefoane publice în Reykjavik şi se abținuse să nu sune acasă. Într-o zi din martie, s-a dus acasă la Gudrun şi Falkor, a adunat un pumn de monede, le-a pus într-o geantă de umăr şi, în după-amiaza următoare, în orăşelul Breidholt, unde avea ceva de lucru, Goodman şi-a luat geanta şi, într-o pauză, s-a dus la un mic magazin din apropiere. Cu mâini tremurânde, a băgat monede în fanta telefonului şi a

sunat, iar de peste ocean mama lui tristă a spus „alo” cu o voce caldă şi maternă, iar el a zis simplu: „Mamă”.

Betsy Wolf a tras brusc aer în piept, ca un oftat inversat, apoi a exclamat: „Dumnezeule mare!”

Goodman ştia că era un mare risc să sune acasă, dar trecuse atâta timp de când fugise, încât probabil nu mai stătea nimeni la pândă. Poate că şi uitaseră de el. La început, detectivii care se ocupau de caz, Manfredo şi Spivack, îi sunaseră des pe Wolfi, să-i întrebe dacă aflaseră ceva, apoi sunaseră din ce în ce mai rar. „Sincer, suntem foarte aglomerați, îi mărturisise Manfredo lui Betsy. Practic, nu mai facem față. Secția noastră tocmai a concediat doi oameni şi urmează alte reduceri de personal. Oraşul nu mai are bani.” Mulți ani mai târziu, un băiat dintr-o suburbie a Connecticutului avea să fie acuzat de două violuri brutale şi avea să fugă în Elveția, să trândăvească toată viața la o cabană de schi, întreținut de părinții lui bogați. Dar băiatul acela era un agresor în toată regula, care făcuse două victime, şi cazul nu avea să fie dat uitării; arestarea lui ar fi fost considerată un triumf. Cazul lui Goodman fusese mai puțin senzațional şi mai puțin interesant încă de la început. Când băiatul fugise, familia Kipling nu avusese niciun chef să stea de vorbă cu presa şi, după o vreme, cazul părea să fi fost abandonat în favoarea altor priorități. Sunând cu îndrăzneală de peste hotare, Goodman s-a temut o clipă că poate şi familia lui uitase de el, că în cele din urmă se împăcaseră cu pierderea lui. I-a spus câteva vorbe şovăielnice mamei lui, iar Betsy a izbucnit în plâns şi l-a implorat să-i spună unde era.

— Nu pot. Dacă ai telefonul ascultat? a răspuns el.

— Nu e, a zis Betsy Wolf. Spune-mi. Eşti copilul meu şi am nevoie să ştiu unde eşti. Nici nu-ți închipui prin ce-am trecut.

În cele din urmă, Goodman i-a spus unde era, apoi Betsy a continuat:

— Da, eşti foarte tânăr şi ai luat o decizie pripită, care

s-a dovedit a fi una proastă, dar acum trebuie să îndreptăm lucrurile.

— Adică?

— Te întorci acasă. Te urci în avion şi vii aici. Te aşteptăm la aeroport şi te predai de bunăvoie.

— Să mă predau? a întrebat Goodman. Mamă, vorbeşti de parcă aş fi făcut ceva rău.

— Păi, chiar ai făcut: ai fugit. E un lucru peste care nu se poate trece cu vederea, dar o să găsim o soluție, o să se rezolve.

Goodman i-a spus că era naivă, că în viață problemele nu se rezolvau întotdeauna şi că nu avea cum să se întoarcă acasă. Discuția a continuat aşa o vreme, mama lui implorându-l, iar Goodman insistând că nu, nu se întoarce, că reuşise să scape şi că lucrurile aveau să rămână aşa; dacă se întorcea, putea fi trimis la închisoare pentru foarte multă vreme, iar dacă rămânea în Islanda, măcar putea avea o viață. În cele din urmă, Betsy a înțeles că fiul ei nu avea să-şi schimbe decizia. Deşi îi era foarte dor de casă, Goodman se obişnuise cu ideea că Islanda era noua lui patrie. Dacă nu le spunea ea însăşi detectivilor unde era, Betsy nu vedea cum altfel ar fi putut să-l aducă acasă.

Şi astfel, acționând părinteşte, fără nicio reținere, dar fără să spună nimănui – nici măcar lui Ash –, Betsy şi Gil Wolf i-au trimis bani lui Goodman pe nişte trasee bancare elaborate. Era fiul lor şi ştiau că era nevinovat, iar dacă nu-l puteau convinge să se întoarcă, atunci asta era ce simțeau că trebuiau să facă. După ce banii i-au parvenit fără probleme, soții Wolf au aşteptat cu încordare şi, în cele din urmă, au ajuns la concluzia că, prin cine ştie ce noroc, nimeni altcineva nu se mai gândea la Goodman şi că poate n-ar fi fost exclus ca la un moment dat să meargă să-l vadă. După o vreme, au hotărât că sosise momentul să-i spună şi lui Ash.

— Într-o zi, am venit de la şcoală, i-a explicat Ash lui Jules în cafeneaua islandeză, iar părinții mei m-au dus în

living şi am luat loc cu toții. Aveau nişte expresii extrem de ciudate. Am crezut că voiau să-mi spună că Goodman fusese găsit şi că era *mort.* Eram foarte speriată. Apoi mi-au spus că era teafăr, că era în *Islanda,* că îi trimiseseră bani şi că la un moment dat o să mergem să-l vedem. Cât pe ce să-mi stea inima-n loc. Am început toți să țipăm şi să ne îmbrățişăm. Simțeam c-o să *explodez,* Jules, pentru că eram nevoită să-ți ascund vestea cea bună. Dar părinții mă tot avertizau: „Să nu spui la nimeni!" Parcă eram mafioți. Mi-a fost extrem de greu să nu-i povestesc nici lui Ethan. Pentru că, de când suntem împreună, îi spun tot. Ştii că vorbesc cu el despre subiecte foarte personale.

— Tu şi Ethan, a zis Goodman. Tot nu m-am obişnuit cu ideea. Mi-a spus mama într-o scrisoare. Ce naiba, Ash, n-ai găsit şi tu pe cineva mai bun? Tu eşti superbă, iar el e... Ethan. Îmi place de el, dar n-aş fi pariat niciodată pe el.

— Nu interesează pe nimeni părerile tale despre viața mea amoroasă, a spus Ash, zâmbind, dar plângând în continuare, apoi s-a întors spre Jules şi a continuat: dar bineînțeles că nu i-am spus lui Ethan, pentru că nu ştiu ce ar crede. Sau ce ar face.

— Cum? a spus Jules. Ethan încă n-a aflat?

— Nu.

— Glumeşti? E iubitul tău şi aveți o relație atât de apropiată, a zis Jules, uitându-se în ochii ei.

— Ştiu, dar nu pot să-i spun. Tata m-ar omorî.

— Cu siguranță, a aprobat Goodman Wolf, şi toată lumea a râs politicos, cu un aer stânjenit.

— Ethan are păreri neobişnuite despre viață, a continuat Ash. Tot felul de idei despre ce e moral şi ce nu. Un cod după care îşi ghidează viața. Ai văzut filmulețul în care preşedintele *Figlandului* este destituit, iar vicepreşedintele îl grațiază? Dar când să semneze actul de grațiere, vicepreşedintele se transformă într-o nevăstuică. Plus faptul că Ethan a chiulit de la şcoală ca să

contribuie la campania lui Carter.

— Mă rog, ăsta a fost un pariu câştigător, a spus Jules.

— Sau că a avut grijă de Bătrânul Mo în loc să meargă să lucreze pentru Looney Tunes. Şi nu uita că a *ţinut* să păstreze legătura cu Cathy, deşi Dick Peddy ne spusese că nu aveam voie. Dacă i-aş spune lui Ethan despre Goodman, poate o să considere că trebuie să meargă la poliţie sau mai ştiu eu ce, din respect faţă de Cathy. Să ne dea pe toţi în vileag şi să ne bage la puşcărie.

— Când, de fapt, a intervenit Goodman, nu i-am făcut nimic lui Cathy Kiplinger. A distorsionat complet povestea.

— Ei, ştim asta, a spus mama lui, care s-a uitat cu drag la el şi a adăugat: Dar chiar nu iei în calcul varianta să te întorci acasă, în speranţa că lucrurile or să se aranjeze?

— Mamă, încetează, a spus Goodman ferm. Deja ţi-am spus că nu.

— Betsy, cine ştie ce decizie ar putea lua juriul, a replicat Gil.

Toată lumea a tăcut o clipă, uitându-se la Goodman, care, într-adevăr, nu avea un aer copilăros sau neputincios. Munca în construcţii îi dezvoltase muşchii prelungi, iar Jules a scos de undeva din vocabularul ei cuvântul *vânos.* În versiunea lui islandeză şi un pic mai vârstnică, Goodman era mai puternic, mai frumos şi mai monden. Dumnezeu ştie ce-ar fi putut crede un juriu despre el.

— Să nu mai discutăm despre asta, a spus Gil cu glas scăzut, iar în cele din urmă Betsy a oftat şi a încuviinţat din cap, strângând mâna fiului ei.

Dar Jules încă era surprinsă că Ash nu-i spusese lui Ethan.

— Dar cum ai putut să-i ascunzi asta celui pe care îl iubeşti? a întrebat-o ea pe Ash.

— În cazul ăsta, eşti singura în care pot avea încredere.

Şi poate că vorbele ei erau o altă versiune a ceea ce-i

spusese Cathy Kiplinger: „Eşti slabă”.

— Dar va trebui să-i spui în cele din urmă, nu-i aşa? a întrebat Jules.

Ash n-a zis nimic, aşa că a răspuns Gil pentru ea:

— Nu, n-o să-i spună. Tocmai asta încercăm să-ți explicăm.

A fost un moment atât de stânjenitor, încât Jules nu ştia la cine să se uite, nici ce să spună. Goodman s-a ridicat de la masă şi a zis: „Un moment bun să mă duc să mă piş”, apoi a pornit spre baie, mai masiv decât fusese ultima oară când îl văzuse Jules. Munca în construcții, soarele islandez, nenumăratele porții de *skyr,* abstinența sexuală, obiceiul de a juca cărți pe bani din când în când, băutul de Brennivin, numit şi Moartea Neagră – o tărie foarte puternică făcută din cartofi fermentați şi semințe de chimen –, toate astea îl transformaseră într-un imigrant tânăr şi mătăhălos al cărui nume, spusese cineva în seara aceea, era acum John.

Cât timp Goodman a fost plecat, ceilalți trei Wolfi s-au tras mai aproape unii de alții, iar Gudrun a profitat de ocazie şi s-a dus să cumpere țigări. Gil a luat o gură de bere şi s-a uitat în ochii lui Jules.

— Uite ce e, a zis el, nu ştiu cum să mă fac mai bine înțeles, dar e o situație foarte, foarte dificilă. Îți dai seama de asta, nu-i aşa?

— Da, a şoptit ea.

— Putem avea toată încrederea în tine? a întrebat el, şi tustrei s-au uitat la ea cu un aer serios.

— Da, bineînțeles.

— În regulă, a spus Gil. Pentru că, de fapt, noi am vrut ca Ash să nu spună nimănui. *Nimănui.* Nici ție, nici lui Ethan. Consecințele ar putea fi atât de grave, încât nici nu vreau să mă gândesc la ele. Dar Ash a insistat că trebuia să vorbească despre asta şi cu altcineva, nu doar cu noi, altfel ar fi făcut o cădere nervoasă. Sună un pic melodramatic…

— N-am fost melodramatică, tati, a intervenit Ash, iar

Gil s-a întors spre ea.

— Bine, n-ai fost. Dar ştim cu toții că reacționezi foarte intens la tot, aşa că am luat şi asta în calcul.

A părut că face un efort să se controleze, apoi s-a întors spre Jules, cu o expresie fermă, paternă, aproape profesorală şi a continuat:

— În toamnă, când o să meargă la Yale, Ash o să trebuiască să se concentreze asupra studiilor. Nu trebuie să se lase tulburată de toate astea. Nimeni nu trebuie să-şi piardă cumpătul. Trebuie să ne purtăm ca şi când nu s-ar fi schimbat nimic. Ca şi când totul ar fi la fel.

Jules şi-a imaginat că avea să se întoarcă în Underhill, iar mama ei avea s-o întrebe: „Ei, a fost excursia minunată pe care ți-o doreai? Povesteşte-mi lucrurile cele mai interesante". Dar Jules nu i-ar fi spus nimic despre acest secret, iar Lois nici măcar nu avea să bănuiască ce speriată fusese fata ei şi cât de singură se simțise. Jules şi-ar fi dorit să-i poată spune lui Ethan – el ar fi putut s-o ajute. „Am o dilemă morală pentru tine", i-ar fi spus ea. „Te ascult", i-ar fi răspuns el, iar ea ar fi început: „A fost odată ca niciodată o familie neobişnuit de frumoasă şi seducătoare..."

— Jules, a intervenit Betsy Wolf, adevărul e că, într-o lume ideală, doar familia noastră ar fi aflat că am luat legătura cu Goodman şi că ne străduim să-i asigurăm o viață decentă. Ştim că n-a făcut lucrurile îngrozitoare de care îl acuză fata aia cu nervii zdruncinați, iar când va sosi momentul, îl vom ajuta să se întoarcă acasă. Vom vorbi cu procurorii şi vom face ce trebuie. Goodman îşi va răscumpăra greşeala de a fi fugit. Dar momentul acela încă n-a venit. Nu vreau să te ofensez spunând ca alții: „Te considerăm parte din familia noastră". Am auzit-o pe Celeste Peddy spunând chestia asta bietei peruviene – sau e indiană? – care vine la ea o dată pe săptămână şi se bagă într-o debara să-i calce rufele. O familie e alcătuită doar din cei de acelaşi sânge – e nedrept, dar aşa e viața. Tu ai propria ta familie. N-am vorbit cu mama ta decât de

două ori şi am făcut cunoştință cu ea abia deunăzi, la aeroport, dar mi-a lăsat impresia unei persoane foarte plăcute. Nu eşti parte din familia noastră, deşi ar fi fost frumos să fii. Nu-s mama ta, iar Gil nu e tatăl tău, şi nu te putem obliga să faci ce am hotărât noi. Cred că Ash ne-a manipulat un pic ca să te luăm şi pe tine în excursia asta.

— Nu-i adevărat, a protestat Ash.

— Mă rog, va trebui să facem terapie mamă-fiică într-o bună zi ca să aflăm cum a fost, i-a spus Betsy fiicei sale, cu un zâmbet uşor. Sunt sigură că există. Am plătit şi pentru alte feluri de terapie, de ce n-am plăti şi pentru aşa ceva? Dar ideea e că Ash te iubeşte, Jules. Eşti cea mai bună prietenă pe care a avut-o vreodată şi nu cred c-o să se supere dacă spun că are nevoie de tine.

Lui Betsy iarăşi i s-a muiat glasul, iar Ash s-a aplecat şi a luat-o în brațe. Semănau atât de mult – mama cu trăsături fine şi păr înspicat şi fiica radioasă, al cărei chip avea să devină ca al ei într-o bună zi, încă plăcut şi elegant, dar ofilit de bătrânețe.

Alături, un grup de studenți care beau şi fumau se uitau la americanii cuprinşi de efuziune, dar nimeni de la masa Wolfilor nu se gândea să-şi tempereze sentimentele.

— Te iubesc atât de mult, mami, a spus Ash, sprijinindu-şi capul de umărul lui Betsy.

În clipa aceea s-a întors şi Goodman, urmat la scurt timp de Gudrun, care a deschis imediat pachetul de King's Original, a scos o țigară şi a aprins-o. În Islanda, fosta supraveghetoare de la Spirit-in-the-Woods avea un aer şic. Avea o tunsoare îngrijită, iar Jules s-a gândit la condițiile precare în care, după spusele lui Goodman, locuiau soții Gudrun şi Falkor. Dar apoi şi-a amintit că, deja de câteva luni, Goodman primea bani de acasă. Probabil condițiile de trai li se îmbunătățiseră. Gudrun arăta ca un artist sau un designer elegant.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat Goodman. S-a iscat haos cât am fost să mă piş?

— Stai liniştit, a spus Jules. Nu există nicio legătură între revărsarea de sentimente a familiei tale şi revărsarea conținutului din *vezica* ta.

— E o atmosferă foarte intensă la masa asta, a remarcat Ash.

Apoi a ocolit masa şi s-a oprit lângă fratele ei, petrecându-şi o mână pe după umerii lui; Goodman se aşezase pe scaun, dar chiar şi aşa, tot era aproape la fel de înalt ca ea în picioare.

— Îi explicam lui Jules cât de important este să păstrăm totul între noi, a spus Gil. Extrem de important.

— Înțeleg, a fost Jules de acord. Chiar înțeleg.

— Mulțumesc, a spus Ash de peste masă.

— Mâine, a continuat Gil Wolf, uitându-se la familia lui, o să mergem să înotăm într-un bazin geotermal, apoi o să luăm un minunat prânz islandez. O să fie o zi nemaipomenită. O merităm. Avem nevoie.

Apoi Wolfii au început să discute între ei, vorbind toți în acelaşi timp. Au adus în discuții şi moartea câinelui, iar Ash a spus: „Nu-mi vine să cred că n-ai fost şi tu de față, Goodman”, iar el i-a răspuns: „Ştiu, ştiu, mi s-a *frânt* inima. Îmi pare atât de rău, şi eu l-am iubit”. Au discutat despre cât de ciudat era că Jonah alesese să meargă la MIT, despre verişoara Michelle, care era însărcinată cu gemeni, şi despre politica americană, pe care Goodman o cunoştea doar prin filtrul presei islandeze. Au vorbit multă vreme, abordând toate subiectele care le treceau prin minte. Wolfii s-au relaxat laolaltă în spațiul strâmt, colorat în maro şi auriu, al cafenelei Benedikt. Jules a mai băut un pahar cu apă, după care s-a simțit din nou obosită, dar Wolfii încă erau plini de energie şi ar fi putut continua câteva ore. Islanda, un tărâm atât de îndepărtat de alte țări, rămânea trează până târziu în noapte, ca şi când ar fi vrut să se consoleze pentru izolarea ei. Numai Jules Jacobson şi Gudrun Sigurdsdottir fuseseră lăsate la marginea acestei conversații, adolescenta şi femeia în toată firea stând la

masă într-o tăcere politicoasă. Jules s-a uitat la fosta supraveghetoare de la Spirit-in-the-Woods, care s-a uitat şi ea la Jules, şi amândouă au zâmbit sfios, neavând nimic de spus.

— Şi, a zis Jules în cele din urmă, mai ai lanterna aia?

PARTEA A DOUA
Figland

Zece

În septembrie 1984, la un mic restaurant japonez din New York – atât de scump încât nu avea firmă la intrare şi nici preţuri pe meniul caligrafic –, Ethan Figman şi Ash Wolf stăteau pe rogojini de paie în faţa directorilor de televizor Gary Roman şi Hallie Sakin, amândoi spilcuiţi, elegant îmbrăcaţi şi cu dinţi impecabili, deşi era limpede că Gary avea adevărata putere, în timp ce puterea lui Hallie era doar complementară. Gary a vorbit primul, iar Hallie n-a făcut decât să reformuleze – mai modest şi mai puţin atrăgător – ceea ce spusese el.

— A fost o succesiune extraordinară de evenimente, a spus Gary Roman.

— Nemaipomenită, a completat Hallie Sakin.

Episodul-pilot fusese terminat şi se finalizase cu un contract pentru continuarea serialului timp de un sezon întreg, care avea să fie produs în studioul din Manhattan pe care televiziunea îl amenajase special în acest scop. Întrucât Ethan insistase să interpreteze vocile a două personaje secundare, se făcuse în acest fel – precum şi în altele – indispensabil pentru serial. Cu câteva zile mai înainte, directorii veniseră de la Los Angeles special ca să se întâlnească personal cu Ethan, precum şi cu agentul şi avocaţii lui, iar acum sărbătoreau cu o cină încheierea contractului.

Ospătarul-şef le-a luat comanda, apoi o femeie într-un chimonou verde-pal a deschis uşile glisante din hârtie de orez şi a adus nenumărate tăvi de lemn, în timp ce ospătarul stătea pe lângă ea şi o supraveghea, cei doi părând o versiune japoneză a lui Gary Roman şi Hallie Sakin. Relaţiile de putere erau întotdeauna foarte uşor de identificat, dacă îţi luai răgazul de a-i observa pe cei implicaţi. Ethan avea să-i spună asta lui Ash mai încolo, în apartamentul lor, când aveau să deconstruiască seara pe parcursul căreia Ethan se simţise stânjenitor de

formal şi înstrăinat de el însuşi. Întâi de toate, fusese dezgustat de ciudățenia sushi-ului. La douăzeci şi cinci de ani, Ethan Figman nu apucase să mănânce decât rulouri californiene[72], care nu erau nicidecum crude. Dar în seara aceea, fuseseră serviți cu mai multe feluri de sushi şi cu variate felii romboidale de sashimi[73], condimentate cu o pastă desfundătoare de sinusuri numită wasabi[74]. Mâncaseră şi nişte globulețe strălucitoare – recolta unei misterioase ovulații subacvatice –, precum şi tentacule amputate servite cu un sos cu gust de caramel afumat. Ethan era speriat de paraziții cu care putea fi infectat peştele crud, dar a şi fost atras de toate acele delicatese, aşa că a încercat să-şi depăşească fricile. Într-un fel, mâncarea japoneză era ca un desen animat comestibil.

Ash, care stătea alături de el, mâncase de multe ori sushi şi sashimi; ba chiar şi-a amintit că sigur mai fusese o dată la restaurantul acela cu tatăl ei, cândva în anii 1960. Iar Gil Wolf o învățase cu răbdare pe fiica lui cum să țină beţişoarele în mână. Dar poate că nu era acelaşi restaurant, căci erau mai multe astfel de localuri în oraş – fără firmă, fără reclamă, fără prețuri în meniu. Trebuia doar să fii genul de persoană interesată de asemenea restaurante. Trebuia doar să ai bani.

Însă nu doar mâncarea îl făcuse pe Ethan să nu se simtă în largul lui. În fond, ar fi trebuit să fie relaxat. Ar fi trebuit să fie încordat înainte de ziua aceea – şi fusese şi atunci. Acum, când avea contract pentru un sezon întreg, iar un etaj al unei clădiri de birouri fusese închiriat pentru amenajarea unui studio de animație, reprezentanții televiziunii nu mai puteau da înapoi; deci nu-şi puteau da seama dintr-odată că făcuseră o mare eroare, că îi oferiseră din greşeală tocmai *lui* – lui Ethan Figman cel lipsit de eleganță şi frumusețe – o sumă foarte mare de bani ca să facă ceea ce oricum făcuse dintotdeauna, cel puțin în mintea lui.

— Cum te simți ştiind că, dacă telespectatorii vor

răspunde aşa cum credem noi că vor răspunde, o să fii cel mai iubit Figman din America? l-a întrebat Gary Roman.

— Îmi închipui că e intimidant, a adăugat Hallie Sakin.

— De fapt, cred că o să fiu al doilea cel mai iubit Figman, a răspuns Ethan. Străunchiul meu Schmendrick Figman e *venerat,* cel puțin în zona Bensonhurst din Brooklyn.

A urmat o pauză nedumerită, apoi cei doi directori au râs cu hohote asemănătoare, deşi Ash nici măcar nu s-a prefăcut că ar fi fost amuzant. Ethan bătea câmpii, aşa cum făcea de obicei când era stresat. Bineînțeles că nu avea un străunchi pe nume Schmendrick, iar gluma nici măcar nu era o glumă. Ethan ştia că lui Ash nu-i plăcea acea latură a lui, dar când erai într-o relație cu cineva, acceptai tot ce era el. Când Ash a ajuns să-l iubească pe Ethan, deja îi descoperise o mulțime de defecte: bătea câmpii, îi transpirau palmele, era nesigur, faptul că arăta rău când era îmbrăcat şi poate şi mai rău când era dezbrăcat. Acum, Ethan Figman avea nevoie de sake pentru a putea vorbi cu directorii aşa cum vorbesc între ei oamenii obişnuiți. Nu putea să discute toată viața doar cu prietenii lui, deşi ar fi fost preferabil – mai ales dacă ar fi putut discuta în special cu Jules. Ethan şi televiziunea erau acum parteneri, făceau echipă. Ethan avea acum un serial numit *Figland* căruia trebuia să-i dedice tot timpul său: urma să scrie scenariile episoadelor, să facă animație şi să ia parte la şedințele de lectură pe roluri. Avea să fie sunat de foarte multă lume, nu doar de Ash, Jonah şi Jules.

Cu aproape trei ani înainte, Ethan fusese angajat să lucreze pentru un serial de desene animate inteligent, dar strident, care se difuza noaptea, numit *Chicoteli.* Absolvise de câteva luni Şcoala de Arte Vizuale şi, cu toate că până atunci reuşise să câştige bani făcând animații industriale, era curios să vadă cum se lucra în echipa unui serial. Din tot grupul lor de prieteni, numai

el era foarte angajabil. Deocamdată, toți ceilalți nu aveau carierele pe care şi le doreau, ci doar le dădeau târcoale. Jules încă se străduia să devină actriță de comedie, iar Ash actriță de roluri serioase. Jonah, care tocmai scăpase din Biserica Unificării, era nehotărât şi dezorientat, şi încerca să se angajeze ca inginer. *Chicoteli* era unul dintre puținele seriale de desene animate pentru adulți care se difuzau la televizor, şi ceea ce-l făcea şi mai neobişnuit era că echipa de producție lucra la New York, nu la Los Angeles – iar acest detaliu îl atrăsese cel mai mult din tot proiectul. Pentru că lui Ethan nu-i plăceau *Chicotelile,* al căror umor era răutăcios şi copilăros. În episodul-pilot, personajele îşi puneau piedică unele altora în timp ce fugeau, iar la vizionările de probă se obținuse o reacție bună din partea publicului cu vârste între optsprezece şi douăzeci şi cinci de ani, segmentul vizat de producători. Studioul de animație în care Ethan desena şi scria pentru *Chicoteli* era un vast spațiu deschis din Chelsea, cu mobilă modulară, un fundal sonor asigurat de albumele Joy Division[75], un frigider plin cu sucuri şi apă minerală şi o echipă de oameni sub treizeci de ani. Într-o zi, cineva a adus un băț pogo[76] care a lăsat un şir lung de urme pe parchetul elegant. Ethan s-a obişnuit cu slujba şi a rămas acolo mai mult de un an, perioadă în care a primit o serie de măriri salariale şi complimente. *Chicoteli* avea un asemenea succes, încât producătorii au recompensat echipa cu o excursie în Hawaii.

În decembrie 1982, pe insula Maui, îmbrăcat cu o cămaşă cu mânecă lungă şi cu pantaloni lungi – deci în echipament de apicultor –, Ethan stătea pe un şezlong la umbra unui copac, cu o carte în mână, în timp ce toți ceilalți se bronzau sau erau în apă, şi dintr-odată şi-a dat seama că era deprimat şi că avea nevoie nu doar să se întoarcă acasă, ci şi să renunțe la slujba aceea. Nu mai voia să fie responsabil de personajele tâmpite, cu capete mari, din *Chicoteli.* Ethan s-a întors la hotel şi a sunat-o pe Ash la New York; nu folosise niciodată telefonul de

când ajunsese acolo, nevrând să sporească în niciun fel cheltuielile, întrucât se temea ca nu cumva să se supere producătorii. Nu se atinsese nici măcar de băuturile din minibar. Cu siguranță colegii lui mâncau zi şi noapte pumni de nuci de macadamia Kona, cu glazură de cafea. Ethan se temea că, dacă i-ar fi spus că voia să renunțe, Ash i-ar fi răspuns: „E o decizie impulsivă, Ethan. Rămâi acolo până la sfârşitul excursiei şi o să discutăm despre asta când te întorci acasă”.

Însă ea i-a spus:

— Dacă asta vrei…

— Da, asta vreau.

— Bine, atunci. Vorbim când ajungi acasă. Te iubesc foarte mult.

— Şi eu te iubesc, i-a răspuns Ethan cu pasiune, simțind puterea ei discretă.

Ash nu judeca niciodată. Vino acasă, îi spusese ea, şi Ethan avea să meargă acasă, iar Ash avea să-l aştepte şi să-l ajute să ia o decizie. În excursie fuseseră invitate şi iubitele şi soțiile celor din echipă, dar Ash alesese să rămână la New York, să fie asistentă de regie pentru o piesă experimentală numită *Coco Chanel şi-o trage,* care urma să fie montată în aer liber noaptea, în cartierul carmangeriilor. Nu era plătită pentru asta, dar salariul lui Ethan era suficient pentru a se întreține amândoi. Ethan şi-a făcut bagajul, în timp ce restul animatorilor se bălăceau şi se scufundau în Pacific, şi a lăsat la recepție un bilet pentru şeful lui, explicându-i că decizia lui era bruscă, dar fermă. „Mă simt ca şi când aş fi fost lovit în cap cu o placă de surf, i-a scris el. Nu că aş avea de unde să ştiu cum e, dat fiind că, după cum probabil ai observat, mi-am petrecut această vacanță la umbră, citind *Conjurația imbecililor.* Dar trebuie să plec, Stan. Nici măcar nu-mi dau seama de ce.”

După ce s-a întors la New York, Stan l-a sunat pe Ethan şi i-a cerut să vină săptămâna următoare la o „discuție”, dar Ethan a refuzat. A rămas în apartamentul

lui, desenând obsesiv personaje din Figland în carnețelele cu spiră pe care şi le cumpăra în număr mare. Uneori, Jonah Bay, care acum era extenuat din pricina slujbei pe care o găsise de curând – proiecta dispozitive inovatoare care să ajute persoanele cu dizabilități în viața de zi cu zi –, trecea pe la el şi rămânea toată seara, iar din când în când rămânea să doarmă peste noapte. Sau îl vizitau Jules şi iubitul ei, Dennis Boyd, un tip solid şi brunet, care în toamnă începuse să frecventeze şcoala de ecografie.

— Ştiu că vezi mereu la metrou afişe care te îndeamnă să te faci ecografist, aşa că s-ar putea să pară o glumă, îi spusese Jules lui Ethan după ce povestise ce planuri are Dennis. Dar cariera pe care şi-a ales-o e de fapt foarte importantă. O să poată să vadă înăuntrul oamenilor, să vadă misterele care se ascund sub piele. Cu ultrasunete, dacă îți vine să crezi. E ca şi când ai fi un clarvăzător, numai că te foloseşti de maşini. Într-un fel, mi se pare o artă. O să aibă de-a face cu anatomia. Cu viețile oamenilor. Cu ce e înăuntrul lor. Cu toate trăsăturile lor.

— Ştiu asta, a spus Ethan. Şi îmi place Dennis. Nu trebuie să-i faci reclamă.

Dennis Boyd era timid şi Ethan ştia că în trecut avusese probleme emoționale. Dar lăsa impresia unui tip de treabă care o iubea pe Jules şi, slavă Domnului, n-ar fi rănit-o niciodată. Uneori, în timp ce stătea cu Jules în cameră, Ethan se uita la ea şi simțea că eurile lor de la cincisprezece ani încă erau foarte prezente. Încă ar fi putut s-o sărute, îşi dădea el seama, dar îşi spunea imediat: *Alungă acest gând.* La douăzeci de ani, Jules Jacobson nici măcar nu era foarte sexy sau preocupată de sex – nu că ar fi fost la cincisprezece ani –, dar încă era excitat de ea, pur şi simplu pentru că o plăcea foarte mult. Jules era deşteaptă, şarmantă şi autoironică. Nimeni nu-i dăduse niciodată nimic şi nu fusese răsfățată. Nici Ethan nu fusese răsfățat – era unul dintre lucrurile pe care le aveau în comun, împreună cu o

sensibilitate ciudată. Pe Jules n-o interesa dacă lăsa impresia unei persoane respectabile: făcea deseori glume pe seama ei, lăsând respectabilitatea deoparte, în favoarea efectului comic.

Ethan ştia că, obiectiv vorbind, Jules nu era chiar atât de amuzantă. Imediat după ce terminase facultatea, începuse să vină des la New York cu trenul din Underhill, să caute roluri comice în piese, dar deocamdată nu avusese niciun pic de noroc. Lui Ash i se părea plină de umor, dar lui Ethan i se părea simpatică, captivantă şi minunată. De ce nu era suficient pentru a reuşi în cariera de actriță?

Cu câteva luni mai înainte, Ash se întorsese acasă într-o noapte după cursul de actorie la care ea şi Jules începuseră să meargă în vara aceea şi îi spusese lui Ethan:

— Biata de Jules. N-o să-ți vină să crezi ce-a pățit.

— Ce s-a întâmplat?

Ethan s-a uitat cu teamă la iubita lui, dorindu-şi ca Jules să nu fi pățit nimic. S-a gândit că poate Dennis se despărțise de ea, dar, în mod surprinzător, asta nu l-a necăjit foarte tare pe Ethan. Ba chiar i-ar fi dat un fior de bună dispoziție să ştie că Jules devenise *disponibilă* – deşi, bineînțeles, Ethan nu era disponibil.

Ash a pus jos poşeta cu model de covor persan şi s-a aşezat lângă Ethan pe canapea, cu capul pe umărul lui:

— În seara asta, Yvonne a tot presat-o pe Jules, spunându-i că nu coboară destul de adânc în ea însăşi. Iar la sfârşit, când ne pregăteam de plecare, Yvonne i-a cerut să mai rămână. Aşa că am aşteptat-o afară – ştii că, după curs, mergem să mâncăm împreună. Jules a rămas înăuntru cu Yvonne vreo zece minute, iar când a ieşit era foarte roşie la față, dar nu uniform, ci cu pete – ştii la ce mă refer?

— Da, a spus Ethan, care studiase îndelung îmbujorările lui Jules.

— Parcă avea pojar. Era foarte furioasă, foarte necăjită.

Am mers la un restaurant şi mi-a povestit că Yvonne i-a spus: „Draga mea, o să fiu foarte directă. Tu de ce joci teatru?”

— Asta i-a zis profesoara voastră de actorie lui Jules? „Tu de ce joci teatru?”

— Da. Iar Jules a bâiguit ceva de genul: „Păi, pentru că asta vreau să fac cu viața mea”. Şi Yvonne i-a zis: „Dar te-ai întrebat vreodată dacă lumea chiar are *nevoie* să te vadă jucând?” Exact aşa i-a zis! Cotoroanța asta cu turban. Iar Jules a zis: „Ăă, nu, nu m-am gândit la asta”. Şi Yvonne: „Cu toții venim pe pământul ăsta o singură dată. Şi toată lumea crede că scopul nostru în viață e să ne descoperim pasiunea. Dar poate că scopul nostru e să descoperim şi de ce au nevoie *alți oameni.* Şi poate că lumea nu are de fapt nevoie să te vadă pe *tine,* draga mea, recitând un monolog vechi şi plicticos din colecția lui Samuel French[77] sau să te prefaci că eşti beată şi să mergi împleticindu-te. Ți-a trecut vreodată prin minte?”

— Dumnezeule! a spus Ethan. E îngrozitor.

— Ştiu... Iar Jules i-a zis: „Mulțumesc, Yvonne”. Chiar i-a mulțumit pentru că i-a zis asta – foarte masochist din partea ei –, apoi a ieşit în grabă pe trotuar şi a izbucnit în plâns.

— Mi-aş fi dorit să fiu acolo să dau o mână de ajutor, a spus Ethan.

A doua zi, când era doar Ethan în apartament, a sunat Jules. Nu era clar cu care dintre ei voia să vorbească – probabil cu Ash –, dar Ethan s-a purtat ca şi când l-ar fi căutat pe el şi a discutat cu ea pe îndelete.

— A fost umilitor, Ethan, i-a povestit Jules. Stătea în fața mea cu turbanul ei şi se uita la mine ca şi când m-ar fi urât. Parcă voia să spună: „Renunță la teatru!” Şi cred că are dreptate. S-ar putea să fiu un pic amuzantă. Dar nu-s amuzantă ca un actor, ci ca un om obişnuit. La fel ca tine, a adăugat ea. Deşi, bineînțeles, tu eşti amuzant şi ca un geniu, aşa că tu ai mai multe opțiuni.

Ethan s-a îmbujorat de plăcere şi s-a lăsat pe speteaza

canapelei, întrebându-se unde stătea Jules în clipa aceea, dacă şi ea stătea pe canapea, dacă aveau poziții asemănătoare.

— Nu-s nici pe departe un geniu, a răspuns el.

— Pe asta mă fac că n-am auzit-o, a spus Jules, apoi a adăugat: sunt dispusă să mai încerc, dar cât să mă mai chinui, Ethan? Îți dai seama că n-o să mă mai duc la cursul ăla. Mă rog, nu cred c-o să pot recupera vreun ban, deşi mai sunt multe săptămâni de curs. Ar fi groaznic să mai stau o dată de vorbă cu Yvonne. Oricum, cred că deja a cheltuit banii încasați de la mine ca să mă primească în Lumea Turbanului. Oare să mă mai duc la probe pentru roluri? Să zic: „Dă-o dracului pe Yvonne!” şi să merg mai departe? Când să mă opresc? La douăzeci şi cinci de ani? La treizeci? La treizeci şi cinci? La patruzeci? Sau chiar acum? Nimeni nu-ți spune cât timp să încerci înainte să renunți pentru totdeauna. Nu poți să aştepți până ajungi atât de bătrân, încât să nu te mai poți angaja în alt domeniu. Deja mă simt epuizată de toate astea şi, propriu-zis, abia am început. Dar vreau să fiu distribuită în *ceva,* fie şi într-o piesă mică şi incomprehensibilă la un teatru cu douăsprezece locuri. Mai ții minte *Marjorie Morningstar?*

— Nu.

— E un roman faimos de Herman Wouk, publicat acum foarte multă vreme. Marjorie Morningstar îşi doreşte încă de mică să devină actriță; numele ei adevărat e Marjorie Morgenstern – nume evreiesc –, dar şi-l schimbă pentru când va fi faimoasă, lucru despre care toată lumea crede că se va întâmpla într-o zi. E fata frumoasă şi plină de viață care a jucat în toate rolurile principale din piesele şcolare şi de la teatrele de vară. Apoi pleacă la New York să-şi înceapă adevărata carieră de actriță şi are o mulțime de experiențe, dar în cele din urmă nu-şi îndeplineşte visul. La sfârşitul romanului, acțiunea se mută foarte mulți ani mai târziu, când o prietenă de demult a lui Marjorie vine în vizită la ea. Acum, Marjorie e o simplă

casnică şi locuieşte într-un orăşel numit Mamroneck. Înainte, era foarte dinamică şi entuziastă, plină de speranță, dar între timp s-a schimbat şi a devenit o femeie obişnuită şi cam plicticoasă, iar prietenei sale nu-i vine să creadă că e aceeaşi persoană de pe vremuri. Întotdeauna mi s-a părut că e cel mai trist şi mai devastator sfârşit. E o carte despre visurile uriaşe care nu se îndeplinesc. Despre cât de mic poți deveni cu timpul, fără ca măcar să-ți dai seama. Nu vreau să mi se întâmple şi mie asta.

— Jules, ai multe calități, dar nu semeni nici pe departe cu Marjorie Morningstar, a spus Ethan după o clipă de tăcere.

Nu voise s-o ofenseze şi Jules a înțeles asta. Dar era adevărat, Jules nu avea înzestrarea necesară pentru a deveni vedetă, n-o avusese niciodată, aşa că foarte probabil povestea ei nu putea avea un sfârşit devastator.

Ash era vedeta. Ash ar fi putut face carieră de actriță, dacă şi-ar fi dorit-o, deşi în ultima vreme părea să nu şi-o mai dorească. Voia să regizeze, nu să joace, îi tot spunea ea lui Ethan. Mai exact, voia să regizeze piese scrise de femei şi piese despre femei, cu roluri feminine de anvergură.

— Există un dezechilibru incredibil, îi spusese Ash cândva. Micul ducat al teatrului e dominat de bărbați – ei scriu piesele, ei le regizează, iar apoi înhață toate premiile. Jur, dacă ar putea distribui bărbați şi în rolurile feminine, ar face-o.

— Tommy Tune[78] *o joacă pe* Golda Meir[79], o întrerupsese Ethan.

— Teatrul e la fel de macho ca orice alt domeniu. E cam la fel de nasol ca în... prospecțiunile petroliere. Sexismul e îngrozitor şi vreau să schimb asta. Mama a primit o educație foarte bună la Smith, dar s-a căsătorit imediat după absolvire şi n-a făcut nimic pe plan profesional. Mă uit la ea şi mă gândesc că ar fi putut să exceleze în multe domenii. Putea să fie istoric de artă.

Curator de muzeu. Bucătar-şef! După cum ştii, e o bucătăreasă nemaipomenită şi o mamă nemaipomenită, dar ar fi putut să aibă şi o carieră strălucită. Lucrurile astea nu se exclud. Simt aproape că-i sunt datoare să fac ceva care să aibă legătură cu femeile.

Ash i-a spus lui Ethan că voia să devină o regizoare feministă. În 1984, îți puteai descrie slujba visurilor în felul acesta fără să fii luată peste picior. Desigur, şansele de a avea succes în regie erau şi mai mici decât în actorie – iar pentru Ash încă şi mai mici, dat fiind că era femeie –, dar de ceva vreme era convinsă că asta avea să facă în viață.

Însă Jules ajunsese în lumea teatrului în mod întâmplător şi rămăsese în ea poate un pic prea mult. Facultatea fusese un ultim şi prelung suspin după cariera de actriță şi, cu toate că la New York îşi construise un statut de actriță secundară excentrică, insuficient de frumoasă ca să obțină un rol principal, dar cu un anumit şarm camaraderesc, Jules îşi dădea seama că peste tot în jur erau actori mult mai buni decât ea. Îi vedea jucând câte o scenă la cursurile de actorie: unul avea un corp uluitor de elastic, un altul putea imita o paletă largă de accente. Jules îi văzuse şi în sălile de aşteptare, ținând în mâini dosare cu fotografii de prezentare, precum şi în sălile unde dădeau probe pentru roluri. Cu toate că şi ei îşi înțelegeau poziția modestă pe care o ocupau în ierarhia din lumea teatrului, concurau între ei pentru acele roluri mici, dar cruciale, care puteau fi adevărata rampă de lansare. Erau buni la ce făceau, mai buni decât ea.

— Nu, Ethan, a încuviințat Jules la telefon. Nu-s ca Marjorie Morningstar.

— Şi ce altceva te vezi făcând?

— Trebuie să mă hotărăsc acum?

— Stai un pic pe gânduri, a spus el. Ai câteva minute la dispoziție.

Au tăcut amândoi câteva clipe, iar Ethan a auzit-o

crănțănind ceva la celălalt capăt al firului. S-a întrebat ce mânca şi i s-a făcut foame, aşa că a întins firul telefonului ca să poată ajunge la o pungă de chipsuri de pe măsuța de cafea. Încercând să nu facă prea mult zgomot, Ethan a desfăcut punga, eliminând aerul prins înăuntru, apoi s-a pus şi el pe mâncat. El şi Jules îşi ronțăiau împreună chipsurile – sau cine ştie ce –, fără nicio reținere.

— Ce mănânci? a întrebat el în cele din urmă.

— Asta e versiunea platonică a întrebării telefonice clasice: „Cu ce eşti îmbrăcată?”

— Cam aşa ceva.

— Cheez-It, a răspuns Jules.

— Eu, Doritos. Ambele sunt portocalii, a adăugat el fără un motiv anume. În clipa asta amândoi avem limba portocalie. *Or să ne recunoască după culoarea limbii.*

Apoi au mai crănțănit o vreme, ca doi oameni care se plimbă prin frunze uscate. Ash nu mânca niciodată chipsuri – alimentația ei era uimitor de pură. Odată, Ethan a găsit-o în living mâncând o roşie care se copsese pe pervazul lor: o ținea în mână cu un aer meditativ, muşcând nonşalant din ea, ca şi când ar fi fost o piersică sau o prună.

— Ei bine, a spus Jules în cele din urmă, ştiu că o să ți se pară idealist din partea mea, dar uneori mi-am imaginat că aş putea face ceva pentru oamenii care suferă. Şi nu glumesc, dacă asta îți închipui. Când a murit tata, am fost foarte închisă în mine însămi. N-am încercat deloc s-o ajut pe mama. E dezgustător cât de egoistă am fost.

— Erai un copil, i-a amintit el. Era firesc să te porți aşa.

— Dar acum nu mai sunt copil. Ştii că la facultate specializarea mea secundară a fost psihologia? Iar în primul an, când mă simțeam îngrozitor, m-am dus la cabinetul de consiliere al universității şi am vorbit cu o asistentă socială foarte drăguță.

— Aha. Continuă.

— Ar putea fi interesant să mă fac terapeută. Să mă înscriu la master şi tot restul. Dar mama nu mă poate ajuta să-mi plătesc taxele şi aş plăti o viață rate la împrumuturile de studii.

— Nu există şi căi mai ieftine? N-ai putea să te faci asistentă socială, ca tipa la care ai fost în facultate? Nu te-ar costa mai puțin în felul ăsta?

— Pai, cred că da. Dennis zice că oricum ar fi bine să-mi continui studiile într-un fel sau altul.

— Îl încântă ideea?

— Ah, lui îi place tot ce-mi place mie. Şi e foarte bucuros că s-a înscris la şcoala de ecografie. Bineînțeles, a adăugat ea uşor ironic, şcoala *lui* are nişte cursuri extraordinare, o excelentă echipă de lacrosse[80] şi un campus îmbrăcat în iederă. Au chiar şi un imn.

— Zău? Deja m-ai făcut curios. Ce imn are şcoala de ultrasunete?

Jules a stat pe gânduri o clipă, iar în cele din urmă a spus:

— Un cântec de la The Beatles.

— Aha…

— „Văd prin tine.”

— Perfect, a spus Ethan, admirând-o din tot sufletul, dorindu-şi ca acea conversație să nu se termine niciodată.

— Serios, a spus Jules, a fost o idee bună pentru Dennis. Înainte, nu ştia ce voia să facă, nu ştia ce carieră să urmeze. Ştii că i-a fost greu în facultate, pentru că a avut o cădere nervoasă. Ecografia n-a fost visul vieții lui, dar şcoala asta e bună pentru el, e o adevărată uşurare. Aşa că da, îi place ideea ca şi eu să-mi continui studiile. Dar tu ce crezi? Îmi închipui că trebuie să ai o părere fermă despre asta. Nu neapărat şi corectă.

— Părerea mea e că sunt de acord cu Dennis. Şi cred că ai fi bună ca terapeută. Oamenilor le-ar plăcea să stea de vorbă cu tine.

— De unde ştii?

— Pentru că *mie* îmi place să stau de vorbă cu tine.

Nu mult după aceea, Jules s-a înscris la Şcoala pentru Asistenți Sociali de la Universitatea Columbia, a fost acceptată cu o bursă, dar a trebuit să facă un împrumut de studii. Avea să înceapă cursurile la jumătate anului şi se simțea uşurată că nu mai era nevoită să cumpere săptămânal revista *Culise* şi să stea ca o caraghioasă într-o cafenea cu un marker în mână, închipuindu-şi că avea să fie aleasă pentru un rol, când de fapt probabil n-avea să fie distribuită niciodată în vreo piesă. A început să-şi piardă interesul pentru actorie şi a renunțat la visul de a primi atât de multă atenție – prea multă atenție –, încât s-o simtă cum i se adună în cap, ca febra. În plus, se săturase să lucreze la La Bella Lanterna, unde bacşişurile erau mici şi de unde se întorcea acasă cu părul duhnind a espresso. Nicio cantitate de şampon Gee – Părul Tău Miroase Superb – n-o putea scăpa de acel miros. La Columbia, părul ei şi-a recăpătat mirosul dulceag, iar cursurile erau interesante, cu excepția statisticii, care era înfiorătoare, însă o ajuta Dennis, stând lângă ea în pat şi citindu-i lent, cu glas tare, din manualul ei incomprehensibil.

Cât despre Ethan, rămăsese fără niciun țel după ce plecase din echipa *Chicotelilor* – ceea ce, intuitiv, fusese o idee bună. Şi-ar fi dorit s-o poată folosi pe Jules ca partener de discuție, aşa cum îl folosise ea pe el. Discuțiile cu ea erau diferite de cele cu Ash, care avea mare încredere în instinctele lui şi îşi dorea să fie fericit. Jules era mult mai critică cu Ethan; ea era cea care îi spunea dacă vreo idee de-ale lui nu era bună. Ethan ar fi trebuit să-i spună: „Sunt complet dezorientat”, însă nu putea face asta, pentru că Jules ar fi considerat că e patetic, iar el se străduise să iasă din infernul patetismului începând din clipa când făcuse greşeala de a o săruta cu ani în urmă, în atelierul de animație.

Într-o după-amiază, la câteva zile după ce se întorsese

din Maui, Ethan a fost invitat la prânz de tatăl lui Ash. „Hai să ne întâlnim în biroul meu”, îi propusese Gil Wolf. Ethan a înțeles că prânzul presupunea să poarte cravată, ceea ce l-a deprimat şi i-a tăiat tot elanul. A fi artist însemna – măcar în parte – că nu trebuia să porți cravată, nu? Şi de ce să meargă singur să ia prânzul cu Gil? Ethan şi Ash erau un cuplu din vara lui ’76, exceptând o perioadă din anul întâi de facultate, când se despărțiseră. La Yale, Ash se îmbătase într-o noapte şi se culcase cu un băiat în căminul ei – sau în „colegiul” ei, pentru că aşa li se spunea căminelor acolo. Băiatul era un brunet cu înfățişare exotică, moştenită de la strămoşii săi Navajo, iar Ash îi explicase lui Ethan că se întâmplase după o petrecere – „pur şi simplu”. Ethan fusese atât de furios şi şocat, încât simțise că aveau să-i explodeze toate organele interne. A fost o minune că n-a făcut accident cu maşina veche şi zgomotoasă a tatălui său în timp ce se întorcea din New Haven. Ethan şi Ash n-au vorbit cinci săptămâni, timp în care Ethan a făcut un desen animat urât şi maliţios numit *Curva,* despre o furnicuță care îşi trădează iubitul furnică la un picnic.

Într-un weekend din acea perioadă îngrozitoare, simțindu-se mai deprimat ca niciodată, Ethan s-a dus cu maşina la Buffalo s-o vadă pe Jules şi, cu toate că planul era să se culce într-un sac de dormit pe podeaua din camera lui Jules, până la urmă a dormit în pat cu ea jumătate de noapte, în timp ce ea învăța pentru un examen la psihologie. Ethan a tot încercat să stea de vorbă cu ea, s-o distragă de la învățat, iar ea i-a tot cerut să tacă, spunându-i că o tensiona şi că avea să pice examenul. „Îți fac un masaj la spate”, i-a spus el şi, când ea a încuviințat cu un aer absent, Ethan a început să-i maseze umerii, iar ea s-a aplecat un pic în față, lăsându-l să se strecoare în spatele ei, ca să aibă o poziție mai bună.

— Ce bine e, a spus Jules.

Ethan o masa sârguincios în linişte, iar în cele din

urmă Jules a pus cartea în poală, cu fața în jos, şi a închis ochii. Mâinile lui se plimbau pe tricoul cu câteva numere mai mari în care dormea Jules, iar ea scotea murmure aprobatoare, care îi prilejuiau lui Ethan o încântare considerabilă. Mâinile lui se mişcau ritmic, iar Jules ofta cu o plăcere care îi producea şi lui Ethan plăcere. Ceva părea să se fi schimbat în cameră – oare era doar o impresie? –, iar mâinile lui au coborât spre şale. Una dintre palme i s-a strecurat pe abdomen, clipă în care Ethan n-a mai avut *nicio îndoială* că se schimbase ceva, aşa că într-o tăcere absolută şi-a ridicat mâna şi i-a cuprins sânul, găsindu-i sfârcul cu două degete. Toți şi toate erau şocați: Ethan, Jules, mâna, sânul, sfârcul. Jules s-a îndepărtat brusc de el şi de mâna lui.

— Ethan, ce se *întâmplă* cu tine?

— Ce-i? a spus el, întristat şi, în acelaşi timp, pretinzând că nu-şi dădea seama ce făcuse.

— Du-te şi dormi pe podea, i-a cerut ea, iar el s-a supus, ghemuindu-se la loc în sacul de dormit ca un animal într-o peşteră. Cum ți-ai închipuit că poți face asta? a continuat Jules. Relația noastră nu e aşa. Şi de ce aş vrea să fac ceva cu tine, iubitul prietenei mele celei mai bune?

— Nu ştiu, a spus Ethan, fără să se uite în ochii ei.

Pentru că ne iubim, era răspunsul adevărat. Pentru că e minunat, cel puțin pentru mine. Şi pentru că, of, deşi am o relație cu Ash de multă vreme, când nu ne mai înțelegem, revin la dorința pe care am avut-o dintotdeauna – dorința pentru *tine* –, pe care o voi păstra până voi muri.

Ce s-a întâmplat în camera lui Jules de la Buffalo avea să fie un subiect tabu pentru amândoi timp de câțiva ani; iar într-o bună zi, Jules a amintit în sfârşit episodul când erau doar ei doi, denumindu-l „sfârcul din Buffalo”, o sintagmă care a prins. „Sfârcul din Buffalo” a devenit o expresie secretă care se referea nu doar la acel eveniment, ci la toate acțiunile nechibzuite pe care le putea

întreprinde cineva din slăbiciune, din nostalgie, din frică sau din orice altă emoție umană.

— O să se întoarcă la tine, i-a spus Jules lui Ethan în noaptea aceea, ea stând în pat, el pe podea. Mai ții minte când m-a dat afară din apartament după ce am stat de vorbă cu Cathy Kiplinger la cafenea?

— Da. Dar acum Ash e cea care m-a trădat *pe mine.* Vinovată e Ash, iar acum tot eu o aştept pe ea. Cum de s-a ajuns aici?

— Aşa e Ash. Aşa e ea întotdeauna.

După o vreme, despărțirea a devenit insuportabilă atât pentru Ethan, cât şi pentru Ash. Amândoi o sunau pe Jules şi îi povesteau îndurerați cât de greu le era unul fără celălalt. „E o parte din mine, spunea Ash. Nu-mi dau seama cum, dar am uitat asta câteva clipe, iar acum nu mai suport să nu-l am lângă mine. E ca şi cum am avut nevoie să mă culc cu altcineva ca să-mi dau seama cât de mult am nevoie de el.” Ethan, pe de altă parte, îi tot spunea lui Jules: „Nu mai rezist. Pe bune, chiar nu mai rezist, Jules. Specializarea ta secundară e psihologia. Explică-mi ce-i în mintea femeilor. Spune-mi tot ce trebuie să ştiu, pentru că impresia mea e că nu ştiu nimic.”

Dar, în cele din urmă, s-au împăcat, legându-şi din nou destinele. Ash n-a aflat niciodată de sfârcul din Buffalo şi nu exista niciun motiv pentru care ar fi trebuit să-i ajungă la urechi. Acum, de când terminaseră facultatea, Ethan şi Ash locuiau împreună pe East 7th Street, aproape de Avenue A, un bulevard plin de dealeri şi de drogați. „Nu-mi place deloc zona asta”, a spus Gil Wolf când el şi Betsy au fost să-i viziteze, apoi au chemat repede un lăcătuş, cerându-i să pună cea mai scumpă broască de titan disponibilă pe piață.

Ash şi Ethan aveau amândoi douăzeci şi trei de ani când tatăl ei l-a invitat pe Ethan la biroul lui – era o vârstă perfect rezonabilă pentru a locui împreună fără a fi nevoiți să se gândească la căsătorie. Ethan era îngrijorat

că Gil voia să-l întrebe dacă avea vreun plan în direcția asta. Dar Gil nu voia să discute despre căsătorie şi nici despre Ash. Pur şi simplu, era îngrijorat de faptul că Ethan renunțase la postul din echipa *Chicotelilor.* Gil părea că voia doar să-i servească drept figură paternă, ştiind că tatăl iresponsabil, egoist şi posac al lui Ethan nu-i putea fi de niciun folos fiului său. Ethan purta un sacou maro, care îi era cam scurt la mâneci, şi o cravată subțire de aceeaşi culoare, iar părul îi era proaspăt dat cu gel. A luat loc pe un scaun din oțel mat şi piele întoarsă, în fața biroului ocupat de tatăl lui Ash la sediul din Bulevardul Lexington al băncii care acum se numea Drexel Burnham Lambert. Afară, cerul era presărat cu nori, iar de la înălțimea la care se aflau, oraşul era de nerecunoscut, la fel cum şi Ethan se simțea de nerecunoscut.

— Şi ce vrei să faci mai departe? l-a întrebat Gil Wolf.

Pe biroul lui se afla un leagăn al lui Newton[81], iar Ethan ar fi vrut să întindă mâna şi să se joace cu bilele metalice, dar s-a abținut.

— Habar n-am, Gil, a zis Ethan.

Şi a zâmbit stânjenit, ca şi când răspunsul lui putea fi ofensator pentru cineva care lucra în finanțe. Oamenii din locul acela mereu ştiau ce să facă *mai departe.* În 1982, în birourile Drexel Burnham Lambert motoarele erau turate la fel ca pe o pistă de Formula 1. Toată lumea de acolo voia să facă bani şi ştia cum. Ethan se simțea stânjenit în lumea investițiilor. În ziua aceea, înainte să urce, primise o insignă adezivă pe care şi-o lipise pe rever înainte să urce în lift, simțindu-se de parcă în loc de VIZITATOR, pe ea ar fi scris REFUGIAT. Şi totuşi, nu putea nega *fiorul* pe care i-l pricinuia locul acela, influxul de adrenalină pe care l-a simțit când asistentul lui Gil a venit să-l ia de la parter.

— Domnul Figman? a spus tânărul. Eu sunt Donny. Pe aici, vă rog.

Donny era doar puțin mai în vârstă decât Ethan şi era

îmbrăcat cu un costum negru clasic şi o cămaşă apretată. Şcoala de arte nu era pentru el! Făcuse şcoala de afaceri. Sediul băncii era surprinzător de atrăgător pentru Ethan, care până atunci nu se gândise decât rareori la bani. Salariul de avocat din oficiu al tatălui său fusese suficient pentru a plăti chiria regularizată de stat a apartamentului înghesuit din Piața Washington. Iar mama lui era profesoară suplinitoare, deşi nu avea multă răbdare cu copiii – de fapt, era genul care țipa din te miri ce. Abia aveau suficienți bani cât să poată plăti taberele de vară ale lui Ethan, care mai apoi a absolvit Şcoala de Arte Vizuale fără să plătească nicio taxă. În copilărie, părinții lui se certau deseori de la bani, deşi e drept că se certau din orice, iar el crescuse cu convingerea că singurul lucru care conta, singurul lucru care, la nevoie, te putea salva de iadul vieții domestice era să faci ce-ți place. Ce putea fi mai bun decât asta?

Dar poate că şi cei care lucrau la Drexel Burnham Lambert făceau ce le plăcea. Cu siguranță erau absorbiți de munca lor, fiecare uşă deschisă dând la iveală pe câte cineva, de obicei un bărbat, stând de vorbă la telefon sau cu alt bărbat. Ethan se ținuse după Donny pe coridoarele pline de murmure şi zumzete, iar acum, în liniştea care domnea în biroul lui Gil Wolf, ar fi vrut să se întindă pe canapeaua lui rece de piele şi să doarmă câteva ore. Ştiuse dintotdeauna că Wolfii erau bogați, dar nu văzuse niciodată unde era *făcuți* banii lor şi nici nu-l interesase cum erau făcuți. Gil era în primul rând tatăl iubitei lui, dar, în lumea aceea, avea un rol diferit, unul autoritar şi revigorant.

— Habar n-ai ce vrei să faci mai departe? Mi-e greu să cred, a zis Gil amabil, apoi a întins el mâna să ridice una dintre bilele de oțel care atârnau în leagănul lui Newton.

Bila a făcut clic, lovindu-le pe celelalte, şi a făcut-o să sară pe cea din capătul opus, Ethan şi tatăl lui Ash urmărind cu atenție mica exemplificare a legilor fizicii.

— Cred că m-au stricat taberele la Spirit-in-the-Woods,

a încercat Ethan să explice. Acolo ți se dădea voie să fii creativ şi să te exprimi cu toată libertatea. Lucrul în echipa *Chicotelilor* n-a fost deloc aşa; era o viziune la care trebuia să subscrii. Cred că trebuie să renunț la animație şi să fac ceva unde să nu mă simt încorsetat.

— Uite ce vreau să-ți spun, a început Gil, luând mâna de pe leagănul lui Newton. Apoi şi-a împreunat mâinile şi s-a uitat în ochii lui Ethan: Am toată încrederea în tine. Şi nu sunt singurul.

— Mersi, Gil. E frumos din partea ta că-mi spui asta.

— Nu doar frumos. Ci şi egoist. Pentru că ştiu că Ash e preocupată de tine. Nu vreau să stârnesc necazuri în paradis, Ethan. Ce încerc să spun e că Ash vrea să fii fericit. Vrea să poți face ce te pasionează cel mai mult.

— Şi eu.

Gil s-a aplecat peste birou asemenea cuiva care se pregătea să ofere un sfat unic în viață despre piața de investiții.

— Uite cum aş proceda eu, a zis. M-aş duce înapoi la ei şi le-aş spune ce vreau să fac.

— La ei? a râs Ethan, apoi s-a oprit, dându-şi seama că fusese nesuferit. Păi, nu există niciun „ei”, a adăugat el pe un ton mai elegant. Oamenii cu care am avut de-a face lucrează numai la serialul ăla. N-ar fi interesați să vadă altceva din ce fac eu.

— Şi televiziunea? De ce nu le propui ideea ta, aşa-numitul *Figland?* Un serial TV, asemănător cu *Chicoteli,* dar mult mai inteligent, mai satiric şi cu siguranță mai amuzant. Şi dacă nu vor să-l facă, le poți spune că te duci la competiție. Am făcut nişte cercetări pentru tine. În grila lor de programe sunt nişte găuri negre, în care serialele pur şi simplu n-au succes. Au pierdut anumite segmente orare şi sunt *îngrijorați.*

Ethan s-a lăsat pe spate şi a simțit că speteaza scaunului ultramodern se lasă un pic prea mult, părând gata să se răstoarne. Gil Wolf era obişnuit să rezolve probleme, să aibă grijă ca lucrurile să fie făcute;

perseverența şi optimismul lui erau remarcabile. Voia ca Ethan să se ducă la televiziune şi să le propună, agresiv şi cu încredere, serialul *Figland* şi să-i facă să creadă – ba nu, să se *îngrijoreze* – că se puteau face mulți bani de pe urma lui Ethan Figman. Ar fi fost un soi de capcană, de genul celor din lumea lui Gil. Şi, la fel ca în lumea lui Gil, o astfel de capcană putea fi, la urma urmelor, eficace şi productivă.

Uitându-se la chipul entuziast şi aproape schimonosit al lui Gil, Ethan mai întâi s-a încordat, apoi a simțit că se relaxează. Propriul lui tată fusese atât de tulburat şi de preocupat de el însuşi, încât eşuase spectaculos ca figură paternă. Acum, Ethan îşi dorea mai mult decât orice dragostea lui Gil, tatăl lui Ash. La urma urmelor, tocmai pentru asta îşi turnase o ceaşcă de gel în păr şi, în miezul zilei, pusese pe el un costum de şmecher. Se priveau în ochi atât de intens, încât Ethan şi-a dat seama dintr-odată că aceea era, de fapt, conversația – sau o versiune a ei – pe care, cam la vârsta aceea, ar fi trebuit s-o aibă Gil cu fiul său, Goodman. Şi Ethan a înțeles că asta era miza întâlnirii lor.

Un tată care îşi pierduse fiul era o făptură disperată. O făptură cu mâinile goale, neputincioasă. Tragedia dispariției neaşteptate a lui Goodman cu ani în urmă încă îl urmărea pe Gil Wolf, amintindu-i mereu ce avusese, ce criticase în permanență şi probabil nu apreciase niciodată suficient – ce pierduse. Durerea era inimaginabilă. Tatăl lui Ash avea nevoie ca Ethan să reuşească pentru că propriul său fiu fugise şi nu se mai întorsese niciodată. Pentru Gil, fiul lui era ca şi mort, dar Ethan, nu.

Ethan urma să sune la televiziune – ce naiba! Avea să le vorbească pe un ton arogant, să vadă ce-i răspundeau. Putea tolera respingerea; mai avusese parte de aşa ceva şi supraviețuise.

— Şi încă ceva, a spus Gil. Dacă ajungi la o înțelegere cu ei...

— În visele mele, l-a întrerupt Ethan.

— Dacă reuşeşti, trebuie să le dai lucruri pe care nu le pot obține de la nimeni altcineva. Trebuie să aibă nevoie de *tine.* Ăsta e secretul.

— Ah, înțeleg ce spui. Sigur. Mulțumesc, i-a spus el lui Gil. Apreciez c-ai fost generos şi mi-ai dat sfaturi.

Apoi s-au ridicat amândoi. Deşi avea vreo cincizeci şi cinci de ani, Gil Wolf încă era un bărbat suplu, care juca tenis de două ori pe săptămână. Nu mai avea aproape niciun fir de păr în creştetul capului, dar îşi lăsase nişte favoriți argintii impresionanți şi purta haine elegante, alese de soția lui, care avea acelaşi gust rafinat ca Ash.

— Bine, a spus Gil. Acum să mergem la masă. Vreau o friptură. De fapt, ar trebui să spun: vreau o salată, a adăugat el râzând. Internistul mi-a zis că dacă mănânc salată suficient de des, o să încep să mă dau în vânt după ea. Şi colesterolul meu bun o să crească, iar cel rău o să dispară precum roua de dimineață.

— Atunci salată, a spus Ethan.

Deşi, la douăzeci şi trei de ani, colesterolul era o problemă la care nu se gândise niciodată.

Ştia vag că avea legătură cu grăsimea din sânge, deşi când lumea aducea vorba despre colesterol, înceta imediat să mai asculte, ca atunci când cineva îi povestea un vis. Gil a întins mâna şi i-a dezlipit uşor insigna adezivă. Pe reverul lui Ethan a rămas o vagă urmă rectangulară, de culoarea polenului, care avea să dăinuie până la scoaterea din circulație a sacoului maro, înlocuit anul următor – la insistențele lui Ash – cu unul scump, care nu era maro.

— Stai. Încă ceva, a spus Gil, iar expresia i s-a schimbat brusc, devenind stânjenită. Hai să-ți arăt nişte chestii, vrei?

— Sigur.

Gil a închis uşa biroului, apoi s-a dus la dulap şi a scos o mapă mare tip acordeon, de culoare cărămizie. Şnurul fusese înfăşurat cu grijă în jurul mânerului rotund de pe clapetă, iar tatăl lui Ash l-a desfăcut şi a zis:

— Ăsta e secretul meu, Ethan. Nu le-am arătat nimănui până acum, nici măcar lui Betsy.

La dracu', sigur e ceva porno! s-a gândit Ethan, simțind cum i se strânge gulerul în jurul gâtului. Cine ştie ce pornografie fetişistă avea în mapă. Imagini cu copii fotografiați în încăperi cu geamurile acoperite. Gil voia să-l inițieze pe Ethan în lumea pasiunii lui morbide. Nu, nu, era o concluzie atât de stupidă! Încetează, ai început să bați câmpii *în sinea ta,* şi-a spus Ethan. Şi l-a văzut pe tatăl lui Ash scoțând un teanc de desene pe hârtie groasă.

— Ce părere ai? a zis Gil.

I-a întins teancul lui Ethan, care s-a uitat la primul desen, făcut în cărbune. Era o femeie care stătea la fereastră, uitându-se pe stradă. Se vedea că lucrase mult la ea. Prin cenuşiul-închis al cărbunelui se puteau distinge toate ştersăturile şi retuşurile. Femeia stătea în capul oaselor, dar avea gâtul întors într-un asemenea unghi, încât părea că să aibă gâtul rupt. Ethan şi-a dat seama imediat că era un desen foarte prost. Dar, slavă Domnului, a înțeles la fel de repede că nu era o glumă şi că nu era cazul să râdă. Şi slavă Domnului, avea să-şi spună el de-a lungul anilor, că nici măcar nu zâmbise.

— Interesant, a şoptit Ethan.

— Am vrut s-o desenez din semiprofil, i-a explicat Gil, uitându-se peste umărul lui.

— Înțeleg, a spus Ethan, iar apoi – cu glas scăzut, atât de scăzut încât poate tatăl lui Ash nu avea să audă, iar el ar fi putut pretinde că de fapt nu spusese nimic – a adăugat: îmi place.

— Mulțumesc.

Ethan a pus desenul la fundul teancului şi s-a uitat la următorul. Era un peisaj marin, cu pescăruşi, stânci şi nori care aveau contururi apăsate, în locul aspectului difuz, ca de amibă, pe care îl au norii de obicei. Era un desen mai puțin nereuşit, dar tot foarte slab. Gil Wolf ar fi vrut să aibă o mână care putea să țină un creion şi să poate face orice cu el; sau, şi mai bine, să fie ambidextru,

ca Ethan, şi să poată desena la fel de bine cu amândouă mâinile. Dar problema era că talentul nu se putea dobândi la comandă. Ethan a îngăimat câte ceva potrivit pentru fiecare desen pe care îl vedea. Se simțea de parcă ar fi participat la un joc extrem de stresant, numit *Spune ce trebuie, idiotule!*

— Ei, care-i verdictul? a întrebat Gil, şi în glasul său se simțea vulnerabilitatea. Crezi că are rost să continui?

Clipa părea să se prelungească la infinit. Dacă rostul desenului era să aducă pe lume plăsmuirile imaginației tale, astfel încât alți oameni să le poată vedea şi să simtă ce ai vrut să transmiți, atunci nu, nu avea niciun rost ca Gil să continue: ar fi trebuit să nu mai deseneze nimic niciodată. Să nu mai încerce. Trebuia să devină *ilegal* ca Gil Wolf să dețină cărbune de desen. Dar dacă rostul desenului era altul, exprimarea sau eliberarea de sine, ori un mijloc de a conferi o semnificație pierderii copilului tău, a fiului tău, a *băiatului* tău, atunci da, ar fi trebuit să nu se mai oprească din desenat.

— Bineînțeles, a spus Ethan.

Ultimul desen din teanc înfățişa un băiat şi o fată jucându-se cu un câine. Trupurile lor erau atât de contorsionate, încât aveai impresia că te uitai la o scenă de tortură. Cineva făcea ceva rău altcuiva! Dar nu, Ethan şi-a dat seama că cei doi *râdeau,* iar câinele lor, care semăna mai mult cu o focă, părea să râdă şi el, căci avea colțurile buzelor ridicate.

— E după o fotografie veche, a spus Gil, cu vocea încordată.

Ethan n-a vrut să ridice privirea şi să se uite la el, căci îi era teamă de ce ar fi putut vedea. Cu doar câteva clipe înainte, Ethan se temuse ca nu cumva să izbucnească în râs, iar acum îşi dădea seama că poate Gil mai avea un pic şi izbucnea în plâns. Şi, bineînțeles, ar fi plâns şi Ethan, dar ar fi trebuit să-l şi protejeze pe Gil, să facă un gest tandru față de el, să-i spună că era foarte bucuros că-i arătase lucrările lui. În acel ultim desen, Ash şi

Goodman se jucau cu Noodge când încă era doar un cățeluş. Gil se străduise din răsputeri să surprindă acel moment. Ethan Figman avea în fața ochilor o scenă elaborată, în care apărea iubita lui când era mică, aducând vag cu felul în care arăta ea pe atunci – îşi putea da seama după multele fotografii pe care le văzuse pe pereții din apartamentul Wolfilor. În desenul tatălui lor, Ash şi Goodman erau foarte fericiți, câinele era bucuros şi plin de viață, timpul era oprit în loc, şi nu se întrezărea niciun semn care să prevestească viitorul acelor copii, cu toate că, în mod tulburător, gâturile tuturor – al fratelui, al surorii, al câinelui – păreau să fi fost rupte cu nepăsare.

După ce au încheiat cina sărbătorească de la frumosul şi întunecatul restaurant japonez şi după ce şi-au luat un călduros rămas-bun de la directorii televiziunii, care a inclus o strângere de mână fermă, masculină, între bărbați şi sărutări delicate pe obraji între femei, Ethan şi Ash au pornit pe Bulevardul Madison printr-o ploaie uşoară. Era târziu, iar bulevardul nu era tocmai potrivit pentru plimbări nocturne. Toată lumea de pe trotuare se grăbea să ajungă în altă parte. Toate vitrinele erau acoperite de grilaje, aşa că hainele, pantofii şi ciocolatele scumpe erau inaccesibile peste noapte. Ethan şi Ash mergeau încet spre sud, pentru că el încă nu era pregătit să urce într-un taxi. Ethan a cuprins-o cu brațul pe după mijloc şi au continuat să meargă sprijiniți unul de celălalt. S-au oprit la intersecția cu 44th Street, iar el a sărutat-o; Ash mirosea un pic a sake şi un pic a peşte. Era un miros amețitor, vaginal, şi Ethan s-a simțit excitat, peste toate sentimentele care îl copleşeau în clipa aceea. Ash părea să-i fi simțit starea, ale cărei tentacule se întindeau şovăielnic spre ea.

— Care ți-a plăcut cel mai mult? a întrebat-o Ethan.

— Ți se pare că a *plăcea* e verbul cel mai nimerit? Şi nu cumva ai vrut să spui *mai mult,* nu *cel mai mult?* Pentru că erau doar doi. Şi amândoi sunt foarte şmecheri. Iar

Hallie nu face decât să-l îngâne pe Gary.

— Mă referеam la sashimi şi la sushi, nu la cei doi directori. Mie mi-a plăcut sortimentul care semăna cu un gramofon.

— Ah, da. Şi ăla a fost bun, a răspuns Ash. Cred că mie mi-a plăcut ăla care semăna cu un cadou de Crăciun, cu verde şi roşu. Şi, apropo, serialul tău o să fie minunat.

— Poate da, poate nu.

— Glumeşti, Ethan?

— Problema e că acum a apărut o graniță în viața mea, a spus el. Există înainte şi după.

Ethan avea convingerea că, odată ce-ți creşteau veniturile, era foarte uşor să devii lacom. Lui Ash întotdeauna i se păruse că banii de care dispunea familia ei erau de la sine înțeleşi, ceea ce pe el îl deranja; Ethan, care mai întâi trăise cu părinții lui strâmtorați, exasperați şi certăreți, iar mai apoi cu tatăl lui neglijent, fusese aproape întotdeauna indiferent față de bogăție, şi totuşi, înclinațiile lui socialiste nu s-au dezvoltat niciodată cu adevărat – se născuse prea târziu ca să găsească suficienți tovarăşi pentru aşa ceva.

— Şi dacă serialul ăsta nu iese ca lumea? a întrebat el. Dacă o să fie stânjenitor, un eşec artistic total? O *greşeală.*

— Ethan, tu crezi că totul e o greşeală. Nu-ți dai seama niciodată când ceva e bun pentru tine.

— Ce vrei să spui?

— Păi, de exemplu, după liceu, când ți s-a propus să faci un stagiu la Warner Bros.

— Am refuzat pentru Bătrânul Mo, a zis el înfierbântat. Murea de emfizem, Ash. Fii serioasă, ce-ți închipuiai c-o să fac?

Numai gândindu-se la vara aceea, Ethan a scos un oftat şi s-a deprimat. Bătrânul Mo Templeton, foarte slăbit şi cu masca de oxigen pe față, nu mai putea mânca, iar Ethan s-a dus să-i cumpere un storcător de fructe. Era un storcător minunat, un Jaguar al

storcătoarelor, la fel de futurist ca o navă spațială, iar Ethan împingea în el morcovi, sfeclă şi țelină, apoi stătea lângă patul de spital care fusese instalat în apartamentul Bătrânului Mo şi ținea paharul în mână, dându-i să bea cu paiul.

Odată, când Ethan a îndoit paiul flexibil, a devenit conştient de pocnetul discret pe care îl făcea şi a pus deoparte ideea – *zgomot de pai* – pentru un proiect viitor. Câteva luni mai târziu, într-un flashback din copilărie inclus într-un episod din *Figland,* personajul Wally Figman primea un pahar de ciocolată cu lapte de la mama lui şi el îi cerea: „Zgomot de pai! Zgomot de pai!”, iar coloana sonoră energică şi zgomotoasă se oprea în clipa când mama îndoia paiul pentru fiul ei şi tubul subțire de plastic scotea acel pocnet discret şi uşor ascuțit, cumva plăcut.

După ce *Figland* a ajuns să se difuzeze la ore de vârf, fumătorii de iarbă care se uitau la serial ajunseseră să-şi spună între ei: „Zgomot de pai, zgomot de pai!” Şi cineva se ducea la bucătărie – sau chiar dădea fuga la magazin – să aducă o cutie de paie flexibile marca Circus, îndoind pai după pai numai ca să audă acel zgomot specific, inimitabil, găsindu-l inexplicabil de amuzant.

Ethan stătuse cu Bătrânul Mo până în ultimele zile, când maestrul lui trebuise mutat la spital, unde elevul l-a vegheat până în clipa morții. Ethan moştenise toate rolele cu desene animate din colecția personală a Bătrânului Mo: *Skedaddle, Uriaşul, Cowboy cosmopoliți* şi aşa mai departe. Uneori, târziu în noapte, când Ash dormea, dar pe Ethan nu-l lua somnul, băga în priză proiectorul Bell Howell de culoarea ciocolatei şi se aşeza în living, proiectând desene animate vechi pe perete, deşi în ultima vreme devenise un obicei prea siropos şi autocompătimitor, aşa că într-o bună zi a strâns toate rolele şi le-a dus acasă la tatăl său. Încă o cutie în apartamentul acela dezgustător nu avea să se simtă.

Renunțase la stagiul de la Looney Tunes pentru un

motiv important, dar Ash avea dreptate: nu văzuse cum era să lucrezi acolo şi nu ştia ce beneficii i-ar fi putut aduce stagiul. Looney Tunes era un potențial coşmar al subordonării şi aderării la viziunea stabilită de altcineva, şi totuşi, poate că ar fi fost foarte interesant să lucreze acolo. Desigur, acum nu mai avea cum să afle. După absolvirea şcolii de arte, nu o apucase pe drumul strălucitor al studiourilor Warner Bros. din Los Angeles, ci rămăsese la New York.

— Şi, sincer vorbind, a continuat Ash, mă aşteptam ca la un moment dat să pleci din echipa *Chicotelilor.* Nu erau suficient de buni pentru tine. Îmi amintesc că mi-am zis în sinea mea: Unde e subtilitatea? Ethan o să urască serialul ăsta.

— Ştiai mai mult decât mine. Şi fără tatăl tău, care m-a încurajat când am fost la el în vizită, cine ştie ce aş fi făcut acum? Poate aş fi fost în derivă.

Timp de câteva luni, Ethan meditase la ce-i spusese Gil, continuând să facă animații industriale ca să câştige nişte bani. În cele din urmă, după o perioadă în care se gândise obsesiv la proiectul lui, se simțise pregătit să-şi prezinte ideile aşa cum îl îndemnase tatăl lui Ash, şi, spre uluirea lui, televiziunea spusese da, sigur, am fi bucuroşi să-ți ascultăm oferta. A luat cu el un desfăşurător al unui episod şi a făcut vocile de față cu ei, aşa cum le făcea întotdeauna în scurtmetrajele lui de animație, şi toată lumea din birou a râs în hohote şi l-au chemat la încă două întâlniri cu alți directori, iar în cele din urmă, nu se ştie cum, au zis da, şi i-au propus să-şi facă propriul lui serial. Lui Ethan nu i-ar fi trecut niciodată prin minte să fie atât de coios încât să se ducă la ei. *Coios.* Şi-a amintit bilele de la leagănul lui Newton aflat pe biroul lui Gil. Tatăl lui Ash era foarte coios, iar în mintea lui Ethan bilele acelea metalice care atârnau de fire, lovindu-se între ele şi pocnind frenetic, semănau cu nişte testicule. Îi datora totul lui Gil, dar, chiar şi când gândea asta, ştia că nu era întru totul adevărat.

În noaptea aceea, după ce mâncaseră miraculoasele sortimente de peşte crud, ca nişte pietre prețioase, şi după ce ciocniseră sărbătoreşte paharele de sake aromat, adevărul uluitor al succesului său devenise indiscutabil. Însă mergând pe stradă prin ploaie, Ethan iarăşi se simțea abătut, aşa cum se simțise şi pe insula Maui. Şi de data asta făcea ce voia! De data asta obținuse tot ce-şi putea dori! Dar sursa mâhnirii lui era alta. Nu dezamăgirea, ci reuşita. Ştia că viața lui avea să se transforme înfiorător de mult şi că avea să se schimbe şi el. Probabil avea să şi arate altfel. Era ca un copil al cărui cap se țuguia din pricina călătoriei îngrozitoare, ca printr-un dozator de înghețată, de-a lungul canalului de naştere. Ash mergea alături de el în palton şi cu fular la gât, după ce frumusețea ei făcuse o impresie excelentă când stătuseră cu toții pe rogojinile de paie din jurul mesei lăcuite; era evident că Gary Roman şi Hallie Sakin fuseseră impresionați şi surprinşi de ea. Ethan creştea în ierarhia socială mulțumită frumuseții şi farmecului iubitei lui, care contrastau puternic cu înfățişarea lui. Era un lucru care lui Ethan nu-i plăcea deloc: o insulta pe Ash şi îl insulta şi pe el, dar problema era că efectul ei asupra celor din jur era real şi previzibil.

În noaptea aceea, când au ajuns acasă, în loc să se simtă epuizați de ploaia care le umezise hainele, s-au trântit împreună pe canapea şi, fără nicio altă discuție, au făcut sex. Ash şi-a dat jos hainele de ocazie şi a rămas doar într-un maiou care pe Ethan îl excita incredibil, din motive pe care nu le înțelegea. Şi-a strecurat mâna sub bumbacul elastic, iar după câteva clipe, Ash s-a întors pe burtă, şi Ethan a văzut eticheta ridicată a maioului – HANES PENTRU BĂRBAȚI, scria pe ea cu susul în jos, iar cuvintele acelea au trimis un nou val de sânge în penisul lui deja plin. Îi venea să râdă.

Sexul era la fel de ciudat ca orice, la fel de ciudat ca sushi-ul, ca arta sau ca faptul că era un bărbat în toată firea care putea să i-o tragă unei femei care îl iubea. Sau

ca faptul că el, Ethan Figman, putea fi sexy până la urmă, în condițiile în care îşi trăise primii şaptesprezece ani din viață convins că nu era atrăgător şi că nu avea să fie niciodată. Dar apoi, în dimineața teribilă a primei zile din 1975, îşi petrecuse brațul în jurul lui Ash Wolf după ce plecaseră de la secția unde era reținut Goodman, iar ea se uitase la el cu o expresie pe care mai târziu Ethan avea s-o numească *mină de căprioară* – expresia pe care o are căprioara nu când e surprinsă în raza farurilor de maşină, ci când surprinde un om uitându-se uimit la ea; căprioara priveşte în spate, dându-şi seama nu doar de propria ei spaimă, ci şi de eleganța ei, aşa că, un moment, se etalează ostentativ în fața omului. Flirtează. Ash îl privise cu mina de căprioară, iar el clipise nedumerit. O cuprinsese cu brațul din instinct, vrând s-o protejeze, pentru că ştia cât de mult îşi iubea fratele şi cât de chinuitoare era acea poveste pentru ea. Şi totuşi, Ash avea *mina* aceea, dar Ethan hotărâse că se înşela, că nu putea însemna altceva decât de obicei. Ash pur şi simplu îi era recunoscătoare, asta era tot.

Multă vreme – şapte luni, mai exact –, trăise cu impresia că interpretase greşit expresia lui Ash. Dar apoi, pe la mijlocul următoarei tabere la Spirit-in-the-Woods, departe de familia ei şi de durerea continuă pricinuită de dispariția lui Goodman, Ethan şi Ash au stat împreună de câteva ori în atelierul de animație, mărturisindu-şi unul altuia detalii personale. Ethan i-a povestit lui Ash despre primele prefigurări ale Figlandului, care i-au venit în minte când era foarte mic. Tărâmul acela părea să-i trimită semne ale existenței sale, ca prin nişte mici conducte din creierul său. I-a spus lui Ash că fusese sigur că lumea reală, respingătoare, în care trăiau cu toții nu putea fi singura lume, aşa că trebuise să creeze una alternativă. Când a venit rândul ei, Ash i-a vorbit despre Goodman; ştia că ea şi fratele ei aveau foarte puține în comun cu excepția părinților, dar nu conta – Ash tot se simțea ca şi când ea ar fi fost el. Uneori, Ash se trezea

noaptea şi, câteva clipe, chiar avea impresia că era fratele ei, stând întins pe un pat în altă parte. I-a spus lui Ethan şi că, în clasa a opta, furase deseori din magazine, dar nu fusese prinsă niciodată; şi încă avea un sertar plin cu farduri Coty şi dresuri L'eggs de culori şi mărimi pe care n-avea să le poarte niciodată: „Roz-intens", „Extra-plus". Părea că atât Ash, cât şi Ethan ştiau că aveau să se dedice unul altuia pentru întreaga viață, aşa că era mai bine să-şi destăinuiască toate detaliile personale, ca să ştie fiecare în ce se băga şi cu cine avea să trăiască. Dar cum ar fi putut să-şi dea seama ce se întâmpla cu ei la doar şaptesprezece ani?

Într-o zi, după o lungă conversație confesivă, Ash s-a ridicat şi, înainte să plece din atelierul de animație, a spus:

— Poți să vii la cabană în noaptea asta, dacă vrei.

— La cabana *ta?* a întrebat el ca un idiot. Pentru ce?

Ash a ridicat din umeri.

— Bine, atunci nu veni.

— Bineînțeles c-o să vin, a spus Ethan repede, deşi avea toate şansele să moară de surescitare până atunci.

În noaptea aceea, s-a strecurat în patul lui Ash Wolf în prezența a patru fete adormite, dintre care una era Jules. Acest detaliu îl necăjea foarte mult; pentru el, era aproape intolerabil să fie în patul lui Ash, cu Jules atât de aproape de ei. Dar trebuia să presupună că Jules Jacobson era cufundată în somn. Când s-a lipit de Ash, mai întâi doar fără cămaşă, iar în cele din urmă şi fără chiloți, stând amândoi goi în pat, fără să facă sex (asta avea să se întâmple altă dată, fără nimeni în jur, bineînțeles), Ethan şi-a simțit pe abdomen penisul foarte erect, având impresia că-i fusese înlocuit cu o paletă de flipper ridicată. Pielea lui fierbinte o atingea pe a ei, aproape *pulsând.* Ethan era atât de impresionat şi de şocat de senzația de piele pe piele, încât a reuşit să uite complet de Jules o vreme.

Ash Wolf chiar îl dorea. Părea atât de improbabil, şi

totuşi, aşa păreau multe lucruri în viață. Stând lipit de ea pentru prima oară, Ethan a început să facă o listă cu lucruri improbabile:

1) Existența păunilor.

2) Faptul că John Lennon şi Paul McCartney se întâlniseră când erau adolescenți.

3) Cometa Halley.

4) Insuportabil de frumoasa ecranizare după *Albă ca Zăpadă* a lui Walt Disney.

Prima vizită în toiul nopții la cabana fetelor fusese foarte frumoasă. Fusese, de asemenea, foarte lipicioasă, îndrăzneață, experimentală şi aproape psihotică în intensitatea ei. Dar Ethan şi Ash şi-au dat seama imediat ce putea să devină şi ce devenea deja. În celălalt capăt al cabanei, Ethan a văzut silueta lui Jules Jacobson dormind în întuneric: Oh, Jules! Şi a observat că purta un aparat dentar care strălucea în lumina lunii.

Încă avea un sentiment de tandrețe față de Jules, deşi îşi luase rămas-bun de la ea ca de la ținta principală şi de lungă durată a dragostei lui. Acum îşi reorienta în mod deliberat afecțiunea – cel puțin în aparență. Ethan era înconjurat de fete, iar atmosfera era dominată de chipuri feminine, de sâni şi de păr parfumat, îndelung şamponat. Aproape că era prea mult de asimilat pentru un tânăr de şaptesprezece ani. Dar apoi, atmosfera s-a domolit, şi nu i s-a mai părut prea mult de asimilat, ci *destul* – şi aşa era şi acum, opt ani mai târziu.

— Oh, futu-i! Futu-i! a strigat Ethan, dându-şi drumul în Ash, după cina la restaurantul japonez.

Câteva minute mai târziu, după ce şi-a revenit şi a putut să se achite de sarcina delicată şi extrem de plăcută de a răsuci un deget pe clitorisul lui Ash Wolf până a dus-o la orgasm, a strigat şi ea:

— Oh, futu-i! Futu-i!

Apoi, întinzându-se pe spate, Ethan a spus:

— De ce toți oamenii strigă „Futu-i!” şi „Oh, futu-i!” în timp ce fac sex? E atât de previzibil! Un clişeu! La fel ca

toți schizofrenicii paranoizi care îşi închipuie că FBI-ul le interceptează gândurile. De ce nu-s oamenii mai originali?

— Cred că ție nu-ți lipseşte originalitatea, a spus Ash.

— Şi dacă serialul o să fie plicticos? a întrebat el. Dacă felul în care îmi imaginez Figlandul, felul în care îl văd în capul meu nu poate fi transpus într-un serial cu episoade de douăzeci şi două de minute?

Amândoi stăteau întinşi, uitându-se unul la altul.

— Te ador, a spus Ash, mângâindu-i fața şi pieptul.

— Mersi, şi eu te ador, dar de ce spui asta tocmai acum?

— Pentru că uită-te la tine. Ai obținut un mare succes şi sunt sigură că echipa de la *Chicoteli* îşi doreşte să fii mort. Iar tu vorbeşti întruna despre frica asta a ta. Despre nesiguranța ta. Încă îți faci griji că serialul n-o să aibă un nivel artistic înalt sau c-o să iasă *plicticos.* După părerea ta, nimic din ce faci nu e suficient de bun. Cine te-a făcut să fii aşa, maică-ta sau taică-tu? Sau amândoi?

— Niciunul. Aşa m-am născut. Am ieşit din uter spunând: „Mi-e teama că e ceva în neregulă cu mine. Am o *excrescență* ciudată între picioare!”

— Eşti nebun, a spus Ash. N-ai de ce să te temi. N-ai niciun motiv. Tu nu ai fost presat încontinuu de părinți, la fel ca mine.

— Despre asta e vorba în *Drama copilului înzestrat,* nu?

— Într-un sens, da. Ți-am lăsat-o zilele trecute. Ai citit-o?

— Am frunzărit-o.

— Ai frunzărit-o? E o carte foarte scurtă, Ethan.

— Scurtă ca un haiku, nu? Atunci cred că pot s-o rezum sub forma unui haiku:

Părinții m-au iubit
Narcisist, ce păcat!
Iar acum sunt trist.

— Nu râde de mine, a spus Ash. E o carte importantă.

În ultima vreme, Ash era obsedată de *Drama copilului înzestrat,* o carte de succes pe care o publicase cu câțiva ani înainte Alice Miller, o psihanalistă şcolită în Elveția. Ash spunea că era cea mai bună carte pe care o citise în viața ei. Mare parte din ea era dedicată sechelelor de lungă durată pricinuite copiilor de părinții narcisişti. Ash o citise cu atenție, făcând însemnări pe marginea paginilor, dându-şi seama că era relevantă atât pentru ea însăşi, cât şi pentru câteva dintre cunoştințele ei. Wolfii, şi mai ales Gil, întotdeauna avuseseră aşteptări mari de la ea, fiind sigur că Goodman nu va reuşi mare lucru în viață. Fiul avea să-i dezamăgească, dar nu şi fiica. Ash cea minunată, cu frumusețea şi profunzimea ei, cu hărnicia şi piesele ei de teatru, era visul oricărui părinte narcisist. Dar părinții lui Ethan nu făcuseră niciodată presiuni asupra lui; fuseseră prea absorbiți de căsnicia lor jalnică, iar apoi de divorțul lor, ca să acorde multă atenție talentului precoce al fiului lor.

Deseori, când era mic, Ethan Figman avea scurte perioade de nefericire intensă, dar tocmai în timpul lor s-a născut ideea Figlandului, care în cele din urmă a dus la naşterea serialului. Premisa elaborată şi un pic modificată față de cea inițială a ingeniosului episod-pilot era că, într-un apartament dezordonat din New York, trăia un copil antipatic şi singuratic pe nume Wally Figman. Părinții lui Wally țipau tot timpul unul la altul şi nu-l băgau deloc în seamă. La şcoală, la ora de arte, când ar fi trebuit să deseneze un curcan pentru Ziua Recunoştinței, la fel ca ceilalți copii, Wally a făcut o mică planetă din argilă şi, cu toate că profesorul l-a ironizat grosolan de față cu toată clasa pentru că nu respectase tema, s-a întors cu planeta acasă şi a pus-o sub pat, într-o cutie de pantofi. În noaptea aceea, auzind un vag huruit, a scos cutia de pantofi şi a văzut că planeta prinsese viață, strălucind şi învârtindu-se. Wally a botezat-o Figland, iar când s-a aplecat s-o vadă mai bine,

s-a făcut foarte mic şi a căzut în cutia de pantofi. Ajungând în lumina soarelui de pe planeta Figland şi ridicând capul ca un hârciog dezorientat, Wally şi-a dat seama că nu mai era un puşti ciudat şi antipatic, ci un adult debusolat.

Episodul-pilot povestea geneza Figlandului, iar restul episoadelor din primul sezon aveau să prezinte aventurile stranii şi amuzante ale lui Wally în Figland – unele politice, implicând un guvern corupt şi sinistru, iar altele pur şi simplu sociale, sau antisociale, toate derulate într-un ritm alert şi împănate cu referințe la cultura pop, glume subtile şi scatologii inteligente. La sfârşitul fiecărui episod frenetic, Wally se întorcea pe Pământ, unde părinții lui țipau din nou la el.

În copilărie, Ethan închidea ochii în fiecare noapte şi se întorcea în Figland, cartografiindu-şi atât de amănunțit planeta, încât atunci când a propus serialul său televiziunii, prezentându-l cu ajutorul desfăşurătorului ca pe un desen animat straniu şi coşmaresc, dar spiritual şi elegant („personaje simple, situații complicate” – aceasta era mantra pe care i-o propusese dintotdeauna un prieten animator), Figland deja era o entitate desăvârşită. Când era mic, se gândise mult la planeta lui, iar asta îl transformase în omul care era acum. Ca adult, Ethan Figman era nevrotic şi nesigur pe el, dar nu era traumatizat, iar serialul devenise realitate.

Ash şi-a plimbat degetele pe pielea albă şi catifelată a brațului său, trecând şi peste o porțiune cu eczeme.

— Uite ce e, a zis ea, dacă sezonul ăsta iese prost, reziliem contractul şi plecăm undeva departe.

— Dacă sezonul iese prost, n-o să trebuiască să-l reziliem. Pur şi simplu, se încheie. Dar, oricum, după cum ştii, n-aş pleca din oraş.

Fusese o mare realizare când televiziunea acceptase să deschidă studioul din New York unde urma să fie produs *Figland.* Bineînțeles că şi *Chicotelile* erau produse tot acolo, dar era un serial cu un buget mult mai mic.

Figland, în schimb, era ceva nou, un proiect foarte scump realizat de un novice, şi totuşi televiziunea îi acordase tot sprijinul, acceptând să fie produs la New York şi punându-i la dispoziție lui Ethan toate resursele de care avea nevoie.

— N-ai pleca nici dacă, prin absurd, n-o să iasă bine? a întrebat Ash. Pentru că *asta* e o absurditate. Sezonul pur şi simplu n-are cum să iasă prost.

— Nu, aş vrea să rămân aici, ştii asta.

La mijlocul anilor 1980, New Yorkul era un oraş imposibil, de nelocuit şi de nepărăsit. Uneori, vagabonzii stăteau întinşi chiar în calea ta pe trotuar, iar în cele din urmă ajungeai să te obişnuieşti cu ei. Trebuia să-ți antrenezi mintea ca să-ți poți repeta: la *picioarele mele zace o ființă umană, nu cineva pe care să-l disprețuiesc.* Altminteri, croindu-ți drum prin oraş în fiecare dimineață, puteai deveni posac şi introvertit, hrănit doar de dezgust şi autoapărare.

Şi peste toate astea, ca o lespede gata să cadă, atârna virusul HIV şi condamnarea sigură la moartea pe care o implica. Homosexualii pe care îi cunoştea Ethan începuseră să-şi petreacă după-amiezile pe la înmormântări. El şi Ash merseseră deja la câteva. Multe dintre cunoştințele lor – fie gay, fie hetero – erau foarte speriate, făcând cercetări amănunțite în legătură cu persoanele cu care se culcaseră. Ethan ştia că singurul dintre prietenii lor din pricina căruia ar fi putut să-şi facă griji era Jonah – nu c-ar fi ştiut vreun detaliu despre viața lui sexuală. Jonah Bay era o persoană extrem de plăcută şi de delicată, dar o parte din viața lui rămânea un mister. Nici măcar Ash, care îi fusese iubită şi care încă îi păstra multă afecțiune, nu ştia exact cum era.

Dar ce făcea ca viața din New York să pară neobişnuită – nu mai bună, ci poate chiar mai rea – era impresia de *bogăție* care se degaja de pretutindeni. Tot timpul se deschideau restaurante exclusiviste – unul avea levănțică în toate mâncărurile din meniu – iar Ethan şi Ash

aflaseră de curând de la Jules, care aflase de la Nancy Mangiari următorul lucru: Cathy Kiplinger absolvise un master în administrarea afacerilor la Stanford şi că urma să înceapă să lucreze în „domeniul pieţelor de capital” – ce-o mai fi însemnat şi asta. Ethan nu înţelegea cum de o persoană atât de talentată, cu aptitudini pentru dans, putea sfârşi stând toată ziua într-un scaun rotativ, citind tabele despre… pieţele de capital. Dar poate că în spatele biroului ei masiv îşi aranja uneori picioarele în poziţia de balet numărul unu sau numărul doi.

În săptămânile în care era perfectat contractul lui Ethan, la sfârşitul unei întâlniri, consilierul lui financiar i-a spus în treacăt:

— În locul tău, dacă serialul o să aibă succes, m-aş gândi serios să colecţionez lucrări de Peter Klonsky.

— De cine?

— E tipul ăla care pictează cornete de îngheţată. Am tot auzit de el în ultima vreme. Lucrările lui sunt mari, exuberante şi vulgare într-un mod fascinant, şi cu siguranţă or să se aprecieze.

— În trecut, oamenii *apreciau* lucrările de artă. Acum, lucrările de artă *se apreciază?* Aici s-a ajuns? Mă rog, probabil că aşa a fost întotdeauna, dar am fost naiv şi nu mi-am dat seama.

Consilierul financiar a râs, dar Ethan s-a întrebat stânjenit dacă şi el era considerat un artist ale cărui lucrări aveau să se aprecieze. Bineînţeles că da – aşa îi spusese şi Gil. Atunci când îşi prezentase serialul unei camere pline cu directori de televiziune receptivi şi amuzanţi, pătrunsese în circuitul sanguin al banilor şi al comerţului. Puritatea nu însemna nimic şi probabil nu însemnase niciodată. Cuvântul însuşi avea o sonoritate evlavioasă. Ethan ştia o femeie care se considera scriitoare, dar când o întrebai ce scrisese până atunci, răspundea: „Nu scriu decât pentru mine”. Apoi îţi arăta sfios jurnalul ei cu coperte căptuşite cu pânză, iar când îi cereai să-ţi arate ce scria în el, şovăia, spunând că erau

însemnări doar pentru ochii ei. Oare te puteai numi artist dacă nu aveai *lucrări* pe care să le arăți? Ethan, în schimb, avea o mulțime de lucrări, şi îşi dăduse voie ca atât el, cât şi lucrările lui să fie aureolate cu promisiunea unor bogății viitoare. Poate că avea să cumpere un Peter Klonsky într-o bună zi. Nu văzuse niciuna dintre lucrările lui, dar dintr-odată şi-a dat seama cu ruşine că voia să aibă una.

Cât despre Cathy Kiplinger, care lucra în domeniul pieţelor de capital, poate că manipularea banilor şi pieţelor îi oferea aceleaşi descărcări de endorfine pe care i le oferea pe vremuri dansul. Ethan păstrase într-ascuns legătura cu ea timp de câțiva ani. Fusese o fată cu nevoi excesive şi se transformase într-o femeie cu nevoi excesive. Avusese o relație sincopată cu Troy Mason, care se alăturase echipei de dansatori de la Alvin Ailey American Dance Theater. Ethan se întreba dacă Troy şi Cathy încă erau împreună, deşi i se părea puțin probabil. Era ceva neobişnuit să ai în continuare o relație cu persoana de care erai îndrăgostit în adolescență; toată lumea le spunea asta lui Ethan şi Cathy. Timpul trecuse, iar acum Ethan şi Cathy nu mai păstrau legătura. Cathy părea să nu mai vrea să aibă de-a face cu el, nici cu etapa timpurie şi urâtă din viața ei. Dar Ethan presupunea că încă era în New York, îngrijindu-se de averea ei şi de averile altora. Oraşul era un paradox, deşi probabil fusese dintotdeauna aşa. Puteai duce o viață excelentă la New York, chiar şi când totul în jur părea să se dezintegreze. În perioada aceea, nu era un oraş pe care lumea să şi-l amintească mai târziu cu nostalgie, dar, în mijlocul acelui vălmăşag, dacă jucai cum trebuia, puteai să-ți dublezi averea şi să-ți cumperi un apartament mare cu ferestre cu trei foi de geam de la care puteai să priveşti haosul aflat la picioarele tale.

Însă Ethan Figman avea nevoie să rămână la New York tocmai pentru că devenise un oraş în care era greu de trăit. Ştia că, oricât de îngrozitor ar fi devenit oraşul, tot

avea să-l fascineze. Adora locul acela periculos, forfotitor şi competitiv, în care locuise toată viața lui. Dar New Yorkul era mai mult de atât pentru el, şi totuşi încă nu discutase despre asta cu Ash; dar în noaptea aceea, după cina japoneză cu directorii de la televiziune, a hotărât să-i spună.

— Îmi dau seama că New Yorkul e un closet, dar e unul de porțelan scump, i-a explicat el. Oricum, nu contează, pentru că oricum *tu* n-ai putea să pleci.

— Ce vrei să spui?

— Nu le-ai face una ca asta părinților tăi. *Eu* n-aş face asta: nu te-aş lua de lângă ei. Mai întâi l-au pierdut pe Goodman, iar acum să te piardă pe *tine?* Ar fi prea mult. N-ar fi corect.

— Nu m-ar *pierde,* a răspuns Ash. Nu e acelaşi lucru. Doar aş fi plecată la Los Angeles.

Ethan s-a întors pe spate.

— Mă gândesc mereu la fratele tău şi mă întreb unde dracu' o fi acum. Adică, unde e Goodman *exact în clipa asta?* Ce face? Oare ia cina? Sau prânzul? Sau micul dejun? Sau se cacă? Sau prepară un falafel la un fast-food?

Ash n-a spus nimic.

— Tu nu te întrebi? a continuat el. Bineînțeles că te întrebi.

Dar Ash tăcea în continuare.

— Nu te întrebi? a repetat el.

— Ba da, a răspuns ea în cele din urmă. Evident. Deşi nu e vreun Etan Patz.

Ethan a stat un pic pe gânduri. Etan Patz era băiatul de şase ani care dispăruse în Soho în 1979, în prima zi în care i se dăduse voie să meargă singur la stația de autobuz. Dispariția lui devenise un reper, un simbol al degradării continue a oraşului. Însă nu era o analogie bună, pentru că în mod evident Etan Patz nu avusese o soartă bună. Goodman Wolf, în schimb, putea fi oriunde, făcând cine ştie ce.

— Ştiu, a spus Ethan. Dar te porți ciudat de fiecare dată când vine vorba despre el.

— E un subiect ciudat, a zis Ash pe un ton încordat, pe care Ethan nu-l auzise decât de foarte puține ori şi care îi displăcea.

— Ştii, noaptea trecută l-am visat pe Goodman, a spus Ethan. Era în apartamentul nostru şi încă era adolescent. L-am întrebat de ce a simțit nevoia să plece şi unde e acum. Dar nu mi-a spus. N-a vrut să vorbească deloc. Era complet mut.

— Hm, a făcut Ash. Pare să fi fost o experiență intensă.

— N-ai da orice să afli unde e? Să ştii că e teafăr?

— Normal c-aş da orice.

— Închipuie-ți cum ar fi să dispari într-o zi şi să nu mai fi văzut niciodată. Cine ar *face* aşa ceva? Ce fel de om şi-ar pune familia şi prietenii să treacă prin asta? Uneori, mă gândesc că era mai dezechilibrat decât credeam noi. Ba chiar că era un fel de sociopat.

— Fratele meu nu era un sociopat.

— Mă rog, ce vreau să spun e că habar n-aveam cum era el de fapt atunci. Eram nişte copii. Nişte tâmpiți. Plecam urechea la tot ce auzeam în jur.

— Ethan, l-a oprit Ash.

Devenise brusc agitat – aşa i se întâmpla de fiecare dată când aborda acest subiect frustrant.

— Şi totul a rămas nerezolvat, a adăugat el.

— Aşa e. Dar era nevinovat. Şi urma să aibă loc un *proces,* a spus Ash. Şi l-ar fi apărat Dick Peddy. Cu succes.

— Da, *urma* să aibă loc un proces, dar Goodman a avut grijă să nu se mai facă niciun proces. Aşa că cine ştie ce s-a întâmplat? Întrebarea asta ne-a dat mereu târcoale, nu? Faptul că nu vorbim despre asta nu înseamnă că întrebarea nu persistă. Şi poate că ar trebui să abordăm direct problema.

— De ce crezi că ar trebui s-o abordăm? l-a întrebat Ash.

Ethan s-a uitat surprins la ea.

— Nu e întotdeauna mai bine să ştii decât să nu ştii? Adică, în general, în viață. Nu c-am putea schimba ceva, dar dacă am afla ce s-a întâmplat de fapt, măcar am putea spune: „Ei bine, aşa stau lucrurile”. Nu ăsta e unul dintre mesajele cărțuliei tale, *Drama copilului înzestrat?* Că trebuie să ştii ce s-a întâmplat cu mult timp în urmă ca să poți trăi autentic în prezent?

— Cărțulia mea? Doamne, ce arogant eşti.

— Îmi pare rău. Dar am putea angaja nişte detectivi privați. Tu şi părinții tăi v-ați gândit vreodată la asta? Mai ales acum, că o să primesc banii ăştia de la televiziune; ştiu că avem contract doar pentru un sezon, dar sunt *mulți* bani. Am putea angaja pe cineva foarte bun, şi asta ar putea să vă ofere ție şi familiei tale un fel de încheiere, un fel de…

— Încetează odată, l-a oprit Ash, apoi fața i s-a schimonosit ca de fiecare dată înainte să izbucnească în plâns. Ți-am spus, Ethan, *nu-mi place* să vorbesc despre fratele meu, mă întristează prea tare. A făcut parte din viața mea clipă de clipă în fiecare zi, apoi a dispărut. Tu n-ai frați, aşa că nu poți să înțelegi. Goodman avea mult potențial, dar pur şi simplu n-a ştiut cum să-l folosească. Ar fi putut să facă ceva cu viața lui, sunt sigură. Dar n-a avut şansa asta, şi mi se pare extrem de trist.

— Nu poți fi sigură că n-a făcut nimic, a spus Ethan.

— De ce, crezi că acum construieşte vreun muzeu extraordinar, vreun zgârie-nori sau… o nouă Casă cu Cascadă{82}? a zis ea tăios. De ce îmi faci *asta?* Nu putem să-l „găsim” dintr-odată. Şi chiar dacă l-am găsi, asta n-ar face decât să-i creeze noi probleme cu legea. Cu siguranță ar fi băgat la închisoare pentru că nu s-a înfățişat la tribunal. Judecătorul ar fi foarte aspru cu el, n-ar fi deloc îndurător. Ceea ce n-ar face decât să-i îngreuneze şi mai mult viața, care foarte probabil deja e foarte dificilă şi plină de piedici. Nu poți să laşi lucrurile *aşa cum sunt?* Sau chiar vrei să mă chinui?

Apoi a izbucnit în plâns şi s-a întors cu spatele la Ethan, ceea ce pentru el era insuportabil. Când aveai un lucru, nu mai puteai trăi fără el, ceea ce, s-a gândit el, era adevărat despre toate iubirile pasionale. Aşa că acum, după ce răscolise inutil vechea problemă a dispariției lui Goodman Wolf, a situației lui de acum şi a incidentului cu Cathy Kiplinger, Ethan Figman i-a spus iubitei lui că îi părea foarte rău – uitase cât de dureros era pentru ea. Ba nu, s-a corectat el, bineînțeles că nu *uitase.* Dar uneori îi era greu să distingă între ce trebuia să păstreze pentru el şi ce trebuia spus cu glas tare.

Desigur, era ciudat că Ash nu voia să vorbească niciodată despre Goodman şi despre fuga lui dinainte de proces. A nu vorbi despre asta era o formă extremă de negare, căreia i se deda întreaga ei familie. Uneori, când Ethan şi Ash mergeau să ia cina la părinții ei, fie Betsy, fie Gil pomeneau în treacăt numele lui Goodman şi erau brusc învăluiți de o pâclă fină de tristețe, care plutea deasupra lor câteva minute înainte să se împrăştie. Poate că Goodman chiar murise. Putea fi oriunde în lume sau nicăieri.

Ethan şi-a propus să n-o mai supere niciodată în felul acela. Avea să-şi păstreze gândurile pentru el. Fusese copleşit de un flux idealist de idei şi spusese ceva nepotrivit, stricând retrospectiv toată seara, cina festivă de la restaurantul japonez, sexul pasional de la desert şi, desigur, momentele de linişte de după, care pentru el întotdeauna erau cele mai fericite – dar nu şi în noaptea aceea.

Unsprezece

Dennis Jacobson-Boyd avea un țel. În dimineața unei zile de primăvară, s-a dus la magazinul de pe colț şi a luat din stand o revistă care fusese livrată în zorii zilei. Coperta ediției pe luna mai 1986 a revistei *Media Now* anunța că înăuntru era o listă cu cei mai puternici o sută de oameni din mass-media. Dennis a răsfoit-o repede şi a găsit ce căuta, apoi s-a întors cu ea acasă. De la fereastra apartamentului lor, aflată mult deasupra străzii, Jules l-a văzut apropiindu-se şi a ieşit în pijamale pe casa scării.

— Ei? a strigat ea după ce Dennis a intrat în bloc şi a început să urce treptele.

Iar el a râs şi s-a uitat în sus.

— Nu mai ai răbdare până ajung sus?

— Nu.

— Nouăzeci şi opt, i-a strigat el.

— Din o sută? a întrebat ea. E bine? Nu pare *tocmai* bine.

— E foarte bine, i-a răspuns el. Simplul fapt că apari pe listă înseamnă că pentru ei eşti cu adevărat puternic.

— Şi banii? a continuat ea, pentru că, bineînțeles, asta era partea importantă.

— Cu banii e mai complicat, a spus Dennis.

— Ce vrei să spui? a întrebat ea, aproape țipând.

— De ce țipi? Nu poți să aştepți?

Când Dennis a ajuns la etajul cinci, Jules deja se întorsese în casă. La douăzeci şi şapte de ani, Jules şi Dennis se mutaseră din clădirea fără lift de pe West 84th Street, iar acum stăteau foarte aproape de locul unde locuise Dennis înainte. Noul lor apartament avea o problemă insolubilă cu şoarecii, care păreau să danseze batjocoritor prin clădire, ca nişte marionete, ignorând capcanele împrăştiate peste tot. Însă chiria era acceptabilă, şi nu-şi permiteau să se mute de acolo. Jules avea mulți pacienți la spitalul psihiatric din Bronx, pe

care îi supraveghea îndeaproape, iar Dennis fusese angajat ca ecografist la MetroCare, o clinică medicală aflată chiar în cartier. Amândoi aveau vieți profesionale solicitante, care le consumau o bună parte din timp, deşi câştigau foarte puțini bani.

Se căsătoriseră la începutul acelui an în cadrul unei ceremonii restrânse, oficiată de o judecătoare într-o tavernă grecească din Village, la care luaseră parte Ash, Ethan, Jonah, Tom – prietenul din facultate al lui Dennis, familia Jacobson şi familia Boyd. Niciuna dintre cele două familii nu avea bani, aşa că a fost cât se poate de firesc să facă o nuntă modestă. Ellen, sora lui Jules, a venit din Long Island cu soțul ei, Mark, iar frații lați în spate ai lui Dennis purtau costume negre şi cravate pe care abia aşteptau să le dezlege. Lois Jacobson, care purta o rochie turcoaz, părea foarte mică şi şovăielnică. „Lui tati i-ar fi plăcut foarte mult să fie de față”, a spus ea, iar Jules s-a întrebat o clipă: *Tatăl cui?,* însă apoi şi-a amintit: *Ah, tatăl meu.* Se gândea foarte rar la Warren Jacobson ca la „tati”. Pentru ea, era „tatăl meu” sau, mai des, „tatăl meu, care a murit când aveam cincisprezece ani”. Era mai bine să-l țină la distanță, iar când mama ei a amintit de el în tavernă, Jules şi-a dat seama că habar n-avea ce i-ar fi plăcut tatălui ei, care n-o cunoscuse ca femeie în toată firea, ci doar ca pe o fată un pic inadecvată, cu un păr caraghios. Nici măcar n-o cunoscuse ca Jules, ci doar ca Julie. Era prea trist să se gândească la el tocmai în ziua aceea, când îşi unea viața cu a unui bărbat care jura să fie alături de ea de-a lungul anilor. După câteva clipe, Jules a întors capul dinspre Lois şi l-a cuprins cu brațul pe soțul ei masiv, care îşi dăduse jos haina şi al cărui spate era la fel de cald şi de lat precum un pat.

În toiul mesei festive, Ash s-a ridicat în picioare, lovindu-şi paharul cu apă. „Ne aflăm cu toții aici pentru Jules şi Dennis. Zilele trecute, mă gândeam ce să spun la toastul pentru cea mai bună prietenă a mea şi mirele ei.” Femeile s-au uitat zâmbind una la alta când au auzit

cuvântul *mire,* care era neobişnuit şi încântător. Am un mire! şi-a spus Jules în sinea ei, iar Ash îi consfinţeşte prezenţa. „Şi mi-am dat seama că Dennis e un solid, iar Jules un lichid. Şi nu cred că se află vreun om de ştiinţă printre noi, dar sunt sigură că există o explicaţie chimică pentru felul în care s-au găsit şi s-au îndrăgostit. Şi oricum, sunt bucuroasă că s-a întâmplat.” Apoi s-a uitat cu ochi umezi la Jules: „Ştiu că nu te pierd. Pentru că nu asta înseamnă căsătoria. E o uniune în care îţi vezi cea mai apropiată prietenă devenind în mai mare măsură ea însăşi. O cunosc pe Jules Jacobson – scuze, pe Jules Jacobson-Boyd, regina cratimei – mai bine decât pe oricine. Solidul şi lichidul s-au unit pentru a da naştere nu unui gaz, pentru că nu sună tocmai frumos – cei din jur au râs –, ci unei substanţe puternice de care avem nevoie cu toţii şi pe care o iubim cu toţii.”

Apoi a luat loc zâmbind, cu faţa brăzdată de lacrimi, iar Jules s-a ridicat şi a sărutat-o pe obraji, urmată de Dennis. Au fost şi alte toasturi – Jonah a spus că a-şi vedea prietenii crescând şi construindu-şi o viaţă era un lucru uluitor şi frumos, ca filmele didactice din şcoala primară, care redau într-un timp foarte scurt creşterea unei flori. „Diferenţa e că filmele alea cu flori nu-mi umezeau ochii. Dar nunta voastră mă impresionează până la lacrimi.” Unul dintre fraţii lui Dennis a încheiat cu o glumă de magazin de bricolaj, pe care Jules n-a înţeles-o. Dar toastul pe care l-a ţinut minte cel mai bine a fost al lui Ash, care a ştiut ce să spună şi a spus-o din suflet.

Două luni mai târziu, Ash şi Ethan s-au căsătorit la Water Club, cu două sute de invitaţi, cu homari aduşi la masă pe tăvi purtate deasupra capului şi cu o priveliişte superbă spre East River. Wolfii „s-au întrecut pe ei înşişi”, spunea lumea, şi în sală s-a format consensul tacit că pierderea lui Goodman probabil determinase familia să-şi dorească o nuntă mai mare şi mai elaborată decât ar fi făcut în împrejurări obişnuite. Sărbătoreau copilul pe

care îl mai aveau, copilul care era alături de ei. Dar bineînțeles că nu-l pierduseră pe Goodman aşa cum credea lumea.

Subiectul Goodman era viu şi prezent între Jules şi Ash; secretul vieții lui clandestine în Islanda fusese purtat din adolescență în viața adultă. Jules ştia că a deține acea informație era extrem de important şi, cu toate că din când în când o simțea ca pe un fel de presiune între ochi – o migrenă morală şi legală –, încă se simțea specială pentru că-i fusese împărtăşit acest secret, deşi ştia că era un sentiment prostesc. Uneori, Ash simțea nevoia să vorbească cu ea despre Goodman; venea s-o ia pe Jules de acasă, o ducea într-un loc liniştit şi retras şi începea să turuie despre fratele ei. Ash fuma țigară de la țigară, gesticula mult şi îi povestea ultimele veşti din Islanda despre viața limitată, dar elaborat descrisă a lui Goodman. Tot ce putea face Jules era să asculte, să fie empatică şi să ofere câte o exclamație din când în când. Ştia foarte bine că rolul ei era pasiv şi fix. Şi că nu avea să se schimbe niciodată – Ash dorea să fie ascultată. Şi Jules era singura ei prietenă care putea face asta.

Din când în când, Betsy şi Gil Wolf mergeau în Europa să-şi viziteze fiul. Ba chiar urmau să plece într-acolo la scurtă vreme după nunta lui Ash şi Ethan, iar Jules s-a gândit că aveau să-i ducă poze. Aşa că nu-l pierduseră definitiv, ba chiar se putea spune că nici Goodman nu pierduse totul. Iar Ash reuşea să-şi vadă şi ea fratele cam o dată la doi ani. În 1981, când Ash absolvise Yale, familia Wolf organizase o excursie la Paris, iar Ethan fusese încurajat să rămână acasă; Ash îl făcuse să creadă că pentru ea era o adevărată corvoadă să călătorească cu Gil şi Betsy şi îl convinsese că era norocos că nu trebuia să meargă cu ei. Cine ar fi vrut să meargă în Europa cu părinții iubitei lui? Ash îi povestise lui Jules care era planul: părinții ei subînchiriaseră un apartament în Arondismentul Şapte, iar Goodman avea să vină să stea

cu ei. Îi era foarte uşor să călătorească prin Europa cu paşaportul lui fals, deci pe viitor aveau la dispoziție şi alte posibilități pentru reuniunile de familie. Când s-a întors acasă, Ash era sentimentală şi plină de speranță.

Ash şi-ar fi dorit din tot sufletul să-l aibă pe fratele ei la nuntă. La un moment dat în timpul mesei, când ea şi Ethan făceau turul sălii să stea de vorbă cu invitații, Ash s-a aplecat spre Jules, învăluită în foşnetele rochiei, cununa ei de flori mângâind fața prietenei, şi i-a şoptit cu înfrigurare: „Ştii ce fac acum?" „Nu, ce?", a răspuns Jules. „Mă prefac că e şi el aici." Apoi Ash a plecat să discute cu alți musafiri. Ash îşi imagina că Goodman era prezent la nuntă, iar acum festivitatea, pe lângă faptul că era frumoasă şi emoționantă, era şi completă.

Jules a ținut un toast, spunând că Ash şi Ethan erau foarte norocoşi că se găsiseră unul pe altul. „Sunt cei mai buni oameni pe care îi cunosc", le-a spus ea invitaților din sala spațioasă şi luminoasă. Apoi a simțit nevoia să facă o glumă. „Iar acum, o să interpretez *Ambele capete,* piesa pe care Ash a scris-o singură, de la un cap la altul, când era în liceu. Dacă aveți nevoie la baie, vă rog să mergeți acum. O să dureze un pic, poate chiar trei sau patru ore." A urmat un val de hohote, şi Jules s-a înroşit mai tare ca niciodată, iar când s-a aşezat la loc, a băut o carafă întreagă de apă, cu tot cu gheață.

Viața maritală s-a dovedit a nu fi foarte diferită de viața premaritală, atâta doar că acum precumpănea înclinația către soliditate în locul celei pentru diversitate. Jules şi Dennis îşi continuau viețile profesionale – care erau un compromis şi, respectiv, o alegere practică –, ştiind că n-aveau să obțină satisfacțiile celor mai apropiați prieteni ai lor, dar încă sperau că totul avea să se schimbe şi că viața lor avea să însemne şi altceva decât muncă multă şi venituri mici. În perioada aceea, la începutul căsniciei lor şi la sfârşitul celei de-a treia decade de viață, Jules şi Dennis se învecinau cu sărăcia, având de returnat împrumuturi de studiu consistente şi mari sume de pe

cardul de credit, temându-se mereu că nu vor avea cu ce să plătească chiria şi nepermițându-şi să-şi pună televiziune prin cablu – dar erau împăcați cu toate astea, întrucât se gândeau că la un moment dat, în viitorul îndepărtat, averea lor avea să sporească.

Acum, că erau un cuplu proaspăt căsătorit, care, în cele din urmă, avea să facă şi copii, Jules şi Dennis sperau că vor avea bani şi stabilitate. Dennis învățase o meserie, iar slujba lui includea şi o asigurare de sănătate, slavă Domnului. Uneori, fuma trabucuri cu câțiva dintre prietenii lui ecografişti, un grup divers, alcătuit din albi, negri şi hispanici, iar în weekend încă juca rugby pe atinselea în parc, întorcându-se acasă binedispus şi murdar de iarbă. Şi el, şi Jules sperau că totul avea să se aranjeze, dat fiind că încă erau relativ tineri, fermecători şi educați, şi îşi începuseră bine căsnicia, iar inhibitorul de MAO al lui Dennis încă îşi făcea treaba – „bate în lemn”, îşi spuneau ei unul altuia.

Prietenia adâncă dintre Ash şi Jules se transformase pe nesimțite în versiunea ei adultă, ceea ce însemna că discuțiile lor ajunseseră să se refere la toate cunoştințele lor noi şi că dobândiseră o conştiință politică mai pronunțată: Ash şi feminismul în forma lui din anii optzeci; Jules şi economia maladiilor mintale, cu care se confrunta zilnic la spitalul psihiatric din Bronx. Dar prietenia lor încă prima în fața tuturor celorlalte lucruri. Atât Ash, cât şi Jules se vedeau cu Jonah ori de câte ori puteau, dar el era ocupat cu slujba lui în domeniul roboticii şi, de asemenea, era la începutul unei relații cu Robert Takahashi, prietenul lui Jules, şi căuta să fie cât mai mult timp cu el.

Dacă Jules şi Ash aveau nevoie să se vadă, cei doi soți se dădeau la o parte. Pentru bărbați, era aproape încântător să se dea la o parte în acele momente, înțelegând că femeile puteau avea împreună lucruri pe care bărbații rareori le puteau avea. Pentru Ash şi Jules era o alinare că se cunoşteau atât de bine. Prietenia lor

era un fel de fortificație pentru mariajele lor, un strat protector suplimentar. Ethan era extrem de ocupat cu serialul – lecturile pe roluri, şedințele de înregistrări, întâlnirile cu producătorii, conferințele telefonice cu reprezentanții televiziunii –, iar Ash întotdeauna îşi petrecea cu Jules o parte din timpul cât rămânea singură.

Odată, uitându-se împreună pe o revistă pentru femei, au văzut un articol despre un sex shop faimos din New York, numit Grădina Evei, dedicat exclusiv femeilor. Nu că mariajele lor n-ar fi fost satisfăcătoare din punct de vedere sexual – amândouă îşi mărturisiseră că erau satisfăcute –, dar s-au întrebat dacă nu cumva ar fi fost o idee bună să aibă „un vibrator propriu, ca s-o parafrazez pe măreața şi răposata Virginia Woolf{83}”, după cum a spus Jules. Apoi, ca s-o amuze pe Ash, a făcut o glumă pe seama vieții sexuale a scriitoarei, spunând pe un ton sugestiv: „Ai pietre în buzunare sau doar te bucuri să mă vezi?” Cele două femei au hotărât că o vizită la sex shopul cu pricina putea fi o mică aventură insolită. Grădina Evei era un magazin faimos, dar nu semăna cu niciun alt sex shop din New York, întrucât îi lipsea atmosfera perversă. Fusese conceput ca o afacere feministă care celebra libertatea sexuală în entuziaştii ani 1970, când femeile intrau în câmpul muncii şi îşi descopereau clitorisul. („Sper că nu în acelaşi timp, îi spusese Jules lui Ash. Ar fi fost concediate.”) Acum, la câțiva ani după preluarea puterii de către Reagan, încă se mai simțea – cu o undă de melancolie – revărsarea de energie a acelei perioade dispărute în mod ciudat şi cele două prietene încă mai puteau să meargă la acel sex shop prietenos, aflat într-o clădire de birouri anonimă, şi să râdă pe înfundate, amândouă adolescente şi, în acelaşi timp, adulte, ştiind că nu vor fi niciodată nevoite să aleagă între adolescență şi maturitate, pentru că le aveau pe ambele înăuntrul lor.

— Cu ce vă pot ajuta? a întrebat o femeie care tocmai lăsase din mână *Corpurile noastre, noi înşine*{84}.

Ash şi Jules au ascultat-o dându-le sfaturi despre vibratoare, iar în cele din urmă amândouă au ales acelaşi model, o chestie grotescă, dintr-un fel de jeleu roz, numită Joystick, şi câteva baterii la suprapreț. Jules a folosit vibratorul de câteva ori, dar stânjenită şi fără tragere de inimă, iar din când în când ea sau Ash îşi spuneau: „Am avut o întâlnire cu Joystick de curând”, „Pari un pic stresată, poate ți-ar prinde bine nişte Joystick” sau „Ghici cu cine m-am văzut azi-noapte. Cu vechea mea prietenă Joy Stick. O mai ții minte? Întotdeauna a fost o persoană *stimulantă,* nu ți se pare?” Dar după o vreme, viețile lor au devenit atât de aglomerate, încât glumele s-au rărit, iar în cele din urmă au încetat. Jules a aruncat drăcovenia în fundul unui dulap, fără să-i simtă vreodată lipsa. Jostickul a ieşit din nou la iveală abia opt ani mai târziu, când a făcut curat în dulap; una dintre baterii se spărsese de mult şi corodase materialul poros şi roz al vibratorului.

Dar prietenia lor era intangibilă, de necorodat. Era axul central al celor două căsnicii, şi o ştiau toți patru. Prietenia adultă dintre Jules şi Ethan era diferită, mai puțin publică, mai puțin explicabilă, mai neobişnuită şi mai nemărturisită, dar foarte profundă şi mai greu de exprimat, cel puțin față de Dennis şi Ash. Cele două cupluri aveau un trecut şi se simțeau în largul lor împreună. Se dezvoltaseră împreună la New York, dar acum, dezechilibrul dintre ele devenise dintr-odată neplăcut de evident. Dezechilibrul exista de multă vreme, dar în ziua aceea, aflând locul lui Ethan în lista din *Media Now,* Jules simțea cu o durere intensă că viața ei cu Dennis nu va avea niciodată suficientă anvergură cât să fie tolerabilă, sau cel puțin nu câtă vreme Ash şi Ethan aveau să le fie prietenii cei mai apropiați. Jules şi Dennis deja înțeleseseră că Ethan Figman era foarte talentat şi că avea mult succes, dar nu le trecuse prin minte că era şi *puternic.* Ethan? Lui nu-i păsa de putere. Purta tricouri cu Motanul Felix şi Gepetto, iar schițele încă şi le făcea în

carnete cu spiră. Puternic însemna altceva. Niciunul dintre ei nu se gândise că avea să fie puternic, pentru că niciunul nu-şi dorise vreodată putere. Nu-şi doriseră nici bani, dar acum lucrurile se schimbaseră. Încetul cu încetul, îndepărtarea de creativitate şi preocuparea pentru crearea banilor deveneau tot mai vizibile.

Peste tot în jurul lor, a face bani şi a vrea să faci bani deveniseră infinit mai respectabile. Lumea vorbea cu multă admirație despre consilierii financiari, ca şi când ar fi descris nişte artişti. Şi începuse să se vorbească mai deschis despre valoarea de piață a artiştilor. Proprietarii de galerii erau la fel de faimoşi precum pictorii lor cei mai faimoşi. Cei de curând îmbogățiți dădeau o mulțime de bani pe lucrările celor de curând deveniți faimoşi; cu toții, oameni de afaceri şi artişti, păreau aproape identici, interşanjabili, fiind acoperiți cu aceeaşi poleială a banilor, ca şi când ar fi fost linşi din cap până în picioare de acelaşi câine magic. Până şi artiştii care încă nu aveau succes voiau să intre în această lume, dând din coate ca să devină divertismentul nelipsit al anumitor petreceri din Upper East Side, la care toată lumea aştepta cu nerăbdare să-i audă vorbind despre ce se mai întâmpla în lumea artei. Dar, dacă nu progresau foarte rapid în carieră, nu mai erau invitați. Pe vremea aceea, dacă erai un artist sărac, erai considerat un *ratat;* şi chiar dacă lucrările tale erau foarte, foarte bune, nimeni nu te-ar fi crezut, pentru că, dacă erau *atât* de bune, deja ar fi fost descoperite de cineva. „Van Gogh n-ar fi fost invitat pe Park Avenue, nr. 1040”, i-a spus Jules lui Ethan. Şi nu doar artele vizuale aveau de suferit. „În trecut, îi spusese de curând lui Ethan un prieten scriitor, după multe beri, toată lumea voia să fie romancier. Acum, toată lumea vrea să devină scenarist. Pare că scenariile sunt la fel ca romanele, atâta că-s mai uşor de citit, îți aduc mult mai mulți bani.”

Jules şi Dennis erau conştienți de schimbarea climatului şi ştiau că, foarte curând, şi ei vor avea nevoie

de bani; de fapt, aveau nevoie chiar acum. Jules încă nu voia să se gândească la asta, lucru care i se părea şi ei copilăros, dar, în acelaşi timp, oarecum admirabil. În New York erau atât de mulți oameni săraci care aveau nevoie de terapie, încât nici nu-i trecea prin minte să-şi mărească tariful sau să-i trateze pe bogați. Se temea că nici n-ar fi putut să interacționeze cu cei avuți. În facultate, Jules cunoscuse un băiat, un tenor foarte talentat, care renunțase la visul de a ajunge interpret de operă ca să se facă broker. Acum, i-a adus el încântat la cunoştință, făcea bani căcălău şi cânta în Corul Bărbaților Gay o dată pe săptămână, aşa că reuşise să împace şi capra, şi varza. Dar banii ca produs final, banii văzuți ca o *creație,* o dezgustau pe Jules, la fel cum îl dezgustaseră şi pe Ethan. Dar oare Ethan se schimbase? Avea alte idei acum, că intrase într-o lume atât de diferită? Şi totuşi, se gândea ea, faptul că făcea mulți bani nu însemna că iubea banii. Deşi, dacă ea ar fi avut bani, probabil i-ar fi iubit.

Când s-a întors de la magazin, Dennis a intrat în living cu exemplarul din *Media Now* făcut sul în mână, ca şi când ar fi avut de gând să lovească ceva cu el.

— Haide, povesteşte-mi despre listă, i-a spus Jules.

— E pe poziția nouăzeci şi opt din o sută, i-a explicat el, desfăcând şi netezind revista. Dar nu uita, nici măcar nu ştiam dacă o să figureze în top. E ceva nou pentru el.

Apoi i-a întins revista şi s-au uitat împreună la pagina cu o fotografie foarte reuşită a lui Ethan, a cărui avere era trecută lângă poziția lui în top. Era o sumă foarte mare pentru o persoană normală, şi totuşi, la sfârşitul ei era un asterisc, iar în josul paginii, o notă de subsol în care redactorii explicau că, deşi averea lui era mult mai mică decât a celor care se aflau înaintea lui în top, îl considerau pe Ethan unul dintre cei mai puternici o sută de oameni din mass-media în parte pentru că, după părerea lor, în următorii ani *Figland,* care deja era atât de iubit, avea să fie difuzat la mai multe televiziuni, deşi,

bineînțeles, nu exista nicio garanție.

Ethan îi explicase lui Jules că în televiziune te îmbogățeai cu adevărat atunci când serialul tău ajungea la cinci sezoane sau aproximativ o sută de episoade, pentru că atunci începea să fie difuzat la mai multe televiziuni. Ethan încă nu-şi dădea seama dacă avea să se întâmple asta cu serialul lui – mai degrabă nu, credea el. „Şansele sunt mici. E o adevărată loterie. Mă uimeşte şi că am semnat pentru al doilea sezon. Cronicile au fost bune, dar audiențele n-au fost nemaipomenite.” Însă poate o mințise ca să pară modest. Poate o mințise pentru că era stânjenit să stea de vorbă cu Jules – o asistentă socială angajată într-un spital de psihiatrie şi căsătorită cu un ecografist – despre traiectoria extraordinară pe care o căpătase viața lui. Nu-i spusese niciodată: „Aşa-i că e *incredibil* ce mi se întâmplă? Aşa-i că-i o *nebunie?* Gândeşte-te, vorbim despre mine! Hai să urcăm pe un acoperiş şi să *țipăm!”* Sau: „Nu-ți face griji, n-o să devin unul dintre dobitocii cu bani pe care îi urâm cu toții. Nu există niciun Ferrari în viitorul meu”. Nu se lăuda niciodată şi nici măcar nu se referea direct la schimbările din viața lui, ci doar pe ocolite şi cu stânjeneală. Păstra o atitudine modestă şi lucra mult la serialul său.

Viitorul, spunea Ethan, era întotdeauna nesigur. Dar redactorii care întocmiseră acest important top 100 erau mai optimişti. Deja se aşteptau ca *Figland* să fie difuzat la mai multe televiziuni şi erau siguri că puterea lui Ethan – care deocamdată era mult mai mare decât averea lui – era formidabilă chiar şi acum. Cifra care figura lângă poza lui era mult mai consistentă decât dăduseră vreodată de înțeles Ethan şi Ash şi mult mai consistentă decât sugera modul lor de viață.

— Prietenul nostru puternic, a spus Jules. La dracu’!

— De ce *la dracu’?*

— Nu ştiu ce să mai cred despre el.

— De ce trebuie să crezi ceva? a întrebat Dennis.

— Nu le putem spune că am cumpărat revista şi ne-am

uitat la listă.

Ash îi povestise lui Jules în treacăt despre acel număr din *Media Now* – ea şi Ethan ştiau că urma să apară şi că acea listă anuală, un eveniment foarte aşteptat în anumite cercuri, avea să atragă probabil multă atenție, dar nu ştiau dacă avea să figureze şi el în top.

— O să pară că am scormonit în viața lui, a adăugat ea. Că am vrut să-i luăm pulsul fără să-şi dea seama.

— Şi exact *asta* am făcut, a spus Dennis. Dar e în regulă. Nu-i un delict. Poate doar un pic ciudat. Parcă am fi nişte fani obsedați.

— Nu voiam decât să aflu cu cine avem de-a face, a spus Jules. Şi cam câți bani au, bineînțeles, deşi ştiu că nu-i atât de mult în comparație cu averile altora din listă. Dar e limpede c-o să facă şi mai mulți bani în anii care vin. Când *Figland* o să se difuzeze la mai multe televiziuni. *Dacă* o să se întâmple asta. Ethan spune că probabil n-o să se întâmple. Serialul e mai degrabă faimos decât profitabil. Totul depinde de cotele de piață... Doamne, vorbesc de parcă aş şti ce-s alea „cote de piață”, deşi habar n-am.

— Deci am tras cu ochiul la averea şi puterea bunului nostru prieten, a spus Dennis, iar acum am terminat şi putem să ne gândim la altceva. Te duci în Bronx mai târziu? Fata despre care mi-ai povestit e încă în spital?

Jules avea o clientă, o adolescentă drăguță şi gângavă, care fusese internată după o tentativă de sinucidere. Jules mergea s-o vadă zilnic şi stătea de vorbă cu ea, iar uneori chiar o făcea să zâmbească sau chiar să râdă. Da, i-a spus ea lui Dennis, avea să meargă la spital mai încolo. Dar încă nu terminase discuția despre Ethan. Probabil nu avea s-o termine niciodată. În clipa aceea, în cartierul Tribeca din centrul oraşului, în apartamentul pe două niveluri în care locuiau acum, Ash şi Ethan se trezeau şi mergeau în picioarele goale pe podelele de culoarea mierii până la frigiderul lor uriaş, în care puteai intra cu totul, ca într-o cămară – o achiziție scumpă şi

extravagantă pe care le-o arătaseră prietenilor cu stânjeneală, dar şi cu o mândrie copilărească.

— Nu pot să-mi explic plăcerea pe care mi-o produce frigiderul ăsta ciudat.

— Eu am o teorie, a spus Ash. Cred că-i place atât de mult pentru că, după ce au divorțat ai lui, frigiderul a fost aproape întotdeauna gol. Ştiți ce ținea taică-său în frigider? Sardine şi margarină Parkay.

— Şi picături pentru ochi, a adăugat Ethan. Nu uita de picături. Tata avea nu ştiu ce boală de ochi, iar picăturile trebuiau ținute la rece.

— Da, şi picături, a recunoscut Ash. Iar acum, Ethan poate *să intre* cu totul în frigider şi să fie înconjurat de opțiuni. Frigiderul de acum n-are cum să compenseze ce i-a lipsit atunci, dar poate încerca.

— A citit toate astea în *Drama copilului înzestrat,* a glumit Ethan.

Acum, după ce aflaseră care era averea prietenului lor, Dennis s-a trântit lângă Jules pe canapeaua de burete mică şi ieftină, care făcuse o uşoară crăpătură la mijloc, apoi şi-a scos pantofii şi şosetele, a ridicat un picior şi l-a pus în poala lui Jules.

— Îmi faci un masaj? a rugat-o el. Te plătesc.

— Cât?

— Cât câştigă Ethan pe oră.

— Sigur. Prefer bani gheață, deşi nu m-ar deranja niciun lingou de aur, a spus ea, apoi a început să maseze cu degetele mari tălpile şi părțile laterale ale piciorului său rece, cu vene proeminente.

— Oh, excelent. Cu adevărat minunat. Ştii exact ce trebuie să faci.

Jules Jacobson-Boyd a masat cu putere piciorul soțului ei şi, după vreun minut, chiar cu sadism. Avea pielea îngroşată şi presărată cu bătături de la adidaşii pe care îi purta când juca rugby pe atinselea. Dennis a închis ochii şi a scos câteva gemete de încântare. Fusese să aducă acasă o mai bună înțelegere a puterii lui Ethan

în lume şi o estimare la zi a averii lui, care avea să crească exponențial cu timpul, dacă totul mergea bine. Oricum, deja încasa un procent nu doar din serial, ci şi din toate produsele *Figland* de pe piață: tricouri, jucării de pluş, prosoape de plajă şi creioane cu gumă de şters.

— Ce rămâne din discuția asta, a spus Jules, continuând să-şi adâncească degetele mari în piciorul soțului, e că Ethan a ajuns acum în altă lume şi, în consecință, şi Ash. Şi de fiecare dată când îi invităm pe la noi, probabil îşi spun unul altuia: „Doamne, îi iubim din tot sufletul, dar chiar trebuie să mergem din nou în apartamentul ăla deprimant, cu mobilă ieftină, până la care trebuie să urci o groază de trepte?” Dennis, cum de nu ne-a trecut chestia asta prin minte până acum? Evident, ştiam că sunt foarte, foarte bogați, dar ar fi trebuit să ne ferim să-i chemăm pe la noi. Nu-şi *doresc* să vină aici, dar trebuie să lase impresia că le face plăcere. Îşi ascund bine bogăția, sunt foarte modeşti când vine vorba de viața lor luxoasă. Încearcă să lase impresia că trăiesc în aceeaşi lume ca şi noi, dar nu-i aşa. Şi în tot acest timp, de fiecare dată când am ieşit cu ei la restaurant şi Ethan s-a grăbit să înhațe nota, iar noi am zis: „Nu, Ethan, nu-i nevoie, facem juma-juma”, a fost complet absurd din partea noastră să nu-l lăsăm pe el să plătească. Ba chiar a fost *jalnic,* iar el ştia, însă noi nu ne dădeam seama. Ethan nu insista din amabilitate. Probabil nici nu mai vrea să ia cina cu noi la restaurantele alea de oameni normali. Îți aduci aminte când am fost la restaurantul ăla turcesc luna trecută? Am tot vorbit despre chebapul ăla special şi – ura! – până la urmă asta am mâncat: un pic de carne cu salată şi o lipie uriaşă, încălzită la microunde. Ce încântare trebuie să fi fost pentru Ethan Figman!

— Ce tot spui, Jules?

— Ethan şi Ash nu mai au nevoie de chebapuri speciale în viața lor. Ce vreau să spun de fapt e că nu mai au nevoie de noi. Dacă ne-am întâlni acum, nu ne-am

împrieteni niciodată. Crezi că ar fi interesați de noi, dacă cineva le-ar spune: „Vă prezint o asistentă socială foarte drăguță şi un ecografist foarte drăguț”? Tocmai de-aia *pare* că cel mai bine e să-ți faci prieteni în copilărie, când toată lumea e egală şi îți faci legături numai pe baza simpatiilor. Dar mai târziu, a fi cunoscut pe cineva în copilărie se poate dovedi a fi *cel mai rău* lucru, pentru că e posibil ca tu şi prietenii tăi să nu mai aveți nimic să vă spuneți, poate doar: „Mai ții minte când eram într-a zecea şi au venit ai tăi acasă şi ne-au găsit beți morți?” Dacă n-am fi nostalgici, n-am mai păstra astfel de legături. Iar când serialul lui Ethan o să înceapă să fie difuzat şi la alte televiziuni, disconfortul lor o să fie şi mai mare. Dacă aş fi un om mai bun, a spus Jules, i-aş elibera de povara care suntem pentru ei. Acum au alți prieteni. Mai ții minte prietenii pe care ni i-au prezentat la ultima cină?

Dennis a dat din cap.

— Da, erau nişte oameni plăcuți.

Prietenii cu pricina erau un cuplu de care Ash şi Ethan se apropiaseră de curând. Soțul era manager de portofoliu, iar soția lui, puțin mai tânără decât el, designer de interior şi şefa unui program de alfabetizare în East Harlem. Amândoi erau supli, cu trăsături colțuroase, şi purtau haine de lână, iar cina aceea nu fusese atât stânjenitoare, cât deprimantă. Managerul de portofoliu şi soția lui nu avuseseră nicio întrebare pentru Jules şi Dennis. Nici măcar nu le trecuse prin cap că ar fi putut să-i întrebe ceva. Faptul că tot interesul era îndreptat către ei nu li se părea deloc surprinzător. Acceptau ca pe ceva normal caracterul unidirecțional al conversației, pe care o întreținea mai ales Dennis, punându-le tot felul de întrebări. Ca de obicei, era interesat de alți oameni, ceea ce, în general, era o calitate admirabilă, dar în acel caz particular, o irita pe Jules, care nu voia ca acei oameni să creadă că aveau dreptul să accepte interesul altora pentru ei ca pe un lucru de la sine înțeles. Chiar şi ea, deşi era uşor furioasă, a început

să le pună o mulțime de întrebări. „Care e rata alfabetizării în țara noastră?”, a întrebat-o ea, uşor pilită, pe soție. După care, aproape fără să asculte răspunsul, s-a întors către soț şi a zis: „De când a început cuvântul *portofoliu* să nu se mai refere la opere de artă, ci la bani? Aşa s-a întâmplat şi cu *analist,* care nu se mai referă la un freudian, ci la cineva care studiază tranzacțiile bursiere”. Acesta era genul de remarcă pe care ar fi făcut-o cu Ethan. Şi Jules s-a enervat că nu fusese luată în seamă, iar Ash, de obicei foarte sensibilă la nevoile tuturor, era atât de preocupată ca toți să aibă paharele pline, încât n-a observat nici lipsa de reacție a celuilalt cuplu, nici furia lui Jules. În noaptea aceea, Dennis şi Jules au fost cei în plus; toți ceilalți se aflau într-un cerc, într-o îngrăditură, într-un frigider uriaş plin cu bogăție şi importanță.

Fusese o seară întristătoare şi un indiciu a ceea ce avea să urmeze, dar era prima oară când Jules şi Dennis vorbeau despre ea. Ar fi trebuit ca, după ce ieşiseră din apartamentul lui Ash şi Ethan, să se întoarcă unul spre celălalt şi să-şi spună: „Suntem nişte neghiobi”. Iar dacă Jules ar fi făcut această observație de față cu Ethan, probabil s-ar fi corectat: „Ba nu, suntem *Neghiobii.* Ca numele unei piese greceşti pe care Ash ar vrea s-o regizeze”.

Acum, Jules se gândea la acel cuplu, precum şi la celelalte cunoştințe pe care Ash şi Ethan şi le făcuseră într-un timp relativ scurt. Câțiva dintre noii lor prieteni lucrau în televiziune sau în lumea filmului şi călătoreau des între cele două coaste ale țării, ca şi când ar fi făcut naveta între Manhattan şi Brooklyn. La un moment dat, Ethan se împrietenise cu un magician faimos, cu aer copilăros, care la o cină a făcut să iasă smochine din nările şi urechile lui Ethan, după care a acoperit părul lung al lui Ash cu un praf despre care susținea că ar fi fost cenuşă vulcanică.

— Cum îi chema pe soții ăia? l-a întrebat Jules pe

Dennis. Managerul de portofoliu şi tipa care lucra ca voluntară în programul de alfabetizare. Ăia pe care i-am tot interogat, dar pe care îi durea în cot de noi şi care nu ne-au pus nicio întrebare. Jigodia şi scârba.

— Jigodia şi scârba? a repetat Dennis râzând. Tu nu te auzi? îi chema… Duncan şi Shyla, cred.

— Exact! Ar trebui să-i lăsam pe Ethan şi Ash să-şi trăiască viața alături de Duncan şi Shyla şi să nu-i mai facem să se simtă obligați să fie prieteni cu mine – cu *noi.* Acum îmi dau seama că diferența dintre viețile noastre e umilitoare. Mai ții minte ziua aia de la Strand?

Cu câteva săptămâni înainte, Dennis şi Jules au luat câteva pungi de cumpărături pline cu cărți şi s-au dus cu metroul la faimoasa şi spațioasa librărie Strand, unde îți puteai vinde volumele citite. Oricât de multe cărți ai fi dus, a observat Dennis, aproape întotdeauna îți dădeau cincizeci şi opt de dolari, sumă care făcea totuşi să merite efortul. Cu cincizeci şi opt de dolari în buzunar te simțeai un pic mai important. În drum spre librărie, cărând cu greu pungile pline, uşor rupte, s-au întâlnit pe trotuar cu Ash şi Ethan, care se țineau de mână, mergând şi ei spre Strand să se uite la cărți.

— Hei, încotro? i-a întâmpinat Ash cu bucurie în glas. Vă dăm o mână de ajutor.

— Da, sigur, a spus Ethan. Am vreo oră liberă, după care trebuie să mă duc la lucru. Trag chiulul în clipa asta, şi toți colegii aşteaptă să-mi fac apariția.

— Serios? s-a mirat Jules. Nu-i face să te aştepte numai ca să ne ajuți să ne ducem cărțile la Strand. Zău, e ridicol.

— Dar vreau. Azi n-am niciun chef să merg la studio. Lucrăm la o scenă pe care nimeni nu ştie cum s-o îndrepte. Prefer să merg cu voi la Strand.

Aşa că au trebuit să suporte ca Ash şi Ethan să-i ajute să-şi ducă pungile la librărie, iar apoi să stea cu ei la coadă, alături de alți oameni care îşi vindeau cărțile. La coadă era şi un cuplu de drogați – un bărbat zdrențăros,

murdar ca un coşar, şi o femeie căreia îi clănțăneau dinții în gură –, şi amândoi țineau în mâinile lor subțiri şi tremurânde câteva volume furate din cafenele, cu titluri precum: *Mies van der Rohe. O evaluare.* Ziua petrecută în librărie, la coadă cu nişte drogați, a fost atât de umilitoare, încât Jules nu vorbise despre ea cu Dennis. Dar acum, că o amintise, Dennis a spus calm:

— N-a fost mare lucru.

— Ba a fost. Gândindu-mă la ziua aia, mai ales că acum am perspectiva listei din revistă, mă simt ca şi când ne-ar fi văzut cum ne vindem sângele.

— Ar fi şocați dacă te-ar auzi spunând asta. Nu e Ash prietena ta cea mai bună? Nu e Ethan bărbatul care ți-e cel mai drag, după mine?

— Ba da, a răspuns Jules. Dar cu cât îmi imaginez mai mult lucrurile schimbându-se pentru ei, cu atât sunt mai sigură că or să pretindă că ei doi nu s-au schimbat deloc în adâncul lor. Iar când ieşim la masă şi Ethan vrea să achite toată nota, dar noi nu-l lăsăm, nu insistă pentru că ştie că adevărul ne-ar stânjeni.

— Şi care-i adevărul? a întrebat Dennis, retrăgându-şi piciorul, sătul dintr-odată de atingerile ei.

— Că peste câțiva ani, nu va mai trebui să se gândească niciodată la veniturile lui. Că toată viața va putea să facă numai ce doreşte. De fapt, deja face asta. Iar Ash va putea şi ea să facă numai ce vrea.

— Da, probabil, a încuviințat Dennis. Mulțumită lui.

— Exact. Mulțumită lui şi puterii lui. Lui şi banilor lor. Fac pariu pe orice că în câțiva ani Ash o să aibă şi ea succes. Şi nu va mai trebui să-şi piardă timpul cu un milion de proiecte teatrale mărunte şi excentrice.

CV-ul lui Ash semăna cu al altor câteva sute de tinere care terminaseră de cinci ani o facultate din Ivy League{85}, tinere care voiau să intre în „lumea artelor” şi care aşteptau un moment prielnic, o trambulină care să le propulseze în acel ținut nebulos numit „lumea artelor”. Mulțumită cunoştințelor ei din copilărie, de la Yale şi din

New York, Ash continua să preia proiecte teatrale prost plătite sau neplătite ori de câte ori avea ocazia, regizând o serie de piese într-un act la un azil privat deprimant, montând cu câțiva prieteni din facultate o piesă numită *Navetiştii* chiar în mijlocul Gării Grand Central, în timp ce adevărații navetişti, enervați, erau nevoiți să-i ocolească pentru a ajungă la trenuri. Dar erau joburi ocazionale, iar între timp, Ash făcea însemnări pentru piese feministe pe care voia să le regizeze – o versiune contemporană a *Lysistratei,* o seară dedicată dramaturgei Caryl Churchill – şi citea cărți lungi şi solicitante de teorie teatrală rusească, ducând o viață foarte bună, fără deznădejdi şi fără griji financiare.

— N-ai de unde să ştii cum o să evolueze cariera lui în câțiva ani, a spus Dennis.

— Ba ştiu.

Jules părea să posede o limpezime care îi lipsise până atunci. Înțelegea că nu fusese niciodată vorba doar de *talent,* ci şi despre bani. Ethan era extraordinar la ce făcea şi poate ar fi avut succes şi dacă tatăl lui Ash nu i-ar fi dat sfaturi şi încurajări, dar îi fusese de mare ajutor că se născuse şi crescuse într-un oraş sofisticat şi că se căsătorise cu o fată dintr-o familie bogată. Ash era talentată, dar nu chiar atât de talentată. Acesta era lucrul pe care nu-l spusese nimeni, nici măcar o dată. Dar, desigur, era foarte bine că Ash nu trebuia să-şi facă griji din cauza banilor în timp ce încerca să se gândească la artă. Copilăria ei înstărită îi oferise un avantaj, iar acum Ethan avea grijă ca şi tinerețea să-i fie la fel de înstărită.

— Mă simt îngrozitor să spun asta, a continuat Jules. O iubesc, e prietena mea cea mai bună şi e foarte pasionată, citeşte intens, dedică mult timp teatrului şi e autentic interesată de aspectele feministe. Dar nu-i adevărat că există mulți alți oameni care sunt exact la fel de talentați, dar care sunt nevoiți să muncească pe brânci, ca nişte sclavi? Are nişte idei bune, şi totuşi, e o regizoare excelentă? E oare echivalentul teatral al lui

Ethan? Nu! Of, parcă văd c-o să mă trăsnească Dumnezeu chiar în clipa asta.

Dennis s-a uitat la ea şi a spus:

— Dumnezeul tău inexistent, Doamnă Evreică Atee? Nu prea cred.

Apoi s-a dus în bucătărie, iar ea l-a urmat. Chiuveta era plină cu farfuriile în care noaptea trecută serviseră mâncarea comandată de la un restaurant chinezesc, iar Dennis a turnat peste teanc nişte detergent lichid galben şi a pus mâna pe un burete ponosit. Urma să spele la mână toate farfuriile şi să le înghesuie precar pe suportul de vase, realizând o sarcină care nu făcea decât să accentueze inegalitatea dintre cele două cupluri. Jules s-a întrebat dacă Dennis făcea asta intenționat.

— Nu cred că Ash are un talent excepțional, a spus Jules, acoperind zgomotul apei. Şi poate că nici n-ar avea nevoie de aşa ceva. Întotdeauna am crezut că talentul e totul, dar poate că de fapt întotdeauna a fost vorba de bani. Sau de *distincție.* Sau dacă nu tocmai de distincție, atunci de relații.

— Abia acum îți dai seama de asta? a întrebat Dennis. N-ai văzut cazuri similare peste tot în lume?

— Învăț greu.

— Nu-i adevărat.

— Pun pariu că în câțiva ani o să aibă propriul ei teatru, dedicat promovării femeilor. Ateneul Ash Wolf.

— Propriul ei teatru? Ți-ai pierdut mințile, a spus Dennis. Poftim, şterge nişte vase. Nu mai e loc pe suport.

I-a întins o farfurie, iar ea a luat-o şi a pus mâna pe un prosop de bucătărie nu tocmai curat, ba chiar era un pic uleios. Dacă ştergea farfuria cu el, avea s-o murdărească la loc. Dintr-odată, i-a venit să plângă.

— Dennis, a spus Jules. Hai să lăsăm vasele şi să ieşim undeva.

— Unde?

— Nu ştiu. Hai să ne plimbăm. Sau, nu ştiu, altceva. Să facem unul dintre lucrurile care la New York sunt

gratis şi te pot bucura când te simți descurajat.

Dennis s-a uitat la ea cu atenție, cu mâinile scufundate în chiuvetă, apoi le-a ridicat uşor, cu apa scurgându-i-se de pe degete, şi a scos dopul de la chiuvetă. Apa s-a scurs cu un zgomot obscen, iar Dennis şi-a şters mâinile de pantaloni, apoi s-a apropiat de Jules şi a strâns-o în brațe. Mirosea a detergent Dawn cu parfum de lămâie, iar ea probabil mirosea a chimicalele pe care le secreți când eşti necăjit.

— Nu te descuraja, i-a spus el. Avem multe lucruri bune. Suntem împreună aici, în cuibuşorul nostru plin de iubire. Bine, în cuibuşorul nostru ponosit. Dar suntem aici.

Vorbele lui au înduioşat-o pe Jules.

— Eşti incredibil de drăguț cu mine, chiar şi când sunt aşa, a spus ea. Mi-e foarte greu când îmi dau seama că viața noastră e atât de diferită de a lor. Ştiam că n-o să ajung actriță. Ştiam că nu avea niciun rost să merg la toate probele alea. Nu Yvonne a fost cea care m-a convins. N-am avut niciodată talent de actriță. A juca, a fi amuzantă a fost felul meu de a-mi croi drum în lume. Apoi a trebuit să renunț. Dar cu Ash e altfel. Am impresia că ea şi Ethan sunt intangibili: el, pentru că e atât de talentat şi are o personalitate atât de puternică, iar ea, pentru că e cu el. Şi noi trebuie să ne închipuim că lucrurile cu care am rămas ne sunt suficiente… ei bine, începând de azi, ştiu că nu-i aşa.

Expresia lui Dennis s-a schimbat; simpatia de mai înainte a început să se retragă. Iarăşi se săturase de ea, şi era evident.

— Am crezut că ți-a trecut, a spus el. Şi mi-am zis: *ce bine!* pentru că nu mai suport povestea asta. Dar văd că o iei de la capăt.

— N-o fac intenționat.

— N-am energie pentru asta, Jules, chiar n-am. Tu te aştepți să fiu un om neschimbător şi foarte înțelegător, în timp ce, din când în când, tu ai micile tale accese, iar eu

trebuie să te liniştesc. Aşa o să fie mereu între noi? Asta e ideea ta de fericire? Eu nu la asta m-am înscris.

— Dar situația s-a modificat, a spus ea. Te-ai înscris la ceva care acum e un pic diferit. Aşa se întâmplă. Lucrurile se schimbă.

— Nu, nu s-au schimbat „lucrurile”, ci le-ai schimbat tu, a spus Dennis. Îți doreşti ca eu să te liniştesc, dar tu întorci totul cu susul în jos. Nu-ți pot alina suferința asta. Mie îmi *place* viața noastră. Ce dracu’, e un delict chiar atât de mare? Îmi place viața noastră, indiferent ce se întâmplă în jurul nostru, dar se pare că ție nu-ți place.

Vocea lui gravă şi calmă devenise încordată şi neplăcută. Aşa arăta Dennis când era furios, ceea ce se întâmpla rar – sau, în orice caz, furia lui rareori fusese îndreptată spre Jules. Odată, când văzuse un şoarece în bucătărie şi încercase să-l omoare cu un şpaclu, singura armă la îndemână, fusese cuprins de o furie care, au convenit amândoi mai târziu, avusese o latură comică. Dar cea de acum nu era aşa.

— Nu-i adevărat! a spus ea.

— Poate că toată povestea asta, a continuat el pe acelaşi ton, nu e decât un mod ascuns de a-mi spune că eşti dezamăgită că nu mă îmbogățesc şi eu.

— Nu-i aşa.

— Că ți-ai dori să fiu altcineva, pentru ca şi *tu* să poți fi altcineva.

— Ba nu, nicidecum.

— Pentru că mie aşa începe să-mi sune.

— Nu-i adevărat. Îmi pare rău, a spus ea din tot sufletul. Ştiu c-ar trebui să nu mai vorbesc despre asta, ştiu că e nesănătos.

Te rog, nu mai fi furios pe mine, ar fi vrut ea să adauge. Părea să fie lucrul cel mai important acum.

— Da, a încuviințat Dennis. Exact aşa e. Foarte, foarte nesănătos. Ar trebui să te gândeşti la asta, Jules. Să te gândeşti la ce efect au asupra noastră observațiile astea nesănătoase. Creează un climat morbid.

— Nu exagera.

— Nu exagerez.

— Sunt fericită cu tine, a spus ea. Chiar sunt. N-am început să cred dintr-odată că există o corelație strictă între bani şi fericire. Când ne-am îndrăgostit unul de altul, nu mi-am pus niciodată problema dacă vom avea sau nu o viață luxoasă. Chestia asta pur şi simplu nu mi-a trecut prin minte. Ştii, nu-s o femeie superficială.

Telefonul a sunat chiar în clipa aceea, iar pentru Jules a fost o adevărată uşurare să răspundă. Aşa se terminaseră de câteva ori certurile lor: sunase cineva, iar la sfârşitul conversației, nevoia de a se certa dispăruse aproape complet. Dar acum la telefon era Ash, care voia să ştie dacă puteau lua cina cu toții în seara aceea. Se deschisese un nou local cu specific asiatic, i-a spus ea, iar rulourile umplute cu tăiței de orez erau nemaipomenite. Ash vorbea ca de obicei – avea un glas cald şi entuziast –, iar în fundal se auzea Ethan, care îi cerea să-i spună lui Jules că ea şi Dennis chiar trebuiau să vină, pentru că mâncarea n-ar fi avut gust bun fără ei.

— Veniți? a întrebat Ash.

Jules a lipit receptorul de piept şi s-a uitat la Dennis.

— Vor să ştie dacă mergem, i-a spus ea.

Iar el a ridicat din umeri.

— De tine depinde.

Şi s-au dus. Mâncarea a fost bună, iar prietenii lor au fost la fel ca de obicei. Nu păreau nici schimbați, nici mai bogați, şi nici nu lăsau impresia c-ar fi trăit în altă lume. Când a venit nota, iar Ethan a pus mâna pe ea, Jules şi Dennis au întins şi ei mâna, vrând să facă juma-juma, dar în cele din urmă l-au lăsat pe el să plătească tot. Şi astfel, tacit, dar evident, a început o nouă etapă în viața lor. Din seara aceea, Ethan a plătit pentru aproape toate mesele şi vacanțele.

Prima excursie pe care au făcut-o împreună a fost în 1987, în Tanzania, unde au urcat pe Muntele Kilimanjaro. Au venit cu ei şi Jonah şi Robert Takahashi,

a căror relație era acum serioasă. Deşi fusese în câteva excursii scumpe de când devenise faimos, lui Ethan nu-i făcea mare plăcere să călătorească. „Cât am fost mic, n-am avut parte de multe vacanțe cu familia, a spus el odată. Cel mai mişto loc în care m-au dus părinții mei a fost Pennsylvania Dutch Contry[86]. Ne-am uitat la oameni în haine vechi care mergeau sau călare, sau cu trăsura, iar mama a făcut poze cu aparatul Polaroid Swinger, deşi nu avea voie, iar un amish a țipat la ea, iar părinții mei s-au certat înfiorător pe tema asta – nimic nou sub soare. Apoi am cumpărat un disc cu modele tradiționale Amish şi un fel de ciocolată de casă, numită *penuche* – un cuvânt care m-a stânjenit, pentru că semăna vag cu *penis* –, apoi ne-am întors acasă.” Dar acum, Ethan o întrebase pe secretara lui dacă ar fi deranjat-o foarte tare să caute o excursie pentru cele trei cupluri; asta se întâmpla în anul cât a fost întreruptă producția serialului, iar Ethan îşi dorea o excursie de o săptămână care să fie „în afara zonei mele de confort”, după cum s-a exprimat el. „Chiar şi să-i pun o astfel de întrebare secretarei mele e în afara zonei mele de confort, le-a explicat Ethan. Chiar şi să am o secretară e în afara zonei mele de confort.” Iar secretara, care citise Hemingway în facultate, i-a sugerat Kilimanjaro. Inițial, prețul excursiei i s-a părut exorbitant, ceea ce l-a neliniştit pe Ethan, dar Ash i-a amintit: „Ai douăzeci şi opt de ani şi ai o avere care îți asigură o independență totală. Trebuie să te obişnuieşti cu standardul ăsta şi să trăieşti în conformitate cu el. Şi nu-i tocmai plăcut să te plângi şi să scânceşti că ai avut noroc în viață. Nu-mi dau seama cui foloseşte. Nu mai eşti copilul părinților tăi nebuni şi certăreți, cu finanțele la pământ. Chiar îți permiți să mergi în locuri noi şi să încerci lucruri noi. Şi ai voie să cheltui bani – chiar e în regulă”.

Secretara le făcuse rezervări într-o expediție cu una dintre cele mai bune echipe de alpinişti. După vreo două luni de pregătiri pentru excursie – urcat de trepte cu

rucsacuri grele şi excursii montane ori de câte ori era posibil –, cele trei cupluri s-au reunit cu ceilalți alpiniști în salonul unui hotel din Arusha, unde ghizii le-au cerut să-şi scoată echipamentul pentru inspecție. Jules, Dennis, Jonah şi Robert şi-au desfăcut rucsacurile şi au scos toate ustensilele – vag extraterestre – pe care trebuiseră să le cumpere de la un magazin de alpinism din centrul New Yorkului. Izoprene, lenjerie absorbantă de umiditate. „Vânzătorul ne-a spus că *absorbantă* înseamnă că umiditatea e eliminată foarte repede, dar oare de ce are nevoie umiditatea de un adjectiv propriu?”, a întrebat Jonah, dar Jules era atentă la Ethan şi Ash, care stăteau aplecați deasupra echipamentului lor, studiindu-l ca şi când nu l-ar fi văzut niciodată. Şi a înțeles că, într-adevăr, era prima oară când îl vedeau; atât cumpărăturile, cât şi bagajele pentru excursie le fuseseră făcute de altcineva.

Cele două cupluri, însoțite uneori şi de Jonah şi Robert, au fost împreună şi în alte vacanțe, planificate cu grijă în funcție de programul de producție al *Figlandului,* care au prilejuit şi alte mici revelații. Într-o excursie la Paris, Ethan a vrut să ia un cadou surpriză pentru Ash, „un fel de eşarfă”, aşa că Jules s-a dus cu el, plecând împreună sub pretextul că voiau să cumpere *croque monsieurs*{87} – o scuză credibilă, dat fiind că ce-i interesa cel mai mult pe amândoi în acea excursie era mâncarea. Într-un butic strălucitor de pe Rue de Sèvres, Jules a spus: „Vreau să te întreb ceva care o să sune foarte nesofisticat, dar o să te întreb oricum. De unde înveți cum să te porți ca un bogat? Cunoaşterea asta vine odată cu banii? Sau e genul de lucru pe care îl înveți din mers?” Ethan s-a uitat la ea cu un aer surprins şi a zis că nu se învață, ci pur şi simplu improvizezi. A părut nemulțumit de întrebare sau poate de răspunsul lui, ca şi când l-ar fi obligat să admită că viața lui îşi schimba cursul – aşa cum îşi schimbă cursul corabia statului{88}, greu şi lent, cu frământări intense, violente şi nevăzute în adâncuri.

Dar apoi, cu timpul, Jules a observat că Ethan improviza tot mai puțin: se îmbrăca din ce în ce mai bine, iar când i-a fost adus meniul la un restaurant din Madrid, a ştiut să aleagă vinul. Când învățase şi despre vinuri? Nu-i povestise nimic despre noua lui abilitate. Oare venise un enolog şi îi dăduse lecții? Jules nu-i mai putea pune asemenea întrebări. Ethan nu era un mitocan, ci un bărbat politicos, modest şi elegant. Se obişnuise cu banii mai mult decât îşi închipuia Jules că se va obişnui vreodată, ceea ce, şi-a dat ea seama, o dezamăgea.

Viețile lor erau tot mai diferite; pentru ea şi pentru Dennis devenise dificil chiar şi să găsească timp să se vadă cu Ethan şi Ash. Terapeuții care lucrau în spital – mai ales cei care îşi deschiseseră de curând şi un cabinet cu jumătate de normă, ca Jules – şi ecografiştii aveau de obicei puține zile de concediu, aşa că, uneori, cei care trebuiau să fie flexibili erau Ethan, în ciuda programului său complicat şi supraîncărcat, şi Ash, care e drept că avea un program mult mai puțin aglomerat.

Într-o dimineață, într-o vacanță de cinci zile pe care cele două cupluri au petrecut-o în 1988 la Veneția, unde ajunseseră cu un avion privat – ceea ce devenise un lucru obişnuit –, Jules Jacobson, care avea douăzeci şi nouă de ani, stătea în pat cu Dennis şi, deschizând un ochi, s-a uitat calm prin cameră. Niciuna dintre cunoştințele ei nu-şi permitea asemenea vacanțe. Cei câțiva prieteni ai ei de la şcoala de asistență socială vorbeau între ei despre vacanțele lor, recomandând câte un pachet all-inclusive în Jamaica sau câte un hotel ieftin din San Francisco. Hotelul venețian în care stăteau acum era frecventat de familiile europene vechi şi bogate – „aici ar fi putut sta familia von Trapp, dacă ar fi călătorit din alt motiv decât ca să scape de naziști{89}”, i-a scris Jules lui Jonah într-o carte poştală. „Ajutor, Jonah, ajutor! a adăugat ea în josul vederii. Valorile mele sunt răpite!” Hotelul nu era deloc potrivit vârstei lor. De la fereastra cu geamuri

jivrate se vedea o bucată de canal, pe o tavă era o farfurie cu brânză şi fructe veştede de noaptea trecută, tavanele erau casetate, iar Dennis dormea cu capul pe una dintre pernele lungi şi brodate.

La momentul acela, *Figland* deja fusese vândut peste tot în Europa şi Marea Britanie, iar cât stătea în Italia, Ethan voia să mai încheie nişte contracte de difuzare. Dennis şi Jules au rămas în Veneția, iar Ethan a plecat într-o scurtă călătorie la Roma. Ash a hotărât ca, pe perioada cât soțul ei era la Roma, să dea o fugă cu avionul în Norvegia, „să arunce o privire", după cum a spus ea, întrucât spera să regizeze *Strigoii* de Ibsen la micul Teatru Open Hand din East Village; făcuse mari eforturi să fie angajată acolo şi acum aştepta decizia conducerii. Era adevărat că Ash voia să se familiarizeze un pic cu Norvegia, dar Jules ştia şi că acolo urma să se întâlnească cu Goodman. Nu-l mai văzuse de mult pe fratele ei. Islanda era la vreo două ore de zbor de Norvegia şi cu toții, în afară de Ethan, înțelegeau că Goodman avea să i se alăture surorii lui.

Pe măsură ce se apropia de treizeci de ani, Ash încerca să-l viziteze pe Goodman cât mai des cu putință, deşi de multe ori vizitele ei i se păreau lui Jules cam îndrăznețe şi imprudente. Ca adolescentă, lui Ash îi fusese foarte greu să păstreze o legătură clandestină cu fratele ei fugar, iar apoi, după ce împlinise douăzeci de ani şi se mutase cu Ethan, îi fusese şi mai greu. Însă după ce Ethan devenise faimos, Ash a dobândit mai multă libertate să păstreze legătura cu Goodman, ba chiar să-l şi vadă când pleca în câte o călătorie. Din când în când, o dată la câteva săptămâni, când Jules şi Ash erau singure, Jules o întreba brusc: „Ceva noutăți de la fratele tău?"

Ash se lumina la față şi spunea ceva de genul: „Chiar îi merge bine. Lucrează cu jumătate de normă ca asistent al unui arhitect. Mă rog, nu e chiar asistentul lui, dar face tot felul de treburi complicate pentru el, şi se aşteaptă ca în curând să primească mai multe responsabilități, ba

chiar să i se dea voie să facă nişte schițe. Îi place lumea arhitecților. Şi încă se străduieşte să găsească joburi în construcții”.

Odată, cu aproape un an înainte să meargă în Norvegia, Ash i-a spus lui Jules că părinții ei se duseseră să-l vadă pe Goodman şi că părea „indispus”. Cum adică? a întrebat Jules. Ei, a spus Ash, Goodman îşi pierduse nopțile bând şi drogându-se în Reykjavik, aşa că începuse să ajungă târziu la jobul în construcții şi în cele din urmă fusese concediat. Trist şi fără ocupație, cheltuise toți banii de la părinți pe cocaină, apoi le mărturisise totul la telefon, într-o conversație înduioşătoare. După o lună petrecută într-un centru de reabilitare foarte bun din Islanda, Goodman s-a întors în apartamentul lui de deasupra unui magazin de peşte din centrul Reykjavikului. De câțiva ani nu mai locuia cu Gudrun şi Falkor, care acum aveau o fetiță şi transformaseră camera lui Goodman în camera copilului. Iar în cele din urmă, se mutaseră într-un apartament mult mai bun, pentru că Gudrun îşi făcuse repede o carieră de succes ca designer textil; banii pe care îi trimiseseră Wolfii în toți acei ani îi permiseseră să-şi perfecționeze meşteşugul. Era uimitor să descoperi multitudinea de lumi care se ascundeau una în alta, mici subculturi despre care nu ştiai nimic, în care cineva putea ieşi în evidență prin arta lui. Deşi, bineînțeles, era minunat, în acelaşi timp părea o glumă să spui că Gudrun Sigurdsdottir era un superstar în lumea artizanatului islandez.

Păstrează pentru tine ce ți-am spus, îi ceruse imperativ familia Wolf lui Jules în 1977, iar ea, fiind fata cuminte care era şi care probabil avea să fie mereu – fata amuzantă, dar supusă, nătăfleața, prostănaca –, le-a dat ascultare ani de zile fără mare dificultate. Credința familiei în nevinovăția lui Goodman era o axiomă, iar credința lor a devenit şi a ei. Abia mai târziu i s-a părut uluitor lui Jules că păstrase atâta timp această certitudine cețoasă care, de fapt, nu era deloc o

certitudine – semăna mai degrabă cu o convingere pe care ți-o însuşeai când erai mic pentru că o tot auzeai în jurul tău. La şcoala de asistență socială, o profesoară în vârstă, care purta deseori un pulover cu nasturi din material scămoşat şi cu cocoloaşe la subsuori, le vorbise despre felul în care oamenii puteau deseori „să ştie fără să ştie”.

În primii ani de după fuga lui Goodman, Jules n-a putut vorbi despre asta cu nimeni în afară de Ash. Nu-i spusese niciodată nimic lui Jonah. Dar apoi, începând cu primele săptămâni ale lui 1982, l-a avut pe Dennis. Jules i-a povestit toate lucrurile importante, iar în cele din urmă, după vreo două luni de relație, când erau uniți într-un mod care ei i se părea permanent, i-a spus şi despre sprijinul pe care familia Wolf îl acorda în secret fiului lor. Bineînțeles că a fost şocat.

— Pur şi simplu îi trimit bani? a întrebat el. Ştiu unde e şi n-au spus la poliție? Uau, incredibil! Incredibil de arogant din partea lor.

— Cred că cei mai mulți părinți ar face asta pentru fiul lor, dacă ar fi siguri că e nevinovat, a răspuns Jules, nefăcând decât să repete ce spusese Ash cândva.

— Şi de ce sunt atât de siguri?

— Păi, pentru că îşi *cunosc* băiatul.

— Şi totuşi, a spus Dennis, nu te-ai gândit niciodată să mergi tu la poliție?

— Ah, doar vag. Dar n-am vrut niciodată să mă implic în felul ăsta. Nu e treaba mea.

— Înțeleg. În blocul unde locuiam înainte, chiar deasupra Isadorei, locuia o familie. Mama îşi abuza verbal fiica de cinci ani, spunându-i că e un căcat cu ochi şi alte chestii îngrozitoare. Până la urmă, cineva din bloc a sunat la Protecția Copilului şi fetița a fost luată de la mama ei, pe care se pare c-o iubea, în ciuda tratamentului pe care i-l aplica. Apoi Isadora mi-a zis că, din câte a auzit, fetița a fost dată unei familii adoptive, unde a fost molestată de un frate adoptiv mult mai în vârstă. Aşa că nu ştii niciodată ce consecințe poate avea

intervenția ta. Dar tot mi se pare uluitor că Wolfii au făcut asta. Că încă *fac* asta. Şi cel mai surprinzător mi se pare că nu i-au spus lui Ethan. Că Ash nu i-a spus. Uau, *incredibil!*

A clătinat din cap, uimit de tupeul lor, de convingerea lor că aveau dreptul să facă asta.

— N-ar fi trebuit să-ți povestesc, a spus Jules. Dar am simțit nevoia s-o fac. N-am să-i zic niciodată lui Ash că ți-am povestit, aşa că nu poți aduce vorba despre asta de față cu ea. Serios, chiar dacă o să ne despărțim într-o bună zi şi o să mă urăşti pentru restul vieții tale, să nu spui niciodată nimănui despre Goodman, da?

Şi-a dat seama că suna la fel ca Gil Wolf cu ani în urmă, când îi vorbise atât de apăsat, aproape amenințător, în Café Benedikt.

— Nu-mi vine să cred că ți-am spus, Dennis, a continuat Jules. Ce-o fi însemnând că am avut nevoie să-ți spun?

— Înseamnă ceva important! a zâmbit el bucuros.

— Da, aşa cred şi eu. Dar ai putea suna chiar acum la poliție să ceri ca Goodman să fie arestat. Şi, odată cu el, probabil întreaga familie Wolf.

— Şi *tu,* a adăugat el. Cred c-a sosit timpul să-ți iei un avocat.

Au tăcut amândoi; Dennis mersese prea departe.

— Am glumit, a spus el repede. Nu ți-aş face niciodată una ca asta.

— Ştiu.

— Te iubesc. Iar acum, că mi-ai zis asta, te iubesc şi mai mult.

— De ce? a întrebat ea. Ce legătură are?

— Pentru că, deşi ne cunoaştem doar de vreo două luni, mi-ai împărtăşit secretul lui Goodman. Sunt uluit. E ca o… declarație. Şi totuşi, îmi pare rău pentru Ethan, a continuat Dennis îngândurat. E un geniu, dar nu ştie nici măcar acest lucru esențial, de bază, despre iubita lui şi familia ei. Mie nu-mi plac Wolfii. Bineînțeles, îmi place

Ash, pentru că ți-e prietenă apropiată, dar nu-mi plac ea şi familia ei la un loc, ca unitate.

— Nu trebuie să-ți placă.

— Eşti sigură?

— Sunt sigură.

Dennis nu se lăsase niciodată corupt de altcineva în afară de Jules. Era recunoscător că fusese primit în viața ei şi, din câte îşi dădea seama, povestea cu Goodman Wolf, un om pe care nu-l văzuse niciodată, nu mai avea nicio importanță.

Acum, în 1988, în Italia, Ash nu-l mințise cu totul pe Ethan: îi spusese că avea să-şi petreacă următoarele două zile în Norvegia, dar omisese părți esențiale din planul ei. Era, totuşi, adevărat că avea să stea la Grand Hotel din Oslo. Cât timp Ash era la Oslo, iar Ethan la Roma, Dennis şi Jules şi-au petrecut weekendul singuri la Veneția. Dar Jules nu se simțea în largul ei în camera de hotel intimidant de scumpă. A pus o mână pe brațul lui Dennis, care încă dormea lângă ea.

— Dennis, a şoptit ea. Dennis.

— Ce-i? a mormăit soțul ei.

Apoi a deschis ochii şi s-a apropiat de ea, iar Jules i-a simțit respirația, care era puternică, dar nu mirosea urât. *Avea iz de stejar.* Duhnea un pic a ce băuse cu o noapte înainte. Dennis nu se trezise de-a binelea, dar s-a urcat instinctiv pe Jules, iar ea i-a simțit erecția matinală, pentru care ştia că nu avea niciun merit. Dennis s-a aşezat între picioarele ei şi, cu toate că Jules doar fusese stingherită de camera luxoasă şi copleşită de o nelinişte obscură, trezindu-l numai ca să stea un pic de vorbă, ce primea de la el era la fel de bun, dacă nu chiar şi mai bun. Sexul într-un hotel italian avea un efect specific asupra americanilor: îi făcea să se simtă italieni. La douăzeci şi nouă de ani, Dennis semăna foarte mult cu un italian, cu trupul lui un pic mai masiv decât înainte, cu fața întunecată de barbă, cu ochii negri şi cu părul încâlcit care îi acoperea pieptul, subsuorile şi pubisul.

Una dintre pernele brodate a căzut pe podea, grea ca o ancoră. Pe jumătate adormit, Dennis a ridicat-o pe Jules ca şi când ar fi fost imponderabilă şi a aşezat-o deasupra lui, iar ea şi-a coborât ambele mâini între picioare, dorind să evite o poziționare greşită, care obliga femeia să facă ajustări în timp ce bărbatul întorcea discret privirea sau privea fără nicio reținere. A te asigura că penisul e poziționat corect, ca să nu te doară când intră în tine, semăna cu momentul în care te străduiai să introduci partea metalică a centurii de siguranță în mica ei fantă de plastic. Aşteptai să auzi clicul centurii de siguranță aşa cum acolo, într-un pat de hotel italian, aşteptai un altfel de clic care venea din adâncul misterios al propriului trup. La început simțeai o mică rezistență, care apoi dispărea cu totul, iar în cele din urmă erai absurd de fericită că reuşiseşi, ca şi când a aranja un penis în tine era un lucru important, ca ducerea la bun sfârşit a unei reparații esențiale pe o navă spațială.

Întins sub ea pe patul de hotel, Dennis a închis ochii, iar gura i s-a întredeschis, dezvelindu-i un pic limba. Jules s-a gândit la Ash şi la Goodman dormind în paturi separate în camere de hotel alăturate, altundeva pe continent, apoi şi-a amintit că, odată, în livingul Wolfilor din Labirint, s-a sărutat cu Goodman, limba ei căutând-o şi găsind-o pe a lui, până când Goodman s-a plictisit şi şi-a dezlipit buzele de ale ei. Acum s-a aplecat în față, acoperind gura lui Dennis cu a ei, iar el i-a răspuns la sărut fără ironie sau plictis, ci cu toată ființa lui, cu gura lui care mirosea a tanin şi a butoi de stejar, cu ochii pe jumătate închişi şi cu trupul încă nespălat, învăluit în feromonii care o atrăgeau spre el, deşi atracția nu putea fi explicată complet niciodată.

După aceea, au coborât să ia micul dejun – o născocire ciudată a hotelurilor europene care includea ouă fierte şi cereale integrale Weetabix, iar între ele, ca şi când ar fi fost perfect normal, o porție de măruntaie. În salonul care amintea de Babel, ea şi Dennis stăteau la o masă între

spanioli şi nemți. Jules i-a spus lui Dennis:

— Oare cum o mai fi arătând Goodman? Acum are *treizeci* de ani. Doamne, Goodman la treizeci de ani! Chiar mi-e greu să mi-l imaginez.

— Eu nu l-am văzut niciodată, dar probabil acum e mult mai buhăit, a spus Dennis. Nu asta li se întâmplă celor care fumează, beau şi se droghează? Li se schimbă tenul până ajunge să semene cu năbucul – parcă aşa-i zice, nu?

Jules şi l-a imaginat pe Goodman în Oslo, bătut de soare şi de vânt, ridat şi sleit de vlagă, stând pe unul dintre cele două paturi din camera lui de la Grand Hotel. Trupul lui lung ocupa toată salteaua, iar sora lui stătea pe celălalt pat, şi amândoi fumau şi râdeau. Ash era foarte bucuroasă că era din nou cu el, că – măcar în mare – fratele ei se simțea bine, că putea să-i asculte vocea tărăgănată şi sardonică şi că-i putea privi chipul care cândva semănase foarte mult cu al ei. Dragostea dintre un frate şi o soră despărțiți doar de un an era foarte strânsă. Nu era ca legătura dintre gemeni şi nici ca iubirea romantică, ci mai degrabă ca o loialitate pasională față de o marcă.

Surioară, primeşte-mă înăuntru.

Jules şi Dennis au plecat cu un tren de mare viteză la Roma, unde îi aşteptau Ethan şi Ash. În ultima seară a vacanței, cele două cupluri au luat cina lângă Piazza del Popolo, împărtăşindu-şi impresiile. Ethan le-a povestit întâlnirile pe care le avusese cu directorii de la Rai, televiziunea publică italiană; luaseră o cină cu multe feluri de mâncare şi o paradă de vinuri care i-au zumzăit în cap până la două noaptea, ca să sărbătorească audiențele excelente ale *Figlandului,* care în Italia fusese botezat *Mondo Fig!*

La rândul lor, Jules şi Dennis le-au descris weekendul leneş petrecut la Veneția. „Dennis în Veneția, a comentat Ethan. O nouă bandă desenată.” Apoi au povestit despre plimbările pe care le făcuseră pe străduțele labirintice şi

foarte înguste ale oraşului.

— Cum a fost la Oslo? a întrebat-o Ethan pe Ash după aceea.

— Mi-a plăcut, a spus ea, ridicând uşor din umeri. Am umblat prin oraş, încercând să-mi imaginez atmosfera piesei.

Jules a făcut un efort să-şi amintească: Ah, da, *Ibsen,* pretextul născocit de Ash ca să meargă la Oslo. *Strigoii* de Ibsen. În montarea lui Ash, actrițele aveau să străbată scena în fugă, cu sânii goi şi cu sfârcurile pictate în vopsele fluorescente, ceea ce avea să creeze un efect impresionant cu toate luminile stinse. Oare Ash alesese tocmai acel titlu ca să se amuze? Goodman deja dispăruse pe tărâmul fantomelor, căci trecuseră doisprezece ani de la fuga lui de proces, dar din când în când revenea la viață, pendulând între stafie şi om viu. Mama lui îi trimitea pachete, ca pe vremuri la Spirit-in-the-Woods, dar în loc de unguent împotriva insectelor şi brânză la cutie, îi trimitea concentrate proteice şi flacoane chihlimbarii cu vitamine. Iar Ash îi trimitea cărți, amintindu-şi gusturile lui literare din adolescență şi încercând să ghicească cum evoluaseră ele la maturitate. I-a trimis ultima carte a lui Günter Grass, romane de Thomas Pynchon şi Cromac McCarthy, şi un volum scris de un tânăr genial, David Foster Wallace, numit *Mătura sistemului.* Odată, a pus în pachet şi cartea ei preferată, *Drama copilului înzestrat,* cu un bilet în care îi spunea că era o carte relevantă pentru viața ei, nu pentru a lui, dar s-a gândit că poate o să i se pară interesantă, dat fiind că aveau aceiaşi părinți. Goodman citea tot ce-i trimitea sora lui, amesteca sârguincios în *skyr* concentratele proteice şi înghițea vitaminele trimise de mama lui, iar din când în când găsea slujbe în construcție – pierduse jobul de asistent de la biroul de arhitectură – deşi acum avea dureri de spate, iar uneori nu putea lucra cu săptămânile. Fuma iarbă aproape în fiecare seară, ba chiar şi în unele dimineți, şi păstrase un interes

intermitent pentru cocaină, ceea ce necesitase o nouă internare la dezintoxicare.

„Să bem pentru vacanța noastră, pentru *Mondo Fig!* şi, ca de obicei, pentru generozitatea ta”, a spus Dennis la cină, ridicând paharul cu vin aşa cum el şi Jules învăţaseră să facă în ultimii ani – când începeai să bei în cinstea celor din jur era limpede că făcuseşi trecerea completă la vârsta adultă.

După zborul lung de la Roma la New York, o maşină i-a lăsat pe Jules şi Dennis în fața blocului lor de pe West 84th Street. Ethan şi Ash au plecat cu o altă maşină, pentru că el trebuia să ajungă imediat la studio, nici măcar nu avea timp să dea pe acasă. Era aşteptat de toată lumea, le-a spus, lucru care părea să se întâmple mai mereu. Stând în fața blocului lor cu fațadă îngustă, Jules şi Dennis au ridicat privirea şi au făcut o grimasă în acelaşi timp, apoi au izbucnit în râs. Nu era în preajmă niciun şerpaş şi niciun uşier care să le care bagajele. Iar în apartament nu-i aşteptau nici halate moi, nici tăvi cu fructe şi brânză. Şi-au cărat cu greu valizele prin holul de la intrare, apoi le-au înclinat cu grijă ca să le poată urca până la etajul cinci, cu inimile duduindu-le în piept. Când au ajuns în apartament, ledul robotului telefonic pâlpâia nerăbdător, două musculițe se învârteau frenetic în jurul gurii de scurgere a chiuvetei, care emana un miros dulceag de putregai, iar viața a redevenit dificilă, familiară, dezamăgitoare.

Nu mai puteau pleca în vacanțe multă vreme de acum încolo, pentru că amândoi îşi terminaseră zilele de concediu. Cu timpul, Jules şi-a mărit numărul de clienți de la cabinet şi a redus numărul orelor de la spitalul de psihiatrie. La început, toți clienții îi plăteau onorarii mici. Un bărbat obez i se plângea că soția voia să-l părăsească, iar un adolescent nu voia să vorbească decât despre Sid Vicious{90}. Jules i-a spus lui Ash că, de fiecare dată când îi venea câte un client nou, era ca şi când ar fi deschis un roman. Nu se plictisea niciodată să facă terapie, deşi se

temea că puterea ei de a-i ajuta era redusă, şovăielnică. Ash şi Jules discutau tot timpul despre munca lor: Ash era încântată şi, în acelaşi timp, se temea de regizarea primei sale piese la Open Hand, iar Jules era interesată şi îşi făcea griji pentru clienții ei, temându-se că nu avea suficiente abilități. „Dacă le spun ceva greşit? se întreba ea. Dacă le dau un sfat prost şi se întâmplă ceva rău?" Ash îi spunea că, după părerea ei, Jules era o terapeută bună şi nu avea să facă nimic îngrozitor: „Îmi aduc aminte cum m-am simțit în tabără când am venit şi m-am aşezat pe patul tău. Nu ştiu de ce, dar a fost o adevărată uşurare. Sunt sigură că şi clienții tăi se simt la fel".

În plus, pe măsură ce carierele lor prindeau contur, cele două prietene au început să vorbească despre copii. Nu era momentul potrivit – Dennis lucra multe ore la MetroCare, clinica din Upper West Side unde se angajase după ce terminase şcoala de ecografie – dar poate aveau să se gândească mai serios la asta peste un an. Uneori, Jules şi Ash visau să facă copii la câteva luni distanță una de cealaltă, ca să poată fi mame împreună şi copiii lor să fie prieteni – cei mai buni prieteni. Şi poate că aveau să meargă amândoi la Spirit-in-the-Woods!

Deocamdată, nimeni nu voia să-şi schimbe modul de viață, să renunțe la debutul acestei noi epoci, în care toată lumea avea şansa să-l ajungă din urmă pe Ethan. Mă rog, nu chiar să-l ajungă din urmă, a spus Jonah odată; n-ar fi putut face asta niciodată. „Eu, unul, nici nu vreau să-l prind din urmă, a continuat el. Am crescut în preajma unor oameni de succes, cu adevărat faimoşi. N-am fost impresionat. Nu vreau genul ăsta de viață. Nu-mi doresc decât să mă bucur mai mult de munca mea. Să aştept cu nerăbdare fiecare nouă zi de lucru. Tot aştept să se întâmple asta, dar nu se mai întâmplă odată."

Lui Ash îi plăcea ce făcea acum. *Strigoii* lui Ibsen s-a jucat o scurtă perioadă la Teatrul Open Hand în toamna lui 1989. Jules s-a dus cu Ash la o repetiție şi a văzut că tot ce învățase prietena ei în teatrul de la Spirit-in-the-

Woods reapărea acolo, într-o formă adultă, mai consistentă. Montarea ei avea în spate multă muncă de cercetare, era un proiect serios şi ambițios. Nu era o punere în scenă foarte subtilă, pentru că nici Ash nu era foarte subtilă, dar era inteligentă şi minuțioasă, şi folosea în mod inspirat trupurile feminine pe fundal – sfârcurile date cu vopsea fluorescentă au fost un real succes. Montarea ei nu era nicidecum o inițiativă motivată de vanitate şi realizată numai mulțumită averii şi faimei lui Ethan. Din când în când auzeai de neveste vag talentate ale unor bărbați puternici care publicau cărți pentru copii, concepeau modele de genți sau, cel mai adesea, deveneau fotografe. Unele dintre ele îşi vernisau expozițiile în galerii foarte cunoscute, dar nu tocmai *rafinate.* Toată lumea venea să le vadă lucrările şi le trata cu un respect ipocrit. Fotografiile cu celebrități nemachiate, peisajele marine şi portretele de vagabonzi aveau dimensiuni uriaşe, ca şi când mărimea şi echipamentul sofisticat ar fi putut compensa calitățile care le lipseau.

Dar nu era şi cazul lui Ash. La premiera din septembrie a venit şi cronicarul secund de la *New York Times,* care într-un text scurt, dar pozitiv, a elogiat piesa pentru „fidelitate", „vervă" şi „examinarea atentă a moralității secolului al nouăsprezecelea, cu un puternic accent asupra semnificațiilor feminității". Cronicarul a făcut şi următoarea precizare: „Faptul că doamna Wolf este soția lui Ethan Figman, creatorul *Figlandului,* ar trebui să nu aibă nicio importanță. Dar ne aminteşte că această montare elegantă – cu ornamentele ei anatomice colorate şi surprinzătoare – este orice altceva numai un desen animat nu". Teatrul a hotărât să suplimenteze numărul de reprezentații; conducerea de la Open Hand nu mai convinsese de mult un cronicar de la *New York Times* să vină la una dintre piesele lor şi nicio producție de-ale lor nu beneficiase de o cronică atât de importantă şi de elogioasă, aşa că au întrebat-o cu entuziasm pe Ash dacă

o interesa să mai regizeze la ei. Nu cumva voia să şi scrie o piesă pentru teatrul lor? Putea fi dramaturga *şi* regizoarea lor feministă. Bărbații încă dominau lumea teatrului, iar cei de la Open Hand i-au spus că voiau să schimbe această stare de lucruri; Ash putea face diferența.

Ethan a pus repede la cale o cină festivă în cinstea lui Ash, la care au fost invitați Jules, Dennis, Jonah şi Robert. S-au strâns cu toții la Sand, un mic restaurant din East Village, care şi el căpătase notorietate după o cronică pozitivă din *Times.* Restaurantul era o încăpere mică, având podeaua acoperită cu nisip, care scrâşnea când îşi mişcau scaunele sau picioarele. Cu nisip sub tălpi şi cu papilele asaltate de gusturi complexe, au servit mâncăruri scumpe şi elaborate, de sfârşit de anii optzeci, din farfurii presărate cu dâre de sos, şi au discutat despre viitorul lui Ash.

— Eu i-am sugerat c-ar fi bine să le accepte oferta şi să scrie o piesă originală, a spus Ethan. Să fie o amenințare dublă – nu doar ca regizoare, ci şi ca scriitoare. Hei, a exclamat el, întorcându-se către soția lui cu o mină amuzată, ce-ar fi să resuscitezi *Ambele capete?*

Toată lumea a râs, iar Robert Takahashi a întrebat ce era *Ambele capete,* spunând că suna ca numele unei piese sado-maso cu gay. Jonah a trebuit să-i explice lui Robert că *Ambele capete* era o piesă pentru o singură actriță despre Edna St. Vincent Millay, pe care Ash o scrisese în liceu.

— O piesă *îngrozitoare,* i-a spus Ash lui Robert. Şi cu un nume prost ales, îmi dau seama acum. Iar cei de față au fost nevoiți s-o vadă de mai multe ori, a adăugat ea, apoi s-a întors către ei: Îmi pare foarte rău. Dacă aş putea să vă dau înapoi orele alea, aş face-o.

— Joacă măcar prima scenă, a spus Robert.

— Nu pot, e prea proastă. Mi-a luat ceva timp, dar mi-am dat seama în cele din urmă. Părinții mei îmi spuneau că tot ce făceam era minunat.

— Te rog, a insistat Robert, cu un zâmbet şarmant. Chiar trebuie s-o văd.

El şi Jonah arătau atât de bine – şi separat, şi împreună –, încât uneori, când erau mai mulți la masă, Jules se uita la ei îndelung, având grijă să nu fie observată.

— Bine, a spus Ash. Aşadar, eu sunt Edna St. Vincent Millay şi apar în fața publicului singură, îmbrăcată cu un halat şi cu o lumânare în mână. E singura lumină din sală, în rest, totul e cufundat în întuneric. Mă opresc în mijlocul scenei şi recit: „Lumânarea mea arde la ambele capete; / Nu va ține toată noaptea; / Dar, oh, duşmani şi prieteni ai mei – / Ce lumină frumoasă împrăştie!” Apoi mă apropii de marginea scenei, fac un fel de plecăciune spre public şi le spun: „Cât îmi arde lumânarea, n-ați vrea să luați loc şi să ascultați? Vom vorbi până se va stinge lumina”.

Toată lumea a râs, inclusiv Ash.

— Chiar aşa spuneai? a întrebat Robert. Reuşeai să zici asta fără să izbucneşti în râs? Mi-aş fi dorit să fiu şi eu de față.

— Şi eu mi-aş fi dorit să fii acolo, a zis Jonah.

— Dennis, a continuat Robert, tu şi cu mine am apărut în poveste mai târziu. Ar fi trebuit să fim cu ei mult mai devreme. Ia uite ce-am pierdut. *Ambele capete.*

— Chiar cred c-o să scriu ceva nou pentru Open Hand, a spus Ash. Habar n-am ce. Dar dacă încep acum, după *Strigoii,* o să iasă ceva posomorât şi scandinav.

Jules s-a gândit din nou la Ash şi Goodman împreună la Oslo, tolăniți într-o cameră de hotel, vorbind toată noaptea.

— Partea bună e că nici nu trebuie să te apuci imediat de piesă, a spus Jonah. Poți să lucrezi în tihnă.

— Îmi place ideea de a putea lucra în tihnă, a zis Dennis, care niciodată nu fusese *rapid,* ca prietenii de la masă. Să nu trebuiască să planific totul. Ci să aştept ca lucrurile să se aranjeze de la sine, a adăugat el, şi acestea

au fost poate ultimele cuvinte pe care le-a rostit calm în noaptea aceea. Sau poate că asta a fost mai degrabă o amintire teatrală a serii – scena în care soțul unei femei contemplă plăcerile lucrului în tihnă, iar după o oră totul se duce de râpă. Mai târziu, Jules nici nu-şi mai putea aminti dacă într-adevăr spusese toate astea. S-a băut foarte mult în seara aceea, iar Ethan ceruse ca înainte de masă să fie aduse mai multe aperitive sofisticate. Micile preparate delicioase, ornate cu fâşii subțiri de gel colorat, erau aduse la masă cu repeziciune, şi era prea întuneric în restaurant pentru ca cineva să-şi dea seama exact ce băga în gură. Textura era totul în bucătăria rafinată a anilor 1980, iar detaliile erau de multe ori mai puțin importante.

Din cauza inhibitorului de MAO pe care îl lua – acum toată lumea îi spunea IMAO –, Dennis era întotdeauna foarte atent la ce mânca, aşa că la începutul serii îi explicase calm ospătarului care erau restricțiile sale alimentare. Dar în noaptea aceea, era un câmp de forță neobişnuit în jurul mesei, în parte datorită prezenței lui Ethan în restaurant, care avusese darul de a-l surescita pe proprietar – un mare fan al *Figlandului,* care recitase bucăți întregi din dialogurile serialului şi îl emoționase într-atât pe Ethan, încât acesta acceptase, ca pe o favoare, să-l deseneze pe Wally Figman pe o față de masă. Toată lumea vorbea mult, încântată de primul succes adevărat al lui Ash. Erau încrezători în propriile lor posibilități, conştienți că treizeci de ani era o vârstă importantă, una bună pentru realizări. Poate că, atunci când vorbise cu ospătarul, tonul lui Dennis îi dăduse de înțeles că doar îi displăceau afumăturile, cărnurile în saramură sau la conservă, brânzeturile învechite, ficatul şi pateul – nu că oricare dintre aceste alimente ar fi putut să-l omoare.

La un moment dat, i-a fost adusă fiecăruia câte o lingură de ceramică puțin adâncă, plină cu ceva numit „apă de roşie”, în mijlocul căreia era o scoică

asemănătoare cu un dinte mare. A apărut şi o sticlă de vin, iar prezența cuvântului *Pouilly* pe etichetă i-a dat de înțeles lui Jules că era bun. Au mâncat tot ce le-a fost servit. Avea vreunul dintre preparate gust de afumătură, de saramură sau de conservă? Părea vreunul *otrăvitor?* Greu de spus; toate erau gustoase, iar Jules nu avea niciun motiv să presupună că, în noaptea aceea, Dennis n-ar fi fost, ca de obicei, atent la restricțiile lui alimentare. Dar spre sfârşitul mesei, în toiul unei serii de deserturi, care a inclus şi un platou de prăjituri descrise de ospătar drept „Ducați cu sos de ciocolată şi ardei iute", Dennis s-a aplecat spre Jules şi a spus:

— Nu mă simt extraordinar.

— Ai mâncat ceva ce n-ai voie? a întrebat ea, dar el a clătinat din cap. Vrei să plecăm? a continuat Jules, şi în lumina lumânărilor a văzut că fața îi era brăzdată de transpirație. Dennis, a zis ea apăsat, cred că ți se întâmplă ceva foarte grav.

— Şi eu cred la fel, a răspuns el, după care a tras de gulerul de la cămaşă şi a spus simplu: Mă doare rău capul. Cred c-o să mor.

— N-ai să mori.

Dennis n-a mai zis nimic, ci doar a aplecat capul în față şi a vomat în farfurie.

— Dumnezeule! a strigat Jules, apoi s-a întors cu disperare spre prietenii ei, care încă se uitau unii la alții, râzând şi mâncând.

Din nu se ştie ce motiv, Robert îi dădea să mănânce lui Jonah o chiftea cu crab.

— *Ethan!* a spus Jules fără să stea pe gânduri – el era cel de la care voia să primească ajutor. Ethan, lui Dennis îi e foarte rău.

Ethan a ridicat privirea cu gura pe jumătate deschisă şi, văzând spaima de pe chipul lui Jules, a înghițit repede dumicatul şi s-a aplecat peste masă, gata să atingă o lumânare cu cămaşa.

— Dennis, uită-te la mine, i-a spus el, iar Dennis, care

se oprise din vomitat, s-a uitat la el, dar avea o expresie pierdută.

În clipa următoare, nu se ştie cum – oare zburase? –, Ethan a ajuns lângă Dennis, i-a deschis gulerul de la cămaşă şi l-a întins pe stratul de nisip, între masa lor şi cea de lângă. Lungit pe spate, trupul lui a făcut o urmă pe podea, ca un înger de nisip, ca un contur trasat cu creta de criminalişti, prevestind o moarte iminentă. Jules a îngenuncheat şi ea lângă soțul ei, plângând pe gâtul şi pe fața lui inexpresivă. A căutat pulsul la încheietura lui Dennis şi a văzut că inima îi bătea nebuneşte – „alandala”, după cum avea să spună medicul de pe ambulanță câteva minute mai târziu.

Aplecată deasupra lui, aşteptând ajutor, Jules s-a gândit că îl avea în față pe soțul ei muribund, ecografistul care încă îşi căuta drumul în viață, nefiind vedetă nici în domeniul lui, nici în altul. Doamne, şi-a spus ea, lumea era plină de *vedete,* şi fiecare strălucea în cercul ei; iar în jurul lor se învârteau toți cei care nu erau vedete, aspiranții, toți cei preocupați de carierele şi de traiectoriile lor, de importanța lor şi de cum erau văzuți de ceilalți. Era prea mult, şi totul atât de inutil şi de respingător. Dă-le lui Ethan şi lui Ash tot succesul, toată faima şi toți banii, pentru că ei ştiau ce să facă cu ele, şi-a spus ea când medicii de pe ambulanță au intrat cu paşi mari în restaurantul înghesuit, călcând atent cu ghetele lor grele şi înconjurându-l pe soțul ei. Dă-le tot lui Ethan şi lui Ash, pentru că merită. Mie dă-mi doar ce aveam înainte, s-a auzit ea gândind, sau poate chiar spunând cu voce tare. Acum mi se pare suficient.

Doisprezece

Puțin după ce se crăpase de ziuă, întorcându-se acasă cu taxiul de la secția de urgențe a Spitalului Beth Israel, Jonah Bay i-a spus lui Robert Takahashi:

— Ai auzit ce zicea Jules în restaurant, când vorbea cu ea însăşi?

Parcă se ruga.

— Mda.

— Dar Jules nu se roagă, întotdeauna a fost atee. Oare cui i se adresa?

— Habar n-am, a spus Robert.

S-au sprijinit unul de celălalt, tăcuți şi obosiți, în timp ce străzile se perindau prin fața geamurilor, taxiul prinzând verde în toate intersecțiile la acea oră improbabilă şi tulburătoare, când traficul lipsea aproape cu desăvârşire.

— Ei bine, orice-ar fi făcut se pare că a dat roade, a continuat Jonah.

— Tocmai mie ți-ai găsit să-mi spui asta? Doar ştii de câte ori am stat la urgențe lângă prieteni de-ai mei cu pneumonie sau citomegalovirus. Rudele lor se rugau mereu pentru ei, dar asta nu-i ajuta cu nimic. Odată, am stat lângă un tip pe care îl cunoşteam de la sala de forță şi au venit la el toate mătuşile şi stră-mătuşile lui; au făcut un cerc de rugăciune şi au zis cam aşa: „Te rugăm, Isuse, apără-l pe băiatul nostru, William, mai are atât de multe lucruri pe care vrea să le facă pe pământ”. Şi jur, chiar am crezut că o să meargă, dar n-a avut niciun efect. N-am văzut niciun miracol. Toate poveştile se termină la fel – de căcat.

Robert s-a uitat pe geam, în timp ce taxiul se hurduca pe străzile cu gropi.

— Ştii, într-o bună zi, o să stai şi tu la urgențe să mă veghezi pe mine.

— Nu spune asta, i-a răspuns Jonah. Limfocitele T ți-

au ieşit în regulă. Te simți destul de bine. Ai avut zona zoster, în rest, aproape nimic.

— Da, adevărat. Dar n-o să mai fiu sănătos multă vreme.

— Cred că încă mai am în mine un pic din religia aia miraculoasă, a spus Jonah.

— Ah, da? Am crezut că terapeutul ăla te-a deprogramat complet.

— Nu, încă păstrez un pic de credință. Să nu le spui lui Ethan şi Ash. Au făcut eforturi mari să mă scape.

Au coborât din taxi pe Strada Watts, în fața blocului unde locuia Jonah. Era o clădire care, indiferent de lumină – în zori, în amurg, în lumina liliachie de dinaintea unei ninsori abundente –, părea uşor înclinată şi vag carbonizată, dar încă era locuibilă. Ce se întâmplase cu el şi cu mama lui, care îi lăsase moştenire apartamentul de la mansardă, i se părea şi acum uluitor. Dar la momentul respectiv, pur şi simplu se întâmplase; fusese povestea lor. Acum, părea absurd că, în 1981, timp de aproape trei luni, Jonah Bay fusese membru al Bisericii Unificării a Reverendului Sun Myung Moon. Pe atunci, unificaționiştii erau considerați un fel de glumă, la fel ca membrii sectei Hare Krishna, care făceau parte din acelaşi curent de renaştere spirituală.

Jonah a fost atras în Biserica Unificării la fel ca cei mai mulți oameni: din întâmplare, fără ca măcar să simtă că ar fi fi avut nevoie de o biserică. Până atunci, nu simțise niciun fel de înclinație religioasă. În copilărie, mama lui îl ducea uneori la Biserica Baptistă Abisiniană, ca să-i asculte pe prietenii ei care cântau gospel. „Închide ochii şi lasă-te pătruns de atmosferă”, îi spunea Susannah Bay. Jonah vibra la muzică, dar nu avea ce să facă cu Isus, iar în timpul predicilor refuza să închidă ochii, preferând să se uite la mâinile sau la pantofii lui şi, deseori, la ceilalți băieți din bănci.

La facultate, meşterind ceva în laborator pentru cursul de robotică într-o sâmbătă seară, Jonah a inspirat

mirosul componentelor mecanice, al cablurilor electrice şi, mai ales, al studenților nespălați de la MIT, care aveau izul lor specific, şi a simțit că o viață lipsită de spiritualitate, construită doar de oameni care trebăluiau în stupul lor academic, cu lumină fluorescentă, era perfect acceptabilă. În laborator avea un prieten strălucit, Avi, care era evreu ortodox, iar Jonah nu putea înțelege ce-i oferea respectarea strictă a preceptelor religioase. „Lucrezi în domeniul ştiinței, i-a spus el odată lui Avi. Cum poți crede în sublim?" „Dacă îmi pui întrebarea asta, atunci n-am cum să-ți explic", i-a răspuns el. Oare viața spirituală era un fel de mantie specială? Jonah avusese parte de imitații ale sublimului în scurte reprize: o parte din muzica ascultată la biserica din Harlem i se păruse înălțătoare, la fel ca mare parte din muzica folk a mamei lui. „Vântul ne va despărți" era o piesă minunată, iar pe discul acela, vocea tânără a lui Susannah Bay era atât de îndurerată, încât probabil se putea spune că era sublimă. Dar Jonah Bay trăise cele mai stranii experiențe din viața lui în zilele când un adult care se juca de-a Dumnezeu făcuse experimente cu celulele creierului său.

În timpul acelor experiențe involuntare cu drogurile, pe care nu le mărturisise nimănui şi la care nu făcea aluzie niciodată, trupul lui fusese încordat şi alert, iar mintea lui hoinărise peste tot, hiperactivă şi hotărâtă. Senzația de a fi suprastimulat era atât de încântătoare, încât aproape că n-o putea suporta. S-a mai simțit o dată aşa, dar în împrejurări cu totul diferite, prima oară când făcuse sex cu un băiat, la nouăsprezece ani, când era student la MIT. Spre groaza lui, ejaculase cam în douăzeci de secunde, iar partenerul lui, un tip cu față colțuroasă, ca de boxer, care studia neurologia şi ştiințele cognitive, i-a spus că era în regulă, dar nu era. Jonah nu-i putea spune, ştii, devin suprastimulat foarte repede şi nu mă pot abține. Totul a început la unsprezece ani, când mi s-a dat LSD pe ascuns. Da, la *unsprezece* ani, incredibil, nu? Iar acum, de câte ori mă excit, mi-e teamă

c-o să-mi pierd mințile. Sexul excitant încă mă sperie de moarte.

Dar Jonah nu i-a spus nimic din toate astea, pentru că nu vorbise cu nimeni, nici măcar cu prietenii lui de la Spirit-in-the-Woods, despre ce-i făcuse Barry Claimes. Ar fi fost îngrozitor pentru el. Îi fusese uşor să le mărturisească tuturor că era gay, încă din prima săptămână când sosise la MIT şi făcuse sex pentru prima oară – sex adevărat, până la capăt. Voise să aştepte până făcea sex ca să fie sigur că nu se înşela. Ei bine, da, avea dreptate. Când şi-a sunat prietenii să le spună, niciunul n-a părut şocat sau măcar uimit – nici Ethan, nici Ash sau Jules, şi nici mama lui. Dar a le povesti despre Barry Claimes era un lucru pe care Jonah nu-l putea face, deşi se gândea deseori la folkist, un bărbat care, rămas fără inspirație, exploatase creativitatea lui Jonah, dar care apoi îşi pierduse vaca de muls atunci când, la doisprezece ani, Jonah luase hotărârea să nu se mai vadă cu el. Şi totuşi, deşi Barry Claimes dispăruse din viața lui (vizita acestuia la Spirit-in-the-Woods, în vara lui 1974, alături de Susannah Bay, fusese *chinuitoare),* folkistul continuase să fie o prezență reală pentru Jonah, mai ales în adolescență, când i se treziseră dorințele sexuale. Jonah avusese sentimente pentru băieți cu mult înainte să apară Barry Claimes în viața lui. Când Ash a devenit iubita lui, Jonah deja înțelesese că era gay şi avea deseori fantezii cu băieți, care erau prea excitante şi nu ştia ce să facă cu ele, nici măcar ce să creadă despre ele, aşa că încerca să nu zăbovească prea mult asupra lor. Ash îl *substimulase,* ceea ce fusese o mare uşurare.

Mai târziu, în facultate, ori de câte ori sexul cu un bărbat adevărat, gol şi gâfâitor se transforma într-un act palpabil, ca o mâncare pusă în fața lui pe o masă, lui Jonah i se făcea teamă că ar putea începe să halucineze. Când era excitat, se simțea suprastimulat şi i se făcea *greață,* şi tot ce-şi dorea era să plece şi să doarmă ore în şir. Ajunsese aşa din cauza drogurilor lui Barry Claimes,

din cauza halucinogenelor strecurate unui copil de un bărbat puternic şi oportunist.

Jonah îl cunoscuse pe Robert Takahashi la o cină oferită de Jules şi Dennis în 1986. Robert plecase de mult de la biroul de copiat acte unde lucra şi făcuse dreptul la Fordham, iar în 1986 profesa ca avocat, fiind specializat în legislația legată de SIDA. La cina cu pricina, se arătase foarte interesat de Jonah, vrând să audă mai multe despre perioada petrecută de el cu unificaționiştii, la fel ca toată lumea, şi despre slujba lui, care consta în conceperea şi perfecționarea tehnologiilor menite să-i ajute în viața de zi cu zi pe cei cu dizabilități. Jonah i-a descris un dispozitiv inovativ, un fel de suport care permitea unui paraplegic să se spele pe mâini, să facă duş şi să se şteargă singur. Erau sarcini pe care oamenii fără handicapuri le considerau de la sine înțelese, i-a explicat Jonah, dar cei cu dizabilități trebuiau să se bazeze pe cei din jur pentru tot, fiind nevoiți să renunțe la ideea de pudoare. Trebuiau să învețe cumva să nu se simtă ruşinați cu trupurile lor şi cu nevoia lor de ajutor, lucru pe care Jonah era sigur că n-ar fi putut să-l facă niciodată. „Toate astea sună nemaipomenit”, i-a spus Robert, iar Jonah i-a explicat că da, era pasionant, însă a simțit nevoia să adauge: „Nu mi-am imaginat niciodată că din asta o să-mi câştig existența”. Robert a vrut să afle mai multe despre asta, dar Jonah a fost vag. „E pasionant? Îi ajută pe ceilalți? a spus Robert. Astea au fost criteriile pe care le-am avut în minte când m-am angajat la Lambda Legal.”

„Da, cred că ce fac acum îndeplineşte criteriile astea”, a zis Jonah, deşi încă i se părea surprinzător că aşa îşi câştiga existența şi că acum asta era viața lui. Muzica dispăruse complet. Nici nu mai asculta muzică decât rareori. Colecția lui de discuri era în cutii, casete sau CD-uri îşi cumpărase doar foarte puține, iar chitara zăcea în dulap. Munca lui Jonah la Gage Systems putea fi extrem de captivantă, dar avea rețineri să i-o mărturisească

tipului de origine japoneză, cu pielea gălbuie, care, la cina dată de Jules şi Dennis, stătea aplecat spre el ca o plantă spre lumina soarelui. Jonah era *lumina soarelui?* De-a lungul anilor, mulți bărbați fuseseră atraşi de el – în baruri, la petreceri, pe stradă –, dar rareori atât de direct şi de jovial. De obicei, atracția sexuală avea o notă de amenințare voalată, care făcea ca întreaga poveste să fie şi mai fascinantă.

În plus, Robert Takahashi vorbea puțin despre el, descriindu-se în glumă drept „un copil din posterul care sensibilizează lumea față de SIDA", ceea ce-l şocase pe Jonah şi îl făcuse să se uite la el cu multă compasiune; dar toți ceilalți din cameră, care deja ştiau de diagnosticul recent al lui Robert, se purtau ca şi când a fi seropozitiv nu era cine ştie ce. Întâmplarea a făcut ca cei doi să plece de la cină cam la aceeaşi oră; sau, mai degrabă, Robert s-a ridicat de la masă aproape imediat după ce Jonah a zis că pleacă. După ce au ieşit din bloc, Robert i-a spus:

— Toată seara am încercat să înțeleg ce-i cu tine.

— Cum adică?

— Nu-mi dau seama dacă flirtezi cu mine.

— Nu flirtez, a răspuns Jonah încordat.

— Ah, bine, înțeleg. Dar pot să te întreb ceva? Eşti pe invers?

Era o întrebare sinceră, deloc ostilă, dar Jonah era un pic şocat să audă expresia asta. Se obişnuise să audă cuvântul „poponar" rostit de bărbați gay în contexte prietenoase, la fel şi „poponăreală", dar Jonah nu mai fusese întrebat niciodată dacă era „pe invers".

— Pentru că nu vreau să mă las atras de un hetero care doar lasă impresia că e gay, a continuat Robert. Adică, felul tău de-a fi dă de înțeles c-ai fi pe invers, dar m-am mai înşelat şi alte dăți. În stil mare.

În tot acest timp, Robert îi zâmbea, iar Jonah s-a gândit că poate „pe invers" era o expresie nimerită, pentru că, atunci când se excita, chiar simțea că lumea se întorcea cu susul în jos.

Aşadar, era pe stradă cu Robert Takahashi, un tânăr avocat de origine japoneză, suplu, frumos şi deloc jenat că era pe invers, care îi punea o întrebare surprinzătoare şi tulburătoare, dar Jonah Bay nu era în stare să-i răspundă. A devenit dintr-odată foarte timid. N-a spus: „Nu, noapte bună”, şi nici n-a luat-o din loc. Dar n-a spus nici da. Ci a intrat în starea lui obişnuită: gânditor, placid şi taciturn.

— E ceva personal, a spus el în cele din urmă.

— Ce anume?

— Dacă sunt pe invers sau nu.

Robert a scos un hohot de râs, care a semănat cu o succesiune de trei sughițuri şarmante.

— N-am auzit pe nimeni răspunzând aşa.

— Ai obiceiul să întrebi oamenii dacă sunt pe invers? a spus Jonah. Faci un recensământ?

— De obicei, nu trebuie să întreb, dar tu eşti un caz dificil. O nucă tare.

Şi Robert, acel bărbat sigur pe sine, cu un diagnostic fatal, i-a zâmbit din nou.

Aşadar, Jonah nu putea fi citit de tânărul avocat. Aşa că Robert, elegant şi atrăgător în geaca lui veche de piele, a desfăcut lanțul cu care îşi legase de parcometru motocicleta prăzulie şi a spus:

— Deci o să rămână un mare mister. Păcat.

Apoi a sărit pe şa, a pornit motorul şi a demarat bârâind, iar Jonah a pornit spre metrou, stăpânit de un puternic sentiment de dezamăgire. Dar, câteva clipe mai târziu, Robert a reapărut lângă el, iar Jonah s-a simțit uşurat, *încântat.* Robert a oprit motocicleta şi l-a întrebat, zâmbind din nou:

— Te-ai hotărât?

Da, Jonah hotărâse de mult că era pe invers, dar îşi proteja propriile predilecții, îmbrățişându-le şi ținându-le aproape. Nu voia să fie copleşit de sex şi să-şi piardă controlul. Robert Takahashi cel scund şi suplu, un şoarece de sală de fitness şi o minte avocățească rapidă,

descoperise că are virusul HIV, aşa că ce fel de sex puteai face cu o astfel de persoană? Poate sex *protejat,* care pentru Jonah era o formă bună de sex.

Prima oară s-au culcat împreună o săptămână mai târziu, într-o după-amiază ploioasă, în apartamentul de la mansardă al lui Jonah. Robert venise în vizită, iar Jonah adusese o cutie cu discuri şi, ştiind că pentru multă lume muzica e decisivă în crearea atmosferei, a stat mult lângă pick-up ca să găsească ceva potrivit, iar între timp, Robert s-a întins pe pat cu pieptul dezgolit, sprijinindu-se de perne. Văzându-i pectoralii şi abdomenul plat, Jonah s-a simțit de parcă ar fi dobândit acces la o nouă dimensiune. Robert era zvelt şi aproape că nu avea niciun fir de păr pe piept, iar muşchii îi erau bine conturați; se vedea că dedica mult timp condiției fizice, sperând să se mențină într-o formă cât mai bună pentru o perioadă cât mai lungă.

— Lasă muzica, a spus Robert în cele din urmă, văzând că Jonah era preocupat obsesiv de discuri. Vino-ncoace.

Ploaia răpăia în ferestrele vechi şi slăbite ale mansardei în care Jonah locuia din copilărie, iar zgomotul stropilor pe acoperiş a făcut ca primul lor sărut – un sărut prelung – să fie o experiență desăvârşită. Gura lui Robert Takahashi era fierbinte şi fermă, iar după o vreme s-au desprins unul de altul, ca şi când ar fi vrut să verifice, să se asigure că celălalt încă era acolo şi că nu erau doar două guri fără trup. Dar sărutul lor i-a amintit lui Jonah problema care îl neliniştea: ce era permis şi ce nu? „Ce putem face?”, a şoptit el stânjenit, neştiind ce era sigur şi ce ar fi putut să-l omoare într-o bună zi. Trupul lui Robert Takahashi trebuia explorat, şi totuşi existau limite când te culcai cu cineva seropozitiv. Nu puteai face tot ceți doreai. Trebuia să fii atent, altminteri în câțiva ani, ganglionii din gât ți s-ar fi umflat ca nişte săcuşori din cauza unei partide de sex din urmă cu câțiva ani, care poate a fost fermecătoare atunci, dar pe care acum abia ți-o mai aminteşti.

Robert l-a fixat cu o privire concentrată; ce frumoşi erau ochii lui cu pliuri epicantice[91]. Jonah nici măcar nu mai ştia unde învățase acel cuvânt – poate la un curs de genetică la MIT? –, dar i-a venit în minte acum, pentru prima oară în viața lui, în timp ce se uita la ochii aceia negri şi minunați. „Putem să facem multe, a spus Robert. Dar cu grijă.” Aceste cuvinte au devenit motoul genului de sex care îi plăcea lui Jonah Bay şi pe care îl putea accepta. *Multe, dar cu grijă.* Robert a rupt cu dinții săi ascuțiți ambalajul unui prezervativ Trojan, apoi a scos un lubrifiant pe bază de apă numit, în mod lasciv, Loobjob.

— Chiar e în regulă? a spus Jonah. Adică, eşti sigur? Ai întrebat vreun expert?

— Păi, nu, a răspuns Robert, dar am citit mult pe tema asta şi presupun că şi tu ai citit. Vrei să vorbeşti cu un expert?

— Acum? a râs Jonah.

— Da. Acum. Dacă te-ar face să te simți mai bine.

— E duminică după-amiază. Unde pot fi găsiți experții ăştia? Nu cumva stau la masă la ora asta?

Robert s-a dus imediat la telefon, a sunat la informații şi a cerut numărul unei linii de asistență non-stop pe care o ştia el. Operatoarea i-a făcut legătura. În ultima vreme, linia fusese foarte solicitată, toată lumea sunând îngrozită, temându-se de ce făcuseră deja, neştiind ce puteau face acum, pendulând între cunoaştere şi ignoranță, palpându-şi gâtul în căutarea unor glande umflate.

— Bună, a spus Robert. Sunt cu un prieten care are o întrebare pentru tine.

Apoi i-a întins receptorul.

— Cine? Eu? a spus Jonah îngrozit, făcând un pas în spate.

— Da, tu, a insistat Robert, cu un aer vădit amuzat.

Jonah a luat receptorul fără tragere de inimă, cordonul întinzându-se peste pat şi tăindu-l în două, fiecare dintre ei stând într-o secțiune separată.

— Alo, a bâiguit el fără chef.

— Salut, numele meu e Chris. Cu ce te pot ajuta?

— Vreau doar să ştiu ce e... mă rog... sigur.

— Te referi la siguranța sexuală între doi parteneri? a întrebat Chris. Doi parteneri masculini?

Jonah şi l-a închipuit ca pe un tânăr blond, puțin trecut de douăzeci de ani, stând într-un birou ponosit, cu tenişii Keds sprijiniți pe un birou aglomerat.

— Da.

— În regulă. Nu se poate spune cu siguranță că există vreo formă de sex cu risc zero, dar unele sunt în mod evident mai sigure decât altele. De exemplu, sexul oral nu e lipsit de riscuri. Deşi nu se poate dovedi că cineva s-ar fi infectat aşa, nu se poate dovedi nici că nu s-a infectat în felul ăsta. Dacă ai tăieturi, zgârieturi sau inflamații în gură, e mai riscant. Unii preferă să iasă înainte să-şi dea drumul. Şi există şi masturbarea reciprocă. Poate ai auzit expresia: „Pe mine, nu în mine”.

Nu, Jonah nu auzise niciodată acea expresie. În timp ce Chris vorbea, Robert se apropiase şi începuse să sărute gâtul lui Jonah, care s-a gâdilat şi s-a îndepărtat de el; după care Robert şi-a aşezat mâna pe coapsa lui Jonah cu un gest posesiv.

— Cât despre copulație, a continuat Chris, ca şi când ar fi fost un ospătar care mai avea un pic şi termina de recitat meniul, fără prezervativ există un risc mare de transmitere dacă partenerul activ este infectat. Dar chiar şi *cu* prezervativ, riscul nu este zero, dat fiind că e posibil să se rupă. Lăsând deoparte situația asta, în cazurile în care s-a folosit prezervativul şi doar unul dintre parteneri era seropozitiv, din câte ştiu nu s-au înregistrat cazuri de infectare. Ceea ce nu înseamnă că *nu* au existat cazuri care n-au fost raportate sau că nu vor exista în viitor. Dar e important să foloseşti doar latex, fără materiale naturale, şi de asemenea să foloseşti un lubrifiant pe bază de apă care conține spermicidul Nonoxynol-9. Uleiurile şi gelurile pe bază de petrol pot să atace latexul

şi să-l predispună la fisuri.

Oare Chris citea de pe o foaie? Era plictisit? Excitat? Se gândea cumva că, la celălalt capăt al firului, doi bărbați erau întinşi în pat, aşteptând să treacă la acțiune după ce unul dintre ei avea să primească asigurări telefonice de la un necunoscut? Oare Chris ştia că numele şi vocea lui atât de tânără şi plăcută erau ele însele excitante pentru cei doi? „Chris”, oricine ar fi fost, era un fel de vedetă porno epidemiologică.

— Deci crezi că e în regulă ca eu şi prietenul meu să încercăm să facem nişte lucruri împreună? a întrebat Jonah cu voce sugrumată.

— Nu pot spune asta. Dacă vrei risc zero, îmbrățişările sunt un pariu bun.

— Îmbrățişările?

— Spune-i că trebuie să pleci, i-a şoptit Robert.

— Trebuie să plec. Mersi.

— Bine, a spus Chris. O zi bună. Şi ai grijă să nu te uzi, a adăugat el, apoi a închis.

— Cum adică, „să nu mă ud”? a întrebat Jonah îngrijorat.

— Ce? a spus Robert.

— La sfârşit, mi-a zis: „Ai grijă să nu te uzi”. Se referea la *fluide?* Îmi spunea părerea lui sinceră, chiar dacă nu are voie?

— Se referea la ploaie.

— Ah! Acuma înțeleg, a spus Jonah.

— Eşti adorabil, a zis Robert. Îmi place chiar şi neliniştea ta.

— Mie nu. O urăsc.

— Nu trebuie să facem nimic, nici azi, nici altădată, a spus Robert Takahashi.

Dar pentru Jonah Bay era inacceptabil să nu facă nimic, cu toate că nu-şi putea explica de ce, deşi era neliniştit şi temător, îşi dorea să facă sex restrictiv şi încorsetat cu el, singurul gen de sex care nu amenința să-l înece în senzații. Poate că găsise un mod ideal de a

gestiona problema suprastimulării, fără să-şi nege felul său fundamental, exuberant de a fi pe invers.

De-a lungul timpului, în zile întunecate şi melancolice, sau în cele care brăzdau mansarda cu coloane de lumină de diferite grosimi, sau noaptea, într-un întuneric aproape total, el şi Robert Takahashi, unul cu pielea palidă, celălalt de culoarea bobului de grâu, rupeau ambalaje de prezervative Trojan, apoi şi-o trăgeau uşor unul altuia. Pe Jonah îl uimea felul în care părțile corpului se îmbinau cu precizia unor piese Lego. Sexul cu Robert era o experiență încordată şi minuțioasă care ducea invariabil la o plăcere intensă. Robert părea să fi cumpărat tot stocul de Loobjob din nord-estul Statelor Unite şi depozitase câteva tuburi în sertarul de la noptiera lui Jonah, în care Susannah obişnuia să țină zeci de pene pentru chitară.

Jonah şi Robert nu se uitau în trecutul lor comun, pentru că nu mergea mult în urmă, şi nici în viitor, unde nu puteau privi prea departe. Robert Takahashi trebuia să-şi mențină un nivel ridicat al limfocitelor T cât mai mult timp cu putință. Niciunul dintre ei nu voia să discute foarte mult despre boala lui, dar nici nu puteau să ignore faptul că, foarte probabil, Robert avea să moară tânăr. Deocamdată, nu prezenta simptome, pentru că avea un număr ridicat de limfocite T. Mai târziu, unora dintre prietenii lui li s-a prescris AZT, un medicament care le reducea viața la o cursă frenetică al cărei ritm era dictat de cutiuțele pentru pastile cu alarmă, de accesele de diaree şi de alte umilințe. În cele din urmă, şi viața lui Robert avea să devină o astfel de cursă, dar, sub îndrumarea unui medic oarecum rebel, deocamdată mânca polen de albine, bea suc de grâu încolțit şi lua vitamina B1, iar în fiecare zi înainte de serviciu mergea la sala de forță câte o oră, în care lucra foarte intens, fiecare icnet al său fiind un strigăt de luptă. Munca de la Lambda Legal era centrul vieții lui, iar Jonah îl invidia pentru asta – slujba lui de la Gage Systems era

interesantă, după cum le spunea el prietenilor, şi totuşi îl făcea să se simtă un pic gol. Echipa lui de design primise de curând o scrisoare foarte emoționantă de la un bărbat căruia, cu mult timp în urmă, îi paralizase trunchiul într-un accident de maşină, dar care acum putea să-şi pregătească singur micul dejun mulțumită brațului robotizat pe care îl puseseră ei la punct.

Da, munca lui îi ajuta pe ceilalți, dar ce făcea Robert părea să fie o vocație, iar asta era altceva. La vreun an de la începutul relației lor, în primăvara lui 1987, Robert l-a invitat pe Jonah să vină cu el la Washington ca să ia parte la un protest în fața Casei Albe. Au făcut postere înainte să plece şi, multă vreme după aceea, când Jonah se gândea la ziua aceea şi la acea perioadă din viața lui, îşi amintea mirosul puternic şi înțepător de marker, precum izul sărurilor pe care le puneai sub nasul unui leşinat. Se simțea prezența lui Reagan; deşi nu era acolo, Jonah şi l-a imaginat într-un sacou cu umeri lați, fiind condus pe lângă protestatari, cărora abia dacă le aruncase o privire. Reagan nici măcar nu era o persoană reală pentru Jonah, ci doar un obiect fără sentimente şi, cu toate că fusese reales cu o majoritate impresionantă, multă vreme nu fusese în stare să pronunțe cuvântul „SIDA” şi poate nici să-şi închipuie bărbați gay în paturile lor sau la înmormântările iubiților lor.

Când mulțimea din fața Casei Albe a început să scandeze, iar pancartele să se agite, poliția s-a năpustit asupra lor, purtând mănuşi de cauciuc. Jonah s-a întins pe asfalt şi, în haosul iscat, a simțit un călcâi pe coapsă şi a scos un țipăt. Când s-a întors spre Robert, a văzut că nu mai era lângă el. A strigat disperat după el, dar era prea multă lume în jur şi prea multă vânzoleală. Îl pierduse pe Robert Takahashi şi s-a trezit față în față cu un bărbat vârstnic şi musculos care semăna cu Popeye. „Robert!”, a strigat el încă o dată, apoi o mână i s-a aşezat pe spate, iar Jonah a ridicat privirea şi l-a văzut pe Robert lângă el. Brațele puternice ale lui Robert l-au

ridicat de jos, apoi au luat-o amândoi la fugă cu paşi împleticiți.

În noaptea când Dennis Boyd se prăbuşise în restaurant, Jonah şi Robert stătuseră unul lângă altul în sala de aşteptare a secției de urgențe de la Beth Israel, împreună cu Jules, Ethan şi Ash; acea tulburătoare scenă de spital i-a amintit lui Jonah o imagine cu el însuşi stând cu prietenii lui pe scaune de plastic într-o altă încăpere puternic luminată. Oare ce *era* acea încăpere? La început, nu şi-a putut da seama. A făcut mari eforturi şi, în cele din urmă, şi-a amintit: era secția de poliție de pe Upper West Side într-o dimineață din 1976. Jonah şi ceilalți aşteptaseră acolo toată noaptea; se întâmplase cu atâta timp în urmă, încât Jonah abia îşi mai amintea povestea, care nici măcar nu fusese lămurită. Cathy Kiplinger pur şi simplu fusese *exclusă* din grupul lor de prieteni, alungată de forțe adulte. Întotdeauna îi plăcuse de Cathy; într-adevăr, era un pic isterică, dar Jonah admira expresivitatea ei. El nu putea să exprime nimic niciodată, dar ea plângea şi striga deseori şi avea o mulțime de păreri. În plus, întotdeauna îi răspundea sarcastic lui Goodman, care chiar o merita. Cathy era curajoasă în felul ei, nefiindu-i teamă să pretindă tot felul de lucruri, plimbându-şi prin lume trupul de femeie, când de fapt, pe vremea aceea, încă era o fetiță.

Oare ce se întâmplase cu ea? În primii ani de după noaptea aceea, Jonah îşi punea uneori întrebarea asta, dar nimeni nu avea un răspuns detaliat sau demn de încredere. Era ca şi când te-ai fi întrebat ce se alesese de fostele vedete ale serialelor pentru adolescenți – despre aproape toate se spunea că muriseră în Vietnam. Informațiile despre Cathy nu erau sigure. Din când în când, câte cineva spunea că o „văzuse” pe Cathy şi că o ducea bine. Mai întâi, fusese văzută în timpul facultății, apoi la şcoala de afaceri, iar în cele din urmă, Jonah n-a mai aflat nimic de ea. De ani de zile n-o mai întâlnise

nimeni şi nu se mai auzise nimic de ea. Uneori, Jonah era copleşit de un îngrozitor sentiment de vinovăție în legătură cu ea, pentru că în noaptea aceea le făcuse rost de un taxi ei şi lui Goodman, când erau praf de la haşişul pe care tot el îl adusese. Prietenii lui îi spuseseră de nenumărate ori că nu avea absolut nicio responsabilitate pentru ce se întâmplase. „Doamne, Jonah, chiar trebuie să-ți dau în cap c-o tigaie? i-a zis Ethan cu disperare în primele săptămâni de după acel revelion. Nu ştiu cum să ți-o spun mai limpede decât am făcut-o deja. N-ai nicio legătură cu ce s-a întâmplat între ei. Absolut niciuna. Eşti nevinovat. N-ai fost «complice» şi n-ai «drogat» pe nimeni."

Cu timpul, Jonah a început să creadă că Ethan avea dreptate, şi au început să-l preocupe alte gânduri: fantezii despre cum ar fi arătat dezbrăcați anumiți băieți şi anumiți bărbați; şi gânduri despre ce voia să facă cu viața lui acum, după ce hotărâse că nu avea să se facă muzician. Pe măsură ce treceau anii, se gândea tot mai puțin la Cathy. Jonah s-a înscris la facultate, a absolvit, a fost ademenit o scurtă vreme de Biserica Unificării, şi-a luat un job în robotică la Gage Systems, iar în 1989, i se ştersese din minte până şi Goodman Wolf cel insolent şi fascinant, unul dintre oamenii cei mai vii şi mai senzuali din câți cunoscuse în viața lui.

În noaptea aceea, în sala de aşteptare de la urgențe, Ethan era cel care se simțea vinovat fără motiv; se plimba de colo-colo, spunându-i lui Jules pe un ton agitat: „Dar nu înțelegi? *Eu am organizat cina.* I-am spus ospătarului ce n-are voie Dennis să mănânce, dar ar fi trebuit să-i spun de două ori". „Ethan, încetează, nu e vina ta", i-a răspuns Jules, apoi Ash s-a supărat pe el şi i-a spus: „Te rog, n-o mai cicăli pe Jules cu chestia asta, şi-aşa are destule pe cap". Toată lumea era înclinată să creadă că totul era din vina lor; poate că, la tinerețe, era greu să-ți închipui că anumite lucruri nu aveau, pur şi simplu, legătură cu *tine.*

În cele din urmă, a venit un medic tânăr şi le-a spus:

„Domnul Jacobson-Boyd a avut un atac de cord de foarte mică intensitate, care credem că s-a produs pentru că a ingurgitat un aliment contraindicat în tratamentul cu IMAO”. Deci la cină Dennis mâncase ceva care conținea o cantitate însemnată de tiramină, deşi nimeni n-ar fi putut să spună care preparat era de vină. Avusese o presiune arterială „cât casa”, le-a spus doctorul. Dennis avea să se refacă, dar trebuia supravegheat constant în următoarea perioadă.

— O să-i întrerupem imediat tratamentul cu IMAO, a continuat doctorul. Oricum, deja au apărut antidepresive mult mai bune. În anii şaptezeci, când i-a fost prescris, nimeni nu ştia nimic. Eu, unul, i-aş recomanda un triciclic. De ce ar avea nevoie de un IMAO? Creează atâtea probleme, după cum ați văzut în noaptea asta. Mănânci o bucată de brânză afumată şi faci o criză de hipertensiune la treizeci de ani. O să-l ținem internat câteva zile şi o să ne ocupăm de depresie mai târziu. Şi poate că nici n-o să mai aibă nevoie de tratament antidepresiv. Om trăi şi om vedea.

— Deci n-o să moară? a întrebat Ash. O să fie bine? Jules, ai auzit?

— Da, o să-şi revină, a răspuns medicul. L-ați adus aici la timp.

Jules a izbucnit în hohote de plâns, la fel şi Ash, strângându-se în brațe, apoi Jules şi-a recăpătat un pic cumpătul şi a spus că trebuia să-i sune pe părinții lui Dennis din New Jersey. Mama lui sigur avea să sară-n sus de bucurie, iar taică-său avea să fie, ca de obicei, morocănos şi monosilabic. Apoi Jules trebuia să meargă la recepția spitalului să le dea toate informațiile despre asigurarea lui Dennis. Avea atâtea de făcut şi, ca asistentă socială, ştia câtă hârțogăraie presupuneau astfel de cazuri. Ăsta era doar începutul, le-a explicat ea, dar Ethan i-a spus:

— N-o să faci nimic din toate astea.

— Nu? s-a mirat Jules.

— Nu. Mergi şi stai cu Dennis. Zău. Mă ocup eu de tot.

Într-o după-amiază de iunie din 1981, în timp ce se plimba pe o stradă retrasă din Cambridge, Massachusetts, Jonah a fost abordat de doi membri ai Bisericii Unificării care aveau un mesaj pentru el. Nu i-au spus: „Dumnezeu e iubire” sau altceva asemănător. N-ar fi avut niciun efect asupra lui Jonah Bay, care era profund agnostic. Mesajul lor, deşi neexplicit, era că îşi dăduseră seama că era singur şi voiau să-l ajute. Au reuşit cumva să-i simtă singurătatea, deşi Jonah habar n-avea cum. Se întorcea de la laboratorul de inginerie mecanică al profesorului Pasolini, unde lucra pe salariul minim pe economie. Tocmai absolvise MIT şi locuia într-un cămin până în toamnă, neştiind ce job o să-şi ia în cele din urmă şi nici în ce oraş avea să se stabilească. Spre deosebire de colegii lui de facultate, Jonah nu era foarte ambițios. Când era întrebat care erau aspirațiile lui, răspundea că probabil împrumutase valorile non-achizitive ale mamei lui folkiste, pentru că nu simțea nevoia să-şi facă planuri pentru viața lui. Dar adevărul era că nu voia să se gândească la asta.

Pe strada în pantă era parcată o dubă Volkswagen veche, de culoare violet, iar un bărbat şi o femeie cu doar câțiva ani mai în vârstă decât el, amândoi îmbrăcați cu haine demodate de hipioți, stăteau în portiera deschisă, cu un labrador negru între ei. Jonah a zâmbit politicos, iar bărbatul i-a spus:

— Frumoasă cămaşă.

Jonah purta o cămaşă de bowling veche, pe al cărei buzunar era scris *Dex.*

— Şi un zâmbet frumos, Dex, a adăugat femeia.

Aşa că Jonah le-a zâmbit din nou, fără să se obosească să le spună că nu-l chema Dex.

— Mulțumesc, a zis el.

— Ştii unde am putea găsit nişte apă pentru Cap’n Crunch[92]?

— Vrei să zici lapte, a răspuns Jonah.

Cei doi au râs, ca şi când Jonah ar fi spus ceva foarte amuzant.

— Cap'n Crunch e câinele nostru, i-a explicat femeia. Stăm în maşină de multă vreme şi i s-a făcut foarte sete. Pe mine mă cheamă Hannah. Iar el e Joel.

Lui Jonah i s-a părut rezonabil să-i ia cu el la cămin ca să umple castronul câinelui cu apă de la robinet. Era foarte linişte în clădire, iar ghearele lui Cap'n Crunch tocăneau zgomotos pe podele. Apartamentul avea un aer melancolic, pe uşile de la camere atârnând încă table de scris albe, acoperite cu mesaje cândva relevante, scrise cu marker nepermanent. „Amy, mergem să vedem *Urletul* la 12!!!" Sau: „SCUZE, DAVE, TOATE DROSOFILELE TALE AU MURIT. EU LE-AM OMORÂT!!!! HAHAHAHA – COLEGUL TĂU DE LABORATOR MALEFIC" Etajul trei al căminului era încins şi atât de pustiu, încât avea ecou, dar Hannah şi Joel se uitau încântați în jur, ca şi când n-ar mai fi fost niciodată într-un cămin studențesc – şi poate chiar nu mai fuseseră. Cap'n Crunch a golit castronul, apoi s-a uitat rugător la Jonah, cerându-i să-i dea încă unul, din buzele lui lăsate prelingându-se picături de apă.

— Uşurel, Crunch, a spus Joel, mângâind spatele negru şi lung al câinelui. Să nu faci dilatație.

Hannah şi Joel i-au explicat că dilatația era o afecțiune a câinilor care consta în umflarea exagerată a stomacului şi care putea duce la moarte prin asfixiere.

— Aş vrea să mă fac medic veterinar, a spus Hannah. Am învățat despre dilatație la fermă.

— La fermă? a întrebat Jonah.

— Da. Locuim la o fermă din Dovecote, Vermont, împreună cu câțiva prieteni. Avem şi câteva animale, iar peisajul e superb.

Apoi Hannah s-a uitat în jur şi a adăugat:

— Dar pare că şi tu stai foarte bine aici.

— Nu chiar, a răspuns Jonah.

A deschis uşa camerei în care dormea, să le arate

minimalismul condițiilor lui de viață pe perioada verii, iar musafirii s-au uitat la patul îngust de fier, la biroul cu veioză Tensor şi la teancul de cărți despre principiile ingineriei mecanice, despre designul robotic şi despre vectori.

— Vectori? a spus Joel, punând mâna pe o carte. Habar n-am ce-s ăia, dar oricum nu cred că i-aş înțelege.

— Dacă ți-ar explica cineva, probabil ai înțelege.

Cuplul s-a aşezat pe pat, făcând arcurile să scârțâie, iar Cap'n Crunch a sărit între ei şi Jonah a luat loc pe scaunul de la birou. Nu-i vizitase nimeni camera de cămin în vara aceea. Jonah nu fusese foarte sociabil nici măcar în anii de studenție; mergea la petreceri cu mulți colegi şi făcuse sex de câteva ori, dar nu legase prietenii durabile. Prietenii lui cei mai apropiați erau în continuare Jules, Ethan şi Ash, grupul lor reunindu-se în vacanțe la New York. O vreme, cântase la chitară şi fusese solistul unei formații de la MIT, numită Seymour Glass, alcătuită din muzicieni foarte talentați. Dar, în ultimul an, când şi-au propus să meargă într-un studio de înregistrări şi să producă o casetă demonstrativă, Jonah a hotărât că nu mai voia să facă parte din formație.

— De ce? a întrebat basistul. Eşti foarte bun.

Jonah doar a ridicat din umeri. Din cauza lui Barry Claimes, căpătase repulsie față de muzică. Nu i se părea atât de respingătoare încât să nu mai cânte singur din când în când, dar n-a mai încercat niciodată să scrie piese. Ori de câte ori punea mâna pe chitară, îşi amintea de omul acela grotesc, care îi furase muzica.

În cele din urmă, Seymour Glass au semnat un contract cu Atlantic Records chiar înainte de sfârşitul anului universitar, iar formația urma să plece la Los Angeles cu un alt chitarist în locul lui. Jonah le-a urat succes şi, chiar dacă îl durea că poate aveau să devină faimoşi (lucru care s-a şi întâmplat, Seymour Glass ajungând să fie cunoscută ca formația de ingineri cool de la MIT), era totuşi bucuros că nu mai avea nicio legătură

cu ei. Ştia că-şi abandonase talentul, ceea ce, dacă se gândea bine, era deprimant, dar, în acelaşi timp, se simțea uşurat. În facultate, căpătase reputația unui băiat cu părul lung, timid şi atrăgător, a cărui mamă era „folkista aia”, după cum spunea lumea, deşi nimeni nu mai era interesată de Susannah Bay. Cariera ei se sfârşise. Şi se sfârşise de ceva vreme. Cât a fost Jonah la MIT, erau la modă Talking Heads şi The B-52s, care avea în componență tipe cu frizuri retro. Susannah Bay nu folosise fixativ în viața ei, iar fetele din The B-52s îi ofensau sensibilitatea, deşi era limpede că frizurile lor erau concepute ca parte dintr-o estetică ciudată, de tip camp[93]. Părul lung şi negru era „emblema” prezenței ei scenice, spuseseră întotdeauna jurnaliştii, la fel cum „Vântul ne va despărți” era piesa ei „emblematică”.

Oamenii nu aveau decât o şansă în viață să-şi aleagă „emblema”, iar cei mai mulți nu şi-o alegeau niciodată. Jonah a studiat temeinic ingineria mecanică, scriind o teză despre robotică şi absolvind cu note foarte mari. Era foarte priceput la ce făcea şi primea deseori laude din partea profesorului Pasolini, care a insistat să-l prezinte celor de la Gage Systems din New York, pentru o eventuală angajare. Şi totuşi, în vara aceea Jonah se simțea singur. Nu ştia ce voia să fie sau să facă şi nu avea de gând să-şi petreacă vara în mansardă, cu mama lui, care era tot mai descurajată pe măsură ce cariera ei se ofilea ca o pălărie de floarea-soarelui. Când Jonah s-a dus acasă în vacanța de primăvară, Susannah a pus la volum maxim albumul celor de la The B-52s pe care îl adusese cu el şi a strigat ca să acopere muzica: „Ascultă şi tu! E *bizar!* Chiar îți place?” Bineînțeles că-i plăcea, ba chiar dansase pe muzica lor toată noaptea la petrecerea de după sesiunea intermediară la care colegul lui de apartament îl obligase să meargă – şi unde trupul lui se tot lovise de un boboc cu un inel de chei în buzunar, pe care Jonah le simțise plăcut pe şold –, dar i-a spus mamei lui că era genul de muzică pe care sau o apreciai,

sau o detestai.

— Atunci explică-ne ce-s vectorii, a spus Joel, şi fără să ştie de ce, Jonah a vrut să le facă pe plac.

— Păi, întâi de toate, există aşa-numiții vectori euclidieni, a început el. Vă interesează?

— Absolut, a spus Hannah cu un zâmbet încurajator.

— Ai nevoie de un vector euclidian când vrei să muți ceva din punctul A în punctul B. *Vector* vine din latină şi înseamnă „mesager”.

— Vezi, facem studii la MIT, i-a zis Hannah lui Joel.

— Va trebui să le spunem tuturor că am fost la MIT şi că am participat la un seminar despre vectori, a spus Joel. Dar n-or să ne creadă. Va trebui să le spui tu, Jonah.

Dar Jonah s-a încordat auzindu-şi numele. Cu puțin în urmă, îi spuseseră Dex. De unde îi aflaseră numele? Ah, bineînțeles – pe un manual de pe biroul lui lipise o bucată de scotch de hârtie, pe care scrisese: „JONAH BAY, ’81”.

— Te-ar interesa să petreci un weekend la țară? l-a întrebat Hannah. Să faci căpițe de fân? Să le vorbeşti şi celorlalți despre vectori? Ți-ar face bine nu doar la minte, ci *şi* la trup. Unde mai pui că mâncarea e super delicioasă.

— Nu, mersi, nu cred.

— Nicio problemă. Dacă nu poți, nu poți, a spus Hannah, zâmbindu-i cu ceea ce părea să fie un regret autentic, şi poate chiar regreta.

Cei doi n-au insistat. Jonah nu a simțit nicio presiune din partea lor, ci doar dorința lor de a fi cu el.

— Ei bine, a spus Joel, ar cam trebui s-o luăm din loc. Mi-a făcut plăcere să stau de vorbă cu tine, Jonah, şi sper să-ți meargă foarte bine restul verii, i-a urat el, apoi s-a ridicat în picioare şi i-a făcut semn câinelui, care s-a ridicat şi el.

Jonah simțea că dormitorul era plin de viață – atât umană, cât şi canină – şi s-a gândit că, plecând, cei doi străini aveau să ia cu ei toată viața aceea. Şi-a dorit dintr-

odată să împiedice asta şi, pradă unui impuls de moment, Jonah, care rareori îşi urma impulsurile, a spus:

— Cât facem cu maşina până acolo?

Înainte să plece cu ei, a luat markerul cu vârf tocit, aproape uscat, prins de tabla de pe uşa lui şi a scris repede, cu litere de un cenuşiu spălăcit: „PLECAT LA DOVECOTE, VERMONT, CU NIŞTE TIPI CU O DUBĂ VIOLET. MĂ ÎNTORC LUNI”. Dacă, prin absurd, aveau de gând să-l omoare, măcar aveau să existe indicii.

Ferma era plăcută – avea farmecul clădirilor uşor dărăpănate –, iar unii dintre cei care locuiau acolo erau cam bătuți de soartă: vorbeau un pic prea lent şi păreau storşi de vlagă, iar unul rămăsese fără picioare şi mergea pe potecile cu hârtoape într-un scaun cu rotile motorizat. Dar mâncarea era caldă şi gustoasă, pe bază de orez, cartofi şi cereale insolite, precum alacul sau bulgurul. Jonah avea un apetit insațiabil, iar o femeie foarte blândă i-a tot umplut farfuria, până când acesta a simțit că, dacă nu se oprea, se transforma într-un om de zăpadă făcut din bulgări de mâncare. Toată lumea se purta incredibil de *frumos* cu el, nu ca la MIT, unde fiecare îşi vedea de treaba lui, iar uneori, la cantină, aveai impresia că cel care stătea în fața ta se afla în altă dimensiune. Chiar şi în timp ce mâncau, inginerii se gândeau la probleme inginereşti, iar matematicienii aveau montate în creiere mici table invizibile pentru calcule, aşa că, deşi unele conversații erau prietenoase, tot păreau distante. De asemenea, în ultimul an de studii, toată lumea deja îşi planifica următoarele mişcări, cu abilitatea unui agent dublu.

În schimb, singurele ambiții ale celor de la fermă erau să gătească mâncăruri gustoase, să discute despre o oaie bătrână care se rătăcise, pentru că se îndepărtase de păşune, şi să-l primească aşa cum se cuvine pe noul lor musafir, Jonah, pe care spuneau că se simțeau binecuvântați să-l cunoască. Spre sfârşitul cinei, când

femeile au adus nişte cupe de sticlă cu incrustații, cumpărate de la talcioc, şi au pus în fiecare câteva linguri de budincă de roşcove cu agar[94], de culoare maro, care semăna cu nişte grămăjoare de pipote, Joel a plecat capul ca pentru rugăciune, şi toată lumea i-a urmat exemplul. Rugăciunile au fost scurte, urmate de câteva cântece nefamiliare, dintre care unul în coreeană. Privind în urmă la acea seară, Jonah şi-a dat seama cât de *naiv* fusese. Era uluit că se lăsase amăgit atât de uşor, la fel ca oaia lor bătrână pe care o aduseseră înapoi pe păşune.

După cină, s-au dus la un şopron recondiționat, unde a urmat încă o repriză de cântece şi rugăciuni. Apoi Tommy, bărbatul fără picioare, a venit în fața grupului şi toată lumea a tăcut. „Să vă spun care era situația mea în 1970, a început Tommy. Am fost recrutat şi trimis în Vietnam, unde după două luni mi-au fost retezate picioarele de o mină. Am fost demobilizat şi trimis înapoi în țară, dar am petrecut un an într-un spital pentru veterani, iar când m-am întors acasă, nevastă-mea a zis: «Nici nu-mi trece prin cap, frățioare, să rămân căsătorită cu un handicapat care nici măcar nu poate să-mi aducă țigările din cealaltă cameră».” S-au auzit murmure pline de empatie, dar Jonah a rămas tăcut, nevenindu-i să creadă. „Avusesem mare ghinion, a continuat Tommy. Şi am devenit foarte posomorât. M-au părăsit absolut toți prietenii şi, sincer vorbind, nu-i învinovățesc. Dar într-o bună zi, când stăteam la cerşit în căruciorul meu jalnic pe o stradă din Hartford, Connecticut – în halul ăsta ajunsesem –, a oprit în dreptul meu o dubă din care au coborât cei mai plăcuți oameni din lume. Mi-au zis că, din câte îşi pot da seama, n-am o familie cu care să stau de vorbă, şi am recunoscut că era adevărat. Apoi mi-au zis: noi suntem familia ta. Şi s-a dovedit a fi adevărat.” Şi-a şters lacrimile cu dosul palmei. „Şi-au dat seama că aveam nevoie de ei şi că ei aveau nevoie de mine. Toată lumea din şopronul ăsta alcătuieşte o familie şi cu toții avem nevoie unii de alții, pentru că Satana e peste tot în

jurul nostru. După cum ştiţi, Israelul a fost poporul ales al lui Dumnezeu. Dar evreii, căzând sub influenţa Satanei, s-au îndepărtat de Isus. Dumnezeu a făcut tot ce a putut să le arate cât de periculoasă era calea pe care o apucaseră, a continuat Tommy pe un ton liniştit. Pentru că secole de-a rândul i-a făcut să sufere, iar în cele din urmă, ca să se facă înţeles, a luat şase milioane dintre ei şi i-a exterminat fără milă. Dar se zice că evreii făcuseră o greşeală fatală părăsindu-l pe Isus şi că Dumnezeu avea nevoie să se uite în altă parte ca să găsească un nou Mesia şi un nou loc în care să sălăşluiască. Şi încotro şi-a întors Dumnezeu faţa?"

Întrebarea era retorică. Tommy a apăsat o manetă a scaunului cu rotile, făcându-l să se învârtă pe loc. „Nimeni nu ştia încotro avea s-o apuce! a ridicat el glasul, apoi s-a oprit brusc, întorcându-se din nou cu faţa la cei din şopron şi a spus: Dar Dumnezeu *ştia.* Coreea era locul perfect. Mai ales că, fiind o peninsulă, semăna cu organul sexual masculin, organul *puterii.* Era un loc ideal pentru lupta dintre Dumnezeu şi Satana. Iar reverendul Moon s-a dovedit a fi reîncarnarea ideală a lui Isus Hristos, dar fără cusururile dinainte."

Jonah ar fi râs de acest monolog absurd, dar era singur printre acei străini, în şopronul unei ferme, departe de toţi cei pe care îi cunoştea. Nimeni nu l-ar fi privit cu simpatie dacă l-ar fi luat peste picior pe acel veteran în cărucior cu rotile. Toată lumea asculta politicos, tolerându-i povestea, probabil pentru că avea un handicap atât de sever. Când Tommy a terminat de vorbit, au urmat aplauze şi încă o rundă de cântece. Jonah a învăţat repede versurile, iar melodiile erau antrenante. Apoi au apărut dintr-odată două chitare, iar Hannah i-a întins lui una, spunându-i timid: „Ştiu că şi tu cânţi, Jonah. Ţi-am văzut chitara în camera de cămin". Dar chitara pe care i-a dat-o era cel mai prost instrument pe care pusese mâna în viaţa lui, şi totuşi, Jonah şi-a petrecut câteva minute încercând în zadar s-o acordeze,

apoi a început să cânte, acompaniat de vocile celor vreo douăzeci şi cinci de oameni care se strânseseră în jurul lui. L-au felicitat pentru talentul lui, fără să ştie cine era maică-sa.

Înainte să-l fure somnul în dormitorul comun al bărbaților, o încăpere spațioasă cu saltele subțiri şi saci de dormit înşirați direct pe podeaua cu mochetă ieftină, Jonah şi-a dat seama că era bucuros şi frânt de oboseală. Mersese câteva ore cu maşina până la fermă, apoi înghițise multă mâncare bogată în amidon. Cântase o mulțime de cântece, fusese meditativ şi ascultase cu atenție. Deşi nu credea în Dumnezeu, spusese şi el rugăciuni împreună cu ceilalți, şi, la rugămintea lor, cântase la chitară. În cele din urmă, întins pe spate şi cu părul împrăştiat pe pernă, Jonah a închis ochii, adâncindu-se într-un somn profund. La micul dejun, a primit din nou mâncare gustoasă şi îndestulătoare, servită acum cu sirop. Au urmat alte rugăciuni şi învățături, iar Jonah s-a simțit din nou copleşit de căldură, iubire şi bunătate. La fel ca toți oamenii de ştiință, Jonah era un sceptic, dar scepticismul lui a fost înfrânt de sentimentele plăcute pe care acum le asocia cu prezența lui între acei oameni. Aşa te simțeai în sânul unei familii. Aşa era o familie.

Lui Jonah Bay nu i s-a părut ciudat ca, trei săptămâni mai târziu, să se trezească la un colț de stradă din Brattleboro, Vermont, un orăşel de lângă fermă, vânzând flori colorate în roz şi albastru dintr-o găleată de plastic. Sau, dacă i se părea ciudat, avea o atitudine sfidătoare față de această ciudățenie şi, în plus, îi plăcea Lisa, fata cu care vindea florile, deşi „a vinde” nu era tocmai cuvântul potrivit, pentru că nu cumpăra nimeni. Oamenii pe care îi abordau se uitau la ei cu un aer plictisit, ba chiar cu ostilitate fățişă. La fel ca în etapele timpurii ale vieții lui, şi acum Jonah avea impresia că ştia ce făcea, dar părea să privească totul la persoana a treia, nici aprobator, nici dezaprobator, incapabil să influențeze

mersul lucrurilor.

Bineînțeles, mama lui a fost foarte supărată că şi-a schimbat planurile. Jonah s-a întors la Cambridge cu duba, împreună cu Hannah, Joel şi Cap'n Crunch, ca să-şi strângă lucrurile din camera de cămin, iar de acolo s-au dus la New York, să-şi lase posesiunile lumeşti, de care nu avea nevoie la ferma unde totul era la comun. Nu-i trebuiau decât o pernă, o pătură şi nişte haine. În mansarda de pe Strada Watts, mama lui i-a spus cu furie că se aştepta să aibă o minte suficient de independentă cât să nu se alăture unui „cult banal". În ziua aceea, Susannah îşi chemase un prieten muzician care să-i ofere sprijin moral, şi amândoi au încercat să se certe cu Hannah şi cu Joel, care erau experți în a nu riposta când aveau de-a face cu părinți furioşi. Cu cât Susannah Bay se supăra mai tare, cu atât Hannah şi Joel vorbeau mai calm. La un moment dat, Hannah i-a zis lui Susannah: „Vreau să vă spun că, deşi avem puncte de vedere diferite, vă admir foarte mult muzica". Când Jonah pomenise în treacăt cine era mama lui, Hannah spusese că şi-ar fi dorit s-o cunoască, iar el bănuia că era unul dintre motivele pentru care veniseră la mansardă.

— Ah, mulțumesc, a spus Susannah, un pic surprinsă.

— Am crescut cu piesele dumneavoastră, doamnă Bay, a continuat Hannah. V-am cumpărat toate discurile.

— Chiar şi pe ăla disco folk? a întrebat Jonah, cu o cruzime inutilă.

— Discul ăla a fost o greşeală, a spus repede mama lui. Şi decizia ta de acum e o greşeală, Jonah. Cu toții facem lucruri pe care le regretăm după aceea. Gândeşte-te, tocmai ai absolvit MIT. Eşti un tânăr foarte inteligent şi poți să faci tot ce vrei, iar tu alegi să trăieşti la o fermă cu nişte oameni pe care abia îi cunoşti şi care urmează învățăturile unui coreean care pretinde că e Mesia?

— Da, cam asta vreau, a spus Jonah.

După care şi-a înhățat perna şi pătura veche, aruncându-le pe umăr. Ştia şi, în acelaşi timp, nu ştia că

ce alesese să facă era radical. Era recunoscător că, pentru prima oară, nu mai trebuia să hotărască totul singur şi că nu avea să mai fie copleşit de sentimente pe care îi era greu să le gestioneze. A coborât din mansardă cu noii lui prieteni şi cu câinele lor negru, au urcat la loc în duba cu suspensii stricate şi au pornit înapoi spre Vermont, ajungând la fermă pe la apus, la timp pentru rugăciuni.

După trei luni, Jonah s-a impregnat atât de mult cu viața de acolo şi cu învățăturile bisericii, aşa cum îi fuseseră prezentate de ceilalți locatari de la fermă, încât părea că fusese cufundat de trei ori într-o baie de ideologie. Mama lui era în continuare necăjită şi a luat legătura cu câțiva dintre prietenii lui Jonah, în linii mari mesajul ei fiind: „Faceți ceva”. Aşa că în toamnă, sfătuindu-se cu Susannah Bay, Ash şi Ethan au plănuit o sesiune de deprogramare care urma să aibă loc într-un cameră de hotel semicentral din New York. Tatăl lui Ash „cunoştea pe cineva” – bineînțeles, ştia tot felul de oameni. Tipul îi fusese recomandat de un coleg al lui Gil de la Drexel, a cărui fiică, Mary Ann, se alăturase cultului Hare Krishna, se răsese în cap şi îşi schimbase numele în Bhakti, care însemna „devoțiune”. Totul a fost aranjat, iar Susannah a acceptat să plătească onorariul exorbitant.

Primul lucru pe care trebuiau să-l facă era să-l ia pe Jonah de la fermă – de multe ori, acest pas era mai dificil decât deprogramarea în sine. Ethan, Ash şi Jules au mers cu Susannah în Vermont să-l vadă pe Jonah şi să-şi facă o idee despre ce se întâmpla acolo, iar a doua zi, trebuiau să găsească un mijloc să-l aducă acasă. Tuspatru au luat cina la fermă şi au petrecut noaptea acolo, dar, spre deosebire de Jonah, niciunul dintre ei nu voia să afle mai multe despre ce văzuseră şi auziseră la cină şi în şopron. Tot ce voiau era să-l ia de acolo.

— Ascultă-mă, Jonah, i-a spus Ethan a doua zi, la micul dejun. M-am documentat un pic înainte să vin aici. M-am dus la Biblioteca Publică din New York şi am cerut

toate microfilmele despre Moon pe care le au în depozit. După părerea mea, tipul e un megaloman.

— Nu, Ethan. Nu-i adevărat. E tatăl meu spiritual.

— Ba nu e.

— Dar parcă îmi aduc aminte de o poveste cu tatăl *tău,* mama ta şi pediatrul tău, a continuat Jonah, folosindu-se de singura ripostă care i-a venit în minte.

— E bine că măcar îți amintesţti discuțiile pe care le-am avut pe vremuri, a intervenit Jules. E un început.

— Se pare că adepții lui Moon renunță la individualitatea şi la creativitatea lor, adică exact la lucrurile pe care Manny şi Edie ne-au învățat să le prețuim mai presus de orice, a spus Ethan. Ai venit aici pentru că ți-e teamă? Pentru că ți-a fost greu să recunoşti că eşti gay? Nimănui nu-i pasă că eşti gay, Jonah. Mare scofală! Nu trebuie să te ascunzi sau să te înfrânezi. Fii tu însuți, îndrăgosteşte-te, fă sex cu bărbați, fă toate lucrurile care te fac să fii tu. Nu te lăsa ghidat de o filosofie rigidă. *Fă* lucruri. Cântă la chitară. Construieşte roboți. Pentru asta trăim, nu? Tot ce putem face e să construim lucruri până murim. Jonah, nu te lăsa înregimentat. Nu pot să înțeleg, de ce ai venit aici?

— Mi-am găsit în sfârşit locul, a răspuns Jonah cu glas scăzut, apoi l-a chemat cineva să lucreze la cultura de salata hidroponică{95}. Am treabă. Iar voi ar trebui s-o luați din loc, să nu prindeți aglomerație pe drum. Unde e mama? Să-i spună cineva că a sosit timpul să plecați.

— Eşti *manipulat,* Jonah, a zis Ash. Te rog, nu-mi spune că doar atât a rămas din tine.

S-a apropiat de el şi l-a luat de încheieturile mâinilor.

— Mai ții minte când am fost împreună? l-a întrebat ea timid, apoi i-a şoptit: Ştiu că n-a fost o relație foarte profundă, dar a fost ceva pur şi delicat, şi mă bucur că s-a întâmplat. Erai cel mai frumos băiat pe care îl văzusem în viața mea. Nu-mi dau seama cum de ai devenit vulnerabil la un astfel de cult. Ar trebui să fii un artist, Jonah.

— Nu-s un artist, a spus Jonah sec. N-a fost să fie.

— Nici nu trebuie să fii, a intervenit Jules dintr-odată. Poți să fii orice vrei tu.

Jonah s-a uitat pe rând la ei.

— Aveam nevoie de ceva, înțelegeți? Nici măcar nu-mi dădeam seama, dar aveam nevoie. Ash, tu şi cu Ethan vă aveți unul pe celălalt. Eu sunt complet singur.

Mai avea un pic şi izbucnea în plâns, mărturisindu-şi singurătatea celor mai vechi prieteni ai lui.

— Poate că aveam nevoie de o iubire profundă, a continuat el, mai puternică decât iubirea de orice fel. N-a simțit niciunul dintre voi nevoia de aşa ceva? i-a întrebat el, dar a întors capul şi s-a uitat în ochii lui Jules.

Nici ea nu avea pe nimeni şi părea să aştepte în linişte, stând singură în mijlocul fluviului care era viața ei, la fel ca Jonah înainte să vină la fermă. Jules a plecat privirea, ca şi când ar fi durut-o să se uite în ochii lui.

— Ba da, uneori, a zis Jules.

Şi, lucru foarte ciudat, Ethan a întors şi el capul spre Jules; acum, Ethan şi Jonah o priveau cu atenție pe Jules Jacobson. Ethan se uita la ea precum credincioşii la Mesia, iar Jonah aproape că vedea şi el razele firave de lumină pe care Ethan părea să le întrezărească în jurul ei – haloul de lumină pe care îl crea uneori iubirea intensă şi stăruitoare.

Ethan o iubeşte, şi-a spus Jonah în sinea lui. Era una dintre multele revelații pe care le avusese la fermă. Ethan Figman o iubeşte pe Jules Jacobson chiar şi acum, după ce şi-a legat destinul de al lui Ash Wolf, chiar şi acum, la atâția ani după acea primă vară. Încă o iubeşte, şi pentru că sunt un credincios al lui Mesia, pot să văd lumina asta puternică şi unduitore.

— O iubeşti, i-a spus el indiscret lui Ethan.

Înțelesese asta şi simțise că trebuia s-o spună.

— Pe cine, pe Jules? Da, bineînțeles, a răspuns Ethan repede. E o prietenă veche.

Toată lumea s-a uitat în jur, încercând să alunge

semnificația pe care o dăduse Jonah acelui moment. Ethan şi-a îndreptat din nou atenția spre Jonah şi l-a cuprins pe după umeri.

— Ascultă-mă, i-a spus el, dacă ne laşi, o să-ți dăm o mână de ajutor.

— De ce fel de ajutor crezi că am nevoie?

Câțiva dintre cei de la fermă deja începuseră să fie atenți la conversația animată dintre Jonah şi musafirii lui. Hannah şi Joel s-au apropiat de ei, iar Tommy a mormăit ceva în scaunul lui cu rotile, dându-şi şapca pe spate.

— E vreo problemă? a întrebat Hannah. Aveți un conflict?

— Nu, doar stăm de vorbă, a spus Ethan.

— Lui Jonah i s-a cerut să lucreze la salata hidroponică, a replicat Joel.

— Joel, zău, n-ai decât să-ți bagi salata în cur, a răspuns Ethan. Chiar ai de gând să compari nevoile salatei cu nevoia acestui om, a acestui prieten minunat al nostru, de a avea o viață adevărată? Nu merită toată lumea şansa de a trăi în lume, în loc să se ascundă la o fermă şi să vândă flori vopsite pe care nu le vrea nimeni şi de care toată lumea *fuge* imediat ce le vede? Chiar, ce v-a venit cu florile astea? Şi ăia din Hare Krishna fac chestia asta. V-ați uitat toți la *My Fair Lady* şi v-ați gândit că e o idee bună?

— Nu ştiu despre ce vorbeşti, dar eşti nepoliticos şi a sosit timpul să plecați, a intervenit Tommy, apăsând un buton ca să încline mai mult speteaza scaunului.

Apoi a apărut dintr-odată şi Susannah Bay, cu chitara în mână – venea din şopron, unde ținuse o scurtă lecție de chitară pentru două tinere.

— Suntem gata să facem o plimbare prin oraş, Susannah, a întâmpinat-o Ethan cu o expresie sugestivă, care voia să spună: *trebuie să plecăm acum,* apoi s-a întors spre Jonah: Uite ce-ți propun. Hai să facem o plimbare. Ai putea să ne faci un tur al oraşului. Vine şi

mama ta.

— Ah, a spus una dintre tinerele cu ochi mari care o însoțeau, Susannah tocmai ne învăța „Peregrinările unui băiat”. Acordurile sunt foarte uşoare. Mai ales de minor, fa minor şi sol.

— Ne-a arătat şi acordul în fa cu care începe „Vântul ne va despărți”, a adăugat cealaltă tânără.

Pentru cineva care fusese atât de necăjită că fiul ei se mutase la fermă, Susannah Bay părea acum mai calmă, ca şi când ce văzuse acolo nu era atât de îngrozitor pe cât îşi închipuise. Văzuse grădinile, serele şi oile de pe pajişte, apoi dăduse o lecție de chitară unor oameni care încă ştiau cine e şi cărora încă le păsa de muzica ei. Timpul rămăsese în loc pentru acea comunitate din Dovecote: toți erau îmbrăcați ca pentru un festival folk de trei zile şi nimeni nu avea multe posesiuni materiale. Veniturile lor din trecut şi cele pe care le dobândeau în prezent erau donate bisericii. În plus, pentru Susannah Bay a fost o surpriză să descopere că ea şi munca ei erau *apreciate* acolo. Iar acum trebuia să renunțe la asta?

— Am stat de vorbă cu Susannah, a spus prima tânără, şi am rugat-o să ne facă o favoare.

— Ce? a întrebat Ash. Ce-ați putea vrea de la mama lui Jonah?

— În iarna asta, reverendul Moon va conduce o întrunire spirituală la New York, în Madison Square Garden, i-a răspuns tânăra pe un ton calm şi sigur. Tuturor ne place „Vântul ne va despărți” şi ne-am bucura ca, la acest eveniment, corul nostru, care cuprinde cinci sute dintre cele mai bune voci din lume, să cânte şi această piesă, dar cu versurile uşor modificate.

— Uşor modificate? a spus Jonah. Cum adică?

— Păi, eu nu mă pricep la muzică, a răspuns tânăra, dar mă gândeam că ar putea suna cam aşa: „Reverendul Moon să ne poarte… / Unul de altul cât mai departe…”

Cu toții au tăcut îngroziți.

— Oh, da, a zis Ethan în cele din urmă, pe un ton plin

de ironie şi dispreț. Exact asta o să facă: o să ne *despartă* pe toți.

El şi Jules au schimbat o privire şi au zâmbit uşor.

— Poftim? a întrebat una dintre femei.

— Nimic, a spus Ethan. Uite ce, e clar că Susannah Bay nu va accepta să i se umble la versuri. Chestia asta nu e negociabilă.

Dar mama lui Jonah avea un aer meditativ. Oare voia să-i ducă pe toți de nas? Greu de spus.

— O să mă gândesc, a răspuns ea calm după câteva clipe.

Una dintre tinere a întrebat-o pe Susannah dacă nu voia să mai rămână la fermă câteva zile ca să repete piesa cu ele şi să le mai dea nişte lecții de chitară şi de tehnică vocală. Doar nu avea vreo obligație presantă, nu? Spre nedumerirea tuturor, Susannah a acceptat să rămână acolo până miercuri, când cineva urma s-o ducă cu maşina la Brattleboro, iar de acolo avea să ia autobuzul până acasă. Dar, a insistat Ash, Jonah avea să meargă cu ei la o plimbare prin oraş. Dacă i-ar fi spus că-l duceau înapoi la New York, sigur ar fi refuzat. Jonah, Susannah şi câțiva locatari ai fermei s-au retras să evalueze situația.

— Chiar nu-mi place ideea asta, le-a şoptit Ethan lui Ash şi Jules, uitându-se la grupul care discuta câțiva paşi mai încolo. Seamănă cu un schimb de ostatici.

— Au zis că mama lui o să mai rămână doar câteva zile, a răspuns Ash. Şi se pare că Susannah vrea să lucreze cu ei, poate chiar o să le dea voie să-i cânte piesa, deşi, sincer, habar n-am de ce ar face-o. Ar fi o mare greşeală din partea ei.

— Cred că e foarte recunoscătoare că se mai gândeşte cineva la muzica ei, a spus Ethan. E minunat să ai o voce ca a ei, dar dacă nu ți-o mai apreciază nimeni, ajungi să te deprimi. Probabil că povestea asta îi redă încrederea în sine. Dar măcar în felul ăsta îl convingem pe Jonah să vină cu noi. O să ne ocupăm de mama lui mai târziu.

În timpul acelor negocieri complicate şi confuze – de ce

țineau morțiş să-l ia cu ei în oraş? Şi de ce veniseră *acolo,* mai exact? –, lui Jonah i-a trecut prin minte că nu-şi dorise niciodată să fugă de acasă, ci că voise ca ceea ce era acasă pentru *el,* adică mama lui, să fugă după el. Şi iată că Susannah venise, iar Jonah era la îndemâna ei, dar ea şovăia. Şi totuşi, nu-l deranja atât de tare. Aici, mama lui se simțea apreciată, la fel ca în trecut, dar într-o formă mult mai concentrată. Susannah Bay luase decizia de a merge acolo unde se afla publicul ei.

Jonah a acceptat să meargă în oraş cu prietenii lui. Putea să-şi ia o înghețată de la supermarket; nu mai mâncase de foarte multă vreme nimic ce conținea zahăr şi coloranți artificiali, deşi încă îi plăceau dulciurile de felul ăsta. Dar când maşina veche şi ponosită primită de Ethan de la tatăl lui a trecut de „centrul" Dovecote-ului, iar Jonah a întrebat: „De ce nu opreşti?", şi-a dat seama că deja ştia răspunsul. A dus mâna spre portieră, dar Ash şi Jules l-au strâns în brațe pe bancheta din spate, spunându-i: „E în regulă, totul o să fie bine", după care Jonah a izbucnit în plâns, pentru că era dezorientat şi foarte, foarte obosit, şi simțea o emoție subterană, obscură şi intensă, care ar fi putut fi – deşi nu era sigur şi n-ar fi putut s-o recunoască – un sentiment de uşurare. Îşi dorea din tot sufletul să doarmă ca un nou-născut, ghemuit între prietenele lui, în maşina înghesuită a lui Ethan; dormise foarte puțin de când ajunsese la fermă: treburile începeau zilnic dis-de-dimineață, iar rugăciunile durau până târziu în noapte.

La New York, terapeutul îl aştepta în camera 1240 a mohorâtului Hotel Wickersham, aflat în apropierea Gării Penn. A fost nevoie de serviciile lui timp de trei zile şi trei nopți, la capătul cărora Jonah era atât de epuizat din cauza privării de somn necesare acestui proces, din cauza alimentației restrictive – numai cartofi prăjiți de la Burger King serviți doar în zorii zilei – şi din cauză că i se spusese de nenumărate ori că tot ce auzise la fermă era fals, încât Ash şi Ethan au insistat ca Jonah să doarmă

câteva zile la ei pe canapea, în East Village, ceea ce a şi făcut, fiindu-le recunoscător.

Privind în urmă, era ciudat că, în primul lor apartament, Ethan şi Ash nici măcar nu aveau o cameră de oaspeți. Era o locuință modestă, cu un covor multicolor pe care Ash îl luase din casa părintească. În 1981, încă erau la fel ca toată lumea. Şi țineau foarte mult unul la altul, în ciuda iubirii pe care Jonah o văzuse radiind în jurul lui Jules atunci când Ethan o fixase cu privirea în bucătăria de la fermă. Datorită deprogramării şi a perioadei relativ scurte cât fusese membru al cultului, Jonah a uitat în cele din urmă cea mai mare parte din ce învățase şi simțise acolo. Învățăturile religioase i-au fost uşor extrase din conştiință, ca şi când ar fi fost materia unui curs de facultate neinteresant. Dar n-a uitat niciodată că a văzut iubirea pe care Ethan încă o simțea pentru Jules şi, probabil, iubirea pe care Jules încă o simțea pentru el. N-a uitat niciodată, dar a fost suficient de înțelept cât să nu mai aducă niciodată vorba despre asta.

După ce a plecat fiul ei, Susannah Bay a mai rămas câteva zile la ferma din Vermont, cântându-şi piesele grupului de unificaționişti, care o ascultau cu încântare şi admirație. Căci admirația lor nu cedase sub presiunea modei. Nu-şi pierduseră interesul pentru talentul lui Susannah – care pentru ei era nepieritor – şi voiau să fie seduşi în continuare de magia ei. Susannah a dat o fugă la New York, dar nu cu autobuzul, cum era plănuit, ci cu duba violet, ca să-şi ia din mansardă nişte lucruri de care avea absolută nevoie. Câteva luni mai târziu, când reverendul Sun Myung Moon a ținut un discurs la Centrul Internațional de Misionarism din New York, Susannah Bay a fost chemată pe scenă să cânte piesa ei emblematică, ale cărei versuri fuseseră modificate special pentru această ocazie. Vocea ei era la fel de puternică şi de limpede ca la începuturile carierei, iar unii spectatori chiar au izbucnit în plâns, amintindu-şi cum o ascultau

când erau mai tineri şi dându-şi seama cât de mult li se schimbaseră viețile de atunci. Mulți dintre ei rupseseră legăturile cu părinții şi renunțaseră la viețile lor liniştite din suburbii, dedicându-se unui țel mai nobil. Acea cântăreață atât de specială, atât de talentată, părea să cânte pentru sufletele lor, şi îi erau recunoscători.

Anul următor, Susannah, împreună cu mai bine de patru mii de oameni, s-a căsătorit în cadrul unei ceremonii comune oficiate în Madison Square Garden. Pe Rick McKenna, mirele ei cu doisprezece ani mai tânăr, specialist în montarea de mochete şi membru al Bisericii Unificării din Scranton, Pennsylvania, l-a cunoscut abia în clipa când şi-au împreunat mâinile în fața lui Mesia. Imediat după ceremonie, Susannah Bay şi soțul ei au urcat în duba violet şi au pornit direct spre fermă, unde aveau să-şi petreacă restul vieții pământeşti.

Treisprezece

Dacă îți botezai fiica Aurora, erau şanse mari ca, la un moment dat, să nu mai fie în stare să poarte povara acestui nume cu uşurință şi cu grație decât dacă era foarte frumoasă sau foarte sigură pe sine. Dennis şi Jules nu ştiau asta în 1990, când li se născuse fetița. Purtaseră de multe ori obişnuitele conversații despre ce nume să aleagă, întrebându-se care s-ar fi potrivit cel mai bine cu sonoritatea săltăreață a numelui lor compus: Jacobson-Boyd. Cele mai multe discuții le purtaseră Jules şi Ash, nu Jules şi Dennis. Ash crescuse într-o familie în care ambilor copii li se dăduseră nume neobişnuite, drept care căpătase şi ea această *înclinație,* iar Jules s-a lăsat influențată de gusturile onomastice ale prietenei sale, hotărând să-şi boteze şi ea copilul cu un nume neobişnuit. Dennis era prea posomorât şi prea indiferent ca să se gândească foarte mult la acest subiect. A încercat, dar efortul era prea mare, iar într-o bună zi i-a spus lui Jules: „Of, alege tu".

Nu voise să rămână însărcinată. Nu atunci, pentru că nu era momentul potrivit. În săptămânile de după atacul de cord, starea lui Dennis fusese minată de depresie. Începuse să ia un alt antidepresiv imediat după externare, dar Dennis spunea că era ca şi când ar fi luat bomboane mentolate. IMAO îl ajutase să se simtă bine încă din facultate, însă acum se simțea slăbit şi lipsit de inițiativă. Medicii au încercat diferite combinații de medicamente, dar niciuna nu reuşise să-i redea pofta de viață. La o lună după atac, Dennis şi-a reluat munca la MetroCare, dar a descoperit că nu era în stare să se concentreze sau să urmeze instrucțiunile pe care le primea; iar uneori devenea prea preocupat de poveştile dezvăluite de imaginile cenuşii ale ecografului.

Ziua în care Dennis şi-a pierdut slujba a fost una aglomerată, ca de obicei, iar după ce a văzut câțiva

pacienți, a venit o tânără care acuza dureri în partea dreaptă a trunchiului. Era frumoasă şi comunicativă, avea douăzeci şi doi de ani, tocmai terminase facultatea în Kentucky şi venise la New York cu un val de absolvenți, iar acum lucra ca plasatoare la Radio City Music Hall. „Văd toate spectacolele gratis, i-a spus ea, stând întinsă pe masă, cu capul într-o parte. Chiar şi The Rockettes[96]. Şi o mulțime de concerte, ceea ce e nemaipomenit, pentru că la mine acasă nu aveam aşa ceva.” Dennis i-a plimbat uşor transductorul pe sub cuşca toracică. „Ah, gâdilă”, a spus ea, apoi dintr-odată pe ecranul ecografului a apărut ficatul tinerei, înălțându-se precum epava unei nave.

A văzut imediat proeminența – nu aveai cum s-o ratezi. Fără să se gândească, Dennis a spus: „Oh, Doamne!” Tehnicienii nu aveau voie să ofere niciun fel de opinie despre ce vedeau, nici măcar să dea vreun indiciu dacă ce apărea la ecograf era normal sau anormal. De fiecare dată când făcea o ecografie – şi făcuse câteva mii –, Dennis păstra o mină impasibilă şi avea o atitudine blândă şi binedispusă. Când pacienții şopteau câte o întrebare sau îi cercetau fața în căutarea unui semn liniştitor, le spunea să nu-şi facă griji, că medicul avea să citească rezultatele foarte curând şi că nu era treaba lui să le interpreteze. Dar bineînțeles că le interpreta de fiecare dată în sinea lui – aşa făceau toți ecografiştii. Nu mai reacționase niciodată în felul acela, dar tânăra din fața lui era o inocentă de curând sosită în New York şi nu suporta ideea că exista riscul să aibă cancer şi să moară din cauza asta.

— Ce? a întrebat ea, întorcând capul spre el.

— Nimic. N-am spus nimic.

— Ba da, a insistat ea, voce ei melodioasă cu accent de Kentucky devenind acuzatoare. Ați spus: „Oh, Doamne”.

— M-am referit la gâdilat, a încercat el să scape, deşi ştia că n-o să țină.

Dennis Jacobson-Boyd a simțit cum se revarsă lumea

asupra lui, cu toate nuanțele ei de cenuşiu, cu toate organele ei moi şi vulnerabile; a ridicat transductorul de pe corpul fetei şi l-a aşezat pe ecograf, apoi şi-a acoperit fața cu mâinile, pentru că izbucnise în plâns. Nu-i venea să creadă că făcuse una ca asta! Dar ştia foarte bine că a pune o persoană cu depresie clinică netratată să facă o astfel de muncă putea duce uşor la un incident neplăcut, şi iată că se întâmplase. Tânăra s-a învelit cu halatul de hârtie, dar era plină de gel, speriată de Dennis şi foarte îngrijorată pentru viața ei. S-a ridicat cu grijă de pe masă, a ieşit repede pe hol, în foşnet de hârtie, şi a căutat ajutor.

Alți doi tehnicieni, Patrick şi Loreen, şi-au făcut imediat apariția în cadrul uşii.

— Dennis, a spus Patrick cu glas ridicat, ce i-ai spus pacientei?

— Nimic, a răspuns el. Dar are o proeminență. Am văzut-o imediat. Era ca un monstru.

— *Dennis,* a continuat Patrick, habar n-ai dacă e malignă. Şi nu e treaba ta să dai interpretări. Ai izbucnit în plâns în timp ce o examinai? Te-a văzut plângând? Ce naiba se întâmplă cu tine?

— Nu ştiu, a spus el, după care a adăugat: ba ştiu.

— Ascultă-mă, un atac de cord e o chestie gravă, a zis Loreen. A avut şi bunicul unul. Durează până te recuperezi. Nu eşti tu însuți. Ai nevoie de mai mult timp, Dennis.

— Nu e de la atac. A fost minor, deja mi-am revenit.

— Atunci ce e? a întrebat ea.

În pauze, Patrick şi Loreen fumau pe trotuarul din fața clinicii, iar lui Dennis îi plăcea să stătea cu ei în fumul de țigară. Patrick era un tip robust, fost puşcaş marin, cu capul ras şi un comportament de sfânt, căsătorit şi cu patru copii; Loreen era negresă, scundă, cu părul răsucit în cozi groase, fără iubit şi foarte ambițioasă. Cei trei nu aveau nimic în comun, dar înainte să aibă atacul de cord şi să-i revină depresia, lui Dennis îi plăcuse compania lor.

Deveniseră prieteni apropiați, liantul dintre ei fiind ultrasunetele, care acum se dovedeau a fi motiv de ruptură.

Dennis nu i-a răspuns lui Loreen, ci şi-a descheiat nasturii de la halat şi l-a împăturit cu un aer mohorât, ca pe un drapel militar:

— Trebuie să plec, a zis.

— Te cred şi eu, a spus Loreen. Doamna Ortega o să te concedieze imediat ce ajunge aici.

— Ştiu că m-am purtat necorespunzător, a spus Dennis. Dar am fost copleşit de tristețe. Am simțit că totul pe lumea asta e zadarnic.

Şi-a luat la revedere de la prietenii lui dând uşor din cap, a trecut pe lângă ei şi a ieşit pe hol, unde doamna Ortega, o femeie robustă şi hotărâtă, se apropia de el cu paşi mari.

Dr. Brazil, medicul lui Dennis, tot nu voia să-i prescrie din nou un IMAO. „Nu când avem în trusă multe alte unelte mai precise”, spusese el. Dar părea că aceste unelte mai precise nu aveau niciun efect asupra lui, sau poate că el devenise insensibil la orice. Dimineața, stătea apatic în apartament, în timp ce Jules se pregătea să meargă la cabinetul ei sau la o întâlnire cu terapeutul care îi coordona formarea, iar el o urmărea ca printr-un tifon gros, specific celor cu depresie clinică.

— Dennis, a spus Jules, potrivindu-şi piciorul într-un pantof fără toc. Nu-mi place starea ta.

— Nici mie nu-mi place starea mea, Jules, a răspuns el, imitându-i dicția, dar pe un ton ostil.

Oare de ce era ostil? Nu avea niciun motiv, şi totuşi era.

— Continui să sper că o să ieşi cumva din ea, a spus Jules. Dar ştiu că e copilăros şi complet nerealist din partea mea.

— Îmi pare rău, a răspuns Dennis, apoi s-a ridicat mecanic din pat s-o îmbrățişeze, nu pentru că se simțea afectuos, ci probabil pentru că îi era teamă că nu se

simțea afectuos.

Jules era spălată, aranjată şi îmbrăcată, învăluită în mirosurile de fructe şi flori ale diferitelor săpunuri şi loțiuni cu care îşi începea ziua; Dennis încă mirosea a somn, iar în clipa aceea Jules nu avea niciun chef de el.

Într-o bună zi, Ash, care îşi făcea griji din cauza situației lui dificile, a ieşit să ia cina cu Jules la un restaurant de pe bulevardul Amsterdam, unde serveau nişte gogoşi cât un cap de bebeluş. Cele două femei le despicau în două, aburul din ele învăluindu-le fețele, în timp ce şoferul lui Ash aştepta afară, în maşină – avea să aştepte cât era nevoie.

— Vorbeşte-mi, i-a spus Ash.

— Deja ştii ce se întâmplă.

— Dar mai spune-mi.

— Habar n-am ce să fac. Nu mai are vlagă. E doar o versiune aproximativă şi iritabilă a lui Dennis. Ca şi când mi-ar fi fost luat o vreme, apoi mi-a fost adus înapoi, dar acum nu mai e el însuşi. Zici că e Jonah pe vremea când intrase în cultul ăla.

Ash doar a clătinat din cap şi i-a strâns mâna lui Jules – singurele lucruri pe care trebuia să le facă. Cele două femei se simțeau vinovate pentru că mâncau gogoşi decadente, cu mult ou, şi vorbeau despre Dennis ca şi când ar fi fost un client foarte refractar al lui Jules. Lui Dennis nu i-ar fi plăcut deloc felul în care discutau despre el, s-a gândit Jules; ar fi fost îngrozit.

— N-ar trebui să spun toate astea, a adăugat ea, dar simțea că trebuia să vorbească cu cineva.

— Ba nu, e în regulă, a liniştit-o Ash. Nu e bârfă sau mai ştiu eu ce. Îl iubeşti şi vrei să discuți cu cineva despre problema lui. Şi oricum, îmi povesteşti mie, Jules.

Şi totuşi, Jules îşi imagina fața îngrozită a lui Dennis, şi ştia că îl trădase. Însă Ash tot încerca să ajute, vrând să asculte şi să facă sugestii. „Poate că o să iasă din starea asta, ca o persoană în comă”, i-a spus ea lui Jules, deşi habar n-avea despre ce vorbea. Cele două femei erau

despărțite de depresia lui Dennis. Jules putea să-i descrie lui Ash starea soțului ei şi cum era mariajul cu el, dar descrierile nu erau suficiente – trebuia să fii acolo. Or Jules era acolo, iar Ash, nu.

La cabinet, clienții lui Jules păreau să iasă din stările lor cele mai proaste, ca şi când ar fi intuit că avea nevoie de asta de la ei. Îi înveselea aşa cum nu putea să-l înveselească pe Dennis. Comentariile ei ironice nu-l ajutau cu nimic pe soțul său, ci doar îl făceau să se simtă mai rău, la fel ca toate încercările ei de a-l ajuta. Părea să-l irite şi simplul fapt că vorbea cu el, dar Jules nu se putea abține şi îi povestea ce se mai întâmplase la cabinet, ca şi când Dennis ar fi putut să profite în mod indirect de experiențele celor care veneau la cabinet. „Am o clientă, o femeie căsătorită, care lucrează ca expertă în lectură la o şcoală primară şi care a venit la mine pentru că viața ei ajunsese într-o fundătură, i-a spus Jules într-o zi. Iar acum simte că începe să iasă de acolo.” Şi era adevărat, dar Dennis n-a făcut niciun comentariu. Seara, se culca devreme, iar Jules se ducea în living să-i sune pe Ash şi pe Ethan, vorbind cu ei în şoaptă din mijlocul căsniciei ei posomorâte şi imaginându-şi lumea lor luminoasă. Aproape că se simțea *bolnavă* din cauza claustrofobiei pe care i-o pricinuia traiul cu un om depresiv, care nu mai avea slujbă, care dormea prea mult şi care se bărbierea numai când nu-şi mai suporta barba. Începuse să capete înfățişarea unui alpinist; ba nu, înfățişarea lui Rip Van Winkle[97], pentru că Dennis nu escalada piscuri, ci dormea.

— Nu ştiu ce să fac, îi spunea ea lui Ash. De fapt, n-o să fac nimic. Mă simt îngrozitor. Nu pot să-l ajut, nu reuşesc să comunic cu el. Suferă cumplit.

La fel ca şi mine, s-a abținut ea să adauge, pentru că ar fi sunat atât de egoist.

Părinții lui au venit de la New Jersey, iar doamna Boyd s-a uitat prin apartament cu o mină suspicioasă, ca şi când traiul cu Jules acolo i-ar fi făcut asta fiului ei.

— Unde vă călcați hainele? a vrut ea să ştie.

— Poftim? a răspuns Jules.

Călcau extrem de rar, însă când chiar trebuiau s-o facă, întindeau hainele pe pat, pe un prosop de plajă. Ăsta e modul nostru de viață, ar fi vrut să-i spună mamei lui Dennis. Nu ne pasă de călcat, nu avem bani, iar acum, din cauza moştenirii genetice, fiul dumneavoastră îşi pierde trăsăturile care îmi plăceau la el. Dar părinții lui păreau s-o învinuiască pe Jules pentru depresia lui – pentru că nu avea masă de călcat sau poate pentru că Jules era evreică. (Dennis îi spusese de câteva ori că tatăl lui era captivat de documentarele despre Al Treilea Reich.) Însă Jules a observat şi că soții Boyd erau nişte oameni a căror iubire era însoțită de amărăciune şi poate că tocmai de aceea fiul lor căpătase înclinația către tristețea înfiorătoare care îl copleşise acum – şi cine ar fi putut să-l învinovățească? Dennis şi Jules proveneau amândoi din familii în care nu se simțiseră *bine.* Era unul dintre lucrurile care îi lega, iar când hotărâseră să-şi unească destinele, încercaseră să construiască un cămin în care să se simtă bine, ca să poată spune din când în când: *Duceți-vă la dracu', familii dezamăgitoare!* Căminul din Labirint al Wolfilor îi dovedise lui Jules că o familie complexă, în care să te simți împlinit emoțional, era perfect posibilă. Voise ca, împreună cu Dennis, să creeze o versiune modestă a acestui gen de familie, şi părea că erau gata să-şi îndeplinească visul chiar în perioada când Ash şi Ethan dobândiseră o viață pe care nimeni nu şi-ar fi închipuit-o. Dar apoi Dennis a căzut în depresie, iar țelul lor modest s-a îndepărtat din nou.

Într-o dimineață, când s-a trezit şi a văzut față relaxată şi neutră a lui Dennis, care încă era adâncit în somn, Jules s-a gândit că în curând avea să se trezească, că avea să-şi amintească cum era să fii în pielea lui şi că ziua avea să i se năruiască. Ce păcat că nu putea dormi încontinuu, pentru că în somn părea aproape fericit. Gândindu-se la asta, Jules şi-a dat seama că era atât de

nefericită, încât i-a venit să verse, şi în timp ce stătea aplecată deasupra closetului rece, şi-a amintit că vomitase de foarte puține ori în viața ei. Episodul cel mai memorabil se petrecuse în hotelul din Islanda, după care urmaseră alte câteva în facultate, după beții crunte. Dar de data asta era altfel. Se gândea că era o *vomă de nefericire,* dar bineînțeles că nu exista aşa ceva. O oră mai târziu, un mic fior electric i-a pişcat un sfârc, apoi pe celălalt. Jules şi-a amintit, vag şi neliniştitor, că ultima sângerare menstruală fusese foarte săracă, lucru care n-o îngrijorase prea mult la momentul respectiv. I se mai întâmplase de câteva ori în viață – nu era cine ştie ce şi se gândise că de vină era stresul.

Jules şi-a cumpărat un test de sarcină şi, stând în mica lor baie, se uita la rezultat, simțindu-şi pulsul la tâmple şi încercând să-şi dea seama cum şi când se întâmplase. Acum îi era limpede că ciclul puțin abundent nu fusese de fapt un ciclu, ci ceea ce cărțile de specialitate numeau „sângerare de implantare”. După atacul de cord, făcuseră sex destul de rar, pentru că pe Dennis nu-l prea îl interesa sexul în perioada aceea. Noul client al lui Jules, Howie, un programator cu mari probleme de transfer, i-a spus – jenat, dar curajos – că într-o noapte, stând în pat lângă soție, se masturbase gândindu-se la ea; zgâlțâise patul atât de tare, i-a povestit el, încât „nevastă-mea s-a trezit şi a crezut că e cutremur”. Dar soțul deprimat al lui Jules nu avea chef să se atingă de ea.

A încercat să facă un calcul, gândindu-se la săptămânile dinainte de atacul de cord şi la cele dinainte de revenirea depresiei, care îl făcuseră apatic şi lent. Şi-a amintit o noapte dinainte de premiera *Strigoilor* lui Ash, când fuseseră la Muzeul Televiziunii şi Radioului la vernisajul în ținută de gală al unei expoziții numite *Tărâmul Figland.* Îmbrăcat în frac, Ethan stătea într-un colț al sălii principale, cu soția alături, înconjurat de o mulțime de prieteni, animatori şi donatori pentru muzeu.

Jules se uita la Ethan, care ținea o mână pe după talia lui Ash; soția lui purta o rochie foarte scurtă şi diafană, cu năsturaşi sidefii pe toată lungimea spatelui, ca un costum din *Visul unei nopți de vară,* pe care, din întâmplare, chiar voia s-o regizeze în viitorul apropiat. Era „o creație Marco Castellano”, explicase Ash înainte de vernisaj, dar numele nu-i spusese nimic lui Jules. Ethan a observat că Jules se uita la el şi i-a zâmbit din celălalt capăt al sălii.

Ce însemna zâmbetul lui? Poate doar: *Nu-i aşa că e stânjenitoare toată atenția asta?* Sau poate: *Îmi dau seama că te plictiseşti. Şi eu sunt plictisit.* Sau, mai simplu: *Bună, Jules Jacobson-Boyd, iubită a adolescenței mele, suflet pereche, prietena mea.* Dar, orice ar fi însemnat, i-a trezit din nou sentimentul vechi, familiar şi apăsător că ce aveau ea şi cu Dennis era neînsemnat şi trist. Când au luat metroul spre casă şi au urcat treptele nesfârşite până la apartamentul lor, marginea pantofilor strâmți, cu toc înalt, deja i se adâncise în carnea degetelor de la picioare. Au intrat în casă, s-au descălțat, iar Jules s-a dus repede la baie, să-şi urce piciorul îndurerat în chiuvetă, sub jetul de apă rece. Dennis a venit după ea şi i-a spus:

— Semeni cu un cocostârc.

— Mă şi simt ca un cocostârc. Stângace şi caraghioasă. Opusul lui Ash, care e o zână fermecată. Apropo, purta o creație Marco Castellano.

— Marco Castellano?

— Exact asta voiam să zic.

S-a gândit că ea şi Dennis duceau o viață care abia acum se apropia de sfârşitul fazei de început, o viață plină de prieteni şi iubire, în care înmugureau două cariere promițătoare, şi că totul ar fi fost nemaipomenit, dacă n-ar fi fost prietenii lor cei mai buni, a căror viață era mult mai frumoasă.

— Ştii, a spus Dennis, cu papionul atârnat de gât şi cu centura de satin desfăcută, dacă aş fi vrut o zână

fermecată, m-aş fi dus să caut una într-o pădure fermecată.

Brunet şi robust, Dennis arăta mult mai bine decât Jules, ceea ce pe Jules n-o deranjase niciodată, pentru că nu era genul care s-o înşele cu o altă femeie. Iar acum, soliditatea, frumusețea şi demnitatea lui, refuzul lui de a se lăsa intimidat de o seară strălucitoare şi de o rochie Marco Castellano, toate astea o impresionau. În seara aceea, Jules nu avea de ce să compare viețile lor cu ale prietenilor lor; de fapt, nu trebuia să le compare deloc, şi-a dat ea seama cu surprindere şi uşurare. În schimb, s-a simțit atrasă de puterile hipnotice şi inexplicabile ale soțului ei, care era atât de frumos şi de orientat către *ea,* ochii lui negri măsurându-i şi admirându-i trupul din cap până-n picioare. De obicei, baia părea foarte mică şi inadecvată, dar acum, era plină cu prezența lui Dennis, un bărbat generos, care era al ei. Scena aceea nu avea nicio legătură cu Ethan şi Ash, era doar pentru Jules. Toată lumea era exclusă de la acele momente de intimitate.

— Ah, da? a întrebat ea, numai ca să spună ceva. Te-ai fi dus într-o pădure fermecată?

— Da, m-aş fi dus, a spus Dennis.

Apoi a luat-o de mână şi a scos-o din baia lor microscopică, cu un covoraş albastru-verzui, montat stângaci cu nişte capse de către foştii chiriaşi, şi a dus-o în dormitorul doar moderat mai mare, unde a întins-o pe pat. Jules i-a zâmbit, în timp ce Dennis îşi dădea jos restul ținutei de gală, de care nu avea nevoie decât pentru evenimente în care erau implicați Ethan şi Ash. Apoi a ajutat-o pe Jules să-şi desfacă fermoarul de la rochie, care lăsase o urmă roz pe spatele ei, părând să marcheze locul în care cele două părți ale trupului ei fuseseră asamblate într-o fabrică. S-au eliberat de echipamentul pentru Ethan şi Ash, de acele ținute care păreau mult mai mature decât cei care le purtau, deşi nici Jules şi Dennis nu mai erau atât de tineri.

Sigur folosiseră prezervativ în noaptea aceea, pentru că foloseau aproape întotdeauna, deşi băuseră mult la vernisaj, deci poate uitaseră. Jules nu-şi propusese să rămână însărcinată atât de repede. În noaptea aceea, şi-a amintit ea mai târziu, sexul fusese neobişnuit de intens, şi folosiseră toate cele patru colțuri ale patului, făcând cearşaful sul, ca o funie. Dennis era pasional şi superb, conducând scena cu siguranță, având grijă ca momentele să se înlănțuie armonios. O carte care stătea deschisă pe noptiera lui Jules – conținea studii de caz despre tulburările de alimentație şi o împrumutase de la biblioteca de asistență socială de la Columbia, unde încă avea un statut privilegiat – a ajuns cumva în celălalt capăt al camerei, în spațiul prăfuit de sub birou. Jules a găsit-o abia un an târziu, când amenda pentru întârzieri deja depăşea prețul cărții; dar în momentul acela încetase de mult s-o mai caute, pentru că între timp se născuse Aurora Maude Jacobson-Boyd, şi viața lor se schimbase.

În septembrie 1990, la trei luni după ce Aurora venise pe lume, Ash a născut-o şi ea pe fiica ei, Larkin Templeton Figman. La început, cele două femei s-au bucurat împreună de euforia instinctivă a maternității, şi, pentru prima oară, Jules a fost experta, oferindu-i lui Ash ponturi despre creşterea copilului şi sfaturi despre cum să doarmă, folosind cu o autoritate agreabilă expresii precum „confuzia sfârcului”{98}. Dar într-o zi, Ash a sunat-o dis-de-dimineață şi glasul ei suna diferit. Nu mai părea copleşită, aşa cum fusese de multe ori de la naşterea lui Larkin. De data asta era altceva. I-a spus că voia să-i facă o vizită, dacă nu deranja. I-a cerut şoferului s-o ducă acasă la Jules, luând-o cu ea pe Larkin, pe care o ținea într-un ham de pânză suedez. Jules încă era stânjenită când Ash sau Ethan veneau pe la ei, deşi în ultima vreme îşi construise o falsă atitudine de nepăsare față de cum arăta apartamentul lor – că era dezordonat şi aglomerat cu o puzderie de articole pentru creşterea copilului, holul era blocat de cărucior, că hăinuțele Aurorei stăteau pe

uscătorul din baie până se întăreau. Ash stătea încordată în livingul lui Jules şi Dennis, refuzând să bea ceai sau cafea ori să mănânce ceva. Se aşezase pe canapea, ținând copilul cu grijă, şi se uita țintă la Jules.

— Mă sperii un pic, a spus Jules.

Nu erau decât ele în apartament; Dennis era în Central Park cu Aurora şi cu grupul de mame, bone şi copii cu care îşi petrecea uneori întreaga zi. Jules văzuse doi clienți de dimineață, iar restul zilei avea să şi-l petreacă acasă. Mai târziu avea să facă o şedință telefonică cu o femeie care îşi rupsese glezna şi nu putea ieşi din casă.

— Îmi pare rău, n-am vrut. Uite, ştiu că şi tu treci printr-o perioadă dificilă, cu Dennis şi celelalte probleme.

Precauția care se citea în glasul lui Ash a făcut-o pe Jules să creadă că avea să urmeze o nouă discuție despre Goodman. Nu mai vorbiseră de multe săptămâni despre el, copiii acaparându-le toată atenția. Acum, Jules îşi închipuia că Ash avea să-i spună ceva de genul: Goodman iarăşi s-a internat la dezintoxicare. Sau: am o veste bună, Goodman a fost admis la facultatea de arhitectură. Sau: Goodman e pe moarte. Sau: Goodman a murit. În schimb, Ash i-a spus:

— Chiar trebuie să discut ceva cu tine, Jules. Trebuie să spun cuiva, iar tu eşti singura cu care pot să vorbesc.

— Bine.

— Ştii că părinții mei au fost foarte supărați când situația de la Drexel s-a dus de râpă. Ți-aduci aminte că au fost nişte investigații şi s-au descoperit mari nereguli.

Jules a încuviințat din cap.

— Şi că după faliment, a continuat Ash, tata s-a pensionat înainte de termen şi a primit o plată compensatorie?

— Da. Dar ziceai că lucrurile sunt în regulă.

— Chiar sunt.

— Înțeleg, a spus Jules, aşteptând ca Ash să continue.

— Cred că tatei chiar îi place viața de pensionar. Şi se pare că părinții mei au început să *se gândească.* Şi m-au

chemat la ei acasă şi mi-au spus că veniturile lor s-au schimbat acum. O să fie bine, m-au asigurat, dar n-or să mai aibă o situație la fel de roz ca înainte. La început, n-aveam nici cea mai vagă idee de ce îmi spuneau toate astea şi mi-a luat o eternitate să-înțeleg despre ce era vorba, pentru că nu voiau să-mi zică pe şleau. Dar, în cele din urmă, mi-am dat seama unde băteau. M-am *prins.* Le-am zis: „E vorba de Goodman?" Ai mei s-au uitat sfios unul la altul şi am înțeles că exact despre asta era vorba. Mama a zis ceva de genul: „Nu voiam să-ți spunem nimic, dar avem grijă de el de multă vreme, iar el abia poate munci şi are anumite cheltuieli, ca toată lumea. Iar tu şi cu Ethan aveți acum o situație financiară mai mult decât extraordinară, şi ne-ar fi mult mai uşor dacă am putea să transferăm această responsabilitate către voi". „Dar numai dacă vreți şi voi", a adăugat tata, ca şi când ar fi fost ideea mea.

— Şi ce-ai zis? a întrebat Jules, cu toate că acest scenariu familial era mult peste înțelegerea ei – maică-sa îi decupa cupoane pentru iaurt congelat şi i le trimitea prin poştă.

— Am spus: „Păi, dacă e important pentru voi, cred că aş putea să mă gândesc la o soluție". După cum ştii, Goodman nu poate să-şi găsească niciun job stabil, ci doar munci necalificate, din care câştigă puțin. Şi, într-adevăr, n-are nicio calificare. Iar slujbe temporare în construcții nu prea mai poate să ia pentru că are probleme mari cu spatele. Cu puțin timp în urmă i s-a fisurat o vertebră în zona lombară, şi nu mai poate depune mult efort fizic. Trebuie să facă fizioterapie, dar n-are un venit stabil. În plus, cineva trebuie să-i plătească biletele de avion când ne vizitează. Şi să-i dea bani pentru micile lui distracții ocazionale, să le zic aşa. Se strânge o sumă destul de mare.

— Uau! a spus Jules. Sunt şocată.

— Ştiu. Şi eu. Bineînțeles că nu pot să-i cer bani lui *Ethan,* şi ai mei ştiu asta. Întotdeauna au fost

impresionați că nu i-am spus.

— Îți pare rău că nu i-ai spus?

Jules voise mereu să-i pună întrebarea asta, dar nu găsise niciun moment potrivit până acum.

— Ei, uneori da, a răspuns Ash cu uşurință. Pentru că vorbim despre tot. Mai puțin despre asta. Şi nu mai putem discuta acum. E mult prea târziu, şi nu cred că ar depăşi şocul dacă i-aş mărturisi acum. Vreau ca viața şi munca mea să fie *oneste,* dar a trebuit să le fiu credincioasă părinților mei când mi-au cerut să păstrez secretul, ştii că aşa a fost, iar acum nu-i mai pot spune adevărul despre Goodman. Ethan şi cu mine vorbim foarte rar despre el; îşi închipuie că e prea dureros pentru mine, ceea ce nu e întru totul neadevărat. Chiar mă doare când mă gândesc la toată povestea asta. La ce-ar fi putut să devină Goodman.

— Mi-aş fi dorit ca Ethan să ştie, a spus Jules cu glas scăzut. Întotdeauna reuşeşte să amelioreze lucrurile, a adăugat ea înainte să-şi dea seama că mai bine ar fi tăcut.

— Înțeleg ce spui. El e omul la care vreau să merg când ceva e în neregulă. Îmi doresc din tot sufletul să-i pot povesti tot. Dar nu pot. Am făcut ce-au vrut ai mei. Eram copilul lor cel bun, *copilul lor înzestrat.* Am acceptat tot ce mi-au cerut, iar acum nu pot să-i spun din senin lui Ethan: Apropo, iubirea vieții mele, tatăl fetiței mele, toți anii ăştia am păstrat legătura cu fratele meu, iar părinții mei şi Jules ştiu şi ei de el, dar tu eşti singurul căruia am omis să-i spun.

— Spune-i, Ash, a îndemnat-o Jules cu convingere. Fă-o şi gata.

Dennis spusese de câteva ori că Ethan oricum avea să afle într-o bună zi. „Viața e lungă”, adăugase el.

— Ştii că nu pot, a zis Ash. E un om cu principii morale ferme, Jules. Bineînțeles, asta e o calitate care, în general, îmi place la el. Dar nu face excepții.

— Şi ce ai de gând să faci? Ai acces la bani de care el

nu ştie?

— Răspunsul scurt e: da. Şi oricum, Ethan nu stă să facă *socotelile* la sfârşit de lună. Plătim pe cineva să se ocupe de asta. Avem o grămadă de venituri şi de cheltuieli. Nu trebuie să-i dau socoteală nici lui Ethan, nici lui Duncan, tipul care ne ține contabilitatea. Desigur, cel mai important e să fac totul pe furiş. Şi mă îngrijorez din cauza asta, pentru că nu prea mă pricep la bani sau la alte chestii care au legătură cu numerele, dar cred c-o să reuşesc.

A ridicat din umeri, apoi a mângâiat ceafa netedă a copilului ei şi a adăugat:

— Cineva trebuie să aibă grijă de Goodman. Şi cred că persoana aia sunt eu.

În primii ani după ce li s-au născut copiii, Ash şi Jules au continuat să nutrească fantezia unei prietenii strânse între fiicele lor, pe care şi-o imaginau ca pe o oglindire a propriei lor prietenii. Fetele chiar s-au împrietenit şi au ajuns să se gândească cu drag una la alta de-a lungul vieții, dar erau atât de diferite una de alta, încât o prietenie apropiată între ele ar fi fost mai degrabă un dar pe care ar fi încercat să-l ofere mamelor lor, nu ceva născut spontan.

— *Doamne,* ce diferite sunt, i-a spus Jules lui Dennis după ce a petrecut o zi la Ash şi Ethan.

Atunci, fetele aveau patru ani; Ash şi Ethan se mutaseră de curând pe Strada Charles, într-o zonă selectă din Greenwich Village, într-o casă elegantă cu etaj, spațioasă şi scăldată în soare, înscrisă în patrimoniul arhitectural al oraşului. În casă, în ciuda prezenței unei fiice de patru ani şi a unui fiu dificil de doi ani – Morris Tristan Figman, alintat Mo –, domneau întotdeauna calmul şi ordinea. Ceea ce se datora în bună parte cuplului jamaican, Emmanuel şi Rose, angajați ca om de serviciu şi, respectiv, bonă, care se ocupau de cea mai mare parte a treburilor cotidiene ale familiei. Erau nişte angajați extrem de discreți: un soț curtenitor, ras în

cap, şi soția lui grijulie, dar jucăuşă. Camerele erau imaculate, iar copiii, curați şi îngrijiți, la fel ca şi părinții lor.

La etaj era o cameră de joacă spațioasă, care semăna cu sala de aşteptare pentru clasa întâi a unui aeroport – era mochetată pe toată suprafața, ca nu cumva să se rănească cei doi copii, avea lumini discrete şi era vopsită nu în culorile țipătoare care, chipurile, îi atrăgeau pe copii, ci în nuanțe calde. Înăuntru era o trambulină şi o ladă mare plină cu mingi, un tobogan, o căsuță gonflabilă şi animale de pluş în mărime naturală. Jules şi-a imaginat-o pe una dintre secretarele lui Ethan sunând la FAO Schwarz[99] şi spunând: „Dați-ne tot ce-aveți mai bun”.

Un loc minunat în care să creşti, s-a gândit ea – ce bine era să ai o asemenea casă, cu asemenea părinți calmi şi inventivi. Jules s-a aşezat pe una dintre canapelele de culoare deschisă, cu un pahar de vin oferit de Rose, şi a luat o gură mare, vrând să simtă o mângâiere pe gât şi în piept, ca să nu construiască în minte un ecran deprimant, împărțit în două: *acest* loc, *această* viață, şi propriul ei apartament din clădirea fără lift de pe West 84th Street, unde ea, Dennis şi Aurora locuiau în dezordine, cu finanțele în piuneze şi cu apatia caracteristică unei persoane cu depresie clinică.

Aurora alerga prin camera de joacă a soților Figman şi Wolf, strigând: „Sunt sergent de armată! Eu sunt regele!” Sergentul-rege s-a aruncat în lada cu mingi, în timp ce Larkin, care stătea cu o carte pentru copii pe bancheta de la fereastră, se uita impresionată la ea. Mo dormea în pătuțul lui, i-a explicat Ash, ceea ce era o adevărată minune, însă Rose era un adevărat geniu cu Mo, care de obicei era foarte dificil pe la ora două, țipând întruna şi nereuşind să se scufunde în liniştea necesară somnului. Jules a încercat s-o liniştească pe Aurora ca să nu-l trezească, dar Ash i-a spus că putea face câtă gălăgie voia, pentru că pereții erau foarte groşi şi că nu trecea

niciun zgomot prin ei.

— Văd că Aurorei îi place să preia controlul, a observat Ash. Poate o să conducă o televiziune când o să fie mare.

— Nu! a spus Aurora, îmbujorată şi triumfătoare. Sunt militar! Conduc pe *toată lumea!*

Cele două femei au izbucnit în râs. Aurora era „foarte exuberantă”, după cum spusese Ash cândva. Jules nutrea o iubire nebună pentru fiica ei. Aurora se purta ca un clovn în mod deschis, ceea ce era diferit de a fi spiritual, iar Jules era topită după ea, la fel şi Dennis, care, atunci când trebuia, putea să ignore zgomotul de fond al depresiei şi să comunice cu fetița lui. Soțul ei era, poate, echivalentul unui părinte care ridică o maşină de pe un copil. Dennis era deprimat, dar avea capacitatea de a se scutura de povara depresiei ca să aibă grijă cum se cuvine de Aurora. Depresiile atipice ofereau uneori astfel de contradicții, a spus doctorul Brazil.

Jules a observat că, restul după-amiezii, ori de câte ori Larkin se juca cu Aurora, fiica lui Ash părea mai degrabă s-o facă din politețe. Larkin s-a urcat şi ea în ladă şi a lăsat-o îngăduitor pe Aurora să arunce cu mingi în ea; apoi s-a dat pe tobogan cu capul înainte, dar după ce a ajuns pe podea, s-a scuturat şi s-a întors să citească pe băncuța de la fereastră.

Aurora a luat loc lângă ea şi a întrebat-o:

— Ce carte e?

— *Căsuța din pădure.*

— Are glume?

Larkin a stat pe gânduri.

— Nu, a zis ea apoi.

— Poți s-o citeşti singură?

Larkin a dat din cap în semn că da.

— Când am învățat să citesc, s-a schimbat totul, a mărturisit ea.

Larkin era matură, dar nu avea un aer superior sau răutăcios. Era o fetiță deschisă, care moştenise de la mama ei frumusețea fragilă, inteligența şi bunătatea, iar

de la tatăl ei, predispoziția pentru eczeme, având deja nevoie de creme speciale. Moştenise şi imaginația tatălui ei? Era prea devreme ca să se poată spune cu siguranță, dar răspunsul deprimant era: probabil că da.

— Ai de gând să te superi din cauza lui Larkin? a întrebat-o Dennis în noaptea aceea, văzând că, înainte de culcare, Jules încă descria grația, precocitatea şi eleganța delicată a fiicei lui Ash, precum şi felul în care erau făcute lucrurile la casa regală de pe Strada Charles. Sau e o întrebare prostească? a continuat el. Cumva ar trebui să te întreb: „Cât o să dureze până o să-ți treacă supărarea?”

— Nu, a răspuns Jules, pe Aurora n-aş schimba-o cu nimeni altcineva.

— Înțeleg. O spui aşa ca să faci o distincție: pe mine m-ai schimba.

— Nu, nicidecum.

— Ba da, ai face-o. Şi te înțeleg.

Conversația aproape că-l dezmeticise şi părea că, în sfârşit, putea vedea din nou lumea prin ochii lui Jules; putea să vadă prin lentilele ei colorate şi să-şi dea seama că se pregătea să-l părăsească.

— Aş aprecia dacă n-ai mai înțelege. E o situație nasoală, Dennis, a spus Jules. Toată conversația asta e nasoală. Dacă aş vrea să scap de depresia ta? Dacă te-aş schimba cu o versiune a ta care nu e deprimată? Da, bine, aş face-o. Dar n-ai face şi tu la fel? Nu asta vrem amândoi?

De cinci ani, de când nu mai lua IMAO, Dennis avusese rareori perioade de bună dispoziție. Încă lupta cu ceea ce medicul lui numea în variate feluri: „depresie de nivel scăzut”, „depresie atipică” sau „distimie”. Unele persoane erau foarte greu de tratat, spunea dr. Brazil. Reuşeau să-şi trăiască viața, uneori chiar plenar, dar nu se simțeau niciodată bine. Depresia atipică a lui Dennis nu-l făcea să aibă o cădere nervoasă, ca în facultate, dar nici nu dispărea. Dennis îi simțea prezența ca pe un fir de praf în

ochi sau ca pe o tuse cronică şi hârâită. A încercat mai multe medicamente, dar nimic nu dădea rezultate pe termen lung, iar dacă vreun antidepresiv îi ameliora totuşi starea, efectele secundare erau intolerabile. La începutul acestei perioade de încercări, medicul a încercat şi IMAO, dar de data asta nici măcar n-a mai avut efect. Chimia cerebrală a lui Dennis părea să se fi schimbat, iar IMAO semăna cu o fostă iubită care, văzută în lumina altei zile, nu mai arăta bine.

După ce a trecut suficient timp de la pierderea slujbei, Dennis şi-a căutat una nouă, dar n-a găsit nimic. Nu putea primi referințe bune de la MetroCare după „comportamentul scandalos față de o pacientă”, după cum îi promisese doamna Ortega că avea să descrie incidentul în orice scrisoare pentru un eventual angajator. Dar chiar şi aşa, Dennis i-a mărturisit lui Jules că, şi dacă s-ar fi reangajat, îi era teamă de ce ar fi putut vedea acum în corpul uman. Într-o noapte, el şi Jules au stat de vorbă în pat despre asta.

— Ce crezi c-o să vezi? l-a întrebat ea în şoaptă.

— Tot felul de lucruri.

— Nu ştiu niciodată ce-o să văd când îmi intră un pacient în cabinet. Mi-aş dori să am şi eu un instrument cu care să pot vedea. Te invidiez pentru chestia aia – cum se cheamă, transductor? –, iar tu nici măcar nu suporți să-l foloseşti. Bagheta ta magică. Ce fac eu pare atât de rudimentar. Ştiu că terapia chiar poate schimba creierul; s-au făcut studii uimitoare. Dar mare parte din proces presupune să aştepți să se întâmple lucruri şi să tolerezi repetarea aceloraşi idei neconstructive. Ai un ochi bun, Dennis. Îți cunoşti bine meseria, să nu uiți asta. Şi ai la îndemână ajutorul echipamentului. Care o să fie acolo şi când o să te simți mai bine, când o te simți pregătit să te întorci.

— Da, îmi ştiam bine meseria, a spus Dennis, stând pe spate cu ochii deschişi. Dar acum nu mai vreau să aud de ea. Nu mai suport ideea de a mă uita în adâncul cuiva.

Pentru că, inevitabil, descoperi lucruri îngrozitoare.

— O observație destul de adâncă de la un om care nu suportă să se uite în adâncuri. O bună parte din tine încă e aici, Dennis, mai mare decât îți închipui. Dacă ai fi dispărut, ar fi fost cu totul altceva. Dar încă eşti aici.

Voia să-i redea încrederea, să-şi folosească asupra lui modestele ei capacități curative. Cu doar câteva zile înainte, cea mai recentă clientă a ei, o femeie de şaizeci de ani pe nume Sylvia Klein, care îşi petrecea plângând mare parte din fiecare şedință, zâmbise atunci când îi povestise lui Jules că fiica ei Alison, moartă cu trei ani în urmă de cancer de sân, fusese obsedată de Julie Andrews în copilărie şi că văzuse *Sunetul muzicii* de multe ori, ba chiar începuse să vorbească cu accent britanic, întrebând: „Mami, accentul meu sună autentic?”

— Ați zâmbit când mi-ați spus asta, îi atrăsese Jules atenția.

— Ba nu, a spus Sylvia Klein, dându-se pe spate, apoi a aplecat capul într-o parte şi, foarte şovăielnic, a zâmbit din nou. Sau poate am zâmbit.

Dar Jules nu putea face mare lucru pentru Dennis: lua masa cu el, mergeau împreună să închirieze filme de la Blockbuster, stătea cu el în pat şi îl asculta vorbind despre cât de persistentă era starea lui distimică. Apoi, când Jules a aflat de sarcina ei neprevăzută, au fost amândoi la fel de şocați; şi-au făcut griji că nu vor avea suficienți bani să crească un copil şi s-au întrebat cum avea să fie pentru Dennis cu un copil în apartament. Şi cum avea să fie pentru copil cu un tată deprimat – *un tată distimic,* ținea Jules să spună, pentru că suna mai puțin amenințător. Oare un copil ar fi putut să-şi dea seama? Iar Dennis avea o grijă suplimentară: dacă ar fi fost ceva în neregulă cu copilul? „Sunt atâtea lucruri care ar putea merge rău, a spus el. ADN deteriorat sau malformații. Copilului ar putea să-i lipsească părți din *creier,* Jules. Am văzut cazuri la ecograf. Poate să lipsească o *bucată* mare – pur şi simplu nu creşte. Sau poate să facă

hidrocefalie, adică să acumuleze apă în creier, ceea ce iarăşi e grav.” A epuizat-o pe Jules cu fricile lui legate de copil şi a reuşit s-o înspăimânte şi pe ea. În a douăzecea săptămână de sarcină, când era programată la o ecografie amănunțită a fătului, i-a cerut lui Dennis să meargă cu ea, deşi refuzase s-o însoțească la consulturile anterioare, motivând că n-ar fi fost o companie plăcută, ceea ce probabil era adevărat, şi tocmai de aceea Jules nu insistase.

— Nu pot, i-a spus el şi acum.

— De data asta chiar am nevoie de tine, a zis Jules. Nu pot continua să fac totul de una singură.

Aşa că până la urmă a mers şi a stat lângă ea în lumina difuză a micului salon în care o ecografistă tânără a întins un strat de gel pe abdomenul convex al lui Jules şi a început să-i plimbe transductorul pe piele. Şi dintr-odată, pe ecran a apărut copilul. Lui Dennis i s-a tăiat respirația. Se uita la imagine şi, în timp ce tânăra apăsa pe nişte butoane, Dennis i-a pus câteva întrebări de specialitate, scurte şi încordate. Jules şi-a amintit că, în ziua de după ce au făcut dragoste prima oară, ea şi viitorul ei soț s-au dus la grădina zoologică din Central Park şi, în aripa pinguinilor, au vorbit despre depresia lui. Acum, se aflau într-un alt loc întunecat, uitându-se din nou la o vietate aflată în spatele unui geam. Ecografista a făcut măsurători, apoi a zâmbit liniştitor şi a făcut semn spre ecran.

— Uită-te la ea, mişcă, a spus Dennis, apropiindu-şi fața de ecograf să studieze imaginile granulate şi mişcătoare pe care doar el şi ecografista le puteau descifra şi care, pentru Jules, erau un joc misterios de lumini şi umbre.

— Ea? a zis Jules. Parcă era vorba că nu vrem să aflăm sexul.

— A fost un „ea” generic, a răspuns el repede. Nu-mi dau seama ce sex are.

Ecografista a întors discret capul, iar Jules şi-a dat

seama că Dennis nu spunea adevărul. Iarăşi dezvăluise informații importante într-un salon de ecografie, dar de data asta nu s-a supărat nimeni.

Copilul era o fetiță şi avea o mamă anxioasă şi un tată cu o stare precară. După naşterea Aurorei, au hotărât că Dennis avea să stea acasă să aibă grijă de ea pe timpul zilei. Şi-au dat seama că, procedând aşa, nu aveau nevoie s-o ducă la creşă sau să angajeze o bonă, ceea ce oricum nici nu şi-ar fi permis. Dennis nu şi-a mai căutat post într-o clinică şi slujba lui a devenit îngrijirea copilului. El şi Jules au discutat dacă nu cumva era prea deprimat ca să stea toată ziua cu fetița, iar Dennis a spus că voia măcar să încerce. Îl interesa, i-a spus el precaut. Jules a vorbit despre asta şi cu Ethan şi Ash. „Ce, a zis Ethan, îți închipui c-o să-i citească din *Clopotul de sticlă?* Sunt sigur c-o să fie bine."

Dar, la puțină vreme după ce Dennis a început să aibă grijă de Aurora cu normă întreagă, Jules şi-a dat seama că de fapt zilele petrecute cu fiica lor erau deseori liniştitoare pentru el. În mod curios, sarcinile plictisitoare nu păreau să-l deranjeze, şi nici măcar cele cu adevărat neplăcute, cum era mersul la spălătorie cu Aurora în căruț, târând după el un cărucior înțesat cu haine murdare şi lenjerie de pătuț. Era uşurat că nu trebuia să facă toată ziua conversație cu alți adulți pe teme precum Războiul din Golf, care izbucnise în august – primul război televizat, cu multe sincope şi reluări, ca un meci de fotbal foarte prost, cu generalul Norman Schwarzkopf pe post de mijlocaş central. De fiecare dată când venea vorba despre acest nou război, te apuca groaza şi te întrebai: Ce-o să se întâmple mai departe? Oare o să se extindă? O să ajungă *până aici?*

Dar în universul separat şi închis al copiilor, mamele, bonele şi Dennis discutau despre aparate pentru monitorizat bebeluşii, despre diferite tipuri de căruțuri şi despre cât de buni erau anumiți pediatri. Televizorul nu era niciodată dat pe ştiri despre război, ci întotdeauna pe

emisiuni calme sau pe muzică relaxantă, adică exact lucrurile de care aveau nevoie atât Aurora, cât şi Dennis. Aceasta era viața pe care, fără să plănuiască, o construiseră Jules şi Dennis: una în care doar un părinte avea venit şi în care mama aducea bani în casă, iar de copil se îngrijea tatăl. Cu timpul, aveau să fie mai mulți tați care stăteau acasă cu copiii, fie mulțumită unei gândiri progresiste, fie pentru că economia începuse să scârțâie, dar, în 1990, a vedea un copil îngrijit de tată încă era o privelişte atât de neobişnuită, încât până să-l cunoască mai bine, mamele şi bonele se uitau cu uimire la Dennis în parc sau pe stradă, suspicioase sau curioase să afle ce era în neregulă cu el.

Dennis avea o depresie de durată, dar tolerabilă, iar Jules găsise şi ea mijloacele de a o tolera. Pe măsură ce creştea, Aurora devenea gălăgioasă şi solicitantă, dar îi oferea multă bucurie lui Jules; şi dacă *bucurie* era un cuvânt prea puternic pentru a descrie ce simțea Dennis, Aurora cel puțin îl emoționa, atingând o coardă dinăuntrul depresiei lui. Jules îşi imagina mintea lui Dennis ca pe lada cu mingi colorate din camera de joacă a soților Figman-Wolf. Uneori, când ceva reuşea să-l atingă, mingile erau agitate şi îşi schimbau poziția, iar câteva săreau din ladă.

Când Aurora a început grădinița, s-a lepădat de prenumele ei ca şi când ar fi fost o mare nenorocire, o cămaşă din păr de cal împodobită cu paiete şi funde prea feminine. Şi s-a transformat cât se poate de natural în Rory, la fel cum se metamorfozau în roboți maşinile Transformers cu care se juca ore în şir – foarte asemănător cu felul în care Julie se transformase cu mult timp în urmă în Jules.

În schimb, Larkin a rămas Larkin pentru totdeauna, ca un portret în roz şi crem, şi deseori strecura plicuri sub uşa de la dormitorul părinților sau lângă farfurii, la micul dejun. Cu scrisul ei precoce, tremurător şi fermecător, scria:

Mami şi tati aţ vrea să fiţi invitații mei la un ceai cu păpuşi care este în camera mea la or 4. De la Larkin fiica vostră.

— Oh, trebuie să le păstrezi, a spus Jules prosteşte când Ash i-a arătat câteva dintre scrisorile lui Larkin.

Pe Rory n-o interesa deloc scrisul, ci voia să fie tot timpul în mişcare. Jules şi Dennis cumpărau tot felul de mici vehicule pentru fiica lor: drăcovenii din plastic portocaliu sau galben, cu roți mari, care trebuiau urcate pe scări, la fel cum trebuise urcat şi căruțul atunci când Rory era bebeluş. „Suntem prea bătrâni ca să creştem un astfel de copil într-un astfel de loc”, i-a spus Jules lui Dennis. Rory nici măcar nu avea camera ei şi încă dormea pe un pat pliabil într-un colț al livingului. Dar Jules ținea minte ce-i spusese Cathy Kiplinger cu mult timp în urmă, în cabana fetelor, referindu-se la sânii ei supradimensionați: „Te obişnuieşti cu ce ai”. Şi totuşi, era greu. Uneori, când îi cereau să-şi folosească „vocea interioară” sau să stea liniştită şi să dezlege labirinturi în timp ce Jules citea însemnările de la şedințele de terapie, Rory nu era în stare să le dea ascultare. „Nu pot să stau nemişcată! striga ea, foarte supărată. Am o mâncărime în corp!”

— Are o mâncărime în corp! i-a spus Jules lui Ash la telefon.

— Şi poate să se scarpine? a întrebat Ash. Asta e partea importantă, nu crezi? Trebuie să se poată scărpina.

— Cred că se referă la o mâncărime metaforică.

— Ştiu ce vrea să spună. Tot ce sugerez e că ar trebui să se poată exprima, nu pentru tine, ci pentru ea. Doar nu vrei să ajungă într-o situație ca aia din *Drama copilului înzestrat.*

Larkin Figman era frumoasă, creativă şi sensibilă la orice. La casa în stil Tudor pe care Ash şi Ethan o

cumpăraseră recent în Katonah, la nord de New York, la o oră de mers cu maşina, cu intenția de a se duce acolo în weekenduri – casă pe care au vândut-o câțiva ani mai târziu (nu o foloseau decât rareori) pe mult mai mulți bani decât o cumpăraseră –, Larkin venea în fugă spre părinții ei cu mâinile căuş, adăpostind câte o mică vietate rănită sau câte un greiere lovit şi speriat care încerca să-i scape printre degete. Larkin voia să construiască un spital pentru bietele animale, iar apoi, dacă îşi reveneau, să organizeze un ceai în cinstea lor, confecționând ceşcuțe extrem de mici pentru această ocazie.

Într-unul din weekendurile în care a reuşit să scape din studioul de animație, iar Dennis şi Jules s-au dus la Katonah cu trenul, Ethan le-a spus:

— Folosim multe calote de ghindă aici. Aveți idee cât de greu e să scoți căcaturile astea de calote? De fiecare dată îmi zdrelesc degetul mare.

Iubirea lui Ethan şi a lui Dennis pentru fiicele lor nu era complicată, dar în cazul amândurora era intensă şi solidă. Iubirea dintre tată şi fiică presupunea o tensiune care în general era şi permisă, şi plăcută. Era ceva atât de *frumos* să vezi un tată masiv având grijă de o fetiță mititică. Mărimea şi micimea puse laolaltă – şi totuşi, mărimea n-ar fi rănit niciodată micimea! O *respecta.* Într-o lume în care lucrul mare întotdeauna îl strivea pe cel mic, îți venea să plângi când vedeai ceva mare fiind bun, venerând şi *plecându-se* în fața a ceva mic. Când îți vedeai fetița cu tatăl ei nu puteai să nu-ți aminteşti de propriul tău tată; pentru Jules, era o privelişte copleşitoare, şi făcea eforturi să se uite la ei, iar în cele din urmă întorcea privirea.

Când era mică, Rory îşi dorea anumite lucruri, iar Jules îşi dădea seama de asta, însă prefera să le ignore, pentru că fiica ei de obicei nu îşi exprima dorințele. Deşi un pic trist, era de aşteptat ca Jules, care îşi invidia atât de mult prietenii, să aibă o fiică invidioasă. Dar, spre deosebire de mama ei, Rory nu invidia viața captivantă a

lui Ash, Ethan şi Larkin, ci îi invidia pe băieţi. Odată, a venit acasă de la grădiniţă şi i-a povestit despre băiatul al cărui dulăpior era lângă al ei.

— Of, mami, Andrew Menzes stă în picioare când face pipi. Şi pipiul lui iese ca o aţă curbată. O aţă curbată şi *aurie,* a înfrumuseţat ea, apoi a izbucnit în plâns.

Iar Jules ar fi putut plânge şi ea – doi copii geloşi şi plângăcioşi –, dar s-a abţinut, şi doar a încercat să diminueze importanţa aţei curbate şi aurii.

— Şi pipiul tău iese ca o aţă aurie, i-a spus ea cu glas blând. Al tău e o aţă dreaptă, asta-i tot.

— Pipiul lui Andrew Menzes iese dintr-o *rachetă,* a continuat Rory pătimaş, iar mama ei a rămas fără replică.

În viaţă, unele visuri se puteau îndeplini, iar altele nu, oricât de mult ţi le-ai fi dorit. Era nedrept, îndeplinirea visurilor ţinând mai degrabă de noroc decât de altceva. Dar uneori, imediat după ce făcea câte un comentariu foarte aspru legat de norocul lui Ash şi Ethan – care includea averea lor, faptul că erau speciali, talentul extraordinar al lui Ethan, iar acum şi pe fiica lor –, Jules se simţea brusc revigorată. Apoi totul se liniştea şi lucrurile se întorceau la normal; în mintea ei apărea imaginea propriei sale fiice minunate şi feţele blânde ale prietenilor săi – cea turtită şi urâtă a lui Ethan, cea frumoasă şi delicată a lui Ash –, care îi temperau răutatea.

Apoi, revenindu-şi complet din mica ei euforie malițioasă, se simţea şi mai vinovată, amintindu-şi că, deşi viaţa lui Ash şi Ethan era amplă şi miraculoasă, căsnicia lor avea în mijlocul său o cameră încuiată, în care se afla nu doar secretul vieţii islandeze a lui Goodman, ci şi toată suferinţa pe care i-o pricinuia lui Ash soarta fratelui său. Căci fratele din copilărie dispăruse, cu toate că Ash reuşea să se vadă cu el pe ascuns o dată sau de două ori pe an, când mergea în Europa, cu toate că îi scria scrisori când era singură acasă şi vorbea cu el de pe un telefon mobil pe care şi-l

cumpărase special pentru asta şi de care Ethan nu avea habar – Ash îi spunea „telefonul Batman” – şi cu toate că acum îl susținea cu o foarte mică parte din banii câştigați de soțul ei din *Figland.* Iubirea şi sprijinul secret şi elaborat oferite lui Goodman de familia Wolf făceau ca pierderea lui să fie aproape acceptabilă – şi totuşi.

„Toată lumea suferă”, spusese una dintre profesoarele preferate ale lui Jules de la şcoala de asistență socială în prima zi a unui seminar intitulat „Să înțelegem pierderea”. „Toată lumea”, accentuase ea, ca şi când cineva din încăpere ar fi putut crede că unii erau scutiți.

Uneori, Jules îşi amintea brusc şi surprinzător de viața ei dinainte de căsătorie, de dinainte de bogăție sau de absența ei şi de dinainte de a fi se naşte copiii. O viață în care Jules încă era o fată fascinată de o altă fată şi fratele ei, de părinții lor şi de apartamentul în care locuiau, de viața lor captivantă şi rafinată. Deşi nu o cuprindea tristețea gândindu-se la acea perioadă, încă îşi amintea cum era pe atunci. Într-o toamnă, la conferința anuală de psihoterapie ținută la Hotelul Waldorf, în timp ce Jules stătea în sala de festivități, bând o cafea cu nişte cunoştințe, trecutul şi-a făcut apariția într-o formă cu totul neaşteptată. Era înconjurată de terapeuți de toate soiurile – psihoterapeuți clinicieni, asistenți sociali de spital, doctori în educație, doctori în psihologie, psihiatri –, vocile lor alcătuind un cor răsunător în sala luminoasă şi caldă. Jules a observat un bătrân firav ghidat prin mulțime de o tânără. Probabil avea nouăzeci de ani, iar când cei doi au trecut cu paşi mici pe lângă ea, Jules a văzut ce scria pe ecusonul lui: Leo Spilka, psihiatru, şi şi-a amintit imediat numele. Fără să se gândească o clipă la confidențialitatea medic-pacient sau la ce rost ar fi avut să-i vorbească, s-a dus direct la el.

— Domnul Spilka?

— Da? s-a oprit bătrânul, uitându-se la ea.

— Mă numesc Jules Jacobson-Boyd. Pot să stau un pic de vorbă cu dumneavoastră?

Psihanalistul s-a întors spre însoțitoarea lui, ca şi când i-ar fi cerut încuviințarea, iar ea a ridicat din umeri şi a aprobat din cap, iar dr. Spilka şi Jules s-au dat câțiva metri mai încolo, lângă nişte platouri cu prăjituri scumpe.

— Sunt terapeută clinicană, a spus Jules. În adolescență am fost prietenă cu un băiat pe nume Goodman Wolf. Vă spune ceva numele lui?

Dr. Spilka n-a zis nimic.

— Goodman Wolf, a repetat ea un pic mai tare. În anii şaptezeci, a fost clientul… pacientul dumneavoastră.

Psihanalistul tăcea în continuare, aşa că Jules a adăugat:

— Fusese acuzat că violase o fată la Tavern on the Green în noaptea de revelion.

În cele din urmă, dr. Spilka a spus cu glas blând:

— Continuați.

Jules a început să vorbească mai repede şi mai animat.

— Ei bine, povestea asta a rămas nelămurită pentru noi toți, cei care i-am cunoscut familia şi care eram apropiați de fata care l-a acuzat. E o poveste despre care nu prea vorbim deschis – a fost foarte complicată –, şi a trecut atât de mult timp de atunci, încât ne e greu să mai deschidem subiectul. Dar mă întreb dacă e ceva ce credeți că ați putea să-mi spuneți, ceva care să pună lucrurile în perspectivă, ca să zic aşa. Dacă îmi spuneți ceva, va rămâne între noi. Ştiu că nu e corect din partea mea să vă întreb despre un fost pacient. Dar a trecut atâta timp de atunci, şi când v-am văzut aici, mi-am zis că trebuie să vă întreb.

Dr. Spilka s-a uitat la ea o vreme, apoi a dat uşor din cap şi a spus:

— Da.

— Da?

— Îmi aduc aminte de băiat.

— Serios?

— Era vinovat, a spus dr. Spilka.

Jules se uita țintă în ochii lui, iar el, țintă în ochii ei.

Privirea lui era fermă şi rece, privirea unei țestoase bătrâne; a lui Jules era şocată.

— Chiar era vinovat? a întrebat ea cu glas scăzut.

Habar n-avea ce să mai spună. Gândul că va trebui să-i povestească acea conversație lui Ash o făcea să simtă ceva aspru în gură, un fel de congestie, ca şi când ar fi muşcat un căluş. De-a lungul anilor, nu se întrebase prea des dacă Goodman era vinovat sau nevinovat; familia lui nu avea niciun dubiu că era nevinovat, şi asta era şi convingerea ei.

— Da, a răspuns psihanalistul, el a omorât-o pe fata aceea.

— Nu, nu. N-a omorât-o, a spus Jules. E în viață, lucrează în finanțe. Şi l-a acuzat c-ar fi violat-o, mai țineți minte?

Dar dr. Spilka a insistat:

— Da, aşa-i. A violat-o şi a strâns-o de gât până i-au ieşit ochii din cap. Da, era o curvă, dar el era un nenorocit, şi l-au închis într-o închisoare de maximă securitate, unde îi şi e *locul* nemernicului ăluia cu bărbie proeminentă.

— Nu, dr. Spilka, nu, îl confundați cu altcineva – cu Studentul Criminal, cred. Dar asta s-a întâmplat zece ani mai târziu. Tot în Central Park. Au fost multe cazuri din astea în parc, poate că le-ați amestecat. E de înțeles.

— Sigur nu-l confund cu nimeni, a spus bătrânul psihanalist, îndreptându-se de spate.

Apoi, însoțitoarea lui, care aştepta atentă la câțiva paşi de ei, s-a apropiat, spunând că era fiica lui, şi şi-a cerut scuze pentru tatăl ei.

— Suferă de demență, i-a mărturisit ea calm, de față cu el. Mai încurcă lucrurile, nu-i aşa, tată? Îl aduc în fiecare an la conferință, pentru că îi plăcea foarte mult pe vremuri. Îmi pare rău dacă a spus ceva care v-a supărat.

— A omorât-o, a insistat Leo Spilka, ridicând din umeri, după care fiica lui l-a tras deoparte.

Paisprezece

Episodul pe care mai târziu Ethan avea să-l descrie – nu întru totul ironic – drept „transformarea de la Jakarta” a avut loc într-o vacanță pe care şi-o luase împreună cu familia ca să-şi refacă forțele. De curând, specialiştii de la Centrul Pediatric al Universității Yale stabiliseră că Mo avea o tulburare din spectrul autist, iar Ash hotărâse că întreaga familie avea nevoie să meargă într-un loc îndepărtat de rutina vieții lor de zi cu zi. Diagnosticul lui Mo o făcuse să plângă des la început, dar spusese de multe ori şi că: „Îl iubesc, e al nostru, şi n-am să-l las la greu”. Iar acum, voia ca familia să fie laolaltă în acea „nouă realitate”, cum spusese ea.

Ethan, care, după aflarea diagnosticului, adoptase un calm imperturbabil, a spus: „Da, sigur”. Ash alesese Indonezia pentru că nu mai fuseseră niciodată acolo, şi părea o destinație frumoasă şi odihnitoare, dar şi pentru că voia să regizeze o piesă pentru Open Hand, în care voia să folosească teatrul de umbre originar din Bali, deşi nu ştia când avea să mai poată regiza, pentru că acum voia să fie alături de Mo. Lui Ethan nu-i plăcea să vorbească despre diagnosticul lui Mo, nici măcar cu soția lui, pentru că era ca şi când s-ar fi uitat la o eclipsă. Când se gândea la fiul lui, simțea că ia foc şi se dezintegrează. Ash era la fel ca de obicei, sensibilă şi fragilă, deşi ea fusese cea care făcuse programarea pentru sesiunea de diagnostic de două zile la Yale, iar apoi, în ciuda tristeții şi emotivității, tot ea fusese cea care alcătuise echipa de profesori, terapeuți şi îngrijitori pentru Mo. Ea era cea puternică, iar Ethan nu se îndoise niciodată că era capabilă să aibă grijă de fiul lor cu iubirea războinică a unei mame. Ethan nu-şi ascundea durerea profundă față de Ash – şi ea era foarte îndurerată, îi mărturisea ea –, dar păstra numai pentru el furia şi indiferența.

Ori de câte ori începea să se gândească la Mo şi la

posibilitățile care acum îi erau interzise pentru totdeauna, gândurile îi zburau repede în altă parte, de obicei la munca lui, care era ca o problemă interesantă şi nesfârşită care trebuia rezolvată. Tot ce voia în perioada aceea era să stea în studioul lui şi să lucreze. În ultimii ani, se referise la studio în mod neoficial ca la Atelierul de Animație, iar de curând televiziunea oficializase numele, trecându-l pe peretele de sticlă de la etajul al optsprezecelea al clădirii de birouri de pe Bulevardul Americilor. Acum, animația propriu-zisă pentru *Figland* era produsă în Coreea, dar preproducția şi numeroase alte proiecte făceau ca studioul să fie aglomerat şi plin de viață. După diagnosticul lui Mo, ba chiar şi înainte, Ethan rămăsese de multe ori după program, şi rareori era singur în studio. Tot timpul mai era câte cineva care lucra la un proiect şi nu putea să se rupă de la munca lui. Într-o noapte, a rămas doar el cu directorul, care corecta sincronizarea pe nişte desfăşurătoare; au pus Velvet Underground la maximum în tot studioul, iar un gardian a venit să vadă dacă se întâmplase ceva. Ethan Figman, tatăl a doi copii – o fetiță delicată şi strălucită şi un băiat bolnav – stătea până târziu în noapte, oferind echipei sugestii şi critici cu privire atât la problemele esențiale, cât şi la chestiunile mărunte. Era extenuat de discuțiile cu reprezentații televiziunii, de lecturile pe roluri, de şedințele de înregistrări şi de toate celelalte sarcini, şi în plus suferea cumplit pentru fiul său; şi totuşi, nimic nu i-ar fi plăcut mai mult decât să rămână în studio zile la rând, ascunzându-se în micul său spațiu privat, care fusese amenajat pentru el într-o anexă suspendată, la care se ajungea pe o scară. Uneori, chiar îşi petrecea noaptea acolo, în ciuda protestelor lui Ash. Dar, în cele din urmă, Ash îl convinsese să meargă în acea vacanță de familie, menită să unească trei oameni care deja erau uniți şi pe unul care nu era, dar care avea nevoie să fie legat de ceilalți şi de lume.

Acum, Ash avea o carieră solidă ca director artistic al

teatrului Open Hand. Revigorase acel teatru mic şi ponosit din East Village şi îl transformase într-un loc în care se lansau în teatru tinerii dramaturgi şi în care mai ales tinerelor li se dădea o şansă să răzbească în lumea încă foarte sexistă a teatrului contemporan – pentru că încă predominau scriitorii şi regizorii de sex masculin. („Uită-te la studii”, le spunea Ash tuturor, întinzându-le nişte fotocopii prinse cu capse care detaliau această nedreptate. „Ştiu că par nebună”, îi spunea ea lui Ethan, şi nu, nu părea nebună, dar da, se repeta, deşi ce spunea era adevărat, iar faptele erau regretabile.) Open Hand cumpărase un spațiu mai mare şi mai elegant pe East 9th Street, în apropierea vechiului sediu, iar inaugurarea se făcuse cu o piesă cu două personaje scrisă de o tânără afro-americană, despre fiica înstrăinată a unui membru în Pantera Neagră{100} care vine să-şi viziteze tatăl pe patul de moarte, piesă ce câştigase câteva premii Obie şi pentru care existau negocieri să se joace şi pe Broadway. Ash apărea deseori în paginile culturale ale ziarelor şi revistelor; articolele respectuoase şi elogioase pomeneau inevitabil şi căsătoria ei cu Ethan – lucru pe care deja îl ştia toată lumea –, precum şi frumusețea şi eleganța ei, iar aceste două adaosuri o mâhneau de fiecare dată.

— Ce trebuie să *fac?* se întreba Ash. Zău aşa! Sau poate problema e: „Ce trebuie să facă o femeie ca să fie văzută ca o persoană serioasă?”

— Să fie un bărbat, cred, îi răspundea Ethan, apoi adăuga: Îmi pare foarte rău, ştiu că e nasol, ca şi când sexismul din teatru şi de prin alte locuri ar fi fost vina lui.

Ethan angaja femei la toate nivelurile şi sprijinea cauzele femeilor, dar cei mai mulți oameni încă aveau mai multă încredere în bărbați decât în femei. „Nu există feminin pentru *geniu”,* spusese Ash cândva. Ethan se simțea uşurat că Ash primea în sfârşit responsabilitate şi atenție, deşi lumea unui teatru din East Village, departe de Broadway, avea să fie întotdeauna mai mică şi mai puțin notorie decât cea a televiziunii sau a filmului. Dar

pe Ash n-o interesa notorietatea. Nici pe Ethan. Şi totuşi, întâmplarea făcuse ca Ethan să aibă parte de ea.

În cele din urmă, au făcut planuri de vacanță, iar complexul din Bali era, deloc surprinzător, foarte luxos. Ethan dormise ultima oară într-un pat ca acela, cu plasă împotriva țânțarilor deasupra căreia se întindea doar cerul, atunci când fusese pe insula Kauai cu Ash, Dennis şi Jules, şi nici unii, nici alții nu aveau copii. Şi-a dat seama cât de dor îi era de perioada aceea. Dar îi era dor şi de Jules, sentiment care nu-l părăsea niciodată. Pentru că deşi fuseseră apropiați în anii în care cariera lui avusese o ascensiune incredibilă, naşterea copiilor schimbase complet situația. Când veneau copiii, familiile începeau să strângă rândurile. Nu plănuiau să facă asta, ci, pur şi simplu, se întâmpla. Familiile erau ca nişte națiuni insulare, bine fortificate. Micul grup de cetățeni care locuia pe stâncă se strângea laolaltă instinctiv, aproape defensiv, şi toți cei care se aflau în afara zidurilor – chiar dacă odată îți fuseseră cei mai buni prieteni – nu erau acum decât *străini.* Familiile aveau propriul lor fel de-a fi. Te uitai la cum îşi creşteau alții copiii, chiar şi la oamenii pe care îi iubeai, şi ți se părea că tot ce făceau era greşit. Iar cultura şi practicile propriei tale familii erau întotdeauna singurele corecte. Cine ar fi putut spune de ce o familie hotăra să adopte un anumit stil, să spună glumele pe care le spunea şi să pună anumiți magneți pe frigider?

De când avea copiii, nu doar că Ethan n-o mai vedea pe Jules la fel de des ca înainte, dar pe Jonah nu-l mai vedea deloc; şi Jules îi spusese acelaşi lucru lui Ethan despre Jonah. Pentru că exista o ruptură şi mai clară între cei cu copii şi cei fără, şi trebuia s-o accepți. Iar acum, faptul că Mo avea dizabilități de dezvoltare făcea ca lucrurile să fie încă şi mai radicale. Cu un astfel de copil, tu şi familia ta trebuia să vă *vindecați,* şi nu puteați face asta cu niciunul dintre prieteni în preajmă – nici cu cei care aveau copii, nici cu cei care nu aveau –, deşi Ethan

şi-ar fi dorit din tot sufletul să se poată. Nu i-ar fi spus niciodată lui Ash ce simțea cu adevărat pentru Mo, dar ar fi vrut să-i mărturisească lui Jules. Nu ştiu dacă îl iubesc, Jules, i-ar fi spus. Sunt îndărătnic şi zgârcit cu iubirea mea. Vine şi pleacă numai la momente nepotrivite.

În patul în aer liber din vila lor, Larkin țopăia printre părinții ei, iar Mo, care avea trei ani, stătea întins pe o parte, cu trupul lui subțire aproape deliberat întors cu spatele la ei. Întreaga familie era adăpostită sub o plasă violet țesută în Bali. Oare începuseră să se vindece? Să înceapă vindecarea, ar fi vrut Ethan să-i spună ironic lui Ash. Erau acolo de mai puțin de patruzeci şi opt de ore. Începuseră să se instaleze în „noua realitate”? Cum aveau să-şi dea seama dacă începuseră sau nu?

În dimineața celei de-a patra zile, Ash dormea în pat, mângâiată de briză, iar copiii luau micul dejun cu Rose pe terasă. Ethan stătea la umbra unui arbore mare, cu frunziş bogat, scriind o carte poştală. Din politețe, o adresase lui Dennis şi lui Jules, dar de fapt o scria pentru Jules, şi bineînțeles că ea avea să-şi dea seama.

Dragă D şi J,

Ar fi atât de frumos dacă ați fi şi voi aici. Dar e o vacanță doar pentru familie, dat fiind că tocmai am aflat diagnosticul lui M. Tot ce pot să spun e: slavă Domnului că o avem pe Rose, altfel timpul petrecut cu familia ar deveni extenuant, şi am putea fi tentați să-l lăsam pe Mo cu blânzii negustori de peşte de pe marginea drumului. GLUMĂ! Până acum, vacanța a fost destul de liniştită. Ash a avut dreptate, chiar trebuia să stăm o vreme împreună.

M-am gândit mult la voi şi sper că situația e un pic mai bună decât acum o săptămână, când am plecat. Vă rog să vă mai gândiți la ce v-am spus, da? Mai multe, în curând.

Cu drag,

Ethan

Ethan ştia că lui Dennis nu-i plăcea să discute cu prietenii despre depresia lui – se simțea stânjenit şi nu vorbea deschis despre asta decât cu Jules –, dar deşi Rory era la şcoală acum, iar serviciile de tată la domiciliu oferite de Dennis nu mai erau necesare, încă nu era pregătit să-şi ia o slujbă care presupunea energie, concentrare, precizie şi calm. La cabinet, Jules avea programul aproape plin, dar nu câştiga suficient. În New Yorkul anului 1995, Jules nu putea câştiga singură banii necesari pentru a întreține familia atât de bine pe cât ar fi vrut. Apartamentul în care stăteau era genul de locuință pe care ar fi închiriat-o un cuplu aflat la început, fără copii; genul de locuință care te obliga să urci cinci etaje ca să-ți vezi iubita, după care trebuia să cobori aceleaşi cinci etaje ca să ieşi cu prietenii în oraş, cu toții în jur de douăzeci de ani, fără responsabilități şi fără prea mari nevoi. Dar acum, familia Jacobson-Boyd nu mai putea locui acolo; Rory nici măcar nu avea *camera ei.* Apartamentul acela mic făcea ca situația lor – depresia lui Dennis, lipsa banilor, faptul că Jules nu prea avea cum să-şi schimbe clienții – să pară şi mai grea.

„Vrem să vă ajutăm”, le spusese Ethan de curând într-un restaurant aglomerat. O mai spusese şi înainte, dar fusese respins de fiecare dată. Cele două familii ieşiseră la unul dintre acele brunchuri{101} haotice pe care le iau părinții duminica împreună cu copiii lor. Nimeni nu se simte bine, dar toată lumea simte nevoia să facă ceva cu copiii lor în weekend. Mo stătea pe un scaun special, cum sunt cele în care se țin copiii în maşină şi, ca de obicei, plângea – întotdeauna plângea, era insuportabil, dar acum ştiau de ce. Totul îl deranja, totul îl *rănea.* Ash s-a ridicat şi s-a dus la Mo, aşa cum făcea deseori când începea să plângă. Era atât de naturală şi de calmă cu el. Fusese o fată răsfățată de soartă, şi totuşi reuşise să devină o mamă care îngrijea un copil cu ceea ce lumea

numea acum „nevoi speciale”. Egoul ei nu fusese rănit în mod fatal de diagnostic. Era o mamă grijulie cu bietul Mo, la fel cum era o iubită grijulie pentru Ethan şi o prietenă grijulie pentru Jules şi Dennis, pentru Jonah şi iubitul lui, Robert. La fel de grijulie pe cât era cu distribuția şi echipa unei piese. „Să ne strângem cu toții”, spunea ea calm, şi până şi cei aflați în colțurile cele mai îndepărtate ale teatrului puneau jos ciocanele sau scenariile şi veneau la ea. La brunchul din weekendul acela, şi Mo s-a oprit din plâns ca şi când ar fi fost apăsat un buton. Mâna mamei sale aşezată câteva clipe pe spatele lui țeapăn şi sensibil l-a făcut să ridice brusc privirea, să o privească cu ochi mijiți şi să-şi aducă aminte că-l iubea. Să-şi aducă aminte că pe lume exista ceva numit iubire. Ethan nu era în stare să facă asta; sau nu-i trecuse prin minte să facă asta. Ash i-a şoptit câteva vorbe magice fiului lor – oare ce i-o fi spus, *hocus-pocus?* –, iar trupul lui Mo s-a relaxat un pic. S-a relaxat până şi trupul lui Ethan. Apoi, Ash s-a întors la locul ei, iar Ethan se uita la ea cu un aer uluit.

Rory stătea în picioare lângă scaunul ei, cântând de mama focului, iar Larkin era aşezată la masă şi desena pe şervețelul de hârtie din fața ei cu creioanele colorate pe care un ospătar le împărțise copiilor din restaurant ca şi când i-ar fi mituit. Ethan s-a uitat plictisit să vadă ce mâzgălea fiica lui. Larkin îi desenase foarte fidel pe Wally Figman şi pe Alpha Jablon, un personaj încăpățânat, adăugat recent la distribuția serialului, de care era Wally îndrăgostit.

— Frumos, a zis Ethan, surprins de îndemânarea ei.

Larkin a ridicat privirea, ca şi când s-ar fi întors de foarte departe:

— Mersi, tati.

Ah, *înțeleg, e o artistă,* şi-a spus în sinea lui. I-a părut rău pentru ea în clipa aceea, aşa cum uneori îi părea rău şi pentru el. Deşi de multe ori era foarte mândru de Larkin, se tot gândea la talentul ei precoce şi la ce soartă

ar fi putut avea. Trecea în revistă ce se alesese de cei şase prieteni şi prietene din acea primă vară la Spirit-in-the-Woods, când toți se întâlniseră sub auspiciile talentului. Una dintre ei devenise o regizoare de teatru ingenioasă şi pasionată, cu o carieră de succes, dar oare ar fi ajuns aici dacă n-ar fi avut la dispoziție banii părinților, iar apoi banii lui Ethan? Nu, puțin probabil. Unul renunțase la talentul lui muzical din motive necunoscute, rămase misterioase chiar şi pentru cei care îl iubeau. O alta se născuse cu un talent autentic pentru dans, dar, printr-un accident biologic, fusese înzestrată cu un corp care, după o anumită vârstă, n-a mai corespuns cu talentul ei. Un altul fusese şarmant, privilegiat şi indolent, şi avusese capacitatea de a construi lucruri, dar şi înclinația de a le distruge. Iar unul – Ethan însuşi – se născuse cu „un talent autentic", după cum scriau jurnaliştii în cronici şi în prezentări. Deşi nu se născuse într-o familie privilegiată, şi el fusese ajutat să urce pe scara succesului, cu toate că talentul era în întregime al lui şi existase încă dinainte să fi apărut scara. Dar simțea că nu putea să-şi asume vreun merit pentru talentul lui, pentru că se născuse cu el şi doar îl descoperise într-o bună zi în timp ce desena, la fel cum Wally Figman descoperise acea mică planetă, Figland, într-o cutie de pantofi. Şi, în sfârşit, ultima din acest grup de prieteni nu avusese suficient talent cât să fie amuzantă pe scenă şi trebuise să-şi aleagă alt domeniu, însuşindu-şi o abilitate, nu o artă. Clienții o iubeau pe Jules, aducându-i mereu cadouri şi trimițându-i scrisori emoționante după ce terminau terapia. Şi totuşi, Jules era nemulțumită de cariera ei. Chiar şi acum, Ethan şi-ar fi dorit o altă soartă pentru ea, şi poate încă era posibil. Talentul o putea apuca în atât de multe direcții, în funcție de forțele care îl influențau, în funcție de caracter şi de situația financiară, dar şi în funcție de cea mai înfricoşătoare şi mai decisivă forță dintre toate – norocul.

— Ascultați-mă, o să vă vorbesc foarte deschis, le-a

spus Ethan lui Dennis şi Jules la acel brunch. Ne lăsați să vă ajutăm?

— Nu, a răspuns Dennis. Am mai discutat asta.

A urmat un moment de tăcere contemplativă în jurul mesei, şi părea că până şi copiii ascultau acea conversație între adulți şi o înțelegeau, deşi Ethan spera din tot sufletul să nu fie aşa. A aşteptat până când fiicele lor au început să vorbească între ele, apoi le-a spus calm lui Jules şi Dennis:

— Îmi place să cred că, dacă situația ar fi inversată, aş putea să accept ajutorul vostru.

Dennis s-a uitat la el îndelung, mijind uşor ochii, ca şi când ar fi încercat să-şi imagineze o situație în care Ethan Figman chiar ar fi avut nevoie de ajutorul lui. Dar nu putea, şi nu putea nici Ethan. Acum, amândoi bărbații erau stânjeniți.

— Jules îmi salvează viața aproape în fiecare zi, a intervenit Ash, iar când Jules a dat să protesteze, Ash s-a întors spre ea: Ba nu, e adevărat. Îmi închipui că eşti o terapeută minunată; nu-mi pasă că, din câte-mi spui, clienții tăi nu prea îşi schimbă vechile obiceiuri. Eşti plină de compasiune, loială, spirituală şi înțelegătoare, şi clienții primesc foarte mult de la tine. Nu-mi dau seama la ce foloseşte prietenia dacă nu pot să dau o mână de ajutor când prietenii mei cei mai buni sunt în dificultate. Am trecut prin foarte multe împreună. Ştiu că viețile noastre sunt diferite acum, dar la cine să apelez când am nevoie să stau de vorbă cu cineva, la Shyla?

— La cine? a întrebat Dennis.

— Shyla, soția lui Duncan, i-a explicat Jules cu glas scăzut. Prietenii lor apropiați.

— Ah, da, şi-a amintit Dennis, iar lui Ethan i s-a părut că Jules şi Dennis au schimbat o privire între ei, dar nu era singur, şi oricum n-ar fi putut să-i descifreze semnificația.

— Tu eşti sprijinul meu, Jules, a spus Ash. Ai fost încă de la început.

Apoi a izbucnit în plâns şi faţa i s-a schimonosit. Văzându-i lacrimile, Ethan s-a gândit imediat la pierderea lui Goodman, şi probabil la asta s-a gândit şi Jules; era un moment în care Ash recunoştea cât de mult o duruse pierderea fratelui şi că Jules o ajutase să treacă peste asta.

— Şi de curând, cu Mo, a continuat Ash, întorcând capul şi vorbind direct cu Dennis. Faptul că a mers cu mine la Centrul Pediatric de la Yale, pentru că Ethan era la Los Angeles, a fost salvarea mea. Iar după aceea a rămas cu mine peste noapte şi m-a ajutat să mă calmez. Acum încercăm să ne împăcăm cu situaţia lui Mo şi cu ce ne aşteaptă. Şi e o mare uşurare pentru mine să ştiu că o am pe Jules lângă mine. Aşa că încearcă să te pui în locul nostru şi să vezi lucrurile din perspectiva noastră. Şi în viaţa mea şi a lui Ethan există tristeţe, la fel ca în viaţa fiecăruia. Dar noi avem resurse pe care cei mai mulţi oameni nu le au. Nu mă laud, dar ăsta e adevărul. Ştiu că sunteţi strâmtoraţi şi că treceţi printr-o perioadă dificilă din viaţa voastră. Îmi dau seama că apartamentul în care staţi e prea mic pentru voi trei şi că nu vă e foarte comod. Jules mi-a povestit cum e.

Dennis s-a uitat impasibil la Jules, iar ea a plecat privirea în farfuria cu gustarea năclăită în sirop, care acum probabil i se părea scârboasă. Ash judecase greşit şi mersese prea departe, iar Ethan n-ar fi vrut în ruptul capului să-l supere pe Dennis sau s-o stânjenească pe Jules, şi s-a înroşit un pic imaginându-şi jena lui Jules.

— Ideea e, a intervenit Ethan repede, că în povestea asta e mai degrabă vorba de noi decât de voi. Poate voi nu vreţi să acceptaţi niciun ajutor, dar noi avem nevoie să vi-l oferim. Chiar vreţi ca prietenii voştri cei mai vechi să nu-şi satisfacă nevoile lor cele mai adânci? a întrebat el, mărind teatral ochii şi luându-şi o mină de om suferind, dar n-a râs nimeni. Vă rog să vă mai gândiţi cât suntem plecaţi în vacanţă, a spus el şi, în cele din urmă, Jules şi Dennis au acceptat, fie şi numai ca să pună capăt

situației stânjenitoare.

Ethan nu voia ca Jules să-şi facă griji din pricina banilor. De fapt, nu voia să aibă niciun fel de griji, deşi o parte din iubirea pe care i-o purtase lui Jules de-a lungul anilor se datora faptului că-şi puteau face griji nestingherit unul de față cu celălalt, fără să se teamă că par caraghioşi, neghiobi şi nevrotici, făcând după aceea glume pe seama lor înşile. Acum, fiind adus de soție în Indonezia, Ethan mergea pe aleea care ducea de la vila lor la recepția complexului din Bali, ținând în mână cartea poştală către Jules şi Dennis. În holul de primire, pe una dintre canapelele din piele maro crăpată, un turist citea *The Financial Times.* Ethan îl mai văzuse pe plajă în timpul săptămânii; era un american trecut de cincizeci de ani, elegant şi radios, care degaja încrederea în sine specifică oamenilor de afaceri. Ethan a recunoscut acea atitudine de la socrul său, de pe vremea când încă lucra la bancă, pentru că, acum, Gil Wolf stătea în apartamentul lui din Labirint şi, aşezat pe un scaun ergonomic în fața computerului Dell recent achiziționat, scotocea internetul cu o fascinație temătoare.

Turistul care citea *The Financial Times* a pus ziarul jos şi a zâmbit.

— Sunteți Ethan Figman. V-am văzut pe plajă cu familia.

— Ah.

— Mă bucur că până şi cineva ca dumneavoastră îşi ia câte o pauză din când în când. Se spune că sunteți obsedat de muncă.

— Cine spune?

— Ei, oamenilor le place să bârfească. Şi eu sunt obsedat de muncă. Marty Kibbin, de la Paine şi Price, s-a prezentat turistul, şi cei doi au dat mâna. Mă bucur că n-ați venit aici cu treabă. Într-o misiune de *recunoaştere.* Să vă faceți o idee despre exploatarea minorilor în Jakarta sau ceva de genul ăsta.

— La ce vă referiți?

— La copiii care lucrează în fabrici.

— Ah, înțeleg.

— E o situație îngrozitoare, oricum ai privi-o, a continuat turistul calm. Subantreprenorii care cumpără drepturile de producție sunt lipsiți de scrupule, dar dacă directorii executivi încearcă să le impună nişte principii etice, sunt concediați şi li se aduce aminte că nimeni nu poate să fie polițistul lumii. Nimeni. De-a lungul lanțului de producție se întâmplă lucruri asupra cărora nu deții niciun control. Nu poți decât să cedezi licențele de producție unor antreprenori care îndeplinesc criteriile şi care par decenți. Iar tu, la tine în țară, îți conduci compania potrivit codului etic în care ai fost crescut.

— Înțeleg, a spus Ethan. Acum trebuie să plec.

Ce scuză neconvingătoare găsise; nimeni din acel complex nu trebuie să meargă nicăieri, decât dacă avea programat un masaj la patru mâini. I-a zâmbit uşor şi a plecat. Probabil a băgat vederea în fanta de alamă a cutiei poştale de lângă biroul portarului, dar mai târziu nu şi-a mai putut aduce aminte momentul. Fusese tulburat de cuvintele sigure ale turistului şi spera că nu scăpase vederea pe podeaua acoperită cu rogojini.

Când s-a întors la vilă, Ash era în cabina de duş cu podea din lemn de tec, prevăzută cu rozete multiple care împroşcau apă din toate direcțiile. Prin uşa deschisă, Ethan a văzut contururile mişcătoare ale trupului ei tânăr şi capul delicat care, când avea părul ud, părea cât al unei vidre. Pe plaja de dincolo de vilă i-a zărit pe copii, însoțiți de Rose şi Emanuel. Mo plângea din nou, agitându-şi amplu şi stângaci mâinile, iar Rose şi Larkin încercau să-l linişteasca.

Toată lumea îl considera pe Ethan un om bun – „moral”, spunea Ash –, dar habar n-aveau că nu era tocmai aşa. Nu, nu putea fi polițistul lumii, dar îşi spunea mereu că făcea tot ce-i stătea în putință pentru a evita abuzurile. În fiecare an lua parte la câteva întruniri în care se discuta producția *Figlandului.* Teoretic, PLV

Manufacturing era un antreprenor corect, dar subcontracta firme din China, India şi Indonezia, şi nimeni nu mai avea niciun control asupra producției atunci când era încredințată unei fabrici de pe alt continent. Ethan devenea foarte îngrijorat când se gândea la ce se putea întâmpla acolo. Iar acum se gândea că, ataşată probabil de ideea absurdă că ar putea schimba lumea, Ash alesese în mod inconştient acea destinație de vacanță – şi că el se afla acolo tocmai ca să descopere adevărul despre acele fabrici.

Ethan a pus mâna pe telefon, a sunat la Los Angeles, unde era cu paisprezece ore mai devreme. Era noapte acolo, dar directorii televiziunii întotdeauna lucrau până foarte târziu, deci ştia că putea să dea de ei. Şi chiar dacă între Los Angeles şi Indonezia ar fi fost o diferență de fus orar de douăsprezece luni, tot i s-ar fi făcut legătura cu cineva până la urmă.

I-a răspuns Jack Pushkin, care îl înlocuise pe Gary Roman cu câțiva ani înainte.

— Ethan? a zis el surprins. Nu eşti în India?

— În Indonezia.

— Ăştia sunt cu *rijsttafel-ul,* nu? Mâncarea aia cu orez. Întotdeauna mi-am dorit s-o încerc şi eu.

— Jack, l-a întrerupt el.

— Da, Ethan, ce s-a întâmplat?

— Vreau să văd cum stau lucrurile.

Condițiile de lucru de la Fabrica de Jucării Leena din Kompleks DK2 din Jakarta erau, după toate standardele, precare, dar situația nu era „strigătoare la cer” – nu că „strigător la cer” ar fi fost una dintre descrierile tehnice şi juridice disponibile. Ethan, îmbrăcat cu singura cămaşă elegantă pe care Ash îi ceruse lui Emanuel s-o pună în bagaje „pentru orice eventualitate”, mergea în urma domnului Wahid, un bărbat scund şi autoritar, care l-a condus prin clădirile industriale galbene, scunde şi înghesuite, unde erau fabricate textilele. Apoi a văzut femeile – multe cu batic – aplecate deasupra maşinilor de

cusut vechi, într-o hală încinsă cu conducte la vedere, dar situația nu părea cu mult diferită de cea din fabricile de textile din New York unde lucrase pe vremuri bunica lui, Ruthie Figman. La unele maşini de cusut nu lucra nimeni. „O zi fără multă activitate”, i-a explicat domnul Wahid, dând din umeri cu un aer indiferent, atunci când Ethan l-a întrebat de ce erau libere.

Unui bătrân uscățiv i s-a cerut să-i arate lui Ethan la ce lucra: o pernuță de satin lucios decorată cu fața lui Wally Figman. La fel ca toată lumea, Ethan era îngrozit că muncitorii câştigau atât de puțin şi n-ar fi putut spune că era mulțumit după turul acelei fabrici de jucării deprimante, unul dintre acele locuri care, deşi nu voiai, îți rămâneau întipărite în minte. Dar nici nu era copleşit de vinovăție şi ură de sine. Voise să vadă cum era o astfel de fabrică, iar acum ştia şi putea să povestească ce văzuse celor de la studio şi de la televiziune şi să le ceară să vadă ce putea fi făcut ca să se mărească salariile muncitorilor. Ash probabil ar fi vrut să se implice şi ea, deşi bineînțeles că n-ar fi avut timp, fiind prinsă cu teatrul şi cu punerea la punct a complicatului program educativ de care avea nevoie Mo.

Ethan închiriase un mic avion care să-l ducă de la Bali la Jakarta în dimineața aceea şi, înainte să se întoarcă la hotel, s-a gândit să petreacă nişte timp singur în capitala indoneziană; nu se grăbea deloc să revină la procesul de vindecare al familiei lui. S-a plimbat pe străzile din Vechea Batavie[102], intrând în prăvăliile care-i ieşeau în cale; a cumpărat pentru Larkin un glob de sticlă cu o scenă hibernală, dar habar n-avea ce să cumpere pentru Mo. Ce-i putea lua băiețelului care nu voia nimic şi care nu-i dădea nimic tatălui său? Era o întrebare crudă, dar Ethan ştia că nu era tatăl potrivit pentru acel băiețel, ale cărui probleme deveniseră tot mai evidente cu fiecare lună şi, în cele din urmă, o făcuseră pe Ash să nu mai țină cont de observațiile blazate ale pediatrului cum că unii copii aveau nevoie de mai mult timp ca să se

„acomodeze”. Aşa ajunsese să meargă la un consult la Centrul Pediatric de la Yale. „Orice or să-mi spună, ştiu că putem avea încredere în diagnosticul lor, îi spusese lui Ethan. Am citit despre ei.”

Vorbele ei l-au făcut să se hotărască. Ethan nu putea suporta ideea că Mo avea să primească un diagnostic *indubitabil* şi că, din clipa aceea, presupunând că ar fi fost grav (iar el asta presupunea), aşteptările lor de la el s-ar fi subțiat ca un săpun îndelung folosit.

— Suntem programați la zece dimineața pe douăzeci şi trei, i-a spus Ash. Mergem cu maşina până acolo şi stăm două zile. Noi dormim la hotel, iar ei or să-l supravegheze pe Mo. Vor să vadă şi cum interacționăm noi cu el, apoi or să-i dea nişte teste şi o să-i facă examene medicale, iar la sfârşitul întregului proces o să stăm de vorbă cu echipa şi o să ne spună ce au descoperit şi ce ne recomandă.

— Nu pot să vin, a spus Ethan automat.

— Ce?

Era şocat că o spusese, dar era prea târziu să dea înapoi. Trebuia să meargă mai departe.

— Nu pot, îmi pare rău. Pe douăzeci şi trei? Două zile? Am nişte întâlniri la Los Angeles. Or să vină oameni din alte țări. Dacă nu mă duc, or să se simtă ofensați.

— Nu poți să le amâni? a întrebat ea. Doar tu eşti persoana cea mai importantă.

— Tocmai de-aia nu pot. Îmi pare rău, aş fi vrut să pot. Ştiu că e îngrozitor din partea mea, dar n-am ce să fac.

— Atunci o să încerc să modific programarea de la Yale, a spus ea fără convingere. De obicei durează mult până prinzi o programare – unii aşteaptă un an sau chiar mai mult –, dar, în fine, am tras nişte sfori. Mă gândesc că pot să le mai trag o dată, deşi nu vreau să par nerecunoscătoare şi să refuz data pe care mi-au oferit-o când, în principiu, nu mai era disponibilă *nicio* dată.

— Trebuie să-l duci la Yale. Păstrează programarea, a zis el apoi a sugerat: N-ar putea merge Jules cu tine?

— Jules? În locul tău? Eşti tatăl lui Mo, Ethan.

— Mă simt îngrozitor, a spus Ethan, ceea ce, interpretat într-un anumit fel, era adevărat.

Aşadar, îi spusese soției lui o minciună sfruntată şi monstruoasă, iar pe data de douăzeci şi trei, când chipurile trebuia să plece la Los Angeles, s-a ascuns timp de două nopți în Hotelul Royalton din New York, într-o cameră elegantă, dar mică, cu un duş dificil de manevrat şi o cadă de oțel care semăna cu un wok[103]. Ash l-a sunat pe Ethan pe mobil la sfârşitul primei zile, când încă nu aflase nimic sigur, iar apoi a doua zi pe seară, când Mo fusese diagnosticat cu TPD-N, tulburare pervazivă de dezvoltare nespecificată, ceea ce însemna că era „în spectru”. A vorbit cu Ethan din maşină, plângând întruna, iar Ethan şi-a păstrat calmul, spunându-i că o iubeşte. Ash nu l-a întrebat dacă îl mai iubea pe Mo – nu i-a trecut aşa ceva prin minte. Ethan a vorbit cu Ash o vreme, apoi i-a cerut să i-o dea pe Jules la telefon şi, foarte calm, a întrebat-o dacă nu putea sta cu soția lui în noaptea aceea, să încerce s-o consoleze. După ce a închis, Ethan a comandat să i se aducă cina în cameră, iar când a venit, a înfulecat repede friptura cu garnitură de cartofi dulci şi piure de spanac, apoi a băut jumătate de sticlă de vin. A scos pe hol căruțul pentru mâncare, s-a uitat la un film porno cu nişte majorete şi şi-a făcut o labă jalnică, după care a adormit cu gura deschisă, sforăind zgomotos.

Acum, în Vechea Batavie, a hotărât ca pentru Mo să cumpere o morişcă; mergând cu ea pe străzi, chiar îi plăcea păcănitul pe care îl scotea elicea în timp ce se învârtea. Ethan a intrat într-un restaurant liniştit dintr-o clădire foarte veche şi a mâncat supă de carne cu tăiței lungi dintr-un bol albastru, sorbind zgomotos fiecare tăiețel în parte, într-un mod care ar fi stânjenit-o pe soția lui dacă ar fi fost de față – dar, din fericire, nu era. Şi în timp ce-i sorbea, citea din cartea pe care o luase cu el: *Toba de tinichea* de Günter Grass, romanul preferat al lui Goodman în vremea adolescenței. Acel exemplar – ştia că era al lui Goodman, pentru că îşi trecuse numele pe

prima pagină cu un scris foarte înclinat de licean – stătea în biblioteca lui Ash şi Ethan de ani buni, dar lui Ethan nu-i trecuse niciodată prin minte să-l deschidă. Ethan nu mai avea timp de cărți. La un moment dat, s-a trezit citind pe internet un articol despre fonduri mutuale, absorbit de subiect ca şi când ar fi fost *literatură,* gândindu-se la propriii lui bani în timp ce citea, întrebându-se dacă ar fi fost bine să-şi dea banii pe mâna tipului charismatic prezentat în articol – s-a surprins făcând asta şi a fost şocat. Fusese ademenit şi prins în cursă de fereastra pâlpâitoare şi de promisiunea înmulțirii banilor. Li se întâmpla tuturor; i se întâmplase şi lui.

Aşa că, văzând romanul lui Günter Grass în biblioteca de acasă, a simțit o dorință intensă şi tristă de a se conecta cu acea carte şi cu fratele lui Ash, vechiul lui prieten, dispărut de mulți ani. Goodman fusese smuls din viața lor, luând *uşurătatea* cu el. Ethan îşi dorea să recapete acea uşurătate timpurie – îl voia înapoi pe Goodman cel sarcastic şi plin de viață, şi toate năzbâtiile pe care le făceau împreună, şi discuțiile pe care le aveau după ce se stingea lumina în cabană, despre ce ar fi vrut să-i facă lui Richard Nixon – despre ce ar fi vrut să-i facă *fizic,* şi nu era tocmai frumos; şi despre sex, despre frica de moarte şi despre existența vieții de apoi. Ethan voia toate astea înapoi, însă nu avea decât exemplarul lui Goodman din *Toba de tinichea,* pe care îl mânuia respectuos, având grijă să nu-l împroaşte cu supa de carne în timp ce mânca în restaurantul din Jakarta. Stătea cu tăiței şi cu romanul în față, compătimindu-şi soarta, dar dintr-odată şi-a imaginat cum îl vedeau ceilalți. În dimineața aceea, muncitorii de la fabrică probabil se uitaseră la el ca la un american bogat şi tâmpit care voia să se asigure că totul era în regulă pe lumea asta. Totul e în regulă, american bogat şi tâmpit, îi spusese în esență domnul Wahid lui Ethan în timp ce-i făcea turul fabricii, apoi i-a făcut brânci pe uşă. Oare au

chiuit cu toții după ce a plecat? Au înhățat o pernă cu fața lui Wally Figman şi au dat cu piciorul în ea ca într-o minge de fotbal, apoi au călcat-o în picioare şi au făcut-o bucățele?

Ethan s-a ridicat brusc în picioare, cu respirația tăiată, lovindu-şi tibia de piciorul mesei. A achitat repede nota, lăsând prea multe bancnote, apoi a ieşit în stradă, unde a făcut un semn stângaci cu mâna să cheme un *bajaj,* unul dintre taxiurile portocalii cu trei roți care plimbau turiştii prin oraş. *Bajaj*-ul a demarat în trombă pe stradă, iar când a virat într-o intersecție, Ethan a fost sigur că roțile din spate aveau să se rupă, iar el avea să se strivească de un zid. *Ethan Figman, 36 de ani, creatorul* Figlandului, *mort într-un accident în Jakarta,* urma să sune titlul articolului.

Ajungând înapoi la Fabrica de Jucării Leena, Ethan s-a bucurat că încă mai avea la el cardul de acces, iar gardianul l-a lăsat să între, dând absent din mână. Ethan s-a oprit în curte, neştiind pe cine să abordeze şi ce să-i ceară. Probabil ar fi trebuit să-l caute din nou pe domnul Wahid şi să-i spună apăsat: mi-ați zis că nu mai e nimic de văzut, dar nu cred că e adevărat. Însă şi-a dat seama că n-ar fi obținut nimic de la omul acela. Nimeni din conducere nu recunoscuse c-ar fi fost ceva în neregulă, şi sigur n-aveau s-o facă nici acum. Aşa că Ethan a împins uşile grele de metal şi a intrat din nou în hala cu maşini de cusut. La început, a fost întâmpinat de aceeaşi căldură şi de acelaşi țăcănit continuu, dar apoi a simțit că ceva era un pic diferit – hala era mai zgomotoasă şi mai aglomerată. Şi-a dat seama că toate maşinile de cusut erau pornite; nu mai erau locuri goale între muncitori. Lângă un bărbat gârbovit stătea un bărbat mai mic, tot gârbovit, iar Ethan s-a apropiat să-i vadă fața, care nu era ridată şi nu avea expresia celui resemnat cu greutățile vieții. Era un adolescent – treisprezece ani? paisprezece? –, şi nu-l văzuse acolo de dimineață. Avea capul plecat şi lucra atent, mâinile lui răsucindu-se rapid în jurul

maşinii. Bărbatul de lângă el a ridicat privirea spre Ethan cu o expresie fățişă de nelinişte. V-am prins, s-a gândit Ethan, v-am prins! Iar în fața băiatului era cumva o fată? Nu, doar o bătrână firavă. Dar în colț sigur era o fată, care părea să aibă vreo doisprezece ani – deşi era greu de spus. Minorii nu erau în hală dimineață, când i se făcuse turul fabricii; li se spusese ca în ziua aceea să vină mai târziu la lucru, sau poate li se ceruse să rămână în cămăruțele lor înghesuite şi insalubre până când aveau să primească semnalul. Totul fusese plănuit şi pus în practică fără niciun scrupul, cu sânge rece, pentru că prezența minorilor în fabrică era un lucru cât se poate de firesc – aşa stăteau lucrurile – şi fiindcă lumea ştia că Ethan Figman era un animator american liberal şi plin de compasiune, care se pricepea să imite voci amuzante, dar care nu ştia nimic despre nimic – în fond, era un *copil;* era genul de om care voia profituri mari, însă trebuia să fie asigurat că totul era în regulă. Câți copii lucrau în hala aceea? s-a întrebat el. Habar n-avea, dar s-a gândit că cel puțin zece. Cu toții aveau fețe măslinii şi ochi negri ațintiți asupra unui pătrat nenorocit de material pe care îl plimbau pe sub pistonul maşinii de cusut. Era insuportabil.

Stătea în mijlocul muncitorilor şi se uita la fețele copiilor, fiind copleşit de senzații, şi după o vreme a trebuit să închidă ochii. Dar, chiar şi cu ochii închişi, tot îi vedea; umpleau hala fabricii şi îşi dedicau zilele produselor *Figland,* iar lui Ethan îi era ruşine de fața zâmbitoare a lui Wally Figman de pe toate pernele, şi avea să-i fie ruşine şi de bucuria fiicei lui în momentul când avea să-i dea globul de sticlă pe care i-l cumpărase. Apoi s-a gândit la Mo şi şi-a dat seama că, în clipa când urma să-i dea morişca, fiul lui n-avea să fie bucuros şi copleşit de entuziasm; dar ce putea să facă Ethan? Era incapabil să-şi deschidă sufletul față de propriul lui fiu. Se simțea *imoral.* Ştia că detaşarea lui nu era pricinuită de nevoia lui frustrată ca Mo să fie performant într-o bună zi, la fel

cum Wolfii avuseseră nevoie ca fiica lor să fie performantă. Ethan şi Ash aveau doi copii, un băiat şi o fată, la fel ca Wolfii; şi la fel cum lipsa de disciplină a lui Goodman fusese intolerabilă pentru Gil Wolf, problemele lui Mo îl făceau pe Ethan să se teamă că lumea avea să-i vadă natura deformată dată la iveală prin fiul său. Până acum, Ethan îşi imaginase că viața lui era aproape perfectă, cu excepția fiului defect; numai că defectul era al tatălui.

Avea să-şi ispăşească nepăsarea şi vanitatea. Stând în căldură şi în gălăgie, cu fața spre şirurile de capete, Ethan Figman a hotărât să se trezească din acel somn prelung în care visai că lucrurile inumane pe care oamenii şi le făceau unii altora pe un continent îndepărtat nu aveau nicio legătură cu tine.

Vederea a ajuns în cutia poştală a familiei Jules Jacobson-Boyd abia câteva săptămâni mai târziu, după ce se rupsese la mijloc şi fusese lipită la loc cu scotch. Călătoria din Bali la New York aproape că fusese prea mult pentru dreptunghiul de carton tare pe care era desenat zeul balinez al iubirii. În schimb Ethan era în formă foarte bună când s-a dus s-o viziteze pe Jules la doar câteva zile după ce se întorsese din vacanță. O sunase şi o întrebase dacă putea trece pe la ea.

— Când?

— Acum.

— Acum?

Era sâmbătă la prânz şi era dezordine în apartamentul lui Jules şi Dennis. Rory „învățase” karate în ultima vreme şi rupea deseori cu latul palmei creioanele şi nuielele din lemn de balsa pe care Dennis i le cumpăra în cantități mari de la magazinul de bricolaj. Podeaua livingului era presărată cu bucăți de lemn şi nimeni nu avea energia să le strângă. Dennis încă dormea. Începuse să ia un nou antidepresiv, iar unul dintre efectele secundare era că-l făcea foarte, foarte somnoros. Rolul unui antidepresiv nu era să te mențină în lume *mai mult?*

Dar cel pe care îl lua acum nu făcea asta. Jules îi ceruse lui Dennis să discute această problemă cu dr. Brazil, dar habar n-avea dacă vorbise sau nu.

— Da, acum, a spus Ethan.

— N-am cu ce să te servesc, i-a zis Jules. Şi arăt ca naiba.

— Mă îndoiesc.

— Iar Dennis doarme. Şi e vraişte în casă. Mai exact, e ca-n iad. Deci te previn, o să intri în iad.

— Chiar ştii să mă ademeneşti, sirenă ce eşti, i-a răspuns el.

Era ceva neobişnuit ca Ethan s-o viziteze fără Ash. În ultimii ani, Jules şi Ethan mai ieşiseră singuri în oraş din când în când, dar, după ce trecuseră de treizeci de ani, se văzuseră mai ales în patru, iar apoi şi cu copiii. Merseseră în multe vacanțe împreună, care le oferiseră lui Ethan şi lui Jules răgazul să fie împreună şi să stea de vorbă, dar după ce se născuseră copiii, vacanțele încetaseră aproape complet. Iar în sâmbăta aceea, trecuse mult timp de când nu se mai văzuseră singuri, şi aproape că uitaseră perfecțiunea prieteniei lor originare.

Jules a închis telefonul în living şi s-a răsucit pe călcâie. În spatele ei, Rory era îmbrăcată cu chimonoul de karate, cu mâna ridicată deasupra unui creion cu un capăt sprijinit de marginea mesei. „Hi-iaaaa!”, a strigat ea, iar când creionul s-a rupt, a sărit în sus de bucurie, ca şi când ar fi fost vreo şansă ca un Ticonderoga nr. doi să poată rezista loviturii cu latul palmei aplicate de o fată cu puterea ei.

Puțin mai târziu, în timp ce Rory făcea experimente la chiuveta din baie, iar Dennis încă dormea, Jules s-a uitat de la fereastra livingului şi a văzut sosind Maşina de Oraş. Şoferul a ieşit din maşină să deschidă portiera din spate, iar Ethan a coborât scărpinându-se în cap. Apoi şoferul i-a întins o geantă mică, pe care Ethan a luat-o şi a pornit spre intrarea blocului fără lift. Jules spera ca prietenul lor să nu se gândească la cât de rău arăta

imobilul, dar apoi şi-a amintit că unii oameni locuiau în condiții modeste, dar în acord cu felul lor de a fi – că unii nu se schimbaseră cu totul. Că unii nu aveau Maşină de Oraş. Chiar, ce era o Maşină de Oraş şi de ce-i spunea aşa? Despre ce oraş era vorba? Jules a auzit interfonul şi i-a deschis. Ieşind pe holul blocului, Jules l-a urmărit pe Ethan Figman urcând treptele şi încetinind pe măsură ce se apropia de ultimul etaj. Când a ajuns la trei şi s-a oprit o clipă, cu respirația tăiată, Jules i-a strigat: „Te descurci de minune! Ai ajuns la altitudinea de 5.800 de metri!”, iar el a ridicat privirea şi a dat din mână.

Când, în cele din urmă, a ajuns la cinci, nu s-a plâns că trebuise să urce atât de mult. Părea să-şi fi dat seama că Jules adoptase o atitudine glumeață cu privire la lipsa liftului numai ca să pareze comentariile pe care le auzea deseori de la cei care trebuiau să urce până la ea. Ethan a strâns-o în brațe, iar lui Jules i-a fost greu să-şi aducă aminte când se îmbrățişaseră ultima oară; între cele două cupluri erau destul de frecvente sărutările pe obraz şi îmbrățişările grăbite, dar pentru că viețile lor erau atât de aglomerate, iar copiii întotdeauna se vânzoleau în jur şi trăgeau de părinții lor, toate atingerile dintre ei erau scurte şi uşor distrate. Dar acum, în prag, doar ei doi, Ethan Figman a îmbrățişat-o pe Jules Jacobson-Boyd cu o afecțiune care ei i s-a părut autentică şi aproape copleşitoare.

— Bună, a spus el.

— Bună, i-a răspuns ea, apoi s-a dat în spate şi l-a privit.

Era aproape la fel: urât ca de obicei, dar acum era mai bronzat şi părea mai puțin împovărat decât de obicei.

— Ai făcut plajă în Bali? a întrebat ea.

— Nu, dar m-am plimbat prin Jakarta. A fost o experiență interesantă. Intrăm? Am adus lucruri care trebuie mâncate.

Îi adusese cele mai bune brioşe din New York.

— Sunt calde ca puişorii de pasăre, a spus Jules când

a deschis punga. Piu, piu, piu.

— Unde e restul familiei? a întrebat Ethan.

— Dennis încă nu s-a trezit. Rory face penicilină în chiuveta de la baie. Dar sigur o să vină în curând să te vadă.

S-au aşezat pe canapeaua din living, mâncând prăjiturele unse cu unt. Nici Rory, nici Dennis nu erau mari mâncăcioşi – Rory era prea mică, iar apetitul lui Dennis se diminuase în ultimii ani, deşi încă avea câteva kilograme în plus de la medicamente. În schimb, Jules şi Ethan erau pofticioşi, iar acum stăteau sătui în tăcere. Jules s-a gândit din nou la frigiderul uriaş al lui Ethan, care supraviețuise mutării din apartamentul lor din Tribeca în casa de pe Strada Charles; şi ştia că ar fi fost aprovizionat cu totul altfel dacă ea ar fi fost soția lui. Brioşele acelea s-ar fi aflat mereu la îndemână, alături de calupul de unt de țară pe care îl cumpărase Ethan. Ar fi intrat în camera aceea rece şi ar fi găsit tot ce le plăcea oamenilor ca Ethan şi Jules.

Cum era posibil ca ea să fie în continuare atât de apropiată de el şi el de ea? Acum, Ethan avea o pată de unt pe buză, şi probabil că şi ea avea. Ethan părea ciudat de bucuros în ziua aceea. Jules nu avea niciun dubiu că scopul vizitei era să discute încă o dată darul în bani pe care el şi cu Ash voiau să li-l ofere ei şi lui Dennis. Aveau să le ofere câteva mii de dolari, poate cinci sau chiar zece mii, iar pe ea avea s-o atragă oferta, pentru că duceau lipsă de bani, dar nu avea să accepte, mai ales pentru că Dennis n-ar fi vrut să accepte.

Probabil era mai bine că Dennis încă nu se trezise. Nu trebuia să ia parte şi la conversația aceea, după ce discutaseră atât de stânjenitor problema la brunch-ul din urmă cu câteva săptămâni. Jules avea să-l refuze pe Ethan, cu toate că aveau datorii mari la două bănci de credit şi la bine intenționatul, dar aproape inutilul dr. Brazil. La un moment dat, se gândiseră să mai facă un copil, dar au înțeles că era o idee proastă, dat fiind că

numai ea aducea bani în casă, iar Dennis avea depresie. În plus, trebuia să faci sex ca să rămâi însărcinată, or asta nu prea se mai întâmplase în ultima vreme. Totul încetinise, totul se oprea.

— Ascultă-mă, a început Ethan.

— Nu vreau să vorbim despre asta, a răspuns Jules.

— Nici măcar nu ştii ce vreau să spun. Aveam de gând să încep cu o poveste despre ceva ce mi s-a întâmplat în Indonezia.

— Ah, a spus ea, lăsându-se pe spetează, un pic surprinsă, dar încă vag suspicioasă. Bine. Continuă.

Ethan a terminat cafeaua pe care i-o servise într-o cană Figland, primită probabil de la el cu ani în urmă. A întors-o, s-a uitat pe fundul ei, apoi a pus-o la loc.

— Am cerut să vizitez o fabrică unde se fac unele dintre produsele *Figland,* a spus el. Sunt diferite tipuri de fabrici – unele, de exemplu, sunt specializate în articolele din plastic, pe care le fac cu nişte matrițe. Cea la care am fost eu era de textile, şi bineînțeles că ceea ce am văzut acolo, exploatarea minorilor, e un fenomen cât se poate de obişnuit în părțile alea, dar mie mi s-a părut intolerabil. E strigător la cer, şi simți că trebuie să faci ceva. Nu poți să-ți vezi în continuare de viața ta fericită. Ştiu că felul în care am ajuns la concluzia asta nu e nemaipomenit; sunt ca un republican care e împotriva interzicerii armelor până în ziua când un țicnit îi împuşcă nevasta în cap. Dar am hotărât că trebuie să mă dezic de practicile astea, cel puțin în măsura în care e posibil. L-am sunat pe avocatul meu şi l-am întrebat ce am putea cere şi ce am putea obține. Apoi am avut o conferință telefonică cu Pushkin.

— Presupun că nu cu scriitorul rus.

— Pushkin nu l-a citit niciodată pe Puşkin. Asta îți poate spune ceva despre ce fel de om este. Dacă ai avea acelaşi nume ca unul dintre marii scriitori ruşi, n-ai încerca măcar să-l citeşti? Jack Pushkin e unul dintre directorii studioului şi nu-i deloc un băiat rău. Dar când

avocatul meu i-a spus că vrem să luăm drepturile de producție de la fabricile de pe alte continente şi să le aducem înapoi în State, a devenit imediat foarte tăcut. Cum era de aşteptat. Pentru că e incredibil de complicat. Şi apoi, ce-o să se întâmple cu copiii ăia şi cu familiile lor? O să aibă în continuare un loc de muncă? Or să se descurce? Nu se poate face ceva pentru ei? E o situație extrem de dificilă. Întrebările asta îți pot da mari bătăi de cap.

— Îmi dau seama.

— Mă gândeam la toate astea stând cu receptorul la ureche, în timp ce Pushkin şi avocatul se certau, iar în cele din urmă Pushkin s-a enervat şi a închis, dar a revenit după două secunde, cerându-şi scuze, şi a trebuit refăcută conferința telefonică, ceea ce nu-i tocmai uşor, dacă una dintre persoane e în Indonezia. Apoi au continuat discuțiile în absența mea, iar când m-am întors la New York, am aflat că, în principiu, toată lumea era de acord cu ideea, deşi tot se mai ciorovăiau. E o mare reuşită. Avocatul mi-a spus că dacă televiziunea n-ar fi acceptat, ar fi fost o grea lovitură de imagine. Povestea asta îi face să piardă mulți bani, nu doar pentru că în alte țări forța de muncă e mai ieftină, ci şi pentru că taxele sunt mai mici, dar sacrifică avantajele astea pentru o cauză nobilă. Deci le-am pricinuit o pierdere, dar măcar acum sunt mai împăcat – deşi, cine ştie, poate o să iasă mai rău decât era la început. În fine, trebuie să dea publicității un comunicat în care să anunțe cât de mândri sunt că facem asta. Un procent mic, încă nedeterminat, din producție va fi mutat aici, la fabricile cu situație dificilă de la nord de New York. Deja am început să discut cu o tipă de la UNICEF despre cum am putea să facem rost de bani pentru muncitorii din Indonezia şi pentru copiii lor. Şi am întrebat-o cum am putea deschide o şcoală pentru ei la Jakarta. Mi-a zis c-o să mă pună în legătură cu nişte oameni. Ştiu că, orice aş face, tot o să pricinuiesc rău – poate chiar foarte mult. Şi mă omoară

ideea că probabil tot ce putem face e să provocăm cât mai puțin rău. Dar asta e.

— Scuze, însă cred că tu eşti persoana cea mai puțin dăunătoare din câte cunosc, a spus Jules.

— Oh, sunt sigur că nu-i adevărat. Dar măcar ştiu că-s o persoană dăunătoare care a avut o revelație. Am botezat-o „transformarea de la Jakarta”. Cel puțin când vorbesc cu mine însumi.

— Şi Ash ce zice?

— Mă sprijină. Nu e o soție critică. Şi nici tu, a adăugat el după o clipă, dar Jules n-a spus nimic. Nu i-ai face una ca asta lui Dennis. Îl laşi să fie el însuşi şi ai răbdare cu el.

— Am de ales? a întrebat Jules, pe un ton foarte amar. E miezul zilei, iar noi avem o conversație despre lucruri adevărate şi mâncăm mâncare adevărată, în timp ce Dennis doarme.

Ethan s-a uitat câteva clipe la ea, cu un aer îngândurat.

— Ştiu că e foarte greu pentru amândoi, a spus.

— E atât de apatic, a izbucnit ea. Înainte râdeam tot timpul, discutam mult, era plin de energie şi făceam sex nemaipomenit – scuză-mă că ți-o spun. Apoi totul s-a oprit. A avut grijă de Rory, şi s-a achitat admirabil de o sarcină foarte dificilă. Părinții care stau cu copiii au merite extraordinare, şi nu vreau să subestimez ce a făcut pentru Rory. Dar încă are un aer absent. Şi nu are *dorințe* proprii. E ca atunci când tata era pe moarte, simt că trec prin aceeaşi pierdere lentă. Numai că acum pare un proces care continuă la nesfârşit. E un om prezent doar pe jumătate. Nu vreau asta, şi mă simt foarte egoistă c-o spun. Bineînțeles, îmi dau seama că îi e greu, dar mă gândesc şi la Rory şi la mine.

— Şi chiar nu poate încerca alte medicamente? Se pare că în ziua de azi toată lumea ia antidepresive, şi le tot încearcă până nimeresc o combinație care funcționează. Nu vreau să minimalizez problema, dar chiar nu există

nimic care să dea rezultate?

— Mă rog, uneori, câte un medicament nou pare să aibă efect. Şi ne facem mari speranțe. Dar apoi Dennis îmi spune că, de fapt, nu funcționează. Sau că efectele secundare sunt nasoale. Văd oameni deprimați la mine în cabinet, dar depresia lui, deşi cică ar fi „de nivel scăzut”, e foarte tenace şi greu de tratat. E atipică, aşa zic psihiatrii.

— Dacă vrei o depresie severă, a spus Ethan, du-te la Jakarta şi vezi în ce condiții se lucrează în fabrici. Chiar c-o să te deprimi.

— Exact ce-mi doresc. Şi mai multă depresie în viața mea.

În clipa aceea, Rory a apărut în uşa livingului, îmbrăcată cu chimonoul de karate, din ale cărui mâneci picura apă de la ce făcuse în chiuvetă. S-a aplecat adânc în fața lui Ethan, care s-a ridicat în picioare şi s-a înclinat şi el.

— Ethan, am devenit foarte bună la distrus lemnul, a spus Rory.

— Bravo, Rory. Lemnul e *rău.* Asta îi spun zilnic lui Larkin.

— Ştiu că mă tachinezi. Vrei să vezi cum distrug o bucată de lemn?

— Bineînțeles.

Rory a pus o bucată groasă de lemn pe marginea mesei, a strigat: „Hi-iaaaa!” şi a rupt-o în două. Bucățile au sărit cât colo, una ajungând sub calorifer, unde avea să rămână luni şi ani, înfiptă într-un spațiu îngust, chiar şi după mutarea familiei Jacobson-Boyd. Lemnul avea să rămână neobservat foarte multă vreme, la fel ca volumul împrumutat de la bibliotecă ce nimerise sub birou în timpul conceperii lui Rory. Jules se gândea deseori la noaptea aceea; îşi amintea ținuta de gală a lui Dennis, cât de robust şi sigur pe sine era. Aşa stăteau lucrurile: Ethan era plin, iar Dennis se golise. Depresia îi făcuse lui Dennis o *spărtură* prin care i se scurgea energia.

— Eşti un geniu la karate, draga mea, a spus Ethan, luând-o pe genunchi.

— Nu poți să fii geniu la karate.

— Adevărat. *Eu* nu pot. Dar *tu* poți.

Rory a înțeles gluma şi a râs din tot sufletul.

— Ethan Figman, NU ASTA AM VRUT SĂ ZIC! i-a răspuns ea cu o voce foarte gravă şi sigură pe ea, care o făcea pe Jules să-i spună uneori James Earl Jones{104}.

Nu avea niciun sens să-i spună lui Rory să-şi folosească *vocea interioară,* pentru că habar n-avea cum să-şi moduleze glasul. Era energică şi plină de sine – exact aşa cum se gândise Jules că era Ethan când îi povestea despre inițiativa lui.

Rory a coborât din poala lui şi s-a dus să mai distrugă nişte lemn în holul de la intrare.

— Bine, i-a spus Ethan lui Jules, trebuie să plec. Ash vrea părerea mea despre nişte decoruri pentru piesa balineză. Dar înainte să plec, trebuie să discutăm între patru ochi despre chestia care ne frământă. Despre situația aia oribilă în care prietenii se ajută între ei.

— Eu nu te ajut niciodată pe *tine,* a replicat Jules. În schimb, tu mă ajuți mereu pe mine, pe Dennis şi pe toată lumea.

— Glumeşti? a spus el. Doar ştii că mă ajuți.

— Ah, te referi la zilele în care am fost cu Ash la Centrul Pediatric de la Yale? Îmi aduc aminte c-a pomenit asta la brunch, dar n-a fost mare lucru. Şi oricum, atunci am ajutat-o mai mult pe ea decât pe tine.

— Ne-ai ajutat pe amândoi, i-a răspuns el, apoi s-a uitat la Jules câteva clipe fără să clipească şi a continuat: Bine. Am să-ți spun un lucru pe care nu aveam de gând să ți-l spun. Dar am s-o fac. Iar după aceea, evident că eşti liberă să crezi ce vrei despre mine.

Şi-a încrucişat brațele la piept, a întors capul în altă parte, apoi s-a uitat din nou la ea:

— Îți aminteşti că în ziua aia n-am putut să mă duc la Yale pentru că trebuia să merg la Los Angeles?

— Da.

— N-am fost la Los Angeles. M-am ascuns în Hotelul Royalton. N-am fost în stare să merg acolo şi să-i aud punându-i fiului meu un diagnostic definitiv. Urma să fie consultat de experți, şi după ce ar fi spus cam ce bănuiam şi eu, trebuia să înfrunt adevărul. Ar fi trebuit să merg cu Ash. Dar n-aş fi suportat.

Jules s-a uitat țintă la el, mai întâi cu ochi mari, apoi mijiți.

— Serios? Chiar ai făcut asta?

— Da.

— Uau!

— Spune ceva, i-a cerut Ethan.

— Am spus: uau! Adică, nu-mi vine să cred că ai făcut ceva atât de… imoral. Şi că i-ai făcut-o lui Ash.

Fără să vrea, Jules a izbucnit în râs.

— Nu-mi dau seama de ce râzi, a spus Ethan, care nici măcar nu zâmbea, ci stătea nemişcat, cu o mină foarte sobră.

— Ce mi-ai spus e atât de improbabil, a răspuns Jules. Ai făcut ceva care chiar *nu e bun,* şi nu ştiu ce să cred.

— Îți spun de ceva vreme că nu-s atât de bun. De ce nu mă crede nimeni? Ştii că şi țip la oameni? La colegii de muncă? Nu făceam asta înainte, dar totul a devenit atât de stresant. Am țipat la un scenarist şi i-am zis ca e un ageamiu. Apoi mi-am petrecut tot restul lecturii pe roluri cerându-i scuze. Sunt prea nerăbdător şi din cauza asta am luat nişte decizii îngrozitoare. Mai ții minte *Alpha,* serialul inspirat de *Figland,* care în cele din urmă a fost abandonat? Studioul a pierdut o grămadă de bani cu el, pentru că eu am insistat c-o să meargă. M-am convins pe mine însumi că tot ce e legat de *Figland* o să aibă succes. Dar chestia asta e valabilă numai dacă produsul e bun; iar serialul ăla era destul de plicticos. Însă am insistat pentru că am avut o încredere exagerată în brandul *Figland.* Toți sunt supărați pe mine, dar nu mi-o spun. N-a fost un episod bun în cariera mea, dar mă prefac că nu

s-a întâmplat nimic. Şi m-am ascuns într-o cameră de hotel două nopți la rând, în timp ce tu te-ai dus cu Ash în New Heaven pentru diagnosticul lui Mo.

— Nu pot să cred c-ai făcut asta, a zis Jules.

Era îngrozitor ce-i făcuse Ethan lui Ash – o abandonase într-un moment atât de important –, dar faptul că nu i-o mărturisise lui Ash, în schimb i-o mărturisea lui Jules, făcea ca discuția lor să capete brusc un caracter intim.

Ethan a fixat-o cu ochii lui familiari şi iscoditori şi i-a spus cu amărăciune:

— Nici măcar nu ştiu dacă îl iubesc.

Jules a stat pe gânduri câteva clipe şi, cu toate că i se părea nepoliticos să-l contrazică, a simțit că trebuia s-o facă, aşa că şi-a încrucişat brațele la piept şi a zis:

— Cred că-l iubeşti.

— Îți spun, nu ştiu.

— Nu trebuie să ştii. Pur şi simplu, fă ce trebuie în preajma lui. Fii iubitor. Fii atent. N-o lăsa iarăşi singură pe Ash, da? Spune-ți aşa: e iubire, chiar dacă nu simt că e iubire. Şi mergi mai departe chiar şi când te simți înşelat de cum au ieşit lucrurile. E băiețelul tău, Ethan. Iubeşte-l şi iar iubeşte-l.

Ethan a tăcut o vreme, apoi a dat din cap.

— Bine, a spus el. O să încerc să fac asta. Chiar o să încerc, Jules. Dar, Doamne, nu-i nimic din Bătrânul Mo în băiatul meu. Nimic.

Apoi a adăugat îngrijorat:

— N-ai să-i spui lui Ash, nu?

— Nu.

Şi Jules s-a gândit că, dacă Ethan i-ar fi spus lui Ash, atunci poate Ash ar fi putut să-i povestească despre Goodman, pentru că ar fi fost într-o situație avantajoasă, de care ar fi putut să profite. Dar Ash n-ar fi făcut asta niciodată.

— În regulă, a spus Ethan, am discutat destul despre asta. Mersi că ai avut răbdare cu mine să-mi descarc sufletul. Te rog să nu mă urăşti, cel puțin nu pe față. O

să mă gândesc serios la ce mi-ai spus. Acum urmează partea care nu e despre mine, ci despre tine şi Dennis. În viața mea profesională, în fiecare zi am de-a face cu oameni care vor să le dau ceva, pentru că e treaba mea să fac asta, dar şi cu oameni care vor să le dau ceva pentru că-şi închipuie că în felul ăsta or să progreseze în carieră. De obicei, sfârşesc prin a le spune da tuturor, pentru că e mai uşor aşa. Când de fapt persoana căreia chiar vreau să-i dau ceva eşti tu. Tu şi cu Dennis, a adăugat el.

Apoi a scotocit în buzunar.

— *La dracu'!* Sunt sigur că l-am luat, a spus el, căutându-se şi în celelalte buzunare. Gata, l-am găsit.

A scos o bucată de hârtie împăturită şi a netezit-o – era un cec cu semnătura lui. I l-a întins, iar Jules a văzut că era pe numele ei şi al lui Dennis şi că suma înscrisă pe el era de o sută de mii de dolari.

— Nu! s-a opus ea. E o sumă uriaşă. Iar Dennis nu va accepta niciodată.

— E corect să laşi o persoană cu depresie să ia deciziile importante?

Dar Jules nu i-a răspuns.

— Cecul ăsta o să vă facă viața mai uşoară, a continuat Ethan. E un lucru pe care banii chiar îl pot face. Ştii că nu mă dau în vânt după lucruri – dar banii nu-s doar pentru *lucruri.* Experiența mi-a arătat că îți şi uşurează viața, te ajută să nu mai fi preocupat mereu de griji şi probleme. Banii fac ca totul să meargă mai uşor.

— N-am putea să ți-i dăm niciodată înapoi.

— Nu vreau să mi-i dați înapoi. Ideea e că tu munceşti foarte mult şi eşti foarte dedicată, iar New Yorkul e atât de dur şi neiertător. Dennis o să-şi revină în cele din urmă. Sunt sigur că lucrurile or să se schimbe pentru el. Dar între timp, trebuie să vă mutați din apartamentul ăsta, Jules. Ar fi un pas important. Mergeți şi plătiți avansul pentru un apartament modern şi luminos care să vă dea speranță în fiecare zi. O să fiu eu garant pentru credit. Vreau să simțiți că o luați de la început, chiar dacă

nu-i chiar aşa. Uneori, trebuie să te păcăleşti un pic. Mutați-vă într-o clădire cu lift; scările de aici sunt o pacoste. Iar Rory are mare nevoie de o cameră a ei! Şi mai cumpărați-i creioane, bucăți de lemn şi ce mai vrea. Nimic nu e mai nasol decât să-ți faci griji pentru bani. Când eram mic, îi auzeam pe ai mei certându-se de la bani, şi în clipele alea eram sigur că-şi smulgeau carnea de pe oase unul altuia. Mă gândeam că a doua zi dimineață aveam să-i văd ieşind din dormitorul lor cu pielea sfârtecată. În plus, a-ți face mereu griji pentru bani e *plicticos.* Foloseşte-ți mintea ca să te gândeşti la clienții tăi şi la problemele lor. Foloseşte-o ca să fii creativă.

— Nici nu se pune problema să iau o sută de mii de dolari de la tine, a spus Jules, apoi a pus mâna pe cec şi a încercat să i-l bage la loc în buzunarul de la cămaşă.

— Hei, ce faci? a exclamat el, ferindu-se de mâna ei şi râzând uşor. Ia-i, Jules, ia-i.

— Nu pot.

— Îmi pare rău, trebuie, mă tem că e prea târziu, a spus Ethan, apoi s-a ridicat în picioare şi s-a dat în spate, ca şi când nu s-ar mai fi putut face nimic.

La puțin timp după ce a plecat Ethan, Rory a dat buzna în dormitorul unde dormea Dennis şi s-a cocoțat în pat. Când a deschis ochii în camera întunecată, Dennis şi-a văzut fiica stând deasupra lui, cu picioarele de o parte şi de alta a pieptului său.

— Tati, să-ți zic ce s-a întâmplat! Ethan Figman i-a dat lui mami *o sută de dolari* şi i-a spus: „Ia-i, Jules, ia-i”. Eram în hol şi i-am auzit. O sută de dolari! a repetat ea apăsat, pe un ton scandalizat.

Dennis a coborât din pat şi s-a dus în living.

— A fost Ethan pe aici? a întrebat el.

— Da, i-a zis Jules. A sunat şi m-a întrebat dacă poate să treacă pe la noi. A adus nişte brioşe excelente. Vrei şi tu?

— Nu vreau brioşele lui excelente. Şi, după cum ştii, nu vreau banii lui. Ți i-a dat în bancnote de douăzeci?

Sau a fost doar o bancnotă nou-nouță? Mi se pare jalnic, Jules! Cât se poate de umilitor. Nu-mi vine să cred. De ce i-ai *luat?* Ce, eşti persoană fără adăpost?

— Despre ce vorbeşti, Dennis?

— Rory mi-a zis de suta de dolari.

— Ah, ți-a zis? a râs Jules scurt şi sec.

— Ce-i? a spus el cu un aer confuz.

Jules i-a adus cecul şi i l-a întins în aşa fel încât, mai târziu, când discutau despre asta, Dennis nu putea spune că i-l *aruncase* în față.

Dennis l-a luat, s-a uitat la el şi a închis ochii.

— Dumnezeule! a murmurat, apoi s-a aşezat pe canapea şi s-a luat cu mâinile de cap. M-am simțit insultat şi de ideea că ți-a dat o sută de dolari. Dar acum mă simt şi mai insultat. Nu mai ştiu ce să fac.

— Dennis, e în regulă, a spus Jules.

— Dacă vrei să renunți la căsnicia asta, fă-o, a continuat el. Nu viața asta ți-o doreai când ne-am căsătorit.

— N-am spus aşa ceva. De ce vorbeşti despre asta?

— Nu e bine aşa. Eram un tip plăcut înainte de atac, înainte să-mi schimbe medicamentele, nu-i aşa?

— Da, bineînțeles.

— Doamne, urăsc cuvântul „medicamente”. Nu mai suport că trebuie să mă gândesc la ele. Îmi tot spun: *Eram un tip plăcut, şi pot să fiu plăcut din nou.* Dar îmi dau seama că sunt incapabil de asta. Sau fac lucruri complet greşite. O mai ții minte pe fata aia din Kentucky care avea o proeminență pe ficat? Dacă era malignă, probabil a murit deja. Doamne, iar o să mă gândesc obsesiv la fata asta. Totul mi se pare atât de greu. Nu mai sunt energic, la fel ca tine şi ca Rory. Şi ştiu că o să te pierd.

— N-ai să mă pierzi, a spus Jules.

Era miezul zilei, iar Dennis stătea pe canapea în haine moi şi boțite. Îşi pierduse toată energia în ziua în care mâncase ceva cu o cantitate ascunsă de tiamină, după

care Jules şi toţi ceilalţi continuaseră să mărşăluiască prin lume, în timp ce el lupta din răsputeri. Dennis ar fi putut s-o piardă dacă lucrurile nu se schimbau. Jules înţelegea asta acum, şi era ca şi când s-ar fi uitat la sfârşitul trist al unui roman, apoi l-ar fi închis repede, ca şi când asta ar fi putut schimba lucrurile.

— Dennis, trebuie să depăşim momentul ăsta din viaţa noastră, a spus ea. Pentru început, trebuie să ne mutăm din apartamentul ăsta. Iar tu trebuie să continui să încerci tot ce se poate încerca. Medicamente noi. Mai mult sport. Controlul gândurilor. Tot ce se poate. Dar cred că, doar de data asta, trebuie să acceptăm ajutorul oferit de Ethan şi Ash.

Dennis s-a uitat scrutător la ea, iar după câteva clipe a venit şi Rory în living; apariţiile ei erau mereu sincronizate cu ce se întâmpla, ca şi când ar fi fost ghidată de nişte impulsuri electrice care o conduceau în fiecare clipă către situaţiile fierbinţi. S-a oprit în faţa părinţilor ei, uitându-se pe rând la feţele lor.

— Aia e suta de dolari? l-a întrebat pe tatăl ei.

— Da.

Rory s-a uitat satisfăcută la mama ei şi nu se ştie ce procese complexe din mintea ei au făcut-o să formuleze următoarea cerere:

— Mami, sărută-l pe tati.

— Ce? a spus Jules.

— Sărută-l pe tati. Vreau să văd.

— Sărutul e ceva privat, draga mea, a spus Dennis.

Însă Jules i-a cuprins faţa cu palmele şi l-a tras spre ea, iar el nu s-a opus. Au închis ochii, şi Rory râdea – un râs discret şi satisfăcut, ca şi când ar fi ştiut ce putere avea asupra lor.

Cincisprezece

Apoi s-au mutat de acolo, şase străzi mai la nord, într-un loc mai curat şi mai luminos – „un bloc cu lift!”, îşi spuseseră ei cu încântare unul altuia, ca şi când era prima oară când vedeau aşa ceva. Acum aveau un apartament care era al lor, iar în ziua în care s-au mutat şi liftul miraculos i-a dus în locuința lor nouă şi luminoasă, deşi modestă, care mirosea a vopsea şi a parchet raşchetat, s-au simțit ca şi când ar fi fost salvați. Dar nu erau salvați, ci doar fuseseră transplantați într-un apartament luat pe credit, cu Ethan ca girant. Iar depresia lui Dennis sigur avea să persiste ca un miros de vopsea care nu mai dispărea odată, dar tot era o schimbare importantă. Echipa pe care au angajat-o să le mute lucrurile a cărat totul în mijlocul camerelor. Pereții aceia noi aveau să fie împodobiți cu aceleaşi postere înrămate – un afiş pentru *Opera de trei parale,* reproducerea după un craniu de animal pictat de Georgia O'Keefee –, de care se săturaseră, dar pe care încă nu le puteau înlocui. După-amiază, a venit să le dea o mână de ajutor şi Ash, care se îmbrăcase în glumă cu tricoul roşu al firmei care se ocupa de mutat, şi pe care era scris: SHLEPPERS. Oare cum făcuse rost de el? S-a pus pe treabă imediat ce-a ajuns, deschizând cutii de carton şi contribuind la amenajarea camerei lui Rory – o cameră numai a ei, nu doar un colț al livingului, transformat noaptea într-un dormitor. Jules le auzea vorbind, Ash punând întrebări cu glas blând şi Rory răspunzându-i ferm: „Nu pune rolele deoparte, Ash. Mami şi tati au zis că pot să le port ÎN APARTAMENT, să fie mocasinii mei”. Fiica lui Jules şi prietena ei cea mai bună au stat împreună în camera lui Rory până a fost complet amenajată. La opt seara, Ash încă era la ei, şi au mâncat cu toții mâncare vietnameză de la restaurantul care avea să devină preferatul lor pentru următorii doisprezece ani,

până în 2008 când s-a închis din cauza crizei. Jules a rupt folia de plastic şi scotch-ul cu care era împachetată canapeaua şi s-au aşezat pe ea cu farfurii şi tacâmuri pe care le scoseseră din nişte cutii pe care era scris: BUCĂTĂRIE 1 şi BUCĂTĂRIE 2. Rory a mâncat prea multe rulouri cu legume, unul după altul, apoi a râgâit satisfăcută, s-a dus în camera ei şi a adormit îmbrăcată. Cei trei adulți erau încrezători – chiar şi Dennis, deşi mai moderat.

— O să fie bine, a spus Ash. Mă bucur pentru voi.

După masă, a mai rămas cu ei, discutând despre apartament, despre compania ei de teatru, despre cât de buni erau terapeuții lui Mo şi despre progresele pe care le făcuse băiețelul. „Lucrează din greu cu Jennifer şi Erin. Mo este eroul meu.” Ethan era la Hong Kong toată săptămâna aceea, iar Ash trebuia să aibă grijă singură ca totul să meargă bine.

„Când ai un copil, îi spusese ea lui Jules, imediat îți construieşti în minte o fantezie grandioasă despre ce o să devină. Apoi trece vremea şi apare un fel de pâlnie. Iar copilul tău e absorbit şi modelat de ea, şi viața lui e limitată puțin câte puțin. Cu timpul, îți dai seama că n-o să fie sportiv de performanță. Că n-o să fie pictor. Toate posibilitățile astea dispar. Dar cu Mo, am văzut dispărând repede multe posibilități. Poate or să fie înlocuite de alte lucruri, pe care nici măcar nu mi le pot imagina acum, chiar nu ştiu. Dar am cunoscut de curând o mamă care mi-a zis că e foarte recunoscătoare că fiul ei are autism înalt funcțional[105]. Şi că e mândră de sintagma *autism înalt funcțional,* ca şi când ar fi *Bursa de merit națională.”*

Jules s-a gândit la Rory şi, deşi bănuia că fiica ei nu va avea o viață specială sau privilegiată, ştia că nici nu şi-ar fi dorit o asemenea viață. Se vedea limpede că era fericită cu ea însăşi. Iar părinții care aveau un copil fericit cu el însuşi câştigaseră potul cel mare. Rory şi Larkin aveau s-o ducă bine, dar oare ce soartă urma să aibă Mo, cu expresia lui abătută şi anxioasă şi cu degetele lui

neliniştite?

În ziua mutării, Ash a plecat acasă pe la zece, spunând că era epuizată şi glumind că ea şi echipa de la Shleppers aveau de lucru dimineață în Queens. În noaptea aceea, nu departe de noua lor locuință, la etajul şase al Labirintului, mama lui Ash, Betsy Wolf, acum în vârstă de şaizeci şi şapte de ani, a fost trezită din somn de o durere de cap atât de puternică, încât n-a putut decât să scâncească: „Gil”, şi să-i arate capul, dându-i de înțeles ce anume era în neregulă. Făcuse o hemoragie cerebrală în somn şi a murit imediat. Mai târziu, după ce a fost la spital şi a terminat cu formalitățile, Ash a sunat-o pe Jules, articulând cu greu cuvintele, dar faptul că era miezul nopții şi că vocea lui Ash era sugrumată de lacrimi au ajutat-o pe Jules să înțeleagă ce se întâmplase. Ethan era la Hong Kong, i-a amintit Ash; putea Jules să vină până la ea? Bineînțeles, a spus Jules, vin imediat, apoi s-a îmbrăcat în întunericul apartamentului nou şi nefamiliar printre cutiile nedesfăcute, şi a coborât cu liftul în noapte, să caute un taxi.

Nu mai fusese în Labirint de câțiva ani; nu mai avusese motive să meargă acolo şi, urcând cu liftul auriu, şi-a strâns brațele în jurul pieptului, simțind cum o copleşesc tristețea şi groaza. Ash a deschis uşa apartamentului şi s-a prăbuşit în brațele lui Jules ca şi când ar fi îmbrâncit-o cineva. Acum, după ce îşi pierduse mama, era atât de diferită față de cum fusese toată după-amiaza şi seara, când o ajutase pe Rory să-şi amenajeze camera, apoi stătuse cu ei pe canapea şi mâncase creveți fripți. „Ce mă fac? a spus Ash. Cum să nu mai am mamă? Cum să n-o mai am pe mama *mea?* Am stat de vorbă în seara asta, după ce m-am întors de la tine. Iar acum... nu mai există?” Şi a urmat un nou acces de plâns aproape ofensat.

Jules a strâns-o în brațe şi au rămas aşa vreo două minute. În spatele lui Ash, apartamentul abia se distingea în semiîntuneric, părând real şi, în acelaşi timp, lăsând

impresia că era doar un decor care imita locuința părinților ei. A văzut holul spațios de la intrare şi livingul, apoi culoarul lung care ducea la dormitoarele în care trăiseră şi dormiseră Wolfii. Jules a încercat să găsească ceva de spus, dar tot ce a putut face a fost să fie de acord cu ea:

— E îngrozitor. Mama ta era un om minunat. N-ar fi trebuit să moară atât de tânără.

N-ar fi trebuit să moară niciodată, ar fi vrut să spună Jules. La şaizeci şi şapte de ani, Betsy Wolf încă era o femeie frumoasă. Era ghid la Muzeul Metropolitan de Artă, iar sâmbăta preda un curs de istoria artei pentru copii. Toată lumea îi admira eleganța şi spunea că părea mult mai tânără decât era.

Fusese o tragedie şi când murise tatăl lui Jules, ba chiar una mai mare, dacă te gândeai la vârsta lui. „Patruzeci şi doi! spusese Ethan odată. Al naibii de nedrept.” Jules voia să-i explice lui Ash că moartea unui părinte e un eveniment atât de dramatic şi de inexprimabil, încât tot ce poți face ca să te aperi e să te baricadezi împotriva lui. Asta făcuse şi Jules – Julie – la început. Se baricadase şi nu se mai gândise la moartea lui până în vara când îşi cunoscuse prietenii la Spirit-in-the-Woods. Julie s-ar fi descurcat fără probleme pe cont propriu, şi-a dat Jules seama dintr-odată. Ar fi scos-o la capăt şi probabil ar fi fost destul de fericită.

În cele din urmă, Ash s-a desprins din îmbrățişarea prietenei şi s-a dus în living, iar Jules a pornit în urma ei. Oare ce se schimbase – ce făcea ca apartamentul să aibă un aer degradat? Poate i-ar fi prins bine un strat nou de vopsea, sau poate absorbise imediat moartea lui Betsy Wolf, iar căldura şi strălucirea de odinioară se estompaseră; până şi lămpile, covoarele şi canapelele nu mai erau semne ale confortului şi familiarității, ci te trimiteau cu gândul la ceva zadarnic, extravagant şi respingător. Ash s-a trântit pe o canapea cu husa deranjată, acoperindu-şi fața cu palmele.

În clipa următoare s-a auzit un zgomot, iar când a întors capul, Jules l-a văzut pe tatăl lui Ash în uşa livingului. Spre deosebire de Ash, pe care durerea o făcea să semene cu o fată, Gil Wolf arăta exact ca un bătrân. Era îmbrăcat cu un halat, avea părul ciufulit şi era lent şi nedumerit.

— Ah, a spus el. Jules, eşti aici.

Jules l-a îmbrățişat uşor şi i-a spus:

— Îmi pare tare rău pentru Betsy.

— Mulțumesc. Am avut o căsnicie frumoasă, a zis el. Credeam c-o să dureze mult mai mult.

Apoi a ridicat din umeri şi a tuşit ca să alunge un suspin. Jules se uita la acel bărbat trecut de şaizeci de ani, pe a cărui față vârsta aşezase o expresie blândă şi androgină, ca şi când toți hormonii masculini şi feminini s-ar fi amestecat în cele din urmă, pentru că diferența dintre ei deja nu mai avea nicio importanță. S-a uitat la Ash şi a spus:

— Somniferul pe care mi l-ai dat nu şi-a făcut efectul.

— O să şi-l facă, tată. Ai un pic de răbdare. Mergi şi întinde-te în pat.

— L-ai sunat? a întrebat el neliniştit.

Inițial, Jules nu şi-a dat seama la ce se referea, dar apoi a înțeles: L-ai sunat pe fratele tău?

— O să-l sun, i-a răspuns Ash.

L-a condus pe Gil la dormitorul lui, apoi a intrat în fosta ei cameră să-şi sune fratele. Jules n-a îndrăznit să meargă după ea, nedorind să vadă dormitoarele ca nişte mausolee care aparținuseră cândva lui Ash şi Goodman. A rămas în living, stând încordată pe un fotoliu. Mama lui Ash *nu mai exista* – aşa se exprimase Ash. Cocul lui Betsy, cu câteva fire desprinse, nu mai exista; revelioanele pe care le organiza nu mai existau; şi nici farfuriile cu *lat-ke* pe care le prăjea în timpul Hanukăi. Goodman se ascunsese, dar cea care dispăruse era Betsy.

Ceremonia de înmormântare a mamei lui Ash a avut loc patru zile mai târziu, la Societatea pentru Cultură

Etică, unde Jules fusese de mai multe ori pentru înmormântările mai multor bărbați care muriseră de SIDA şi pentru nunta lui Nancy Mangiari, colega de cabană de la Spirit-in-the-Woods. Pentru înmormântarea lui Betsy, au trebuit să aştepte să se întoarcă Ethan de la Hong Kong cu avionul privat al companiei. Şi mama lui Jules a zis că voia să vină. „De ce, mamă? a întrebat-o Jules iritată la telefon. N-o cunoşteai pe mama lui Ash. Te-ai întâlnit cu ea o singură dată, la aeroport, acum o veşnicie, în 1977, când am plecat cu ei în Islanda."

„Ştiu, a spus Lois. Îmi amintesc foarte bine. A fost foarte generos din partea lor că te-au luat. Iar Ash întotdeauna a fost foarte drăguță. Aş vrea să-i aduc un ultim omagiu."

Aşa că Lois Jacobson a venit cu trenul din Underhill şi a asistat la ceremonie alături de Jules. A fost o înmormântare foarte emoționantă, la care au participat multe rude şi prieteni de familie; părea că toți cei care aveau legături cu Wolfii voiau să spună câte ceva. Verişoara Michelle, care se măritase în livingul din Labirint şi dansase pe „Nopți în satin alb", şi care acum, în mod incredibil, urma să fie *bunică,* a vorbit despre generozitatea lui Betsy. Până şi Jules s-a ridicat în picioare şi a spus câteva cuvinte emoționante despre cât de plăcut fusese pentru ea să se afle în preajma familiei Wolf, deşi, în timp ce vorbea, şi-a dat seama că nu voia să meargă prea departe şi să rănească sentimentele propriei sale mame. Cu Lois lângă ea, nu putea spune: „Când eram cu ei, mă simțeam mai fericită decât mi-am imaginat că aş putea fi vreodată". Aşa că a vorbit foarte puțin, uitându-se la Ash, căreia îi era foarte greu să facă față ceremoniei. Ethan o ținea cu brațul pe după umăr, încercând s-o aline, dar Ash nu putea fi alinată. De cealaltă parte a ei stătea Mo, cu costum şi cravată, aplecat în față, cu mâinile pe o consolă Game Boy, părând să poată face abstracție de înmormântare.

După Jules, a luat cuvântul Jonah, impecabil în

costumul său negru pe comandă, avându-l alături pe Robert Takahashi, care îl asculta cu atenție. Jonah vorbea foarte rar în fața unei mulțimi, pentru că nu-i făcea nicio plăcere. Probabil făcuse asta ultima oară la nunta lui Ash şi Ethan. Dar acum s-a ridicat în picioare, şi tuturor părea să le placă să-l vadă şi să-l asculte.

— Când eram tânăr, am mâncat de multe ori acasă la familia Wolf. Tuturor ne plăcea să ne lungim la masă, şi întotdeauna se glumea şi se purtau discuții interesante, iar mâncărurile erau nemaipomenite. Sunt multe mâncăruri pe care le-am gustat acolo pentru prima oară în viață. Mama mea era vegetariană cu mult înainte să fie o modă şi mânca foarte sănătos. Aşa că mesele de la noi de acasă erau puțin cam... înțelegeți ce vreau să spun. Dar ori de câte ori mergeam la apartamentul familiei Wolf, o găseam pe Betsy în bucătărie gătind câte ceva. Într-o seară, ne-a servit un nou tip de paste, numite *orzo,* şi am întrebat-o cum se scrie, iar ea mi-a spus pe litere: O-R-Z-O. Dar n-am ținut minte corect şi mă tot duceam la supermarket şi întrebam: „Aveți *ozro?* O-Z-R-O”. Şi nimeni nu înțelegea la ce mă refeream.

Lumea a râs, şi Jonah a adăugat:

— Dar asta se întâmpla cu foarte mult timp în urmă. Vreau...

S-a oprit, neştiind cum să continue.

— Vreau să spun doar că aş da orice pentru încă o cină pregătită de Betsy.

În cele din urmă, Larkin, care avea doar cinci ani şi jumătate, s-a ridicat în picioare şi a urcat pe podium, iar după ce a coborât microfonul, a spus cu glas răguşit: „Am să citesc o poezie pe care am scris-o pentru Bunica B”. Era foarte ciudat că Larkin arăta aproape exact la fel ca Ash în fotografiile de pe vremea când era de vârsta ei. Frumusețea lui Larkin rămăsese neatinsă de Ethan-itatea din ea, care îşi pusese amprenta asupra creierului şi pielii ei, dar nu şi asupra trăsăturilor feței; în ziua aceea, Larkin purta o rochie care îi acoperea brațele, iar Jules

bănuia de ce.

Poezia era foarte sensibilă şi emoţionantă: „Mâna ei caldă întotdeauna ne răcorea febra”, era unul dintre versuri, iar Larkin plângea în timp ce le citea, cu nările şi buzele tremurânde. La sfârşit, a spus: „Bunică B., n-am să te uit niciodată!” Vocea i s-a frânt, şi mulţi dintre cei prezenţi au izbucnit în plâns, văzând-o pe acea fetiţă copleşită de lacrimi. Jules s-a gândit dintr-odată că şi Goodman ar fi trebuit să fie acolo. Mai întâi pierduse moartea câinelui lor – un fel de repetiţie pentru ce avea să urmeze –, iar acum *asta,* adevăratul eveniment.

Poate că şi ceilalţi din sală se gândeau la Goodman. Jules s-a întrebat dacă voise să vină şi el, dacă discutase cu Ash posibilitatea să se întoarcă în ţară şi să vină la înmormântare. Jules s-a uitat la uşa din fundul sălii, ca şi când s-ar fi aşteptat să-l vadă făcându-şi apariţia pe sub semnul „Ieşire”, sperând că nimeni din sală n-ar fi îndrăznit să-l dea pe mâna poliţiei. Şi-l imagina stând cu capul plecat, cu umerii drepţi şi cu mâinile împreunate, un bărbat de vârstă mijlocie cu hainele boţite ale unuia care a mers toată noaptea cu avionul. Dar Jules nu-l mai văzuse pe Goodman de nouăsprezece ani, aşa că nu-şi putea închipui decât faţa lui tânără şi frumoasă, înconjurată de păr presărat cu fire albe.

Femeia care a condus ceremonia l-a pomenit şi pe Goodman în lista celor pe care Betsy i-a lăsat în urmă. De câte ori s-a uitat la Ash şi la Ethan, Jules a văzut-o pe prietena ei cu spatele încovoiat, ca şi când moartea mamei ar fi adus-o şi pe ea în pragul morţii. Ethan şi-a ţinut braţul pe după umerii ei pe toată durata ceremoniei. Hotărâse să-şi anuleze toate angajamentele o vreme, spusese el la întoarcerea de la Hong Kong; a anulat un discurs la Caltech, a amânat câteva întâlniri legate de Şcoala Keberhasilan pe care încerca s-o înfiinţeze la Jakarta. În cele din urmă, când directoarea Societăţii pentru Cultură Etică părea să se apropie de sfârşit, Mo, care fusese absorbit de Game Boy până atunci, l-a

aruncat pe podea, a țipat ca opărit şi a sărit în picioare. S-a îndepărtat de sora şi de mama lui, şi s-a produs un pic de zarvă când cineva de la uşă l-a împiedicat să iasă, iar ceremonia a fost încheiată în grabă.

După aceea, Jules a dus-o pe mama ei cu taxiul la Gara Penn, pentru că Lois Jacobson nu se descurca nici acum singură prin oraş. Manhattan nu fusese niciodată un loc primitor pentru ea, ci un loc unde puteai petrece o zi minunată, dar extenuantă, văzând o piesă pe Broadway sau făcând cumpărături la Bloomingsdale's, după care dădeai fuga la gară să prinzi trenul către casă. La fel era şi Ellen, sora lui Jules. Ea şi soțul ei, Mark, locuiau la două localități distanță de Underhill şi aveau o firmă de nunți şi petreceri. Ellen spusese odată că ei nu-i trebuia „agitația" de care începuse să aibă nevoie sora ei după ce mersese prima oară la Spirit-in-the-Woods – şi probabil că era adevărat.

„Mai dă şi tu un semn de viață", i-a spus Lois Jacobson lui Jules în noaptea aceea, pe peronul unde era tras trenul companiei Long Island Railroad, cu pufnetele şi zgomotele lui gastrice. S-au pupat pe obraji, iar mama lui Jules, în impermeabil şi cu părul cărunt, avea o înfățişare fragilă, deşi era poate doar impresia lui Jules, care acum se uita la ea având în minte avertismentul morții unei alte mame.

În noaptea aceea, în noul lor apartament, Jules a dormit prost, gândindu-se la Ash şi la Betsy, şi spunându-şi că toți oamenii nu făceau decât să aştepte cu răbdare să-i piardă unul câte unul pe cei la care țineau, prefăcându-se tot timpul că nu aşteptau deloc asta. Nici ea, nici Dennis nu fuseseră în stare să găsească husa pentru saltea în cutii, iar unul dintre colțurile cu elastic ale cearşafului se desprinsese peste noapte, aşa că a doua zi dimineață Jules s-a trezit pe salteaua goală, ca un prizonier politic. Dennis deja era în bucătărie cu Rory şi pregătea micul dejun. Era zi de lucru – şi, după miros, zi de ou. S-a întrebat dacă Dennis reuşise să găsească o

paletă de bucătărie în cutiile încă nedesfăcute, apoi s-a gândit: *Of, mama lui Ash a murit.* Paleta şi moartea lui Betsy Wolf ocupau acelaşi loc în creierul ei, primind drepturi egale timp de câteva clipe. Jules stătea întinsă pe salteaua descoperită, inspirând miros de vopsea, iar când a sunat telefonul, a pus mâna pe receptor înainte ca Dennis să poată răspunde de la aparatul din bucătărie. Trebuie să fie Ash, şi-a spus ea. Probabil plânsese toată noaptea, iar acum avea nevoie de mângâiere. Jules avea o clientă la ora zece, o femeie care devenise de curând mamă şi căreia îi era teamă să nu-şi scape copilul. Nu putea contramanda ședința.

Dar după ce a zis alo, s-a auzit o voce de bărbat:

— Bună.

Ori de câte ori auzea în receptor o voce care nu se prezenta, Jules presupunea că era un client.

— Cine e? întreba ea ca de obicei pe un ton neutru.

— Nu mă recunoşti, a spus bărbatul.

Jules a stat o clipă pe gânduri, aşa cum făcea şi în şedințele de terapie. Fâşâitul conexiunii constituia un indiciu, dar nu era doar asta. Bănuind cine era, s-a ridicat în capul oaselor, cu cămaşa de noapte descheiată, strângând pătura la pieptul ei pistruiat şi încălzit de somn.

— Goodman?

— Jacobson.

— Tu eşti?

— Da. Voiam să vorbesc cu tine, a spus Goodman. Ethan i-a spus lui Ash că nu merge nicăieri timp de câteva săptămâni. Vrea să fie alături de ea. Aşa că Ash mi-a zis că n-o să poată vorbi mult cu mine, nici măcar de pe telefonul Batman.

Jules tot nu-şi dădea seama ce i-ar fi putut spune; nu-şi regăsea calmul, era extrem de surprinsă. Auzind zgomotul unui chibrit lovit de scăpărătoare, şi l-a imaginat cu o țigară între buze, aplecându-şi uşor bărbia spre flacără.

— Îmi pare tare rău pentru mama ta, a spus ea în cele din urmă. Era o femeie minunată.

— Da, mersi, era foarte tare, a zis Goodman. Mare păcat, a adăugat el, apoi n-a mai spus nimic.

De la celălalt capăt al firului, Jules l-a auzit cum sufla fum de țigară punându-şi cuburi de gheață într-un pahar. Islanda era doar cu vreo patru ore înaintea New Yorkului, deci era cam unsprezece dimineața la el, însă Goodman probabil deja începuse să bea.

— Şi cum a fost? a întrebat el.

— Ce?

— Înmormântarea.

— Cred că a fost aşa cum şi-ar fi dorit ea. Nimeni nu l-a pomenit pe Dumnezeu. A luat cuvântul toată lumea, şi toți au vorbit din suflet. Era foarte iubită.

— *Toată lumea,* adică cine?

Jules i-a enumerat câțiva vorbitori, inclusiv pe Jonah şi verişoara Michelle, apoi a spus:

— Larkin a citit o poezie scrisă de ea, foarte precoce şi foarte emoționantă. A avut un vers în care spunea că mâna caldă a mamei tale putea răcori febra.

Imediat după ce a spus asta, Jules şi-a dat seama că Goodman nu-şi văzuse niciodată nepoata. Pentru el, Larkin era doar o idee, o nepoată generică într-o fotografie.

— Aşa-i, chiar putea, a zis el. A avut mare grijă de noi când eram copii. După cum ştii, nu mi-am mai văzut părinții decât foarte rar. De fiecare dată când au venit pe-aici, mi s-au părut tot mai slăbiți, mai ales tata. Întotdeauna am crezut că el o să se ducă primul. Nu-mi vine să cred că n-am s-o mai văd niciodată pe mama, a adăugat el cu glas sugrumat.

Apoi a izbucnit în plâns, iar ochii lui Jules s-au umplut de lacrimi; au plâns împreună, despărțiți de un ocean, iar ea a încercat să-şi închipuie încăperea în care se afla Goodman, apartamentul în care locuia, dar nu i-a venit în minte decât un decor vopsit în cafeniu-închis şi auriu, o

combinație de culori care îi rămăsese în memorie din noaptea petrecută la Café Benedikt în 1977. Goodman o suna pentru prima oară; nu fusese niciodată foarte interesat de Jules. Probabil că încă era arogant, dar avea şi inima frântă. De curând, când venise vorba de fratele ei, Ash îi spusese: „Nu mă întreba de el”, descriindu-l pe Goodman ca pe o cauză pierdută – „e cam vraişte”. De când fugise din țară, ori de câte ori Jules se gândea la el, îşi dădea seama că el se gândea foarte rar la ea. Dar, în ciuda acestei inegalități, acum se gândea cu tandrețe la el, aproape matern, pentru că, la fel ca sora lui, nu mai avea mamă. Goodman şi-a suflat nasul, apoi Jules nu i-a mai auzit decât şuierul respirației. Jules a aşteptat, aşa cum făcea în şedințele de terapie, fiind empatică şi răbdătoare. Deşi ar fi trebuit să se dea jos din pat. Voia să-şi ia rămas-bun de la Rory înainte ca fetița să plece la şcoală. Şi voia să facă duş. Dar a aşteptat ca Goodman să se oprească din plâns.

— O să-ți fie bine? a întrebat Jules în cele din urmă, după ce Goodman s-a liniştit.

— Nu ştiu.

— Ai acolo pe cineva cu care să stai de vorbă?

— Pe cineva cu care să stau de vorbă? Gen, o versiune islandeză a doctorului Spilka? a întrebat Goodman. Chiar, Ash mi-a zis că eşti terapeută. Deci şi tu crezi în toate astea.

— Mă refeream la cineva apropiat.

— O iubită?

— Sau un grup de prieteni, nu contează.

— Dacă am un grup de prieteni cu care să stau într-o cabană în Reykjavik? Asta mă întrebi?

Acum, vocea lui nu mai era îndurerată, ci provocatoare.

— Nu ştiu ce te întreb, a spus Jules. Improvizez. Că doar nu-i un telefon *de curtoazie,* zău aşa.

— Aşa-i că unele lucruri nu se schimbă niciodată?

— Ce vrei să spui?

— Întotdeauna ți-a plăcut un pic de mine, a spus Goodman. A şi fost ceva între noi la un moment dat, în living la ai mei. Mai ții minte? O mică *limbă,* cred, a tachinat-o el, râzând uşor.

Apoi Jules a auzit zgomot de lichid turnat lent într-un recipient şi din nou zgomot de gheață.

— Asta nu-mi amintesc, a replicat Jules pe un ton formal, simțind că se îmbujorează.

— Ei, ba sunt sigur că-ți aminteşti tot din perioada aia, a spus el. Ştiu cât de important a fost totul pentru tine. Verile la Spirit-in-the-Woods. *Interesanții.*

— A fost la fel de important şi pentru tine, a răspuns ea țâfnos. În tabără aveai statut de vedetă, iar taică-tu nu era cu tine să te critice. Te simțeai ca-n sânul lui Avram. Nu-mi plăcea doar mie.

— Chiar ai o memorie bună, a fost tot ce i-a zis el.

— Goodman, îmi dau seama că eşti foarte trist, a spus Jules. Şi ştiu că ți-a fost greu să trăieşti atât de departe. Dar sunt sigură că Ash o să reuşească să te sune în curând. Şi voi doi puteți să vorbiți despre orice. Însă conversația asta e prea ciudată pentru mine. Nu pot să discut cu tine acum. Îmi pare rău.

S-a oprit o clipă.

— Cred că o să închid, a spus Jules şi, văzând că Goodman tace, a adăugat inutil: Închid.

A pus receptorul în furcă, apoi a rămas în pat două minute, aşteptând, ascultând zgomotul de tigăi şi farfurii şi vocile grave ale lui Dennis şi Rory, iar în cele din urmă a ridicat din nou receptorul, să se asigure că legătura se întrerupsese.

De-a lungul timpului, cele două cupluri şi-au continuat viețile, uneori separate, alteori nu, dar întotdeauna diferite una de alta. Un cuplu călătorea prin întreaga lume, celălalt cuplu şi-a desfăcut restul cutiilor, a atârnat pe pereți aceleaşi postere vechi şi a pus aceleaşi tacâmuri uşoare într-un sertar din bucătărie. Familia Jacobson-Boyd s-a obişnuit cu liftul şi abia îşi mai amintea de

scările nesfârşite pe care le urca înainte. E drept că, mulțumită apartamentului, respirau mai în voie, dar părea că întotdeauna aveau să îndure anumite neajunsuri; într-o zi, un şoarece a traversat podeaua din bucătărie, iar Jules a încercat să-l convingă pe Dennis că era *acelaşi şoarece* din fostul lor apartament. Îi urmărise până la noua lor locuință, ca un câine care pleca în lume să-şi caute stăpânul şi, în cele din urmă, îl găsea în mod miraculos.

Ash a suferit multă vreme după pierderea mamei sale şi o suna des pe Jules, întrebând-o uneori dacă nu cumva era o povară pentru ea. „Cum să fii o povară?", îi răspundea Jules. Şi Ethan trecea printr-o perioadă dificilă: *Alpha,* serialul inspirat de *Figland,* fusese un eşec atât de mare, de răsunător şi de scump, încât părea să amenințe însuşi brandul *Figland.* În *Hollywood Reporter* apăruse un articol intitulat: „Sfârşitul lumii lui Figman?" Ethan scrisese şi regizase un lungmetraj de animație, cu buget consistent, numit *La naiba!* în care, cu ajutorul unor castori animați, descria viața chinuită a copiilor obligați să muncească. Filmul a avut parte de recenzii proaste şi a adus puțini bani, aşa cum îl prevenise Jules din clipa când îi vorbise prima oară de această idee. „Eşti sigur că vrei să faci asta? îl întrebase ea. Eu cred c-ar ieşi un film neinteresant şi moralizator. Mulțumeşte-te să susții cauza, nu trebuie s-o transformi în desene animate." „Alții m-au încurajat să fac filmul ăsta, răspunsese el. Iar lui Ash îi place." Dar alții îi spuneau aproape mereu da lui Ethan, iar Ash îl încuraja şi ea tot timpul – aşa era ea. „Iştar-ul desenelor animate", scrisese *Reporter.*{106} Toate eşecurile erau *Iştar*-ul câte unui domeniu; ani mai târziu, Ethan avea să spună că războiul din Irak era *Iştar*-ul războaielor. Nimeni de la studio nu-l învinovățea fățiş pe Ethan, dar, le-a explicat el prietenilor la o cină, bineînțeles că era vina lui: ar fi trebuit să-şi dea seama că Inițiativa împotriva Exploatării Minorilor nu putea fi transformată într-un film *interesant.* „Trebuia să-

ți dau ascultare, Jules, i-a spus el mâhnit, uitându-se la ea peste masă. Ar trebui să-ți dau ascultare întotdeauna.”

După premiera dezastruoasă a filmului, Ethan şi-a luat câteva zile libere şi a rămas în casa de pe Strada Charles, dar asta l-a făcut mai conştient ca niciodată de faptul că, atunci când lăsai munca deoparte, rămâneai doar cu substanța vieții tale personale; în cazul lui, cu dizabilitățile fiului său, Mo, care era irascibil şi deseori necomunicativ, care plângea mai tot timpul, şi care toată săptămâna făcea terapie prin rotație cu mai mulți profesori şi terapeuți. Prin casa lor se perindau tinere grijulii, toate încântătoare, toate botezate Erin – cum glumea Ethan –, şi toate foarte atente şi într-atât de afectuoase, încă păreau *angelice,* iar prin comparație, Ethan părea, cel puțin pentru el însuşi, rece şi indiferent, sau chiar mai rău.

Larkin, fiica lui precoce şi creativă, era uşor de iubit. Deja spunea că, atunci când avea să fie adolescentă, voia să fie ucenică în studioul tatălui ei, Atelierul de Animație: „O să scriu poveşti şi o să le desenez pe hârtie, aşa cum făceai şi tu, tati”. Ceea ce-l înduioşa pe Ethan, pentru că, bineînțeles, el depăşise de mult perioada în care desena pe hârtie. Dar încă făcea voci pentru cele două personaje din *Figland,* încă supraveghea producția şi participa la lecturile pe roluri, era prezent în studioul de înregistrări şi rămânea în Atelierul de Animație după program, când restul angajaților îşi spuneau probabil: *Oh, te rog, Ethan, nu eu. Tot ce vreau e să merg acasă, vreau să am un pic de timp pentru mine şi familia mea. Nu-s ca tine, Ethan; nu pot lucra atât de mult şi să mai şi am o viață.* Deşi lungmetrajul lui Ethan era o calamitate, iar *Alpha,* un eşec, *Figland* încă era viguros – ar fi putut continua la nesfârşit.

Ash regiza în continuare piese serioase şi, de obicei, feministe, dar cam neinspirate, primind recenzii respectuoase de la critici, care erau impresionați de stilul ei simplu, dar inteligent, mai ales prin contrast cu opera

accesibilă şi hiperdinamică a faimosului ei soț. Era invitată la emisiuni numite „Femei în teatru”, deşi nu-i plăcea că lumea considera că astfel de emisiuni încă era interesante sau necesare. „E *stânjenitor* că încă suntem văzute ca o minoritate. De ce le acordăm în continuare autoritate doar vocilor masculine? i se plângea ea lui Jules. Mă rog, nu *noi,* pentru că noi nu facem asta, ci *ei,* adică restul lumii.” Pentru ea era uluitor şi întristător că şi acum, într-o epocă luminată, bărbații aveau puterea în toate domeniile, chiar şi în lumea neînsemnată a teatrelor independente.

O vreme, cabinetul lui Jules avusese un program destul de încărcat, dar la fel ca toți terapeuții, şi ea înregistrase o scădere a numărului de pacienți. Acum, lumea lua antidepresive în loc să meargă la terapie, iar companiile de asigurări medicale acopereau tot mai puține şedințe de terapie; şi cu toate că păstra tarifele la un nivel scăzut, unii clienți terminau terapia repede. Cei care rămâneau erau recunoscători pentru prezența ei caldă, amuzantă şi calmă. Jules îşi îngrijea şi îşi susținea pacienții ca şi când şi-ar fi sprijinit propria familie.

Rory se făcuse mai mare şi, deşi cândva fusese foarte invidioasă pe băieți, depăşise această etapă şi se bucura de ea însăşi. Era o fată foarte activă şi avea tot timpul nevoie să fie în mişcare. În weekend juca fotbal într-o ligă inferioară, iar în timpul săptămânii, Dennis mergea cu ea în parc după şcoală şi se jucau cu o minge. Dennis încă voia să-şi găsească o nouă slujbă, deşi îi tremura vocea când vorbea despre asta. Citea despre ultimele noutăți din domeniul ecografiei, fiind abonat la o revistă de specialitate, pentru că îl interesa domeniul şi pentru că spera să profeseze din nou într-o bună zi, dar nu încă.

În martie 1997, Jules şi Dennis s-au dus să ia cina acasă la Ash şi Ethan, împreună cu Duncan şi Shyla, managerul de portofoliu şi promotoarea alfabetizării. Jigodia şi scârba, cum le spusese Jules odată. Jules şi Dennis nu înțeleseseră niciodată de ce lui Ash şi Ethan le

plăcea atât de mult cuplul acela, dar, de-a lungul anilor, se întâlniseră de atâtea ori, atât la cine relaxate, cât şi la diverse festivități, încât era prea târziu să-i mai întrebe. Duncan şi Shyla erau probabil la fel de nedumeriți de fidelitatea lui Ash şi Ethan față de vechii lor prieteni, terapeuta şi depresivul. Însă nimeni nu vorbea de rău pe nimeni şi mergeau cu toții la cinele la care erau invitați. Ambele cupluri ştiau că satisfăceau părți diferite din Ash şi Ethan, dar când se strângeau cu toții, păreau un grup fără nicio noimă.

În seara aceea, care era neobişnuit de caldă, cele trei cupluri stăteau la masă în curtea mică din spatele casei, la lumina torțelor. Larkin a venit afară cu Mo să le spună noapte bună adulților; îl ținea foarte strâns de mână pe fratele ei, în lumina portocalie a grădinii. Musafirii au încercat să-şi ia o atitudine degajată şi jovială, dar se simțea că era forțată.

— Mo, dragul meu, a spus Ash, ți-a dat Rose să mănânci?

— *Nu,* a răspuns Mo.

— Vrei să mănânci ceva de la masa noastră? A mai rămas nişte paella.

Toată lumea a aşteptat cu încordare răspunsul lui; zâmbetele lor erau tensionate şi nerăbdătoare, deşi încercau să pară relaxați. Dar Mo doar şi-a smuls mâna din strânsoarea surorii lui şi a fugit înapoi în casă.

— Trebuie să mă duc după el, a spus Larkin. Trebuie să am grijă de fratele meu. Noapte bună tuturor. Ah, mami, tati, păstrați-mi, vă rog, nişte prăjitură cu lămâie. Aduceți-o în camera mea şi lăsați-o pe măsuța de toaletă, chiar dacă e foarte, foarte târziu, da?

Apoi şi-a sărutat părinții şi s-a întors grațios în casă, urmărită în tăcere de toți.

— Sunt amândoi adorabili, a spus Jules în cele din urmă, şi din jurul mesei s-au auzit murmure aprobatoare.

Paella gătită de un bucătar nevăzut fusese delicioasă;

farfuriile bărbaților şi a lui Jules erau goale: orezul dispăruse, iar sosul fusese şters cu pâine, nemairămânând decât nişte cochilii de scoici; dar Ash şi Shyla îşi lăsaseră farfuriile pe jumătate pline, aşa cum obişnuiau femeile, spre enervarea lui Jules. În seara aceea, ca de fiecare dată când luau cina împreună în ultima vreme, toată lumea discuta despre internet. Toți aveau de povestit despre câte un site pe care îl vizitaseră sau despre câte o afacere online de care auziseră de curând. Duncan a vorbit despre un site financiar în care el şi alți trei parteneri hotărâseră să investească şi l-a tachinat pe Ethan, întrebându-l dacă nu voia să li se alăture; dar în timp ce vorbea, Duncan nu s-a uitat deloc la Dennis şi Jules, ca să-i includă în conversație măcar din politețe.

După ce Duncan a terminat de vorbit, Shyla a spus o poveste despre o prietenă veche din Los Angeles, soția unui producător muzical.

— Ea şi Rob au cea mai frumoasă casă din canion. Şi o casă în Provence. Până şi *eu* eram invidioasă pe viața lor.

— Ba nu erai, a spus Ash.

— Ba da. Iar într-un weekend, când am fost la Los Angeles, am sunat-o pe Helena şi am întrebat-o dacă ne putem vedea. Inițial, n-a vrut, dar în cele din urmă a acceptat să trec pe la ea. Aşa că m-am dus şi, spre surprinderea mea, am găsit-o cu câteva kilograme în plus. N-o mai văzusem de câțiva ani, de când fuseserăm împreună la premiile Grammy. Dacă mă gândesc bine, cred că la ediția din anul ăla cele mai multe premii le-au câştigat Bee Gees. Glumesc, dar chiar trecuse mult timp. Mi-a spus că nu mai ieşea din casă decât foarte rar. N-o mai mulțumea nimic şi mi-a mărturisit că se gândea serios să-şi ia viața. Am fost foarte tulburată. În fine, pe scurt, la o săptămână după aceea a fost internată la Cedars-Sinai, într-o secție specială, unde atmosfera e ca într-o stațiune balneară, numai că îți dau multe pastile. I-au dat tot felul de medicamente, dar niciunul n-a avut

efect. Compania de asigurări nu i-a plătit internarea, dar bineînțeles că s-a ocupat Rob de asta. Aveau de gând să-i facă şocuri electrice, însă în timpul unei vizite, unul dintre medici a zis că apăruse un medicament nou, cu care se făceau teste clinice la Universitatea California, dar că era destul de controversat pentru că aborda serotonina într-un mod complet nou, aşa că nimeni nu ştia dacă o să aibă vreun efect. Urmau să facă un studiu dublu-orb[107], iar Rob a zis: „S-o introducem şi pe ea în studiu, dar puteți să vă asigurați că n-o să primească un placebo?” Însă nu s-a putut face nimic în sensul ăsta. Se pare că cercetătorii de acolo respectă foarte strict normele etice. Mă rog, nu întru totul, pentru că au introdus-o şi pe Helena în studiu, şi nu m-ar mira dacă au fost nevoiți să scoată pe cineva ca să-i facă ei loc. Iar după o lună s-a simțit mai bine. Ca un fel de marionetă care a fost readusă la viață. E metafora ei, nu a mea.

Ei, nu mai spune, a bombănit Jules în sinea ei.

— Drept urmare, a intervenit Duncan, când Rob a văzut că soția lui a fost ajutată, a donat centrului psihiatric cea mai mare sumă pe care o primise vreodată. Ştiu, un studiu dublu-orb trebuie să respecte nişte criterii stricte, dar când la studiu participă şi soțiile unor potențiali donatori generoşi, nu credeți că e mai bine să te asiguri că nu primesc placebo?

Toată lumea a râs un pic, iar Jules s-a uitat la Dennis, care, spre surprinderea ei, nu părea foarte interesat de poveste; trebuia să fie ea interesată *pentru* el. Dacă studiul încă nu se încheiase, ar fi putut să se înscrie şi Dennis, s-a gândit ea. Ar fi putut fi înscris înaintea altora, mulțumită lui Rob şi Helena şi Duncan şi Shyla şi Ethan şi Ash. Mulțumită oamenilor bogați despre care se discuta la masă şi celor care stăteau în jurul ei. Ştia că Dennis n-ar fi întrebat niciodată dacă putea să încerce şi el acel medicament nou; nici măcar nu s-ar fi gândit că ar fi putut să-l ajute. Dar poate că i-ar fi fost de folos. Ca peste tot în viață, trebuia să cunoşti pe cineva, trebuia să ai

relații, putere şi influență. Medicii din Los Angeles, cel puțin unii dintre ei, puteau fi corupți de Ethan Figman şi de prietenii lui bogați. Când Jules a sunat a doua zi la Universitatea California pentru Dennis, i s-a spus că da, studiul clinic încă era în desfăşurare, dar că nu se mai primeau pacienți noi. Apoi Jules l-a sunat pe Ethan, care a fost de acord să se intereseze pentru soțul ei.

La scurt timp după aceea, Dennis a luat avionul la Los Angeles să se întâlnească cu doctorul care conducea studiul, pentru un consult şi analize de sânge. O zi mai târziu a fost acceptat în studiul dublu-orb, iar Jules şi soțul ei au sperat din tot sufletul să nu fi primit un placebo. La o lună după ce a început să ia medicamentul numit Stabilivox, Dennis era foarte sigur că nu primise un placebo. „Dintre toți cei incluşi în studiu, doar muncitorii la fermă au primit placebo", le-a spus Jules lui Ethan şi Ash. Cu toate că, s-a gândit ea o clipă, poate că şi Dennis primise un placebo. Poate ideea unui medicament care presupunea să ai o pilă numai ca să-l poți încerca era atât de sugestivă, încât îți putea schimba neurologia. Dar nu, asta ar fi mers doar cu Jules, nu şi cu soțul ei.

Totul în el părea să se dezmorțească un pic, i-a spus Dennis lui Jules; şi abia atunci şi-a dat seama cât de amorțit fusese în toți acei ani. „Ghemuit", i-a spus el lui Jules. Până atunci se gândise la depresia lui ca la ceva care-l secătuia – şi la fel se gândise şi ea –, dar acum îşi dădea seama că-i şi indusese o atitudine nefirească. Ani de zile fusese nu doar deprimat, ci şi nelalocul lui. Deschiderea şi întoarcerea s-au produs lent, cu paşi mici, de-a lungul primăverii şi verii următoare, dar au fost autentice. Jules avusese în terapie clienți care luau şi antidepresive şi văzuse la ei acest tip de schimbare, dar niciodată la Dennis.

„Dorm mai profund", a spus el încântat. Odată, în toiul nopții, a trezit-o pe Jules, sprijinindu-şi capul între sânii ei, apoi a plâns un pic şi a spus alarmat: „Ce se

întâmplă?” Nu-i nimic în neregulă, i-a spus ea. Dennis se trezise şi se simțea *bine.* Voia să facă lucruri. Să facă lucruri pentru ea. Cu ea. Sexul, care până atunci fusese sporadic, s-a întors la ei ca un dar vechi, care le fusese dat cândva, dar care fusese rătăcit multă vreme sub un morman de vechituri. La început, a fost nesigur cu ea, iar odată şi-a înfipt atât de tare degetele în ea, încât Jules a gemut ca un câine călcat pe coadă, apoi a fost îngrozit că-i făcuse rău. „N-am pățit nimic, i-a spus ea. Dar ia-o încet. Strânge-mă mai uşor.” Erau şi alte probleme: acum îi lua mai mult să termine, şi făceau glume pe seama inevitabilei inflamații a mucoasei produse de frecarea prelungită.

— Ştii ce articol de bucătărie vreau să-mi faci cadou? l-a întrebat ea odată, când stăteau în pat după o astfel de partidă de sex post-depresie.

— Ce? Ah, e o glumă, a spus Dennis. Să mă gândesc... Nu, nu-mi dau seama unde bați.

— O cuvă pentru gheață, a zis ea zâmbind, cu capul sprijinit pe pieptul lui.

La sfârşitul verii, Dennis se simțea din nou el însuşi pentru prima oară după 1989, când întrerupsese tratamentul cu IMAO. Niciunul dintre ei nu credea că avea să dureze pentru totdeauna sau măcar o perioadă îndelungată. În ultima parte a lunii august, Dennis şi-a găsit o nouă slujbă; deşi avea o pată neagră în CV după greşeala comisă la clinica anterioară, a reuşit să demonstreze că purtarea lui neadecvată de atunci fusese cauzată de depresia care la vremea aceea era netratată şi că acum se simțea bine. Iar doctorul Brazil a confirmat cu toată convingerea explicația lui. O clinică din Cartierul Chinezesc, disperată din pricina personalului redus, l-a angajat pe Dennis cu jumătate de normă, pe un salariu de probă modest, iar după câteva luni, a trecut la normă întreagă.

Cele două familii şi-au continuat viețile pe măsură ce se apropia sfârşitul deceniului şi începutul mileniului.

Apăruseră frici legate de un colaps mondial al computerelor, aşa că ambele cupluri şi copiii lor, împreună cu Jonah şi Robert şi-au ținut respirația – prosteşte şi la unison – în noaptea de revelion petrecută în casa de pe Strada Charles. Jules a simțit că invidia ei față de Ash şi Ethan se estompase, ca şi când ar fi fost şi ea o depresie lungă şi intratabilă. O bună bucată de timp, a-l vedea din nou pe Dennis îmbrăcându-se dimineața să plece la serviciu a fost o bucurie suficient de mare.

Cu timpul, s-au produs mici schimbări aproape imperceptibile; una dintre ele a fost acceptarea lentă, dar vizibilă, de către Ash a morții mamei sale. Visele ei cu Betsy au devenit mai rare şi mai puțin chinuitoare. În plus, Ash a devenit un pic mai puțin frumoasă, iar Ethan, un pic mai puțin urât. Dennis se simțea atât de uşurat că reîncepuse să lucreze, încât slujba părea *revigorantă* pentru el, iar Jules se străduia să fie o terapeută mai bună pentru clienții ei, care rareori dădeau semne clare de schimbare. Dar când se gândea la Ash şi Ethan, simțea vag că nici ea nu se schimbase cu totul. Invidia ei nu mai era în floare – fusese domolită de revenirea din depresie a soțului ei –, dar încă era acolo, sub formă de boboc, inactivă. Întrucât nu mai era dominată de ea, a încercat s-o înțeleagă şi a citit ceva pe internet despre diferența dintre gelozie şi invidie. În esență, gelozia se rezuma la: „Vreau ce ai tu”, în timp ce invidia era mai degrabă: „Vreau ce ai tu, dar vreau să-l şi iau cu mine să nu te mai bucuri tu de el”. Uneori, îşi dorea ca lui Ash şi lui Ethan să le fie răpită averea, pentru ca totul să fie *egal,* pentru ca lucrurile să fie echilibrate. Dar acum Jules nu mai avea această fantezie. Nimic nu era îngrozitor, totul era suportabil, iar uneori mai bine de atât.

Oraşul evolua, devenind mai curat, iar oamenii fără adăpost erau alungați de pe străzi de un primar zelos, care voia aplicarea fermă a legilor. Toată lumea era de acord că, deşi primarul şi legile lui erau crude, acum

puteai merge aproape oriunde şi să te simţi în siguranţă. Dar era aproape imposibil să găseşti un loc cu chirie acceptabilă în Manhattan, iar dacă Ethan nu le-ar fi dat acei bani şi nu s-ar fi oferit să le fie garant, Jules şi Dennis ar fi trebuit să se mute de acolo, la fel ca multe dintre cunoştinţele lor. Larkin era înscrisă la şcoala privată pentru fete unde învăţase şi mama ei. Mo mergea la o şcoală specială din Queens care costa atât de mult, încât cei mai mulţi părinţi – cu excepţia lui Ethan şi Ash, desigur – trebuiseră să dea primăria în judecată ca să li se ramburseze mare parte din taxele de şcolarizare. Rory învăţa la gimnaziul de stat din zonă, şi deocamdată era bine, dar mai încolo aveau să apară probleme, pentru că trebuia să se înscrie la unul dintre liceele mai bune din oraş. „Nu face bine la teste”, i-a spus Jules lui Ash. Dar pe Rory n-o prea interesau testele şi nici şcoala. Visa să fie pădurar, deşi părinţii încercau să-i explice că şi pentru asta trebuia să meargă la şcoală; deşi habar n-aveau câtă şcoală şi nici măcar *ce fel de* şcoală – chiar nu ştiau despre ce vorbeau. Timpul petrecut de Rory în pădure se datora în primul rând lui Ethan şi Ash; când era mică şi mergeau cu toţii la casa lor de weekend din Katonah, Rory hoinărea prin pădure cu un băţ în mână, iar mai apoi făcuse multe excursii în jurul fermei lor din Colorado. Era bucuroasă când, îmbrăcată cu cizme de cauciuc şi salopetă impermeabilă, se murdărea de noroi şi făcea activităţi care ieşeau din sfera obişnuită a vieţii de oraş.

În 2001, prăbuşirea Turnurilor Gemene a funcţionat o scurtă perioadă ca un factor egalizator între new-yorkezi. Străinii vorbeau între ei pe stradă, şi toată lumea era la fel de uluită, de speriată şi de nesigură. Jules le-a dat pentru prima oară clienţilor numărul ei de acasă, şi primea multe telefoane. Telefonul suna la prânz, înainte de culcare, ba chiar şi în miezul nopţii. „Jules? Sunt Janice Kling. Îmi pare foarte rău că te deranjez, dar mi-ai zis că pot să te sun, şi sunt foarte speriată.” Când o suna

câte un client, Jules mergea cu telefonul în altă cameră să stea de vorbă cu el. Bineînțeles, şi ei îi era teamă – era un şoc să vadă o asemenea furie primitivă la o scară atât de mare –, dar nu-şi pierdea niciodată cumpătul. Ca terapeută în mijlocul acestei crize, şi-a dat seama că primise un fel de păsuire, în sensul că nu avea opțiunea de a deveni extrem de anxioasă, drept care îşi putea ajuta clienții să rămână pe linia de plutire. Sylvia Klein, femeia a cărei fiică murise de cancer de sân cu ani în urmă, era copleşită de frică şi nu putea să-şi stăpânească neliniştea.

— Jules, dacă o să mai fie un atac şi o să aibă loc în mijlocul nopții, şi o să mă trezesc şi o să-l aud, n-o să fiu în stare să fac față. O să încep să țip.

— Şi o să mă suni, a spus Jules. O să mă aştept să țipi.

Când, în cele din urmă, a sunat-o Sylvia Klein, nu era miezul nopții, ci dis-de-dimineață într-o zi de lucru la sfârşitul lui septembrie, iar Sylvia, care plecase la New Jersey să-şi vadă nepoții rămaşi fără mamă, era blocată în trafic, lângă ieşirea din Tunelul Holland. La radio se spusese că drumul era blocat de o acțiune a poliției şi toată lumea stătea pe loc. Se temea că avea să fie omorâtă din clipă în clipă şi în curând avea să se alăture bietei sale fiice, Alison, şi că nu avea să-şi va mai vadă niciodată soțul şi nepoții. Avea să moară în Nissanul Stanza de culoare albastră în urma exploziei unei bombe dintr-o maşină alăturată, detonate de un membru Al Qaeda, umplând întreg tunelul cu foc şi gaze toxice. Dar, stând închisă în maşina ei, aşteptându-şi moartea, şi-a scos mobilul, în speranța că avea semnal. Din fericire avea şi a sunat-o pe Jules, care în clipa aceea pedala pe bicicleta staționară pe care o înghesuiseră de curând lângă şifonierul lui Dennis din dormitor.

— Jules, a spus vocea de la telefon. O să mor.

Ultima persoană care îi spusese cuvintele asemănătoare lui Jules era Dennis, în restaurantul în

care avusese atacul, iar acum, după ce aflase cu cine vorbea, i-a spus clientei ei panicate ce-i spusese şi lui.

— N-o să mori. Dar am să rămân la telefon. Sunt aici şi o să rămân cu tine, pentru că nu trebuie să fiu în altă parte.

Aşa că a rămas la telefon cu Sylvia, discutând relaxat despre diferite subiecte, iar apoi, în cele din urmă, după aproape o jumătate de oră, când nu mai aveau despre ce vorbi, a sfătuit-o să-şi pună un CD cu muzică.

— Ce ai în maşină? Ceva frumos?

— Nu ştiu. De CD-uri se ocupă soțul meu. Unele au fost ale lui Alison.

— Care? Ai ceva cu Julie Andrews? a întrebat Jules, amintindu-şi că Sylvia se simțise mai bine când îi povestise că, în copilărie, fiica ei era pasionată de Julie Andrews.

— Nu, nu cred. Dar ia să mă uit. Ba da, am găsit unul. Coloana sonoră de la *My Fair Lady.*

— Dă-i drumul, a spus Jules.

— „Aş fi putut dansa toată noaptea”, s-a auzit vocea lui Julie Andrews, iar Sylvia a început să cânte şi ea, urmată de Jules, şi cele trei voci s-au împletit tremurător până când maşinile s-au pus din nou în mişcare.

Câteva zile mai târziu, la sfârşitul acelei luni urâte, Dennis şi Jules strângeau masa după cină, în timp ce Rory, care acum avea unsprezece ani, se plimba uşor cu skateboardul prin apartament, neavând niciun chef să se întoarcă la teme, pe care le ura. Televizorul era pornit, cum se întâmplase deseori în acele săptămâni. Toate canalele arătau aceleaşi imagini. După ce au terminat, Dennis a început să schimbe posturile şi s-a oprit la un talk-show de pe CNN, dar după câteva clipe a trecut mai departe.

— Stai, întoarce-te, a zis Jules, ridicând o mână.

Dennis a dat înapoi şi pe ecran a reapărut o femeie blondă, puțin trecută de patruzeci de ani, îmbrăcată foarte elegant, cu cercei mari, care imitau pepitele de aur.

Fața ei avea o expresie fermă, dar îndurerată.

— Ea e, a spus Jules cu un aer şocat.

— Cine? a întrebat el.

În josul ecranului era scris cu litere albe: Catherine Krause, directoare executivă, Bayliss McColter. Era firma care pierduse 469 de angajați; două săptămâni mai înainte, pe 12 septembrie, directoarea executivă promisese public că nu va întrerupe plata ultimelor salarii pentru cei decedați şi nici asigurările medicale ale familiilor lor. Jules citise despre ea, dar era prima oară când o vedea.

— Cathy Kiplinger, a spus Jules. Dumnezeule! Mă rog, nu-s *sigură,* dar cred că ea e. Mi-aş dori s-o pot suna pe Ash! Dar ar fi prea ciudat, şi nu ştiu cum ar reacționa. Îl sun pe Jonah, sper sa fie acasă.

Când Jonah i-a răspuns, Jules i-a zis:

— Bine că eşti acasă. Dă repede pe CNN. Vreau să-mi spui dacă am dreptate.

— Ce se întâmplă? a întrebat Jonah, pornind televizorul în apartamentul lui de la mansardă şi nimerind peste o reclamă.

— Aşteaptă.

Când s-a reluat emisiunea, Jonah s-a uitat la ecran vreo cincisprezece secunde fără să spună nimic, apoi a expirat prelung şi a spus:

— Ea e, nu?

În fundal, s-a auzit vocea lui Robert:

— *Care* ea?

— Da, aşa cred, a spus Jules.

— Şi eu cred la fel.

Jules şi Jonah au rămas la telefon, urmărind împreună tot interviul, care a durat o oră, magnetizați de imaginea lui Cathy, care în sfârşit reapăruse în mod spectaculos printr-o poartă a timpului. Era trasă la față şi avea o expresie încordată şi tristă, dar afişa o atitudine profesionistă; învățase să-şi păstreze cumpătul în public, deşi foarte probabil era din nou în pragul unei căderi

nervoase.

— Ce le răspundeți criticilor dumneavoastră? a întrebat-o moderatorul cu trăsături acviline, aplecându-se spre ea, ca şi când ar fi vrut s-o sărute sau s-o lovească.

— Că îmi voi ține promisiunea.

— Dar soții şi soțiile celor decedați spun că nu ați făcut asta. Că salariile nu au fost plătite. Şi că şi-au pierdut asigurările medicale în cel mai dificil moment din viețile lor.

— Încă nu dispunem de bani, a spus Cathy. Credeam că vom putea să ne mutăm în altă parte şi să ne reluăm activitatea într-o formă redusă aproape imediat, dar s-a dovedit a fi imposibil. Le cer familiilor să aibă răbdare. După cum ştiți, punem la punct un fond de ajutorare, dar am nevoie ca toată lumea să mai aştepte o vreme.

— Exact, a zis Jonah. Am citit şi eu despre asta. Cum că o să dea bani la toată lumea. Dar apoi a sistat brusc plata salariilor.

— Zice că nu e vina ei, i-a răspuns Jules.

Apoi moderatorul a preluat telefoane din partea telespectatorilor, întâmpinându-i cu: „Bună seara, vă ascultăm”, şi lăsându-i să vorbească direct cu Cathy.

— Am crezut în dumneavoastră, a spus o femeie, cu glas răguşit şi furios. Am crezut ce ne-ați promis. Familia mea e într-o situație foarte dificilă, şi nu doar pentru că mi-am pierdut soțul, ci şi pentru că nu avem la dispoziție venitul lui. Aşa onorați amintirea celor care au muncit pentru dumneavoastră? Asta faceți pentru ei?

— O să avem grijă de dumneavoastră, a spus Cathy calm. Vă rugăm să ne mai dați nişte timp.

— Sunteți atât de ipocrită, nu-mi vine să cred. N-aveți decât să vă duceți la dr… a dat să spună femeia, dar i-a fost tăiată legătura.

Cathy Kiplinger stătea nemişcată în fața camerei. În livingul lor, Jules şi Dennis stăteau şi eu nemişcați, la fel ca Jonah în mansarda lui. Ignorând complet ce se întâmpla în jurul ei, Rory se dădea în continuare cu

skateboardul, încercând mişcări noi. Jules se uita la Cathy, care stătea pe scaunul rotativ din studioul TV, acceptând furia soților şi soțiilor angajaților ucişi, însă şi sprijinul liniştitor al unui avocat şi al unei psihoterapeute materne, dar cam lascive, care era invitată deseori seara la emisiunile de ştiri. Cathy a rămas calmă, făcând încă o dată apel la răbdare, dar la sfârşitul emisiunii deja rămăsese fără vlagă. Ultimul cadru cu ea, peste care s-a suprapus genericul, o înfățişa suflându-şi uşor nasul inflamat şi clătinând din cap.

Dennis a închis televizorul şi s-a dus s-o pregătească de culcare pe Rory.

— Mai eşti la telefon? a întrebat-o Jonah pe Jules.

— Da.

— Ce părere ai de povestea asta?

— Nu vreau să vorbesc ca terapeuta aia, „doamna Adele”, a spus Jules, dar mi se pare că Cathy face ce simte că i-a fost făcut ei.

— Explică-mi, i-a cerut Jonah.

— Păi, a simțit că nimeni nu i-a luat apărarea după povestea cu Goodman. Că nimeni n-o căuta să vadă cum se simte. Iar când s-a produs tragedia asta enormă, a fost firesc să vrea să fie o eroină. Numai că nu poate. Încă nu are banii necesari. Aşa că a ajuns să le facă acestor familii ce spune că i-a făcut ei Goodman. Şi ce spune că i-am făcut noi ei.

— Şi bin Laden.

— Exact. Am distrus-o.

— Şi crezi că e distrusă? a întrebat Jonah.

— Of, nu ştiu, a răspuns Jules cu glas scăzut. N-am de unde să ştiu.

— Tu măcar îți mai aminteşti aşa bine de Goodman?

— Îmi amintesc anumite detalii. Nasul lui ars de soare. Genunchii lui. Şi picioarele lui mari în sandale.

— Da, era un tip robust şi sexy, a replicat Jonah.

— Aşa-i.

— Cred că eram foarte atras de el, dar nici măcar nu

ştiam ce să fac cu sentimentele mele. Nu puteam mărturisi niciunuia dintre voi că eram gay şi abia o recunoşteam față de mine însumi, deşi e clar c-am fost gay de când mă ştiu. M-am născut pe invers.

A tăcut câteva clipe.

— Mă întreb ce fel de viață o fi având acum, a continuat Jonah, care mai făcuse astfel de comentarii de-a lungul timpului. Şi cum se întreține, oriunde o fi. Cathy a lăsat dansul deoparte, iar acuma are o carieră excelentă în finanțe. Nu-mi dau seama care s-ar fi dovedit a fi talentul lui Goodman. Altul decât s-o dea în bară. Că la asta era foarte bun.

— Şi la a fi seducător, a adăugat Jules încet.

— Spune-mi, ce crezi că s-a întâmplat cu adevărat între el şi Cathy?

— Jonah, a început Jules, care nu ştia ce să spună, pentru că nu se mai gândise de mult la asta, suntem în New York, la doar câteva săptămâni după un atac terorist sângeros şi încercăm cu toții să ne menținem pe linia de plutire. *Acum* ți-ai găsit să mă întrebi despre Cathy şi Goodman?

Încerca să se eschiveze, să expedieze întrebarea, dar nu era foarte credibilă.

— Îmi pare rău, a spus Jonah surprins. Nici măcar nu te mai gândeşti la asta?

Jules a tăcut câteva clipe, reflectând la întrebarea lui.

— Ba da, a răspuns ea în cele din urmă. Mă mai gândesc.

Şaisprezece

„Dacă în 1986, după ce am fost diagnosticat, mi-ar fi zis cineva că încă o să fiu în viață în 2002, l-aş fi întrebat ce-a fumat”, a spus Robert Takahashi în sala de ceremonii cu decorațiuni aurii, învăluită în lumină difuză. Vorbele sale au fost întâmpinate de râsete politicoase şi de o tuse, vag îngrijorătoare, de undeva dintre mese. „Dar şi dacă mi-ar fi spus cineva în 1986 că într-o zi două turnuri din oraşul nostru or să fie doborâte de avioane deturnate, i-aş fi răspuns în acelaşi fel.” În seara aceea, în mansarda de pe Strada Watts, când Robert îşi repeta discursul, Jonah l-a întrerupt să-i spună că nu înțelegea ce relevanță avea pomenirea atacului terorist şi, în plus, devenise ceva obişnuit, dar Robert a insistat că era necesară. „Însă acum, la şaisprezece ani după aflarea diagnosticului, a continuat Robert, ştiu foarte bine că, mulțumită inhibitorilor de protează şi îngrijirilor susținute, HIV nu mai este o condamnare la moarte, deşi rămâne în continuare o boală foarte gravă. Le sunt recunoscător celor de la Lambda Legal, care mi-au oferit o slujbă minunată în toți aceşti ani în care am rămas miraculos în viață – nişte ani înfiorători, nişte ani extrem de trişti, urmați de o perioadă pe care cred că o putem numi «anii îngrijorați». Şi eu sunt îngrijorat, dar plin de speranță. Şi foarte viu.”

Au urmat aplauze, apoi s-a mai turnat cafea în ceşti, iar acoperişurile gelatinoase ale prăjiturilor neapetisante, cu cele trei zmeure obligatorii, au fost sparte de musafiri fără tragere de inimă, după care a ținut o cuvântare şi un virolog francez, iar discursul final a fost oferit de o călugăriță activistă – o femeie scundă care îşi agita pumnul, ridicând bărbia ca să ajungă la microfoanele prea înalte. Jonah şi Robert, îmbrăcați în costume negre şi scumpe, stăteau la o masă de lângă podium. Domenica’s fusese o mică bancă la începutul secolului

douăzeci, iar acum, fostul ei sediu cu tavane înalte şi pereți lambrisați se preta de minune pentru dineurile de strângere de fonduri ca acela. Era sfârşitul lui februarie, şi multe dintre evenimentele caritabile din oraş fuseseră anulate; nimeni nu avea nici curajul, nici concentrarea necesare pentru ele. Dar organizatorii acelui dineu spuseseră că dacă nu se lăsau intimidați de SIDA, nu aveau să se lase intimidați nici de terorişti.

Legătura nu era tocmai limpede, dar trecuse suficient de mult timp cât să se mai domolească un pic spaima generalizată. În loc să te temi tot timpul că se va prăbuşi încă o clădire sau că va exploda o maşină capcană în Times Square, puteai să fii un pic sfidător, şi exact asta era atitudinea în seara aceea. Mulți dintre bărbații în vârstă din sală dansaseră lipiți unii de alții în anii 1980, ca tineri sau ca adolescenți, în locuri precum Limelight, The Saint sau Crisco Disco. Dar nu mai rămăseseră mulți şi marea lor majoritate stătea acum la mese în ținută de gală, încăpățânându-se să țină piept bolii.

Până la urmă, părea că SIDA nu avea să-l răpună pe Robert Takahashi, sau cel puțin nu mai era atât de sigur. Supraviețuise suficient de mult cât să apuce inhibitorii de protează, iar acum, în mod miraculos, dacă erai suficient de norocos încât să tolerezi efectele secundare ale medicamentelor, puteai să trăieşti foarte mult timp. Niciuna dintre cunoştințele lor nu credea că această schimbare va surveni în timpul vieții; cu toții îşi închipuiau că şirul morților avea să se prelungească la infinit. Dar SIDA încă făcea victime. Lumea nu se proteja, era ignorantă şi dădea boala mai departe; şi în multe țări medicamentele erau adeseori prea scumpe, sau pur şi simplu indisponibile, aşa că lumea încă era secerată de HIV, dar în unele locuri oamenii căpătaseră speranță. Într-o mulțime de cazuri, moartea era alungată, ținută la distanță. Preşedintele Reagan părăsise scena de multă vreme, iar acum era un bătrân confuz, care probabil nu-şi mai amintea ce făcuse pe vremuri – sau poate ținea

minte doar câteva fragmente strălucitoare din lunga lui preşedinţie: „Domnul Gorbaciov, dărâmaţi acest zid!”

În seara aceea, în calitate de proaspăt laureat al Premiului Eugene Scharfstein pentru Activism Politic în Domeniul Juridic, Robert a rămas lângă barul lucios de la Domenica’s după sfârşitul ceremoniei şi al dineului. Rămăseseră şi nişte tineri, dar abia dacă se mai uitau la Robert şi la Jonah, considerându-i nişte bărbaţi stilaţi din altă generaţie, ceea ce şi erau, dat fiind că trecuseră de patruzeci de ani. Amândoi băuseră mult; Robert nu avea voie să consume alcool, dar era o ocazie specială. Era beat când a înhăţat cravata azurie a lui Jonah şi i-a spus:

— Arăţi bine în costum. Mereu ţi-o spun.

— Mulţumesc.

— Ar trebui să mergi aşa şi la serviciu. Ţi-ai impune punctul de vedere în toate şedinţele. Şi toată lumea ar vrea să ţi-o tragă.

— După cum ştii, la mine la serviciu nu vine nimeni în costum.

— Nu ştiam. Nu prea vorbeşti despre ce faci la job.

— Nu prea mă întrebi.

În anii de când erau împreună, Robert fusese să-l viziteze pe Jonah la Gage Systems o singură dată, pe vremea când firma de robotică încă nu-şi schimbase sediul. Robert nu văzuse niciodată micul spaţiu plin de lumină al lui Jonah, cu masa de proiectare şi cu panoul de plută pe care prinsese cu piuneze o fotografie cu el şi cu Robert, o poză cu cea mai mare sculptură Lego din lume şi una cu mama lui cântând pe o barjă împreună cu Peter, Paul şi Mary în urmă cu vreun milion de ani. Dar, s-a gândit Jonah, nici el nu fusese decât o dată la biroul lui Robert. Aşa stăteau lucrurile. În nopţile când erau împreună, de obicei unul dintre ei făcea ceva care nu-l includea şi pe celălalt. Când rămânea în boxeri şi se pregătea de culcare, Robert stătea deseori cu BlackBerry-ul în mână, scriind mesaje, iar Jonah rămânea la birou, uitându-se pe nişte schiţe. Jumătate din

săptămână, Robert dormea în propriul lui apartament, aflat în apropiere, pe Strada Spring.

— Cum ziceam, arăți bine, i-a spus Robert la bar, apoi s-a aplecat şi l-a sărutat scurt.

Jonah speră că retragerea lui fusese imperceptibilă; Robert mirosea ca un concentrat de whisky, şi nici măcar în cele mai prielnice împrejurări Jonah Bay nu se simțea complet în largul lui când îşi afişa ataşamentul în public. Dar Robert i-a dat drumul la cravată şi s-a aşezat pe taburetul înalt, luându-şi o expresie sobră.

— Jonah, a spus el, trebuie să stăm de vorbă.

— Bine.

— Am avut o înțelegere încă de la început, nu-i aşa?

Jonah a simțit că i se încordează brațele şi gambele.

— Nu ştiu la ce te referi, a răspuns el în cele din urmă.

— Nu puteai primi prea mult de la mine. Ceea ce era în regulă. Pentru că nici nu puteam să-ți ofer foarte mult atunci. Primisem un *diagnostic*. Urma să mor. Şi, bineînțeles, trebuia să avem grijă ce facem. Şi trebuie să avem grijă în continuare. Şi chiar a fost bine.

— Dar?

— Dar acum, după cum ştii, a spus Robert, evident stânjenit, dar străduindu-se să continue, se pare că boala n-o să mă omoare. Şi îți spun sincer, Jonah, cu timpul am început să-mi doresc ceva mai complet.

— Mai complet? Ce naiba înseamnă asta?

— Ei, înțelegi… iubire. Sex. Setul complet. Cineva care se adânceşte în mine, şi fizic, şi mental.

— Şi unde o să găseşti setul complet, Robert? Adâncirea asta în tine.

Robert s-a uitat în pahar, locul în care te uiți de obicei în timpul unei despărțiri, căci – în mod uimitor şi revoltător – exact asta se dovedea a fi discuția lor.

— L-am găsit.

— L-ai găsit, a repetat Jonah cu amărăciune.

— Da, a spus Robert, ridicând privirea şi uitându-se curajos în ochii lui. La o şedință cu directorii de acum trei

luni. E cercetător la Columbia. Şi e seropozitiv.

— E cercetător? a întrebat Jonah fără să se gândească.

— Şi are HIV. La fel ca mine. Am început să vorbim şi ne-am apropiat. N-ar fi trebuit să se întâmple, recunosc. Dar ne-am simțit. liberi. A fost minunat. Nu cred că a fost foarte multă libertate în relația mea cu tine.

— Ah, *libertate,* deci după asta tânjeşti? Sfântul graal. Să te fuți fără protecție?

— Nu-i vorba doar de asta, a răspuns Robert. El ştie ce înseamnă să trăieşti cu boala asta.

— Şi eu? Trăiesc cu tine de ani de zile.

— Nu, nu *cu* mine. Nici măcar n-ai vrut să mă mut cu tine. Uite, sunt laureatul de anul ăsta al Premiului Eugene Scharfstein, şi cred că mi se cuvine un moment de onestitate. Întotdeauna ai vrut să te păstrezi separat de mine, Jonah. A fost decizia ta, nu a mea, iar eu am acceptat, pentru că ce altceva aş fi putut să fac?

Şi de fiecare dată când pronunța numele lui Jonah, suna tot mai rău, ca şi când Robert ar fi fost o persoană amabilă şi distantă, care vorbea cu cineva blestemat. După atâta timp, Robert era supraviețuitorul, iar Jonah se afla pe un teritoriu între cei bolnavi şi cei sănătoşi, un purgatoriu chinuitor în care avea să fie obligat să rămână.

— Bine, a spus Jonah, recăpătându-şi calmul. Şi ce vrei acum?

— Cred că ar trebui să plec, a răspuns Robert.

— Să pleci? Ce înseamnă asta? Să pleci la tipul ăsta? La „cercetător”? a încercat el să dea o sonoritate sarcastică acelui cuvânt, dar sarcasmul părea o dovadă de imaturitate în clipa aceea.

— Da.

Robert l-a luat de mână pe Jonah, dar avea mâna atât de rece de la băutură, încât gestul lui nu era deloc liniştitor. Jonah avea să-şi amintească degetele unui bărbat care deja îl părăsise, care deja se gândea la cercetătorul lui, la noaptea care îl aştepta şi la ce avea să

urmeze acum, că putea să trăiască şi să fie iubit. Acum, că era liber.

— A fost o perioadă foarte frumoasă, a spus Robert Takahashi. N-am fost singuri. Dar poate că acum ar trebui să vedem încotro ne va purta vântul, ca să zic aşa.

În noaptea aceea, străzile din Manhattan semănau cu un tunel aerodinamic. Lui Jonah îi zbura cravata peste umăr, şi mergea cu mâinile în buzunarele paltonului, pipăind într-unul muchiile unui şervețel vechi şi fosilizat, iar în celălalt, amestecate cu scame, monede şi câteva fise de metrou, cu orificiile lor în formă de pentagramă în mijloc. Jonah nu se putea duce în mansarda lui, aşa că în cele din urmă a ajuns pe Strada Charles, în pragul casei lui Ash şi Ethan şi a apăsat pe butonul soneriei, al cărei țârâit puternic s-a auzit din adâncul casei. În clipa următoare, o cameră de supraveghere a coborât bâzâind spre fața lui Jonah, apoi o voce de femeie cu accent jamaican i-a vorbit prin interfon.

— Da, cine e, vă rog?

Era Rose, bona.

— Bună, Rose, a spus el cât mai liniştit cu putință. Ash şi Ethan sunt acasă? Sunt Jonah Bay.

— Ah, întoarce-te un pic. Gata, ți-am văzut fața. Sunt plecați, Jonah. S-au dus la ferma din Colorado. Dar se întorc mâine. Ethan are nişte şedințe. Pot să te ajut cu ceva?

— Nu, e-n regulă. Spune-le doar că am trecut pe aici.

— Aşteaptă o clipă, da?

— Bine.

Jonah a rămas la uşă, neştiind de ce i se ceruse să aştepte, dar în câteva clipe Rose a deschis uşa grea şi l-a rugat să intre. În hol – un spațiu calm şi pastelat, unde lumina părea să vină dintr-o sursă ascunsă –, bona i-a întins lui Jonah un telefon fără fir. Apoi l-a condus într-un mic salon în care nu mai fusese niciodată şi, încă îndurerat şi un pic amețit de băutură, a luat loc pe o canapea de catifea vineție, aşezată sub un tablou mare

care înfățișa un cornet de înghețată de vanilie.

— Robert m-a părăsit, i-a spus el lui Ash, stăpânindu-şi lacrimile.

— Te-a *părăsit?* Eşti sigur? Nu e doar o ceartă?

— Nu ne-am certat. Şi-a găsit pe altcineva.

— Sunt şocată, Jonah.

— Un „cercetător". Se pare că eu sunt prea reținut.

— Nu-i adevărat. Eşti o persoană foarte iubitoare. Nu înțeleg la ce se referă, a spus Ash, dar bineînțeles că ştia la ce se referea, însă încerca să fie politicoasă. Când mă întorc acasă, o să stăm de vorbă pe îndelete. Şi în noaptea asta să dormi la noi, da? Rose şi Emanuel or să aibă grijă de tine. Mi-aş dori să fi fost şi noi acolo, dar suntem aici cu toată distribuția *Hecubei* să facem repetiții, şi a venit şi Ethan cu noi. Iar mâine-dimineață ai putea să iei micul dejun cu Larkin şi Mo, ce zici? Şi-mi spui şi mie cum se mai simt. Urăsc să fiu departe de Mo. Nu tolerează bine schimbarea rutinei.

Aşa că Jonah şi-a petrecut noaptea în camera de oaspeți de la etaj, care pentru el era ca Dormitorul Lincoln de la Casa Albă. Şi-a amintit vag că mama lui făcuse fotografii cu un Polaroid în noaptea pe care o petrecuse la Casa Albă, pe vremea când era preşedinte Jimmy Carter. (Lui Rosalynn Carter îi plăcuse foarte mult „Vântul ne va despărți" şi plânsese un pic după cină, când îl cântase Susannah.) Dimineață, lumina soarelui s-a revărsat peste pat şi Jonah a fost trezit de nişte ciocănituri. S-a ridicat în capul oaselor şi a spus: „Intră". Copiii lui Ash şi Ethan au intrat în cameră, iar el a fost surprins de cât de mult se schimbaseră de când îi văzuse ultima oară, cu câteva luni în urmă. Larkin era frumoasă şi reținută, o fată în pragul adolescenței. Bietul Mo părea nesigur şi nu tocmai în largul lui, deşi doar stătea în picioare, fără să facă nimic. Avea o postură înduioşătoare şi se uita curios la Jonah.

— Salut! i-a întâmpinat el, simțindu-se dintr-odată stingherit.

Nu putea dormi cu bluză pe el, aşa că era la bustul gol. Părul lui încă lung începuse să încărunțească şi se temea ca nu cumva cei doi copii să se uite la el ca la un vagabond efeminat şi amenințător. Dar lui Jonah întotdeauna i se părea că era ceva în neregulă cu el, oricât de multă lume i-ar fi admirat trăsăturile feței şi trupul prelung sau schițele dispozitivelor pentru cei cu dizabilități sau „blândețea” lui – cuvântul enervant care era folosit deseori pentru a-l descrie pe acest bărbat discret şi politicos.

— Am aflat de la mami şi de la tati că eşti la noi, i-a răspuns Larkin. Au zis că, dacă poți, ar fi bine să rămâi cu noi la micul dejun. Emanuel ne face nişte vafe pentru care mama zice că merită să şi mori.

— Eu nu vreau să mor, a spus Mo cu buze tremurânde. Doar ştii asta, Larkin.

— Glumeam, Mo, a zis sora lui, punând o mână pe el. Îți aminteşti, am mai vorbit despre glume.

Apoi, a adăugat peste capul lui:

— E cea mai *literală persoană* pe care o cunosc. Aşa sunt uneori persoanele din spectru.

După ce s-a îmbrăcat, Jonah a urmat vocile copiilor, care l-au condus la camera lor de joacă minunată. Larkin stătea în fața unui şevalet, lucrând cu îndemânare la un peisaj care înfățişa ce se vedea de la fereastra dormitorului ei de la ferma din Colorado. Mo stătea pe jos, întins pe burtă, ca un băiețel mult mai mic decât el. În jurul lui erau împrăştiate atâtea piese Lego, încât ai fi zis că în cameră avusese loc o explozie vulcanică şi că toate bucățile de lavă se întăriseră sub formă de mici cărămizi. Jonah a rămas pe loc, cu un aer impresionat – cu mult timp în urmă, şi lui îi plăcuse Lego şi tot ce puteai face cu acele piese colorate. Într-un sens, Lego fusese motivul pentru care se înscrisese la MIT, iar acum lucra pentru Gage Systems datorită interesului său timpuriu pentru ce se putea combina şi ce nu.

— Ce construieşti? l-a întrebat el.

— Un excavator pentru gunoi, i-a răspuns băiatul, fără să ridice privirea.

— Şi cum funcționează? a întrebat Jonah, aplecându-se pe vine pentru ca Mo Figman să-i arate la ce folosea invenția lui.

Jonah şi-a dat seama imediat că băiatul avea o înțelegere intuitivă şi profundă a mecanicii. L-a rugat să-i explice la ce foloseşte excavatorul pentru gunoi şi i-a pus câteva întrebări care să-l ajute să rezolve problemele legate de utilizare, formă, rezistență şi estetică. Mo l-a uimit cu priceperea lui, dar de-a lungul întregii discuții a avut o expresie posomorâtă. Era limpede că-i plăcea Lego, dar se purta ca un muncitor, ca unul dintre acei copii exploatați pentru care lupta acum Ethan.

Un pic mai târziu, la micul dejun, Jonah a fost tratat ca al treilea copil al soților Figman, nu ca un bărbat care fusese părăsit de iubitul lui cu opt ore mai înainte. Jonah a stat cu cei doi frați în bucătăria însorită, ale cărei ferestre dădeau spre o grădină cu un perete atât de încărcat cu viță-de-vie, încât părea să fie dosul unei tapiserii. Şi-ar fi dorit din tot sufletul să fi locuit acolo, să fi avut părinți ca Ash şi Ethan, nu ca mama lui, care fusese bine intenționată, dar incapabilă să-l protejeze de un om care îi furase talentul şi îl lăsase împuținat sufleteşte. În Vermont, la ferma din Dovecot, Susannah Bay încă trăia cu soțul ei, Rick, predând chitara şi făcând rugăciuni, adorată în acea lume mică şi închisă, faimoasă şi iubită în rândul comunității unificaționiştilor. Îl asigura pe Jonah că îi plăcea foarte mult viața ei acolo, şi că nu regreta nicio clipă trecerea din această lume mare în acea lume mai mică. Zi de zi era admirată pentru talentul ei, lucru pe care Jonah nu l-ar fi putut spune despre el însuşi.

— Te simți bine? l-a întrebat brusc Larkin, iar Jonah a fost surprins, neştiind ce să răspundă.

— De ce nu s-ar simți bine? a intervenit Mo. Nu e nimic *rău* la el.

— Iarăşi eşti prea literal, Mo, i-a răspuns Larkin. Ții minte că am mai vorbit despre asta?

— Mă simt bine, a spus Jonah. Dar ai dreptate, sunt un pic trist.

— Trist? Ce înseamnă asta? a întrebat Mo nerăbdător, aproape strigând.

— Ai făcut cunoştință cu Robert, nu-i aşa?

— Japonezul, a spus Mo. Eu aşa-i spun mereu.

— Ah, da? Ei bine, Robert nu mai vrea să fie partenerul meu. Şi e greu pentru mine. Mi-a spus-o azi-noapte şi aşa am ajuns aici.

Conversația căpătase o turnură ciudată – de ce îşi discuta viața amoroasă şi despărțirea cu doi *copii?* În plus, nu era întru totul exact, pentru că, de fapt, nu fusese niciodată partenerul cuiva.

Larkin s-a întors spre Mo, privindu-l într-un fel anume, care cu siguranță îi era familiar fratelui său.

— Mo, a spus ea. Ai auzit că Jonah e trist?

— Da.

— Şi care e regula potrivită acum?

Mo s-a uitat disperat în jur, ca un elev care caută pe pereți răspunsul la un test.

— Nu ştiu, a răspuns el, plecând uşor capul.

— Ei, nu-i nimic, a spus Jonah, punând o mână pe umărul lui, care era atât de încordat, încât ai fi zis că era speteaza unui scaun.

— Ba ştii, i-a zis Larkin blând.

Mo s-a uitat la ea, aşteptând să-şi amintească răspunsul, iar în cele din urmă l-a găsit:

— Îmi pare *rău.*

— Spune-i lui Jonah.

— Îmi pare rău, a zis fiul lui Ethan pe un ton care încerca să fie convingător, deşi Jonah nu trebuia să facă vreun efort ca să-şi găsească tristețea.

Şaptesprezece

La cei optzeci şi patru de ani ai săi, Manny Wunderlich încă era viguros, dar aproape orb. Soția lui, Edie, nu mai era aşa de viguroasă, dar încă avea o vedere acceptabilă. Şi amândoi ştiau că nu-şi mai puteau asuma nici măcar parțial rolul de directori în propria lor tabără de vară. Poate ar fi trebuit s-o închidă cu ani în urmă. Ediția din 2010 tocmai se încheiase, iar Paul Wheelwright, tânărul care conducea tabăra de câțiva ani, era cam neinspirat după părerea lor, aşa că numărul participanților scăzuse drastic. Îl concediaseră cu o zi în urmă, spunându-i că, fără supărare, dar în anul următor voiau ca lucrurile să arate altfel la Spirit-in-the-Woods.

— Manny, Edie, le spusese el, să ştiți că sunt supărat, pentru că am încercat să fac tabăra asta să meargă. Din anumite puncte de vedere, amândoi încă trăiți în trecut, ceea ce a fost foarte dificil pentru mine. Spirit-in-the-Woods pur şi simplu nu e genul de loc în care îşi doresc să meargă copiii din secolul douăzeci şi unu. În ziua de azi, toți tinerii sunt la zi cu tehnica. Ştiu că vă e greu să acceptați asta, dar dacă nu găsiți pe cineva care să aducă tabăra la zi, mă tem că o să meargă din ce în ce mai rău, şi o să pierdeți atât de mulți bani, încât o să trebuiască s-o închideți. Aş fi putut face mult mai mult dacă mi-ați fi dat voie.

— Grafică pentru jocuri pe calculator, a replicat Manny ironic. Asta înseamnă pentru tine „mult mai mult”?

— Păi, da, am fi avut un laborator de informatică, a spus Paul. N-ar fi fost doar un loc în care se verifică e-mailul şi se concep jocuri pe calculator, deşi copiii ar fi putut face şi asta, bineînțeles. Părinții lor ar fi fost încântați să păstreze legătura cu ei electronic. Cât despre computere, nu uitați că în ziua de azi activitatea e complet computerizată peste tot – mai puțin aici. La Spirit-in-the-Woods, de exemplu, copiii au stat toată vara

în atelierul de animație și au desenat pe *hârtie.* Asta n-are nicio legătura cu lumea reală.

— Lumea reală? a repetat Edie cu un aer ofensat. Spune-mi, Paul, cât de bine s-a descurcat în lumea reală cineva ca *Ethan Figman?* Și el desena pe hârtie, nu-i așa? Dar a reușit să se adapteze când lucrurile s-au schimbat. Aici i-am oferit o temelie solidă; asta-i ce contează. O temelie pentru creativitate. Chiar trebuie ca totul să fie orientat către o profesie anume? După părerea mea, Ethan s-a descurcat bine. Sau poate chiar un pic mai mult decât bine, ar spune unii.

— Edie, știu foarte bine că Ethan Figman a frecventat tabăra cu foarte mult timp în urmă. A pomenit Spirit-in-the-Woods în multe interviuri și sunt sigur că sunteți extrem de mândri că a fost elev aici, așa cum ar fi oricine. E minunat că și-a pus bazele carierei aici.

A făcut o pauză și a adăugat:

— De ce nu-i dați un semn? Sunt sigur c-ar da o mână de ajutor dacă ar ști ce dificultăți aveți. El și soția lui probabil ar cumpăra tabăra. Și ea a fost aici, nu? Nu aici s-au cunoscut?

— N-o să-i cerem niciodată nimic, a spus Edie. Ar fi o meschinărie. Inițiativa noastră e dezinteresată, Paul.

— Păi, puteți să fiți cât de dezinteresați vreți, dar dacă Spirit-in-the-Woods se duce de râpă, știți cu ce o să rămâneți? Cu o grămadă de albume cu poze de la montări vechi cu *Din jale se naște Electra*[108], jucate de adolescenți de cinșpe ani cu coșuri.

— Ești nepoliticos, a replicat Manny.

— Mi se pare că nu le oferiți copiilor toate instrumentele disponibile, a continuat Paul. E uimitor câte posibilități există în prezent. Internetul le oferă o șansă tuturor. Dacă un puști a visat dintotdeauna la... Abbey Road[109], acum poate să *ajungă* brusc acolo. Pe stradă sau chiar în studio. A devenit posibilă până și o anumită formă de călătorie în timp. E uimitor câte poate face asta pentru imaginație.

Manny a clătinat din cap şi a zis:

— Fii serios. Vrei să spui că de-acuma oricine poate să devină artist numai pentru că dispune de internet şi de o grămadă de experiențe, pentru că-şi poate satisface toate capriciile şi are la îndemână toate *instrumentele?* Îți spun eu cum stă treaba: dacă oricine poate să devină artist, atunci *nimeni* nu e artist.

— E bine să ai principii, Manny, dar tot cred că e bine să te adaptezi la lumea de azi, a spus Paul.

— Ne-am adaptat, a răspuns Edie. În anii 1980, când a apărut multiculturalismul, am luat hotărârea să le oferim elevilor un curs de percuție tradițională vest-africană şi, după cum ştii, începând de atunci, Momolu, profesorul nostru de percuție, a ținut cursuri aici în fiecare an. Şi l-am şi ajutat foarte mult să obțină viza.

— Da, e nemaipomenit, iar Momolu e un profesor excelent, a spus Paul. Dar multiculturalismul e uşor de asimilat. Bineînțeles că l-ați înglobat în viața taberei şi ştiu că acum Spirit-in-the-Woods e un loc mult mai divers decât era înainte. Dar cred că vă e mult mai greu să acceptați tehnologia. Rasiştii şi xenofobii cred că multiculturalismul e inamicul Americii, iar voi credeți că *tehnologia* e inamicul *artei,* ceea ce e la fel de neadevărat. Când Ethan Figman venea aici – pe la mijlocul anilor ’70, nu? –, tehnologia nici măcar nu exista. Dar acum există şi nu vă puteți preface că nu există. Artiştii din toate domeniile au la dispoziție instrumente digitale extraordinare. Compozitorii folosesc tot felul de programe, ba chiar şi pictorii. Nouăzeci la sută dintre scriitori scriu la computer. Înțeleg că vreți să mă schimbați, dar, chiar şi fără mine, cred că tot ar trebui să faceți nişte modificări – nu doar să vă computerizați, ci poate să vă deschideți şi către alte domenii.

— Ce domenii? a întrebat Manny, pe un ton înfrânt.

Ochii nu-i permiteau să-l vadă pe călăul său, aşa că doar auzea puhoiul de preziceri descurajante despre apocalipsa taberei, debitate de o siluetă masculină

încețoşată, care clătina mult din cap.

— Păi, lamele, de exemplu. Deja v-am spus că am putea oferi un curs de îngrijire a lamelor; multe tabere au un astfel de curs şi e foarte popular. Mai ales fetelor le place să aibă grijă de ele. Sunt animale mai inteligente decât vă închipuiți şi foarte docile.

— Mersi pentru sugestie, a spus Manny.

— Şi ați putea include în ofertă şi sporturile. Nu doar ping-pongul sau aruncări cu Frisbee-ul. Una dintre taberele de arte de care am auzit are şi o echipă de *quidditch*{110}, a spus Paul, râzând uşor. Adolescenții cu înclinații artistice din ziua de azi sunt mai multilaterali decât în trecut. Vor să-şi îngroaşe CV-ul. Şi, că tot veni vorba, ați putea oferi diplome care să ateste servicii în folosul comunității.

— Pentru ce? a strigat Edie, care se dovedea mai tenace decât soțul ei. „Au făcut curat în cabană?” „Au cusut costume pentru *Medeea?”* „S-au ajutat unii pe alții să ruleze jointuri?”

— Nu, a spus Paul răbdător. Pentru servicii reale. Şi încă ceva, trebuie să fiți prezenți pe rețelele de socializare. Ştiu că vă zgârii pe timpane, dar ascultați-mă. Aveți nevoie nu doar de o pagină de Facebook, ci şi de un cont pe Twitter.

— Twitter! a zis Manny, dând disprețuitor din mână. Ştii ce e de fapt, Twitterul? Un roi de termite cu microfoane.

— Ajunge, Paul, a spus Edie. Ți-am înțeles punctul de vedere. Îți suntem recunoscători pentru eforturile făcute. Găseşti ultimul salariu pe birou. Gata, ia-o din loc.

— Cine e nepoliticos acum? a mormăit el, apoi a plecat clătinând din cap.

Jules Jacobson-Boyd picotea în autobuz. Cu o noapte înainte, ea şi Dennis se întorseseră de la Universitatea din Oneonta, unde o duseseră pe Rory pentru debutul ultimului an de facultate; Rory abia aştepta să înceapă un curs despre un domeniu pe care părinții ei nu-l

înțelegeau – Spații ambientale. Deşi nu la fel de strălucitoare ca Larkin Figman, Rory ieşise din copilărie intactă, ca o elevă medie şi ca o fată energică şi entuziastă, care ştia că voia să fie în mişcare şi să stea în aer liber. În spații ambientale. Când plecase la facultate, părăsise apartamentul părinților cu un aer relaxat, fără dramatism şi, deşi se spunea că din pricina crizei economice, copiii nu mai plecau cu adevărat de acasă decât după douăzeci şi şase de ani, Rory nu dădea niciun semn c-ar fi avut nevoie sau că ar fi vrut să se întoarcă la părinți. Uneori, în vacanțe, trecea pe acasă cu nişte prietene, toate fete vesele şi pasionate de natură, care ajunseseră ca nişte străine pentru părinții lor. La cincizeci şi unu de ani, Jules şi Dennis intrau într-o perioadă care, pentru mulți oameni de vârsta lor, era mai liniştită – o coborâre lentă pe o pantă uşor înclinată. Dennis avea o stare bună mulțumită Stabilivoxului, deşi se îngrăşase câteva kilograme, pe care nu le mai putea da jos. Îi plăcea că lucra din nou într-o clinică, iar acum era abonat la trei reviste de ecografie şi devenise atât de bun, încât colegii de la clinică veneau la el să-i ceară sfaturi.

Jules şi Dennis închiriaseră o maşină pentru drumul până la Oneonta; fiica lor serioasă, cu fața ei mare şi deschisă, cu părul creț şi negru, şi-a îmbrățişat cu putere părinții, apoi una dintre fetele cu care stătea într-o casă dărăpănată în stil victorian, aflată în afara campusului, s-a aplecat foarte mult pe fereastra de la etaj şi a strigat: „Rory, mişcă-ți curu' încoace!" Acum, mergând cu autobuzul aglomerat pe Broadway, spre biroul ei, Jules stătea cu capul sprijinit de geam, închizând şi deschizând ochii, iar dintr-odată a observat-o pe femeia care stătea în fața ei, peste culoar. În câteva clipe, tot autobuzul i-a remarcat prezența. O dată la câteva secunde, femeia îşi dădea o palmă peste față. Jules se uita la ea şocată şi tulburată. Apoi, însoțitoarea bietei femei a luat-o blând de mână şi i-a şoptit ceva. Ba chiar părea că stau de vorbă, iar femeia cu probleme a zâmbit şi a dat din cap. A urmat

un moment de tăcere, apoi femeia şi-a retras mâna şi – *pleosc!* – şi-a dat o lovitură şi mai puternică. Însoţitoarea iarăşi i-a vorbit pe un ton blând. Semănau între ele, probabil erau surori. Poate că erau *gemene,* dar faţa celei cu probleme fusese transformată de accesele bolii ei, astfel încât cele două nu mai semănau atât de mult.

Jules, care ştia că ar fi trebuit să se uite în altă parte, că era indecent să n-o facă, s-a trezit că nu era în stare, aşa că şi-a îndreptat atenţia avidă spre sora care vorbea cu glas blând. În timp ce Jules se holba la ea, femeia şi-a dezvăluit sinele mai tânăr, iar Jules şi-a spus: *Te cunosc.* Încă o revedere fortuită. S-a ridicat în picioare şi a spus cu glas sigur:

— Jane!

Femeia s-a uitat peste culoar, zâmbind cu un aer încântat.

— Jules!

Jane Zell, fosta colegă de cabană a lui Jules de la Spirit-in-the-Woods s-a ridicat şi ea în picioare, apoi s-au îmbrăţişat şi s-au pupat. Jules şi-a amintit dintr-odată că, într-o noapte, Jane îi povestise despre sora ei geamănă şi despre afecţiunea ei neurologică, din pricina căreia îşi dădea palme fără motiv.

— Ea e sora mea, Nina, a spus Jane, iar Jules a salutat-o.

În timp ce Jules şi Jane stăteau de vorbă, Nina a continuat să se autoflageleze. Dar Jane era obişnuită şi nu s-a lăsat distrasă de ea, povestindu-i calm lui Jules ce se întâmplase în viaţa ei în ultimii peste treizeci de ani.

— Lucrez la o fundaţie din Boston care oferă burse pentru orchestre. Soţul meu e oboist. Eu am renunţat la muzică – nu eram *chiar atât* de bună –, dar voiam să rămân în lumea artelor. Am venit la New York în weekendul ăsta pentru o conferinţă. Şi ca s-o văd pe Nina.

Jules s-a bucurat să vadă că, la cincizeci şi unu de ani, Jane Zell îşi păstra chipul luminos de altădată.

— Ții legătura cu vreunul dintre foştii artişti din tabără? a întrebat Jules.

— Vorbesc din când în când cu Nancy Mangiari. Tu şi cu Ash mai sunteți prietene?

— Oh, da, a răspuns ea, plină de mândrie.

— Şi ce carieră extraordinară a făcut Ethan, a continuat Jane.

Nina s-a lovit cu şi mai multă ferocitate – *pleosc, pleosc, pleosc!* – iar Jane s-a aplecat spre ea să-i spună câteva cuvinte, apoi s-a întors la conversație:

— Ştii cu cine m-am întâlnit săptămâna trecută la Boston? Cu Manny şi Edie.

— Serios? s-a mirat Jules, noi n-am mai păstrat legătura cu ei. Într-o vară, după ce m-am căsătorit, eram cu soțul meu în New England şi am trecut pe la ei, dar de atunci nu i-am mai văzut. Întotdeauna mi-am dorit ca fiica mea să meargă la Spirit-in-the-Woods, dar când a împlinit cincisprezece ani, şi-a dorit să meargă într-o tabără în sălbăticie. Iar fiica lui Ash şi-a petrecut vacanțele de vară cu părinții ei – mergea pe alte continente, dădea o mână de ajutor la şcoala înființată de Ethan.

— Edie arată aproape la fel, a spus Jane. Corpolentă, ca de obicei. Iar Manny, din păcate, e aproape orb. Tabăra încă merge, dar mi-au zis că nu prea au elevi şi că vor să găsească un nou director pentru la vară.

Jane Zell şi Nina trebuiau să coboare la următoarea stație, aşa că cele două prietene s-au îmbrățişat afectuos, iar Nina şi-a mai dat două palme peste față, după care Jules şi tot autobuzul le-a urmărit pe cele două surori coborând pe Broadway. Jules a închis ochii, încercând să mai moțăie cele câteva stații până la destinație, în timp ce autobuzul înainta cu greu prin traficul matinal, dar discuția cu Jane o activase şi îi trezise o mulțime de amintiri. Era în cabana ei; era în teatrul taberei; era în sala de mese, unde se serveau lazane verzi şi salată presărată cu fire de grâu încolțit. Stătea pe deal şi o

asculta cântând pe Susannah Bay; era în atelierul de animație, primind apăsarea surprinzătoare a buzelor lui Ethan Figman; era în Cabana Băieților nr. 2, fumând un joint cu capătul umezit şi uitându-se la picioarele păroase ale lui Goodman Wolf, care atârnau dintr-un pat supraetajat. Imita un accent de refugiat la cursul de improvizație; stătea noaptea în patul ei îngust şi vorbea cu Ash; şi vai, ce fericită era!

„Trebuie să discutăm ceva astăzi”, i-a spus Jules clientei sale Janice Klig la o şedință dintr-o joi după-amiază. Trecuse aproape o lună de când se întâlnise cu Jane Zell în autobuz, şi între timp Jules se purtase aidoma cuiva aflat în transă, care urmează ordine primite dintr-o sursă obscură. Din clipa în care aflase că ar fi putut să se întoarcă la Spirit-in-the-Woods – locul unde viața ei se deschisese, se revărsase şi o trântise la pământ, schimbată şi cuprinsă de frenezie –, făcuse foarte repede toate demersurile. După ce îi venise ideea să aplice pentru job, stătuse de vorbă cu Dennis, care râsese indulgent, crezând că nu vorbeşte serios. A discutat cu el trei zile înainte să-i sune pe Manny şi Edie. La sfârşitul celor trei zile, a reuşit să-l convingă pe Dennis să se mai gândească.

Mai erau câțiva foşti elevi sentimentali de la Spirit-in-the-Woods care voiau să obțină postul. La interviul care s-a ținut într-o cameră de hotel din centru, soții Wunderlich i s-au părut foarte bătrâni lui Jules, dar întotdeauna fuseseră bătrâni, chiar şi în 1974. Edie era tot masivă şi autoritară, iar Manny arăta ca un bunic, cu sprâncene albe, zbârlite ca nişte crengi de care trebuia să te fereşti. Jules stătea cu sufletul la gură în prezența soților Wunderlich, ascultând vocile lor familiare vorbind despre cutare sau cutare elev din trecut.

După ce au depănat amintiri, timp în care Dennis a ascultat politicos, dar evident plictisit, au început să discute despre ce presupunea jobul şi care aveau să fie dificultățile. Interviul a durat o oră şi s-a încheiat cu

îmbrățișări pline de afecțiune cu soții Wunderlich, ceea ce părea un semn bun, dar cu ei nu ştiai niciodată. După două zile de aşteptare, au sunat-o pe Jules şi i-au făcut o ofertă. A ascultat mesajul lor la cabinet, între două şedințe. A pornit robotul telefonic şi a auzit vocea lui Edie: „Ei bine, am văzut pe toată lumea, dar vă vrem pe voi doi. Puteți să vă mutați la Belknap în primăvară?”

Jules a scos un țipăt scurt, ca un lătrat, apoi şi-a acoperit imediat gura, amintindu-şi că deja avea un client care aştepta în hol. Nu era tocmai indicat să-şi audă terapeuta lătrând. În seara aceea, Jules şi Dennis au acceptat oferta. Era ceva cât se poate de nesigur; fuseseră angajați provizoriu, iar la sfârşitul verii, soții Wunderlich aveau să „reevalueze situația” şi să-şi dea seama dacă erau potriviți pentru acel post. Dennis primise asigurări că avea să fie reangajat la clinica din Cartierul Chinezesc, dacă, din cine ştie ce motiv, avea să se întoarcă în oraş după vara aceea; clinica avea nevoie de el, pentru că în continuare ducea lipsă de personal. Dennis ştia foarte multe şi era foarte valoros pentru ei. Însă Jules trebuia să-şi închidă cabinetul. Nu avea cum să suspende şedințele pe o perioadă nedeterminată; trebuia să le spună clienților că-i va ajuta să-şi găsească alți terapeuți, dacă asta îşi doreau. Deşi soții Wunderlich le oferiseră de lucru doar pentru o vară, Jules era foarte încrezătoare. Şi dacă i-ar fi convins să-i angajeze permanent, conducerea taberei ar fi devenit o slujbă permanentă. În perioada dintre veri, ea şi Dennis trebuiau să promoveze agresiv Spirit-in-the-Woods, să găsească posibili elevi pentru următoarele ediții.

Aşa că în dimineața aceea, Jules începuse să le spună clienților că avea să renunțe la cabinet, iar în aprilie urma să se mute din New York. În următoarele luni, le-a explicat ea, aveau să discute despre problemele pe care le considerau importante şi să încerce să găsească împreună o încheiere a terapiei – acel lucru imposibil pe care nimeni nu-l găsea vreodată cu adevărat, pentru că

întotdeauna rămânea o mică deschizătură, o fantă de lumină. Două cliente au izbucnit în plâns; una era Sylvia Klein, dar Sylvia plângea deseori, deci nu era o surpriză; iar cealaltă, o logopedă pe nume Nicole, a întrebat-o dacă puteau să iasă la cină împreună şi să fie prietene, dat fiind că Jules nu-i mai era terapeută. Jules a ezitat, dar i-a spus că era foarte impresionată de propunere. Şi aşa au fost majoritatea şedinţelor, înduioşătoare şi un pic nerealiste: ea îi cunoştea pe acei oameni, dar ei nu o cunoşteau cu adevărat.

Acum, la sfârşitul zilei, o avea în cabinet pe Janice Kling, clienta ei cea mai veche, care aştepta şedinţele cu un entuziasm religios, deşi calitatea vieţii ei părea să rămână aceeaşi. Janice încă deplângea absenţa intimităţii şi nu mai fusese atinsă de nimeni de multă vreme. Era singură şi îşi dădea întâlnire cu bărbaţi pe care îi descria ca neinteresanţi. Însă era fidelă terapiei şi muncii ei cu Jules. Era centrul săptămânii ei, poate chiar al vieţii ei.

— O să plec din New York în primăvara asta, i-a spus Jules lui Janice Kling.

Şi dintr-odată şi-a făcut griji pentru Janice: s-a întrebat ce-o să se facă, dacă o să se descurce singură. După o anumită vârstă, era greu să trăieşti singur la New York, unde singurătatea putea fi foarte acută, iar uneori, dacă nu aveau partener, oamenii ajungeau să se izoleze, să stea mai mult în casă.

— Închid cabinetul, a adăugat Jules.

— Cât de departe o să pleci? a întrebat Janice. Ţi-am zis de prietena mea Karen, care are lupus. Terapeuta ei s-a mutat la Rhinebeck şi Karen se duce cu trenul la ea o dată pe săptămână. Aş putea să fac şi eu la fel.

— N-o să mai fac terapie.

— Eşti bolnavă? a întrebat Janice cu nelinişte în glas.

— Nu, n-am nimic.

— Atunci ce s-a întâmplat?

— Cred că e unul dintre acele acte secunde din viețile americane{111}, a spus Jules.

— Nu înțeleg.

— O să fiu directoarea unei tabere de vară.

— Tabără de vară? a întrebat Janice cu un aer şocat. Pentru asta renunți la cabinet? Şi dacă nu merge? Dacă descoperi că nu te pricepi la aşa ceva?

— Mă gândesc că întotdeauna există posibilitatea asta când te apuci de ceva nou, a spus Jules.

Dar ea şi cu Dennis îşi făcuseră calculele. Erau proprietarii apartamentului în care locuiau, iar salariul şi cheltuielile reduse de la Belknap aveau să le permită să se întoarcă în oraş la sfârşitul fiecărei veri şi, până în primăvară, să lucreze pentru tabără din apartamentul lor. După care puteau încerca să-l închirieze pentru câteva luni. În plus, dacă slujba se dovedea un dezastru – fie din perspectiva lor, fie din perspectiva soților Wunderlich –, ar fi avut o casă unde să se întoarcă. Dar Jules n-avea cum să-şi păstreze cabinetul.

— Nu pot să cred că faci asta. Nu ți se pare ciudat? a întrebat Janice. Şi, nu te supăra, dar ce treabă are o tabără de vară cu terapia? Mie mi se pare că n-au nicio legătură. Nu ți se pare? Pur şi simplu, nu te văd dând trezirea în tabără sau cântând *Kumbaya*{112}.

— Ştiu că e o decizie surprinzătoare şi că încă nu-mi dau seama de toate implicațiile ei, a spus Jules.

A văzut durerea crâncenă din ochii lui Janice, dar deja era acolo de multă vreme şi, cu toate că-şi dorise, Jules nu reuşise niciodată s-o îndepărteze, iar de acum înainte nu mai avea cum să încerce.

În noaptea aceea, Jules stătea neliniştită în pat, întorcându-se de pe o parte pe alta, iar Dennis a întrebat-o:

— Te simți bine?

— Cine face o asemenea schimbare la vârsta noastră? Nimeni!

— Păi, noi suntem pionierii.

— Mda, exact. Şi pornim la drum într-o căruță cu coviltir. Iar eu îmi las baltă clienții.

— Trebuie să-ți trăiești viața așa cum vrei.

— Problema e nu doar că-i las baltă. N-a fost bine pentru ei nici că i-am ținut atâta timp în terapie. Mi-a plăcut să fiu cu ei și întotdeauna am fost interesată de viețile și de blocajele lor. O să-mi fie dor de ei și urăsc că trebuie să-i părăsesc. Dar adevărul e că nu sunt cu mult mai talentată ca terapeută decât eram ca actriță. N-am terapia în sânge, cum se zice.

S-a gândit o clipă, apoi a adăugat:

— De fapt, când eram la Spirit-in-the-Woods, făceam totul cât se poate de natural. Totul mi se părea *electrizant.* Ăsta e efectul pe care îl avea tabăra asupra mea.

Jules și-a sprijinit capul de umărul lui Dennis și ar fi rămas așa până ar fi furat-o somnul, dar el i-a propus să iasă la plimbare, ba chiar să bea ceva într-un bar.

— Să sărbătorim. Cum a zis Rory.

— Da, sigur, a răspuns ea.

Vorbiseră simultan, de la cele două telefoane din apartament, cu fiica lor, care era la facultate, și îi povestiseră despre planul lor surprinzător. La început, Rory n-a spus nimic, fiind șocată.

— Vă bateți joc de mine? a întrebat ea în cele din urmă.

— Nu, a spus Dennis. Părinții tăi nu-și bat joc de tine.

— Putem să trecem mai departe? a propus Jules.

Adevărul era că Jules se temea un pic de ceea ce avea să creadă Rory. Știa că, atunci când se făceau mari, copiii aveau dificultăți să accepte schimbări în viețile părinților lor. Voiau ca totul să fie la fel, pentru totdeauna. Într-o lume ideală, părinții nu divorțau niciodată, nu vindeau niciodată casa copilăriei și nu luau niciodată decizii bruște după placul lor. Dar decizia lor chiar era bruscă, iar pe Jules n-o surprindea că fata lor era șocată.

— Chiar aveți de gând să faceți asta? a întrebat Rory.

— Cred că da, a spus Dennis. Îmi închipui că ești foarte surprinsă.

Rory a izbucnit în râsul ei familiar, din toată inima:

— Doamne, tată, voi nu faceți chestii din astea. Mişcări de amploare.

— Aşa-i, de obicei nu facem.

— Eşti sigur că nu e o formă timpurie de demență? Glumesc, a adăugat ea repede.

— Cred că amândoi suntem în deplinătatea facultăților mintale, a zis Jules.

— Bine, atunci, a spus Rory. E mai mult decât bine. Felicitări, dragii mei.

— O să vii să ne vizitezi? a întrebat Jules.

— Sigur. Poate la sfârşitul verii. Chiar vreau să văd tabăra. Oricum, trebuie să sărbătoriți, nu? Chiar dacă e o criză a vârstei mijlocii sau ceva de genu', tot trebuie să sărbătoriți.

Aşa că acum, urmându-i sfatul, şi-au luat din coşul de rufe hainele pe care le dezbrăcaseră cu o oră mai devreme şi au pornit spre lift. Au coborât şi au luat-o spre est, pe străzi tot mai animate. Au intrat într-un bar mic numit Rocky's, aflat pe o stradă secundară, şi, spre surprinderea lor, era plin. Doi bărbați dinăuntru i s-au părut familiari lui Jules, deşi nu-şi putea da seama de unde îi ştia. Ea şi Dennis s-au aşezat într-un separeu roşu şi au comandat bere.

— Cine sunt tipii ăia? a întrebat el. Mi se par cunoscuți. Ca oamenii pe care îi vezi în vis.

Cei doi bărbați de vârstă mijlocie aveau fețe relaxate, iar din când în când trăsăturile lor deveneau însuflețite şi tinereşti. Lui Jules i se părea că aveau ceva vest-european, sau poate irlandez, dar nu-şi dădea seama de ce i se păreau familiari.

— Gata, ştiu! a zis Dennis dintr-odată. Sunt portari de la noi din cartier. Vin aicea după serviciu.

După program, fără paltoane şi fără şepci, portarii arătau cu totul altfel, dar da, ei erau, membri ai uneia dintre numeroasele subculturi ale oraşului.

— Noi n-am avut niciodată portar, a spus Dennis. Şi probabil n-o să avem niciodată. Dar nu mă deranjează, a

adăugat el. Şi să ştii că sunt foarte mândru că ai hotărât să faci asta. Că ai pus suflet şi că ai făcut toate eforturile să ajungem acolo.

Deşi Dennis nu văzuse niciodată tabăra, se familiarizase de-a lungul anilor cu mitologia locului. Iar lui Jules i se părea uneori că soțul ei chiar fusese acolo; Dennis cunoştea trei dintre foştii artişti de frunte din generația ei şi ştia foarte mult despre alți câțiva. Dacă ar fi participat la o emisiune *Ştii şi câştigi* pe tema verilor petrecute de soția lui la Spirit-in-the-Woods, s-ar fi descurcat de minune. *„Cutia cu nisip,* de Edward Albee!", ar fi răspuns el corect. Sau: „Ida Steinber, bucătăreasa!" Şi ar fi putut să scrie observații detaliate despre ce însemnase tabăra pentru soția lui pe vremea aceea şi despre ce însemnase mai târziu. Spirit-in-the-Woods era o tabără care nu murea, care nu-i dădea pace, aşa că Jules hotărâse să meargă acolo, să devină una cu tabăra.

Ash, Ethan şi Jonah fuseseră cu toții şocați şi încântați când le spusese că primise slujba.

— Chiar o să stai din nou acolo? a întrebat Ethan. O să te ocupi de întreaga tabără? O să mergi în atelierul de animație? Extraordinar! Să faci poze.

— Din motive egoiste, a spus Ash, aş vrea să stai în New York pentru totdeauna. Dar ştiu că nu e corect. Şi nici eu nu prea stau pe acasă, întotdeauna sunt departe de tine. Mi-e atât de greu să mă gândesc că o să locuieşti acolo. Că poate e sfârşitul vieții noastre împreună la New York. E o decizie foarte curajoasă.

— Ştiu, a spus Jules, la fel mi se pare şi mie.

— Dar mă şi încântă ideea că o să fii acolo şi o să duci făclia mai departe, a spus Ash. Mi-aş dori să vă facem o vizită vara asta, dar o să am de montat o piesă, după care o să stăm foarte puțin pe Coasta de Est. Cu puțin noroc, s-ar putea să ne facem timp la sfârşitul verii.

Jules ştia că Ash şi Ethan urmau să petreacă o săptămână la Napa, unde organizau Seminarele de Măiestrie, şi că Mo avea să fie cu ei, însoțit de un

îngrijitor, după care urma să se întoarcă la şcoala cu internat. Larkin avea desigur să meargă la o şcoală de vară organizată de Yale la Praga, iar după Napa, părinții ei aveau să-i facă o vizită acolo.

— Cu siguranță vara viitoare, a spus Ash. Dar să-mi povesteşti în detaliu ce se mai întâmplă acolo. Să te plimbi prin tabără şi să-mi faci un tur virtual, să-mi spui ce s-a schimbat şi ce e la fel. Tu o să hotărăşti ce piese se montează? Sau măcar poți să faci sugestii? Ştiu nişte piese excelente, cu roluri puternice pentru femei.

— O să mă gândesc la asta.

Jules şi Dennis şi-au terminat berile la Rocky's şi au ieşit pe stradă. New Yorkul – oraşul căruia mai degrabă îi făcuseră față decât îl cuceriseră – fremăta de viață chiar şi la două noaptea. Undeva, în depărtare, cineva lovea două obiecte de metal. Jules şi-a petrecut brațul pe după al lui Dennis şi au pornit spre apartamentul lor, mergând pe străzile anoste, dincolo de care Jules deja începuse să vadă un lac şi un munte. A presărat peisajul cu adolescenți şi cu bondari zburând leneş pe deasupra florilor sălbatice; a adăugat un teatru rudimentar, dar funcțional, un atelier de animație şi un studio de dans, precum şi nişte cabane conice indestructibile, construite din lemn nefinisat. A pus şi câteva lame, întrucât soții Wunderlich o preveniseră că acum, din motive necunoscute, toate taberele trebuiau să ofere cursuri de îngrijire a lamelor – deşi nimeni nu iubea bietele animale, ale căror fețe erau înguste ca nişte pantofi. Aceea era lumea verde şi aurie, cu munți, poteci şi copaci, în care Jules şi Dennis se pregăteau să se aventureze. În pădure, Jules avea să fie din nou copleşită de entuziasm.

PARTEA A TREIA
Drama copilului înzestrat

Optsprezece

Prima maşină a ajuns înainte de ora nouă dimineața în ultima zi a lui iunie, strecurându-se cu grijă printre stâlpii de piatră ai porții, care de-a lungul deceniilor se acoperiseră cu straturi succesive de muşchi. „Scuze c-am ajuns aşa devreme, a spus un bărbat cu voce melodioasă, scoțând capul pe geam după ce a oprit în fața clădirii principale. Am prins autostrada foarte liberă.” Era tatăl unui artist, şi totuşi părea mult mai tânăr decât Jules şi Dennis. Portiera din spate s-a deschis şi din maşină a coborât o fată îmbufnată care părea să spună: *Vă rog, luați-mă de lângă ei.* Aşa că Jules şi Dennis au luat-o. În scurtă vreme, au apărut şi alte maşini cu portbagajul plin până la refuz şi cu spațiul de lângă parbrizul din spate ticsit cu lucruri indispensabile unui adolescent. În ziua aceea, tot New Englandul era brăzdat de astfel de maşini, însă peluza de la Spirit-in-the-Woods era plină cu violoncele, fagoturi, chitare cu amplificatoare şi genți cu costume de dans. Erau tineri cu înclinații artistice – versiunea contemporană. Seria de acum era mai variată decât în anii 1970, dar Jules iarăşi se simțea pe dinafară, la fel ca prima oară când venise acolo. De data asta se simțea aşa pentru că cei din tabără erau tineri, iar ea era în vârstă. Demarcația era simplă şi clară.

Şi totuşi, chiar era bătrână?

Relativ. Dar a recunoaşte asta era mai degrabă ciudat decât întristător. Câtă vreme nu se întâmpla nimic îngrozitor în vara aceea – niciun taberist nu dispărea, nu era rănit de explozia unui cuptor de olărie sau nu *murea* (Jules avea coşmaruri în care suna părinții să anunțe moartea unui tânăr din tabără) –, nu trebuia să se îngrijească de cât timp trecuse de la prima ei venire acolo. Dennis umbla de colo-colo cu un clipboard în mână, trimițându-i pe nou-veniți la cabanele lor. Niciunui părinte nu-i venea să plece acasă. Stăteau pe pajişte sau

în cabane, ajutându-şi copiii să despacheteze lucrurile din genți şi valize. Una dintre mame a spus cu o expresie nostalgică: „Of, de-aş fi ştiut de locul ăsta când eram de vârsta ta”. S-au făcut multe fotografii cu adolescenți zâmbitori şi nezâmbitori, care le făceau un ultim hatâr mamelor şi taților. Părinții aveau să le posteze imediat pe Facebook. Ziua se apropia de sfârşit, soarele cobora spre orizont, iar Jules şi Dennis i-au cerut unui percuționist să se ducă pe vârful dealului şi să lovească gongul adus de Jules, moment în care Dennis a strigat într-o portavoce: „E timpul ca familiile să-şi ia rămas-bun”.

Apoi au reuşit cumva să trimită părinții acasă, iar tabăra a început să arate aşa cum trebuia. Nu goală, cum fusese toată primăvara, de când se mutaseră acolo Jules şi Dennis, locuind în casa de peste drum a soților Wunderlich. A conduce o tabără de vară pentru adolescenți era o provocare la fel de mare ca a conduce una pentru copii – aşa îi spuseseră lui Jules câțiva veterani ai acestei branşe pe un forum al directorilor de tabere de vară. Aproape nimănui nu i se făcea dor de casă. Nu existau bătăuşi. Era probabil ca tinerii din tabără să facă sex şi să consume droguri, dar toate astea rămâneau de obicei ascunse şi nu puteau fi controlate. În mare, se gândea Jules, adolescenții care alegeau Spirit-in-the-Woods veneau acolo pentru arta pe care o iubeau şi ca să fie împreună cu alții ca ei. Dar, în ultimele veri, numărul participanților scăzuse constant, iar acum câteva cabane rămăseseră goale. În iarna aceea, soții Wunderlich îi trimiseseră pe Jules şi Dennis la câteva târguri de tabere, să prezinte oferta de la Spirit-in-the-Woods – erau evenimente zgomotoase şi plicticoase, ținute în săli de sport ale liceelor, în oraşe de lângă granițele interstatale. Părinții şi copiii se strângeau în jurul standurilor care promiteau veri cu sporturi extreme sau o „sărbătoare non-stop a fotbalului”. Chiar şi standul taberei pentru tineri diabetici, botezat – aproape sarcastic – Lacul de Zahăr, strângea mai mulți curioşi decât cel în

care stăteau Jules şi Dennis. În felul acesta, Spirit-in-the-Woods n-avea s-o mai ducă mult.

— Ce mi-ar plăcea, spusese Manny după ce îi angajase pe soții Jacobson-Boyd, ar fi să insuflați o nouă viață acestui loc nu cu un laborator informatic scump sau cu echipe de sport – o să aducem lame, dar *atât* –, ci prin pasiunea voastră şi prin amintirile legate de acest loc.

A comanda pulpe de pup, broccoli şi tofu tare în cantități industriale era o sarcină atât de nouă şi de neobişnuită, încât părea revelatoare. Şi supravegherea lucrărilor de reparație la teatru le aducea satisfacții, deşi clădirea părea mult mai mică decât pe vremuri. A urca pe scena de la Spirit-in-the-Woods în 1974 te făcea să te simți ca şi când ai fi apărut pe Broadway; acum, scena părea o simplă podea rectangulară presărată cu rămăşițe de scotch vechi. Cât despre cabane, cum de suporta cineva să stea în ele? Într-o zi, la scurtă vreme după începerea taberei, Jules se dusese în Cabana Băieților nr. 3 şi se aşezase pe podea, într-un colț. Dar n-a simțit decât murdăria camerei şi mirosul stătut şi sufocant acumulat în ani de zile. S-a ridicat în picioare aproape imediat şi a ieşit să ia nişte aer. Părea că, în adolescență, nu aveai nevoie de aer. Îți produceai singur aerul de care aveai nevoie.

În prima noapte a taberei, profesorii le-au prezentat cu emfază tinerilor toate cursurile pe care le aveau la dispoziție în vara aceea. Profesorul de muzică, un tip înalt şi zvelt care se recomanda Luca T., s-a aşezat la pian în sala de sport, acompaniindu-şi colegii, care cântau versurile cântecului compus împreună:

N-ai să te simți un ciudat dac-ai să vopseşti pânzeturi…
Şi-ai să fii în mare formă dacă sufli nişte sticlă…

La sfârşit, tinerii erau plini de energie; niciunul nu mai putea sta jos şi au sărit cu toții în picioare. Jules şi Dennis s-au apropiat de microfon să le spună că va fi o

vară minunată. „Şi eu am fost aici când eram adolescentă”, a zis Jules, dar vorbele ei nu s-au auzit din pricina hărmălaiei din sală, iar când a repetat, şi-a dat seama că pentru acei tineri nu conta că ea – o femeie de vârstă mijlocie în tricou, cu un pulover pe umeri şi cu trăsăturile blânde şi indistincte pe care le aveau şi mamele lor – participase cândva la Spirit-in-the-Woods. Nu le păsa sau nici măcar nu *credeau.* Pentru că dacă ar fi crezut, ar fi trebuit să creadă că într-o bună zi aveau să capete şi ei trăsături blânde şi nedefinite.

„Va fi o vară nemaipomenită, le-a spus Dennis, ridicându-se în picioare şi apropiindu-se de microfon. O să vedeți.” Îi plăcea că era acolo, că vedea locurile despre care Jules îi vorbise în toți acei ani. În plus, tabăra îl făcea să-şi dea seama cât de aspră fusese viața la New York, oraşul cu suprafețe rigide care te obliga mereu să faci tot mai mulți bani numai ca să te menții vag pe linia de plutire. New Yorkul nu era pentru cei lenți sau contemplativi. În Belknap, locuiau gratis în casa mare a soților Wunderlich şi aveau o slujbă simplă. Nu trebuiau să se zbată.

Ash spusese că îi invidia pentru hotărârea de a duce o viață mai simplă şi, bineînțeles, pentru hotărârea de a se întoarce în locul pe care îl iubiseră cândva. Viața nu-ți oferea aproape niciodată ocazia să faci asta. Desigur, spusese Ash, Jules şi Dennis nu puteau să nu accepte slujba la Spirit-in-the-Woods, deşi asta însemna să-şi schimbe şi să-şi reorganizeze viața. „După ce ați urcat în trenul ăsta, adăugase ea – adică după ce îi contactaseră pe soții Wunderlich şi stabiliseră să meargă la un interviu –, nu mai e posibil să coborâți. Ce puteți să faceți, să *nu* acceptați oferta? Mi-aş dori din tot sufletul ca Ethan şi cu mine să ne mutăm acolo cu voi.” Era o minciună, o minciună prietenească. În perioada aceea, Ash monta o versiune a piesei *Pisica pe acoperişul fierbinte* în care inversase sexul personajelor, astfel încât înfricoşătorul Tătuca devenise Mămuca. Şi probabil o aşteptau şi alte

proiecte teatrale, aşa că nu avea să renunțe niciodată la tot numai ca să se mute la Spirit-in-the-Woods – şi bineînțeles că nici Ethan –, însă înțelegea de ce Jules şi Dennis luaseră acea decizie.

După discursurile de deschidere, au fost strânse scaunele, apoi a fost aranjată în grabă o masă pentru DJ şi muzica a răsunat în sala de sport. Jules nu ştia nicio piesă. Era un techno strident şi hipnotic, presărat cu nişte voci umane care păreau aproape accidentale. DJ-ița, o basistă pe nume Kit Campbell, în vârstă de cincisprezece ani, era scundă, şarmantă şi talentată. Avea ten palid şi păr scurt şi negru, făcut țepi cu gel. Era ca o miniatură elegantă, cu şortul lăsat pe şolduri şi cu bocanci de armată cu şireturile desfăcute. Era prima vară pe care o petrecea acolo şi ceilalți adolescenți erau atraşi de ea. La sfârşitul petrecerii, Kit era înconjurată de câțiva tineri artişti: o fată albă şi nesofisticată, o fată neagră şi sofisticată, precum şi doi băieți, unul dat cu creion dermatograf, celălalt atrăgător şi sfidător, cu cozorocul şepcii întors la spate; au ieşit cu toții din sală într-un grup strâns, ca nişte cățeluşi, fetele lovindu-se uşor şold în şold, iar băieții cu mâinile înfipte în buzunare.

Jules şi Dennis au pornit pe peluza întunecată, cu lanterne în mâini, ținându-se după tinerii care mergeau în zigzag, săreau şi strigau. Jules şi-ar fi dorit să arunce lanterna şi să se amestece printre ei. Dar nu avea ce căuta acolo, aşa că a rămas alături de soțul ei, care se vedea că era încântat să meargă la pas, alături de Jules. În cele din urmă, fetele şi băieții s-au despărțit, îndreptându-se fiecare spre cabanele lor. Jules s-a întrebat dacă unii dintre ei stabiliseră să se întâlnească mai târziu, cu toate că, în calitate de directori ai taberei, ea şi Dennis ar fi trebuit să împiedice asta. Nu era vorba de sex, ci mai degrabă de sfârşitul singurătății din copilărie – acea singurătate a pionierului care doarme singur într-un pat până ce singurătatea devine insuportabilă –, după care aveau nevoie de cineva tot

timpul, zi şi noapte.

În cele din urmă, Dennis a stins lanterna şi a deschis uşa lăsată descuiată de la casa soților Wunderlich. „O să ne întâlnim din nou la sfârşitul verii, la o dată stabilită de comun acord, să vedem care e situația”, le spusese Edie înainte ca ea şi Manny să se mute într-o vilă pe care o închiriaseră în Maine. Deocamdată, soții Wunderlich îşi lăsaseră toate lucrurile în vechea lor casă, ai cărei pereți erau un tribut adus verilor dinainte şi lumii folk din Greenwich Village, acum dispărute. Participanții la tabără nu erau niciodată invitați înăuntru; în aprilie, când ajunsese acolo, Jules văzuse pentru prima oară cum arăta casa pe interior.

— Nu te bucuri că nu dormi într-o cabană în noaptea asta? a întrebat Dennis, intrând în holul întunecat şi aprinzând lumina. Ai crescut, aşa că acum poți dormi într-o casă adevărată.

— Da, slavă Domnului, a spus Jules, mai mult pentru că nu voia să-l contrazică.

Nu voia să doarmă într-una din cabanele țuguiate, dar nu ținea neapărat nici să fie în casa aceea. Jules era neliniştită, dându-şi seama dintr-odată că, dacă voiai să ieşi noaptea, singura opțiune era să te plimbi prin tabăra învăluită în întuneric. Era prima seară în care simțea asta. La New York, puteai să ieşi oricând din casă; dacă nu aveai somn, puteai găsi oricând o cafenea deschisă non-stop – nu că Jules ar fi făcut asta de multe ori. Dar ea şi Dennis aveau să-şi petreacă nopțile acolo vară de vară, poate câțiva ani, poate pentru totdeauna. Se întreba ce se întâmpla acum în cabane. I-a venit ideea ca, într-una din nopțile acelei săptămâni, să se ofere să facă un tur al taberei, sarcină care era lăsată aproape întotdeauna în grija profesorilor.

În dormitorul de la etaj, Dennis s-a întins în patul vechi şi înalt, pe partea pe care o revendicase încă din aprilie – partea lui Manny, desigur. Când se mutaseră acolo, noptiera lui Manny încă era acoperită cu lucruri

bărbăteşti: unghiere, un tub foarte turtit de alifie pentru picior de atlet[113].

— Ei bine? a întrebat Dennis când Jules s-a urcat în pat şi a stins lumina. A început bine sezonul?

— Da. Aşa o să spunem la lume: „Sezonul a început bine”. După care o să le relatăm înfiorătorul incident.

— Tragedia cuptorului de olărie.

— Sau tragedia grâului încolțit.

— Păreau atât de inocente firele alea de grâu, a spus Dennis. Copiii mâncau farfurii întregi. Dacă am fi ştiut!

Au râs şovăitor, ca şi când ar fi putut alunga posibilitatea unui eveniment cu adevărat îngrozitor. Orice s-ar fi întâmplat, ar fi fost responsabilitatea lor – deja primiseră câteva e-mailuri de la părinți în acest sens.

— Am s-o sun pe Rory, a spus Jules. M-a rugat să-i povestesc cum merge treaba.

— Spune-i că mi-a plăcut e-mailul ei, a zis Dennis. Ăla cu glumele despre tabere. Multe poante cu latrine şi urşi.

Jules şi Dennis primiseră un scurt curs intensiv de conducere a taberelor de la Manny şi Edie, în care cuvântul „siguranță” a apărut de multe ori. Spirit-in-the-Woods trebuia să fie un loc sigur, unde nu aveau voie să intre străini şi unde personalul din ateliere trebuia să manevreze echipamentele în mod corect. Deşi existau multe precauții şi regulamente, mare parte dintre sarcinile mărunte puteau fi delegate profesorilor prost plătiți, dar joviali, care veniseră acolo din toate colțurile Statelor Unite şi, din cine ştie ce motiv, tocmai din Australia. Taberele de vară americane erau în mod constant pline de profesori australieni. O scurtă vreme, Jules visase – în mod nerealist – că Rory avea să se alăture echipei de la Spirit-in-the-Woods, dar fiica ei a preferat să-şi petreacă vara cu prietenii ei în Oneonta, unde îşi luase o slujbă la un complex de sere. Rory promisese că avea să le facă o vizită la sfârşitul sezonului, „ca să-ți văd în acțiune criza de la mijlocul vieții, mami”, îi scrisese ea lui Jules într-un e-mail.

Ideea de a o suna pe Rory în noaptea aceea nu mai părea atât de presantă. Rory voia ca mama ei să fie fericită, asta era tot. La telefon, aveau să-şi vorbească la fel ca de obicei. Lumile lor erau foarte îndepărtate: complexul de sere şi visul artei. Nu era nevoie s-o sune în noaptea aceea, puteau vorbi şi mâine. Jules şi Dennis s-au întors unul cu fața la celălalt, nu în ultimul rând pentru că noua lor viață avea ceva straniu. Amândoi voiau mişcare şi uitare. Voiau sex pentru că aveau voie, spre deosebire de tinerii din cabane, cărora li se spusese că trebuiau să respecte repartizarea pe sexe şi care stăteau în paturi încordați de nerăbdare, în timp ce profesorii dădeau târcoale, scotocind tabăra cu razele lanternelor. Dennis s-a sprijinit într-un cot, aplecându-şi capul spre ea. În ultimele luni, părul lui negru încărunțise tot mai mult, iar trupul lui, care întotdeauna fusese atât de păros, aducea cu stratul de frunze uscate dintr-o pădure, presărat cu ace argintii de pin. Era un lucru pe care îl acceptai la acea vârstă. Jules s-a gândit la mama ei, care stătea singură în patul ei din Underhill. Fusese singură la patruzeci de ani, la cincizeci de ani, la şaizeci de ani, iar acum, la şaptezeci de ani! Atâtea decenii, singură şi îndurerată, la fel ca adolescenții din cabane, dar fără speranța că totul se va termina probabil cu o binecuvântată canonadă sexuală. Oare de ce mama ei nu mai ieşise niciodată la o întâlnire romantică? Cum reuşise să trăiască fără sex şi fără iubire? Sexul putea să *fie* iubire sau, ca acum pentru Jules şi soțul ei, o distracție foarte plăcută.

Dennis a deschis gura şi şi-a aplecat capul, iar mâna lui mare a cuprins sânul lui Jules, care atârna ca un ornament prost agățat. Isadora Topfeldt spusese cu multă vreme în urmă că Dennis era „necomplicat”, lucru care nu era tocmai adevărat, mai adevărat fiind că nu se simțise niciodată la fel de special pe cât se crezuse Jules. Acum, Dennis era în Belknap pentru că asta îşi dorise ea şi pentru că îl convinsese că or să se descurce. Că traiul

acolo avea să le satisfacă nevoi neglijate până atunci. „Eşti fericită?”, a întrebat-o un pic temător Dennis, mângâindu-i sânul şi brațul. Îşi dorea ca soția lui cu accese de invidie să poată fi în sfârşit pe deplin fericită. Fericită şi energică. Dar n-a aşteptat răspunsul, ci a întors-o pe o parte, cu spatele la el, astfel încât Jules, uşor îmbujorată, vedea acum noptiera lui Edie Wunderlich, pe care se afla o fotografie înrămată foarte veche, cu un tânăr şi o tânără, boemi din vremuri de demult, petrecând pe un acoperiş din New York. În spatele lui Jules, Dennis s-a aşezat într-o poziție comodă şi, cu un icnet de plăcere, a început să se opintească în ea. Jules a început şi ea să geamă aproape imediat, simțindu-se un pic stânjenită, ca şi când vreunul dintre adolescenții din tabără s-ar fi strecurat în casă şi ar fi stat chiar atunci în pragul camerei întunecate, mutându-se de pe un picior pe altul în timp ce se uita la acea improbabilă scenă erotică între doi oameni trecuți de cincizeci de ani. Din clipă în clipă, tânărul deşirat avea să spună: „Ăăă, scuze. Jules? Dennis? Unui băiat din cabana mea i-a dat sângele pe nas şi nu i se mai opreşte”.

Dar tinerii erau de cealaltă parte a drumului şi nu aveau niciun chef să-l traverseze. Dacă se întâmpla ceva, Jules şi Dennis ar fi primit un telefon de la un supraveghetor. Telefonul greu cu roată, de culoare roşie, stătea pe noptiera lui Dennis, gata să primească apelul. Cu siguranță avea să sune într-o noapte de-a lungul celor opt săptămâni de tabără; Manny şi Edie îi preveniseră că întotdeauna suna cel puțin o dată pe vară, uneori mai des, iar uneori era serios. În acea primă noapte, încă nu sunase nimeni, iar Jules şi Dennis erau singuri în patul vechi şi scârțâitor din lemn de arțar. Sexul între aceşti doi oameni de vârstă mijlocie – nu erau tocmai ca soții Wunderlich, dar trecuseră de mult de vârsta adolescenței – părea să nu aibă alt motiv decât plăcerea sau evadarea. Jules ştia că Dennis era încântat să creadă că era întru totul fericită, că ceea ce avea acum soția lui era acceptabil

şi satisfăcător – o viață bună. Dar ea se vedea din perspectiva adolescentului fantomatic din prag şi era prea conştientă de ce făcea cu Dennis, de vârsta lor şi de locul unde se aflau. Încă nu ştia dacă era fericită, habar n-avea.

— E rândul tău, i-a şoptit el pe ceafă, după ce inima i-a revenit la un puls normal.

— Nu-i nevoie, a răspuns ea, cu gândurile în altă parte.

— Serios? Dar e foarte frumos, a spus Dennis. Putem să continuăm. Mi-ar plăcea.

Dar nu, Jules nu mai voia; i-a spus că era obosită, iar apoi şi-a dat seama că într-adevăr era frântă. Tot ce voia era să doarmă. A doua zi dimineață, când Jules a deschis ochii, Dennis deja era pregătit de o nouă zi, care începea cu muzica de trezire, Simfonia *Surpriza* de Haydn, o tradiție pe care soții Wunderlich o păstraseră de-a lungul deceniilor. Jules s-a îmbrăcat şi a ieşit în fața casei, uitându-se la pajiştea de peste drum, apoi a pornit spre direcția de unde venea miros de mâncare. În sala de mese deja începuseră să mişune adolescenți pe jumătate adormiți, care mergeau cu castroanele la bolurile cu terci de ovăz şi la borcanele mari cu musli. Fetele voiau să ştie unde puteau găsi lapte de soia. *„Latte*{114}, a şoptit teatral un băiat. *Latte”* Nimeni nu era complet treaz. După ce s-a asigurat că toți angajații de la bucătărie îşi perforaseră cartelele de lucru şi că nu mai era nevoie de ea, Jules a luat loc la masă cu un grup de fete serioase, toate dansatoare.

— Cum merge treaba până acuma? a întrebat ea.

— Sunt cam multe gângănii, a răspuns Noelle Russo din Chevy Chase, Maryland, arătându-i brațul deja presărat cu un şir de pişcături ca nişte năsturaşi.

— Poate aveți o gaură în plasă, a spus Jules. O să pun pe cineva să verifice.

— Tata mi-a zis că aici nu e nimic obligatoriu, a zis colega de cabană a lui Noelle, Samantha Cain din Pittsburgh. E adevărat? Nu trebuie să fac cursuri de înot

sau mai ştiu eu ce?

— Nimic obligatoriu. Luați numai ce cursuri vă interesează. Înscrierile sunt la ora zece. Notați primele trei opțiuni pentru fiecare interval orar.

Au dat toate din cap, cu un aer încântat. Jules a observat că niciuna dintre ele nu prea mânca şi că-şi puseseră în farfurii cantități infime de mâncare. Şi-a dat seama că probabil nimerise într-un cuibuşor de tulburări alimentare. Deloc surprinzător, doar erau dansatoare.

— Ei, tot fericită? a întrebat-o Dennis pe Jules într-o după-amiază din a doua săptămână, în timp ce se plimbau printre copaci.

Au trecut pe lângă atelierul de animație, în care era aprinsă o lumină: doi puşti rămăseseră să mai lucreze după curs, stând în jurul unei mese cu profesoara, o tânără pe nume Preeti Singh, care era versiunea actuală a Bătrânului Mo Templeton.

— Mă simt uşurată că ne descurcăm, a spus Jules. Îmi era foarte teamă că n-o să facem față. Că o să fie nevoie de prea multă competență.

— Dar suntem foarte competenți, a replicat el.

— Să nu exagerăm.

Şi-au continuat drumul prin pădure până au ajuns la porțile din spate. Era trecut de patru şi jumătate, oră la care de obicei tabăra era destul de liniştită, pentru că toată lumea făcea duş, cânta la instrumente, stătea întinsă în iarbă sau termina proiecte de care nu se îndura să se despartă. Jules şi Dennis au coborât poteca în pantă, străbătând pe jos drumul de un kilometru până în oraş. Belknapul rămăsese aproape la fel ca în anii 1970, cu câteva excepții. În prima zi când ajunseseră acolo, descoperiseră cu regret că patiseria unde se făcea plăcinta cu afine se închisese cu ani în urmă, iar acum în locul ei era un magazin de telefonie mobilă. Dar supermarketul încă funcționa, la fel şi Spitalul Psihiatric Langton Hull. Dennis făcuse mari progrese după căderea nervoasă din facultate, şi după ce căzuse iar în depresie

când întrerupsese tratamentul cu IMAO, îşi revenise din nou şi rămăsese puternic ani de zile, scăpând de apatie. Nu era în pericol să cadă din nou în depresie, dar când au trecut pe lângă micul panou alb cu săgeata care arăta direcția spre spital, s-au prefăcut că semnul nu era acolo, ba chiar că nici spitalul nu era acolo, şi că, de-ar fi fost, nu avea nicio legătură cu ei.

Dennis a cumpărat două cafele cu gheață şi s-au aşezat pe o bancă de pe strada principală, dar după câteva clipe, i-a sunat mobilul. A răspuns şi a vorbit calm câteva clipe, apoi a închis şi i-a spus lui Jules:

— Au nevoie de noi. S-a oprit generatorul şi nimeni nu ştie ce să facă.

— Dar *tu* ştii ce să faci?

— Manny şi Edie ne-au lăsat mica lor biblie cu numere de telefon. Ne uităm în ea şi sigur găsim pe cine să sunăm. Dar nu putem să lăsăm tabăra fără curent şi să stăm aici cu cafeaua în mână, ca să ne gândim la sensul vieții.

S-au ridicat în picioare şi au pornit agale în direcția de unde tocmai veniseră. În lumina amurgului, insectele se strângeau în roiuri mici, care păreau suspendate în aer, iar din tabără se auzeau cel puțin două viori, ai căror posesori mai exersau un pic înainte de cină – una interpreta un *scherzo,* cealaltă, ceva lent şi trist –, în timp ce din altă parte se auzea soloul energic al unui baterist.

Începând de atunci, în fiecare zi au avut parte de câte o surpriză mai mare sau mai mică, lucruri stricate, certuri între profesori şi participanții la tabără, probleme de tot felul. Noelle Russo, fata cu muşcături de țânțari, s-a dovedit a fi anorexică, petrecându-şi câteva nopți la infirmerie. Era o dansatoare foarte talentată, din câte se spunea, şi foarte exigentă cu ea însăşi, exersând până la epuizare. La casa de peste drum a ajuns vestea că Noelle era foarte îndrăgostită de Guy, profesorul care conducea atelierul de scenografie. Dennis a stat de vorbă cu Guy, un student roşcovan şi inocent din Canberra, cu cercei în

formă de belciug în ambele urechi, şi a ajuns la concluzia că profesorul nu încurajase şi nu răspunsese în niciun fel dragostei ei, nici nu vorbise despre asta cu Noelle sau cu alt tânăr din tabără.

Uneori, Jules mergea în vizită la Cabana Fetelor Nr. 4, sperând s-o găsească pe Noelle acolo. Jules stătea câteva minute pe un pat, ştiind că, prin simpla ei prezență, întrerupsese probabil conversațiile interesante ale tinerelor.

— Cum merge? le-a întrebat ea într-o zi.

Şi fetele i-au povestit despre piesele în care jucau şi despre ceramica pe care o modelau. Kit, fata cu înfățişare androgină care era foarte populară în rândul celor din tabără, i-a arătat un tatuaj mic cu o suricată pe care şi-l făcuse pe gleznă. Noelle s-a plâns că asistentele insistau să consume mai multe calorii în fiecare zi, altminteri ar fi fost nevoită să plece.

— Nu pot să mă duc acasă, a spus Noelle. Acum, după ce am văzut cum e aici, n-am cum să *plec.* Ai idee cum e unde locuiesc? În Chevy Chase, Maryland?

— Nu, spune-mi.

— Toată lumea e foarte convențională, a spus Noelle. Ideea lor de muzică experimentală e un grup *a cappella* care cântă „Moondance”. Nu pot să cred că trebuie să locuiesc acolo. Dintre toate locurile din lumea asta, de ce a trebuit ca ai mei să se stabilească tocmai în Chevy Chase? E atât de arbitrar. Nu suport locul ăla.

— Multă vreme de acum înainte, orice ai face, totul o să ți se pară foarte lent, a zis Jules. Dar, mult mai târziu, privind în urmă, o să ți se pară că era foarte rapid.

— Asta nu prea mă ajută acum, a spus Noelle.

— Îmi închipui că nu.

— Jules, n-ai de gând să mă trimiți înapoi acolo, nu?

— Într-o bună zi, va trebui.

— Dar nu înainte de sfârşitul verii. Îmi place aici. Dacă locul ăsta ar fi o fată sau un băiat, m-aş căsători cu el. Poate că în viitor o să fie legal să te căsătoreşti cu *locuri.*

Şi atunci o să mă mărit cu tabăra asta.

— Noelle, opreşte-te, a spus Kit, care stătea pe burtă în patul de deasupra, cu un braț atârnat. Mă simt ca şi când aş fi căzut în gaura iepurelui. Ție nu-ți mai tace gura, iar eu încerc să citesc şi/sau să dorm.

— Nu-mi mai tace gura pentru că vreau să-i spun lui Jules că nu mă poate trimite acasă. Asistenta habar n-are cum e cu arderea caloriilor. Eu ştiu mai bine ca ea.

— Păi, a zis Jules, în seara asta avem nişte lazane excelente pe care sper să le încerci.

Noelle a făcut o mutră care dădea de înțeles că lazanele nu vor trece niciodată de buzele ei.

— Mănânc eu ce nu mănânci tu, a spus Kit.

O a treia fată a intrat în cabană, cărând un timpan.

— Unde îl mai punem şi pe ăla? a întrebat Kit, şi au început să discute toate despre instrumentele muzicale şi despre unde ar trebui ele depozitate în tabără.

În cabană a dat buzna şi Samantha, proaspăt ieşită de la duş, înfăşurată în prosop şi, înainte să observe prezența lui Jules, a strigat:

— Balsamul Pantene are exact consistența *spermei!*

Toate fetele au tăcut brusc, apoi au izbucnit în râs îngrozite, iar Jules a profitat de situație şi a plecat.

Tinerii din tabără aveau şi nu aveau nevoie de ea. Îşi organizaseră propria lor societate, iar Jules era încântată şi emoționată s-o vadă funcționând. Şi o surprindea că nu le era deloc greu să ceară ce le trebuia, abordându-i deseori pe ea sau pe Dennis. Lui Jules i se întâmpla să se plimbe singură, ascultând acordurile unui concert care veneau dinspre şopronul de muzică, sau fără să se gândească la nimic, şi dintr-odată se auzea strigată: „Jules?” Sau mai des: „Jules!” Şi apoi: „S-a înfundat un closet în baia de la fete. Probabil tot de la tampoane, şi nimeni nu ştie unde e ventuza pentru desfundat”.

Cu toții presupuneau că era la fel de interesată de țevile înfundate ca de creațiile lor şi se aşteptau să fie mereu preocupată de ei şi disponibilă. Profesorii făceau

multă treabă, dar munceau mult şi directorii. Oare soții Wunderlich avuseseră un statut special în toate acele decenii sau, pur şi simplu, îşi acceptaseră rolul de păstori ai artelor şi ai țevăriei? Şi-ar fi dorit să-i întrebe, dar nu voia să-i deranjeze la casa lor din Maine, unde, potrivit unei cărți poştale, „moțăiau" şi „vegetau". Încredințaseră conducerea taberei lui Jules şi Dennis, aşa că nu mai voiau să se amestece.

Jules începea să-şi dea seama că slujba aceea probabil nu fusese niciodată foarte creativă. Nu-i trecuse niciodată prin minte să-i întrebe pe soții Wunderlich: „Când conduceați tabăra, vă simțeați împliniți din punct de vedere creativ?" Era un pic iritată de faptul că, la interviu, nu le spuseseră ei şi lui Dennis: „Vă dați seama că o parte nu tocmai neînsemnată a muncii voastre va consta în a vă asigura că alimentele comandate en gros de la Greeley's Farms ajung la timp în tabără, da? Nu puteți lăsa treaba asta în grija personalului de la bucătărie". Dar chiar şi dacă Manny şi Edie i-ar fi prevenit, Jules tot ar fi fost convinsă că merita să accepte slujba aceea, şi uneori chiar merita. Stând în sala de teatru şi urmărind montarea piesei *Marat/Sade,* Jules era extaziată. Dennis a înțeles ce simțea şi a strâns-o de mână în întuneric. Jules se întorsese de multe ori cu mintea la Spirit-in-the-Woods, deşi nu avea de unde să ştie că va reveni acolo sau că, odată ajunsă acolo, va găsi tabăra ca pe vremuri, mulțumită perseverenței de care dăduseră dovadă soții Wunderlich. Părea că Manny şi Edie fuseseră curatori de artă, păstrători ai unui trecut care, dacă nu era întreținut cu grijă, ar fi fost dat uitării, ca o civilizație dispărută.

Deci asta erau soții Wunderlich: păstrători, nu artişti. Dar Jules îşi dorise să fie artistă. Simțea diferența acum, în întunericul teatrului, stând pe una dintre băncile tari de lemn, printre tinerii din tabără şi profesori, urmărind jocul energic al lui Kit Campbell, o fată care de obicei umbla cu bocanci de armată şi pantaloni scurți cu betelia lăsată, dar pe scenă avea o înfățişare regală, drapată într-

un rochie cu falduri, croită special pentru ea. Cei din jur îşi şopteau între ei că va ajunge departe, ca va ajunge faimoasă, că va fi *fabuloasă.* Şi totuşi, cine putea spune ce avea să-i rezerve viitorul?

Când s-a terminat piesa şi s-au aprins luminile, a sosit momentul ca Dennis sau Jules să urce pe scenă şi să facă nişte anunțuri plicticoase. Frumusețea ciudată a piesei şi jocul impresionant al lui Kit aveau nevoie de câteva clipe ca să fie savurate, dar directorii taberei trebuiau să intervină şi să întrerupă momentul. „Vrei să vorbeşti tu?”, a întrebat Dennis, dar Jules a clătinat din cap, apoi a pornit spre uşă, ieşind singură pe pajiştea întunecată, lăsându-l pe soțul ei să urce pe scenă şi să anunțe că Spirit-in-the-Woods era o tabără unde nu se consumau alune de pământ.

Nouăsprezece

Seminarele de Măiestrie fuseseră botezate aşa într-o criză de inspirație. Ethan Figman ştia că era un nume pretențios, dar în perioada când era pus la punct proiectul, i se spusese că trebuia să aleagă repede un nume, iar majoritatea membrilor din consiliul director spuseseră că era o propunere bună, aşa că, în cele din urmă, Ethan acceptase, dând resemnat din mână. Acum, numele apărea cu litere fără codițe peste tot în Complexul Strutter Oak şi în Centrul de Conferințe din Napa, California. Seminarele acaparaseră întreaga stațiune pentru o săptămână, la fel ca la cele două ediții anterioare, şi era prima oară în istoria Complexului Strutter Oak când se strângeau acolo atât de multe VIP-uri. La primele şedințe, membrii consiliului director fuseseră luați de val şi propuseseră o mulțime de nume, țintind din ce în ce mai sus, până în sfere care păreau inaccesibile, iar în cele din urmă, la miezul nopții, au propus şi două personalități *moarte,* dar care, în febra momentului, fuseseră adăugate neglijent pe listă.

Acum, Ethan stătea în holul larg care ducea spre sala de mese principală a complexului. Participanții deja se strânseseră în hol, ținând în mână broşura Seminarelor – era atât de frumoasă, încât ai fi zis că era o cărțulie – şi uitându-se cu coada ochiului la Ethan şi la Wick Mallard, astronaut şi politician în vârstă, care stătea cu fața la perete, vorbind cu glas scăzut la telefonul mobil. Lângă el, cei doi asistenți ai lui vorbeau la nişte căşti cu microfon, ca şi când ar fi fost şi ei astronauți. Toți invitații erau nişte privilegiați, obişnuiți să li se deschidă toate uşile; Ethan justifica prezența acelor bogătaşi la seminare prin faptul că toate fondurile strânse în cadrul Seminarelor erau destinate Inițiativei împotriva Exploatării Minorilor. Ethan a pornit pe coridorul larg şi elegant, urmat de asistenta lui, Caitlin Dodge, şi câțiva dintre invitați i-au

făcut timid cu mâna, iar vreo doi au încercat să stea de vorbă cu el, însă nu s-a oprit.

— Domnule Figman, i s-a adresat un băiat venit cu părinții lui, care, în mod absurd, plătiseră taxa de participare întreagă pentru fiul lor de nouă ani.

Cu un gest discret, cei doi îl împinseseră în calea lui Ethan pe băiatul lor, care stătea cu capul plecat, ca şi când ar fi fost ruşinat de agresivitatea fățişă a părinților săi.

— Haide, l-a îndemnat mama lui, poți să-i spui.

— Nu, las-o baltă.

— Nu te teme, a insistat ea.

— Şi eu sunt animator, a spus băiatul cu glas scăzut.

— Poftim? Eşti animator? Bravo, continuă să lucrezi, i-a zis Ethan. E o meserie excelentă. Deşi, sincer, a adăugat el fără să ştie de ce, în ziua de azi ai putea să-ți alegi alt domeniu.

— Deci nu animație propriu-zisă? a întrebat mama cu îngrijorare, aşteptând răspunsul lui Ethan. Poate ceva înrudit? a adăugat ea, pregătită să audă ajustarea sugerată de acesta.

— Nu. Investițiile de capital mi se par o idee mult mai bună.

— Îmi dau seama că-l tachinați, a spus mama, apoi s-a întors către fiul ei: Dylan, te-a tachinat.

Ethan s-a mulțumit să zâmbească şi s-a îndepărtat. Habar n-avea de ce îi tachinase pe băiat şi pe mama lui; fusese o mică răutate din partea lui. S-a gândit că ar fi fost frumos ca, data viitoare când îl vedea, să-i facă un cadou – să-i spună pur şi simplu: „E pentru tine”, şi să-i întindă una dintre agendele pe care desena el de obicei. Băiatul ar fi fost încântat, la fel ca părinții lui – „Nu desena pe ea, păstreaz-o!”, i-ar fi spus probabil mama lui –, şi astfel Ethan şi-ar fi răscumpărat greşeala. Voia să țină minte să facă asta, dar probabil avea să uite. Iar familia aceea avea să plece de la Seminare spunându-şi că Ethan nu era deloc ce părea. Că nu era nicidecum ca

Wally Figman, băiatul plin de idei. Ci semăna mai degrabă cu tatăl morocănos al lui Wally. Însă Ethan avea de înfruntat o săptămână foarte grea, pentru că locuia acolo într-un apartament imens, împreună cu Ash, cu Mo şi cu îngrijitoarea lui, Heather, peste drum de sala de mese. Mo nu avea nimic de făcut nici în acel loc unde ar fi putut face orice. Ethan încercase să-şi trimită fiul la un seminar despre mecanica animației, ținut de trei animatori tineri cărora Ethan le fusese mentor, dar Mo devenise agitat şi plecase din sală în mijlocul seminarului.

Ethan a întrebat-o pe Caitlin Dodge:

— Prietenul meu s-a cazat?

— Să văd... Da, acum o jumătate de oră. Aşteaptă în apartamentul de oaspeți.

Au cotit împreună pe coridor, iar Ethan a împins două uşi de incendiu, trecând pentru câteva clipe de la atmosfera luxoasă a centrului de conferințe cu bârne rustice la ambianța industrială a scării de incendiu. În apartamentul de oaspeți nu se putea intra decât cu un card special; Caitlin l-a trecut prin cititor, iar Ethan a intrat primul. Un fost subsecretar de stat stătea singur într-un fotoliu de piele, moțăind cu gura întredeschisă. Doi ospătari stăteau nemişcați lângă bufetul suedez. Iar lângă fereastră era Jonah, care cu siguranță fusese trimis de firma la care lucra, Gage Systems, să ia parte la câteva conferințe despre tehnologie. Bineînțeles că Ethan îl invitase pe Jonah să-i fie musafir, iar şeful lui Jonah era încântat că angajatul lui avea acces la Ethan Figman şi la Seminarele de Măiestrie, şi spera că poate la una dintre ediții avea să fie invitat şi cineva de la Gage – poate chiar Jonah? – să prezinte inovațiile lor pentru persoanele cu dizabilități.

Cei doi prieteni s-au îmbrățişat strâns, bătându-se călduros pe spate. Amândoi aveau acum cincizeci şi doi de ani – unul era masiv şi cu părul rar, iar celălalt, suplu şi cărunt.

— Îți place unde te-ai cazat? a spus Ethan.

— Ce mi-ai dat? Apartamentul Regelui? Apartamentul Sultanului? E foarte luxos.

— Se numeşte Apartamentul Abundența Podgoreanului. Am vrut să te simți foarte confortabil.

— Nu mă simt niciodată confortabil.

— Atunci suntem chit, a spus Ethan, apoi şi-au zâmbit unul altuia. Sunt foarte bucuros că ai venit.

— N-a fost foarte greu să-i conving pe şefii mei, a zis Jonah. Numele tău deschide o mulțime de uşi.

— Da, sunt uşierul originar, a spus Ethan. Ash e în apartamentul nostru, lucrează. Îi place să lucreze în timpul zilei, dar o să ia cina cu noi. E încântată că ai venit. E şi Mo cu noi, deşi ultima oară când am întrebat de el, am aflat că e în vie cu îngrijitoarea lui angelică.

Ethan s-a apropiat de fereastră şi s-a uitat pe geam cu ochii mijiți. La fel a făcut şi Jonah. În depărtare, scăldate în lumina soarelui, se vedeau printre rândurile de vie două siluete. Poate că erau doar doi muncitori, sau poate era Mo, urmărit îndeaproape de îngrijitoarea lui – greu de spus de la o asemenea distanță.

— Jules şi Dennis nu pot să vină, a spus Ethan, întorcând capul spre Jonah, dar îmi închipui că deja ai aflat. Spirit-in-the-Woods – o nebunie, nu? Toate drumurile duc la Spirit-in-the-Woods.

— Ştiu, a zis Jonah. A fost încântată să se întoarcă acolo. Tabăra a fost foarte importantă pentru ea. Mi-aş fi dorit să pot merge la Spirit-in-the-Woods vara asta, dar nu mai am concediu. Tu şi Ash vă duceți? Sunt sigur c-o să vă apuce melancolia.

— Aşa-i. E posibil să dăm o fugă acolo o zi sau două, la sfârşitul sezonului. O să încercăm. Dar mergem s-o vizităm pe Larkin la Praga – e la o şcoală de vară. Şi bineînțeles, am de lucru la serial.

Caitlin a făcut un pas în față şi a spus:

— Ethan, un anume Renee a zis că ai acceptat să faci introducerea la un seminar. E adevărat?

— La dracu'! Da, aşa am zis. Te descurci? l-a întrebat Ethan pe Jonah. Nu în sens cosmic.

— Da, stai liniştit, a răspuns Jonah, care avea totuşi un aer foarte nesigur.

„Al naibii să fiu dacă nu e Bambi", spusese odată Goodman când Jonah intrase în cabană. Şi într-adevăr, dacă ai fi identificat oamenii cu personaje Disney, atunci Jonah avea să fie întotdeauna Bambi. Fără mamă, grațios, discret. Ethan – Greierele Jiminy[115], o conştiință mică şi enervantă, dar într-o versiune mai durdulie şi mai sedentară – voia ca Jonah să se simtă minunat în săptămâna aceea. Caitlin a pus un card cu acces nelimitat la gâtul lui Jonah, apoi i-a dat o broşură cu toate informațiile de care avea nevoie. Cei doi prieteni au stabilit să se întâlnească mai târziu să bea ceva împreună, apoi să ia cina cu Ash şi câțiva dintre cei invitați să susțină seminare. Pe timpul zilei, i-a spus Ethan lui Jonah, putea să meargă la câte seminare şi prezentări voia. Sau la niciuna. Sau putea să ceară să i se facă un masaj cu pietre fierbinți în apartamentul său, dacă asta îşi dorea, apoi să se ducă acasă şi să le spună celor de la Gage Systems că învățase foarte multe la Seminare.

— Nu vreau masaj cu pietre fierbinți, a spus Jonah. Vreau să-l ascult pe Wick Mallard. Îmi aduc aminte când a trebuit să repare stația spațială – a fost spectaculos.

— Prezentarea lui e la două, a zis Caitlin Dodge. Şi a adus un scaun care reproduce starea de imponderabilitate, o invenție incredibilă din câte am auzit.

— Clar, vreau să merg, a spus Jonah.

S-au bătut din nou pe spate cu stânjeneala unor bărbați de vârstă mijlocie care îşi doresc să se îmbrățişeze, dar care deja s-au îmbrățişat cu puțin timp în urmă. Dihotomia gay-hetero era întotdeauna un pic stânjenitoare pentru Ethan. Frumusețea era frumusețe; la urma urmelor, era suficient să se uite la Ash. În lumea

Disney, era Albă ca Zăpada – fusese dintotdeauna şi avea să rămână pentru totdeauna. Frumusețea tristă şi insondabilă ca a lui Jonah era întotdeauna atrăgătoare, indiferent de sex. Ethan îşi iubea vechiul prieten şi ar fi vrut să poată vorbi despre el cu Ash, sau poate cu Jules. A făcut o pauză să se întrebe ce personaj Disney era Jules, dar şi-a dat seama că Disney nu născocise femei, fete sau animale de pădure care să semene cu ea.

A fost un cântec de sirenă. Aşa avea să-şi spună Jonah Bay mai târziu. Mergea cu un aer distrat spre sala unde îşi ținea prezentarea astronautul Wick Mallars. În fața uşilor închise ale sălii de festivități deja se formase o coadă lungă. Câțiva organizatori vorbeau la telefonul mobil, iar participanții care aşteptau să intre în sală erau încântați şi nerăbdători. Cei mai mulți erau bărbați; ideea că un astronaut avea să-şi povestească experiențele în spațiu te trimitea cu gândul la aventurile unui pionier într-un ținut pustiu, iar prezența scaunului despre care se spunea că imita imponderabilitatea făcea ca totul să pară şi mai captivant. Jonah a dat să se aşeze şi el la coadă, dar dintr-odată a auzit un şuvoi de muzică venind dinspre capătul holului, unde cineva deschisese câteva clipe uşa unei alte săli de conferințe. Muzica era acustică, intensă şi cumva familiară, chiar dacă uşa a stat deschisă doar câteva secunde. S-a apropiat curios de acea sală de conferințe, pe al cărei panou de la intrare era scris: „Reinventarea. Crearea unui al doilea sine”. Jonah s-a strecurat înăuntru, fără să ştie de ce făcea asta şi fără ca măcar să se întrebe de ce.

Sala de conferințe, mai mică decât cealaltă, era ticsită cu lume, iar cei aproximativ o sută de spectatori stăteau nemişcați, urmărind un bătrân corpolent cântând şi acompaniindu-se cu un banjo. Jonah a înaintat în sală şi a luat loc pe un scaun de lângă perete. Bătrânul cânta într-un microfon ataşat pe după ureche:

…Şi oceanul e al meu, doar al meu

Nu vreau să împart marea cu nimeni…
Ştiu, vă gândiți că sunt egoistă…
Dar cine a auzit vreodată… de o scoică… generoasă.

A urmat o pauză abilă, în timpul căreia auditoriul a râs complice. Printre oamenii bogați şi cultivați din sală erau mulți care cândva fuseseră părinți tineri şi obosiți, iar versurile acelui cântec pe care îl cântaseră copiilor lor le rămăseseră întipărite în minte. Dar adevărul era că interpretul de pe scenă avusese mult mai mult succes în prima lui ipostază, cea de membru al unei formații folk din anii şaizeci care cânta piese cu armonii limpezi; după aceea, a avut o scurtă carieră de solist folk şi, mult mai târziu, se reinventase – ba chiar de două ori – în două subculturi diferite. Mai întâi, în muzica pentru copii, domeniu în care, sub numele de Marele Barry, avusese o carieră scurtă şi un singur hit, iar apoi, de curând, în subcultura protecției mediului. Amândouă erau subculturi de ale căror personaje principale – precum organizatori de reconstituiri ale Războiului Civil, neonazişti sau poeți – nu ai fi avut cum să auzi dacă nu aveai o cunoştință pasionată de lumea respectivă. Ceilalți invitați la acel seminar despre reinventarea de sine erau un fost pilot de raliu care orbise într-un accident, după care îşi dedicase viața promovării siguranței rutiere, şi un fermier care candida pentru un loc în Senatul American. Interpretul continua să cânte, cu vocea lui calmă şi vibrantă, iar Jonah, recăpătându-şi brusc prezența de spirit, a înțeles cine era.

Lui Barry Claimes îi plăcuse ideea Scoicii Egoiste, care îi venise lui Jonah. Barry înregistrase muzica lui Jonah pe casetofon şi pusese casetele deoparte pentru următorul secol, scoțându-le de la păstrare multă vreme după ce The Whistlers se destrămaseră şi deveniseră obscuri, şi multă vreme după scurta carieră solo a lui Barry, propulsată doar de un cântec despre Vietnam, „Spune-le că n-ai să te duci, tinere!”, care şi el avea la

bază o idee, versuri şi o melodie de-ale lui Jonah.

Dar asta-i piesa mea, şi-a spus Jonah în sinea lui, ascultând acum „Scoica egoistă” şi simțind răspunsul nostalgic al unei bune părți a auditoriului. *E piesa mea.* Bineînțeles, acum n-o mai *voia,* nici nu-i mai păsa de ea şi nici nu i se mai părea că era bună, dar i s-a pus un nod în gât gândindu-se că o crease el şi că îi fusese furată, şi că din cauza asta renunțase complet la muzică. Nu avea de unde să ştie, dar poate că ar fi făcut o carieră frumoasă ca muzician, mai ales cu formația de la MIT, Seynour Glass, care încă mai cânta din când în când la treizeci de ani de la înființare. Jonah avusese un talent autentic, dar talentul nu însemna nimic fără încredere, fără stăpânire de sine, fără „simțul proprietății”, cum spunea lumea – pompos, dar poate exact.

Banjoul a început să răsune mai tare, iar Barry Claimes – Marele Barry – şi-a continuat piesa cântată din perspectiva scoicii extrem de egoiste, care nu împărțea nimic cu cei din jur şi era o sursă de poluare, întruchipând toate trăsăturile esențiale ale Americii dependente de petrol şi iubitoare de corporații. Mâna grasă a Marelui Barry ciupea coardele banjoului, în timp ce vocea lui deplângea lăcomia grotescă a scoicii; punea mult suflet în „Scoica egoistă”, piesa ciudată şi ingenioasă compusă de Jonah pe când avea unsprezece ani. A încheiat cu o înfloritură complexă la banjo, iar publicul l-a răsplătit cu un val de aplauze.

Jonah avea de gând să se ridice în picioare şi să plece, dar moderatorul a întrebat:

— Cum ați făcut trecerea de la a fi doar un folkist de succes la a fi un cântăreț pentru copii, iar apoi activist pentru protecția mediului?

— Păi, dacă ne uităm în urmă, anii şaizeci au fost o perioadă a marilor transformări, a spus Barry Claimes. Ştiu că sună ca un clişeu, dar ăsta e adevărul, pentru că am fost acolo şi am luat parte la multe transformări. Prima mea formație se numea The Whistlers, după cum

probabil îşi amintesc unii dintre dumneavoastră.

Publicul a aplaudat politicos, iar Barry a continuat:

— Apoi am cântat pe cont propriu şi am scos un hit în 1971, un cântec împotriva războiul din Vietnam. Îşi aminteşte cineva cum se numea?

— „Spune-le că n-ai să te duci, tinere!”, a strigat un bărbat din sală.

— Excelent, excelent. Dar ştiți, am presupus că acela era sfârşitul carierei mele. Am stat deoparte câțiva ani, am trăit din drepturile de autor şi am tot lenevit, fără să fac nimic altceva decât să exersez la banjo. Am început să mă interesez de muzica pentru copii pentru că întotdeauna am fost captivat de spontaneitatea copiilor. În plus, nu poți să-i duci de nas. Şi întrucât munca mea cu ei s-a dovedit a fi profitabilă, mi-am cumpărat o casă plutitoare şi am început să călătoresc; aşa am ajuns să descopăr cât de mult suferă oceanul, ceea ce m-a revoltat. Nu puteam trece peste lăcomia companiilor petroliere şi a politicienilor, care lucrează mână în mână şi sunt responsabili pentru distrugerea oceanelor şi moartea minunatelor creaturi ale mării. Apoi mi-am dat seama că unele dintre cântecele mele puteau susține protecția mediului înconjurător. Şi aşa am devenit activist. Aşa că dacă te reinventezi pentru a doua oară sau chiar a treia oară în viață, trebuie s-o faci cu o anumită motivație. Şi, preferabil, nu una egoistă – ca anumite scoici.

Jonah, care abia dacă respirase cât durase acest monolog, simțindu-şi gâtul şi pieptul foarte încordate, s-a ridicat în picioare, a pornit spre uşă şi a ieşit imediat pe hol, înainte de discursul candidatului senatorial. A găsit o toaletă, a intrat într-o cabină şi s-a aşezat pe closetul cu capacul lăsat. A rămas acolo mult timp, încercând să-şi revină şi să gândească. Încă era înăuntru când uşa toaletei s-a deschis şi au intrat doi bărbați care stăteau de vorbă.

— ...cu adevărat excelent. Totul ține de cum îți construieşti brandul. Eu lucrez şi cu cei de la TED – ai

auzit de ei? Ducem experiența conferințelor TED în mijlocul comunităților. Asta e cartea mea de vizită. Mi-ar plăcea să-ți spun mai multe despre asta.

— Ei, mulțumesc.

Cei doi bărbați s-au apropiat de câte un pisoar, iar Jonah a auzit o urinare stereo. Au urmat câteva politețuri, zgomote de apă la chiuvetă şi de uscătoare de mâini, după care uşa s-a deschis din nou şi unul dintre ei a plecat. Jonah s-a uitat prin fanta îngustă a uşii de la cabină şi a văzut o bucată din spatele lat al lui Barry Claimes, care stătea la chiuvetă, cu o vestă de mătase neagră şi cu părul lui cărunt, ca un strat subțire de plancton, pieptănat dintr-o parte în alta. Marele Barry şi-a luat banjoul pe care îl sprijinise de chiuvetă, l-a pus pe umăr şi a ieşit din toaletă.

Jonah a pornit în urma lui pe holurile cu bârne de lemn ale Complexului Strutter Oak, păstrând distanța şi încercând să lase impresia cuiva care se îndrepta către un seminar. Din când în când, se uita absent pe pliantul oferit de Caitlin Dodge, iar când Barry Claimes a urcat în lift, a urcat şi el, împreună cu alte trei persoane, aşa că a trecut aproape neobservat. Cu toții au apăsat pe butoane diferite. S-a auzit un piuit, uşile s-au deschis şi au ieşit câțiva oameni. Apoi încă un piuit şi încă unul. Barry Claimes a coborât la etajul patru, şi la fel a făcut şi Jonah Bay. Fostul membru al formației The Whistlers fluiera uşor în timp ce mergea spre camera lui. A scos cardul de acces, dar Jonah şi-a dat seama că nu era nevoie să se apropie cu paşi mari de el – Barry era bătrân şi lent, aşa că avea să manevreze greu cardul. Probabil avea să-l bage de două ori în încuietoarea electronică ca să nimerească poziția corectă, ceea ce s-a şi întâmplat. Când s-a aprins ledul verde al încuietorii, Jonah era chiar în spatele lui. Culoarul era pustiu, aşa că nu l-a văzut nimeni pe Jonah strecurându-se în urma lui Barry înainte să se închidă uşa. În clipa următoare, bătrânul folkist s-a întors cu gura căscată, cuprins de spaimă.

— Ce vrei? a întrebat el, însă uşa grea deja se închisese, iar Jonah a întins mâinile şi l-a împins spre mijlocul camerei. Îți dau portofelul. Eşti drogat? Metamfetamină?

Bineînțeles că Barry Claimes nu-l recunoscuse. Deşi Jonah simțea că se întorsese fulgerător în copilăria lui, nimeni din jur nu-l vedea ca pe un copil. De-acum trecuse de culmea vârstei mijlocii şi se îndrepta rapid spre acei ani despre care nimeni nu voia să vorbească. Oamenii de vârsta lui Jonah lăsaseră în urmă cele mai frumoase etape ale vieții. Deja trebuiau să fi devenit ce aveau să fie pentru restul vieții, şi să rămână aşa cu discreție şi cu eleganță.

— Sunt eu, ticălosule! a spus Jonah, izbindu-l pe Marele Barry de peretele din hol.

Marele Barry a ripostat, împingându-l în uşa dulapului, dar Jonah nu s-a dat bătut, şi s-au îmbrâncit unul pe altul între pereții holului, împleticindu-se şi dându-şi pumni, gâfâind şi apropiindu-se tot mai mult de mijlocul camerei. Acum, Jonah era în avantaj. L-a împins pe Marele Barry pe pat şi a sărit pe el, imobilizându-l pe saltea. Jonah stătea în patru labe deasupra lui Barry Claimes, care semăna cu o creatură marină uriaşă. Dacă Barry ar fi fost un crustaceu, ar fi fost un crab potcoavă{116}, rotund şi străvechi, aruncat de valuri pe plajă. Avea fața plină de vinişoare şi pete roşii, iar în spatele ramelor subțiri, marca Ben Franklin, ochii îi erau albaştri şi umezi, la fel ca în 1970.

— Cine? a întrebat Barry, uitându-se cu groază la el câteva secunde, apoi fața i s-a relaxat şi a devenit aproape contemplativă. Dumnezeule! Jonah! Jonah Bay! M-ai băgat în sperieți, a spus. Ai încărunțit, s-a mirat el cu glas scăzut, uitându-se în continuare la Jonah.

Acum, că ştia cine era, Barry considera că nu mai avea de ce să se teamă, iar Jonah şi-a amintit deodată de sexul cu Robert Takahashi şi că, din când în când, unul dintre ei stătea în patru labe, iar celălalt stătea întins pe spate,

ca leul şi ţiganca din tabloul lui Rousseau. Jonah nu voia ca Barry Claimes să aibă niciun moment de linişte; nu simţea niciun pic de compasiune pentru el, cu toate că Barry arăta ca toţi supraviețuitorii anilor şaizeci şi ar fi putut foarte bine să apară în documentarul PBS *Au venit, au văzut, au cântat,* care părea să se difuzeze non-stop, pentru că oamenii nu se mai săturau să vadă lucrurile pe care le lăsaseră în urmă, deşi acum nu şi le mai doreau cu adevărat.

Jonah l-a împuns pe Barry cu genunchiul în burtă, iar bătrânul a scos un geamăt ca şuierul unei orgi, aşa că Jonah a apăsat mai tare, simţind cum îi plutesc organele în abdomen. Dar în clipa următoare Barry a reuşit să se ridice în capul oaselor.

— Am încercat să fiu un tată pentru tine! a strigat el gâfâind. Să te învăţ să cânţi la banjo. Să te încurajez. Dar nu erai obişnuit cu aşa ceva.

— Un tată care îşi droghează copilul? a spus Jonah, apoi a întins mâna după ceva cu care să-l lovească şi a nimerit peste banjo, pe care l-a ridicat deasupra capului, pocnindu-l pe Barry Claimes peste faţă cu o bufnitură vibrantă, ca de gong.

— Dumnezeule mare, Jonah! a strigat bătrânul cu o voce nazală.

Şi el, şi Jonah erau la fel de şocaţi. Barry a căzut din nou pe spate, luându-şi faţa în palme, pentru că îi dăduse un pic de sânge. Gestul acela l-a domolit pe Jonah. Era de înţeles că fiecare voia să protejeze puţinul pe care îl avea – până şi Barry Claimes. Probabil că îi rupsese nasul, dar nu-i fracturase pometele, nici nu-l orbise şi nici nu-i afectase creierul adăpostit în capul lui preocupat numai de sine. Banjoul nu era cea mai bună armă, pentru că nici folkul nu era o muzică tocmai puternică. Banjoul nu fusese în stare să oprească un război în sud-estul Asiei, deşi le insuflase oamenilor solidaritate şi entuziasm, făcându-i să asculte versuri cu atenţie, fie din mijlocul unor mulţimi uriaşe, fie de unii

singuri. Iar acum rănise un om, dar nu-l omorâse, şi poate că era mai bine aşa.

— Dumnezeule! M-ai... rănit, a continuat Barry cu vocea lui groasă, ce amintea de scrâşnetul pietrişului. Ce-i în *neregulă* cu tine, Jonah?

— Ce-i în *neregulă* cu mine? Chiar mă întrebi asta?

— Da. Ce fel de om ai devenit? Eşti mereu aşa?

— Nu mai vorbi, Barry, da? Încetează.

Jonah s-a dus la baie şi s-a spălat pe mâini cu un săpun foarte mic, în formă de frunză. Avea un pic de sânge pe mânecă, dar nu mult. Pe policioara de marmură a văzut trusa de toaletă a lui Barry. Avea fermoarul deschis, dând la iveală lucrurile acelui bătrân care călătorea multe săptămâni pe an. În ea era un flacon cu pastile pe a cărui etichetă scria: *Lipitor, 40 mg,* un inhalator pentru astmă şi – Dumnezeule! – o cutie de tampoane Tucks, recomandate pentru atenuarea temporară a „mâncărimii locale şi a disconfortului asociate cu hemoroizii". Toate mărunțişurile acelui om reinventat. Orice ai fi făcut în viață, oricât de mult ai fi protestat față de război şi oricât de mult ai fi contribuit la protejarea oceanelor, oricât de multe idei ai fi furat de la un băiat timid, lăsându-l suprastimulat şi cu creierul afectat, până la urmă tot micile detalii erau cele care te defineau. Jonah a ieşit din baie, sigur că Barry Claimes nu avea să cheme paza hotelului, pentru că n-ar fi vrut să redeschidă acel subiect; nu acum, când reuşise să se transforme încă o dată şi să rămână viabil mult după ce se încheiase domnia folkului, până în secolul douăzeci şi unu, în care de obicei era atât de greu să faci bani din propriile creații. Din anii nouăzeci, când tot felul de hituri pop începuseră să fie folosite în reclame, arta şi publicitatea se îngemănaseră pentru totdeauna. Dar folkul, genul detronat, cu mesajele lui altruiste, îşi păstrase în mare esența, iar acum revenise în prim-plan – într-un sens. Nu era genul dominant, dar semințele lui încolțiseră peste tot, şi piesele folk erau şi ele descărcate

de pe internet, ascultate pe YouTube şi răspândite peste tot. La fel ca toți cântăreții, cei mai mulți folkişti făceau foarte puțini bani, ceea ce era extrem de nedrept, iar deseori de-a dreptul criminal, dar măcar lumea le asculta cântecele. Jonah şi-ar fi dorit ca mama lui să afle câte ceva din toate astea; spera că ştia deja. Oricum, avea de gând să-i spună.

Barry stătea pe pat în capul oaselor, uitându-se în oglinda şifonierului.

— Uită-te şi tu, a spus el, o să mi se umfle nasul. Nu pot fi văzut aşa. O să trebuiască să plec.

S-a întors enervat spre Jonah, apoi a devenit îngândurat:

— Erai un copil foarte talentat. Atât de liber. A fost minunat să văd cum te dezvolți.

— Hai, taci din gură.

— Am făcut ce-am putut pentru tine, a spus Barry. Habar n-aveai ce înseamnă să fii îngrijit sau încurajat, dar nu era vina ta. Mama ta avea o voce minunată, dar e trist ce s-a întâmplat cu ea.

— Ba nu e, i-a răspuns Jonah.

Nu mai voia să audă niciun cuvânt de la Barry Claimes, şi nici el nu mai avea să-i spună nimic, aşa că a dat să iasă din cameră. Dar când a ajuns lângă uşă, în dreptul pereților zgâriați, s-a întorc brusc şi a înhățat banjoul, apoi a ieşit. Cu capul şi mâinile tremurânde, a urcat în lift şi s-a dus în Apartamentul Abundența Podgoreanului. Mergând de colo-colo prin cameră să se calmeze, a simțit pe coapsă vibrațiile telefonului mobil. L-a scos din buzunar şi a văzut un număr necunoscut, aşa că a răspuns şovăielnic şi a auzit o voce de femeie:

— Bună, Jonah, Caitlin Dodge la telefon. Ethan ar vrea să ştie dacă vrei să bei ceva cu el la Podgoria Calul Albastru. Dacă da, vine cineva să te ia în douăzeci de minute. Cum ți se pare?

Jonah a fost de acord, deşi probabil era o greşeală. A făcut repede duş, apoi a coborât în fața centrului de

conferințe şi, în câteva minute, lângă el a oprit o maşină neagră, marca Prius. Şoferul a coborât şi a deschis uşa din spate, iar Jonah a urcat. Tremura în continuare atât de tare, încât s-a sprijinit de portieră ca să nu se vadă.

— Cum a fost ziua? l-a întrebat şoferul. Ați apucat să mergeți la vreo conferință?

— Da.

— A fost şi astronautul cu scaunul care imită imponderabilitatea. Ați apucat să-l încercați?

— Da, a răspuns Jonah după o pauză.

— Şi cum e?

Jonah s-a îndreptat un pic de spate.

— La început, e înfricoşător, a zis el. Pentru că nu ştii ce urmează să ți se întâmple.

— Ah, înțeleg, a încuviințat şoferul din cap. Nerăbdarea.

— Dar după o vreme, îți dai seama că e doar o simulare şi te laşi în voia experienței. Şi cred că te schimbă un pic.

— Simțiți efectele şi acum?

— Da, încă le simt.

În curtea interioară de la Podgoria Calul Albastru, toată lumea stătea în lumina generoasă a soarelui, ținând pahare mari de vin şi farfurioare cu *pecorino*{117} şi măsline, însă Ethan Figman se adăpostise sub o umbrelă. Participanții la seminare aruncau priviri discrete spre el, dar nimeni nu se apropia de masa lui. Jonah a luat loc pe un scaun din fața prietenului său. Tremura şi acum – sigur se observa, nu? Când a venit vinul – „un Shiraz{118} viclean”, le-a explicat somelierul, după care a dispărut –, Jonah a dus paharul la gură şi a început să bea, oprindu-se abia pe la jumătate, dar numai pentru că şi-a dat seama că Ethan se holba la el.

— Ce-i? a întrebat Jonah.

— Mai încet, nu aşa se bea. Frate, parcă ai fi un copil care bea *lapte.* Ai mustață de vin.

Jonah i-a dat ascultare, apoi a luat o măslină şi s-a prefăcut că încearcă s-o deguste. Dar mâna îi tremura,

iar măslina alunecoasă a căzut pe jos şi s-a rostogolit până în tufişurile de pe margine, sărind ca o minge de cauciuc.

— Scuze, a spus Jonah, apoi şi-a acoperit fața cu o mână şi a scos un scâncet jalnic.

Şocat, Ethan s-a ridicat în picioare şi s-a aşezat pe scaunul de lângă el. Acum erau unul lângă altul, cu spatele la cei din curtea interioară şi cu fața spre hectarele calme şi însorite de vie, presărate cu pari subțiri.

— Spune-mi despre ce-i vorba, i-a cerut Ethan.

— Nu pot.

— Haide, spune-mi.

— Am făcut un lucru pe care n-am cum să-l anulez, înțelegi? Un lucru care nu-mi stă deloc în fire. Deşi probabil te gândeşti că nici măcar nu ştii ce-mi stă în fire şi ce nu. Nu m-ai forțat niciodată să-ți spun lucruri. Nu m-ai forțat niciodată să-ți fac mărturisiri.

— De ce aş fi făcut asta? a spus Ethan. Nu-s catolic, sunt evreu sadea. Dar sunt sigur că n-ai motive să te simți aşa, Jonah. Dacă eşti nefericit sau dacă simți că te-ai rătăcit.

— Da, exact, mă simt rătăcit.

— Atunci sigur poți să faci ceva. Ai mai fost în situația asta. Îl mai ții minte pe Reverendul Moon, Tatăl Ceresc? „Reverendul Moon să ne poarte. Unul de altul cât mai departe.”, a fredonat Ethan, şi pe buzele lui Jonah s-a aşternut un zâmbet crispat. Nu ştiu ce crezi c-ai făcut, dar nu pot să cred că e ceva ireparabil.

A stat pe gânduri câteva clipe, apoi a întrebat:

— E vorba despre o relație?

— Nu, eu n-am relații, a răspuns Jonah. Nu ştii că sunt un călugăr?

— Nu, nu ştiam. Ştiu doar ce-mi spui tu. După ce tu şi Robert v-ați despărțit, Ash şi cu mine ne-am făcut multe griji. Voiam să nu te simți singur. Dar nu voiai să ieşi cu niciunul dintre actorii pe care îi ştia ea.

— După Robert, n-am mai vrut nicio relație serioasă, a spus Jonah. Am mai avut parteneri, dar, ştii, mă simțeam copleşit. Şi dacă vrei să ştii adevărul, pe măsură ce înaintez în vârstă, nici nu mai e o urgență – mă refer la sex. M-am concentrat mai ales asupra muncii, să mă mențin ocupat.

— Uneori, mă gândesc că munca e cea mai bună scuză pentru orice, a răspuns Ethan. Apoi îmi spun că poate nu e deloc o scuză. Poate chiar e mai interesantă decât orice. Decât relațiile.

— Ei, mi-e greu să cred că munca ta ți se pare mai importantă decât Ash şi copiii tăi.

Ethan şi-a întins degetele spre farfurioara cu *pecorino* şi a înhățat două cubulețe, vârându-le pe amândouă o dată în gură, cu un gest neelegant.

— Bineînțeles, îmi iubesc familia. Pe Ash, pe Larkin şi pe Mo, a zis el, oferind fiecărui nume aceeaşi importanță. Şi totuşi, mă gândesc tot timpul la muncă. Dar nu fac asta doar ca să mă mențin ocupat. Adică, în parte, mă ajută să nu mă mai gândesc la ce nu pot schimba. Dar chiar au nevoie de mine la studio. Când sunt plecat, ca săptămâna asta, se zbat ca peştele pe uscat. Şi, lucrul cel mai important, chiar e nemaipomenit să te gândeşti la muncă. E infinit de satisfăcător, a spus el, apoi s-a uitat la Jonah: Dacă nu poți avea o relație bună cu cineva, atunci ar trebui să ai o relație bună măcar cu munca ta. Munca ar trebui să fie. O persoană incredibilă care stă lângă tine în pat.

Jonah a râs strident şi a spus:

— Ei bine, munca mea nu-i deloc aşa. Îi dedic mult timp, dar nu mă interesează atât de mult.

— Cum aşa? Mi-ai arătat schițele la care lucrai, apoi am intrat pe site-ul vostru şi m-am uitat la tot ce era acolo. Faceți o mulțime de lucruri. Şi întotdeauna ți-a plăcut să construieşti lucruri; ne vorbeai despre asta când erai la MIT, şi nu înțelegeam ce naiba spuneai, eram complet depăşit. Iar acuma creezi dispozitive pentru

persoane cu dizabilități, ceea ce-mi închipui că-ți aduce multe satisfacții, nu? Le faci viața suportabilă, astfel încât să-şi dorească să se trezească dimineața şi să trăiască în lumea asta fără să dispere, fără să-şi dorească să nu se fi născut sau mai ştiu eu ce.

— Mi-ar fi plăcut să fiu muzician, a zis Jonah brusc, şocat că-i făcuse această mărturisire.

— Şi de ce nu te-ai făcut muzician? l-a întrebat Ethan. Ce te-a împiedicat?

Jonah a plecat privirea, incapabil să se uite în ochii prietenului său, care aveau o expresie insuportabil de înțelegătoare.

— S-a întâmplat ceva, a spus el în cele din urmă. Când eram foarte mic, înainte să ne ştim, am cunoscut un tip, nu contează cine, care mi-a dat droguri ca să compun versuri pentru piese, melodii, fraze muzicale, chestii de genul ăsta. Nu ştiam ce se întâmpla cu mine. Mi-a furat ideile şi muzica, apoi s-a folosit de ele ca să facă bani. Multă vreme am simțit că aveam creierul vraişte şi vedeam tot felul de lucruri. În cele din urmă, halucinațiile au dispărut şi m-am simțit uşurat. Am continuat să cânt la chitară, mai ales din inerție şi pentru că eram bun. Dar în niciun caz muzica n-avea să fie viața mea. Pentru că muzica îmi fusese furată.

— E o poveste îngrozitoare, a zis Ethan. Îmi pare foarte rău. Şi îmi pare rău că n-am ştiut nimic despre asta. Nici nu ştiu ce să spun.

Jonah a ridicat din umeri.

— S-a întâmplat cu mult timp în urmă.

— Nu vreau să par insensibil, a continuat Ethan. Dar ai putea să faci muzică şi acum, nu?

— Cum adică?

— Păi, n-ai putea să cânți pur şi simplu?

— Să cânt pur şi simplu?

— Singur sau cu nişte prieteni. Cum joacă Dennis rugby cu prietenii în parc. Nu mai sunt în formă, dar le place, şi unii dintre ei sunt buni, unii venerează sportul

ăsta. Multă lume face la fel cu muzica. Se adună şi cântă împreună. Chiar trebuie să fie un job? Cât despre meseria ta de acum, chiar îți place robotica, ingineria mecanică. De ce trebuie să te gândeşti la slujba ta ca la un premiu de consolare? Ce-ar fi dacă ai cânta de capul tău, Jonah? Nu în zilele de lucru, nu ca să devii faimos, nu ca să atragi atenția unui impresar. Adică fără să urmăreşti o carieră muzicală. Ce-ar fi dacă ai *cânta* pur şi simplu? Nu crezi că poate după aceea o să-ți placă mai mult slujba ta, pentru că n-o să te mai gândeşti la ea ca la ceva care a trebuit să înlocuiască muzica? Sau ți se pare că bat câmpii?

— Mi-a *furat muzica,* Ethan. Mi-a furat-o.

— Nu ți-a luat-o pe toată. A furat doar o parte. Nu cred că muzica e ceva finit. Cred că a mai rămas.

O oră mai târziu, Jonah s-a întins pe patul din apartamentul lui, buimac şi amețit de vin, uitându-se la ecranul enorm al televizorului plat, la priveliştea de dincolo de ferestre, la halatul cu sigla Seminarelor de Măiestrie. Apoi şi-a amintit de banjo, s-a ridicat în picioare, l-a luat de lângă perete şi s-a aşezat pe marginea patului cu el în mâini. Coardele erau ascuțite ca nişte cuțite şi foarte sensibile. A cântat până la cină, chemând melodii adânc îngropate în bucata ancestrală din creierul lui, melodii pe care nu-şi amintea să le fi învățat vreodată, dar pe care le ştia de undeva.

Douăzeci

Deja ajunseseră la jumătatea taberei şi nu se întâmplase nimic îngrozitor, iar Jules şi Dennis se felicitau pentru asta, dar cu glas foarte scăzut, ca nu care cumva să-şi strice norocul. Într-o după-amiază, doi violonişti sobri şi tăcuți s-au întors dintr-o plimbare prin pădure şi au spus că au văzut pe cineva printre copaci. Profesorul de înot şi profesoara de olărie au fost trimişi să se uite dacă aveau vreun intrus şi, într-adevăr, au dat peste doi tineri excursionişti, un băiat şi o fată, care coborâseră din munți şi se opriseră acolo să se odihnească, lucru care se mai întâmplase de câteva ori. Deşi erau proprietatea taberei, marginile pădurii întotdeauna fuseseră vag împărtăşite cu excursioniştii, iar dacă nu apăreau necazuri, în general nu se plângea nimeni. Soții Wunderlich le spuseseră că uneori chemau poliția să arunce o privire, pentru că nu era bine să-ți asumi riscuri când era vorba de siguranța minorilor.

Vara mergea înainte, cu sarcinile ei cotidiene. Un singur taberist dezertase – un băiat de la New York, specializat în cornul francez, care pur şi simplu ura tot ce ținea de programul taberei şi în cele din urmă îşi luase tălpăşița. Nimănui nu i-a părut rău că a plecat. Dar, la începutul lui august, când dansatoarea Noelle Russo a fost găsită după cină în spatele studioului de dans, cu degetul vârât adânc în gâtlej, vomând zgomotos în tufişuri, doctorul care avea contract cu Spirit-in-the-Woods a fost chemat pentru un consult şi, împreună cu asistenta taberei, a hotărât că Noelle trebuia să meargă acasă.

În noaptea dinaintea plecării, a fost mare dramă în cabana dansatoarei, colegele stând în jurul ei ca şi când ar fi fost trimisă la închisoare sau în focul iadului. Cu lucrurile strânse în grabă şi puse în valiză, Noelle le-a spus printre lacrimi: „De ce-mi fac una ca asta? Mă simt

bine. Cine m-a pârât a exagerat”. Prietenele ei au venit la biroul lui Jules şi Dennis, cerându-le s-o lase pe Noelle să mai stea, dar, cu durere în suflet, au fost nevoiți să le refuze. „Nu e sigur pentru ea aici, spusese asistenta taberei. Are nevoie de mai multă supraveghere.”

În acea noapte, stând în pat, Jules a auzit un zgomot de undeva din depărtare, probabil de pe proprietatea taberei, dar nu şi-a dat seama ce era. L-a auzit chiar şi Dennis, care s-a trezit din somn. I-a trecut prin minte că probabil o să sune unul dintre supraveghetori şi, chiar în timp ce se gândea la asta, s-a auzit soneria stridentă a telefonului roşu de pe noptiera lui Dennis. De când începuse tabăra, era primul telefon pe care îl primeau în toiul nopții; îl aşteptau de mult. La telefon era Preeti Singh, care se ocupa şi de atelierul de animație şi de lame. „S-a întâmplat ceva cu lamele, a spus Preeti. Puteți să veniți încoace?” Dennis şi Jules şi-au pus hainele peste pijamale şi au dat fuga afară cu lanterne.

Ambele lame dispăruseră. Preeti văzuse că nu mai erau în țarc atunci când se dusese să le verifice înainte să se dea stingerea.

— Dar cine ar putea să le vrea? a spus ea. Doar un vivisecționist nebun.

Profesorii au fost trimişi în toate direcțiile să caute animalele, iar tinerii din tabără au aflat în scurtă vreme ce se întâmplase şi au ieşit din cabane în pijamale, şorturi şi tricouri să contribuie la căutări. Deja se făcuse miezul nopții, luna galbenă era aproape plină, şi toată lumea era pe peluză, pe câmp, în jurul lacului şi al piscinei. „Aici!”, s-a auzit vocea unei fete, şi au fugit cu toții spre ea. În lumina a peste douăzeci de lanterne, au apărut cele două lame care stăteau lipite una de alta pe poteca ce ducea la atelierele de artă. Pe gâturile lor lungi şi puternice erau atârnate două pancarte. NOELLE TREBUIE SĂ RĂMÂNĂ, scria pe una, iar pe cealaltă: NU E CORECT, CE DRACU!

Lamele speriate au fost conduse încet înapoi în țarc,

după care cineva a observat că dispăruse şi Noelle. Au început s-o caute şi pe ea, iar Jules a simțit c-o trec fiori de spaimă. Ea era responsabilă. Ea şi Dennis. „Noelle!”, a strigat ea cu glas sugrumat. S-a pierdut cu firea, imaginându-şi lacul şi uşurința cu care ar fi putut înghiți un om.

— Noelle! a strigat şi Dennis.

— Noelle! Noelle! se auzeau tinerii.

Toate lanternele s-au aprins din nou, adolescenții fiind fascinați de cele două drame care îi asaltaseră pe neaşteptate în aceeaşi noapte. Guy, profesorul cu cercei în formă de belciuge, de care Noelle fusese atât de îndrăgostită, stătea în mijlocul unei poteci şi striga mai tare decât toată lumea, accentul lui australian fiind uşor de recunoscut:

— Noelle! Unde naiba eşti? Sunt eu, Guy! Hai, Noelle, vino încoace!

Toată lumea a tăcut, sperând că Guy avea s-o scoată din ascunzătoare. Şi chiar a reuşit. Noelle a ieşit şovăielnic din pădure; Jules şi Dennis au urmărit-o pe fata fragilă ca o pasăre apropiindu-se de profesorul de scenografie, care a luat-o în brațe şi i-a vorbit, iar după câteva clipe s-a uitat la Dennis şi Jules – era treaba lor să se ocupe de ea mai departe. Mai târziu, Jules stătea lângă Noelle, pe marginea patului, înconjurată de celelalte fete, care ascultau cu atenție.

— Voiam ca vara asta să fie foarte frumoasă, a spus Noelle, suspinând în continuare.

— Dar au fost şi părți frumoase, nu? a întrebat Jules.

— Oh, da, a răspuns fata. Am dansat mult. Mai mult decât dansez într-un an întreg la şcoală. Acolo mă pun tot timpul să fac lucruri care nu-mi plac şi care n-au nicio legătură cu restul vieții mele.

— Înțeleg, a zis Jules. Chiar înțeleg.

Noelle şi-a lăsat capul pe pernă şi a închis ochii.

— Îmi pare rău pentru lame. Am vrut doar să transmit un mesaj. M-am dus să le pun pancartele la gât ca să le

vadă toată lumea mâine-dimineață, dar au ieşit din țarc şi n-am putut să le mai bag la loc. N-am vrut să le fac rău.

— N-au pățit nimic.

— Sper c-o să le fie bine şi că n-o să vreți să scăpați de ele. Fac parte din tabăra asta.

— Da, a intervenit ca un ecou Samantha. Lamele chiar fac parte din tabăra asta.

Ba nu, ar fi vrut Jules să spună, dar bineînțeles că făceau parte din Spirit-in-the-Woods. Când fetele din jurul ei aveau să-şi amintească de vara aceea, aveau să se gândească şi la cele două animale. Urmau să aibă amintiri cu acele lame, ale căror fețe blânde deja se asociaseră cu un moment unic din viețile lor. Un moment inaugural, plin de artă, prietenie, băieți şi lame. Cabana era cât un degetar, dar era suficientă pentru acele fete. Jules le-a lăsat s-o consoleze pe prietena lor, care a doua zi urma să fie condusă la Aeroportul Logan din Boston, de unde avea să plece la părinții ei îngrijorați. Spirit-in-the-Woods avusese parte de o situație de urgență, dar nu murise nimeni.

A doua zi dimineață, Noelle a plecat. Dennis a pus Simfonia*Surpriza,* ale cărei acorduri au cuprins întreaga tabără, dar toată lumea s-a trezit greu, epuizată de aventurile nopții precedente şi deja conştientă, încă din somn, că ziua avea să fie încinsă. Până atunci, vara fusese blândă, dar buletinul meteo prognoza câteva zile foarte călduroase, iar aceea avea să fie prima dintre ele. La prânz, temperatura a ajuns la treizeci şi trei de grade, ceea ce a necesitat întreruperea cursurilor şi prelungirea programului de bazin, cu toate că tinerii din tabără nu erau buni înotători, plutind în apă ca nişte țipari.

Bucătăreasa a pregătit înghețată de zmeură cu lapte în nişte tuburi metalice lungi, iar artiştii au venit împleticindu-se în sala de mese, deja buimăciți de căldură, şi nimeni n-a mâncat foarte mult. În acea după-amiază, clasa de actorie a fost în pădure să repete *Visul*

unei nopți de vară, iar băiatul şi fata care îi interpretau pe Puck şi Hermia i-au spus profesorului de actorie că văzuseră un bărbat urinând pe un copac. Profesorul s-a dus să vadă cine era, dar bărbatul dispăruse, aşa că Dennis şi Jules au hotărât să cerceteze problema. Era o sarcină neplăcută pe o vreme atât de fierbinte şi de umedă, iar bâzâitul țânțarilor învăluia întreaga pădure, ca o coloană sonoră. Obosiți după peripețiile nopții dinainte şi copleşiți de arşiță, Dennis şi Jules au hotărât să se despartă, ca să termine căutările mai repede.

Jules l-a zărit în scurt timp pe excursionist.

— Bună! i-a strigat ea pe un ton relaxat, spera ea.

Bărbatul stătea sprijinit de un copac şi bea bere dintr-o sticlă. Era tânăr – vreo douăzeci de ani – şi avea o expresie încordată şi atentă. Părea nespălat, iar Jules şi-a dat seama dintr-odată că era bine să fie precaută. Dennis era în altă parte, dar cu siguranță nu foarte departe.

— Ai fost în drumeție? l-a întrebat ea.

— Locuiesc în zonă, i-a răspuns el neutru.

— Asta e proprietatea unei tabere de vară, a spus Jules, încercând să-şi ia un ton relaxat şi jovial. Multă lume ajunge aici din greşeală. Cred că ar trebui să marcăm terenul mai bine.

— Mult mai bine, a spus el. M-am gândit că e un loc unde putem să mergem. Un loc în care putem să petrecem câteva zile şi nopți.

Jules şi-a dat seama că era ceva în neregulă cu el şi şi-a amintit că odată îi fusese frică de o pacientă de la spitalul de psihiatrie unde lucra – o tânără agitată care despica aerul cu lovituri verticale în timp ce vorbea despre mama ei.

— Nicio problemă, i-a spus Jules străinului. Dar nu e proprietate publică. Găseşti un camping câțiva kilometri mai la sud. Cred că ai nevoie de un permis ca să stai acolo peste noapte, dar cel mai bine întrebi la centrul turistic din oraş, sigur or să te îndrume în direcția cea bună.

S-a auzit zgomot de crengi rupte şi a apărut un al doilea bărbat, cu o expresie foarte liniştită. Era mult mai în vârstă, cărunt, înalt, un pic adus de spate şi cu hainele boțite. Fața lui semănă cu o xilogravură – fața unui fumător. Părea că vrea să spună ceva. A deschis gura, dându-şi la iveală incisivul de aur. Tată şi fiu? s-a întrebat ea, dar şi-a dat seama că nu.

Jules încă nu-l recunoscuse. Frumusețea îi dispăruse de pe chip, ca şi când i-ar fi fost îndepărtată prin mai multe proceduri dureroase. Era zdrențăros, părând că nu se mai îngrijise de multă vreme. *Ăsta e un moment ciudat,* şi-a spus Jules în sinea ei, fără să-şi dea seama de ce gândise asta; o clipă mai târziu, văzând cum se uita la ea, calm şi deloc surprins, ba poate vag amuzat, a bănuit cine era, cu toate că nu-i venea să creadă, însă apoi bărbatul în vârstă a vorbit, şi Jules n-a mai avut niciun dubiu.

— Jacobson? a spus el. Chiar mă întrebam când o să dau de tine.

Jules s-a uitat la Goodman Wolf ca şi când ar fi fost un animal de pripas care nimerise într-o pădure unde n-ar fi trebuit să intre. Şi el, şi tânărul care-l însoțea erau nişte animale rătăcite. Niciunul dintre ei nu avea ce căuta acolo, şi totuşi amândoi erau în fața ei.

Tânărul s-a uitat de la unul la altul, iar în cele din urmă a spus:

— John, o cunoşti?

— Da.

— Ți-a zis Ash că locuiesc aici? l-a întrebat Jules pe Goodman.

— Mda, a răspuns el, mijind ochii şi înclinând uşor capul. Ah, îți închipui că *de asta* am venit? Pentru că eşti tu aici? Ce drăguț. Dar adevărul e că n-am traversat un ocean pentru tine, Jacobson. De când s-a întâmplat ştii tu ce, trebuie să fiu extrem de precaut. Nu i-am spus nici măcar lui Ash că vin încoace. A fost o decizie strategică.

Goodman încerca să fie spiritual, dar nu-i ieşea. Jules

a simțit că i se încinge fața şi că roşeața i se întinde până la rădăcina părului, dând-o în vileag, nelăsând-o să-şi păstreze demnitatea. Un bărbat ca Goodman n-avea să fie atras niciodată de o femeie ca Jules, dar acum erau în sfârşit chit: nici ea nu mai era atrasă de el. Fratele lui Ash a ridicat buza, dezvelindu-şi dintele de aur, iar Jules s-a întrebat cum de putea Goodman să-şi închipuie că arăta bine, când de fapt avea o înfățişare îngrozitoare, ponosită şi amenințătoare. Se purta ca şi când ar fi fost în continuare un bărbat frumos, deşi frumusețea îi dispăruse complet. Dar părea să nu ştie – nu i-o spusese nimeni. Poate că nu se îndurase nimeni. Sau poate nu mai păstra legătura cu niciuna dintre cunoştințele din tinerețe. Goodman a dat cu piciorul în pământ, iar Jules a coborât privirea şi i-a văzut sandalele scâlciate. Dintr-una îi ieşea o unghie mare, ca un corn gălbui.

— Dar cum de te-ai hotărât brusc să vii aici? l-a întrebat ea. Nu înțeleg.

— Nu m-am hotărât brusc, a spus el calm, cu un aer melancolic. Întotdeauna mi-am dorit să mă mut într-un orăşel din împrejurimi.

— Serios? De ce?

— Nu ştiu, a ridicat Goodman din umeri. M-am tot gândit să mă mut aici. Mă uitam des pe site-uri de imobiliare şi vedeam tot felul de proprietăți – nişte porcării foarte ieftine. Mă rog, nu era decât o fantezie. Dar apoi Ash mi-a zis că *tu* te-ai mutat aici şi mi-am zis că poate ar fi bine să-mi urmez planul. Spiritul timpului, mă-nțelegi? Şi cine ştie, dacă mă pun la punct, poate doamna Figman ar putea fi înduplecată să mă ajute.

— Sunt uimită de decizia ta, a răspuns Jules.

— Acelaşi lucru aş putea să-l spun şi eu despre tine.

— Nu-i acelaşi lucru, i-a răspuns ea tăios. Nici pe departe. Şi ia zi, aveai de gând să treci pe la noi? Să intri pe uşa din față?

— Deja am fost în tabără în dimineața asta, să văd cum mai arată, dar n-am dat de voi. De fapt, n-am văzut

pe nimeni cunoscut, a spus el, ca şi când ar fi fost surprins. Numai lume nouă.

După care s-a uitat la Jules.

— Şi, cum te simți aici? a întrebat-o. E tot ce ți-ai dorit, şi ceva în plus?

— Nu contează, i-a răspuns ea, pentru că nu voia ca Goodman să ştie nimic despre viața ei, cum se simțea la Spirit-in-the-Woods sau de ce se întorsese acolo. Dar chiar n-ai ce căuta aici.

— Aici, adică în tabără? Sau aici, în țară?

— Haide, înțelegi ce vreau să spun, i-a răspuns ea, apoi s-a uitat la tovarăşul lui, care era complet nedumerit de toate astea, şi a înțeles că cei doi se cunoşteau de puțină vreme.

— John, a intervenit tânărul, ai zis c-o să facem rost de ceva de mâncare.

— O să mâncăm, ai răbdare.

— Unde v-ați cunoscut? a întrebat Jules. Şi când?

— Ieri, în centru, a spus Goodman. El e Martin. E un mare artist. Un gravor desăvârşit. I-am dat nişte sfaturi. Lumea o să încerce să se folosească de el. I-am zis să fie precaut, să nu se vândă ieftin. Ar trebui să mai aibă răbdare, să i se dezvolte talentul – nu aşa ți-am zis, Martin?

Goodman Wolf, fugarul cu dinte de aur, era acum consilier artistic?

— Da, a răspuns tânărul.

— E un sfat al dracului de bun, a adăugat Goodman. Să nu-l uiți.

Tufişurile au trosnit, vestind apropierea cuiva, iar Jules s-a întors şi l-a văzut apărând pe Dennis, mare ca un urs; ar fi vrut să dea fuga la el, dar s-a gândit să nu-i dezvăluie prea mult deocamdată.

— Bună, a spus Dennis, uitându-se cu atenție la scena din fața lui. Ce se întâmplă?

Goodman l-a măsurat şi el din cap până-n picioare, fără nicio sfială: tricoul întins peste burta de bărbat de

vârstă mijlocie, picioarele foarte păroase, şortul, bocancii şi şosetele albe. Avea înfățişarea unui director de tabără anost, nu pe cea boemă a lui Manny Wunderlich de pe vremea când conducea Spirit-in-the-Woods. Dennis semăna mai degrabă cu un soț.

— Tu eşti soțul, a spus Goodman.

— Ce se întâmplă? a repetat Dennis.

— Am văzut o *fantomă,* a zis Jules, încercând să-i trimită lui Dennis un mesaj telepatic, dar el tot nu înțelegea, păstrându-şi expresia nedumerită. El e fratele lui Ash, i-a explicat ea, nevrând să dea în vileag numele lui Goodman.

— Serios? a spus Dennis.

— Serios, a răspuns Goodman.

Dennis nu avea niciun fel de loialitate față acel om, a cărui înfățişare îl făcea antipatic, deşi îți puteai da seama că de fapt era jalnic.

— N-ar trebui să fii aici, i-a spus Dennis.

— Mda, asta mi-a zis şi soția ta, a răspuns Goodman Wolf.

— Să ştii că nu glumesc, a continuat Dennis. Din câte înțeleg, există un mandat pe numele tău.

— Ho, ho! a răspuns Goodman. Asta-i o poveste veche.

— Vrei să ne faci necazuri? Pentru că şi noi putem să-ți facem probleme. Iar eu sunt mai mult decât pregătit.

— Dennis, a spus Jules, cu cea mai blândă voce de care era în stare.

Soțul ei şi-a scos telefonul şi a zis:

— Verizon{119} are o rețea nasoală, dar măcar avem semnal în pădure. Să ştii că sun.

— Bine, opreşte-te, a spus Goodman, cu ochi scăpărători, iar

Martin s-a uitat la tovarăşul lui cu aceeaşi intensitate.

— Ce se întâmplă? a întrebat Martin. Nu înțeleg *nimic* din toate astea.

— Se pare că trebuie să plec, frate, a răspuns Goodman, apoi s-a apropiat de Martin, i-a strâns mâna

cu putere şi l-a îmbrățişat.

— Dar trebuia să facem rost de nişte mâncare.

— Succes în cariera de artist. Şi să nu te vinzi ieftin.

— Pleacă dracului de-aici, Goodman, a spus Dennis. Nu doar din tabără. Întoarce-te unde te-ai mutat. Întoarce-te la viața ta de-acolo. Zău că nu glumesc.

Goodman a dat din cap în semn că înțelegea, apoi s-a uitat la Jules.

— Jacobson, ți-ai găsit un bărbat pe cinste, a zis el.

A zâmbit încă o dată, dezvelindu-şi dintele de aur, dar când s-a întors şi a luat-o din loc, a iuțit pasul, lăsând impresia unui animal care fuge şchiopătând de vânători – un cerb rănit, care cândva fusese un băiat, dar apoi băuse din greşeală dintr-un râu fermecat. Jules şi-a cuprins trunchiul în brațe şi i-ar fi plăcut ca Dennis să vină la ea şi s-o cuprindă pe după umeri cu brațul lui robust, dar el nici măcar nu se uita la ea, ci vorbea cu Martin.

— Unde locuieşti? l-a întrebat el.

— În Rindge, New Hampshire.

— Şi de ce ai venit aici? a continuat Dennis, cu voce gravă şi blândă, iar lui Jules i-a trecut prin minte că avea să-l cuprindă pe după umeri pe el, nu pe ea.

— Am avut nişte probleme, a bâiguit Martin. E un spital în apropiere.

Dennis a dat din cap.

— Langton Hull.

— Dar nu m-a ajutat cu nimic. Îmi dădeau prea multe pastile, aşa că m-am externat. A fost hotărârea mea, a adăugat el.

— Înțeleg, deci te-ai externat, a spus Dennis. Apoi te-ai întâlnit cu tipul ăsta?

— Da, cu John. În stația de autobuz. Voiam să plec de aici, poate să mă duc acasă. A intrat în vorbă cu mine, chiar părea interesat de mine. Tocmai coborâse din autobuz. Aşa că am venit cu el aici. Mi-a zis că e pentru artişti.

— Chiar este, a simțit Jules nevoia să intervină.

— Uite ce, am fost şi eu la Langton Hull, a spus Dennis. Or să te ajute, crede-mă. Ar trebui să te întorci acolo şi să-i laşi să încerce.

Martin a stat pe gânduri câteva clipe.

— Mi-e foarte *foame,* a spus el în cele din urmă, ca şi când asta l-ar fi făcut să se hotărască.

Dennis şi-a pus telefonul înapoi în buzunar şi i-a spus lui Jules:

— Mă duc cu el la spital. Tu întoarce-te în tabără, da? O să se întrebe lumea unde suntem.

Jules i-a urmărit pornind în cealaltă direcție, spre oraş. Goodman deja ajunsese departe, devenind tot mai mic, iar în scurtă vreme avea să se urce într-un autobuz, apoi într-un avion, să se întoarcă la el acasă. Poate avea să mănânce un ultim prânz american în aeroport – un hamburger cu cartofi prăjiți –, uitându-se la oamenii care mişunau în jur, dintre care cei mai mulți erau aşteptați undeva de câte cineva. Cu inima duduindu-i în piept, Jules şi-a scos telefonul mobil şi a văzut că avea două liniuțe în iconița pentru semnal, ceea ce probabil era suficient. Avea o tastă rapidă pentru numărul lui Ash – o sunase de multe ori de-a lungul anilor când Ash era plecată cu Ethan sau călătorea singură în interes de serviciu sau ca să se întâlnească cu Ethan în Europa. Acum, Ash şi Ethan se duseseră s-o vadă pe Larkin la Praga, unde era înscrisă la şcoala de vară organizată de Yale. Acolo era seară. Jules a dus telefonul la ureche şi a ascultat soneria specifică apelurilor internaționale – stridentă, rapidă şi fermă.

Vocea lui Ash era acoperită de un fâşâit ca de apă prin conducte.

— Sunt eu, a spus Jules.

— Jules? Ah, stai un pic, sunt în maşină. O să… – vocea i s-a întrerupt o clipă – … difuzor.

— Ce-ai zis? S-a întrerupt. N-am auzit decât „difuzor”.

— Scuze, acum e mai bine? S-a întâmplat ceva? a

întrebat Ash.

— Ascultă, trebuie să-ți spun ceva. L-am văzut pe Goodman! a spus ea precipitat. E aici, în *tabără.* A venit din Islanda, să se uite la nişte case de vânzare. Mi-a zis că nu te-a anunțat că vine. E o nebunie. Dennis a început să strige la el, iar Goodman a luat-o la fugă. Cred că se întoarce la Reykjavik. A fost îngrozitor. Arată atât de diferit, Ash. Nu mi-ai spus cât de mult s-a schimbat.

Dar Ash nu spunea nimic.

— Te simți bine? a întrebat Jules. Ştiu că e foarte ciudat. Ash?

Alte clipe de tăcere, urmate de câteva replici neclare în fundal. „Nu, îți spun *imediat.* Da, *Islanda.”* Apoi s-a auzit o voce agitată de bărbat, dar totul era bruiat de acel fâşâit internațional, aşa că Jules n-a reuşit să desluşească nimic.

— Alo? a spus ea. Alo?

Dar Ash vorbea cu Ethan, nu cu Jules. „Lasă-mă o clipă şi îți povestesc apoi, i-a spus ea soțului ei. Da, Goodman. Jules mi-a zis că l-a văzut pe Goodman. Bine, Ethan, bine. Te rog, încetează”, i-a cerut ea pe un ton rugător, apoi a revenit la telefon şi a izbucnit în plâns:

— Trebuie să închid, Jules. Telefonul era dat pe difuzor, iar Ethan e lângă mine.

— Dumnezeule! i-a scăpat lui Jules, şi conversația s-a încheiat.

A luat-o din loc cu pas iute, apoi a început să alerge prin pădure, găsind instinctiv drumul până la peluză în toiul acelei după-amiezi banale şi fierbinți. Adolescenții care stăteau la umbra copacilor, cântând la instrumente, i-au făcut cu mâna când au văzut-o. În seara aceea, Jules a urmărit câteva piese într-un act scrise de participanții la tabără, iar a doua zi, la prânz, a îndurat o petrecere cu grătar, la care un trio de țambalagii a interpretat piese ale formației Nirvana pe instrumente artizanale. Ținea tot timpul telefonul în buzunar, aşteptând să vibreze şi să audă vocea lui Ash. În cele din urmă, Ash a sunat a doua

zi dimineață, la micul dejun:

— Jules? Poți să vorbeşti?

Legătura era din nou bruiată de fâşâituri. Jules s-a ridicat brusc de la masa la care stătea cu doi băieți, amândoi actori, care păreau să se îndrăgostească unul de altul chiar în fața ei.

— Da, a spus ea, apoi a pornit prin sala de mese, a dat la o parte uşa de plasă şi a ieşit în curtea interioară, unde era linişte şi putea vorbi în voie. Unde eşti?

— Sunt la aeroportul din Praga. Mă duc acasă singură. Ethan şi cu mine ne-am despărțit.

— Ce?

— Da, ştiu. După ce ne-am întors la hotel, am discutat despre tot. Despre toată căsnicia noastră. Mi-a zis că nu minciuna propriu-zisă îl deranjează, cât consecințele ei.

— Mai exact?

— Pentru el, faptul că mi-am ținut promisiunea făcută alor mei înseamnă că, în fond, i-am ales pe ei în defavoarea lui. Şi mi-a spus că oricum aşa s-a simțit mereu, iar povestea asta nu face decât să-i confirme impresia. Vorbea cu mine de parcă aş fi fost o fetiță. Mi s-a părut atât de arogant, Jules! Şi i-am spus-o.

— Pare să fi fost îngrozitor, a remarcat Jules.

— Aşa a şi fost. I-am cerut scuze de mai multe ori pentru povestea cu Goodman, dar pur şi simplu nu m-a luat în seamă. În cele din urmă, i-am zis că nu încearcă niciodată să vadă lucrurile din perspectiva mea şi că habar n-are cum e să fii căsătorită cu el.

— Ce-ai vrut să spui cu asta?

— Că toată lumea se gudură pe lângă el. Şi cât de multe sarcini îşi asumă pe lumea asta. E epuizant. Iar el mi-a zis: „Ah, scuze că te torturez cu zboruri în avioane private şi că nu trebuie să mă gândesc la toate micile detalii plicticoase ale vieții; şi că avem mai mulți bani decât toate cunoştințele noastre”. Iar eu i-am răspuns: „Asta crezi că e important pentru mine?” Şi a dat repede înapoi, că doar ştie că nu-s aşa. Deja ajunsesem să ne

aruncăm în obraz tot felul de chestii nasoale.

Vocea ei devenea tot mai agitată, iar Jules a ascultat-o în tăcere.

— I-am spus că ştiu că nu i-a plăcut niciodată ce fac, a continuat Ash. Iar el a simțit nevoia să se oprească în mijlocul certei ca să mă contrazică şi să-mi facă un compliment: „Doar ştii că mi-a plăcut regia ta în seara aia dedicată pieselor într-un singur act”. Iar eu i-am zis: „Doamne, Ethan, încetează! Nu mai spune lucruri drăguțe, dar vagi, numai ca să-mi arăți că mă respecți”. Iar el a recunoscut că am dreptate. Ştiu că s-a plictisit de mine, Jules, dar e prea politicos să mi-o spună. Povestea asta cu Goodman n-a făcut decât să aducă în discuție toate problemele despre care n-am discutat până acum. De exemplu, deşi Ethan petrece atât de puțin timp cu Mo, ştiu că e foarte deranjat de cât de mult mă implic eu în educația lui, în tratamentul şi în programul lui vocațional – îți vine să crezi? Cineva trebuie să se ocupe de programul lui Mo, şi cu siguranță persoana aia nu e Ethan Figman. În plus, îți jur, e gelos pentru că îi acord atâta atenție lui Mo, şi pentru că ştiu cum s-o fac, iar el nu. A recunoscut asta. Eram amândoi într-o cameră de hotel din Praga şi țipam unul la altul. Iar acum ne-am despărțit. Am ajuns la hotărârea asta pe la răsăritul soarelui, când eram atât de epuizați încât mai aveam un pic şi cădeam pe podea. Dar a fost o decizie de comun acord.

Apoi a tăcut brusc.

— Haide, Ash, doar nu vorbeşti serios, a spus Jules gesticulând, iar câțiva tineri s-au uitat la ea cu expresii curioase sau preocupate.

— Ba da. Ne-am spus prea multe lucruri.

— Dar vă iubiți. Sunteți un cuplu extraordinar, sunteți făcuți unul pentru altul, şi asta nu se poate schimba.

În telefon s-a auzit un suspin, ca atunci când lacrimile sunt atât de multe, încât nici măcar nu pot fi vărsate. În cele din urmă, Ash şi-a revenit şi a spus:

— S-a terminat, Jules. S-a terminat.

Când, fără să vrei, eşti responsabilă de sfârşitul căsătoriei celor mai vechi şi mai buni prieteni ai tăi, nu prea poţi să te mai gândeşti la altceva. Jules a descoperit asta în ultimele săptămâni la Spirit-in-the-Woods, când a fost nevoită să se ocupe de treburile cotidiene ale taberei, dar era cu mintea în altă parte. Ethan şi Ash chiar se despărţiseră; Ash nu avea de gând să meargă cu el în călătoria pe care o programaseră în Asia. După ce s-a întors de la Praga, a rămas câteva zile la New York, dar n-a suportat să stea singură în casă, aşa că s-a dus la ferma din Colorado la mijlocul lui august, luându-i cu ea pe Mo şi distribuţia piesei pe care urma s-o monteze; se simţea mai bine înconjurată de fiul ei, de actori şi de scenarii, adâncită în muncă.

„Trebuie să stau liniştită o vreme, i-a explicat Ash lui Jules. Nu mă pot gândi la lucrurile care îmi amintesc ce s-a întâmplat.” Adică la oameni, a înţeles Jules. „Te sun eu”, i-a promis Ash vag, însă n-a sunat, deşi jurase că n-avea nicio legătură cu faptul că Jules îi dezvăluise din greşeală lui Ethan povestea cu Goodman. Ash a insistat că nu era supărată pe Jules, absolut deloc. Dar pur şi simplu avea nevoie să meargă singură undeva. Ash era foarte tulburată şi, cu toate că nu-i stătea în fire să nu apeleze la Jules, chiar n-a mai căutat-o.

Jules era încântată că ea şi Dennis reuşiseră să vină în Belknap, Massachusetts, în locul minunat şi plin de viaţă al adolescenţei sale, dar problema era că acum nu se mai afla în tabără niciunul dintre cei pe care îi iubise când fusese ea acolo primele dăţi. „Sună-l pe Ethan”, i-a spus Dennis într-o seară, când stăteau în casa soţilor Wunderlich şi răspundeau la e-mailuri de la părinţi, care veneau în număr mult mai mare decât şi-ar fi imaginat. Dacă mama lui Jules ar fi sunat când era ea în tabără, Jules ar fi fost stânjenită şi furioasă. Dar părinţii de acum nu se puteau abţine – voiau să ştie ce cursuri urmau copiii lor şi dacă erau distribuiţi în piesele de teatru.

„Vorbeşte cu el”, a sfătuit-o Dennis, fără să ridice privirea din laptop. Mai erau nouă zile până la sfârşitul taberei, iar a doua zi soții Wunderlich aveau să vină cu maşina din Maine ca să poarte cu ei discuția de sfârşit de sezon, aşa cum planificaseră. Jules nu ştia ce aveau să spună; cineva sigur avea să le spună ce se întâmplase cu lamele şi deja fuseseră informați despre nefericita plecare a lui Noelle. Cine ştie ce aveau să creadă despre felul în care se descurcaseră Jules şi Dennis, dar Jules era atât de afectată de despărțirea lui Ash şi Ethan şi de rolul pe care îl jucase ea în povestea asta, încât nu-i mai stătea deloc mintea la Spirit-in-the-Woods.

— Nu pot să-l sun pe Ethan, a spus ea. Sunt sigură că e foarte supărat pe mine că am ştiut de Goodman şi nu i-am spus.

— Nu poate fi chiar atât de supărat pe tine. Nu pentru multă vreme.

— De ce crezi asta?

— Îți dai şi tu seama de ce, a zis Dennis.

Soții Wunderlich au sosit a doua zi, în pauza de prânz, iar Jules şi Dennis le-au făcut un tur, arătându-le activitatea fertilă din tabără. Aproape că nu trebuia să faci nimic pentru ca adolescenții să se împartă în grupuri ca să coasă costume sau să planifice diferite evenimente.

— N-am ruinat tabăra, a spus Dennis degajat. Nu încă.

Manny, cu sprâncenele lui anarhice, şi Edie, cu pălăria de pai cu boruri largi, semănau cu nişte bunici binevoitori care veniseră să-şi viziteze nepoții, zâmbind şi încuviințând tot ce vedeau.

La prânz, au stat tuspatru la o masă de lângă fereastră, în sala de mese.

— Totul arată bine, a spus Manny. Se pare că nu ne-am înşelat când am hotărât să lăsăm tabăra pe mâna voastră.

— Într-adevăr, a întărit Edie. Ne gândeam s-o apucăm în altă direcție, dar ne bucurăm că v-am ales pe voi.

— Răsuflăm uşurați! a răspuns Dennis, apoi el şi Jules

au râs stânjeniți.

Au urmat câteva clipe de tăcere.

— Ni se pare că lucrurile merg atât de bine, a spus Manny în cele din urmă, încât vrem să vă facem încă o ofertă.

— Uau! a exclamat Dennis. Abia aşteptăm.

Îi plăcea că era lăudat. Rareori fusese lăudat pentru munca lui, iar Jules îi citea încântarea pe față. Complimentele puteau fi mai satisfăcătoare decât munca însăşi.

— Am vrea să conduceți tabăra şi în următorii cinci ani, a spus Manny. Deja am întocmit contractul. În cinci ani, puteți duce tabăra în ce direcție vreți. Un an nu înseamnă *nimic.* Abia ați început treaba. În cinci ani, nu doar că o să puteți transforma Spirit-in-the-Woods după cum credeți de cuviință, dar nici n-o să mai trebuiască să ne facem griji din pricina ei. Ne putem retrage complet. Ceea ce pentru noi e o adevărată uşurare, să ştiți. Am fost foarte implicați în fiecare detaliu în toți anii ăştia. Poate că a sosit timpul să mai facem şi altceva cu viețile noastre. Cum ar fi să dormim, pentru început.

— Sau aş putea să-mi operez în sfârşit monturile, a spus Edie. Le-am neglijat foarte multă vreme. Picioarele mele nici nu mai seamănă cu picioare de om. Zici că-s copite.

— Aşa-i, a încuviințat Manny. Chiar seamănă cu nişte copite.

— Mulțumesc, dragul meu, a spus Edie, apoi şi-au zâmbit.

— Când am înființat tabăra, ne gândeam că am putea construi o utopie, a continuat Manny. Şi multă vreme chiar asta am făcut. Când ai fost taberistă aici, era un loc nemaipomenit, nu-i aşa, Jules? Dar deja trecuse perioada de glorie.

— Chiar sunt curioasă, Manny, care zici tu c-a fost perioada de glorie? a întrebat Edie, şi au căzut amândoi pe gânduri câteva clipe. 1961?

— Sau poate 1962, i-a răspuns soțul ei. Da, a fost un an bun.

— Într-adevăr, a spus Edie, şi amândoi au dat aprobator din cap, evocând anul acela îndepărtat.

— Bineînțeles, şi sfârşitul anilor şaizeci a fost palpitant, a continuat Manny. Câțiva puşti au încercat să ne ocupe biroul. Alcătuiseră un grup numit SDS: Societatea Democratică Spirit-in-the-Woods. M-am prăpădit de râs. Ah, şi o vreme am avut probleme cu LSD-ul, mai ții minte?

— Am găsit un harpist pe trambulina bazinului pe la trei dimineața, a spus Edie, şi soții Wunderlich iarăşi au dat din cap cu un aer nostalgic şi complice.

— În anii optzeci, a continuat Manny, întorcându-se către Jules şi Dennis, toți tinerii care participau la tabără voiau să filmeze videoclipuri. Şi de fiecare dată când apărea câte o chestie la modă, trebuia să o alungăm cu bățul.

— Cinci ani sună bine, a spus Dennis dintr-odată, dar Jules s-a întors către el cu un aer surprins. Nu? a întrebat-o el. Nu sună bine?

— Dennis, trebuie să vorbim despre asta, a răspuns ea.

Dennis i-a aruncat o privire nedumerită şi încruntată, apoi s-a întors către soții Wunderlich.

— Eu, unul, mă simt onorat că sunteți atât de mulțumiți de felul cum am administrat tabăra vara asta.

Jules a simțit că se îmbujorează şi a spus:

— Da, mulțumim, Manny şi Edie. Ne gândim şi vă spunem ce am hotărât.

În amurg, după ce soții Wunderlich plecaseră din tabără şi toată lumea era în sala de sport pentru concursul de poezie, Dennis şi Jules s-au aşezat împreună pe dealul cotropit de gângănii.

— Nu te mai înțeleg, i-a spus el. Întâi ți-ai dorit să vii aici, iar eu am zis da, bine, poți să te întorci la rădăcinile tale, hai să încercăm. Apoi ai şansa să-ți îndeplineşti visul, să te *stabileşti* aici, şi dintr-odată îți dai seama că

de fapt nu vrei să faci asta. Pentru că te gândeşti tot timpul la prietenii tăi. Şi cu noi cum rămâne? Am renunțat la slujbele noastre, Jules. Tu ți-ai închis cabinetul. A fost ideea ta să plecăm din New York şi să venim aici.

— Nu e cum mă aşteptam, a spus ea.

— Şi la ce te aşteptai? Sperai să primeşti roluri amuzante în piese? Şi să fii din nou în centrul atenției?

— Nu.

— Cred că exact asta îți doreai, a replicat Dennis. Ştiam asta când am acceptat să vin aici. Dar păreai atât de încântată, aşa că n-am vrut să mă opun.

— Ce vrei de la mine, Dennis? a răbufnit ea. Prietenii mei s-au despărțit din cauza mea. N-am voie să fiu supărată?

— Nu s-au despărțit din cauza ta, ci din cauza lor. Iar acum tu eşti aici. Conduci o tabără de vară. Trebuie să facem împreună bugetul, să pregătim e-mailuri promoționale şi să le scriem părinților despre copiii lor minunați. În schimb, tu te-ai retras într-un colț izolat din creierul tău, într-un ungher jalnic.

— Jalnic?

— Categoric! Uită-te la tine. Ar fi trebuit să vezi cum te-ai înroşit când l-ai văzut pe ratatul ăla de Goodman în pădure.

— A fost ceva involuntar, a spus Jules.

— Despre individul *ăsta* mi-ai tot vorbit atâția ani? Când l-am condus pe puştiul ăla înapoi la spital, mi-a povestit totul despre Goodman – adică *John* –, care voia să-i dea sfaturi despre arta lui. Cât tupeu! Ce i-au învățat soții Wolf pe copii lor? Că sunt speciali şi că lor nu li se aplică regulile obişnuite? Dar, ştii ceva, toți suntem adulți, toți am îmbătrânit şi regulile obişnuite chiar se aplică!

— De ce eşti atât de supărat pe mine? Pentru că nu vreau să semnez un contract pe încă cinci ani? Pe tine te încântă simplul fapt că te vrea cineva, i-a spus ea, deşi

ştia că era o răutate, dar nu s-a putut abține. Că cineva îți spune da, da, poți să faci treaba asta şi suntem mulțumiți de cum te descurci. Că nu eşti în pericol să recazi în depresie şi să spui unei biete femei că ar putea să moară de la o tumoare la ficat.

— Da, ai dreptate, a răspuns Dennis. Lumea nu mi-a spus cât de bun sunt. Şi adevărul e că niciunul dintre voi n-a fost chiar atât de bun. I-ai venerat pe prietenii ăştia ai tăi mai mult decât orice pe lume. Domnul Ratat cu dinte de aur, sora lui mincinoasă, cu piesele ei pompoase, pe care nu le-am înțeles niciodată, şi pe Ethan Magnificul. Dar ştii care-i adevărul? *Că nu sunt chiar atât de interesanți.*

— N-am spus niciodată c-ar fi.

— Ba da, ai spus asta întruna. Iar eu eram soțul cel blajin. Şi nici acum viața noastră nu ți-e suficientă. Încă te gândeşti la ei şi eşti mai preocupată de povestea lor decât de a noastră.

— Nu-i adevărat.

— Ai vrut să te întorci aici, dar ai descoperit că trebuie să munceşti din greu. Şi niciunul dintre voi n-a trebuit să muncească din greu când veneați la Spirit-in-the-Woods. Totul era distractiv. Şi ştii de ce? Pentru că ce vă plăcea aici nu era de fapt *locul ăsta.* Care e cât se poate de frumos. Avem piese de teatru! Avem cursuri de dans! Scoatem la iveală sticlarul ascuns în copilul dumneavoastră! Părinții ne trimit e-mailuri şi ne cer să le înscriem copiii la atelierul de sticlărie. Pentru că părinților le plac copiii sticlari, nu? Cât despre sticlarii adulți, să fie sănătoşi! Dacă aceeaşi copii ar ajunge să fie sticlari şi la treizeci de ani, părinții lor ar simți că *s-au ratat.*

Dennis era atât de furios, încât gâfâia.

— Spirit-in-the-Woods e un loc excelent, Jules, dar sunt multe alte locuri ca ăsta, sau cel puțin erau. Şi dacă te-ai fi dus în altă tabără când erai adolescentă, ai fi cunoscut cu totul alți oameni şi te-ai fi împrietenit cu ei.

Ăsta e adevărul. Da, ai avut noroc să ajungi aici pe vremea aia. Dar cel mai frumos lucru din tabăra asta a fost că atunci erați voi tineri. Asta a fost partea cea mai bună.

— Ba nu, n-a fost doar asta, a replicat Jules. N-ai fost aici pe vremea aia. Spirit-in-the-Woods m-a schimbat. Locul *ăsta* – şi nu altul – chiar m-a ajutat.

— Bine, aşa-i, a spus Dennis. Te-a făcut să te simți specială. Şi poate chiar *te-a făcut* specială. Şi cine nu vrea să fie special? Dar, Dumnezeule, chiar e lucrul cel mai important? Cei mai mulți oameni n-au niciun talent. Ce să facă, să-şi pună capăt zilelor? *Eu* asta ar trebui să fac? Sunt ecografist şi, o perioadă foarte scurtă, am fost directorul unei tabere de vară. Învăț repede. Îmi însuşesc abilități şi citesc despre tot felul de lucruri ca să compensez faptul că nu-s deloc special.

— Încetează, a zis Jules. Nu mai spune că nu eşti special.

— Nu te porți cu mine ca şi când aş fi, a replicat el, roşu la față.

Amândoi erau stacojii. Jules a încercat să-l atingă, dar Dennis s-a întors, fără să se uite la ea.

În noaptea aceea, Dennis a dormit la parter, pe canapeaua veche şi pătată din living, iar a doua zi, au refuzat în mod formal oferta soților Wunderlich. „Zi-le tu, eu nu vreau”, îi ceruse Dennis. Manny şi Edie au fost şocați şi dezamăgiți, dar nu devastați. Mai erau câțiva foşti participanți la Spirit-in-the-Woods dornici să primească postul de director; multă lumea voia să se întoarcă acolo. O femeie care în anii 1980 făcuse mozaicuri elaborate în tabără îşi dorea din tot sufletul să conducă tabăra, şi soții Wunderlich aveau de gând să le ofere postul ei şi partenerei ei de viață – aceasta fusese a doua lor opțiune încă de la început.

Spirit-in-the-Woods avea să meargă mai departe în propriul său ritm, iar adolescenții urmau să fie mânați în continuare pe porțile taberei şi să fie luați de acolo la

sfârşitul verii, înlăcrimați, dar mai puternici. Aveau să danseze, să cânte şi să sufle sticlă cât îi țineau puterile, iar apoi, cei care nu erau suficient de buni probabil urmau să renunțe, sau să-şi folosească talentul doar din când în când şi poate doar pentru ei înşişi. Cei care aveau să continue – sau poate *cel* care avea să continue – avea să fie excepția. Exuberanța urma să dispară şi n-avea să rămână decât bulgărele mic şi strălucitor de talent, care avea să se înalțe spre cer, să-l vadă întreaga lume.

Douăzeci şi unu

Conducerea clinicii din Cartierul Chinezesc a fost încântată că Dennis s-a întors la lucru în septembrie, pentru că în continuare duceau lipsă de personal. Însă Jules nu avea nicio slujbă la care să se întoarcă. Terapeuta cu care împărțise ani de zile cabinetul se oferise s-o ajute cu referințe, iar Jules i-a mulțumit, însă o îngrozea ideea de a încerca să-şi găsească noi clienți – nu avea nici energia, nici credința necesară pentru asta. Îi era dor de clienții ei, dar nu aveau să se întoarcă la ea. Unii îşi găsiseră terapeuți noi, alții renunțaseră la terapie. Janice Kling îi trimisese lui Jules o scrisoare frumoasă în care îi spunea cât de mult îi plăcea terapeuta cu care lucra acum şi pe care i-o recomandase chiar ea. O colegă i-a sugerat să-şi facă reclamă pe câteva site-uri de psihoterapie, ceea ce a şi făcut, descriindu-se drept „o terapeută sensibilă şi imparțială, cu un interes special pentru creativitate”, dar s-a simțit stânjenită, ca şi când ar fi mințit.

Reclamele n-au ajutat-o deloc, iar cabinetul ei nu s-a umplut. Trebuia să se gândească la altceva. Seara, Jules şi Dennis stăteau unul în fața altuia la masa din bucătărioara lor, mâncând deseori ceva comandat din oraş. Când au plecat din Belknap, încheiaseră o pace provizorie, pentru că amândoi erau prea obosiți ca să se mai certe. În timp ce Jules îşi căuta pacienți, Dennis lucra ore suplimentare. Soțul ei îşi cunoştea foarte bine meseria, iar după dezastrul de la MetroCare, devenise extrem de vigilent, iar între timp vigilența i se transformase în expertiză, aşa că acum era foarte căutat. Întrucât avea nevoie de un venit mai mare, dat fiind că Jules nu lucra, Dennis a cerut o mărire de salariu substanțială şi a fost surprins s-o obțină.

Amândoi ştiau că într-o căsnicie existau perioade când unul dintre parteneri şchiopăta, iar celălalt trebuia să

ţină lucrurile laolaltă. După atacul de cord al lui Dennis şi pe toată durata depresiei, Jules fusese cea care ţinuse lucrurile laolaltă. Acum preluase el acest rol şi nu se plângea. Jules era foarte preocupată să-şi găsească de lucru, dar la fel de importantă pentru ea era în continuare şi despărţirea lui Ethan şi Ash. Îi trimisese mai multe e-mailuri lui Ash, care încă nu se întorsese de la ferma din Colorado. Jules o implorase să stea de vorbă la telefon, şi vorbiseră de câteva ori, dar convorbirile au fost seci, pentru că Ash era foarte tristă.

Rory, care nu prea înţelegea de ce renunţase mama ei la postul de director al taberei, iar acum se temea că n-avea să-şi mai găsească nicio slujbă la New York, suna mai des decât de obicei.

— Stai liniştită, i-a spus Jules odată. O să putem să-ţi plătim în continuare taxele de studii, dacă asta te îngrijorează.

— Nu despre asta-i vorba, a zis Rory. E vorba de tine, mamă. E ciudat să nu lucrezi. Întotdeauna ai avut clienţi. Orice s-ar fi întâmplat, te gândeai mereu la clienţii tăi.

— Mă gândeam şi la tine, draga mea.

— Ştiu. Nu asta am vrut să spun. Vreau să spun că erai foarte implicată în munca ta, şi mi se pare ciudat să fii… pe bară.

— Da, bine zis.

— Gata, trebuie să închid, s-a scuzat Rory. Mă duc la o petrecere la cineva acasă.

— Întotdeauna e câte o petrecere la cineva acasă, a spus mama ei.

Cineva a strigat în fundal la Oneonta, iar Rory a izbucnit în râs şi a închis înainte ca Jules să-i poată spune distracţie plăcută şi să aibă grijă.

Într-o zi din acea perioadă ciudată de inactivitate, a sunat şi mama lui Jules. „Am o veste pentru tine, i-a spus Lois Jacobson fiicei sale. Vând casa.” Sosise timpul să se mute într-un apartament din Underhill – de fapt, ar fi trebuit să se mute mai demult, i-a explicat ea, dar nu

voise să se ocupe de asta până acum. Putea Jules să meargă s-o ajute la curățenie în pivniță? Avea să vină şi sora ei, Ellen.

În dimineața unei zile de lucru, Jules a plecat cu trenul la Underhill, iar când a coborât pe peron, a văzut-o pe mama ei aşteptând în parcare şi făcându-i semn de lângă maşina ei mică. Mama ei devenise mai scundă, pierzând câțiva centimetri din înălțimea coloanei vertebrale. În plus, nu-şi mai vopsise părul alb ca zăpada, dar tot şi-l coafa în fiecare săptămână la acelaşi salon la care Jules îşi făcuse cândva acel permanent îngrozitor. Cu părul proaspăt ondulat şi îmbrăcată cu un impermeabil, arăta ca o bunică – ceea ce şi era, de fapt. Jules a coborât treptele până la maşină, iar când a îmbrățişat-o, s-a abținut să n-o ridice ca pe o păpuşă.

Ellen era pe bancheta din spate şi cele două surori s-au aplecat una spre cealaltă, schițând o îmbrățişare. Acum, la vârsta mijlocie, Ellen şi Jules semănau mai mult ca niciodată. Ellen, care locuia împreună cu soțul ei, Mark, la doar douăzeci de minute cu maşina de Underhill, o vizita des pe mama lor, cu care rămăsese apropiată. Jules era cea care părăsise familia, mutându-se la New York, ce uneori putea părea o altă țară. Nici Lois, nici Ellen nu mergeau foarte des la oraş. Underhill se schimbase mult în bine, iar acum avea două restaurante thailandeze şi o librărie cu cafenea. De-a lungul anilor, Lois Jacobson păstrase cât putuse de bine casa de pe Strada Cindy, dar tot trebuia vopsită, iar cutia poştală încă era înclinată. Gândindu-se că mama ei se întorcea seară de seară în casa aceea goală, lui Jules i-a venit s-o strângă în brațe din tot sufletul şi s-o întrebe cum se descurcase atâția ani. Dar acum erau în bucătărie şi Lois pregătea masa, cu ingrediente de la piața ecologică deschisă de curând în oraş – „slavă Domnului”, a comentat Lois.

— Mamă, ai început să cumperi mâncare ecologică? a întrebat Jules.

— Da. E chiar aşa de surprinzător?

— Da! au răspuns ambele fiice – ambele *fete,* cum se gândea la ele în puținele ocazii când erau împreună.

— Nu te recunosc, a continuat Jules. O vreau înapoi pe mama mea adevărată. Cea care, când eram mici, ne dădea să mâncăm porumb congelat de la Green Giant.

— Şi compot de piersici Libby's, a adăugat Ellen, apoi cele două surori s-au uitat una la alta şi au râs.

După masă, mama lor a coborât în pivniță şi s-a pus pe treabă, iar Jules şi Ellen au rămas în bucătărie să spele vasele. Ellen şi Mark erau foarte apropiați. Fără copii – decizia lor; o casă mică şi cochetă; o vacanță în Caraibe în fiecare an.

— Şi ce-ai de gând să faci acum, că nu mai ai cabinet de terapie? a întrebat-o Ellen pe sora ei.

— Nu ştiu. Deocamdată sunt în tatonări. Dar o să trebuiască să mă hotărăsc în curând.

— Îmi pare rău că nu ți-a plăcut la Spirit-in-the-Woods, a spus Ellen. Îmi aduc aminte tabăra. Erau mulți copii care alergau în toate părțile.

— După prima vară acolo, m-am întors acasă cu nasul pe sus, cred. Îmi pare rău dacă am fost o nesuferită, a adăugat ea, brusc înduioşată. Îmi pare rău dacă m-am lăudat prea mult. Şi dacă te-am făcut invidioasă.

Ellen a luat o farfurie de pe masă şi a pus-o într-un sertar al maşinii de spălat vase verde-gălbuie, pe care o ştiau de pe vremea copilăriei – părea indestructibilă.

— De ce aş fi fost invidioasă?

— Ei, pentru că întotdeauna vorbeam despre prietenii mei, despre tabără, despre familia Wolf şi aşa mai departe. Am crezut că de-aia mă tratai oarecum rece.

— Nu, a spus Ellen, te tratam oarecum rece pentru că eram oarecum nemernică. Mă purtam aşa cu toată lumea, n-ai observat? Mama a fost încântată când m-am mutat de acasă după facultate. Uneori, Mark mă tachinează şi-mi zice că iar am intrat în rolul de „nemernică supremă", şi atunci încerc să mă stăpânesc.

Dar pur şi simplu aşa sunt eu, n-am ce să fac. Nu-ți face griji, Jules, n-am fost niciodată invidioasă pe tine.

Străzile din jurul clădirii de birouri din Manhattan în care se afla Atelierul de Animație erau pline de viață pe timpul zilei, iar noaptea, liniştite şi anonime. Aproape toată lumea pleca la sfârşitul zilei de lucru, iar acum, la ora şapte seara, într-o joi din decembrie, Jules intra în holul enorm şi rece al clădirii păzite de câțiva gardieni şi cu lifturile protejate de cordoane. Asistenta lui Ethan, Caitlin Dodge, o sunase cu câteva zile înainte şi îi spusese că Ethan voia să ştie dacă putea lua cina cu el în săptămâna aceea. Era mijlocul iernii, iar Jules îşi petrecea zilele răspunzând la anunțuri pentru terapeuți clinicieni cu jumătate de normă. N-a fost chemată decât la un interviu; la peste cincizeci de ani, rareori erai prima opțiune a angajatorului. Jules aproape că nu mai discuta cu Dennis despre ce ar fi putut să facă, deşi găsirea unei slujbe era o urgență apăsătoare. Dennis venea acasă seara şi o găsea pe Jules la computer, răspunzând la anunțuri sau rearanjându-şi CV-ul. Jules simțea că nu mai avea prieteni, pentru că Ash încă era izolată la ferma din Colorado, iar Jonah era prins cu serviciul şi începuse să cânte la chitară în fiecare sâmbătă cu un grup de muzicieni – un membru al formației Seymour Glass şi trei prieteni de-ai lui. Câteva terapeute i-au scris e-mailuri lui Jules, propunându-i să se întâlnească, şi s-a dus să se vadă cu ele o dată; la bar, femeile au discutat despre efectele devastatoare ale reformei din sistemul medical şi au băut prea mult, iar în cele din urmă au plecat cu sentimentul că erau înfrânte.

De aceea, când a sunat-o Caitlin Dodge, lui Jules i-a venit să țipe de bucurie. Avea nevoie s-o salveze cineva, dar nu îndrăznise niciodată să spere că avea să fie Ethan. Îi era teamă că nu va mai vrea niciodată să aibă de-a face cu ea. Dar, din cine ştie ce motiv, iată că hotărâse să ia legătura cu ea.

În holul studioului de animație, după sfârşitul

programului,Jules şi-a spus numele la interfon şi a aşteptat în spatele unui perete de sticlă să vină o secretară s-o ia. Deşi slab luminat, studioul încă era discret însufleţit, chiar şi la ora aceea. Jules nu vedea decât preocupare, hărnicie, mişcare.

Ethan se afla la masa de lucru în spatele peretelui de sticlă al biroului său. Jules nu-l mai văzuse din primăvară, înainte să se mute cu Dennis la Belknap. Avea părul ciufulit şi se uita la ecranul unui computer – probabil stătea cu ochii aţintiţi în el de câteva ore. Pe canapea l-a văzut pe Mo, care cânta concentrat la banjo, stând aplecat deasupra instrumentului. Adolescenţa nu-i pria lui Mo Figman; întotdeauna fusese un băiat osos, foarte sensibil şi irascibil, iar acum, la nouăsprezece ani, avea trupul unui bărbat, dar un comportament stângaci şi neliniştit.

Jules s-a apropiat de birou şi a bătut uşor în geam.

— Bună.

Mo s-a oprit din cântat şi s-a ridicat repede în picioare, ca şi când s-ar fi speriat de ea.

— E Jules, tati, a spus el cu vocea lui subţire.

— Văd, a zis Ethan, apoi s-a ridicat din spatele biroului său enorm.

Jules nu ştia pe cine să salute mai întâi, dar în cele din urmă s-a apropiat de Mo, care nu voia nici să întindă mâna, nici să fie îmbrăţişat. Au dat amândoi din cap, înclinându-se un pic.

— Bună, Mo, ce mai faci? Cum e la internat?

— Am venit în vacanţă, a spus el, apoi a adăugat, ca şi când ar fi fost o frază exersată: Nu-mi place la şcoală, dar ce pot să fac?

— Ah, îmi pare rău că nu-ţi place. Nici mie nu mi-a plăcut la şcoală. Dar mi-a plăcut în tabără. Şi nu ştiam că te-ai apucat de banjo.

— Jonah Bay a început să-mi dea lecţii pe Skype, a spus Mo, glasul devenindu-i brusc puternic. Şi mi-a dat banjoul ăsta.

A ridicat instrumentul, iar Jules a admirat curcubeul decolorat de pe fața tocită a banjoului. Mo a zâmbit scurt, apoi o tânără elegantă a intrat în birou şi l-a întrebat:

— Eşti gata de plecare, Mo?

— Gata, a răspuns el, apoi a pus instrumentul într-o husă şi a dat să plece cu tânăra. Dar Ethan i-a zis:

— Stai un pic. Doar n-o să pleci aşa.

— Scuze, tată, a oftat Mo, apoi şi-a îndreptat umerii, şi-a întins ciudat gâtul şi s-a uitat în ochii lui Jules, ceea ce părea un efort uriaş pentru el. La revedere, mă bucur că ne-am întâlnit, a spus el, după care s-a întors către tatăl lui: Pe curând, tati. E mai bine aşa?

— Mult mai bine, i-a răspuns Ethan, apoi s-a apropiat să-l îmbrățişeze pe Mo, care a suportat atingerea, cu ochii închişi, ca şi când ar fi coborât o pantă pe sanie, aşteptând o uşoară ciocnire la capătul ei.

După ce Mo a plecat, Ethan s-a întors spre Jules, iar îmbrățişarea lor a fost la fel de stângace. Şi ea a închis ochii. Apoi s-a îndepărtat, uitându-se la el cu atenție, dar Ethan nu era furios, ceea ce aproape că i s-a părut mai greu de suportat.

— Bună, a spus ea.

— Bună.

— Nu ştiam când o să mă cauți. Credeam că eşti furios pe mine.

— Nu. Doar am fost supărat din cauza întregii poveşti. Am avut nevoie să mă liniştesc.

— Şi te-ai liniştit?

— Sunt Dalai Lama. Nu se vede?

Dar era greu să-ți dai seama în ce stare era; avea un aer neîngrijit şi morocănos.

— Hai să mâncăm, a spus Ethan.

Dar, în loc să iasă din clădire, au urcat o scară metalică în spirală, care vibra la fiecare pas, şi au ajuns într-un spațiu de a cărui existență Jules nu ştiuse până atunci.

— Mă simt ca într-un vis, când descoperi că mai există

o cameră în apartamentul tău, a spus ea în clipa în care au ajuns în spațiul acela surprinzător, ca o mansardă, care fusese amenajat special pentru el.

Ethan i-a spus că, de-a lungul anilor, când lucra până târziu, dormea acolo în loc să meargă acasă, deşi în mod normal nu avea voie, pentru că era o clădire de birouri.

În bucătăria deschisă îi aştepta o oală electrică plină cu tocană. Ethan a pus două porții şi a adus castroanele la masă. Au luat loc unul în fața celuilalt, Ethan aşezându-se cu spatele la şirul de ferestre întunecate.

— Cred că nu l-am mai văzut pe Mo de un an, a spus ea în timp ce mâncau. S-a făcut un adolescent foarte frumos. Şi seamănă mult cu Ash.

— Da, şi el, şi Larkin seamănă cu ea. Mă bucur pentru ei. De obicei lui Mo îi place să vină acasă în vacanțe, dar acum, de când Ash şi cu mine locuim separat, a fost foarte dificil pentru el. Am încercat să-l țin ocupat, să-l pun să lucreze ceva în studio, dar devine foarte agitat. I-am cerut să sorteze corespondența şi s-o distribuie în cutiile colegilor, dar s-a întâmplat de câteva ori să deschidă scrisorile, iar odată a aruncat un teanc întreg la gunoi. Nu s-a supărat nimeni, bineînțeles, dar era prea mult deranj. O să stea la şcoala cu internat până la douăzeci şi trei de ani, apoi om vedea cum procedăm. Mă îngrozeşte gândul că încă nu ştiu ce-o să facă după aceea.

— Mai e mult până o să împlinească douăzeci şi trei de ani, a spus Jules. Nu trebuie să ştii de pe acum.

— Ba trebuie să ştiu tot.

— Nu-i adevărat.

— Sunt vraişte, Jules. Mi se pare că totul s-a prăbuşit într-o prăpastie. În prăpastia care este sfârşitul unei căsnicii. Şi la care cred că am contribuit şi eu fără să vreau.

— Stai un pic, l-a oprit Jules. Înainte să discutăm despre despărțire, putem să vorbim despre rolul meu în povestea asta? Despre faptul că şi eu ştiam de Goodman.

Hai să lămurim întâi chestia asta.

— Păi, aveai de ales? a replicat Ethan, dând expeditiv din mână. Făcuseşi o promisiune familiei şi erai singură împotriva lor. Am înțeles. Sunt sigur că Ash ți-a povestit în detaliu cearta noastră din noaptea aia. Nu mai țin minte tot ce-am zis atunci, dar ştiu clar că i-am spus că i-a ales pe ai ei în defavoarea mea. Ți-a pomenit de asta?

— Da.

— Şi a avut şi ea să-mi spună câteva lucruri. Nu m-a menajat. De atunci, de câte ori ne întâlnim să ne ocupăm de copii sau de alte treburi, încercăm să fim cordiali şi nu redeschidem cearta. Dar să-ți spun un lucru la care mă tot gândesc: după cum ştii, Ash e o mare regizoare feministă, şi totuşi, n-a luat niciodată serios în considerare versiunea lui Cathy Kiplinger despre ce s-a întâmplat în noaptea aia cu Goodman. Dar nu i s-a părut niciodată c-ar fi o contradicție în chestia asta. Adică punea cu totul altfel problema când venea vorba de fratele ei, care părea să fie într-o categorie specială. Mintea ei e în stare să facă astfel de compartimentări. Dar ce pot să zic? În alte situații, capacitatea asta e extraordinară. De-aia şi e o mamă extraordinară pentru Mo, în timp ce eu sunt un tată ratat. Se bucură când Mo intră în cameră şi nu-şi pierde niciodată cumpătul cu el. Dar de ce mă irită chestia asta? Oare sunt atât de copilăros, încât am nevoie de toată atenția ei? Sau o fi pentru că îmi aminteşte cât de îngrozitor sunt eu? Ash chiar are multe calități extraordinare. A reuşit să facă pentru noi o casă primitoare şi elegantă, în care lumea întotdeauna a venit cu drag. E greu să nu-ți placă de ea. Pune suflet în tot ce face. A fost crescută să fie aşa. La fel ca mama ei, care ții minte ce mâncăruri gătea... Biata Betsy.

— Biata Betsy, a repetat Jules. Mă gândesc des la ea.

Şi amândoi s-au gândit o clipă la moartea lui Betsy Wolf, apoi Ethan a continuat:

— Ştiu că Ash a simțit întotdeauna că părinții ei au

făcut presiuni asupra ei, cerându-i să fie talentată şi, în acelaşi timp, să reuşească în viață. Deşi ei nu aveau treabă cu artele. La Drexel Burnham se făceau doar bani. Dar s-a plâns de atâtea ori c-a îndurat presiunea asta – nu crezi că ajunge? În ultima vreme, am ajuns să-mi spun că dacă în viață n-ai avut parte de *chinuri* reale – adică dacă n-ai fost violată, dacă n-ai fost închis într-o pivniță sau dacă n-ai doişpe sau treişpe ani şi eşti obligat să munceşti într-o fabrică –, dacă nu ți s-a întâmplat nimic din toate astea, mi se pare că e bine să *mergi mai departe.* Când a început să mă preocupe exploatarea minorilor, i-am arătat lui Ash ce văzusem şi eu. A fost extrem de tulburată. Dar nici acum n-a reuşit să lase în urmă drama ei de familie, şi pot să înțeleg asta. Trecutul e foarte încăpățânat. Şi e la fel de adevărat şi pentru mine. În linii mari, fiecare om are de cântat o singură arie toată viața lui, şi asta a fost aria ei. A fost atât de acaparată de ideea de a fi copilul cel bun, copilul talentat, copilul care aduce bucurii, ceea ce, în cazul ei, a însemnat că trebuia să fie şi copilul mincinos. Cel care îşi protejează fratele sinistru.

— Sinistru? Crezi că a violat-o pe Cathy? a întrebat Jules, pe un ton uşor alarmat.

— Păi, cu siguranță a fost prea agresiv. Nu şi-a putut închipui că ea nu voia să continue ce făceau. Nu i se mai întâmplase cu nimeni până atunci; toată lumea era fermecată de el, sau, cel puțin, toată lumea din tabără. La asta trebuie adăugată şi nevoia lui de atenție. O combinație nasoală. Deci da, sunt destul de sigur că i-a făcut ceva.

S-a oprit puțin, apoi s-a corectat:

— Asta crede adultul din mine.

S-a uitat în ochii lui Jules, ca şi când ar fi aşteptat să-l ajungă din urmă, s-o lase în spate pe adolescenta pasivă din ea, care întârziase prea mult între certitudine şi incertitudine.

— Dar nu mai există nimic din povestea aia, a spus

Jules. Tocmai asta e partea incredibilă.

— Ştiu. Au dispărut până şi detectivii ăia doi, îi mai ții minte? Ăla mai în vârstă s-a pensionat. Iar ăla mai tânăr, Manfredo, a murit de atac de cord. I-am căutat oarecum compulsiv de-a lungul anilor, să văd dacă mai lucrează în poliție, dacă încă mai lucrează în tăcere la cazul lui Goodman Wolf. Poate că toate căutările astea pe Google sfârşesc prin a *omorî* oamenii. Te-ai gândit vreodată la asta? Îi tot cauți să vezi unde sunt, până într-o bună zi când îi cauți şi descoperi c-au murit.

— Până şi Tavern on the Green a dispărut.

— Exact. Iar Goodman e o epavă, din câte înțeleg, a adăugat Ethan, apoi a făcut o pauză şi, luându-şi brusc un ton sobru, a întrebat: Mai e... atrăgător pentru tine? Ai mai simțit ceva când l-ai văzut în pădure?

— Doamne, nu! Nimic. Doar ruşine.

Ethan a dat înțelegător din cap, ca şi când ar fi fost uşurat să obțină această informație.

— Cât despre Cathy, a continuat el, cred că acum o duce bine.

— De unde ştii?

— M-am văzut cu ea.

— Da? Când? Ash ştie?

Ethan a clătinat din cap.

— Nu, a zis el. Am reluat legătura cu ea prima oară după atentatele din 11 septembrie, când era înfierată pe la televiziuni. Am văzut unul dintre interviurile cu ea, în care suna lumea şi țipa la ea, şi mi-am dat seama că era Cathy; am făcut nişte căutări şi am descoperit că se căsătorise cu un neamț, Krause. Când apărea la televizor, pur şi simplu stătea şi *încasa;* mă necăjea s-o văd aşa. Am făcut rost de adresa ei de e-mail şi i-am scris. I-am zis doar: bună, îmi pare foarte rău pentru povestea asta, mă gândesc la tine. Mi-a răspuns imediat şi la scurtă vreme după aceea ne-am întâlnit. Iarăşi era traumatizată. Mi-a zis şi despre fondul de ajutorare pentru familiile victimelor şi până la urmă i-am scris un cec.

— Bineînțeles.

— Cred că mă simțeam vinovat. Pentru că niciunul dintre noi n-a plecat urechea la povestea ei; pentru că am lăsat-o cu toții la greu.

— Am citit un articol despre ea la comemorarea a zece ani de la atacuri, a spus Jules. Nu-mi place deloc cum sună „atacuri” – parcă ar fi un termen tehnic. Dar în cele din urmă a plătit asigurările de sănătate pentru familiile victimelor, nu? Le-a dat nişte despăgubiri, parcă. Iar unii şi-au cerut scuze c-au fost atât de agresivi.

— A durat câțiva ani, a spus Ethan, şi bineînțeles că a fost complicat, dar da, le-a plătit.

— Te mai vezi cu ea?

Ethan a clătinat din cap.

— Ne-am mai trimis câteva e-mailuri, şi i-am scris când a reuşit să plătească asigurările. După cum ți-am zis, cred că o duce bine. Mi-a spus că are un soț foarte bun. Am întrebat-o de Troy şi mi-a zis că s-au despărțit definitiv când ea avea optişpe ani. Mi-a spus şi că, la mult timp după ultima vară la Spirit-in-the-Woods, când avea vreo treizeci de ani, s-a dus la Alvin Ailey să-l vadă dansând. S-a aşezat în sală şi Troy a dansat superb. Şi în loc să-şi amintească de problemele ei sau să-i pară rău că n-a ajuns şi ea dansatoare profesionistă, pur şi simplu nu s-a mai gândit deloc la sine. Spectacolul a avut asupra ei efectul pe care trebuie să-l aibă arta – să te absoarbă. Povestea cu Goodman a fost o adevărată traumă pentru ea. Deci da, cred că a fost viol. Dar a trecut mult timp de atunci. Şi asta cred c-a ajutat-o cel mai mult: timpul.

— Poate că de asta aveți nevoie şi voi, a spus Jules. Să mai lăsați să treacă nişte timp. Ştiu, lumea zice mereu chestia asta; deci nu e ceva original sau revoluționar.

Dar el n-a zis nimic. Au rămas în tăcere o vreme, apoi Ethan s-a ridicat de la masă, făcând scaunul să scârțâie, şi a scos o sticlă de vin dintr-un dulap. Jules s-a aşezat lângă el pe canapeaua lungă, de culoare cenuşie, şi au băut din vinul auriu şi dulce; avea un gust care le-ar fi

plăcut şi adolescenților care fuseseră cândva – era un vin pentru cei care tocmai intrau în lumea adulților.

— Până la urmă, a spus el, s-a întors în Islanda. Mi-a zis Ash.

— Nu ştiam, dar mi-am închipui că s-a întors acolo. Ethan, dacă l-ai fi văzut. E într-o situație îngrozitoare, şi avea un aer atât de *însingurat.* Am vrut să discut cu Ash despre el, despre toată povestea asta. Dar nu vrea să vorbească cu mine în perioada asta. M-am simțit destul de izolată.

— Păi, îl ai pe Dennis, a replicat el, dar Jules a ridicat din umeri şi a făcut o grimasă.

— Ce-i? a întrebat Ethan. Nu-l ai pe Dennis? Ce-i cu fața asta?

— Nu ne înțelegem tocmai bine. Mai întâi l-am convins să renunțăm la slujbele noastre, apoi am vrut să plecăm din tabără. Mi-a plăcut să fiu în preajma adolescenților, dar avea dreptate – aş fi vrut să fiu şi eu din nou adolescentă. De fapt, cel mai mult mi-a plăcut să lucrez cu tinerii cu probleme. Acum ne-am întors la New York şi n-am de lucru, iar Dennis ne întreține pe amândoi. Şi eu umblu de colo-colo fără niciun rost şi încerc să-mi dau seama ce să fac. Am sentimentul c-am ratat o mulțime de ocazii.

— Întotdeauna te subestimezi, a spus el. De ce faci asta? Eu mi-am dat seama cum eşti cu adevărat încă din prima seară când te-am văzut, în cabana băieților. Erai ironică.

— Şi stângace.

— Bine, ironică şi stângace. Stângace şi ironică. O combinație pentru care se întâmplă să am o slăbiciune. Dar poate că e o combinație mai uşoară pentru un băiat.

— Da, a replicat Jules. Sigur este. Stângăcia şi ironia n-o ajută pe o fată. Fac ca totul să fie dificil pentru ea.

— Nu vreau ca lucrurile să fie dificile pentru tine.

S-a apropiat mai mult de ea pe canapea şi i-a atins părul, ceea ce n-a părut deloc ciudat. Jules simțea că

orice ar fi făcut Ethan acum nu i s-ar fi părut ciudat. Aplecându-se în față, Ethan a sărutat-o pe gură, iar adolescenta din ea a renăscut în femeia de vârstă mijlocie care era. Şi-a amintit că, în urmă cu mult timp, Ethan încercase s-o întristeze, amintind de moartea tatălui ei, în speranța că tristețea avea s-o excite. De data asta, vinul făcea ca totul să fie mai uşor şi, în plus, nu se mai aflau în atelierul de animație, ci în Atelierul de Animație. El era bogat, ea nu; el făcea ce-i plăcea, ea făcea ce putea; şi totuşi, semănau: erau stângaci şi ironici. Sărutul avea să le pecetluiască apropierea şi să-i păstreze asemănători; acum, gurile lor se mişcau una pe cealaltă, creând pecetea. La început, a simțit doar o uşoară apăsare, care nu era neplăcută. Dar apoi Jules şi-a dat seama că, în această nouă versiune a sărutului lor, Ethan avea un miros şi un gust uşor acru, ca şi când zahărul din vin ar fi început deja să se descompună. Sau poate avea senzația asta pentru că gura lui era un interior necunoscut, şi ştia că n-ar fi trebuit să intre acolo, că nu era al ei, că nu voia să fie acolo. Era surprinzător că acum, după atâta timp, când avea ocazia să facă o *recapitulare,* cum zicea deseori Rory, Jules avea impresia că trăia acelaşi moment ca prima oară. Nu unul similar, ci pe acelaşi.

Jules s-a îndepărtat de el, dezlipirea buzelor producând un zgomot discret, un plescăit, un oftat – *un zgomot de pai,* şi-a spus în sinea ei. A întors privirea şi, fără să-şi spună nimic, s-au retras amândoi în câte un capăt al canapelei. Nu putea să-l sărute pe Ethan Figman, nici să-i atingă trupul, nici să şi-o tragă cu el – nicio formă de contact fizic. El întotdeauna încerca să-şi croiască drum până la ea, vrând să vadă până unde putea să meargă. Era ca şoarecele despre care Jules îi spusese lui Dennis că-i urmărise dintr-un apartament în altul.

Uneori, şi-a amintit ea, din cauza Stabilivoxului, Dennis avea un vag miros toxic, cu iz de drojdie, dar ei i se părea atrăgător. Chiar dacă, într-adevăr, nu era un tip

extrem de ironic, rapid şi creativ. Jules s-a întrebat ce făcea soțul ei în acele clipe, în acea noapte rece din timpul săptămânii. Începând din vară, fuseseră distanți, dar amabili unul cu celălalt. Nu făcuseră sex aproape deloc şi se sărutaseră foarte puțin, dar purtaseră multe conversații politicoase şi neutre. Încă era furios pe ea pentru că insistase să plece de la Belknap, deşi sezonul decursese foarte bine. Probabil că acum stătea în pat cu televizorul deschis pe un post de sport şi cu *Revista de ultrasonografie medicală* în brațe. Acum, în spațiul ca o mansardă improbabil amplasat într-o clădire de birouri, târziu în noapte, Jules şi Ethan s-au uitat unul la altul peste canapeaua lungă care îi despărțea.

— Trebuie să plec, a spus ea.

— Am încercat, a zis Ethan. În ultima vreme, simt că nu mai ştiu care-i cel mai bun mod de a trăi. Sincer, nu mai ştiu.

— Întotdeauna e complicat.

— Ba nu, a contrazis-o el. E ceva diferit. Am ceva, Jules.

— Cum adică, ceva?

— Un melanom.

Jules l-a privit atent.

— Unde? l-a întrebat, pe un ton neîncrezător, aproape furios.

Şi-a amintit cu tristețe noaptea în care tatăl ei a venit la ea în cameră să-i spună că era bolnav şi că trebuia să meargă la spital. Stătea la biroul ei mic cu capac pliabil, scriind o fişă de lectură, şi dintr-odată biroul, foaia de hârtie şi stiloul din mână au devenit absurde, imponderabile precum obiectele în spațiu.

— Nu contează. Dar, în fine, dacă vrei să ştii, e aici, i-a spus Ethan, ducând mâna în creştet, apoi a plecat capul şi a dat părul la o parte, dezvelind un mic bandaj. Se pare că a ajuns şi în nodulii limfatici.

— Când ai aflat? l-a întrebat ea, cu vocea devenită brusc aproape imperceptibilă.

— În toamnă. Aveam o mâncărime în cap şi m-am scărpinat. A curs un pic de sânge, apoi s-a cicatrizat. Am crezut că nu-i nimic, dar s-a dovedit a fi o aluniță care era acolo de multă vreme, atâta doar că n-o văzusem până atunci.

— Trăiai singur când ai aflat. Cine e alături de tine? Cui i-ai spus?

— Nimănui, a răspuns el. Am evitat să vorbesc despre asta.

— Ash nu ştie? a întrebat Jules, iar el a clătinat din cap. Ethan, trebuie să-i spui.

— De ce? Se pare că ai voie să ascunzi soțului informații foarte importante.

— Trebuie să te ajute.

— Poate faci tu asta. Pentru că, sincer, a spus el cu un zâmbet forțat, în parte e vina ta, Jules. Tu m-ai făcut să-mi dau jos pălăria aia de doc în prima vară la Spirit-in-the-Woods. Mi-ai zis că semănam cu Ursul Paddington. Aşa că ani la rând m-a tot bătut soarele în cap.

— Taci din gură, nu e deloc amuzant.

Ethan şi-a dat seama imediat că greşise. Fusese crud din partea lui s-o tachineze, şi nu şi-ar fi dorit niciodată să fie crud cu ea.

— Dar există tratamente, nu? l-a întrebat Jules. Faci chimioterapie?

— Da. Am încercat deja două medicamente. N-au avut efect, dar medicii sunt optimişti.

— Şi ce-o să faci mai departe?

— O să încerc alt medicament. Încep tratamentul luni.

— Ethan, trebuie să o implici şi pe Ash. Sigur o să vrea să te ajute, să aibă grijă de tine. Se pricepe la asta.

Ethan avea o expresie impasibilă.

— Nu cred, a spus el, apoi a adăugat cu glas blând: Pe tine te vreau.

— Ba nu mă vrei pe mine, a răspuns ea.

— Ba da.

Jules a tăcut; simțea că nu mai poate continua acest

schimb. Bine, şi-a spus în sinea ei, eu sunt şi am fost dintotdeauna femeia vieții tale. Viața cu tine mi-a fost la îndemână, m-a aşteptat fremătând, şi totuşi am refuzat-o.

Dar Jules ştia că nu trebuia să te căsătoreşti cu sufletul tău pereche, şi nici măcar cu un Interesant. Nu trebuia să fii mereu în centrul atenției, nu trebuia să fii persoana sclipitoare care făcea pe toată lumea să râdă, nici persoana cu care toată lumea voia să se culce sau cea care scria şi juca în piesa răsplătită cu aplauze în picioare. Puteai înceta să mai fi obsedat de ideea de a fi interesant. Şi oricum, Jules ştia că definiția a ce însemna să fii interesant se putea schimba; iar pentru ea chiar se schimbase.

Cândva, a urca pe o scenă fusese experiența cea mai tonifiantă pentru o fată de cincisprezece ani căruia îi murise tatăl. Jules Jacobson, fata cu coafură de pudel din Underhill, fusese trezită la viață la Spirit-in-the-Woods. Dar asta se întâmpla cu câteva generații înainte ca aceşti doi oameni de vârstă mijlocie şi cu pielea lăsată să stea de vorbă târziu în noapte.

— Ethan, pot să merg cu tine pe unde vrei tu. Nu lucrez în perioada asta, deci am suficient timp. Te însoțesc la consultații şi la tratamente. Asta îți doreşti de la mine?

Ethan a încuviințat din cap şi a închis ochii uşurat.

— Da, foarte mult, a şoptit. Mulțumesc.

— Bine, a spus Jules. Dar trebuie s-o suni pe Ash şi să-i spui anumite lucruri.

— Ce lucruri?

— Nu doar ea *a făcut ceva.* Într-adevăr, faptul că nu ți-a spus despre Goodman a creat mari probleme între voi. Dar nu uita că e vorba de Ash şi că o iubeşti, aşa că trebuie să-i povesteşti cum te-ai ascuns într-o cameră de hotel în loc să mergi cu ea şi cu Mo la Centrul Pediatric de la Yale.

— Doamne!

— Şi în plus, dacă ți se pare nimerit, ai putea să-i spui

şi că ai luat legătura cu Cathy şi că i-ai dat bani. Şi bineînțeles, trebuie să-i spui că eşti bolnav.

— Ce mai conversație o să fie, Jules.

— Da. Şi trebuie s-o porți cu ea, nu cu mine.

Când Jules a ajuns acasă, Dennis deja adormise, dar n-a vrut să recunoască, aşa cum, în mod ciudat, fac deseori oamenii când îi fură somnul. Şi totuşi, obrazul îi era brăzdat de un model care corespundea perfect cu velurul reiat al canapelei vechi din sufragerie, iar Jules şi l-a imaginat întins cu fața în jos, dormind adânc, dar trezindu-se cu un sforăit în clipa când a auzit cheia în uşă. Era aproape miezul nopții. Jules nu acceptase oferta lui Ethan de a o conduce cu maşina acasă, spunând că voia să se plimbe un pic. Era o noapte rece şi ningea pieziş, iar pentru Jules fusese o adevărată uşurare să meargă o vreme pe străzile pustii înainte să intre la metrou.

— Ce s-a întâmplat? a spus Dennis, uitându-se curios la ea. S-a întâmplat ceva.

— Ai fața plină de urme, a răspuns Jules, apoi şi-a dat jos haina presărată cu zăpadă şi s-a aşezat pe canapeaua care încă era caldă în locul unde stătuse soțul ei.

— Nu vrei să-mi spui? a insistat el.

— O să-ți spun. Deşi nu prea vreau.

Apoi, pe un ton cât mai neutru, păstrând o distanță autoprotectoare față de subiect, la fel cum făcuse şi Ethan, i-a spus că prietenul lor avea melanom. Nu i-a povestit despre sărut, pentru că deja îşi schimbase semnificația şi dispăruse. Dennis a ascultat calm, apoi a spus:

— La dracu'! Mă rog, fiind vorba de Ethan, probabil o să aibă parte de cel mai bun tratament. O să facă tot ce trebuie.

— Ştiu.

— Şi tu? a spus Dennis. O să te simți bine?

A întins mâna şi i-a mângâiat părul, la fel cum făcuse şi Ethan; era una dintre mişcările de bază din manualul

bărbaților, care le venea foarte firesc. Jules s-a prăbuşit cu o uşoară bufnitură pe pieptul lat al soțului ei, iar Dennis a redevenit complet prezent şi a reînnodat căsnicia, strângându-şi soția în brațe. Dennis era prezent, încă era prezent, ceea ce, şi-a spus Jules în sinea ei, stând sprijinită de el, nu era un talent neînsemnat.

Douăzeci şi doi

Cele două cupluri s-au întâlnit la cină de două ori în iarna aceea; la prima a venit şi Jonah. De fiecare dată au fost la acelaşi restaurant confortabil şi liniştit, şi au mâncat foarte devreme, pentru că Ethan obosea repede de la chimioterapie. Era amețit de la marijuana medicinală pe care o fuma împotriva greții şi îi zâmbea tâmp lui Jules stând în fața ei la masă. Prima oară când Jules vorbise cu el în cabana băieților, Ethan tocmai rulase un joint nereuşit şi umed. Acum, jointurile puternice îi erau rulate cu grijă de altcineva şi aveau o grosime uniformă. Jules ştia că Ethan fuma mult în ultima vreme. Erau cu toții calmi şi precauți, fiind prinşi laolaltă într-un buchet mic şi privat de prieteni. După ce se împăcase cu Ethan în iarna aceea, Ash încă părea să se teamă că mariajul ei ar putea să se strice din nou şi stătea aproape de soțul ei, cu mâna pe mâna lui. Ea şi Jules nu se vedeau des singure. Relaxarea unei prietenii adolescentine – sau chiar a unei prietenii între două femei care vorbeau despre sex, căsnicie, artă, copii, alegeri şi ce avea să se întâmple *mai departe* – era de invidiat, însă niciuna dintre ele nu-şi dorea asta acum. Nu ştiuseră că, la un moment dat, aveau să piardă această relaxare şi că aveau să plângă după ea. La cina la care a venit şi Jonah, Ash le-a povestit tuturor că vechiul lor prieten îi dădea lecții de banjo lui Mo. „Nu ştiu dacă o să învețe mare lucru, a adăugat ea, dar îşi dă toată silința.”

„Chiar învață”, a spus Jonah. Nu fusese acasă la ei pentru lecții decât de două ori, când Mo venise în vacanță, dar lucra în continuare cu el pe Skype; distanța şi prezența filtrantă a ecranului erau reconfortante pentru Mo. Jonah venise cu chitara la restaurant, iar înainte de cafea, s-a scuzat şi a plecat: urma să se vadă cu nişte muzicieni în Greenpoint, Brooklyn, şi nu voia să întârzie.

În primăvara aceea, Ethan a început să moară, deşi nimeni în afară de Ash n-a vrut s-o recunoască înainte să devină evident. Pierduse în greutate şi devenise palid, dar schimbările erau subtile. Întrucât avea atâtea proiecte în derulare, nimeni nu înțelegea ce se întâmpla. Lipsise foarte mult de la studio, dar echipa reuşise să lucreze şi în absența lui. Din casa de pe Strada Charles, Ethan trimitea e-mailuri fără încetare şi uneori fără discernământ, făcând planuri pentru ediția de peste un an a Seminarelor de Măiestrie şi înregistrându-şi replicile pentru serial cu un soft foarte performant, pe care şi-l instalase de curând. Ba chiar şi-a făcut timp să dicteze pentru directorii televiziunii un mesaj despre o dispută minoră iscată de o bucată aşa-zis controversată dintr-un episod din *Figland,* care determinase o marcă de băutură energizantă să amenințe că nu-şi va mai face reclamă în timpul serialului.

Deja apăruseră zvonuri că Ethan Figman era bolnav, dar nimeni nu ştia cât de gravă era starea lui. Toată lumea făcea cancer – asta era părerea larg împărtăşită. Cancerul nu mai era o boală înspăimântătoare, iar melanomul nu părea atât de periculos, prin comparație cu cancerul pancreatic, de exemplu. Ethan întotdeauna spusese că a face proiecte te păstra în contact cu lumea şi te menținea în viață. Munca, spusese el odată, era antidotul pentru moarte. Jules, care era şi ea de acord cu asta, reuşise în cele din urmă să-şi găsească de lucru. Întâlnirile cu adolescenții de la Centrul Copilului şi Familiei din nordul Manhattanului se țineau într-o sală multifuncțională, cu o stivă de scaune pliante pe o latură şi cu o *piñata*{120} veche atârnată de tavan, spartă şi golită de pradă. Sala era slab luminată, iar la începutul primei şedințe adolescenții stătuseră plictisiți pe scaunele aşezate în cerc, dar se animaseră pe parcurs, iar la sfârşit o fată povestise cu lacrimi în ochi despre tatăl său alcoolic, o alta o strânsese în brațe, iar un băiat se urcase pe scaun şi dăduse jos *piñata* o dată pentru totdeauna.

Doamna Kalb, directoarea cu aer matern care o angajase de probă pe Jules, stătea într-un colț pe un scaun pliant şi îşi lua notițe.

După şedință, la o discuție în biroul ei, doamna Kalb remarcase că Jules avea „o afecțiune enormă pentru tinerii debusolați”, iar Jules răspunsese prompt că da, era adevărat. Aşa că acum avea trei grupuri de adolescenți şi fiecare dintre ele se reunea de două ori pe săptămână, timp de două ore. Până la sfârşitul anului, urmau să se mai adauge două grupuri. Avea un salariu modest, dar cheltuielile ei şi ale lui Dennis nu erau chiar atât de mari. Puteau plăti fără probleme taxele pentru facultatea de stat unde era înscrisă Rory, care curând urma să-şi termine studiile, deşi nu era deloc sigur că avea să-şi găsească de lucru după aceea; asta îşi tot spuneau unii altora părinții care aveau copii la facultate. Toată lumea se temea ca nu cumva copiii lor să rămână fără slujbă, un simplu număr într-o statistică, locuind pentru totdeauna în casa părintească, în dormitorul copilăriei, printre posterele şi trofeele din liceu. Toți încercau să-şi convingă copiii să nu studieze artele, ştiind că nu mai ofereau niciun viitor. Cu câțiva ani înainte, Jules se dusese să vadă o piesă la teatrul lui Ash, iar după aceea, la dezbaterea în care publicul le-a pus întrebări dramaturgei şi lui Ash, care regizase piesa, o femeie s-a ridicat în picioare şi a spus: „Am o întrebare pentru doamna Wolf. Fiica mea vrea să se facă regizoare. Vrea să se înscrie la un master în regie, dar ştiu foarte bine că nu există posturi şi că probabil se va alege praful de visurile ei. N-ar trebui s-o încurajez să facă altceva, să-şi găsească alt domeniu înainte să fie prea târziu?” Iar Ash îi răspunsese: „Dacă vrea să facă regie, trebuie să-şi dorească asta din tot sufletul. E condiția de bază. Altfel, nu are niciun rost să încerce, pentru că e incredibil de greu şi poate fi demoralizant. Dar dacă îşi doreşte cu adevărat şi pare să aibă talent pentru aşa ceva, cred că ar trebui să-i spuneți: «Minunat!» Pentru că ăsta e adevărul:

lumea probabil va încerca să-i pună piedici fiicei dumneavoastră. Dar o mamă n-ar trebui să facă asta niciodată”.

Publicul a izbucnit în aplauze, iar Ash a fost foarte mulțumită, la fel şi mama care îi pusese întrebarea. Jules se întreba acum ce se întâmplase cu fiica aceea; oare încercase să fie regizoare? Şi ştia că lumea era înclinată să se uite de sus la o fată precum Rory, care voia să lucreze în administrația parcurilor naționale şi pe care n-o interesa să fie creativă, dar în cele din urmă ar fi putut ajunge să lucreze în spatele tejghelei la Chipotle{121}.

Ethan era bucuros că Jules avea o slujbă nouă, care îi plăcea. „Aş vrea să vin şi eu la un grup al tău şi să trag cu urechea, a spus el. Să te văd în acțiune. Ba chiar aş putea să pretind că sunt un adolescent.”

La cea de-a doua cină din acel an, la lumina difuză a lumânărilor, Ethan i-a spus ceva peste masă lui Jules, dar ea nu l-a auzit. A dus mâna la ureche, însă în acelaşi timp Dennis şi-a aşezat palma pe cealaltă mână a soției lui, şi fiecare s-a întors către partenerul său.

După ce ultima rundă de chimioterapie s-a dovedit „dezamăgitoare”, Ethan şi Ash au hotărât să apeleze la tratamente alternative, aşa că s-au dus la o clinică din Geneva, care le fusese recomandată de un prieten al lui Duncan şi Shyla. „Cura cu Toblerone”, îi spusese Ethan lui Jules la telefon în seara dinainte de plecare, pe un ton sarcastic, dar resemnat. În Elveția, Ethan s-a simțit atât de otrăvit de medicamentele agresive şi netestate, încât a renunțat după cinci din cele douăzeci şi una de zile cât ținea tratamentul. Când s-au întors la New York, Ethan şi Ash au rămas în casă, nevrând să-şi vadă prietenii, nici măcar pe Jules, care a devenit foarte agitată din pricina lipsei de comunicare cu ei. „Dă-mi de ştire care e următoarea etapă a planului de bătaie”, i-a scris ea lui Ash. „Te țin la curent”, i-a răspuns Ash, neconvingător. Apoi Jules i-a scris un e-mail direct lui Ethan, povestindu-i ce se întâmplase la ultima şedință a

grupului pe care îl botezase „copiii divorțului”. „De fapt, chiar ai putea să vii şi tu la grup, i-a scris ea. Şi tu eşti un copil al divorțului. Unde mai pui că, potrivit suplimentului de ştiință de la *Times,* s-a stabilit o nouă limită a adolescenței. Cincizeci şi doi de ani! Deci te încadrezi!!!” A adăugat generos semne de exclamare, unul mai disperat şi mai frenetic decât celălalt.

Nu ştia că, în momentele de criză precum acela, familiile aveau dreptul să ignore prietenii. La mijlocul săptămânii, Ash le-a cerut lui Larkin şi Mo să vină să-şi vadă tatăl; când a ajuns, Larkin era atât de anxioasă, încât mai avea un pic şi dădea în isterie, aşa că a avut nevoie de nişte Klonopin[122], iar mama ei i-a dat de-a lungul zilei câteva bucățele dintr-o tabletă, înghițind ea restul. Larkin îşi făcuse în New Haven un tatuaj care îi acoperea umărul stâng, coborându-i şi pe braț. Era un compendiu al personajelor din *Figland* şi îl gândise ca pe un omagiu adus tatălui ei, dar tot ce a putut Ethan să spună când l-a văzut a fost: „Doamne, ce-a fost în capul tău?” Iar Larkin a izbucnit în râs, spunând că părinților ei nu le păsase niciodată de ce voia ea, ci doar de ce voiau ei. „Nu-i adevărat”, i-a răspuns Ash, care fusese o mamă minunată pentru cei doi copii ai ei. Apoi Larkin s-a liniştit, spunând că da, bineînțeles, Ash fusese o mamă bună şi că vorbise gura fără ea. A izbucnit în plâns şi Ash, iar Mo, care fusese adus de la internat cu doar câteva ore înainte, a fost atât de tulburat de aceste efuziuni, încât s-a închis în dormitorul lui şi n-a mai ieşit de acolo.

Mai târziu, părinții lui l-au auzit cântând la banjo prin uşă.

— Mo, i-a spus Ethan, stând în picioare pe hol, dar dorindu-şi din tot sufletul să se ducă în camera lui şi să se bage în pat. Te rog să ieşi.

A încercat clanța, dar uşa era încuiată.

— Nu vreau, tată. Nu-mi place ce se întâmplă acolo.

— Nu se întâmplă nimic, a spus Ethan. M-am supărat

pe sora ta din cauza tatuajului, dar e corpul ei, poate să facă ce vrea. Şi intenția ei era să facă un gest frumos. N-ar fi trebuit să strig la ea. Vino încoace. Sunt tatăl tău şi vreau să stau cu tine.

A făcut eforturi să rostească acele cuvinte şi s-a străduit să pună suflet în ele, aşa cum îi ceruse Jules să facă. Uşa a rămas închisă câteva secunde, iar în cele din urmă s-a deschis. În prag stătea Mo, carne din carnea lui Ethan Figman. *Iubeşte-ți fiul,* îi spusese Jules întotdeauna. *Iubeşte-l şi iar iubeşte-l.* Îl îndemnase să-i transmită mesaje de iubire lui Mo, iar acum, încă simțindu-se rău de la medicamentul experimental luat la Geneva, Ethan a spus:

— Pot să intru?

Mo era surprins, pentru că tatăl lui venea rareori la el în cameră. Ethan a intrat şi s-a aşezat pe pat.

— Ce cântai? l-a întrebat el.

— Un cântec, a spus Mo. Îți arăt.

Apoi, oprindu-se şi luând-o de la capăt de câteva ori, făcând greşeli, dar mergând mai departe, a interpretat cu greu o versiune instrumentală a piesei „Vântul ne va despărți”, coardele vibrând separat, ca nişte clopoței. Când a terminat, Mo a spus:

— Tată, nu ți-a plăcut? Tată, *plângi?*

Familia a rămas împreună o săptămână întreagă. Li s-au gătit mesele; le-au fost aduse colete şi au semnat de primire; au fost vizitați de două ori de o asistentă specializată în îngrijirea pacienților cu cancer; şi totuşi, foarte puțină lume înțelegea ce se întâmpla. Nici Jules, în apartamentul ei din centru, nu reuşea să înțeleagă.

— Crezi că or să găsească un tratament? l-a întrebat ea pe Dennis.

— Nu ştiu, a spus el.

— Ba ştii. La serviciu ai des de-a face cu cancerul. Şi citeşti reviste de specialitate. Spune-mi ce crezi.

Dennis s-a uitat la ea fără să clipească. Era dimineață şi erau amândoi în baia pe care o foloseau în comun,

unul lângă altul la chiuvetă. Jules nu avusese propria baie după căsătorie, deşi îşi dorise dintotdeauna una. Dennis se bărbierea, trasând o potecă prin câmpul de păr *negru* de pe obraz. Pe seară, după serviciu, deja avea să-i fi crescut la loc. Avea un aer trist, cu barba pe jumătate rasă şi cu dâre de spumă pe față. A pus aparatul de ras pe marginea chiuvetei şi a spus:

— Dacă i-a atins deja amândoi plămânii, atunci nu, nu cred că se mai poate face ceva pentru el. Sau, cel puțin, aşa ştiu eu. Dar sunt ecografist, nu medic, a simțit el nevoia să adauge.

— Ei, dar deja ştii multe, Dennis. Ştii la ce mă gândesc? Mă obsedează ideea că s-ar putea să nu aibă şansa să fie cunoscut drept Bătrânul Ethan Figman.

— Ce?

— La fel ca Bătrânul Mo Templeton, a spus ea, pe un ton care aducea cu un vaiet.

— Exact. Cel de-al Zecelea Bătrân al lui Disney.

În dimineața aceea, Dennis s-a dus la serviciu, şi la fel a făcut şi Jules. Era o zi obişnuită, în care primăvara se străduia să-şi intre în drepturi, iar adolescenții nerăbdători din noul grup pornit de Jules erau foarte gălăgioşi şi puşi pe flirtat. Sala sumbră a centrului de asistență socială era dominată de bună dispoziție, iar un băiat pe nume JT, care suferea de dismorfie[123], adusese o plăcintă cu zmeură marca Entenmann's şi spunea că dacă o băgai douăzeci de secunde la microunde – nici mai mult, nici mai puțin –, se transforma în „ambrozie". JT şi două fete au luat-o la fugă pe hol şi s-au dus la cuptorul cu microunde din bucătărioară, iar în scurta pauză de la mijlocul şedinței, Jules şi-a amintit de plăcinta cu afine pe care o mâncase în cabana ei de la Spirit-in-the-Woods şi că una dintre fete spusese că avea gust de sex – ce-o fi însemnat asta. Adolescenții s-au strâns din nou în cerc şi au început să vorbească despre ce medicamente luau, despre părinții şi iubiții lor, despre automutilări şi bulimie, despre viețile lor delicate şi haotice.

În timp ce lua prânzul cu şefa ei, doamna Kalb, la singurul local din acel cartier rău famat unde mâncarea era bună şi unde toţi asistenţii sociali mergeau să mănânce salate cu carne şi crutoane, Jules a simţit că-i vibrează mobilul şi a văzut că era Ash. Ducându-l la ureche în restaurantul aglomerat, cu pereţii de un verde-închis şi cu televizorul pornit deasupra capului, lui Jules nu-i era teamă, pentru că era miezul zilei, iar un telefon care vibra în miezul zilei era benign. Dar Ash i-a spus cu glas foarte scăzut, abia perceptibil:

— Jules? Sunt eu. Ethan a avut un atac de cord azi-dimineaţă şi nu l-au putut resuscita.

Chiar şi atunci, timp de câteva secunde, Jules a crezut că Ethan încă îşi putea reveni. Şi-a amintit că atunci când mama ei se întorsese acasă târziu în noapte de la spitalul din Long Island şi, trântindu-şi poşeta pe podea, le spusese lui Jules şi lui Ellen: „Fetelor, tati a murit”, Jules spusese cu lacrimi în ochi: „Şi nu pot încerca altceva?”

Nu se mai putea face nimic pentru un lung şir de trupuri şi suflete. Inima lui Ethan se oprise, probabil din cauza medicamentului pe care îl luase în Elveţia sau de la acumularea medicamentelor pe care le luase înainte. Avusese un atac de cord puternic în timp ce stătea în pat în capul oaselor, luându-şi micul dejun, şi murise în ambulanţă. După ce a vorbit câteva minute cu Ash, stând în frig în faţa restaurantului, fără palton, Jules s-a întors la masă şi i-a repetat doamnei Kalb pe un ton neutru ce-i spusese Ash. „Mă duc să anulez şedinţa de azi, draga mea, i-a spus doamna Kalb. Eşti prea necăjită. Mergi acasă.” Dar Jules a vrut să se întoarcă la grup.

Când le-a spus că a murit prietenul ei, toţi adolescenţii s-au strâns în jurul terapeutei lor de parcă ar fi fost stâlpul de arminden.[124] Hector, un băiat hispanic masiv, care suferea de fobii, a strâns-o în braţe, iar o fată micuţă care avea atâtea piercinguri pe faţă încât ai fi zis că era un panou presărat cu piuneze, a izbucnit şi ea în plâns şi

a spus: „Jules! Jules! Îmi închipui că l-ai iubit foarte mult pe prietenul tău”.

Toți spuneau: „Ne pare foarte rău pentru prietenul tău!”, iar în cele din urmă Jules şi-a dat seama că-şi închipuiau că *prieten* era un eufemism, şi poate chiar era. Pentru că *prieten* era un cuvânt foarte cuprinzător, iar în cazul ei cuprindea foarte multe, inclusiv contradicțiile. Ea nu văzuse penisul lui Ethan, iar el nu-i văzuse sânii. Mare chestie, şi-a spus în sinea ei, cu toate că şi-ar fi dorit să poată cumva să i se arate goală şi să-i spună: „Vezi? N-ai pierdut aşa mult”.

În seara aceea, ea şi Dennis s-au dus la casa de pe Strada Charles şi au rămas peste noapte. Luminile au stat aprinse până în zori. „Ce-o să mă fac? a spus Ash la patru dimineața, fumând în halat pe trepte. Lunile cât am fost despărțiți au fost insuportabile. M-am simțit atât de singură. Şi deja mă simt din nou foarte singură.”

— Am să te ajut eu, a spus Jules.

— Mă ajuți? a întrebat Ash, recunoscătoare ca un copil, iar Jules a spus că da, o va ajuta, şi deşi niciuna dintre ele nu ştia ce însemna asta, promisiunea părea că deja începuse să-şi facă efectul.

Tatăl lui Ash a venit dimineață. Deşi el însuşi fragil, mergând sprijinit într-un baston din cauza genunchilor şubreziți, şi-a strâns fiica înlăcrimată la piept, ca şi când ar fi vrut s-o sprijine împotriva unui vânt puternic. Apoi, întâmplarea a făcut ca părinții de mult divorțați ai lui Ethan să sosească în acelaşi timp, amândoi furioşi unul pe celălalt, durdulii şi neîngrijiți. Au izbucnit imediat în plâns, apoi s-au certat între ei şi au plecat repede, după care a venit şi Jonah. Pregătirile pentru înmormântare şi planurile pentru comemorarea mai amplă care urma să aibă loc peste o lună au scos la iveală o mulțime de mici probleme care trebuiau rezolvate. Larkin şi Mo aveau nevoie de atenție, iar Larkin chiar şi de sedative. Din când în când, Jules se uita, uneori cu coada ochiului, la ce făcea Dennis: la rugămintea lui Ash, a dat nişte telefoane

unor prieteni de-ai ei; apoi a stat lângă Jonah şi Mo, care cântau la chitară şi la banjo; apoi a adus cafea pentru toată lumea – se făcea util aşa cum putea. Casa semăna cu un mediu izolat şi obosit, ferit de gălăgia de afară.

În noaptea următoare, noaptea dinaintea serviciului funerar, Duncan şi Shyla şi-au făcut şi ei apariția. Ei de ce au venit? s-a întrebat Jules. Jigodia şi scârba! Chiar şi acum, după moartea lui Ethan, trebuia să-şi împartă prietenii cu aceşti oameni. Dar Duncan şi Shyla erau la fel de trişti ca toată lumea; fața lui Duncan era schimonosită de o expresie şocată şi îndurerată, şi până la urmă au rămas treji cu toții până târziu în noapte, bând şi încercând fără succes să se consoleze unul pe altul. Au sfârşit prin a adormi pe fotolii şi pe canapele, iar dimineață personalul casei s-a strecurat printre ei în vârful picioarelor ca să strângă sticlele, paharele şi şervețelele mototolite. Şi cineva a şters o suprafață care era acoperită în mod inexplicabil cu o pulbere despre care nimeni nu ştia ce era.

În cele din urmă, toată lumea s-a gândit la averea lui Ethan, la cât de mare era şi la cine erau moştenitorii. Bineînțeles, familia lui urma să trăiască fără griji toată viața. După ce Mo avea să se facă prea mare ca să mai stea la şcoala cu internat, urma să trăiască într-o comunitate care să nu i se pară copleşitoare şi în care să poată face ceva care îi plăcea. Lui Larkin avea să i se dea voie să hălăduiască o vreme, după care urma să înceapă un master sau să scrie un roman autobiografic precoce şi furios. O bună parte din banii lui Ethan cu siguranță aveau să meargă la Inițiativa împotriva Exploatării Minorilor şi la alte organizații caritabile.

Dar, cât priveşte averea lui, se punea şi problema prietenilor lui celor mai apropiați, şi nimeni nu ştia ce hotărâse pentru ei. Cu două luni înainte să moară, Ethan făcuse o glumă enigmatică cu avocatul lui, Larry Braff.

— Nu ştiu ce să cred, îi spusese Ethan când stătuseră împreună câteva ore, uitându-se pe acte. Poate că e

periculos să le laşi mulți bani prietenilor.

— Îmi închipui că e adevărat.

— S-ar putea numi *Drama copilului înzestrat.* Şi îl folosesc pe *înzestrat* într-un alt sens. În sensul de *a oferi cuiva o zestre.* Poate că adultul înzestrat se transformă în copil şi rămâne copil pentru totdeauna din cauza zestrei. Tu ce ştii din experiența ta, Larry? Aşa se întâmplă?

Avocatul s-a uitat la el prin ochelarii fără rame şi a spus:

— Iartă-mi ignoranța, Ethan, dar nu înțeleg povestea asta cu „drama". Cumva e o aluzie? Poți să-mi explici?

— Nu-i nimic. Doar gândeam cu voce tare. Nu-ți face griji. Îi dau eu de cap.

Aşa că nimeni nu ştia încă ce hotărâse şi nimeni nu întreba; totul avea să se lămurească la timpul cuvenit.

La o lună după moartea lui Ethan, Ash, cu care Jules vorbea iarăşi zilnic, a sunat să spună că în sfârşit începuse să facă ordine în biroul de acasă al soțului ei şi că urma să-i trimită ceva ce găsise acolo; se gândea că lui Jules s-ar putea să-i placă. „Nu ştiu cum o să te simți, a spus Ash, dar îți aparține ție mai mult decât mie."

Jules era singură acasă când curierul i-a adus plicul mare şi pătrat, din hârtie maro. Dennis era în parc, să dea cu piciorul într-o minge – „dau cu piciorul în moarte", spusese el. În noaptea aceea, la o oră foarte târzie, Rory avea să vină de la facultate, urmând să rămână o săptămână. „Îmi place să stau cu voi", le spusese ea părinților, dar ei ştiau că, pentru fiica lor, a lăsa deoparte natura şi cercul ei de prieteni ca să stea cu mama şi tata era un fel de sacrificiu, pe care îl făcea din generozitate, ca să-i binedispună. Iar ei o aşteptau de parcă ar fi fost Mesia şi ar fi putut să le îndrepte viețile.

După ce a semnat de primire, Jules a rămas în picioare pe hol şi a deschis plicul. Înăuntru erau câteva coli decolorate şi îndoite, capsate laolaltă, cuprinzând schițele pregătitoare ale unui scurtmetraj de animație care nu apucase să fie realizat. Şi-a dat seama imediat cât de

vechi erau desenele. Nu doar pentru că hârtia devenise sfărâmicioasă. Stilul lui Ethan se schimbase de-a lungul anilor, fețele personajelor căpătând trăsături specifice; dar pe foile acelea din adolescență, liniile erau sălbatice şi nestăvilite, ca şi când mâna lui ar fi încercat să țină pasul cu creierul. Primul cadru, desenat cu grijă, înfățişa un băiat şi o fată, pe care i-a recunoscut imediat ca fiind Ethan şi Jules pe la cincisprezece ani, stând sub nişte pini la lumina lunii, care se revărsa peste fețele lor urâte şi blege. Băiatul se uita fascinat la fată.

— Ei, ce zici? a vrut el să ştie. E posibil să te răzgândeşti?

Iar fata i-a spus:

— Putem să vorbim *te rooog* despre altceva?

Al doilea cadru îi înfățişa târându-şi picioarele pe panta unui deal.

— Bine, despre ce vrei să vorbim? a întrebat-o el.

— Ai observat vreodată că toate creioanele seamănă cu nişte collie? a spus ea, iar în cadru apărea şi un creion nr. 2 gros, cu față de câine, cu gura deschisă într-un lătrat.

— Nu, n-am observat, a spus Ethan în următorul cadru.

Cele două personaje au ajuns în vârful dealului şi au pornit printre copaci. *Oh, tragedie! Oh, tragedie!* îşi spunea băiatul în sinea lui, dar zâmbea uşor. *Oh, bucurie! Oh, bucurie!* Iar în întunericul de deasupra lor explodau inimi şi stele.

Foile capsate au stat vreo două zile pe masa din holul de la intrare al apartamentului Jacobson-Boyd, în acelaşi loc unde an de an aştepta o vreme şi scrisoarea de Crăciun de la Ethan şi Ash. Jules s-a uitat din nou la desenele lui Ethan şi, în cele din urmă, le-a pus în scrinul din sufragerie, în sertarul în care păstra puținele lucruri care îi rămăseseră din acea perioadă a vieții ei. Acolo ținea şi albumele cu spiră, pline cu semnături, din cele trei veri petrecute la Spirit-in-the-Woods, precum şi

fotografia aeriană făcută cu toți participanții la tabără în cea de-a doua vară. În ea, picioarele lui Ethan erau lipite de capul lui Jules, iar ale ei erau lipite de capul lui Goodman, şi aşa mai departe. Dar oare nu era mereu aşa? Părțile trupului nu se aranjau niciodată aşa cum voiai, toate fiind un pic *deplasate,* ca şi când lumea întreagă ar fi fost o secvență de desene animate în care se amestecau invidia şi nostalgia, ura de sine şi măreția, eşecul şi succesul, o ciudată şi nesfârşită buclă animată, de la care nu-ți puteai lua ochii, pentru că, deşi ştiai deja multe despre ea, încă era atât de interesantă.

Mulţumiri

Mulți oameni – prieteni, experți şi, deseori, persoane care sunt şi una, şi alta – mi-au împărtăşit experiența şi observațiile lor, şi le sunt recunoscătoare tuturor. Printre ei se numără Debra Solomon, Greg Hodes de la agenția WME, terapeuta Lisa Ferentz, psihiatra Sandra Leong, psihiatrul Kent Sepkowiez, David France şi Jay Weiner. Sheree Fitch, Jennifer Gilmore, Adam Gopnik, Mary Gordon, Gabriel Panek, Suzzy Roche, Stacy Schiff, Peter Smith şi Rebecca Traister sunt cu toții cititori avizați, de ale căror sfaturi sunt norocoasă să am parte. Îi sunt foarte recunoscătoare şi agentei mele minunate, Suzanne Gluck, şi îi sunt din nou îndatorată redactorei mele profund înțelepte şi generoase, Sarah McGrath, precum şi lui Jynne Martin, lui Sarah Stein şi tuturor celor de la Riverhead, incluzându-l aici pe excelentul şi, da, feministul editor, Geoffrey Kloske. Ca de obicei, multe mulțumiri lui Ilene Young. Şi bineînțeles, mulțumirile şi dragostea mea lui Richard.

{1} Marcă de suc instant.

{2} Carte a jurnaliştilor Carl Bernstein şi Bob Woodward, care descrie investigațiile din scandalul Watergate, soldat cu demisia preşedintelui Richard Nixon.

{3} Lanț de gelaterii din Statele Unite.

{4} Patronimicul Figman conține substantivul fig, care înseamnă „smochină”.

{5} Pe 16 martie 1968, în timpul Războiului din Vietnam, o companie a armatei americane a masacrat aproximativ 500 de vietnamezi neînarmați în satul My Lai, iar dintre cei douăzeci şi doi de soldați americani puşi sub acuzare pentru aceste crime, doar unul a fost condamnat la închisoare pe viață, însă a fost eliberat după numai trei ani şi jumătate de arest la domiciliu.

{6} În engleză, *goodman* înseamnă „soț” sau „stăpânul casei”, fiind folosit şi ca apelativ pentru fermieri, iar *humility* înseamnă „smerenie”.

{7} *Crema* înseamnă „caimac”, iar *seaman* înseamnă „matelot” şi se pronunță la fel ca semen – „spermă”.

{8} Mâncare tradițională hawaiiană, de consistența terciului, preparată din tuberculi de taro – plantă cultivată în zonele tropicale, ai cărei tuberculi sunt asemănători cu cartofii.

{9} Substanță care provoacă o alergie.

{10} Elisabeth Kübler-Ross (1926–2004) – psihiatră americană specializată în problema morții.

{11} Ancia este o mică lamă elastică (de metal, de lemn sau de trestie) fixată în muştiucul unui instrument de suflat pentru a produce sunete sau pentru a le intensifica.

{12} În engleză, *Kling* se pronunță la fel ca verbul *cling:* „a se agăța / a se ține (de ceva)”.

{13} Este vorba de o formă de fotbal american în care jucătorii opresc adversarul care are mingea prin atingerea cu una sau cu ambele mâini, nu prin placaj.

{14} În religia mozaică, Sederul este o masă ritualică organizată în familie, în ajunul Paştelui evreiesc, pentru a comemora eliberarea din robia egipteană.

{15} Aluzie la confuzia celor care cred că Frankenstein e numele monstrului, nu al profesorului care l-a creat.

{16} *Actors’ Equity Association* – organizație sindicală a actorilor americani.

{17} Lucille Désirée Ball (1911–1989) – actriță americană de comedie,

care a jucat atât în filme de la Hollywood, cât şi în seriale de televiziune.

{18} Sylvia Plath (1932–1963) – poetă americană, care a suferit multă vreme de depresie şi a sfârşit prin a se sinucide.

{19} Fustă scurtă, până la genunchi, specifică portului bavarez.

{20} Chişca e un cârnat de casă preparat din carne tocată şi crupe; în bucătăria evreiască, se prepară din maţ de vită umplut cu un amestec de făină, grăsime, ceapă şi condimente.

{21} Legi fictive, atribuite lui Fanny Brice (1891–1951), actriţă americană de origine evreiască.

{22} Pseudonimul literar al lui Karen Blixen (1885–1962), scriitoare daneză cunoscută mai ales pentru cartea de memorii *Din inima Africii.*

{23} *Pierogi* şi *varenyky* sunt un fel de colţunaşi umpluţi cu cartofi, carne tocată, varză murată, brânză sau fructe.

{24} Mâncare cu carne de pui, prune uscate, capere, măsline şi usturoi.

{25} Formaţie de punk new-yorkeză.

{26} Biserica Unificării a fost înfiinţată în 1954 de liderul religios sud-coreean Sun Myung Moon (1920–2012).

{27} Massachusetts Institute of Technology (Institutul Tehnologic din Massachusetts) – universitate privată înfiinţată în 1861.

{28} Poppers este numele argotic al nitritului de amil, folosit ca drog recreaţional cu precădere în comunitatea gay; substanţa are un efect euforizant şi relaxează muşchii, contribuind la creşterea plăcerii în timpul actului sexual.

{29} Legioneloza, cunoscută şi sub numele de boala legionarilor, este o formă de pneumonie potenţial mortală, provocată de bacterii aerobe din genul *Legionella.* Robert face aluzie la epidemia de legioneloză care a izbucnit în 1976, în timpul unei reuniuni a Legiunii Americane, organizaţie americană a veteranilor de război.

{30} Joc de fotbal de masă care se joacă cu ajutorul unor tije metalice, fixate pe marginile mesei, pe care sunt montaţi douăzeci şi doi de jucători de plastic.

{31} Fotolii în formă de saci de pânză umpluţi cu boabe de fasole uscată sau cu granule de polistiren.

{32} Prudential Financial e o companie financiară americană care în trecut avea şi un departament de asigurări medicale.

{33} Cavalerii Roşii de la Rugers – echipa de fotbal american de la Universitatea Rutgers.

{34} În anii 1960, predarea matematicii în şcolile din Statele Unite a fost modificată radical, introducându-se metode noi, care vizau

îmbunătățirea educației științifice la nivelul şcolii generale.

{35} Friptură de pui specific pakistaneză, preparată cu iaurt şi mirodenii.

{36} Inhibitorii de monoaminoxidază (MAO) sunt folosiți atât ca medicamente antidepresive, cât şi în tratamentul bolii Parkinson.

{37} Aminoacid cu rol de neurotransmițător.

{38} Personaj de desene animate, al cărui semn distinctiv e o pălărie cu borurile lăsate.

{39} Marcă de cola dietetică.

{40} Piesă de teatru publicată în 1959 de scriitoarea afro-americană Lorraine Hansberry.

{41} Marcă de prăjitură cu ciocolată.

{42} Serial de comedie foarte popular în Statele Unite.

{43} Parcul care se întinde în fața Capitoliului din Washington.

{44} Joe Hill (1879–1915), sindicalist şi compozitor american de origine suedeză.

{45} Tabla pe care se joacă Trouble are în centru o mică emisferă din plastic transparent, în care se află un zar; prin apăsarea emisferei, se acționează un resort care răsuceşte zarul.

{46} Mâncare mediteraneană preparată cu carne (de obicei de vițel), şuncă, salvie şi capere.

{47} Hanuka este o sărbătoare evreiască ce durează opt zile şi comemorează victoria macabeilor asupra monarhiei seleucide din Siria, iar *latke* e un fel de chiftea, preparată din cartofi raşi.

{48} Aluzie la piesa „Nopți în satin alb” a formației The Moody Blues.

{49} George McGovern (1922–2012) – politician american, candidat al democraților la alegerile prezidențiale din 1972, pe care le-a pierdut în fața lui Richard Nixon.

{50} Clive Staples Lewis (1898–1963) – romancier, poet şi eseist irlandez.

{51} Marcă de paste cu carne de vită şi sos de roşii.

{52} Edna St. Vincent Millay (1892–1950) – poetă şi dramaturgă americană.

{53} Primele două versuri din poezia *Prima smochină,* de Edna St. Vincent Millay.

{54} Hayley Mills (n. 1946) – actriță britanică de teatru şi de cinema.

{55} Scott Joplin (1868–1917) – compozitor şi pianist afroamerican, unul dintre cei mai proeminenți reprezentanți ai ragtime-ului.

{56} William Hanna şi Joseph Barbera sunt creatorii lui *Tom şi Jerry.*

{57} Gloria Marie Steinem (n. 1934) – feministă, jurnalistă şi activistă

americană.

{58} Richard „Dick” Clark (1929–1912) – prezentator de radio şi televiziune american.

{59} La New York, în noaptea de Anul Nou, un glob luminos coboară pe o tijă de patruzeci şi trei de metri montată în Times Square, marcând ultimele şaizeci de secunde dinainte de miezul nopții.

{60} Modelul Prințesă, pus în vânzare în 1959, era mic şi avea roată iluminată, fiind conceput ca telefon de dormitor.

{61} În engleză, *wolf* înseamnă „lup”.

{62} Restaurant din Central Park.

{63} Prenumele Goodman e alcătuit din *good* – „bun”, şi *man* – „om”.

{64} Mascota companiei Pillsbury, specializată în producerea de dulciuri.

{65} Alvin Ailey American Dance Theater – companie de dans modern înființată în 1958 de dansatorul afroamerican Alvin Ailey (1931–1989).

{66} Mişcarea „Luăm Noaptea Înapoi” a apărut în anii 1970, militând pentru eradicarea violenței împotriva femeilor.

{67} Film din 1950, regizat de Akira Kurosawa, în care sunt prezentate succesiv perspectivele personajelor asupra morții unui samurai.

{68} Poem din 1915 al poetului T.S. Elliot.

{69} Serial de televiziune american, difuzat în perioada 1971–1974.

{70} Film din 1976 regizat de Alan J. Pakula, despre investigația de presă care a dus la demisia lui Richard Nixon.

{71} Guava este un fruct exotic cu o coajă verde şi miez roz, cu gust dulce-acrişor.

{72} Ruloul californian seamănă cu sushi-ul, dar e preparat din carne de crab fiartă, castravete şi avocado.

{73} Delicatesă japoneză constând din felii foarte subțiri de carne sau peşte crud.

{74} Plantă din care se obține un condiment asemănător cu hreanul.

{75} Formație rock britanică.

{76} Jucărie alcătuită dintr-o bară de metal cu arc în partea de jos, două mânere şi suporturi pentru picioare, cu care se pot face salturi.

{77} Samuel French (1821–1898) – proprietarul unei edituri specializate în piese de teatru.

{78} Tommy Tune (n. 1939) – actor, dansator, cântăreț, producător şi coregraf american.

{79} Golda Meir (1898–1978): prim-ministră a Israelului în perioada 1969–1974, supranumită „doamna de fier” a politicii israeliene.

{80} Hochei pe iarbă care se joacă cu o minge de cauciuc şi o crosă cu o mică plasă în vârf.

{81} Dispozitiv decorativ alcătuit din tije metalice de care sunt suspendate cu fire câteva bile aşezate în linie.

{82} Aluzie la casa privată proiectată de arhitectul Frank Lloyd Wright în 1935, construită deasupra unei mici căderi de apă.

{83} Aluzie la romanul *O cameră proprie,* publicat în 1992.

{84} Carte de educaţie sexuală publicată de un colectiv de autoare în 1971.

{85} Grup de opt universităţi prestigioase din nord-estul Statelor Unite.

{86} Zonă din sud-estul Statului Pennsylvania, în care locuieşte o importantă comunitate Amish – grup de creştini tradiţionalişti, cu un mod de viaţă simplu, care refuză să folosească facilităţile tehnologiei.

{87} Sendvişuri cu brânză şi şuncă.

{88} Aluzie la metafora creată de Platon în *Republica* pentru a descrie guvernarea unui stat-cetate, care seamănă cu o corabie avându-i cârmă pe regii-filozofi.

{89} Aluzie la personajele Georg şi Maria von Trapp din filmul *Sunetul muzicii,* regizat de Robert Wise în 1965.

{90} John Simon Ritchie, alias Sid Vicious (1957–1979) – basistul formaţiei Sex Pistols, care a murit de la o supradoză de heroină.

{91} Pliurile epicantice sunt pliurile de piele care conferă ochilor asiatici aspectul lor oblic.

{92} Marcă de cereale pentru micul dejun.

{93} Estetica de tip camp valorizează în mod ironic kitschul şi ceea ce în mod obişnuit e considerat ostentativ şi de prost gust.

{94} Substanţă gelatinoasă obţinută din alge, folosită în industria alimentară.

{95} Culturile hidroponice se realizează pe un strat de pietriş sau de nisip prin care circulă apă cu îngrăşăminte chimice.

{96} Companie de dans înfiinţată în 1925 în St. Louis.

{97} Personaj principal al povestirii omonime scrise de Washington Irving în 1819. Rip Van Winkle pleacă într-o zi în pădure, se întâlneşte cu nişte bărboşi ciudaţi, bea rachiu cu ei, după care adoarme şi se trezeşte douăzeci de ani mai târziu, cu o barbă de aproape jumătate de metru.

{98} „Confuzia sfârcului” se referă la faptul că un bebeluş preferă să se hrănească din biberon şi nu de la sân, dacă de la sân nu primeşte cantitatea de lapte de care are nevoie.

{99} Magazin de jucării new-yorkez înfiinţat în 1862.

{100} Partidul Pantera Neagră a fost o organizație revoluționară afro-americană, care a activat în perioada 1966–1982.

{101} Masă între prânz şi micul dejun.

{102} Zonă din nord-vestul Jakartei, locuită pe vremuri de coloniştii olandezi.

{103} Tigaie chinezească largă şi adâncă.

{104} James Earl Jones (n. 1931) – actor american de teatru şi film.

{105} Formă de autism în care persoana afectată are gândirea, vorbirea şi capacitatea de a învăța relativ normale.

{106} Aluzie la *Iştar,* film cu Warren Beatty şi Dustin Hoffman, regizat în 1987 de Elaine May, care a fost considerat un eşec de către critici şi care a adus foarte puține încasări.

{107} Studiu în care nici pacientul, nici medicul nu ştiu ce medicament este folosit sau dacă medicamentul cu pricina este doar un placebo.

{108} Piesă de Eugene O'Neill, publicată în 1931.

{109} Stradă londoneză pe care se află faimosul studio de înregistrări cu acelaşi nume, inaugurat în 1931, unde au înregistrat albume formații precum The Beatles şi Pink Floyd.

{110} Joc fictiv din universul Harry Potter, care se joacă cu patru mingi de către două echipe alcătuite din jucători călare pe mături zburătoare.

{111} Aluzie la replica unui personaj din *Dragostea ultimului magnat,* de F. Scott Fitzgerald: „Nu există act secund în viețile americane".

{112} Cântec religios preluat în repertoriul taberelor de vară din Statele Unite începând din anii 1950.

{113} Boală cutanată, localizată între degetele de la picioare, caracterizată prin fisuri şi crăpături mai mult sau mai puțin adânci.

{114} Espresso cu lapte, cu un strat de frişcă.

{115} Conştiința lui Pinocchio din ecranizarea lui Disney.

{116} Crabul-potcoavă este un crustaceu de dimensiuni mari, cu corpul în formă de disc, al cărui sânge este folosit în industria farmaceutică.

{117} Brânză de oaie maturată.

{118} Vin roşu sec, cu buchet floral.

{119} Operator american de telefonie mobilă.

{120} Recipient de diferite forme (stea, păpuşă, cal), confecționat din carton, pânză sau ceramică şi umplut cu dulciuri şi jucării, care se sparge cu un băț de către copiii legați la ochi, în cadrul a diferite sărbători.

{121} Lanț de restaurante cu specific mexican.

{122} Anxiolitic pe bază de clonazepam.

{123} Diformitate a unei părți a corpului.

{124} În multe țări, la arminden (sărbătoarea de 1 mai), se înalță un stâlp în jurul căruia se fac hore.